

08.12.2021

Kokousaika 08.12.2021 16:00 - 23:03

Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20 / sähköinen kokous

Läsnä

Jäsenet

Diarra, Fatim	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Rydman, Wille	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
	osittain etänä
Torsti, Pilvi	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	etänä
Vartiainen, Juhana	poistui 19:17, poissa: 396 - 411 § pormestari
	poistui 19:17, poissa: 396 - 411 §
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	etänä
Alanko-Kahiluoto, Outi	etänä
Arajärvi, Pentti	etänä
Biaudet, Eva	etänä
Bogomoloff, Harry	etänä
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	etänä
Grotenfelt, Nora	etänä
Haatainen, Tuula	etänä
	poistui 19:17, poissa: 396 - 411 §
Haglund, Mia	etänä
	poistui 17:20, saapui 18:55, poissa: osa 395 §
Hakola, Juha	etänä
Halla-aho, Jussi	etänä
Harjanne, Atte	etänä
Harkimo, Harry	etänä
Heinäluoma, Eveliina	osittain etänä
Hiltunen, Titta	

08.12.2021

Holopainen, Mari	etänä
Honkasalo, Veronika	etänä
Huff, Shawn	
Hyttinen, Nuutti	etänä
Iskanius, Anniina	etänä
Jalovaara, Ville	etänä
Kaleva, Atte	etänä
Karhuvaara, Arja	etänä
Kauppila, Elina	etänä
Kivekäs, Otso	etänä
Kivelä, Mai	etänä
Kolbe, Laura	etänä
Kopra, Pia	etänä
Korpinen, Laura	
Korpinen, Sini	etänä
Koskela, Minja	
Lindgren, Minna	etänä
Makkonen, Teija	
Malin, Petra	etänä
	saapui 16:53, poissa: 383 - 393 §
Meri, Otto	osittain etänä
Muttillainen, Sami	etänä
Månsson, Björn	
Nevanlinna, Tuomas	etänä
Niskanen, Dani	etänä
Nuorteva, Johanna	etänä
Nygård-Peltola, Mia	etänä
Packalén, Tom	etänä
	poistui 19:17, poissa: 396 - 411 §
Pajula, Matias	etänä
Pajunen, Jenni	etänä
Pakarinen, Pia	etänä
Pasanen, Amanda	etänä
	poistui 17:20, poissa: 395 - 411 §
Peltokorpi, Terhi	etänä
Raatikainen, Mika	etänä
Rantala, Marcus	etänä
Rantanen, Mari	etänä
Rantanen, Tuomas	osittain etänä
Rautava, Risto	osittain etänä
Ruuhonen-Lerner, Pirkko	etänä
Said Ahmed, Suldaan	etänä
Sarkomaa, Sari	etänä
Sauri, Pekka	
Saxberg, Mirita	

08.12.2021

Soininvaara, Osmo	
Suomalainen, Nina	etänä
Taipale, Ilkka	
Valtonen, Elina	etänä
Vanhanen, Reetta	osittain etänä
Vepsä, Sinikka	etänä
Vierunen, Maarit	
Asko-Seljavaara, Sirpa	varajäsen etänä
Austero, Nita	varajäsen etänä
Hagman, Oona	saapui 19:17, poissa: 383 - 395 § varajäsen etänä
Helal, Fardoos	varajäsen etänä
Juva, Kati	saapui 19:17, poissa: 383 - 395 § varajäsen etänä
Järvinen, Jukka	saapui 17:24, poissa: 383 - 394 § varajäsen etänä
Kettunen, Marko	varajäsen etänä
Laaksonen, Heimo	saapui 19:17, poissa: 383 - 395 § varajäsen etänä
Majok, Ajak	saapui 19:17, poissa: 383 - 395 § varajäsen etänä
Miettinen, Nina Katariina	poistui 16:55, saapui 17:20, poistu 18:53, poissa: 394, osa 395, 396 - 411 § varajäsen etänä
Perunka, Sanna-Leena	varajäsen etänä
Rissanen, Laura	varajäsen osittain etänä
Sydänmaa, Johanna	varajäsen etänä
Tuomi-Nikula, Tuomas	varajäsen
Wallgren, Thomas	varajäsen
Vesikansa, Sanna	varajäsen etänä

08.12.2021

Muut

Sarvilinna, Sami	kansliapäällikkö
Saxholm, Tuula	rahoitusjohtaja
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Krogell-Magni, Pi	viestintäpäällikkö
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteeri
Leino, Antti	erityisavustaja
Salminen, Teresa	erityisavustaja
Tarkiainen, Elisa	erityisavustaja
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Andersson, Henrik	kielenkääntäjä
Schroderus, Jenny	kielenkääntäjä
Hopeakunnas, Maisa	viestintäasiantuntija
Turtola, Ilona	viestintäasiantuntija

Asiantuntijat

Rönkkö, Mauno	erityissuunnittelija
---------------	----------------------

Puheenjohtaja

Fatim Diarra	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 383 - 394 §, osa 395 §, 396 - 398 §, 406 - 411 §
Wille Rydman	kaupunginvaltuuston 1. varapuheen- johtaja osa 395 §, 399 - 405 §

Pöytäkirjanpitäjä

Lauri Menna	johtava asiantuntija 383-393 §, osa 394 § osa 395 §, 396 - 398 §, osa 399 §, 400 - 405 §
Antti Peltonen	hallintopäällikkö osa 394 §, osa 395 §, osa 399 §
Hannu Hyttinen	johtava kaupunginsihteeri osa 395 §, osa 399 §, 406 - 411 §

08.12.2021

Tid 08.12.2021 16:00 - 23:03

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal, Alexandersgatan 20 / Elektroniskt sammanträde

Närvarande

Ledamöter

Diarra, Fatim	stadsfullmäktiges ordförande
Rydman, Wille	stadsfullmäktiges I vice ordförande delvis på distans
Torsti, Pilvi	stadsfullmäktiges II vice ordförande på distans avlägsnade sig 19:17, frånvarande: 396 - 411 §
Vartiainen, Juhana	borgmästare avlägsnade sig 19:17, frånvarande: 396 - 411 §
Arhinmäki, Paavo	biträdande borgmästare
Razmyar, Nasima	biträdande borgmästare
Sazonov, Daniel	biträdande borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	på distans
Alanko-Kahiluoto, Outi	på distans
Arajärvi, Pentti	på distans
Biaudet, Eva	på distans
Bogomoloff, Harry	på distans
Borgarsdóttir Sandelin, Silja	
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	på distans
Grotenfelt, Nora	på distans
Haatainen, Tuula	på distans avlägsnade sig 19:17, frånvarande: 396 - 411 §
Haglund, Mia	på distans avlägsnade sig 17:20, anlände 18:55, delvis: 395 §
Hakola, Juha	på distans
Halla-aho, Jussi	på distans
Harjanne, Atte	på distans
Harkimo, Harry	på distans
Heinäluoma, Eveliina	delvis på distans

08.12.2021

Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	på distans
Honkasalo, Veronika	på distans
Huff, Shawn	
Hyttinen, Nuutti	på distans
Iskanius, Anniina	på distans
Jalovaara, Ville	på distans
Kaleva, Atte	på distans
Karhuvaara, Arja	på distans
Kauppila, Elina	på distans
Kivekäs, Otso	på distans
Kivelä, Mai	på distans
Kolbe, Laura	på distans
Kopra, Pia	på distans
Korpinen, Laura	
Korpinen, Sini	på distans
Koskela, Minja	
Lindgren, Minna	på distans
Makkonen, Teija	
Malin, Petra	på distans anlände 16:53, frånvarande: 383 - 393 §
Meri, Otto	delvis på distans
Muttalainen, Sami	på distans
Månsson, Björn	
Nevanlinna, Tuomas	på distans
Niskanen, Dani	på distans
Nuorteva, Johanna	på distans
Nygård-Peltola, Mia	på distans
Packalén, Tom	på distans avlägsnade sig 19:17, frånvarande: 396 - 411 §
Pajula, Matias	på distans
Pajunen, Jenni	på distans
Pakarinen, Pia	på distans
Pasanen, Amanda	på distans avlägsnade sig 17:20, frånvarande: 395 - 411 §
Peltokorpi, Terhi	på distans
Raatikainen, Mika	på distans
Rantala, Marcus	på distans
Rantanen, Mari	på distans
Rantanen, Tuomas	delvis på distans
Rautava, Risto	delvis på distans
Ruohonen-Lerner, Pirkko	på distans

08.12.2021

Said Ahmed, Suldaan	på distans
Sarkomaa, Sari	på distans
Sauri, Pekka	
Saxberg, Mirita	
Soininvaara, Osmo	
Suomalainen, Nina	på distans
Taipale, Ilkka	
Valtonen, Elina	på distans
Vanhanen, Reetta	delvis på distans
Vepsä, Sinikka	på distans
Vierunen, Maarit	
Asko-Seljavaara, Sirpa	ersättare på distans
Austero, Nita	ersättare på distans anlände 19:17, frånvarande: 383 - 395 §
Hagman, Oona	ersättare på distans
Helal, Fardoos	ersättare på distans anlände 19:17, frånvarande: 383 - 394 §
Juva, Kati	ersättare på distans anlände 17:24, frånvarande: 383 - 394 §
Järvinen, Jukka	ersättare på distans
Kettunen, Marko	ersättare på distans anlände 19:17, frånvarande: 383 - 395 §
Laaksonen, Heimo	ersättare på distans anlände 19:17, frånvarande: 383 - 395 §
Majok, Ajak	ersättare på distans anlände 16:55, avlägsnade sig 17:20, anlände 18:53, frånvarande: 394, 395 delvis, 396 - 411 §
Miettinen, Nina Katariina	394, osa 395, 396 - 411 § ersättare på distans

08.12.2021

	Perunka, Sanna-Leena	ersättare på distans
	Rissanen, Laura	ersättare delvis på distans
	Sydänmaa, Johanna	ersättare på distans
	Tuomi-Nikula, Tuomas	ersättare
	Wallgren, Thomas	ersättare
	Vesikansa, Sanna	ersättare
Övriga		
	Sarvilinna, Sami	kanslichef
	Saxholm, Tuula	finansdirektör
	Summanen, Juha	förvaltningsdirektör
	Kivelä, Liisa	kommunikationsdirektör
	Peltonen, Antti	förvaltningschef
	Krogell-Magni, Pi	kommunikationschef
	Hyttinen, Hannu	ledande stadssekreterare
	Leino, Antti	specialmedarbetare
	Salminen, Teresa	specialmedarbetare
	Tarkiainen, Elisa	specialmedarbetare
	Menna, Lauri	ledande sakkunnig
	Andersson, Henrik	translator
	Schroderus, Jenny	translator
	Hopeakunnas, Maisa	kommunikationsspecialist
	Turtola, Ilona	kommunikationsspecialist
Sakkunniga		
	Rönkkö, Mauno	specialplanerare
Ordförande		
	Fatim Diarra	stadsfullmäktiges ordförande 383 - 394 §, delvis 395 §, 396 - 398 §, 406 - 411 §
	Wille Rydman	stadsfullmäktiges I vice ordförande delvis 395 §, 399 - 405 §
Protokollförare		
	Lauri Menna	ledande sakkunnig 383-393 §, delvis 394 § delvis 395 §, 396 - 398 §, delvis 399 §, 400 - 405 §
	Antti Peltonen	förvaltningschef

08.12.2021

Hannu Hyttinen

delvis 394 §, delvis 395 §, delvis
399 §
ledande stadssekreterare
delvis 395 §, delvis 399 §, 406 - 411
§

08.12.2021

---

§	Asia	
383	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
384	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
385	Asia/3	Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024 Helsingfors stads budget för år 2022 och ekonomiplan för åren 2022–2024
386	Asia/4	Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenen valinta Ändring i stadsfullmäktiges sammansättning och val av medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion
387	Asia/5	Lakisääteiset luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset Förtroendevaldas och tjänsteinnehavares lagstadgade redogörelser för bindningar
388	Asia/6	Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä Utredning om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2020
389	Asia/7	Hallintosäännön muuttaminen, sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunginkanslian muutokset Ändring av förvaltningsstadgan i fråga om social- och hälsovårdssektorn och stadskansliet
390	Asia/8	Kiinteistökaupan esisopimuksen ja toteutussopimuksen hyväksyminen (Länsisatama, Jätkäsaari AK-tontit 20062/2,3 ja 4) Föravtal och byggavtal för en fastighetsaffär (tomterna för flervåningshus (AK) 20062/2, 3 och 4 på Busholmen i Västra hamnen)
391	Asia/9	Vuokrausperiaatteiden määrittäminen määrälalle (Kluuvi, Kaisaniemenpuisto) Arrendeprinciper för ett obrutet område (Gloet, Kajsaniemparken)
392	Asia/10	Vuokrausperiaatteiden määrittäminen liike- ja toimistotonteille (Taka-Töölö, Mannerheimintie 46 ja 50) Arrendeprinciper för affärs- och kontorstomter (Bortre Tölö, Mannerheimvägen 46 och 50)

08.12.2021

-
393	Asia/11	Vuokrauseriaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Oulunkylä ja Haaga) Arrendeprinciper för vissa tomter (Åggelby och Haga)
394	Asia/12	Kampin Kottaraisen korttelin asemakaavan muutos (nro 12687) Detaljplaneändring för kvarteret Staren i Kampen (nr 12687)
395	Asia/13	Kansanäänestysaloite Malmin lentokentän säilyttämisestä ilmailukäytössä Initiativ om folkomröstning om att bevara Malms flygplats för luftfart-sändamål
396	Asia/14	Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utvecklan- de av invånarhus – pilotförsök med Asukastalo Ankkuri och det nya invånarhuset i Sockenbacka
397	Asia/15	Valtuutettu Juhani Strandénin aloite liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämisestä opetus- ja vanhuspalveluissa Den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen om ökning av mängden köttträtter och mjölkprodukter inom utbildningstjänsterna och äldreomsorgen
398	Asia/16	Valtuutettu Thomas Wallgrenin valtuustoaloite selvittää mahdollisuuk- sia ottaa käyttöön Helsingin oma paikallisraha Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om utredning av en lokal valuta i Helsingfors
399	Asia/17	Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämis- tä maksuttomaksi Den av ledamoten Pentti Arajärvi väckta motionen om utveckling av gratis kollektivtrafik
400	Asia/18	Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksen turvallisuuden parantamisesta Den av ledamoten Jussi Chydenius väckta motionen om förbättring av säkerheten i korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata
401	Asia/19	Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite vetyliikenteen edistämisestä Helsin- gissä Den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen om främjande av vätedriven trafik i Helsingfors
402	Asia/20	Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämisestä Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om att främja stadsodling

08.12.2021

-
403	Asia/21	Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille Den av ledamoten Amanda Pasanen väckta motionen om avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade
404	Asia/22	Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurannasta ja kehittämisestä Den av ledamoten Anna Vuorjoki väckta motionen om uppföljning och utveckling av vården av transsexuella och icke-binära
405	Asia/23	Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite kättilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamisesta Den av ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin väckta motionen om bättre arbetsmiljö för barnmorskor
406	Asia/24	Valtuutettu Alviina Alametsän aloite uimarannasta Hanasaaren voimalalta vapautuvaan tilaan Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om en badstrand till området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk
407	Asia/25	Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamisesta Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om bättre förutsättningar för utomhusbasket
408	Asia/26	Valtuutettu Hannu Oskalan aloite kulttuurilaitosrahaston perustamisesta Helsingille Den av ledamoten Hannu Oskala väckta motionen om inrättandet av en kulturinstitutionsfond till Helsingfors
409	Asia/27	Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koskien asuntotuotannon järjestämää suunnittelukilpailua ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilotikohteeksi Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om en planeringstävling i bostadsproduktionsbyråns regi för ett pilotobjekt med gemenskapsboende för äldre
410	Asia/28	Valtuutettu Atte Harjanteen aloite purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämisestä Den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen om främjande av konstnärlig användning av rivningsfastigheter
411	Asia/29	Kokouksessa jätetyt aloitteet Motioner inlämnade vid sammanträdet

08.12.2021

Asia/1

§ 383

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen jättäneiden tilalle on kutsuttu seuraavat varavaltuutetut:

- Maaret Castrén, tilalle Sirpa Asko-Seljavaara
- Seija Muurinen, tilalle Laura Rissanen
- Alviina Alametsä, tilalle Sanna Vesikansa
- Maria Ohisalo, tilalle Nina Miettinen
- Emma Kari, tilalle Tuomas Tuomi-Nikunen
- Ozan Yanar, tilalle Johanna Sydänmaa
- Timo Harakka, tilalle Jukka Järvinen
- Erkki Tuomioja, tilalle Thomas Wallgren
- Joel Harkimo, tilalle Oona Hagman
- Mikael Jungner, tilalle Sanna-Leena Perunka
- Petra Malin, tilalle Ajak Majok

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.12.2021

Asia/2

§ 384

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Anniina Iskanius ja Ville Jalovaara sekä varalle Outi Alanko-Kahiluoto ja Tuomas Nevanlinna.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti valtuutetut Anniina Iskanius ja Ville Jalovaara sekä varalle Outi Alanko-Kahiluoto ja Tuomas Nevanlinna.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.12.2021

Asia/3

§ 385

Helsingin kaupungin talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosille 2022 - 2024

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Käsittely

Käsittelyjärjestyksen ja pohjaehdotuksen muuttaminen

Kaupunginvaltuusto muutti 24.11.2021 valtuuston kokouksessa hyväksytyä käsittelyjärjestystä ja päätti avata keskustelun asian osalta uudesta koskien alla mainittuja lisäyksiä. Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi käsittelyn pohjaksi ehdotuksen, johon on tehty seuraavat korjaukset:

- Sivuille 302 ja 303 (liite 1) lisätään sosiaali- ja terveystalouden palveluiden sitoviin tavoitteisiin helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ja syrjäytymisen ehkäisemistä koskeva mittari, joka kuuluu seuraavasti:

Lähisuhdeväkivalta lapsiperheissä -palveluketjun toimeenpano etenee suunnitellusti. Vahvistetaan lasten ja nuorten välisen väkivallan tunnistamista ja puuttumista.

- Sivuille 304 ja 305 (liite 1) sosiaali- ja terveystalouden palveluiden muihin toiminnan tavoitteisiin muutetaan lasten ja nuorten hyvinvoinnin parantamista kaupunkiyhteisesti monialaisin toimenpitein ja osallisuuden vahvistamista koskeva mittari kuulumaan seuraavasti:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä HUS:n kanssa yhdessä sovittua lasten ja nuorten mielenterveysongelmien toimeenpanosuunnitelmaa toteutetaan ja parannetaan nepsyasiakkaiden (neuropsykiatriset vaikeudet) hoidon ja palvelujen saatavuutta.

Selonteko

Kaupunginvaltuusto hyväksyi selonteon 24.11.2021 kokouksessa tehdyistä ehdotuksista alla mainitun mukaisesti. Asiaan liittyvä palautusehdotus käsiteltyin edellä mainitussa kokouksessa.

Vastaehdotukset

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää lisätä pitkäjänteisesti rahoitusta koulujen ja päiväkotien välisen eriarvoistumisen vähentämiseksi. Tämän varmistamiseksi kasvatetaan myönteisen erityiskohtelun rahoitus 3 milj. eurolla vuodessa vuodesta 2022 lähtien koko taloussuunnitelmakauden ajaksi. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 3 miljoonan euron lisärahoitus.

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää palauttaa kotihoidontuen Helsinki-lisän 1-2-vuotiasta lasta kotona hoitaville perheille 1.1.2022 lähtien. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 4 miljoonan euron lisärahoitus vuodelle.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää laajentaa Helsinki-lisän koskemaan myös 1-3 -vuotiaita lapsia vuoden 2022 alusta alkaen siten, että kotihoidon tuen Helsinki-lisää maksetaan 1.1.2022 alkaen 270 euroa/kk.

Tämän mahdollistamiseksi lisätään Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kohtaan 200 Avustukset 15,1 miljoonaa euroa.

Toivomusponnet

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta lisätä Helsingin kaupungin rahankäytön avoimuutta. Selvityksessä tutkitaan esimerkiksi mahdollisuutta toteuttaa kaupungin verkkosivuille valtiovaraministeriön tutkibudjettia.fi-sivun kaltainen palvelu, josta kaupunkilaiset voivat helposti tutustua kaupungin rahankäyttöön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta tarjota sivuston kautta kaupunkilaisille mahdollisuus talousarvioesityksen eri valmisteluvaiheissa arvioida uuden talousarvioesityksen tuomia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna.

Valtuutettu Mikael Jungner ehdotti Oona Hagmanin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta luoda Helsinkiin osallistavan demokratian suunnitelma, jolla vahvistetaan kaupunkilaisten tiedonsaantia ja vaikuttavaa osallistumista päätöksentekoon.

Äänestysjärjestys

Valtuutettu Kärkkäisen ensimmäisestä vastaehdotuksesta äänestettiin pohjaehdotusta vastaan. Valtuutettu Kärkkäisen toisesta vastaehdotuksesta ja Ebelingin vastaehdotuksesta äänestetään vastakkain. Tämän jälkeen voittaneesta ehdotuksesta äänestettiin pohjaehdotusta vastaan.

Toivomusponsista äänestettiin jokaisesta erikseen.

Äänestykset

Vastaehdotukset

1 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Eeva Kärkkäisen ensimmäinen vastaehdotus koskien koulujen ja päiväkotien välisen eriarvoistumisen vähentämisen rahoitusta

Jaa-äännet: 78

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanus, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Val-

tonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Oona Hagman, Harry Harkimo, Laura Kolbe, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka

Poissa: 1

Sami Muttilainen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Eeva Kärkkäisen vastaehdotusta.

2 äänestys

Valtuutettu Eeva Kärkkäisen vastaehdotus JAA, Valtuutettu Mika Ebelingin vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Eeva Kärkkäisen toinen vastaehdotus koskien kotihoitontuen Helsinki-lisän palauttamista 1-2-vuotiasta lasta kotona hoitaville perheille

EI-ehdotus: Mika Ebelingin vastaehdotus koskien Helsinki-lisän laajentamista myös 1-3 -vuotiaisiin lapsiin

Jaa-äännet: 42

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Askoseljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juhana Hakola, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Anniina Iskanus, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Nina Kattariina Miettinen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 11

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Tyhjä: 31

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna,

Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Sanna-Leena Perunka, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Juhana Vartiainen

Poissa: 1
Sami Muttilainen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Eeva Kärkkäisen vastaehdotuksen tässä äänestyksessä. Vastaehdotuksesta äänestettiin seuraavaksi pohjaehdotusta vastaan.

3 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: Eeva Kärkkäisen toinen vastaehdotus koskien kotihoidontuen Helsinki-lisän palauttamista 1-2-vuotiasta lasta kotona hoitaville perheille

Jaa-äännet: 68

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 16

Mika Ebeling, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

08.12.2021

Asia/3

Poissa: 1
Sami Muttilainen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Eeva Kärkkäisen vastahdotusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen asian käsittelyn alussa muutetun mukaisena.

Toivomusponnet

4 äänestys

Valtuutettu Eeva Kärkkäisen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta lisätä Helsingin kaupungin rahankäytön avoimuutta. Selvityksessä tutkitaan esimerkiksi mahdollisuutta toteuttaa kaupungin verkkosivuille valtiovarainministeriön tutkibudjettia.fi-sivun kaltainen palvelu, josta kaupunkilaiset voivat helposti tutustua kaupungin rahankäyttöön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta tarjota sivuston kautta kaupunkilaisille mahdollisuus talousarvioesityksen eri valmisteluvaiheissa arvioida uuden talousarvioesityksen tuomia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna. EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 26

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 59

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita

08.12.2021

Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Eeva Kärkkäisen ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Valtuutettu Mikael Jungnerin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

Jaa-äännet: 25

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Oona Hagman, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed

Ei-äännet: 4

Atte Kaleva, Dani Niskanen, Wille Rydman, Juhana Vartiainen

Tyhjä: 56

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Mikael Jungnerin ehdottamaa toivomuspontta.

Eriävät mielipiteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valtuutettu Mari Rantanen jätti eriävän mielipiteen, jonka perusteluina esitti seuraavaa:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta.

Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulevien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja. Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päättyen vanhusien kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa taloustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa muiden puolueiden sopiman, strategiaan kirjattun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Näkemyksemme mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyneitä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpuhlasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palo-

08.12.2021

miesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

Valtuutetut Teija Makkonen, Nuutti Hyttinen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mika Raatikainen, Tom Packalén, Laura Korpinen, Pia Kopra, Jussi Halla-aho jättivät eriävän mielipiteen samoin edellä mainituin perusteluin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024, Kvsto 8.12.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Talousarvio vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2022 - 2024 sisältyy liitteeseen 1. Vastaukset talousarvioaloitteisiin sisältyvät liitteeseen 2.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Liitteet

08.12.2021

Asia/3

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024 Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 354

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Eesitys

Kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

24.11.2021 Pöydälle

Poikkeava käsittelyjärjestys

Kaupunginvaltuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksesta seuraavan käsittelyjärjestyksen:

Asiassa käydään tässä kokouksessa keskustelu. Asian käsittelyn keskeyttämistä koskevat ehdotukset käsitellään tässä kokouksessa.

Keskustelun päätyttyä asian käsittely keskeytetään seuraavaan valtuuston kokoukseen saakka. Asian käsittelyä jatketaan selonteolla ja äänestyksillä vasta- ja hylkäysehdoituksista sekä toivomusponseista. Jos keskustelun kuluessa ei tehdä ehdotuksia, asia käsitellään loppuun tässä kokouksessa.

Palautusehdotus

Valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Teija Makkosen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaisi asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esi-

merkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulovien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päätyen vanhusien kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa taloustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa muiden puolueiden sopiman, strategiaan kirjattun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Näkemyksemme mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyneitä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpuulasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Mari Rantasen ehdottamin perustein.

Jaa-äännet: 73

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevalinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 10

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Poissa: 2

Björn Månsson, Ilkka Taipale

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Vastaehdotukset

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää lisätä pitkäjänteisesti rahoitusta koulujen ja päiväkotien välisen eriarvoistumisen vähentämiseksi. Tämän varmistamiseksi kasvatetaan myönteisen erityiskohtelun rahoitus 3 milj. eurolla vuodessa vuodesta 2022 lähtien koko taloussuunnitelmakauden ajaksi. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 3 miljoonan euron lisärahoitus.

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää palauttaa kotihoidontuen Helsinki-lisän 1-2-vuotiasta lasta kotona hoitaville perheille 1.1.2022

08.12.2021

lähtien. Tätä tarkoitusta varten lisätään kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle 4 miljoonan euron lisärahoitus vuodelle.

Valtuutettu Mika Ebeling ehdotti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää laajentaa Helsinki-lisän koskemaan myös 1-3 -vuotiaita lapsia vuoden 2022 alusta alkaen siten, että kotihoidon tuen Helsinki-lisää maksetaan 1.1.2022 alkaen 270 euroa/kk.

Tämän mahdollistamiseksi lisätään Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kohtaan 200 Avustukset 15,1 miljoonaa euroa.

Toivomusponnet

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen ehdotti valtuutettu Terhi Peltokorven kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta lisätä Helsingin kaupungin rahankäytön avoimuutta. Selvityksessä tutkitaan esimerkiksi mahdollisuutta toteuttaa kaupungin verkkosivuille valtiovarainministeriön tutkibudjetti.fi-sivun kaltainen palvelu, josta kaupunkilaiset voivat helposti tutustua kaupungin rahankäyttöön. Lisäksi tutkitaan mahdollisuutta tarjota sivuston kautta kaupunkilaisille mahdollisuus talousarvioesityksen eri valmisteluvaiheissa arvioida uuden talousarvioesityksen tuomia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna.

Valtuutettu Mikael Jungner ehdotti valtuutettu Oona Hagmanin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta luoda Helsinkiin osallistavan demokratian suunnitelma, jolla vahvistetaan kaupunkilaisten tiedonsaantia ja vaikuttavaa osallistumista päätöksentekoon

Puheenjohtaja totesi keskustelun päättyneen ja asian käsittelyn jatkuvan seuraavassa kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

Asia/3

Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 841

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Käsittely

15.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Esitys palautetaan valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulovien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päättyen vanhusten kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa taloustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa puolueiden sopiman, strategiaan kirjatun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Perussuomalaisten näkemyksen mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyntä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsi-

vät työntekijäpulasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen palautusehdotuksestansa ilmevin perustein.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 08.11.2021 § 230

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2022 talousarvioksi ja 2022-2024 ta-

08.12.2021

Asia/3

loussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetyksi maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja 2022-2024 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 23.8.2021, § 576, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laatimisohejeet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille, investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2022–2031.

Lisätiedot

Merja Koski, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 36292
merja.koski(a)hel.fi

Mari Paananen, talousspäällikkö, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 141

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioesityksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaesityksen.

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Käsittely

23.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Samuli Voutila: Eriävä mielipide HKL:n talousarvioon vuosille 2022–2024

HKL nostaa uutta lainaa 740,5 milj. euroa vuosina 2022-2024. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikelaitoksen johtokunnan jäsenenä en koe mielekkääksi sitoa nykyistä liikelaitosta näin massiiviseen lainanottoon enkä tulevan yhtiön hallituksen jäsenten ja muiden vastuuvollisten käsiä taloudellisesti etukäteen. Mielestäni uuden yhtiön vastuuhenkilöiden tulee perustella veronmaksajille yhtiön taloudelliset velvoitteet ja vastuut.

Mitä tulee Metron osalta (joka jää toistaiseksi liikelaitokseen) tulee tehdä erilliset selkeät budjetit ja mahdolliset lainatarpeet. Tämän vuoksi jätän talousarvioon erivän mielipiteen.

Esittelijän muutos: Esittelijän päätösesityksen toiseksi kappaleeksi lisättiin uusi kappale:

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 22.09.2021 § 43

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä muutetun esityksen pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotukseksi ja 2023-2024 taloussuunnitelmaksi esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle seuraavasti:

Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion 2022 henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen veloitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohtamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojelun valmiuden kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvallisuusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pelastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muutoksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysohjelman mukaisesta palkkojen kasvusta. Lisäksi henkilöstömenot kasva-

vat 1,35 miljoonaa palkkaohjelman 2022 johdosta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellisvuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelastuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön lisäyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikään-tyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikään-tyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikkötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiselle aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyn, ja ensihoitopalvelun suoritemäärästä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömäärät lisättynä poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudellisis-

ta panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muihin toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajauttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoiteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheään tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvaisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntyneitä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalajaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Käsittely

22.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Kannattaja: Martina Houtsonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin. Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna." Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Ville Elomaa, Martina Houtsonen, Antti Hytti, Anna Laine, Alisa Leppä-

koski, Raine Luomanen, Sanna-Mari Oranen, Sanna-Leena Perunka,
Matias Turkkila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Pelastuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antti Hytin vastaehdotuksen äänin 9-0.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 470

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen 2022 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022-2024.

Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta päätti edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahopainetta ratkottaessa lautakunta katsoi, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lautakunta päätti todeta, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoi, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Lautakunta päätti edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma. Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikaisten takia.

Lisäksi lautakunta päätti edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki-uudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahoja korotetaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baana-verkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahopainetta ratkottaessa lautakunta katsoo, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin,

08.12.2021

koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoo, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Lisäys päätösehdotukseen:

Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikojen takia.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Mia Haglund: Lautakunta edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma.

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Sami Kuusela: Lautakunta edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki uudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahasoja korotetaan.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sami Kuuselan vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Eveliina

Heinäluoma, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Risto Rautava, Laura Rissanen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen äänin 1 - 12.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.09.2021 § 320

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisoheiden mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisoheet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilas-huoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjettineuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: Esitysehdotukseen kohdan 3 jälkeen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimisohjeiden mukaisesti.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus

merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilas-huoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregaation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjettineuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

08.12.2021

Asia/3

non osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet." Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Jussi Chydenius, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Sini Korpinen, Vesa Lahtinen, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Petra Malinin vastaehdotuksen 10-3.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti asiasta Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 213

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi.

Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta totesi samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisäyksenä päätösehdotukseen:

”Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.”

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Lisäyksenä päätösehdotukseen: "Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa myös, että kuluja tulee karsia siten, etteivät vieraskielisille annettavat palvelut voi tasoltaan tai laajuudeltaan ylittää muulle väestölle annettavia palveluita, ja laittomasti maassa oleville tarjottavat kulut tulee rajata vain kiireelliseen hoitoon."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Pentti Arajärvi: Talousarvioehdotuksen 9.1 kohdan kolmannen kappaleen loppuun lisätään: "Lasten vanhempien olosuhteet ja niiden muutokset pyritään ottamaan painavasti huomioon lasten aseman ja olosuhteiden arvioinnissa ja tehdään tarvittavat toimet lapsen edun toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii vaikuttamaan myös muiden toimialojen lapsivaikutuksiin yhteistyöllä ja lausuntoja antaessaan."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muuri-
nen, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoi-
nen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

08.12.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 149

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2022 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2022–2024 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vaje.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ai-noastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja

nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaikainen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että Töölön kisahallin perusparannus, Suuntimopuiston koulun yhteyteen rakennettava kirjasto ja nuorisotila sekä Rikhardinkadun kirjaston perusparannus pitää toteuttaa nykyisessä talonrakentamisohjelmassa esitettyä aikaisemmin. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, kuten se on jo aiemmin esittänyt, että Harjun nuorisotalo pitäisi lisätä talonrakentamisen rakentamisohjelmaan

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi seuraavat muut liitteet:

- kaupunginhallituksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laattimisoljeet (liite 3)
- rakentamisohjelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2022-2031 (liitteet 4–6).

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Mika Malmberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen 1 jälkeen:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vajuus.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ai-noastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaikainen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

08.12.2021

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain.

Korvataan kappale 4, seuraavalla:

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kannattaja: Nina Suomalainen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi

Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi

Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 36

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskus -liikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-5 mukaisesti.

Lisäksi johtokunta linjasi liikelaitoksen tavoitteena olevan nollatulokseen pääsemisen toimintaa tehostamalla ja kaupungin tukipalveluja keskittämällä.

09.09.2021 Palautettiin

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

08.12.2021

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 18

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 16.09.2021 § 59

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022 – 2024 liitteen mukaisena.

Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

16.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Päätösehdotukseen lisätään toinen kappale:

"Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi."

08.12.2021

Asia/3

Johtokunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Apro, talouspäälikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 14.09.2021 § 78

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2024.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

08.12.2021

Asia/4

§ 386

Muutos kaupunginvaltuuston kokoonpanossa sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenen valinta

HEL 2021-013382 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi Akseli Herlevin luottamustoimien varavaltuutettuna ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenenä päättäneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsi Pertti Sivosen jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto valitsi yksimielisesti valtuutettu Maarit Vierusen ehdotuksesta Pertti Sivosen jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaostoon.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Liitteet

1 Ilmoitus 24.11.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainituille

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa Akseli Herlevin luottamustoimien varavaltuutettuna ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojooston jäsenenä päättyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsee _____ jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojoostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Aleks Herlevin (KOK) 2.8.2021 § 243 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojooston jäseneksi. Hän on 24.11.2021 ilmoittanut kotikuntansa vaihtumisesta.

Kuntalain (410/2015) 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Kuntalain 17 §:n mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen kuntavaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi. Varavaltuutettujen määrä jää näin ollen vajaaksi.

Vaalilain (714/1998) 93 §:n mukaan kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja, jos varavaltuutettujen määrä jää valtuuston toimikauden aikana vajaaksi.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

08.12.2021

Asia/4

Liitteet

1 Ilmoitus 24.11.2021

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainituille

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaosto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 890

HEL 2021-013382 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa Akseli Herlevin luottamustoimien varavaltuutettuna ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenenä päätyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsee _____ jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 387

Lakisäätteiset luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021
- 2 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kuntalain 84 §:n 2 momentissa tarkoitettun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan ja muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi vähintään kaksi kertaa vuodessa. Ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtäväänsä. Lisäksi henkilöllä on velvollisuus viivytyksettä ilmoittaa muutoksista sekä korjata virheelliset tiedot.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevasta säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Ilmoitusvelvolliset

Luottamushenkilöistä velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on pormestarilla, apulaispormestareilla, kaikilla muilla kaupunginhallituksen jäsenillä ja varajäsenillä, kaupunginhallituksen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä, valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla, lautakuntien ja jaostojen puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla sekä kaupunkiympäristölautakunnan ja sen jaostojen jäsenillä ja varajäsenillä.

Helsingin kaupungin oikeuspalvelujen mukaan viranhaltijoista velvollisuus tehdä sidonnaisuusilmoitus on kaupunginhallituksen sekä sen jaostojen esittelijöillä sekä heidän sijaisikseen nimetyillä henkilöillä, lautakuntien ja niiden jaostojen esittelijöinä toimivilla henkilöillä sekä heidän sijaisiksiin nimetyillä henkilöillä. Esittelijän sijaisen sijaisena toimiminen ei luo velvollisuutta tehdä sidonnaisuusilmoitusta, jos kyseinen henkilö ei käytännössä koskaan toimi esittelijänä.

Sidonnaisuusilmoitusten tilanne Helsingin kaupungilla 16.11.2021

Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä on 112. Luottamushenkilöiden ilmoitustiedot ovat liitteenä 1. Ilmoitusvelvollisia viranhaltijoita on 146. Viranhaltijoiden ilmoitustiedot ovat liitteenä 2.

Valtuustokauden vaihduttua kaikki ilmoitusvelvolliset luottamushenkilöt ovat tehneet uuden sidonnaisuusilmoituksen. Tämä koskee myös edellisellä valtuustokaudella sidonnaisuutensa ilmoittaneita.

Ajantasaiset sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kaupungin internetsivulla osoitteessa <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/muutoksenhaku-paatoksiin/sidonnaisuusilmoitukset/>

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021
- 2 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021

08.12.2021

Asia/5

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 16.11.2021 § 97

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi luottamushenkilöiden ja vi-
ranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti saattaa sidonnaisuusilmoitukset val-
tuustolle tiedoksi.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

§ 388

Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi esityslistan liitteenä olevan selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

Käsittely

Valtuutettu Mari Rantanen ehdotti valtuutettu Teija Makkosen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritettujen toimenpiteiden, kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävään mahdollisuutta Pd-rahamen pitkäaikaisen seurannan osalta siten, että pd-rahamen tosiasiallisia tuloksia seurataan koulupudokkuuden, suoritettujen toisen asteen tutkintojen sekä suoritettujen korkeakoulututkintojen osalta ja siten että seurannassa voidaan eritellä sukupuoli sekä maahanmuuttajataustaisuus.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

6 äänestys

Valtuutettu Mari Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuutettu Mari Rantasen toivomusponsi

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 14

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman

Ei-äännet: 34

Hilkka Ahde, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä,

08.12.2021

Asia/6

Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 37

Mahad Ahmed, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Mari Rantasen ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus sekä asianomaiset lauta- ja johtokunnat antoivat toukokuussa lausunnot tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitetyistä toimenpidesuosituksista ja -kehotuksista. Näissä lausunnoissa esitettiin, mihin toimenpiteisiin kaupunginkanslian, toimialojen, pelastuslaitoksen ja liikelaitosten oli tarkoitus ryhtyä arviointikertomuksen johdosta.

08.12.2021

Asia/6

Kaupunginvaltuusto päätti 23.6.2021 tarkastuslautakunnan ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot sekä kehotti kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat tahot ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Toimenpiteet, joihin kaupunginkanslia, toimialat, pelastuslaitos ja liikelaitokset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen esitettyjen toimenpidesuosittelujen ja -kehotusten johdosta, on koottu liitteenä olevaan selvitykseen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Oheismateriaali

1 Arviointikertomus 2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Pelastuslaitos
Liikelaitokset
Kaupunginkanslia
Tarkastusvirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 895

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi esityslistan liitteenä olevan selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

22.11.2021 Pöydälle

24.05.2021 Ehdotuksen mukaan

17.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 23.06.2021 § 210

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti

- 1 merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot,
- 2 kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta,
- 3 merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen 2020,
- 4 hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen ja
- 5 myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2020 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

23.06.2021 Ehdotuksen mukaan

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi menettelyn, että esityslistan asioiden 3 ja 4 kohdalla keskustelu käydään yhdessä. Keskustelun kuluessa on tehtävä molempia asioita koskevat ehdotukset.

Esittelijä

Tarkastuslautakunta

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580

Tarkastuslautakunta 01.06.2021 § 52

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että tämä päättäisi:

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot,
- kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta,
- merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen 2020,
- hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen ja
- myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2020 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

13.04.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

06.04.2021 Ehdotuksen mukaan

12.05.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja

08.12.2021

Timo Terävä

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580
arto.ahlqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.05.2021 § 280

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sitovien toiminnan tavoitteiden arvioinnista (sivut 15–17) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- selkeyttää talousarviossa asiakaspalautteen vastaamisen tavoiteajan mittaria, jotta sen toteutumisen tulkinta on yksiselitteinen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että asiakaspalautteeseen vastaamisen tavoiteajan mittarin ilmaisusta oli talousarviokirjauksessa jäänyt pois ”keskimäärin” –sana. Tavoite vastata palautteeseen keskimäärin viidessä arkipäivässä mukailee koko kaupungin tasolla palautteiden vastaamiselle annettua tavoitetta. Kaupunkiympäristön toimiala vastaanottaa palautejärjestelmän kautta lähetetyistä palautteista noin 60 prosenttia, yli 40 000 kappaletta. Päivittäinen palautemäärä vaihtelee sesonkiluonteisesti noin välillä 100 - 700. Suuren määrän ja vaihteluvälin näkökulmastakin vastaamisajan seuranta keskiarvoisena on mielekästä.

Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke (sivut 25–27) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden toteutussuunnitelmat ovat riittävän pitkälle vietyjä ja korkealaatuisia, ja että niistä laaditaan mahdollisimman luotettava kustan-

nusarvio. Lisäksi on varmistettava urakoitsijan sitoutuminen hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että jatkossa pyritään varmistamaan, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden valmisteluvaiheessa tutkimukset, purut ja mallikorjaukset on toteutettu kohteen ominaispiirteet huomioon ottaen mahdollisimman kattavasti hankkeen kustannusriskien hallitsemiseksi. Kehitetään korjaushankkeiden kustannusriskien hallintaa esimerkiksi suorittamalla toteutusvaiheessa ensin osaurakkana purku-urakka sekä päivittämällä toteutus suunnitelmat purkujen yhteydessä tehtyjen havaintojen ja tutkimustulosten perusteella. Menettely soveltuu hankkeisiin, joissa toteutusaikataulu voi joustaa. Lisäksi kehitetään toteutustapoja esimerkiksi mahdollistamalla päätoteuttajan varhainen osallistaminen, jotta myös päätoteuttajan osaamista voidaan hyödyntää ennen lopullisten suunnitteluratkaisujen päättämistä sekä kehitetään sopimusmalleja urakoitsijan sitouttamiseksi hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen esimerkiksi hyödyntämällä kannustimia ja sanktioita sopivassa suhteessa.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen asuinalueiden eriytymisen ehkäisystä (s. 29–32) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- kokeilla merkittävimpiin ARA-vuokrakeskittyymiin kuuluvien yksittäisten talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi ja valtion korkotuen päätyttyä harkita yksittäisten talojen peruskorjaamista omistustaloiksi, jotta asuntojen hallintamuotojakauma vastaisi asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteita kaikilla alueilla.
- hyödyntää raidehankkeiden myötä parantuvaa alueiden saavutettavuutta täydennysrakentamalla ja palveluita kehittämällä
- määritellä selkeät vastuut ja menettelytavat lähijunaliikenteen asemanseutujen ja ostoskeskusten yhteiselle hallinnoinnille varsinkin tilanteissa, joissa eri tahojen omistus hankaloittaa kehittämistä

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tarkastuslautakunnan huomioihin liittyen on kaupunkiympäristön toimialalla otettu käyttöön lukuisia segregaatian ehkäisemiseen tähtääviä keinoja. Niihin on sitouduttu pitkäkestoisesti.

Kaupunki ehkäisee segregaatiaa luovuttamalla tontteja AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti ja maapoliittisten toimenpiteiden avulla mm. täydennysrakentamista edistämällä. Täydennysrakentaminen suuntaa heikomman arvostuksen alueille investointeja, millä on todettu Helsingissä olevan alueiden statusta ja arvoa nostavaa vaikutusta.

Ostoskeskusten kehittäminen on keskitetty maaomaisuuden kehittämisen ja tontit -palvelun kiinteistökehitys-tiimille. Tämän myötä on odotettavissa, että ostoskeskusten uudistamiseen saadaan riittävästi asiantuntemusta ja lisää kehittämisresursseja, jotta monimutkaisten hallintasuhteiden lukkiuttamisessa kehittämishankkeissa ostoskeskusten uudistamiseen tähtäviä prosesseja voidaan tukea ja edistää nykyistä tehokkaammin.

ARA-vuokrakeskittymien osalta erityisesti kaupunki uudistuksen keinoin tavoitellaan monipuolisempaa hallintamuotojakautumaa ja omistusasuntojen lisäämistä täydennysrakentamisella. Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa on tunnistettu täydennysrakentamisen painopistealueita, joista on päätetty priorisoida Kannelmäki-Malminkartanoa, Malmia ja Mellunkylää. Tulevina vuosina niitä tullaan uudistamaan kokonaisvaltaisesti Myllypuron tapaan.

Mahdollisuus positiiviseen segregatioon eli alueen asukasrakenteen monipuolistamiseen täydennysrakentamisen keinoin alueilla, joilla ARA-vuokra-asuntokantaa ei ole tai on vain vähän, on toimiva ratkaisu. Hyvä esimerkki on Kulosaaren viime vuonna valmistunut Hekan asuntokohde, joka sopii sinne erinomaisesti ja on vasta kaupunginosan toinen kaupungin vuokra-asuntokohde alueella. Asunnonhakijoita oli yli 5 000.

Helsinki ei ole luopunut kohtuuhintaisesta ARA-vuokrakannastaan, vaan päinvastoin kasvattanut kantaa merkittävästi. Jos päädytään kokeilemaan yksittäisten ARA-talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi tai peruskorjaamista omistustaloiksi, tämän voisi tehdä ”vaihtokauppana” niin, että vastaavasti osoitettaisiin paikka kaupungin ARA-vuokratalolle sellaiselta alueelta, jolla ARA-kantaa on vähän tai ei ollenkaan. Mikäli sopivia kohteita ilmenee, voidaan keskittymien osalta tehdä kokeilua, mutta yksittäisiä ARA-taloja muutetaan omistusmuodoiltaan harvoin sellaisenaan. Maankäytön kehittäminen tapahtuu yleensä kaavamuutoksen kautta maankäyttöä tehostamalla. Alueelliseen kehittämiseen panostaminen on myös asuntopalveluiden näkökulmasta keskeinen keino vaikuttaa alueelle kohdistuvan ARA-vuokra-asuntojen kysynnän rakenteeseen ja alueelliseen eriytymiseen.

Raidehankkeiden, asemanseutujen täydennysrakentamisen ja palvelujen kehittämisen osalta kaupunki ympäristön toimiala on yhdessä kaupunginkanslian kanssa perustanut 2019 asemanseutujen seurantaryhmän, jonka tarkoituksena on koota pääradan asemien omistusolosuhteet ja vastuut kartalle sekä laatia yhteinen toimenpidesuunnitelma asemien viihtyisyyden parantamiseksi. Täydennysrakentamista edistetään useilla asemanseuduilla suunnitteluperiaatteita laatimalla ja että asemakaavamuutosten kautta. Viimeistään asemakaavoitusvaiheessa

laaditaan tarvittaessa mm. kaupallisia selvityksiä palvelutarjonnan kehittämiseksi; esim. Malmilla on laadittu periaatteita Malmin keskustan kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi, ja Kontulassa on järjestetty ostoskeskuksen alueesta arkkitehtikilpailu.

Nopeampien toimenpiteiden edistämiseksi pääradan asemanseutujen ns. facelift-työssä (Käpylä, Oulunkylä, Pukinmäki, Malmi, Tapanila ja Puistola) yhdessä Väyläviraston kanssa tavoitteina on parantaa asemien yleisilmeen siisteyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta erilaisin maisemallisin ja alueen yleisilmettä kohentavin toimenpitein. Pääpaino on pienissä, mutta vaikutuksiltaan merkittävässä parannuksissa, kuten pintaremonteissa (maalaukset, valaistus, pesu, pyörätelineet, kalusteet ja varusteet sekä istutukset). Keskeisenä asiana ovat myös päivittäiseen kunnossapitoon liittyvät asiat, kuten pusikoituneiden ratapenkkojen ja laituri-alueiden siistiminen. Asemien nopeat kohentamistoimenpiteet voisivat ajoittua vuosille 2021-2023. Osat nopeista toimenpiteistä (esim. pesu, valaistus, laitureiden siistiminen tai runkolukittavien pyörätelineiden asennus) voidaan tehdä varsin pian. Asemanseutujen kehittäminen ja siihen liittyvät nopeat toimenpiteet vaativat asemansetuille kohdennettua investointien ja kunnossapidon rahoitusta. Väylä on ilmoittanut, että asemien laajempi peruskorjaaminen olisi tarkoitus toteuttaa arviolta kymmenen vuoden kuluttua.

Lähijunaliikenteen asemanseutujen hallinnoinnin kehittämiseksi on kaupunkiympäristölautakunta esittänyt näkemyksensä (kylk 1.12.2020), että HKL selvittäisi omistajuuden laajentamista myös pääradan varren asemansetuilla siten, että asema-alueet siirtyisivät HKL:n hallintaan.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden saavuttamiseksi on tärkeää, että eriytymisen ehkäisyn tarkastelussa tunnistetaan monipuolisesti erilaisia segregatiokehitykseen liittyviä näkökulmia, jotta niitä voidaan huomioida tiedolla johtamisessa ja strategisessa maankäytön suunnittelussa. Tähän tarpeeseen on parhaillaan kehitteillä arviointityökalu, johon kaupunginhallitus on osoittanut ns. koronasta palautumisen digitalisatiovaroja.

Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen osallistuvan budjetoinnin toteutuminen kaupunkiympäristön toimialalla (s. 63–66) kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

- yhteistyössä rajata osallistuvan budjetoinnin tavoitteet ja hankkeet siten, että tavoitteet voidaan saavuttaa hankkeille varatuilla resursseilla.
- kehittää hankkeiden kokonaiskustannusten seurantaa ja varmistaa, että kustannuksista saadaan oikeat tiedot

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on aktiivisesti osallistunut toisen kierroksen yhteissuunnitteluun kaupunginkanslian kanssa. Kaupunkiympäristön toimialalla on merkittävä rooli OmaStadi hankkeiden toteuttajana. Suurin osuus äänestyksessä voittaneista hankkeista tulee kaupunkiympäristön toimialan toteutettavaksi. Kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa myös merkittävän osan kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen hankkeista. On perusteltua, että kaupunkiympäristön toimialalla olisi jatkossa mahdollisuus aiempaakin vahvemmin esittää muutoksia OmaStadin toimintaympäristöön sekä olla mukana päätöksenteon valmistelussa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalli muodosti ensimmäisellä kierroksella toimialalle uusia käytäntöjä. Kaupunkiympäristön toimiala on sisäisesti kehittänyt toimialan OmaStadi hankkeiden toteutusprosessissa ensimmäisen kierroksen kokemusten pohjalta. Kehittämistyön kautta on tunnistettu haasteita ja toimivia käytänteitä. Kehittämistyössä on muodostettu toimialalle jäsenelty OmaStadi hankkeiden toteutusprosessi, joka huomioi toimialan ydinprosessit ja resurssitarpeet. Lisäksi prosessikehityksessä on tunnistettu kanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyön kehittämiseksi toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta kaupunkiympäristön toimiala ja kanslia sopivat loppukevään ja alkusyksyn 2021 aikana.

Osallisuusrahaston varojen käyttö osallistuvan budjetoinnin aiheuttamiin kokonaiskustannuksiin ei ole ollut mahdollista täysin, koska rahaston käyttöä on tulkittu jäykästi. Osallisuusrahaston käytäntöjen tulisi olla nykyistä joustavampia ja huomioida paremmin toimialalle kohdistuvat toimintamallista aiheutuvat kokonaiskustannukset.

Ensimmäisellä kierroksella hankkeiden kustannuksia ei ole voitu siirtää hankkeelta toiselle. Tämä on aiheuttanut toimialalle noin 353 500 euron (5.5.2021) menot. Samaan aikaan osallisuusrahastoon on jäänyt rahaa kaupunkiympäristön toimialan hankkeista noin 871 600 euroa (5.5.2021) käyttämättä. Lisäksi kokonaan loppuun laskutetuista hankkeista on jäänyt käyttämättä noin 52 600 euroa (5.5.2021). Kaupunkiympäristön toimialan hankkeita on jouduttu käsittelemään kahden eri organisaation kesken eri talousjärjestelmissä (Osallisuusrahasto 3600/ Kaupunkiympäristö 2800). Tämä on aiheuttanut haasteita kustannusten

kokonaisuuden seurantaan. Pelkkä osallisuusrahaston seuranta ei anna kokonaiskuvaa hankkeiden lopullisista kustannuksista.

Suunniteltu 10 % kustannuskehikko hankkeille ja mahdollisuus siirtää kustannuksia hankkeelta toiselle olisivat perusteltuja muutoksia todellisten kustannusten seurantaan. Tämä kustannuskehikko ei kuitenkaan toteutuessaan ratkaisisi välttämättä kaikkia kokonaiskustannusten hallinnan haasteita. Ensimmäisen kierroksen budjetin ylittäneistä hankkeista se olisi ratkaissut vain noin kolmasosan. Lisäksi tulee harkita, onko poikkeustapauksissa mahdollista perustellusta syystä ylittää 10 % kustannuskehikko, jos osallisuusrahaston hankkeille budjetoidussa kokonaissummassa on liikkumavaraa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin sisältyy mm. kustannusvaiheessa tehtävä ehdotusten kustannusten arviointityö. Kaupunkiympäristön toimiala on vastannut ensimmäisellä kierroksella ja käynnissä olevalla kierroksella toimintamalliin kuuluvista kustannusarviointien kustannuksista. Työ on tehty ja tullaan tekemään konsulttitoimeksiantona. Hankkeiden toteutusvaiheessa kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijat laativat omana työnä hankekohtaisia suunnitelmia. Nämä kustannukset eivät tule näkyviksi osallisuusrahaston seurannasta.

Kaupunkiympäristön toimiala on panostanut osallistuvan budjetoinnin toimintamallin yhteiskehittämävaiheeseen. Erityisesti teemalliseen yhteiskehittämiseen kommentoimalla ja jatkokehittämällä ehdotuksia kaupunkilaisten kanssa. Käynnissä olevalla kierroksella toimiala pyrkii saamaan tarkempia ja selkeämpiä ehdotuksia, jotta niille olisi mahdollista laskea tarkemmat toteutusvaiheen kustannukset. Kaupunkiympäristön toimialalle kohdistuvien hankkeiden kustannusarviointi varhaisessa vaiheessa on hyvin haastavaa. Lisäksi tämä edellyttäisi hankekohtaista vuorovaikutusta ehdotusten tehneiden kanssa. Tämä edellyttäisi merkittävästi laajempaa resursointia eikä ole nykypuitteissa mahdollista. Useissa hankkeissa ilmenee toteutusvaiheessa kustannuksiin liittyviä yllätyksiä (esim. maaperään liittyvät asiat). Todelliset hankekohtaiset kustannukset tiedetään vasta, kun hanke on valmis. Tämä voi aiheuttaa jatkossakin tilanteita, joissa arvioitu budjetti osoittautuu riittävämmäksi ja se ylitetään.

Ratkaisuna on osallisuusrahaston joustavampi käyttö. Jatkossa osallisuusrahaston tulisi kattaa kaikki osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin kuuluvat kustannukset, jolloin kokonaiskustannusten seuranta osallisuusrahaston kautta olisi mahdollista.

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunkilaisten saatavilla on oikeat ja ajantasaiset tiedot osallistuvan budjetoinnin hankkeiden etenemisestä

- kehittää osallistuvan budjetoinnin hankkeista viestimistä monikanavaiseksi ja monikieliseksi. Viestinnässä on paremmin huomioitava ne kaupunkilaiset, jotka eivät seuraa sosiaalista mediaa tai muita digitaalisia kanavia.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialalla vastuutetaan jatkossa OmaStadi-seurantasivujen tilannetietojen päivitykset hankkeiden vastuuhenkilöille. Ennen kuin hankkeen vastuuhenkilö on nimetty, OmaStadi-koordinaattori ylläpitää sivuja. Lisäksi määritetään toimialan yhdenmukainen päivityssykli yhdenmukaistaen se muiden OmaStadi hankkeiden sykliin yhteistyössä kanslian ja muiden toimialojen kanssa. Päivityksen viimeinen ajankohta tulee olla sivulta selkeästi nähtävissä. Koordinaattori hoitaa kaikille oikeudet sivuston päivitykseen sekä ohjeistaa ja auttaa päivityksissä. Myös seurantasivujen alustaa tulee kehittää. Jatkossa seurantasivujen alusta tulisi olla käyttäjäystävällisempi, jotta tiedot ovat helposti ja nopeasti päivitettävissä sivustolle.

Kaupunkiympäristön toimiala näkee, että osallistuvan budjetoinnin käynnissä olevalle toiselle kierrokselle tulee kaupunginkanslian laatia yhdessä toimialojen kanssa viestintäsuunnitelma, joka kattaa koko toisen kierroksen. Viestintäsuunnitelmassa huomioidaan viestinnän monikanavaisuus ja -kielisyys. On tärkeää, että osallistuvasta budjetoinnista viestitään suunnitellusti ja niin, että viestinnästä välittyy näkymä kokonaisuuteen eikä pelkästään yksittäisten toimialojen työhön. Viestinnässä on tärkeää myös tuoda esiin toimialaa koskevat reunaehdot, periaatteet ja toimintatavat, jotka ohjaavat kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijatyötä ja valmistelua. Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee toteutusvastuullaan olevien toisen kierroksen hankkeiden viestinnän siten, että siinä hyödynnetään ensimmäistä kierrosta laajemmin erilaisia viestintäkanavia ja tietoa tarjotaan riittävän usein myös monikielisesti.

Rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentämisestä (s. 73–76) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että Ilmastovahdin kaikkien Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpiteiden tiedot ovat ajan tasalla.
- esittää aiempaa useammasta Ilmastovahdin toimenpiteestä vaikutusarvio.
- varmistaa, että rakentamisen, esirakentamisen ja materiaalien päästöjen vähentäminen edistyy aikataulussa.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hiilineutraali Helsinki –toimenpideohjelma päivitetään vuoden 2021 aikana. Kun ohjelma päivitetään, toimenpiteiden kuvauksiin tulee mukaan vaikutusarvio. On todennäköistä, että jatkossa toimenpiteitä on nykyistä vähemmän, ja niiden toteutustilanteen ajan tasalla pitäminen on nykyistä helpompaa. Rakentamisen, esirakentamisen, materiaalin ja muiden epäsuorien päästöjen vähentämiselle ei ole vielä muuta sovittua aikataulua kuin Green Deal –sopimuksen mukaisille päästöttömille työmaille. Tällä hetkellä tällaisten päästöjen vähentämismahdollisuuksia selvitetään ja kehitetään sekä Helsingissä että valtakunnallisesti. Helsinki ottaa keinoja käyttöön ripeällä tahdilla. Epäsuoria päästöjä voidaan vähentää mm. kiertotaloutta ja puurakentamista edistämällä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa (s. 78–81) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan tulee:

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen
- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimialan hankintapalvelut on aloittanut toimintansa vuoden 2021 alusta. Hankintapalveluiden toimintamallissa hankinnat on kategorisoitu samankaltaisten hankintojen ryhmiin.

Tällä hetkellä toimialalla on tunnistettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät hankinnat. Lisäksi ympäristöasiantuntijoiden kanssa kehitetty vastuullisten hankintojen toimintamalli on otettu osaksi hankintaprosessin eri vaiheita hankintojen suunnittelussa, kilpailutuksessa sekä sopimushallinnassa. Tätä mallia ollaan viemässä jokaiseen hankintakategoriaan ja kun kunkin kategorian vaikuttavimmat vastuullisuuskriteerit on tunnistettu, niiden käyttö jalkautetaan kategoriasuunnitelman mukaisesti. Vastuullisuuden vaikuttavuus mittaroidaan ja sitä seurataan osana tavoitteiden toteutumisen seurantaa.

Vastuullisten hankintojen verkostoyhteistyötä vahvistetaan toimialan ympäristöasiantuntijoiden, kehittämispalveluiden sekä kanslian kesken säännöllisen kehittämissyhteistyön muodossa. Vastuullisuuden kehitystyö on osa jokaista kategoriasuunnitelmaa. Hankintapalvelut tulee tar-

joamaan vastuullisten hankintojen koulutuksia osana isompaa hankintojen koulutuskokonaisuutta. Hankintojen koulutustarjonta valmistuu vuoden 2021 aikana.

Osana jokaisen kategorian kehityssuunnitelmaa tulee olemaan myös toimittajahallinnan kokonaisuus. Suunnitelma tulee sisältämään toimenpiteitä aktiivisen markkinavuoropuhelun lisäämiseksi myös ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimiseksi sekä vastuullisuuden innovaatioiden sisällyttämiseksi hankintoihin. Markkinavuoropuhelua on jo toimialalla käyty muun muassa uusien ja erityisen merkittävien hankkeiden ympäristökriteerien käyttöönoton yhteydessä, mutta säännölliset ja systemaattiset toimittajatapaamiset tulevat ohjaamaan kategorioita vuoden 2022 aikana.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Merellinen Helsinki (s. 83–87) osalta seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa:

- määritellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuut
- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti
- määritellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin merellisen strategian johtamisvastuuta kehitetään perustamalla merellinen ohjaus- ja kumppaniryhmä. Ryhmän tärkeimpänä tehtävänä on Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja merellisen strategian toimintaohjelman sisältämien hankkeiden toteutumisen seuranta. Ainakin kahteen kokoukseen vuosittain osallistuu myös kumppanuustahot.

Johtamista vahvistavan ohjaus- ja kumppaniryhmän puheenjohtajana toimii elinkeinojohtaja. Kaupunkiympäristön toimialalta ryhmään kuuluu toimialajohtaja. Ryhmän työn koordinoituvastuu on kaupunginkanslian elinkeino-osastolla.

Ohjaus- ja kumppaniryhmän tavoitteena on vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Ryhmän tehtäviin kuuluu varmistaa, että Helsingistä muodostuu taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla toimiva, veto-voimainen ja palveluiltaan parempi kaupunki myös merellisten alueiden osalta.

Merellisen strategian toimenpiteitä toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Toimenpiteiden toteutumisen vauhdittamiseksi sekä merellisen vetovoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi olisi välttämätöntä saada talousarvioesitykseen oma kohtansa merellisen strategian toimenpiteille. Tästä hyötyviä toimenpid kokonaisuuksia olisivat esimerkiksi kestävien laituriin rakentaminen ja Helsingin itäisen saariston lukuisat tarpeet ja toimenpiteet, jotka mahdollistavat virkistyskäytön lisäämisen ja helpomman pääsyn saariin. Saariston kehittämistä hidastaa myös saariston virkistyskäytön edellyttämän kunnossapidon ja huollon määrärahojen vähyys toimialoilla, sillä osa saarilla tarvittavista töistä tehdään kunnossapidon ja hoidon keinoin. Saarten avaaminen laajemmin virkistyskäyttöön ja kävijämäärän kasvu edellyttävät saarten jätehuollon ja käymäläverkoston kehittämistä toimialojen yhteistyönä.

Sekä merellisen huollon että vesiliikenteen kehittämiseksi on perustettu omat ryhmänsä, joissa on mukana kaupunkiympäristön toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja merellistä huoltoa toteuttavan kaupungin liikelaitos Stara. Ryhmien päätehtävinä on selkiyttää vuoden 2021 aikana merellisen huollon ja vesiliikenteen kokonaisuuksien päävastuutahot. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhdessä laatima saaristo- ja huollon selvitys toimii pohjana merellisen huollon kehittämisessä. Vesiliikenteen kehittäminen toimivammaksi edellyttää jatkossa sen keskitämistä yhdelle toimialalle, mukaan lukien laituri paikkojen vuokrauksen ja laituriin ylläpitovastuun.

Toimitilayhtiöiden omistajaohjaus

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen toimitilayhtiöiden omistajaohjauksen osalta (s. 89–93). seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- edelleen parantaa tiedonkulkua siten, että kaupunkiympäristön toimiala olisi tietoisempi omistajaohjaukseen liittyvistä toimista ja vastaavasti kaupunginkanslialle välittyisivät olennaisimmat tiedot tiloja hallinnoivalta kaupunkiympäristön toimialalta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on syksyllä 2020 tehnyt tiivistä yhteistyötä kaupunginkanslian konserniohjauksen kanssa arvioiden toimitilayhtiöissä olevien tilojen tarvetta kaupungin palveluverkossa sekä tutustuen kanslian laatimiin omistajastrategioihin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

08.12.2021

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.05.2021 § 212

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon liitteenä 1 olevasta vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy / Positiivisen diskriminaation määrärahan vaikutukset peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa positiivisen diskriminaation määrärahojen jakamista myös perusopetusalueille.

PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 suomenkielisessä perusopetuksessa PD-indeksin mukaisesti kouluille, minkä lisäksi PD-rahaa jaettiin jonkin verran viidelle perusopetuksen alueelle. Vuonna 2021 rahaa jaetaan edelleen kouluille sekä seitsemälle alueelle, jotka on muodostettu suurpiireittäin 1.1.2021. Ruotsinkielisen perusopetuksen PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 kouluille PD-indeksien mukaisesti ja rahat jaetaan saman periaatteen mukaisesti myös vuonna 2021.

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy/ Mukana-ohjelma ja Me-koulukehittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee osoittaa pysyvä resurssi peruskouluille lasten ja nuorten eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehtävään työhön niillä alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän. Resurssi mahdollistaa sen, että kouluissa voidaan jatkaa tai käynnistää Me-koulukehittämisessä ja kouluvalmentajamallissa luotuja hyväksi koettuja toimintamalleja.

Me-koulu -hankkeessa ja kouluvalmentajamallin kehittämisessä on luotu uudenlaisia toimintatapoja, joilla on lisätty oppilaiden hyvinvointia. Me-koulu -hanke loppuu lukuvuoden 2020-21 jälkeen ja kouluvalmentajatoimintaa pyritään jatkamaan hankerahoituksen kautta.

Me-koulu -hankkeen arvioinnin pohjalta on valittu toimintamalleja, joiden levittämistä muiden koulujen käyttöön Me-koulujen rehtorit ja kehittäjät ovat edistäneet kevään 2021 aikana. Monet koulut ovat ottaneet hankkeen aikana kehitettyjä toimintamalleja käyttöön. Osa Me-koulu -hankkeessa kehitetyistä uusista toimintatavoista voidaan toteuttaa il-

man lisärahoitusta. Osa kehitetyistä toimintamalleista on sellaisia, joita on toteutettu kouluvalmentajatoiminnan kautta muissa kouluissa.

Kouluvalmentajatoiminta on rahoitettu kokeilun aikana koulujen määrärahoista, mutta ilman lisärahoitusta tai ulkopuolista rahoitusta kouluvalmentajatoimintaa ei voida pysyvästi järjestää. Osalla kouluista on käytössä PD-rahaa, jota rehtorit voivat kohdentaa mm. kouluvalmentajatoimintaan. Nämä koulut sijaitsevat alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän.

Terveyttä ja hyvinvointia palveluista/ Perusopetuksen yhteisöllinen oppilashuolto

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että oppilaat saavat psykologi- ja kuraattoripalveluja lain mukaisessa määräajassa.

Vuonna 2014 voimaan tulleen oppilas- ja opiskelijahuoltolain myötä Helsingissä otettiin käyttöön mitoitus yksi psykologi 1000 oppilasta ja yksi kuraattori 800 oppilasta kohden. Toimialalle on lain voimaan tulon jälkeen palkattu lisää psykologeja ja kuraattoreita ja opiskeluhuollon ohjausryhmä seuraa säännöllisesti palveluiden riittävyttä. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kysyntä on samaan aikaan kasvanut, eikä määrärajoissa ole aina pysytty. Viiveitä on ollut noin viidesosassa ta-pauksista ja viive on keskimäärin ollut muutama päivä. Toimialalla kehitetään työmuotoja osittain ryhmämuotoiseen suuntaan, ja samalla pyritään karsimaan muita kuin ydintehtäviin kuuluvia työtehtäviä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut kutsuvat huoltajat mukaan koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokoukseen vähintään kerran lukukaudessa.

Opiskeluhuollon itsearvioinneissa on havaittu, etteivät koulut aina kutsu huoltajia yhteisöllisen opiskeluhuollon kokouksiin. Asiasta on viestitty kouluille kahteen otteeseen, viimeksi maaliskuussa 2021. Huoltajien mukana olon tärkeyttä pidetään esillä aluepäälliköiden ja rehtorien kuu-kausitapaamisissa, jonka lisäksi sen toteutumista seurataan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut seuraavat säännöllisesti oppilaiden hyvinvointia yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla.

Oppilaiden hyvinvointia on tähän asti seurattu kouluissa joka toinen vuosi tehtävän kouluterveyskyselyn avulla, minkä lisäksi koulut ovat käyttäneet omia suppeampia mittareitaan. Kouluissa otetaan tulevana kahtena lukuvuotena käyttöön koulun hyvinvointiprofiili, jonka avulla saadaan vertailukelpoista hyvinvointitietoa vähintään kerran vuodessa. Hyvinvointiprofiili otetaan lukuvuonna 2021-2022 käyttöön vuosiluokilla

neljä, kuusi ja seitsemän ja lukuvuonna 2022-2023 se on käytössä vuosiluokilla 4-9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee seurata kuraattori- ja psykologimitoituksen toteutumista dokumentoidusti.

Oppilashuollon palveluverkkoa on vuosittain koottu sen mukaan, että mitoituksessa pysytään, mutta palveluverkon muutoksia ei ole dokumentoitu siten, että tilastoista nähtäisiin suoraan vuosittainen muutos. Tätä tilastoa on koottu kevästä 2021 alkaen.

Osallisuus ja avoimuus/ Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan yhteistyötä nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi vahvistetaan siirtymällä toimintolähtöisestä johtamisesta tavoitelähtöiseen johtamiseen. Toimialat määrittävät yhteiset tavoitteet osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiselle. Tämän lisäksi toimialat määrittelevät yhdessä ns. osallisuuden perustason eli sen, mitä jokaisen nuoren tulisi oppia, kokea ja ymmärtää osallisuudesta, jotta heidän osallisuuden kokemuksensa vahvistuisivat ja usko vaikuttamiseen kasvaisi. Toimintakulttuurin läpinäkyvyyteen panostetaan toimialojen välillä, jotta osallisuustyötä tekevät ammattilaiset työskentelevät tulevaisuudessa saman tavoitteen ja päämäärän eteen. Asettamispäätöksessä konkretisoidaan tavoitteet ja ohjaavat periaatteet eri tasoilla yhdessä opetuksen ja nuorisotyön kentän kanssa.

Toimialojen yhteistyötä tiivistetään myös kehittämällä tiedonkeruuta ja seurantaa osallisuuden kokemuksista. Kouluissa ja oppilaitoksissa ei ole tällä hetkellä käytössä systemaattista osallisuuden kokemuksen mittaamista. Osallisuutta ja nuorten ajatuksia kartoitetaan satunnaisesti, minkä takia tulokset eivät mahdollista toiminnan kehittämistä arjen tasolla. Toimialojen tavoitteena on yhdistää tiedonkeruu ja osallisuuden pulssi, jolloin sekä aluetason tieto että oppijoiden osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteistyötä ja auttavat kehittämään toimintaa nuorten osallisuutta vahvistavaksi.

Rakennettu ympäristö ja ekologinen kestävyys/ Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövai-
kutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

08.12.2021

Kaikissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankintojen kilpailutuksissa arvioidaan ympäristökriteerien käyttöä ja niitä sovelletaan aina mahdollisuuksien mukaan. Toimiala kuuluu kaupungin hankintojen ympäristöverkostoon ja sen kautta kasvatuksen ja koulutuksen toimiala voi hyödyntää jo sovellettuja ympäristökriteereitä osana kilpailutuksia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana myös päiväkotien Green dealissa, jolla pyritään minimoimaan tarpeettomia kemikaaleja päiväkotiympäristössä hankintojen kautta ja siten vähentämään lasten kokonaiskemikaalialtistumista. Toimiala osallistuu Canemure-hankkeen työskentelyyn, jonka tavoitteena on löytää keinoja hillitä ilmastonmuutosta hankintojen kautta. Hankintojen vähähiilisyys ja kestävyys pyritään saamaan kilpailutuksissa keskeisesti vaikuttaviksi tekijöiksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuomas Lamminheimo, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 21272
tuomas.lamminheimo(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 111

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomukseen:

Arviointikertomuksen kohta: Päihteiden käyttäjien palvelut

Psykiatria- ja päihdepalvelut on parantanut Helsingin kaupungin päihdepalvelujen sekä ulkoisilla verkkosivuilla, että sisäisillä verkkosivuilla olevaa tietoa päihdepalveluista ja niihin hakeutumisesta. Matalan kynnyksen toiminnassa (Sympvikset, Villa Sture) ja nuorisoasemalla on otettu käyttöön sosiaalisen median alustoja viestinnässä. Tätä kautta lisätään ajantasaista tiedotusta, palvelujen näkyvyyttä ja hoidon saataavuutta. Jalkautuvat työntekijät tiedottavat hoitoon hakeutumisesta ja jatkavat kirjallisia ohjeita hoitoon hakeutumisesta kaupunkilaisille.

Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja erityisesti nuorten asiakkaiden palvelupolkuja kehitetään monella eri tasolla. Nuorisoaseman ja lastensuojelun työntekijät kokoontuvat säännöllisesti kokouksiin ja asiakasta-paamisiin, joissa sovitaan yhteistyöstä ja työnjaosta. Lastensuojelulta aiemmin edellytetty lähetekäytäntö nuoren ohjaamiseen nuorisoaseman palveluihin on poistettu käytöstä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Psykiatria- ja päihdepalvelujen työntekijöitä koulutetaan jatkuvasti erilaisiin asiakastyön menetelmiin ja terapiatekniikoihin. Motivoiva haastattelutekniikka on Käypä hoito -suositusten mukainen potilaan ja ammattilaisen väliseen yhteistyöhön perustuva vuorovaikutusmenetelmä, jolla pyritään löytämään ja vahvistamaan potilaan motivaatiota elämäntapamuutokseen. Motivoivaa haastattelutekniikkaa käytetään päihdepalveluissa systemaattisesti. Hyvä hoitosuhde ja psykososiaaliset hoidot ovat päihdeongelmanaisen asiakkaan kokonaisvaltaisen hoidon perusta.

Arviointikertomuksen kohta: Lastensuojelun henkilöstön riittävyys

Lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kannalta keskeinen tekijä on henkilöstön työhyvinvointi. Lastensuojelun Kunta 10-tulokset nousivat myönteisesti ja merkittävästi lähes kaikissa mittareissa vuonna 2020.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi on työskennelty systemaattisesti useita vuosia. Kehittämistyötä on tehty laaja-alaisesti ja käyttöön on otettu uusia toimintamalleja, muun muassa juniorityöntekijä-malli, mentorointi ja työntekijälähettilästoiminta. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden palkkausta on nostettu osana Helsingin palkkakehitysohjelmaa. Henkilöstövaje onkin vähentynyt vuosina 2018–2021. Sosiaalityöntekijöiden viroista noin 6,7 prosenttia oli tyhjillään helmikuussa 2021. Edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan sosiaalityöntekijöiden viroista täyttämättä oli 8,5 prosenttia vuonna 2020 ja 14,93 prosenttia vuonna 2019. Kehittämistyötä jatketaan, jotta voidaan edelleen vähentää lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuutta ja henkilöstövajetta.

Lastensuojelun laitoshoidon suurimmat henkilöstöryhmät ovat ohjaajat (ammattikorkeakoulu, jatkossa amk), sairaanhoitajat (amk) ja ohjaajat (koulutasoiset). Lastensuojelun laitoshoidossa henkilöstövajetta on ollut useamman vuoden ajan Outamon lastenkodissa ja viime vuonna henkilöstövaje on noussut vakavaksi haasteeksi myös Helsingissä sijaitsevilla laitoksilla. Erityisiä vaikeuksia on rekrytoida ohjaajia (amk) ja vastaavia ohjaajia (amk). Lastensuojelun laitoshoidon henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen onkin lähivuosien keskeisimpiä haasteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on valmistelemassa lastensuojelulain (417/2007) muutosta, jossa säädettäisiin lastensuojelun asiakasmitoituksista lain tasolla. Yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä olisi vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022. Myöhemmin mitoitus olisi enintään 30 lasta yhtä sosiaalityöntekijää kohden. Myös lastensuojelun laitoshoidon henkilöstömitoituksia esitetään tiukennetta-

vaksi portaittain vuosina 2022–2026. Erityisesti laitoshoidon mahdollisesti tiukentuva henkilöstömitoitus tulee lisäämään henkilöstötarvetta merkittävästi sekä kaupungin omissa lastensuojelulaitoksissa että yksityisillä palveluntuottajilla. On nähtävissä, että ilman lastensuojelulain muutoksiakin laitoshoidon henkilöstön tarve kasvaa, koska sijoitettavat lapset tarvitsevat aiempaa vahvempaa laitoshoidtoa. Lainsäädäntöön tulevasta henkilöstömitoitusten tiukennuksista johtuen sekä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden että laitoshoidon henkilöstön saatavuus tulee vaikeutumaan kansallisella tasolla lähivuosina.

Arviointikertomuksen kohta: Kiirettömään hoitoon pääsy terveysasemilla

Terveysterveystoimintalain (1326/2010) 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn aikarajat. Potilaan tulee saada virka-aikana välittömästi yhteys terveyskeskukseen, hoidon tarpeen arvio tulee toteuttaa kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta ja tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa. STM:n ohjeen mukaan välittömän yhteydensaannin voi toteuttaa puhelimen kautta takaisinsoitolla, jonka tulee toteutua saman vuorokauden aikana. Lisäksi kussakin toimipisteessä tulee toteuttaa koko sen aukioloajan walk-in-mahdollisuus (STM/424/2011, ohje 378530).

Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi joko puhelimitse tai paikan päällä saman päivän aikana. Toteutunut hoidon tarpeen arvioinnin odotusaika on Helsingissä alle kolme päivää, mikä täyttää terveydenhuoltolain määrittämän aikarajan. Terveysasemilla on lähtökohtana, että potilaan koko asia ratkaistaan ensimmäisessä yhteydenotossa. Hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioon perustuen 50–55 prosentilla potilaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Näitä akuuttiaikoja (kiireellisiä) ei ole laskettu mukaan T3-mittauksessa. T3-keskiarvojen kehityksellä ei ole yhteyttä terveysasemien lääkäreiden kiirevastaanottoihin.

Kiireettömien ajanvarausaikojen jonoa mitataan terveysasemilla laskeamalla kolmas vapaana oleva lääkärin kiireeton ajanvarausaika kalenteripäivissä. Terveysaseman T3-luku on näiden aikojen keskiluku eli mediaani. Helsingin terveysasemien hoitoonpääsyn odotusaika on mediaanien keskiarvo. T3-mittari kuvaa huonosti terveysaseman toimivuutta. Tämän johdosta terveysasemien hoitotakuuta mitataan jatkossa myös seuraavilla kolmella mittarilla: 1) ensikontaktissa toteutunut hoito 2) kiireellisen hoidon toteutuminen 3) kiireettömän hoidon toteutuminen.

Terveysasemien lääkäreiden kiireettömän hoidon saatavuutta on pyritty lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä sekä lisäämällä palvelusetelitoimintaa. Palveluja tarjotaan enenevässä

määrin terveysasemilta muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet vuosien aikana sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta sekä Omaolo-palvelun laajentuminen. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkäreiden aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaamista toimivalla työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalveluja tehostamalla esimerkiksi lisäämällä toimistosuhteiden määrää terveysasemilla.

Perusterveydenhuollon haasteena ovat henkilöstöressurssien saatavuus ja hoitoon pääsyn viiveet. Lääkärivajeen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 1.12.2020 § 234 terveysasemapalvelujen kilpailutuksen periaatteet sekä kahden terveysasemapalvelun hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 27.4.2021 § 89 lääkäreiden rekrytointipalvelun hankinnan. Hankinnan kohteena on erikoislääkäreiden, lääkäreiden, lääketieteen opiskelijoiden rekrytointipalvelu. Tavoitteena on hankkia rekrytointikumppani, joka lääkäripalvelujen saatavuuden parantamisen kokonaisuudessa yhtenä tekijänä korjaa lääkärivajetta, lisää lääkäreiden määrää ja toisaalta kasvattaa erikoislääkäreiden suhteellista osuutta organisaatiossa. Rekrytointipalvelun piiriin sisältyy terveysasematoiminnasta seitsemän yksikköä. Sosiaali- ja terveyslautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen.

Lääkäreiden rekrytointin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty henkilöstöressurssipalvelujen kanssa hanke, jossa yhtenäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana. Lääkäreiden rekrytointiin on palkattu oma rekrytointikonsultti, joka työskentelee rekrytoivien ylläkkäreiden tukena. Yhteistyössä kehitetään rekrytointikohtaisesti markkinointisisältöjä lääkäreiden saatavuuteen.

Helsingin terveysasemilla työskentelevien lääkäreiden palkkoihin on tehty korotuksia sekä 1.1.2019 jaossa olleesta valtakunnallisen Lääkärisopimuksen järjestelyerästä että 1.1.2020 alkaen kaupungin palkka-kehityssuunnitelmasta. Terveysasemilla työskenteleville lääkäreille maksettiin 1.1.–30.6.2020 määräaikaista tehtäväkohtaisen palkan korotusta eli niin sanottua tehtävälisää 1 000 euroa kuukaudessa. Tehtävälisällä pyrittiin sitouttamaan lääkäreitä haastavassa henkilöstövajetilanteessa.

Helsingin terveysasemilla työskenteleville lääkäreille kohdennetaan myös kaupungin vuoden 2021 palkka-kehitysohjelmasta kertaluontoinen

määräraha, minkä tavoitteena on sitouttaa lääkäreitä Helsingin kaupungille jatkuvasti haastavassa rekrytointitilanteessa.

Helsingin kaupunki on saanut sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen, yhdenvertaiset palvelut, palvelujen hyvä saatavuus, työvoiman saannin turvaaminen ja kustannusten hallinta. Uudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystoimialalla kahdessa hankkeessa; Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa ja Rakenneuudistus-hankkeessa.

HUSin ja Helsingin yhteinen integraatiotyöryhmä tiivistää yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Integraatio mahdollistaa osaamisen kehittämisen, nopeamman ja viiveettömämmän palvelun tavanomaisissa perustason erikoissairaanhoidon arviota ja hoitoa vaativissa tilanteissa. Perusterveydenhuollon erikoislääkäreillä, mutta myös muilla erikoisaloilla, on yhteinen intressi HUSin kanssa. Integraatio monipuolistaa yleislääkärin työtä ja lisää houkuttelevuutta heidän työssään.

Arviointikertomuksen kohta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Markkinavuoropuhelu ja sidosryhmävuoropuhelu ovat osa hankintaprosessia. Niiden hyödyntämistä sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään edelleen, ja tässä yksi keskeisistä näkökulmista on vastuullisuus. Markkinavuoropuhelua käytetään myös vastuullisuusinformaation keräämiseen. Toiminnan luonteesta johtuen toimialan hankinnoissa, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinnoissa, muutkin näkökulmat kuin ympäristönäkökohdat ovat vastuullisuudessa keskeisiä. Erityisen tärkeitä ovat sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät näkökohdat. Vastuullisuutta tarkastellaan kokonaisuutena arvioiden taloudellista-, sosiaalista- ja ympäristövastuullisuutta. Ympäristövastuullisuutta ja -kriteerien hyödyntämistä arvioidaan ja niitä pyritään käyttämään niissä hankinnoissa, jotka ovat ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä.

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Karita Toijonen: Lausuntoehdotuksen kohdan "Arviointikertomuksen kohta: Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla" viidennen kappaleen loppuun lisätään: "Lautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen."

08.12.2021

Kannattaja: jäsen Sanna-Mari Oranen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Karita Toijonen)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 1

Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Karita Toijosen vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 1, poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.05.2021 § 70

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi lausunnon seuraavista arviointikertomuksen kohdista:

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 50–53 seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- kehittää kävijätietojen keräämistä liikuntapalveluissa siten, että liikuntavuorojen kävijämääriä voitaisiin seurata sukupuolittain ja tietoa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi tasa-arvoisemmassa vuorojen jaossa.
- arvioida ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa Helsingin kaupungin ylläpitämien liikunta- ja ulkoiluapaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvat intiimitilat -selvityksen toimenpidesuosituksat.
- edistää turvallisempien tilojen periaatteiden käyttöönottoa liikuntapalveluissa laajemmin kuin vain yhdessä toimipisteessä.

Vuonna 2018 toteutetun selvityksen mukaan liikuntapaikkojen vakiovuorot kohdentuvat absoluuttisesti tarkasteltuna sukupuolittain lähes tasan. Merkittäviä eroja ei ole ikäryhmienkään sisällä vaan junioreissa tytöille ja pojille sekä aikuisissa naisille ja miehille kohdentuu yhtä paljon vuoroja. Koska tyttöjä on seuraharrastajissa vähemmän kuin poikia, harrastajamääriin suhteutettuna tytöille kohdentuu enemmän vuoroja kuin pojille.

Kävijätietojen sukupuolittaista seuranta ja linjauksia on käsitelty liikuntapalvelukokonaisuuden johdossa. Sukupuolitietoja asiakkaista saadaan jatkossa ohjatun liikunnan ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Lisäksi selvitetään, mitä teknisiä keinoja voidaan hyödyntää muissa palveluissa sukupuolitiedon selvittämiseksi. Avustuksia ja liikuntapaikkavuoroja hakevista seuroista tiedetään toiminta-avustusten hakemustietojen avulla se, paljonko avustusta hakeneen seuran toiminnassa on mukana naisia, miehiä, sekä alle 20-vuotiaita tyttöjä ja poikia.

Liikuntapalveluissa on vuosittain yhteensä noin 10 000 000 käyntikertaa. Ulkoliikuntapaikoilla, uimarannoilla ja erilaisilla reiteillä on vaikea seurata käyntikertojen määrää tai kävijöiden sukupuolijakaumaa. Eri palvelujen sukupuolijakaumasta saadaan tietoja erilaisten asiakaskyselyjen, erityisseurantojen ja tutkimusten avulla. Liikuntapalvelukokonaisuuden eri palveluissa toteutetaan asiakaskysely vuoden 2021 lopulla, jossa kysytään mm. vastaajaan sukupuoli.

Liikuntapalvelukokonaisuuden selvitys liikunta- ja ulkoiluapaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista valmistui vuonna 2020. Selvityksessä oli mukana yhteensä noin 80 liikuntapaikkaa. Selvityksessä esitetyt kehittämistoimenpiteet sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista sekä kehittämistoimenpiteet turvallisista tiloista toteutetaan sitä mukaan, kun liikuntatiloja peruskorjataan tai rakennetaan uusia liikuntapaikkoja.

Liikuntapalvelukokonaisuudessa on käynnistetty turvallisen tilan toimenpiteiden laatiminen Yrjönkadun toimipisteessä, mutta koronapandemia on hidastanut asian valmistelua. Turvallisen tilan toimenpiteiden laatimista laajennetaan Yrjönkadun pilottikohteen jälkeen myös muihin liikuntapalveluiden toimipisteisiin.

Nuorten vaikutusmahdollisuuksien toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 68–71 seuraavaa:

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kaupunginkanslian tulee yhdessä toimialojen kanssa

- varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovaihtuksessa aloitteen tekijän kanssa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa

- keventää nuorten aloiteprosessia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- lisätä nuorisovaaleja koskevaa yhteistyötä yksityisten ja valtion koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Toimialojen välinen yhteistyö on nuorten vaikuttamisjärjestelmän onnistumisen edellytys ja sen parantamiseen eri tasoilla on syytä panostaa myös jatkossa. Ruudin strategiakauden arviointiprosessissa on tehty tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan välillä. Myös uusi asettamispäätös valmistellaan yhdessä. Tärkeä rakenne on Ruudin ohjausryhmä, johon kuuluu molempien toimialojen edustus. Ohjausryhmälle esiteltävät asiat valmistellaan toimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Jatkossa Ruudin ohjausryhmään pyritään saamaan mukaan myös yksityiskoulujen edustaja.

Aloitteen jättämisen käyttöliittymä uusitaan vuonna 2021 samalla kun nuorille tarkoitetut verkkosivut siirtyvät uudelle alustalle. Nuorisopalvelukokonaisuus on myös aloittanut aloitteiden käsittelyprosessin uudistamisen vuonna 2020 ja työ jatkuu vuonna 2021. Aloiteprosessin kehittämistyö edellyttää tiivistä yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan

ja kaupunginkanslian välillä. Nuorisajaosto on käsitellyt nuorten aloiteoikeuden toteutumista kokouksessaan 18.3.2021. Jatkossa asiaa tullaan käsittelemään nuorisajaostossa vuosittain.

Nuorisopalvelukokonaisuudessa on parhaillaan käynnissä osallisuustoiminnan koordinaattorin rekrytointi. Koordinaattorin tehtävä on uusi ja siihen kuuluu keskeisenä osana nuorisoneuvoston vaalien organisointi. Parempi resursointi mahdollistaa esimerkiksi tiiviimmän yhteistyön yksityisten ja valtion koulujen kanssa.

Koko nuorten vaikuttamisjärjestelmä on arvioitu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta keväällä 2021. Arvioinnin perusteella tehdään kehittämissuosituksia nuorten vaikuttamisjärjestelmään nuorisoneuvoston, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Tavoitteena on, että arvioinnin perusteella nuorten vaikuttamisjärjestelmästä valmistellaan uusi asettamispäätös kaupunginhallitukselle päätettäväksi syksyn 2021 aikana.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 78–81 seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Kaupunginkanslian tulee

- edistää sitä, että tytäryhteisöt käynnistävät markkinavuoropuhelua ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Lähtökohtana hankinnan kohteen valmistelussa on aina uuden hankinnan tarpeen selvittäminen. Hankintaprosessissa otetaan aina huomioon ympäristökriteerit hankintojen tarvekartoituksessa, markkinavuoropuhelussa, hankinnan määrittelyssä, kilpailutuksen vähimmäisvaatimuksissa sekä vertailukriteereissä, myös sopimuksen seurannassa ja hallinnassa voidaan seurata ympäristökriteerien toteutumista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla aloitetaan edistämään Hiilineutraali Helsinki 2034 -toimenpideohjelman tavoitteita tunnistamalla hankintavolyymeiltaan ja ilmastovaikuttavuudeltaan merkittävimpiä hankintoja, kehittämällä uusia hankintakriteerejä ja aloittamalla hankintojen vaikuttavuuden arviointia. Toimenpiteitä tehdään yhteistyössä asiantuntijana toimivan kaupungin ympäristöpalvelun kanssa vuoden 2021 aikana. Toimenpiteitä edistetään erityisesti Canemure hankkeessa, jossa tavoitteena on kehittää kaupungin hankintoja vähähiilisemmiksi ja paremmin hiilijalanjäljen huomioiviksi. Yhteistyötä aloitetaan fasilitoimalla vastuullisten hankintojen kehitystyötä, benchmark -tilaisuuksien ja Canemure-case esimerkkien sekä kesän ja syksyn 2021 aikana Vähähiiliset julkiset hankinnat -webinaari sarjan avulla. Suunnitelmissa on myös osallistua työpajoihin ympäristömerkkien käytöstä vuoden 2021 aikana.

Pyrimme hankinnoissa lähtökohtaisesti vähentämään ympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia hankkimalla ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Esimerkkinä tästä on Vartiosaaren aurinkosähkölautaliikenteen hankinta, jossa toimimme suunnannäyttäjänä energiatehokkaiden sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä edistävien uusien ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Määrittelemme kuhunkin hankintaan soveltuvat vastuullisuuteen liittyvät kriteerit, hankinnan kohdetta koskevat vaatimukset, tarjoajia koskevat soveltuvuusvaatimukset sekä tarjousten vertailuperusteet ja sopimusehdot.

Helsinki 2035 -toimenpideohjelmalla, uutta hankintastrategiaa vuodelta 2020 ja uutta ympäristöpolitiikkaa ei ole vielä jalkautettu riittävästi toimialalle, vaan toimialakohtaiset toimenpiteet näiden osalta hahmottuvat vasta vuoden 2021 aikana hankintojen ympäristöverkoston sekä toimenpideohjelman toimijoiden ja toimialan välisessä yhteistyössä. Johdopäätöksessä todetaan, että toimenpideohjelman toimijoiden, hankintojen ympäristöverkoston ja Canemure-hankkeen määräaikaisen työntekijän lisäksi kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluissa työskentelee vain yksi koko kaupunkia hankintojen ympäristöverkossa palveleva asiantuntija. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on yksi hankinta-asiantuntija, joten resurssit toiminnan kehittämiseen ovat varsin vähäiset.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 83–87 seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa

- määritellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuu.

- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti.
- määrittellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle.

Liikuntapalvelukokonaisuus on osallistunut aktiivisesti merellisten asioiden kehittämiseen ja merellisen strategian toimenpanoon. Merellisten asioiden johtamisen haasteet ovat tulleet esiin useissa eri tilanteissa. Merellisten asioiden johtamisvastuuta kehitetään perustamalla kansliavetoinen merellinen ohjaus- ja kumppanuusryhmä. Ryhmän tavoitteena on mm. vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Toimialan johto tulee osallistumaan työryhmän työskentelyyn.

Merellistä strategiaa toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa mm. toimialan vastuulla olevista merellisistä virkistysaaroista. Merellinen strategia luo painetta lisätä painopistettä merellisten palveluiden kehittämiselle sekä investointien suuntaamiselle merellisiin kohteisiin. Liikuntapalveluiden ylläpitomäärärahojen riittämättömyys sekä tarve suunnata investointimäärärahoja jo olemassa olevan infran ylläpitoon on johtanut siihen, että määrärahojen suuntaaminen merellisten asioiden kehittämiseen ei ole ollut mahdollista. Määrärahojen suuntaaminen johtaisi liikuntapalveluiden muiden palveluiden laadun ja palvelutason heikentämiseen sekä kiinteistöjen korjausvelan kasvuun. Toimiala pitää tärkeänä, että merellisen strategian toimenpiteiden toteuttamiseen varataan riittävät resurssit kaupunkitasoisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuus on teettänyt yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa saaristohuollon selvityksen. Selvitystyön raporttia varten haastateltiin keskeisiä henkilöitä kaupunkiympäristön toimialalta ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta sekä liikelaitos Starasta. Raportissa esiin tulleita kehittämiskohteita käytetään merellisen huollon kehittämistyössä, jota varten on perustettu kaksi eri työryhmää. Liikuntapalvelukokonaisuus on edustettuina molemmissa työryhmissä. Vesiliikenteen osalta tulisi toimialan näkemyksen mukaan tarkastella mallia, jossa vesiliikenteen kehittäminen sijoitetaan yhdelle toimialalle. Keskittämisessä tulee huomioida myös vesiliikennelaitureiden ylläpito ja investoinnit.

11.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

08.12.2021

Mervi Smahl-Laurikainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89016
mervi.smahl-laurikainen(a)hel.fi

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 20.05.2021 § 36

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Rakentamispalveluliikelaitos Stara noudattaa toiminnassaan Ekokompassi-sertifioitua ympäristökriteeristöä. Stara on keskeinen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteiden toteuttaja. Stara on osallistunut Helsingin uuden hankintastrategian valmisteluun. Stara huomioi hankinnoissaan hankintastrategiassa edellytetyt vaikuttavuus ja vastuullisuus vaatimukset ja HNH-2035 –ohjelman tavoitteet. Staran ympäristövaikutuksiltaan merkittävät hankinnat on tehty kestävän kehityksen mukaisesti.

Staralle on yhdessä toimialojen ja muiden liikelaitosten kanssa asetettu seuraavat HNH2035 toimenpideohjelman tavoitteet:

1. Kehitetään olemassa olevia ja otetaan käyttöön uusia hankintakriteerejä Helsingin kaupungin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulmat paremmin.
  1. Stara on osallistunut syksyllä 2020 alkaneen Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämisen valmennusohjelma KEINO-akatemiaan. KEINO-akatemia on KEINO-osaamiskeskuksen maksuton kehittämisohjelma kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen strategisesta johtamisesta johdolle sekä hankintoja tekeville. Akatemian tavoitteena on ollut tukea hankinnoilla organisaatioiden innovatiivisuuden ja kestävyiden tavoitteita. Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehitysohjelmaan osallistuneet organisaatiot valjastivat hankinnat palvelemaan strategioitaan. Valmennusohjelmassa opiskeltiin maan parhaiden asiantuntijoiden tukemana, yhdessä muiden samassa tilanteessa olevien julkisten hankintaorganisaatioiden kanssa. KEINO-akatemiasa Staran kehittämistehtävän tavoitteena oli hakea menetelmiä ja näkökulmia

- hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin suunnitteluun ja käyttöönottoon.
2. Stara kehittää hankintatoimeaan systemaattisesti. Kehittäminen sisältää muun muassa hankintojen kategorisoinnin sekä uudistetun raportoinnin. Kategoriamallin avulla hankintatoimen kokonaisuus on paremmin koordinoitavissa. Jokaiselle hankintakategorialle asetetaan tavoitteet ja mittarit, joissa huomioidaan hankinnan kokonaistaloudellisuuden lisäksi myös hankittavan palvelun, tavaran tai urakan elinkaaren ajan vaikuttavuus ja vastuullisuus. Staran tavoitteena on luoda jokaiselle hankintakategorialle kestävyyskriteerit. Kussakin hankintakategoriassa ja jokaisessa yksittäisessä hankinnassa huomioidaan vähäpäästöisyys-, kiertotalous- ja ilmastonäkökulmat.
  2. Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.
    1. Hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin avulla lisätään yritysysteistyötä kussakin Staran hankintakategoriassa. Hankintakategorioissa edistetään kokeilukulttuuria ja toteutetaan esikaupallisia yhteistyöpilotteja. Tarpeen mukaan haetaan rahoitusta joko itse tai osana yhteistyöverkosta. Innovatiivisten hankintojen eräänä keskeisenä tavoitteena on ilmastopäästöjen vähentäminen.
  3. Liikenne: Ympäristökriteerejä käytetään kaupungin oman kaluston ja leasing-kaluston hankinnassa. Staran ja HKL:n kalustossa käytetään vain biopolttoaineita tai uusiutuvaa sähköä 2020 mennessä. HKL:n metro- ja raitiotievaunukalusto käyttää vain uusiutuvaa sähköä.
    1. Stara on aktiivisesti osallistunut HNH-2035 ohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen, Euroopan unionin puhtaiden ajoneuvojen CVD-direktiivin kansalliseen valmistelutyöhön, Green Deal -sopimusten valmisteluun, nollapäästöisten työmaiden sekä rakentamisen kiertotalouden konseptien suunnitteluun sekä EU:n rahoittaman Big Buyers Initiative - raskaiden sähköisten kuorma-autojen ja työkoneiden Euroopan laajuiseen markkinavuoropuheluun. Toimenpiteiden tarkoituksena on kehittää Staran osaamista ja hankinnoissa käytettäviä ympäristökriteerejä.

2. Starassa hankitaan CVD-direktiivin mukaisesti vuodesta 2021 lähtien vain täyssähköisiä henkilöautoja ja vuodesta 2022 lähtien vain täyssähköisiä pakettiautoja. Tavoitteena on muuttaa koko henkilöautokalusto täyssähköiseksi vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteena on myös sähköistää koko pakettiautokalusto vuoteen 2028 mennessä.
3. Raskaan ajoneuvokaluston hankinnoissa vaaditaan kuorma-autojen täyttävän viimeisimmän EURO-luokituksen ja työkoneiden täyttävän viimeisimmät STAGE-päästöluokitukset. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan hankitaan täyssähköisiä ajoneuvoja tai muunnossähköistetään nykyisiä polttomoottoriajoneuvoja. Biopolttoaineiden käyttöä seurataan ajoneuvokohtaisesti.
4. Liikenne: Kaupunki kehittää ja tiukentaa ympäristökriteerejä (sis. vaihtoehtoiset käyttövoimat, päästöluokat) kaikissa kuljetuspalveluiden, raskaiden kuljetuspalveluiden ja työkonepalveluiden kilpailutuksissa sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa. Hankinnan toteuduttua tilaaja seuraa ympäristökriteerien täyttymistä. Selvitetään ympäristöbonusjärjestelmän käyttöönottoa kuljetusten ja työkoneiden sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa
5. (vs. HSL Dynasty tietopalvelu PK 21.1.2020 § 3, Energiakokeilut HSL ympäristöbonus, Dynasty tietopalvelu PK 24.11.2020 § 183).
  1. Raskaan ajoneuvokaluston kilpailutuksissa vaaditaan kuljetuspalvelujen palveluntuottajilta viimeisimpien EURO-päästöluokitusten mukaisia kuorma-autoja ja työkonepalveluissa viimeisimpien STAGE-päästöluokitusten mukaisia työkoneita. Tarjottujen ajoneuvojen eivät saa olla kilpailutuksessa määritellyä käyttöönoton vuosirajaa vanhempia. Vuonna 2020 kilpailutetuissa työkonepalvelujen palvelusopimuksissa oli mahdollisuus saada lisäpisteitä päästöttömästä käyttövoimasta.
  2. Vuonna 2020 aloitettiin selvittämään, kuinka saadaan seurattua ajoneuvokohtaisesti alihankinnan kaluston käyttöä. Samassa yhteydessä selvitetään alihankintapalvelujen toteutuneet käyttövoimaratkaisut ja palveluntarjoajien käyttämät polttoaineet. Tarkoituksena on jatkossa edellyttää alihankintapalveluntuottajilta uusiutuvan polttoaineen

08.12.2021

Asia/6

käyttöä. Samalla pohditaan, voidaanko alihankkijoita pal-
kita ympäristökriteerien alittamisesta jonkinlaisella bonus-
sanktio -järjestelmällä (vs. HSL).

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Sami Aherva, yksikönjohtaja, puhelin: 310 78571
sami.aherva(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 18.05.2021 § 26

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Pelastuslaitos huolehtii siitä, että mittareihin ja niiden tavoitearvoihin
kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Pelastuslaitoksen merkittäviä hankintoja kasvihuonekaasupäästöjen ja
kierotalouden kannalta ovat ajoneuvohankinnat. Helsingin Pelastuslai-
toksella on n. 160 ajoneuvoa. Hankintamäärä vaihtelee vuosittain siten,
että määrät ovat 5-20 kpl.

Pelastuslaitos ottaa ympäristönäkökulman huomioon kaikissa hankin-
noissa. Pelastuslaitos hankkii hybridi- tai täyssähköajoneuvoja, kun se
on mahdollista vaarantamatta operatiivista palveluntuotantoa.

Pelastuslaitoksen ajoneuvoista kaikki luokitellaan erikoisajoneuvoiksi.
Ajoneuvot ovat ”siviili”-pohjaisia ajoneuvoja, joihin on asennettu pääl-
lysrakenteita tai ne on sisustettu palo- ja pelastuskäyttöön. Pelastuslai-
toksen toiminta-alueella on hyvin paljon maanalaisia tiloja ja infrastruk-
tuurin huolto-tunneleita. Huoltotunneleihin on sallittu ajaa ainoastaan
diesel- tai täyssähköautoilla.

Pelastuslaitoksen tekemät markkinatutkimukset osoittavat, että tämän
hetken markkinatilanne diesel- tai täyssähköautomarkkinoilla ei vastaa
pelastuslaitoksen kaikkia käyttötarpeita. Raskaiden pelastusajoneuvo-
jen, kuten nostolava- ja sammutusautojen, on varauduttava pitkäkes-
toiseen tilanteeseen ilman polttoaineen lisäystä. Keskusvaraston seu-

raava kalustokuorma-auton korvaushankinta on ladattava hybridiajo-neuvo. Palotarkastajien käyttöön on vuonna 2020 hankittu kolme sähköautoa.

Ajoneuvojen lisäksi merkittäviä hankintoja ovat esimerkiksi monitori-defibrillaattorit, sammutusasut sekä tietojärjestelmät- ja laitteet. ICT – kaluston osalta noudatetaan kaupungin kierrätysohjeita. Kaikkia koneita, laitteita ja materiaaleja kierrätetään mahdollisuuksien mukaan.

Ruokapalveluissa pelastuslaitoksen palvelutuottaja Compass Group Suomi on sitoutunut vähentämään ruokahävikkiä, käyttämään enemmän vastuullisesti hankittuja tuotteita ja kasvipohjaisia tuotteita sekä vähentämään muovin käyttöä ja päästöjä.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 12.05.2021 § 78

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien ottamisesta huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa:

Liikenneliikelaitos (HKL) toteaa, että se on osana Helsingin kaupunkia sitoutunut noudattamaan Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuuden liittyviä linjauksia, kuten ympäristöpolitiikan ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita. HKL on myös laatinut vuonna 2020 vastuullisuusperiaatteet ja tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tullaan asettamaan vuoden 2021 aikana laadittavassa ympäristöohjelmassa.

HKL on jo ottanut esimerkillisiä askeleita kohti vastuullisempia hankintoja. Ympäristökriteerien käyttöä on kehitetty aktiivisesti vuosina 2019-2020, jolloin ympäristökriteerit huomioivien hankintojen kappalemääräinen osuus kasvoi 31 prosentista 52 prosenttiin.

HKL on hyödyntänyt ympäristö- ja vastuullisuusmarkkinavuoropuheluja menestyksekkäästi viime vuosien isoimmissa hankkeissaan, esimerkiksi Kalasatamasta Pasilaan -hanke, jonka tavoitteissa ympäristö- ja

08.12.2021

vastuullisuusnäkökulmat ovat alusta asti olleet keskeisiä. Hankkeen kehittäminen mm. ympäristö- ja vastuullisuusasioiden näkökulmasta aloitettiin yhdessä tarjoajien kanssa jo allianssihankintavaiheessa. HKL osallistuu aktiivisesti myös Helsingin kaupungin, seudullisten toimijoiden ja KEINO-osaamiskeskuksen järjestämiin yhteisiin markkinavuoropuheluihin liittyen esimerkiksi ”Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal” -sopimukseen ja puhtaiden ajoneuvojen direktiivin käyttöönottoon. Samoin esimerkiksi HKL:n siivous- ja jätahuoltopuitemuutosten toteuttamisen kanssa käydään kuukausittain läpi ympäristöasioita laatukokouksissa.

HKL on osallistunut talven 2020-2021 aikana KEINO-osaamiskeskuksen järjestämään Keino-akatemiaan, jossa on kehitetty kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja. HKL:n uusi hankintastrategia valmistuu vuoden 2021 aikana ja siinä keskeisinä painopisteinä tulee olemaan vastuullisuus ja vaikuttavat hankinnat, hankintataidot sekä osaamisen kehittäminen. HKL:n hiilijalanjälkeä on selvitetty osana hankintastrategian ja Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman laatimista. Tulosten perusteella pystytään kohdentamaan toimenpiteitä ja markkinavuoropuheluja ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin hankintoihin. Erityisesti Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman myötä vuoden 2021 aikana tullaan määrittelemään konkreettiset ja mitattavat tavoitteet, joilla varmistetaan ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

HKL tulee kehittämään edelleen ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimista ja markkinavuoropuhelujen hyödyntämistä hankinnoissa, ja ne tullaan ottamaan yleisemmin käyttöön HKL:n hankinnoissa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maiya.sarpo(a)hel.fi
Miikka Pelkonen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 27250
miikka.pelkonen(a)hel.fi

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 11.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta on pyytänyt taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunnalta lausuntoa vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78-

81).

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2020 arviointikertomuksessa, että arvioinnin pääkysymyksenä on, noudatetaanko Helsingin kaupungin hankinnoissa kaupunginvaltuuston asettamia ympäristöpoliittisia linjauksia: sisältävätkö kaupungin hankintaprosessit ympäristökriteerejä, onko hankinnoissa alettu edistää Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita ja tehdäänkö ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä hankintoja kestävän kehityksen mukaisesti.

Edelleen tarkastuslautakunta toteaa että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan, että taloushallintopalveluliikelaitos noudattaa hankinnoissaan kaupungin ohjeistusta. Ympäristökriteereiden toteutuminen hankinnoissa varmistetaan käyttämällä kaupungin sopimustoimittajia.

Taloushallintopalveluliikelaitos on pyrkinyt toteuttamaan ympäristökriteereiden toteutumista ja kestävän kehityksen periaatteita palvelujen tuottamisessa ja hankinnoissa seuraavin toimenpitein:

- sähköisiä prosesseja on edistetty digitalisaation ja robotiikan keinoin – paperin manuaalinen käsittely ja arkistointi on pyritty minimoimaan
- tietokoneiden ja -näyttöjen poistaminen toteutetaan kierrättämällä kaupungin ohjeistuksen mukaisesti
- kiinteistöön liittyvät hankinnat, kuten lämmitys ja jätteiden kierrätys, toteutetaan ekologisten periaatteiden mukaisesti vuokranantajan toimesta
- työmatkapyöräilyä on pyritty edistämään
- etätöiden toteutuminen on pyritty kaikkien työntekijöiden osalta mahdollistamaan

Taloushallintopalveluliikelaitos kiinnittää jatkossa huomiota ympäristökriteereiden ja vastuullisuusnäkökohtien toteutumiseen hankintojen toteuttamisessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ulla Kukkonen

Lisätiedot

Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 07.05.2021 § 9

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitos esitti viitekohdan mukaisesti asiakohdassa mainittuna lausuntonaan seuraavaa:

Arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota Palvelukeskus Helsingin sitovien toiminnan tavoitteiden kuvaamiseen ja mittaamiseen sekä niiden epäjohton mukaisuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen sekä eroavuuksiin talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen tulee selkeyttää sitovien toiminnan tavoitteiden esittämistapaa siten, että se on yhdenmukainen tilinpäätöksessä sekä talousarvion eri kohdissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se tulee jatkossa kiinnittämään huomiota sitovien toiminnan tavoitteiden ja niiden mittaamisen kuvaamiseen ja esittämistapaan niin, että ne ovat mahdollisimman selkeitä sekä yhdenmukaisia sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä. Palvelukeskusliikelaitos on esittänyt sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä yhden sitovan toiminnan tavoitteen sekä muita toiminnan tavoitteita.

Palvelukeskusliikelaitos pitää arviointikertomuksessa esitettyjä havainnot oikeina ja hyvänä pohjana esittämistavan jatkokehittämisessä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se toimii hankinnoissaan arviointikertomuksen taulukossa 13 toimialojen ja liikelaitosten Hiilineutraali Helsinki 2035 - toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja vastuunjaon mukaisesti ja tulee käymään aktiivista markkinavuoropuhelua ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa lisäksi, että se pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintaansa talouden, ympäristön ja ihmisten kannalta kestäväällä tavalla, Helsingin kaupungin tavoitteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Palvelukeskusliikelaitoksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää toimin-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

tansa ympäristöhaittoja mm. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti. Liikelaitos huomioi esimerkiksi raaka-aineiden ympäristövaikutuksia tuote- ja ruokalistasuunnittelussa, kehittää keinoja ruokahävikin vähentämiseksi ja tuottamaan palveluja, jotka vähentävät autoilun tarvetta.

Palvelukeskusliikelaitoksen hankinnoissa pyritään myös huomioimaan vastuullisuuden eri osa-alueet. Liikelaitos sisällyttää hankinnan koh-teesta riippuen mahdollisuuksien mukaan muun muassa ympäristövas-tuuseen, eettiseen tuotantoon sekä työllistävään vaikutukseen liittyviä vastuullisuuskriteerejä osaksi hankintaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 05.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti esittää tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78 - 81). Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelai-tosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksil-taan merkittävässä hankinnoissa.

Työterveysliikelaitoksen kynnysarvon ylittävät hankinnat ovat olleet ter-veyspalveluostoja (koronatestit ja röntgenpalvelut), joihin ympäristökri-teerejä ei ole ollut tarkoituksenmukaista ja mielekästä soveltaa. Han-kinnat toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian hankinnat ja kilpai-luttaminen -yksikön kanssa kaupungin hankintastrategian mukaisesti. Jokaisessa hankinnassa kriteerit harkitaan tapauskohtaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

Asia/7

§ 389

Hallintosäännön muuttaminen, sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunginkanslian muutokset

HEL 2021-012716 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.1.2022.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö, voimaantulo 1.1.2022
- 2 Hallintosäännön muutostaulukko_sopimusten hallinnan järjestäminen

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveystoimialan muutosehdotus koskien sosiaalihuollon vastaavaa ja sosiaalihuollon johtavaa viranomaista

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle 26.10.2021, § 251 muutosta hallintosääntöön koskien sosiaalihuoltolain sosiaalihuollosta vastaavaa ja sosiaalihuollon johtavaa viranomaista.

Sosiaalihuoltolain muutoksella (136/2021) lakiin lisättiin 1.3.2021 lukien uudet säännökset sosiaalihuollon tehtävistä poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriötilanteisiin varautumisessa. Näissä 33 b–33 d §:ssä säädetään sosiaalihuollosta vastaavasta ja sosiaalihuollon johtavasta viranomaisesta sekä sosiaalihuollon viranomaisesta.

Sosiaalihuollosta vastaava viranomainen on lainmuutosta koskevan hallituksen esityksen mukaan ”sosiaalihuollosta vastaava toimielin” (HE

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

230/2020). Siten sosiaali- ja terveyslautakunta toimii sosiaalihuoltolain 33 b §:n ja 33 c §:n tarkoittamana sosiaalihuollosta vastaavana viranomaisena, eikä tämä edellytä erillistä hallintosäännön määräystä.

Keskussairaalan sijaintikunnan sosiaalihuollon viranomaisen (sosiaalihuoltolain 33 d §:n 1 mom.) johtaa yhteisen sosiaalihuollon valmiussuunnitelman valmistelua, johon osallistuvat sairaanhoitopiirin alueen kunnat.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kotipaikan sosiaalihuollon johtava viranomaisen (sosiaalihuoltolain 33 d §:n 2 mom.) osallistuu sosiaalihuollon asiantuntijana terveydenhuoltolain 42 a §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelun ohjaamiseen.

Nyt esitettävällä hallintosäännön lisäyksellä halutaan selkiyttää viranomaisen, jolla on toimivalta määrätä sosiaalihuollon johtavasta viranomaisesta ja sosiaalihuollon viranomaisesta sosiaali- ja terveystoimialalla, koska näitä viranomaisia ei ole erikseen laissa säännelty, ja siten määräys olisi syytä tuoda hallintosääntöön. Esityksen mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja määräisi nämä viranomaiset.

Esitys hallintosäännön muutoksesta olisi myös linjassa toimialajohtajan erityiseen toimivaltaan jo kuuluvan määräyksen kanssa, jonka mukaan sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan lastensuojelulain ja sosiaalihuoltolain tarkoittamana sosiaalihuollon johtavana viranhaltijana (hallintosäännön 18 luku 3 § 2 mom. 4 kohta). Kyseinen määräys viittaa lastensuojelulain 13 §:n 2 momenttiin ja sosiaalihuoltolain 48 §:n 2 momenttiin.

Hallintosäännön muutos on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 6.9.2021. Samalla sääntötyöryhmä totesi, että sote-uudistuksen edellyttämien hallintosääntömuutosten valmistelun yhteydessä on hyvä tarkastella sosiaali- ja terveydenhuollon toimivaltamääräysten kattavuutta ja johdonmukaisuutta kokonaisuutena.

Hallintosäännön muutos

Hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momenttia muutetaan siten, että siihen lisätään uusi 8 kohta, jonka mukaan toimialajohtaja määrää viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain 33 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon viranomaisena ja 33 § d §:n 2 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranomaisena.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 18 luvun 3 §:n 2 momentin uusi 8 kohta kuuluu seuraavasti:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää

8 määrätä viranhaltijan toimimaan sosiaalihuoltolain 33 d §:n 1 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon viranomaisena ja 33 d §:n 2 momentissa tarkoitettuna sosiaalihuollon johtavana viranomaisena.

Kaupunginkanslian muutosehdotukset koskien sopimusten hallinnan järjestämistä

Hallintosäännön muutosten perustelut

Kuntalain muutoksen johdosta hallintosääntöön esitetään lisättäväksi useita sopimusten hallinnan järjestämiseen liittyviä määräyksiä. Kunnan hallintosäännön vähimmäissisältöä koskeva kuntalain 90 § muutettiin 26.5.2021 voimaan tulleella lailla 419/2021. Muutoksen mukaan kunnan hallintosääntöön on otettava tarpeelliset määräykset sopimusten hallinnasta. Kyse on uudesta sääntömääräysvaatimuksesta. Kunnan hallintosääntö on saatettava muutetun 90 §:n mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä.

Sopimusten hallinta kunnassa tarkoittaa johtamisen keinoja, joilla luodaan tavoitteet, toteutetaan ohjausta ja seurataan kunnan sopimuksiin liittyvää kokonaisuutta. Sopimusten hallinnan tarkoitus on valvoa erityisesti palveluntuotannon asianmukaisuutta, silloin kuin palveluja tuotetaan sopimusten nojalla. Tarkoituksena on myös tehostaa johtamista, valvontaa ja riskienhallintaa.

Helsingin kaupungilla sopimusten hallintaa on kehitetty 2000-luvun alusta lähtien. Esimerkkinä voidaan mainita kaupungin sopimushallintajärjestelmä Clodian käyttöönotto vuonna 2014. Kaupunginkanslia on vuonna 2021 julkaissut Sopimuskäsikirjan apuvälineeksi niille kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille, jotka laativat, hallinnoivat ja valvovat kaupungin sopimuksia.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2019 vahvistamien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden mukaan sopimusten hallinta on yksi kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiskeinoista. Kaupunginhallituksen vuonna 2020 antamassa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa sopimusten hallinnalla ja valvonnalla voidaan muiden valvontatoimenpiteiden ohella edistää ja varmistaa perustehtävän tuloksellista toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista.

Koska sopimusten hallinta on jo osa kaupungin sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, on perusteltua määrätä jatkossa sopimusten hallinnan tehtävistä ja toimivallasta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivaltuuksien ja tehtävien yhteydessä. Näin kuntalain edellyttämät hallin-

tosäännön muutokset noudattaisivat säännön nykyistä rakennetta sekä kuntalaissa omaksuttua systematiikkaa.

Ehdotetut lisäykset mahdollistaisivat lisäksi sopimusten hallinnan järjestelmällisemmän jatkokehittämisen. Tähän mennessä sopimusten hallintaa on kehitetty lähinnä hankkeiden kautta.

Nyt esitettävien hallintosäännön lisäysten mukaan kaupunginhallitus huolehtisi jatkossa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohella myös kaupunkitasoisen sopimusten hallinnan järjestämisestä sekä valvoisi sopimusten hallinnan toimeenpanoa. Toimialalautakunnat ja johtokunnat vastaisivat toimialallaan sopimusten hallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimeenpanon valvonnasta. Johtavien viranhaltijoiden tehtäviin taas kuuluisi huolehtia sopimusten hallinnan tuloksellisesta toimeenpanosta vastuualueellaan.

Toimialan, liikelaitoksen, kaupunginkanslian, tarkastusviraston ja pelastuslaitoksen tulisi esityksen mukaan valmistella sopimusten hallinnan kuvaukset ja viedä ne toimialalautakunnan, liikelaitoksen johtokunnan, kansliapäällikön, tarkastuslautakunnan ja pelastuslautakunnan hyväksyttäväksi. Sopimusten hallinnan kuvauksissa määriteltäisiin sopimusprosessin vaiheet sekä toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut sopimusprosessin jokaisessa vaiheessa. Esityksen mukaan kaupunginhallitus hyväksyisi kaupunkikonsernin sopimusten hallintaa koskevat ohjeet. Ohjeet koskisivat muun muassa sopimusten hallinnan kuvausten sisältöä sekä sopimusosaamisen kehittämistä.

Sisäinen tarkastus varmistaisi ja arvioisi jatkossa myös sopimusten hallinnan tuloksellisuutta.

Siltä osin kuin toimintasäännöissä ei ole tähän mennessä määrätty sopimusten hallinnan vastuista, tulisi sääntöjä täydentää.

Hallintosäännön muutokset on valmisteltu kaupunginkanslian oikeuspalveluissa ja muutokset on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 25.10.2021.

Hallintosäännön muutokset

Muutokset sopimusten hallinnan järjestämisen osalta on kuvattu liitteessä 2.

Kaupunginkanslian muutosehdotukset koskien tiedonhallinnan järjestämistä

Hallintosäännön muutosten perustelut

Kuntalain muutos 21.5.2021 (419/2021) edellyttää, että kunnan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset tiedonhallinnan ja asia-

kirjahallinnon järjestämisestä. Vuoden 2015 kuntalaki (410/2015) edellytti tarpeellisia määräyksiä asiakirjahallinnon järjestämisestä. Kuntalain esitöiden (HE 242/2020 vp) mukaan lainkohtaan olisi tarpeen lisätä tiedonhallinta, koska tiedonhallintalaki edellyttää päivityksiä kunnan hallintosääntöön. Lisäksi todetaan, että vaikka tiedonhallinta käsitteenä sisältää myös asiakirjahallinnon, on perusteltua käyttää hallintosäännössä molempia käsitteitä asian yksiselitteisyyden varmistamiseksi.

Tiedonhallintalain (laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta, 906/2019, 2 §) mukaan tiedonhallinnalla tarkoitetaan viranomaisen tehtävien hoidossa tai sen muussa toiminnassa syntyviin tarpeisiin perustuvia toimia ja tietoturvaluustoimenpiteitä viranomaisen tietoaineistojen, niiden käsittelyvaiheiden ja tietoaineistoihin sisältyvien tietojen hallinnoimiseksi riippumatta tietoaineistojen tallentamistavasta ja muista käsittelyta-voista. Kunta on tiedonhallintalain tarkoittama tiedonhallintayksikkö. Tiedonhallintalain mukaan tiedonhallintayksikön johdon on huolehdittava siitä, että tiedonhallintayksikössä on mm. määritelty tiedonhallintalaissa ja muussa laissa säädettyjen tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuut. Muulla tiedonhallintaan liittyvällä lainsäädännöllä tarkoitetaan muun muassa EU:n yleistä tietosuojasetusta (2016/679), tietosuojalakia (1050/2018), arkistolakia (831/1994), julkisuuslakia (621/1999), hallintolakia (434/2003), lakia sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) ja lakia digitaalisten palvelujen tarjoamisesta (306/2019).

Kaupunginhallitus on 24.4.2017, § 3 päättänyt asiakirjahallinnon periaatteista ja johtavan viranhaltijan nimeämisestä. Tämän vuoksi on johdonmukaista, että kaupunginhallitus vastaa myös tiedonhallintalainsäädäntökokonaisuuden järjestämisestä niin, että tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien, lakisääteisten tehtävien vastuut on kattavasti määritelty.

Edellisen johdosta ehdotetaan samalla poistettavaksi hallintojohtajan toimivalta antaa asianhallintaa koskevia menettelyohjeita.

Muutokset on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 25.10.2021.

Hallintosäännön muutokset

Hallintosääntöä muutetaan siten, että 24 luvun 5 §:ään lisätään tiedonhallinnan järjestäminen ja 12 luvun 2 §:stä poistetaan hallintojohtajan toimivalta antaa asianhallintaa koskevia menettelyohjeita.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 24 luvun 5 § kuuluu seuraavasti:

5 § Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa siitä, että tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 12 luvun 2 § kuuluu seuraavasti:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, hallintojohtaja antaa hallintoa ja päätösvalmistelua koskevia menettelyohjeita.

Kaupunginkanslian muutosehdotus koskien keskushallintoon ja kaikkiin toimialoihin taikka kaupunginkanslian useampaan osastoon kohdistuvia tutkimuslupia

Hallintosäännön muutoksen perustelut

Hallintosääntöön esitetään lisättäväksi strategiajohtajan toimivaltaa koskeva kirjaus, joka sisältää toimivallan päättää kaupungin tutkimusluvista silloin, kun tutkimushanke kohdistuu samanaikaisesti keskushallintoon ja kaikkiin toimialoihin taikka silloin, kun tutkimushanke koskee useampaa kaupunginkanslian osastoa.

Helsingin kaupunki on suosittu tutkimuskohde opinnäytetöissä ja akateemisissa tutkimuksissa. Kaupunki edellyttää tutkimuksen tekijältä tutkimusluvasta hakemista, jos tutkimuksen toteutus edellyttää tutkimusaineiston keruuta (esim. haastattelut tai rekisteripöytäkirjat) ja jos tarvittava aineisto ei ole avoimesti saatavilla. Tutkimuslupaa haetaan siltä toimialalta, jonka tehtäväkenttään tutkimushanke kohdistuu.

Kaupunginkanslia ja toimialat ovat yhtenäistäneet tutkimuslupakäytäntöjään ja kehittäneet lupaprosessia parin viime vuoden aikana. Keskeisenä kehittämistavoitteena on ollut tutkimuslupaprosessin asiakaslähtöisyyden parantaminen ja lupaprosessin sujuvoittaminen. Uudessa toimintamallissa asiakas hakee tutkimuslupaa yhdellä lomakkeella huolimatta siitä, kuinka moneen toimialaan tutkimushanke kohdistuu (ns. yhden luukun -periaate).

Päätöksen tutkimusluvasta tekee se taho, jonka toimivaltaan ja/tai tehtäväkenttään tutkimushanke kohdistuu. Mikäli tutkimushanke koskee useampaa toimialaa, hakemukseen valmistellaan erilliset päätökset kultakin toimialalta.

Hallintosääntömuutoksen mukaisesti päätös tutkimusluvasta tehdään jatkossa keskitetysti silloin, kun tutkimus kohdistuu samanaikaisesti keskushallintoon ja kaikkiin toimialoihin. Ehdotettu lisäys keventää päätösvalmistelua ja selkeyttää työnjakoa laajojen, koko kaupunkia (keskushallinto ja kaikki toimialat) koskevien tutkimuslupahakemusten käsittelyssä.

Strategiajohtajan tehtäväalueeseen kuuluu kaupunkiyhteisen kehittämisen edistäminen. Tämän vuoksi on perusteltua, että päättäminen yllä

08.12.2021

kuvatun kaltaisista koko kaupunkia koskevista tutkimusluvista kuuluu jatkossa strategijahtajan toimivaltaan.

Muutos on käsitelty kaupungin sääntötyöryhmässä 8.11.2021.

Hallintosäännön muutos

Hallintosäännön 12 lukuun lisätään uusi 4a §:

Ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, strategijahtaja päättää tutkimusluvista, kun tutkimushanke kohdistuu samanaikaisesti keskushallintoon ja kaikkiin toimialoihin taikka silloin, kun tutkimushanke koskee useampaa kaupunginkanslian osastoa.

Kaupunginkanslian muutosehdotukset koskien kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikön siirtämistä strategiasaston kaupunkistrategiayksikköön

Hallintosäännön muutosten perustelut

Hallintosääntöön esitetään muutoksia, jotka liittyvät kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikön siirtymiseen strategiasaston kaupunkistrategiayksikön tiimiksi.

Kaupunginkanslian hallinto-osaston turvallisuus- ja valmiusyksikkö siirretään kaupunkistrategiayksikköön omaksi tiimikseen 1.1.2022 lukien. Turvallisuutta tarkastellaan kaupunkiturvallisuuden, varautumisen ja organisaatioturvallisuuden näkökulmista. Kaikkiin näihin kuuluu tehtäviä, joista suuri osa on sidoksissa strategiasaston tehtävien ja vastuiden kanssa.

Siirron tavoitteena on tehostaa resurssien käyttöä, tiivistää yhteistyötä muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä turvallisuustilannekuvan luomisen ja turvallisuusilmiöiden seurannan kanssa.

Muutokset on käsitelty kaupunginkanslian henkilöstötoimikunnassa 1.11.2021 ja kaupungin sääntötyöryhmässä 8.11.2021.

Hallintosäännön muutokset

Hallintosääntöä muutetaan siten, että 4 luvun 2 §:n 2 momentin kaupunginkanslian hallinto-osastoa koskevasta 2 kohdasta poistetaan turvallisuus- ja valmiusasioista huolehtiminen ja lisätään 4 luvun 2 §:n 2 momentin kaupunginkanslian strategiasastoa koskevaan 4 kohtaan turvallisuuden ja varautumisen kaupunkitasoinen ohjaaminen.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 4 luvun 2 §:n 2 momentin 2 kohta kuuluu seuraavasti:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

2 Hallinto-osasto, joka huolehtii kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja pormestarikunnan toimintaedellytyksistä, hallintomenettelyn ohjaamisesta, asianhallinnan ja asiakirjahallinnon johtamisesta, virastopalveluista sekä oikeudellisesta edunvalvonnasta ja asiantuntijapalveluista.

Muutoksen jälkeen hallintosäännön 4 luvun 2 §:n 2 momentin 4 kohta kuuluu seuraavasti:

4 Strategiaosasto, joka huolehtii kaupungin strategisesta kehittämisestä ja strategisesti keskeisten asiakokonaisuuksien ja hankkeiden koordinoimisesta, digitalisaation ja tietohallinnon ohjauksesta, tilasto- ja tutkimustoiminnasta, kansainvälisistä asioista sekä turvallisuuden ja varautumisen kaupunkitasoisesta ohjaamisesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin hallintosääntö, voimaantulo 1.1.2022
- 2 Hallintosäännön muutostaulukko_sopimusten hallinnan järjestäminen

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 870

HEL 2021-012716 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.1.2022.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

Asia/7

---

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

Asia/8

§ 390

Kiinteistökaupan esisopimuksen ja toteutussopimuksen hyväksyminen (Länsisatama, Jätkäsaari AK-tontit 20062/2,3 ja 4)

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti myydä tontit (AK) 20062/2–4 tai niistä muodostettavat tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle (Y-tunnus 0788291-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun noudattaen kauppa- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja sekä toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toteutussopimus
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus
- 3 Tarjouspyyntö

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Kilpailun osallistujat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1
Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hintakilpailu, varauspäätös ja myytävät tontit

Kaupunginhallitus on 8.2.2021, 114 § päättänyt varata tontit 20062/2, 3 ja 4 tonttikilpailuja varten. Kaupunginhallitus on samalla kehottanut kaupunkiympäristölautakuntaa järjestämään päätöksen mukaiset kilpailut, päättämään niiden ehdoista sekä valitsemaan niiden perusteella tonteille varaajat ja toteuttajat.

Kaupunginhallituksen varauspäätökseen perustuen kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu järjesti ajalla 5.3.–18.6.2021 Länsisataman Jätkäsaaren Saukonkadun asuin-kerrostalotontteja (AK) 20062/2–4 koskevan avoimen hintakilpailun.

Hintakilpailun ehtojen mukaan AK-tonteille 20062/2 ja 4 on toteutettava vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja ilman hitas-ehtoja. Lisäksi ehtojen mukaan hintakilpailun voittaja sitoutuu toteuttamaan AK-tontin 20062/3 valintansa mukaan joko vapaarahoitteisena sääntelemättömänä omistusasuntotuotantona tai vaihtoehtoisesti vapaarahoitteisena vuokra-asuntohankkeena.

Myytävät AK-tontit 20062/2–4 sijoittuvat Jätkäsaaren Saukonlaiturin äärelle merenrantaan, tulevan Jätkäsaaren keskuskorttelin länsipuolelle kaupunkitilaan, jossa suunniteltu Karibianaukio luo väljyyttä ja viihtyisyyttä korttelin asukkaille. Valmistuneelle Crusellinsillalle on matkaa noin 300 metriä ja Ruoholahden metroasema sijaitsee vajaan kilometrin päässä. Kysymys on siten erityisen arvokkaasta ja vetovoimaisesta korttelista. Tontit luovutetaan myymällä käypään arvoon kaupunginhallituksen tekemän varauspäätöksen, hintakilpailun ehtojen sekä kaupunginhallituksen 1.4.2019, 220 § hyväksymien tontin luovutuslinjausten perusteella.

Korttelin 20062 tonttien 2–4 yhteenlaskettu asuinrakennusoikeus on 18 300 k-m². Liike-, ravintola-, myymälä- tai näyttelytilojen rakennusoikeus on 450 k-m². Tonttien käyttötarkoitus on asuin-kerrostalojen tontti (AK). Tontin 20062/2 pinta-ala on 1 387 m² ja osoite Saukonkatu, tontin 20062/3 pinta-ala on 1 319 m² ja osoite niin ikään Saukonkatu. Tontin 20062/4 pinta-ala on 2 006 m² ja osoite Bahamankuja.

Hintakilpailu toteutettiin ns. prosenttiperusteisella tonttihinnoittelulla. AK-tonttien 20062/2 ja 4 kauppahinta määräytyy tonteille rakennettavien asuinrakennusten ym. tilojen velattoman kokonaismyyntihinnan sekä tarjoajan tarjouksessa ilmoitetun prosenttiosuuden perusteella siten, että tontin kauppahinta on tontille rakennettavien asuinrakennusten ym. tilojen velaton kokonaismyyntihinta kerrottuna tarjouksen mukaisella prosenttiluvulla. Kauppahinta määritetään tonttikohtaisesti, eli kullakin tontille erikseen käyttäen kaikkien tonttien osalta samaa prosenttilukua. Kauppahinnan määräytyminen on kuvattu tarkemmin liitteenä 3 olevassa tarjouspyynnön kohdassa 4.5.

Hintakilpailun voittaja sitoutui lisäksi toteuttamaan tontin 20062/3 valintansa mukaan joko vapaarahoitteisena sääntelemättömänä omistusasuntotuotantona, jolloin kyseisen tontin kauppahinta määräytyy prosenttiperusteisesti edellä kerrotun mukaisesti tai vaihtoehtoisesti vapaarahoitteisena vuokra-asuntohankkeena, jolloin tontin kauppahinta määräytyy kiinteän asuinrakennusoikeuden yksikköhinnan mukaisesti tarjouspyynnössä tarkemmin kuvatulla tavalla (kohta 4.5.3).

Tarjoajan tuli ilmoittaa tarjouksessaan tarjottava prosenttiosuus kolmen (3) desimaalin tarkkuudella. Prosenttiosuuden tuli hintakilpailun ehtojen mukaan olla sama AK-tonteille 20062/2 ja 4 sekä myös AK-tontille 20062/3, mikäli se toteutetaan vapaarahoitteisena sääntelemättömänä omistusasuntotuotantona. Edelleen kilpailun ehtojen mukaan tontit tullaan luovutettaman tarjouspyynnön mukaisen korkeimman prosenttiosuuden tarjouksessaan ilmoittaneelle tarjoajalle tai tarjoajaryhmälle.

Kilpailun voittaja on velvollinen kustannuksellaan yhteistyössä kaupungin kanssa järjestämään AK-tontista 20062/4 (8 950 k-m²) Suomen Arkkitehtiliiton kilpailusääntöjen mukaisen arkkitehtuurikutsukilpailun. Kilpailun järjestämisellä pyritään varmistamaan tontin suunnitteluratkaisujen korkeatasoinen kaupunkikuvallinen ilme, toiminnallinen laatu ja energiataloudellisuus.

Hintakilpailu oli avoin kaikille ja tarjouksen sai tehdä myös ryhmänä. Tarjouksen tekemiseen oli käytettävä tarjouspyynnön liitteenä ollutta tarjouslomaketta. Voittajaksi esitettävällä tarjoajalla on lisäksi oltava käytettävissään riittävä tekninen taito, kokemus ja taloudelliset sekä muut rakentamisen edellytykset keskeiselle alueelle sijoittuvan laajan ja rakennusteknisesti vaativan hankekokonaisuuden toteuttamiseksi tarjouspyynnössä edellytetyllä tavalla (yleiset kelpoisuusedellytykset). Tarjoajan yleinen kelpoisuus arvioidaan kilpailun päättymishetken tilanteen mukaan.

Tarjousten tekemisestä ei maksettu mitään korvausta eikä ehdollisia tarjouksia hyväksytty. Tarkemmat hintakilpailua koskevat taustatiedot ja ehdot ilmenevät liitteenä 3 olevasta tarjouspyynnöstä.

Saadut tarjoukset ja hintakilpailun ratkaiseminen

Hintakilpailun päättymisaikaan 18.6.2021 klo 12.00 mennessä tonteista jätettiin yhteensä 10 tarjousta, mitä voidaan pitää hyvänä ja mikä osoittaa kiinnostuksen kilpailun kohteeseen olleen suurta muun muassa erinomaisen ja keskeisen sijainnin perusteella.

Rakennusliike Lapti Oy on tarjonnut tonteista hintakilpailun ratkaisuperusteena olevan korkeimman prosenttiosuuden 35,352. Kaiken kaikkiaan yli kolmenkymmenen prosentin tarjouksia saatiin yhteensä neljä

08.12.2021

Asia/8

kappaletta ja kaikkien tarjousten vaihteluväli oli 21,212–35,352. Rakennusliike Lapti Oy:n tarjousta voidaan pitää erittäin hyvänä ottaen huomioon ulkopuolisen asiantuntijan laatima arviolausunto tonttien markkina-arvosta, vertailu-kauppahinnat ja nykyiset markkinaolosuhteet. Tarjoaja täyttää tarjouspyynnössä edellytetyt kelpoisuusvaatimukset ja tarjous oli myös muuten tarjouspyynnön mukainen. Arviolausunto on oheismateriaalissa.

Tonttien varaaminen ja luovuttaminen myymällä

Kaupunkiympäristölautakunta on 21.9.2021, 492 § päättänyt hintakilpailun ratkaisemisesta ja varannut tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle, jonka tulee toteuttaa rankentaminen tonteille hintakilpailun ehtojen mukaisesti.

Korkeimman tarjouksen tehneen Rakennusliike Lapti Oy:n kanssa on neuvoteltu toteutussopimus ja kiinteistökaupan esisopimus. Sopimukset sisältävät varsin yksityiskohtaiset mm. tonttien suunnittelua, toteuttamista ja myyntiä koskevat ehdot. Korttelin 20062 rakentaminen tulee aloittaa tontista 4 viimeistään elokuussa 2023, jonka jälkeen aloitetaan tontin 3 rakentaminen viimeistään huhtikuussa 2024 sekä viimeisenä tontin 2 rakentaminen viimeistään kesäkuussa 2024.

Tonttien myyminen

Tontit 20062/2–4 on myydään Rakennusliike Lapti Oy:lle tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun kiinteistökaupan esisopimuksen ja toteutussopimuksen mukaisesti. Tonttien 20062/2–4 yhteenlaskettu lopullinen tarkka kauppahinta selviää kauppahinnan muodostumistavan vuoksi vasta niille toteutettavien asuntohankkeiden valmistuttua. Tonttien yhteenlaskettu lopullinen kauppahinta tulee todennäköisesti olemaan yli 30 milj. euroa.

Toimivalta ja päätöksen täytäntöönpano

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 6 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto päättää kiinteän omaisuuden luovuttamisesta, milloin luovutettavan omaisuuden kauppahinta ylittää 10 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösesityksen valtuuttaa:

- kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikkö tekemään toteutussopimukseen tarvittaessa vähäisiä muutoksia

08.12.2021

Asia/8

- kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikkö tai tämän valtuuttama allekirjoittamaan toteutussopimuksen
- kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikkö tekemään kiinteistökaupan esisopimukseen ja sen perusteella tehtäviin kauppakirjoihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia
- kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikkö tai tämän valtuuttama allekirjoittamaan kiinteistökaupan esisopimuksen ja sen perusteella tehtävät kauppakirjat.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Toteutussopimus
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus
- 3 Tarjouspyyntö

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Kilpailun osallistujat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto
Liite 1
Liite 2

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 873

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Päätös

A)

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myydä tontit (AK) 20062/2–4 tai niistä muodostettavat tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle (Y-tunnus 0788291-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun noudattaen kauppa- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja sekä toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

B)

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösesityksen A) kohdan, liitteenä 1 olevan toteutussopimuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 492

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Saukonkatu ja Bahamankuja

Päätös

A

Kaupunkiympäristölautakunta päätti Jätkäsaaren Saukonkadun hintakilpailun perusteella valita Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12643 mukaisten korttelin 20062

- ohjeellisten kaavatonttien (AK) 2 (pinta-ala 1 387 m², os. Saukonkatu), (AK) 3 (pinta-ala 1 319 m², os. Saukonkatu) ja (AK) 4 (pinta-ala 2 006 m², os. Bahamankuja) tai niistä muodostettavien tonttien varauksensaajaksi ja toteuttajaksi korkeimman tarjouksen tehneen Rakennusliike Lapti Oy:n (Y-tunnus 0788291-5) ehdolla, että kau-

pinginvaltuusto hyväksyy tontteja koskevan liitteenä 1 olevan toteutussopimuksen ja liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Rakennusliike Lapti Oy sitoutuu noudattamaan tonttien varausehtoina po. sopimuksissa sovittuja ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki myy

- tontit (AK) 20062/2-4 tai niistä muodostettavat tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle (Y-tunnus 0788291-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun noudattaen kauppa- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

C

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus

- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tekemään ehdotuksessa A mainittuun toteutussopimukseen tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitun toteutussopimuksen.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tekemään ehdotuksissa A ja B mainittuun kiinteistökaupan esisopimukseen ja sen perusteella tehtäviin kauppakirjoihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitun esisopimuksen ja sen perusteella tehtävät kauppakirjat.

D

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että tontit 20062/2-4 esitetään luovutettavaksi Rakennusliike Lapti Oy:lle tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun

08.12.2021

18.6.2021 päättyneessä Länsisataman Jätkäsaaren Saukonkadun AK-tonttien 20062/2-4 hintakilpailussa, joten muut hintakilpailussa saadut tarjoukset mainittujen tonttien osalta eivät anna aiheutta toimenpiteisiin.

Lopuksi kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että tontteja koskeva toteutussopimus tulee allekirjoittaa samanaikaisesti niitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen kanssa. Rakennusliike Lapti Oy:n tulee allekirjoittaa mainitut sopimukset viimeistään kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sopimukset.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

§ 391

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen määrälalle (Kluuvi, Kaisaniemenpuisto)

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti liitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosassa (Kluuvi) puistoalueella 91-2-9903-10 sijaitsevalle määrälalle vuokrausperiaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- määrälalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksiin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m²
- muutoin noudatetaan liitteenä 2 olevan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen ehtoja.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokralainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Voimassa oleva vuokrasopimus

Alue on vuokrattu kaupunkiympäristön toimialan tontit -yksikön päällikön päätöksellä 11.3.2021 § 21 Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy:lle ajalle 1.4.2021–31.3.2051 kahvila-/ravintolatoimintaa varten. Määräala on noin 2 242 m²:n suuruinen ja se sijaitsee Kaisaniemenpuistossa.

Voimassa olevan maanvuokrasopimuksen mukaan vuokra-aikaa jatketaan vuoden 2071 loppuun saakka, mikäli kaupunginvaltuusto vahvistaa määrälalle myöhemmin vuokrausperiaatteet 31.12.2071 saakka. Riittävän pitkä vuokra-aika on tarpeen vuokra-alueella sijaitsevan, suojellun rakennuksen huomattavia kustannuksia aiheuttavan kunnostuksen takia.

Asemakaava ja alueella sijaitseva rakennus

Vuokra-alue on asemakaavassa nro 11808 puistoaluetta (VP/s, Kaisaniemenpuisto) ja sille on osoitettu rakennusala ravintolarakennukselle (Ka1). Vuokra-alueella sijaitsee noin 726 k-m²:n suuruinen rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas ravintolarakennus (Ravintola Kaisaniemi), joka on kaavassa osoitettu suojeltavaksi merkinnällä sr-1. Rakennus on huonokuntoinen ja se vaatii merkittäviä korjauksia.

Helsingin kaupunki on myynyt rakennuksen Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy:lle tontit -yksikön päällikön päätöksellä 11.3.2021 § 22. Rakennuksen ostaja kunnostaa tilat kahvila-/ravintolatoimintaa varten.

Vuokrausperiaatteet

Vuokra-aika on noin 50 vuotta, siten että vuokrasopimus tehdään 31.12.2071 saakka.

Vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 49,27 euroa. Hintatasossa 1/2021 (ind. pisteluku 1987) määrälalan kerrosneliömetrihintaa on 979 euroa.

Määrälalan vuosivuokra perustuu pääoma-arvoon (979 euroa/k-m²), käytettyyn rakennusoikeuteen (ravintolarakennus 726 k-m²) ja kaupunginvaltuuston päättämään (1.10.1980 asia nro 18) viiden prosentin vuotuisen tuottoon. Vuosivuokra on tällä hetkellä noin 35 538 euroa.

Vuosivuokra on markkinaehtoinen. Vuosivuokrasta on pyydetty ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto, joka on oheismateriaalissa.

Toimivalta

08.12.2021

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokralainen

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 892

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa liitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosassa (Kluuvi) puistoa-alueella 91-2-9903-10 sijaitsevalle määrälalle vuokrausperiaatteet seuraavasti:

08.12.2021

- vuokra-aika on 31.12.2021 saakka
- määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m²
- muutoin noudatetaan liitteenä 2 olevan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen ehtoja.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 559

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Kaisaniemenranta 6

Eesitys

A

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden vahvistamista karttaliitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle määräalalle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosan (Kluuvi) puistoalueesta 91-2-9903-10 seuraavin ehdoin:

- Määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m².
- Vuokra-aika on 31.12.2021 saakka.
- Muutoin noudatetaan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen (liite 2) ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa sopimukset ja toiminnanohjaus tiimipäällikön tai hänen valtuuttamansa henkilön allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun sopimuksen ja tarvittaessa tekemään siihen vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

L1102-9

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

Asia/9

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Kuikanmäki, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34008
elina.kuikanmaki(a)hel.fi

§ 392

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen liike- ja toimistotonteille (Taka-Töölö, Mannerheimintie 46 ja 50)

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokrausperiaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100" vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Vuokralaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Voimassa olevat vuokrasopimukset

Tontti 14468/2 on vuokrattu Kiinteistö Oy Helsinki Mannerheimintie 50:lle 31.12.2021 saakka hotellitoimintaa varten. Tontti 14468/3 on vuokrattu Oy Norgani 8 Ab:lle 31.12.2021 asti hotellitoimintaa varten. Tontit on tarkoitus vuokrata uudelleen niiden nykyisille vuokralaisille, joten tonteille esitetään vuokrausperiaatteiden määrittämisestä hotellitoimintaa varten.

Asemakaava- ja tonttitiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Tontilla 14468/2 on voimassa asemakaavan muutos nro 8512 (vahvistettu 13.1.1983), jossa tontti on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (KL), sen pinta-ala on 7 000 m² ja kaavanmukainen rakennusoikeus on 22 177 k-m². Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti on osoitettu liike- ja palvelukeskusta alueeksi (C1). Tontilla sijaitsee 22 177 k-m² suuruinen Crowne Plaza Helsinki -hotelli.

Tontilla 14468/3 on voimassa asemakaavan muutos nro 9957 (vahvistettu 3.9.1993), jossa tontti on osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi (KL), jolle saa sijoittaa majoitus-, kokous- ja liiketiloja, sen pinta-ala on 14 506 m² ja kaavanmukainen rakennusoikeus on 28 479 k-m². Helsingin yleiskaavassa 2016 tontti on osoitettu liike- ja palvelukeskusta alueeksi (C1). Tontilla sijaitsee 28 479 k-m² suuruinen Scandic Park Helsinki -hotelli.

Vuokrausperiaatteet

Vuokra-aika on noin 50 vuotta siten, että tontit vuokrataan hotellitoimintaa varten 31.12.2071 saakka.

Vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua 100 vastaavaa kerrosneliömetrihintaa 40,94 euroa, jonka nykyarvo on 825 euroa/k-m².

Tonttien uudet vuosivuokrat perustuvat pääoma-arvoon 825 euroa/k-m². Tuottovaade on 5% (kaupunginvaltuusto 1.10.1980 asia nro 18). Tontin 14468/2 uusi vuosivuokra on em. yksikköhinnalla ja asemakaavan mukaisella rakennusoikeudella noin 915 000 euroa (22 177 k-m² x 825 euroa/k-m² x 5 %). Tontin 14468/3 uusi vuosivuokra on em. yksikköhinnalla ja asemakaavan mukaisella rakennusoikeudella noin 1 175 000 euroa (28 479 k-m² x 825 euroa/k-m² x 5 %).

Vuosivuokra on markkinaehtoinen. Vuosivuokrasta on pyydetty ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunto, joka on oheismateriaalissa.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Oheismateriaali

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

08.12.2021

Asia/10

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Vuokralaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 891

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokrauseriaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100" vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 554

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Mannerheimintie 46 ja 50

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että:

- Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitoimintaan varten uudelleenvuokrattavien tonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokra-aika on 31.12.2071 saakka,
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100 vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa ja
- tonttipäällikkö tai tämän valtuuttama oikeutetaan vuokraamaan tontit.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Luoma, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36223
elina.k.luoma(a)hel.fi

§ 393

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Oulunkylä ja Haaga)

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti

- Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 2 mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Oulunkylä

Oulunkylän Käskynhaltijantien ympäristöön on laadittu asemakaavan muutos nro 12445 (kaupunginvaltuusto 8.11.2017 § 396). Asemakaavan muutos mahdollistaa täydennysrakentamista korttelin 28141 alueelle sekä tontille 28135/1. Asemakaavan muutoksella muodostetulle AK-tontille 28141/2 voidaan rakentaa viisi uutta asuinkerrostaloa sekä yksi uusi asuinkerrostalo tontille 28135/1. Tontti 28141/2 on sittemmin jaettu tonteiksi 28141/3–7 kaupunkiympäristön toimialan hyväksymällä tonttijaolla 13676.

Tontin 28141/3 pinta-ala on noin 1 603 m² ja sen osoite on Käskynhaltijantie 44. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 100+50 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/4 pinta-ala on noin 2 189 m² ja sen osoite on Käskynhaltijantie 42. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 700 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/5 pinta-ala on noin 1 491 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 8. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 3 400+400 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/6 pinta-ala on noin 1 327 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 2. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28141/7 pinta-ala on noin 945 m² ja sen osoite on Kivalterinkuja 6. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 15.7.2021.

Tontin 28135/1 pinta-ala on noin 2 186 m² ja sen osoite on Kivalterintie 26. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 1 700 k-m. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 25.2.2021.

Sijaintikartta on liitteenä 3. Asemakaavakartta nro 12445 on liitteenä 4.

Haaga

Haagaan on laadittu asemakaavan muutos nro 12501 (kaupunginvaltuusto 5.6.2019, 193 §), joka mahdollistaa neljän uuden asuinkerrostalon rakentamisen kortteliin 29081. Kaavan mukainen tontti 29081/11 on sittemmin jaettu tonteiksi 29081/13, 14 ja 15 kaupunkiympäristön toimialan hyväksymällä tonttijaolla nro 13656.

Tontin 29081/13 pinta-ala on noin 4 254 m² ja sen osoite on Paatsamatie 16. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 5 200 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

Tontin 29081/14 pinta-ala on noin 1 587 m² ja sen osoite on Paatsamatie 14. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

Tontin 29081/15 pinta-ala on noin 1 204 m² ja sen osoite on Paatsamatie 12. Tontin kaavan mukainen rakennusoikeus on 2 600 k-m². Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 8.9.2021.

Sijaintikartta on liitteenä 5. Asemakaavakartta nro 12501 on liitteenä 6.

Varauspäätökset

Oulunkylä

Kaupunginhallitus on 16.9.2019, 624 § varannut Rakennusliike Reponen Oy:lle, Siklatilat Oy:lle ja Jukivest Oy:lle/Avarrus Arkkitehdit Oy:lle tontit 28141/2 (nykyiset tontit 28141/3–7) ja 28135/1 asuntohankkeiden ja Kehittyvä kerrostalo -hankkeiden suunnittelua varten 31.12.2021 saakka.

Haaga

Kaupunginhallitus on 6.3.2017, 237 § varannut Pohjola Rakennus Oy:lle tontin 29081/11 sekä osia aiemman asemakaavan mukaisista katu- ja puistoalueista kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten 31.12.2019 saakka.

Tonttipäällikkö on 13.12.2019, 95 § sekä uudestaan 3.2.2021, 5 § jatkanut varausta entisin ehdoin. Varaus on voimassa 31.12.2021 saakka.

Lyhytaikaiset vuokraukset

Oulunkylä

Tontti 28141/3 on vuokrattu lyhytaikaisesti Kestävät Kodit Oy:lle asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 1.9.2021, 130 § 15.8.2022 asti.

Tontti 28141/4 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Oulunkylän Dominolle asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 9.6.2021, 93 § 31.5.2022 asti.

Tontti 28141/5 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Onnimmannille asuntotonttitiimin päällikön päätöksellä 9.6.2021, 94 § 31.5.2022 asti.

Haaga

Tontti 29081/14 on vuokrattu lyhytaikaisesti Asunto Oy Helsingin Erikalle tontit-yksikön päällikön päätöksellä 23.6.2021, 38 § 15.6.2022 asti.

Tonttiin 29081/13 kohdistuu tällä hetkellä voimassa oleva teollisuustontin pitkäaikainen vuokrasopimus nro 17636, joka on voimassa 31.12.2021 asti. Tämä vuokraus tullaan päättämään ennen uuden vuokrasopimuksen tekemistä, mikäli hanke hakee lyhytaikaista vuokrausta ennen nykyisen vuokrasopimuskauden päättymistä.

Muita tontteja ei ole vielä vuokrattu lyhytaikaisesti.

Suunnitelmat

Oulunkylä

Tontille 28141/3 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 2 100 k-m² sekä noin 50 k-m² suuruinen liiketila. Tontille 28141/4 toteutetaan valtion tukemia lyhyen korkotuen vuokra-asuntoja, asuntokerrosalaa yhteensä noin 2 700 k-m². Tontille 28141/5 toteutetaan hintakontrolloituja omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 3 400 k-m² ja lisäksi noin 400 k-m² suuruinen liiketila. Lisäksi tonttien 28141/4 ja 5 alueille toteutetaan maanalainen pysäköintilaitos. Tonteille 28141/6 ja 7 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden molempien asuntokerrosala on noin 1 600 k-m². Myös tontille 28135/1 toteutetaan vapaarahoitteisia sääntelemättömiä omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on noin 1 700 k-m².

Haaga

Tontille 29081/13 toteutetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 5 200 k-m². Tontille 29081/14 toteutetaan vapaarahoitteisia vuokra-asuntoja, joiden asuntokerrosala on yhteensä noin 2 600 k-m². Tontille 29081/15 toteutetaan vapaarahoitteisia omistusasuntoja Hitas-ehdoin, asuntokerrosala yhteensä noin 2 600 k-m² sekä noin 50 k-m² liiketilaa.

Maaperä

Kaupungin käytettävissä olevien tietojen perusteella alueilla ei ole aiemmin harjoitettu toimintaa, joka saattaisi aiheuttaa maaperän tai pohjaveden pilaantumista.

Vuokrausperiaatteet

Vertailutiedot Oulunkylä

Kaupunginvaltuusto on 25.8.2021, § 256 päättänyt 28. kaupunginosan (Oulunkylä) asuinrakennustontin (A) 28058/20 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951=100”

pistelukua vastaavana kerrosneliömetrihintana vapaarahoitteisen ja sääntelemättömän asuntotuotannon osalta vähintään 60 euroa.

Tätä ennen Oulunkylän alueelle on vahvistettu vuokrausperiaatteet edellisen kerran helmikuussa 2017. Asuntotonttien hinnoittelukäytäntö on muuttunut ARA:n tonttihinnoitteluun pohjautuvasta tonttien arvonnärittelystä kohti markkinaehtoista hinnoittelua. Lisäksi hankkeiden vierestä kulkeva Raide-Jokeri nostaa hintatasoa merkittävästi. Näin ollen käytössä ei alueelta ole Täysin vertailukelpoisia hintatietoja.

Vertailutietona todetaan, että kaupunginvaltuusto on 15.2.2017, § 96 vahvistanut Oulunkylässä sijaitsevan asuntotontin (A) 28327/1 vuokrausperiaatteet siten, että vuosivuokra määrittiin pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 33 euroa. Asuntotontille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Vertailutiedot Haaga

Haagan alueelle on vahvistettu vuokrausperiaatteet edellisen kerran vuonna 2019. Näin ollen täysin vertailukelpoisia hintatietoja ei ole saatavilla tälläkään alueella.

Kaupunginvaltuusto on 10.4.2019, § 122 vahvistanut 29. kaupunginosan (Haaga) asemakaavan muutokseen nro 12484 merkityn valtion korkotukemia vuokra-asuntoja varten vuokratun asuntotontin (AK) 29164/4 vuokrausperiaatteet pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951=100" pistelukua vastaavana kerrosneliömetrihintana 29 euroa.

Vuosivuokra Oulunkylä

Ottaen huomioon tonttien sijainti, käyttötarkoitus, ulkopuolisen asiantuntijan antama arviolausunto sekä muut seikat asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana 45 euroa (rakennusoikeuden nykyarvo 08/2021 ind. 2020, noin 900 euroa/k-m²).

Asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Asuntotonteille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen sekä kunnallistekniikkaa palvelevien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Tontin maanvuokran vaikutus asumiskustannuksiin on noin 3,64 euroa/kk/k-m².

Vuosivuokra Haaga

Ottaen huomioon tonttien sijainti, käyttötarkoitus, ulkopuolisen asiantuntijan antama arviolausunto sekä muut seikat asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuosivuokra määrättään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana sääntelemättömänä asuntotuotantona toteutettavien tonttien osalta vähintään 54 euroa (rakennusoikeuden nykyarvoa 08/2021 ind. 2020, noin 1 100 euroa/k-m²) ja Hittas-ehdoin, valtion korkotukemana asuntotuotantona tai asumisoikeustuotantona toteutettavien tonttien osalta vähintään 42 euroa.

Asuntotontille mahdollisesti toteutettavien liike- tai niihin verrattavien tilojen osalta peritään samaa maanvuokraa kuin asuntotontilta.

Asemakaavan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta ei peritä maanvuokraa.

Valtion tukeman asuntotuotannon osalta tonttien vuosivuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea, pitkä korkotuki).

Tontin maanvuokran vaikutus asumiskustannuksiin on noin 4,36 euroa/kk/k-m².

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen

Vuokrausperiaatteiden määrittämisessä on huomioitu hintavyöhykekartta, samalle tai vastaavalle alueelle aiemmin vahvistetut vuokrausperiaatteet, tonttien sijainti ja käyttötarkoitus sekä alueen maanarvon kehittyminen pyrkien yhdenmukaiseen ja johdonmukaiseen hinnoitteluun. Tonttien hallinta- ja rahoitusmuoto on tavanomaiseen tapaan otettu huomioon vuokrausperiaatteita määriteltäessä.

Vuokrausperiaatehinnat ovat enemmän kuin vertailutietona käytettyjen tonttien vuokrausperiaatehinnat johtuen hintatason noususta sekä hinnoittelukäytäntöjen muuttumisesta markkinahintaehtoisempaan suuntaan. Lisäksi sekä Oulunkylän että Haagan hankkeiden välittömässä läheisyydessä kulkeva Raide-Jokeri nostaa hintatasoa merkittävästi.

Ulkopuolisen asiantuntijan arviolausunnot tonttien markkinaehtoisista hinnoista ovat oheismateriaalissa.

08.12.2021

Asia/11

Vuokra-aika

Vuokra-aika on noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2080 saakka.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Oheismateriaali

- 1 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 17 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 893

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

08.12.2021

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

- Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 2 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 571

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Käskynhaltijantie 42-44, Kivalterinkuja 2-8, Kivalterintie 26, Paatsamatie 12-16

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 ja asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 1 ilmenevin periaatein.
- että Helsingin Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältävien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 2 ilmenevin periaatein.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anni Hautala, kiinteistölakimies, puhelin: 310 23775
anni.hautala(a)hel.fi

§ 394

Kampin Kottaraisen korttelin asemakaavan muutos (nro 12687)

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tontin 33 asemakaavan muutoksen 5.10.2021 päivätyn piirustuksen nro 12687 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta laatia Kottaraisen rakennuskokonaisuuden seinälle täydennysrakentamisen yhteydessä rakennushistoriasta kertova seinälaatta, yhdessä esimerkiksi Kaupunginmuseon rakennus- ja kaupunkihistorian asiantuntijoiden kanssa. (Laura Kolbe)

Käsittely

Palautusehdotuksen käsittely

Valtuutettu Laura Korpinen ehdotti valtuutettu Pia Kopran kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi niin, että kaavamääräyksistä poistetaan määräys toteuttaa uudisrakennukset tasakattoisina ja harkitaan uudestaan uudisrakennusten kerrosmäärä.

7 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Ehdotan, että asia palautetaan valmisteluun ja kaavamääräyksistä poistetaan määräys toteuttaa uudisrakennukset tasakattoisina ja harkitaan uudestaan uudisrakennusten kerrosmäärä.

Jaa-äännet: 74

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso

Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 7

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman

Tyhjä: 4

Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mika Raatikainen, Mari Rantanen

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Toivomusponnen käsittely

Valtuutettu Laura Kolbe ehdotti valtuutettu Björn Månssonin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta laatia Kottaraisen rakennuskokonaisuuden seinälle täydennysrakentamisen yhteydessä rakennushistoriasta kertova seinälaatta, yhdessä esimerkiksi Kaupunginmuseon rakennus- ja kaupunkihistorian asiantuntijoiden kanssa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen

8 äänestys

Valtuutettu Laura Kolben ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: valtuutettu Laura Kolben toivomusponsi

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 81

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hag-

man, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Eveliina Heinälouma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Tyhjä: 4

Atte Harjanne, Sini Korpinen, Laura Rissanen, Daniel Sazonov

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Laura Kolben ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12687 kartta, päivätty 5.10.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12687 selostus, päivätty 5.10.2021, päivitetty Kylk:n 12.10.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 20.5.2021, täydennetty 5.10. ja 12.10.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Viitesuunnitelma, Albertinkadun Kampus 14.4.2021, JKMM Arkkitehdit Oy
- 6 Rakennushistoriaselvitys

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Otteen liitteet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Helen Oy	Esitysteksti
Helen Sähköverkko Oy	Esitysteksti
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	Esitysteksti
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen Liite 1 Liite 2 Liite 3
Kaavamuutoksen hakijat	Esitysteksti Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Kojamo Oyj:n kaupungilta ostamaa Metropolian tonttia. Entiset Metropolian ammattikorkeakoulun rakennukset sijaitsevat keskeisellä paikalla Kampissa. Opetustoiminnan muutettua Myllypuron uudelle Metropolian kampusalueelle korttelin käyttötarkoitus muutetaan asuin-, liike- ja toimitilakäyttöön. Sähkölaboratorion Albertinkadun suuntaisen rakennuksen käyttötarkoitus muutetaan asuinkäyttöön ja sähkö- ja konelaboratorion Eerikinkadun suuntaisten rakennusten käyttötarkoitus muutetaan liike- ja toimitiloiksi. Säilytettävien puutalojen ja panimorakennuksen käyttötarkoitus muutetaan asuin-, liike- ja toimitilakäyttöön. Kaava mahdollistaa pihalla olevien nykyisen asuinsii-ven ja autolaboratorion purkamisen ja sallii niiden tilalle asuinrakennusten lisärakentamisen. Muut rakennukset suojellaan asemakaavalla.

Tavoitteena on suojella kaavalla vanhat rakennukset, kehittää keskustan elinvoimaisuutta, mahdollistaa monipuolisia sijaintipaikkoja yrityksille sekä edistää kaupunginosan elävyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta.

Uutta asuntokerrosalaa on 11 340 k-m² ja toimitilakerrosalaa on 6 225 k-m². Muodostuvien tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=2,2. Asukasmäärän lisäys on noin 250.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että rakennusten kulttuurihistorialliset, rakennustaiteelliset ja kaupunkikuvalliset arvot säilyvät ja alueelle tulee lisää palveluja ja asuntoja.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta mahdollistamalla uutta laadukasta asuinrakentamista ja palvelujen syntymistä kaupungin keskustaan. Helsingin yleiskaavassa 2016 alue on kantakaupunkia merkinnällä C2. Helsingin maanalaisessa yleiskaavassa 2021 (nro 12704) korttelin kohdalle on osoitettu maanalainen liikenneyhteys ja ajoyhteys keskustan huoltotunneliin. Kaavaratkaisu on em. yleiskaavojen mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alue käsittää Kampin kaupunginosassa Helsingissä sijaitsevan Kottaraisen korttelin tontin numero 33. Tontilla sijaitsee kuusi rakennusta: kolme n. 1840-luvulla asunnoiksi rakennettua matalaa puutaloa, punatiilinen entinen panimorakennus 1800-luvun lopulta, sekä kaksi punatiilistä arkkitehti Onni Tarjanteen suunnittelemaa oppilaitosrakennusta, jotka ovat valmistuneet vuosina 1925 ja 1933. Oppilaitosrakennukset olivat alunperin Teknillisen korkeakoulun sähkö- ja konelaboratoriot. Ennen kiinteistöjen myyntiä Kojamo Oyj:lle rakennuksissa toimii Metropolia-ammattikorkeakoulu ja niissä opetettiin mm. auto- ja kuljetustekniikkaa, kone- ja tuotantotekniikkaa sekä tietotekniikkaa. Metropolia luopui käytössään olevista Kottaraisen korttelin rakennuksista uusien kampusratkaisujen toteutumisen myötä toimintojen keskittyessä Myllypuroon.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1950. Voimassa olevassa asemakaavassa alue on merkitty yleisen rakennuksen tontiksi. Rakennuksia ei ole suojeltu kaavassa.

Rakennukset ja tontti ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hankijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa. Maankäyttösopimuksen tekeminen ei ole tarpeen, koska käyttötarkoituksen muuttamisesta on sovittu kaupungin ja maanomistajan välisessä, kiinteistöjen kauppaa ja kehittämistä koskevassa puitesopimuksessa, jonka kohteena on opetuskäytöstä vapautuneita, Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:n käytössä olleita kiinteistöjä. Kaupan yhteydessä määriteltiin periaatteet, joiden mukaan

yhtiö maksaa kaupungille lisäkauppahintaa kulloisenkin tontin mahdollistaman kaavaratkaisun perusteella. Lopullista kauppahintaa ei vielä ole neuvoteltu vaan se tapahtuu kaavan tultua voimaan.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluajana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluajana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien tahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginmuseo

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat paloteknisen suunnitelman laadinnan tarpeeseen ja tontin paloturvallisuusasetuksen mukaisiin poistumistiejärjestelyihin. Kannanotot kohdistuivat myös rakennusten käyttötarkoitusten muutoksiin suhteessa rakennusten suojeluarvoon, rakennusten suojeluun sekä täydennysrakentamisen määrään. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että kaupunginmuseo on ollut mukana kaavan valmistelussa ja kaavamääräyksiä on laadittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Vanhat puutalot ja panimorakennus säilyvät tontilla ja täydennysrakentamisen määrää ja kokoa on ohjattu kaavamääräyksin. Asemakaavan muutoksessa Kottarainen-korttelin rakennusten suojelumerkinnot on osoitettu sähkölaboratorion, konelaboratorion ja vanhojen puutalojen osalta suojeluluokkaan sr-1, konelaboratorion tulevan asuinpäädyn osalta suojeluluokkaan sr-2 sekä savupiipun ja panimorakennuksen osalta suojeluluokkaan sr-3.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat suojeltaviin puutaloihin, täydennysrakentamisen määrään, puuston säilymiseen tontilla sekä rakennusten käyttötarkoituksen osalta sekoittuneeseen, monipuoliseen toimintaan korttelialueella. Lisäksi mielipiteessä esitettiin huoli tulevasta rakennusaikaisista järjestelyistä. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että vanhat puutalot ja panimorakennus säilyvät tontilla ja täydennysraken-

tamisen määrää ja kokoa on ohjattu kaavamääräyksin. Kirjallisia mielipiteitä saapui 2 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 20.5.–22.6.2021, mistä ilmoitettiin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 4 muistutusta. Asiakirjoihin on 6.10.2021 lisätty 4. muistutus ja vastine vuorovaikutusraporttiin. Muistutus on saapunut nähtävilläoloaikana, mutta se oli jäänyt huomioimatta kirjaamisessa sattuneen virheen vuoksi.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaava-alueen täydennysrakentamisen korkeuteen, nykyisen rakennuskannan osittaiseen purkamiseen, puiden säilymiseen sekä lintujen elinolosuhteisiin. Muistutuksissa pidettiin hyvänä rakennusten käytön laajentamista sekä vanhojen rakennusten suojelua. 6.10.2021 lisätyssä muistutuksessa ehdotettiin julkista kulkuyhteyttä Eerikinkadulta Kalevankadulle.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot seuraavilta tahoilta: Helen Sähköverkko Oy (HSV), HSY ja kaupunginmuseo. HSV:n ja HSY:n lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat muuntamoiden tarpeeseen ja oleviin vesihuoltolinjoihin. Kaupunginmuseon lausunnoissa pidettiin hyvänä rakennusten suojeluun kohdistuvia vaatimuksia ja määräyksiä mutta kritisoitiin täydennysrakentamisen laajuutta todeten ettei rakennusten korkeuden tulisi ylittää kadunvarsirakennusten eli entisten oppilaitosten räystäskorkeutta.

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa: Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja Helen Oy.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Kaavaratkaisun vaikutukset ja tarkemmat perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12687 kartta, päivätty 5.10.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12687 selostus, päivätty 5.10.2021, päivitetty Kylk:n 12.10.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 20.5.2021, täydennetty 5.10. ja 12.10.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Viitesuunnitelma, Albertinkadun Kampus 14.4.2021, JKMM Arkkitehdit Oy
- 6 Rakennushistoriaselvitys

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Muistutukset (12.10.2021)
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Kaavamuutoshakemus, Albertinkatu 40 ym.
- 6 11.5.2016 Puitesopimus liitteineen.sis. allekirjoituksia.Liite
- 7 Metropolia Ammattikorkeakoulu_Oyn_kaytosta_vapautuvien kiinteistöjen kauppa ja kehittäminen Kvsto 11.5.2016

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helen Oy
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -
kuntayhtymä
Uudenmaan elinkeino-,

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

08.12.2021

liikenne- ja ympäristö-
keskus

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Kaavamuutoksen haki-
jat

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunginmuseo
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 872

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tontin 33 asemakaavan muutoksen 5.10.2021 päivätyn piirustuksen nro 12687 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 547

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Hankenumero 6064_3

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi**Y-tunnus**

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

- 5.10.2021 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12687 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tonttia 33.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

12.10.2021 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana olivat arkkitehti Suvi Huttunen ja tiimipäällikkö Hanna Pikkarainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi
Mikko Tervola, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 44131
mikko.tervola(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 27.01.2021 § 5

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12687 pohjakartan kaupunginosassa 4 Kamppi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12687
Kaupunginosa: 4 Kamppi
Kartoituksen työnumero: 34/2020
Pohjakartta valmistunut: 14.10.2020
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

§ 395

Kansanäänestysaloite Malmin lentokentän säilyttämisestä ilmailukäytössä

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti, ettei kansanäänestysaloite anna aiheutta enempään toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Palautusehdotuksen käsittely

Valtuutettu Jussi Halla-aho ehdotti valtuutettu Atte Kalevan kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Malmin lentokentän tulevaisuudesta on äänestetty valtuustossa useissa yhteyksissä. Samoin voidaan katsoa, että kuntalaisilla on ollut useissa kuntavaaleissa mahdollisuus ottaa kantaa asiaan.

Edustuksellinen demokratia soveltuu kuitenkin huonosti tällaisen yksittäiskysymyksen ratkaisemiseen jo siitä syystä, että kannat Malmin lentokenttään eivät pääsääntöisesti noudata puoluerajoja. Vaikka kysymys olisi kuntalaiselle ratkaiseva äänestyspäätökseen vaikuttava kriteeri, hänen on suomalaisessa vaalijärjestelmässä mahdotonta varmistaa, ettei hänen äänensä edistä jonkun samalla ehdokaslistalla olevan mutta täysin vastakkaista kantaa edustavan ehdokkaan läpimenoa vaaleissa.

Näistä syistä neuvoo-antava kansanäänestys Malmin lentokentän tulevaisuudesta on perusteltu. Kaupunginvaltuusto palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että edellä olevat perusteet huomioidaan ja kansanäänestys järjestetään.

9 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautus

Jaa-äännet: 53

Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari

Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 29

Hilkka Ahde, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 3

Elina Kauppila, Tuomas Nevanlinna, Marcus Rantala

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Vastaehdotuksen käsittely

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Atte Kalevan kannattamana, että valtuusto järjestää aloitteentekijöiden haluaman kansanäänestyksen seuraavin perusteluin:

I. Onko valtuuston syytä sitoutua demokratiaan?

Kansanvalta, eli demokratia on tasa-arvoisten kansalaisten yhteistä itsemääräämistä.

Kansanvalta ei ole itsestäänselvä arvo. Sen puolustaminen ja kehittäminen edellyttää aina uudelleen sen kysymistä, miksi haluaisimme sitoutua siihen ja edistää sitä. Demokratian puolesta puhuu viime kädessä erityisesti kaksi asiaa:

1. Ihmisten erilaisuus: Kukaan ei voi edustaa minua. (Yleistä ja yhtäläistä äänioikeutta ei edustuksellisessa demokratiassa tarvittaisi, jos joku muu voisi minua paremmin tietää, miten minä haluan ääneni käyttää ja siksi minua paremmin äänestää puolestani.)

2. Historian avoimuus: Se mikä kulloinkin on paras ratkaisu jää aina epävarmaksi. Itsemäärääminen on sitä, että on vastuussa epävarmuuden oloissa tehdyistä päätöksistä.

II. Kuuluvatko aloiteoikeus ja kansanäänestykset ("suoran demokratian välineet") suomalaisen demokratiaan?

Suomen poliittisen järjestelmän kulmakiviin kuuluu perustuslain toisen pykälän kaksi ensimmäistä momenttia. Niiden mukaan "Valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen."

Perustuslaki siis antaa ison sijan edustukselliselle demokratialle. Tämä on jo puhtaan funktionaalista syistä välttämätöntä. Monimutkainen moderni yhteiskunta ei voi toimia muuten. Samalla, koska valta kuitenkin kuuluu kansalle niin tavoitteena on, että kansalaiset voivat osallistua ja vaikuttaa. Tällä ei tarkoiteta osallistumista ja vaikuttamista vain vaaleihin.

Suoran demokratian eri välineet ovat Suomessa melko heikossa asemassa, mutta niille on haluttu antaa myös paikkansa. Erityisesti viime vuosina suoran demokratian välineitä on haluttu kehittää ja ottaa käyttöön. Juuri siksi muun muassa Kuntalakiin tuotiin vuonna 2015 uusia määräyksiä kuntalaisten aloiteoikeudesta. Ne sisältävät määräyksiä oikeudesta tehdä aloite neuvoo-antavan kansanäänestyksen järjestämisestä [mistä tahansa] asiasta joka kuuluu kunnalle. (Pykälä 24.) Jos aloitetta kannattaa vähintään neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista valtuuston on viipymättä päätettävä, toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys. (Pykälä 25.)

Kuntalaki jättää siis valtuuston harkintaan toimitetaanko aloitteessa tarkoitettu kansanäänestys. Valtuustolla on siis aina oikeus päättää, että äänestystä ei toimiteta. Valtuustolla ei ole velvollisuutta perustella päätöstään.

Katson kuitenkin, että suomalaisen, ja laajemmin, demokraattisen yhteiskunnan poliittiseen kulttuuriin kuuluu päätösten perustelevuus. Jos näin ajatellaan päättäjän, joka haluaa olla johdonmukainen, ainoa mahdollisuus on pyrkiä ottamaan paras argumentti oman päätöksensä perustaksi.

III. Valtuuston harkintavara

Valtuustolla on puhtaan juridisessa mielessä rajaton oikeus sanoa ei aloitteelle kansanäänestyksen järjestämisestä ilman perusteita. Demokraattisen järjestelmän tulee kuitenkin olla ei vain laillinen vaan

myös legitiimi. (Sen pitää toteuttaa lakia tavalla, jota voidaan syystä pitää oikeutettuna.) Legitiimi vallankäyttö edellyttää perusteiden antamista. (Vrt. kohta II.)

Kansanäänestystä koskeva aloite voi esittää lainvastaisen päätöksen tekemistä tai sellaisen päätöksen tekemistä, joka ei kuulu kunnan toimivaltaan. Tällaisten kansanäänestysten järjestämistä ei helpostikaan voida hyvin perustella ja esitän, ainakin pääsääntöisesti, että valtuusto käyttäisi harkintavaltaansa hyvin jos se hylkäisi tällaiset aloitteet, jos sellaisia esitettäisiin.

Muita hyviä perusteluja hylätä Kuntalain ehdot täyttävä aloite kansanäänestyksen järjestämisestä minulla ei ole tiedossa.

Yleisin argumentti, jota kuullaan käytettävän kansanäänestyksiä vastaan on väärän tuloksen pelko. Sama argumentti toimii kuitenkin yhtä lailla yleistä ja yhtäläistä äänioikeutta vastaan. Jos siis olemme yksittäisessä tapauksessa tai yleisemmin kansanäänestyksen järjestämistä vastaan väärän tuloksen pelossa meidän tulee alkaa ajaa myös äänioikeuden peruuttamista.

Valtuuston kannattaa siksi, harkitessaan päätöstään aloitteesta kansanäänestyksen järjestämisestä, kysyä itseltään kumpaa se pitää demokration kannalta huonompana asiana:

Sitä

(i) että toimitetaan kansanäänestys, joka tuottaa päätöksen, jonka vaikutukset ovat valtuuston enemmistön mielestä huonot, ehkä siksi että ne ovat hyvinkin kalliit ja kielteisiltä vaikutuksiltaan esimerkiksi asuntopolitiikkaan tai ympäristöön mittavat,

vai sitä

(ii) että valtuusto tekee päätöksen, jonka vaikutukset ovat kaupunkilaisten enemmistön mielestä huonot, ehkä hyvinkin kalliit ja kielteisiltä vaikutuksiltaan mittavat.

IV. Pitääkö juuri kyseisen "Malmi-aloitteen" johdosta järjestää kansanäänestys?

Kyseinen aloite täyttää Kuntalain ehdot ja äänestyksen kohteeksi esitetään kunnan toimivaltaan kuuluva asia. Äänestyksen tuloksen noudattamiseen ei liity laillisuusongelmia.

Äänestyksen järjestämistä vastaan on usein esitetty, että valtuusto on jo päättänyt asiasta moneen kertaan, asia on ollut esillä teemana useammassa vaaleja edeltävässä keskustelussa, valtiokin on tehnyt

Helsingin aiempien päätöksiin nojaavia päätöksiä, jotka vaikeuttavat kunnan liikkumavaraa jatkossa, ja että on sopimatonta järjestää äänestys asiasta kun "juna on mennyt".

Kaikki mainitut näkökulmat edustavat kuitenkin vain eri muunnelmia siitä, että pelätään väärää tulosta: sitä että kaupunkilaisten enemmistö tekisi toisen arvion kuin valtuusto siitä onko vai eikö ole – asian tässä pitkälle edenneessä vaiheessa – syytä jatkaa valtuuston tekemien päätösten toteuttamista vai pysäyttää toteutus.

Muut aloitteen hyväksymistä vastaan esitetyt varteenotettavat argumentit koskevat erityisesti kyseisen aloitteen vaikutuksia.

On esitetty että koska on mahdollista, että kansanäänestys olisi valtuuston tekemien päätösten vastainen, sen toimittaminen saattaisi heikentää kansanäänestysvälineen arvostusta ja statusta tulevaisuutta ajatellen ja olisi siksi huono ennakkotapaus. Argumentissa on kaksi ongelmaa. Se on muunnelma väärän tuloksen pelosta, sillä taustalla on ajatus, että jos tulisi "väärä tulos" ne, jotka edustuksellisissa elimissä tulevaisuudessa päättävät kansanäänestysaloitteiden kohtalosta voisivat jatkossa väärän tuloksen pelossa hylätä myöhemmät, mahdollisesti kyseistä aloitetta "paremmat" aloitteet. Toiseksi: on pikemmin päinvastoin syytä pelätä, että aloiteoikeuden status heikkenee, jos Helsingin ensimmäinen kuntalain ehdot täyttävä aloite torjutaan.

On myös katsottu, että aloitteen kohteena oleva asia on liian harvaa kiinnostava, jotta siitä olisi syytä järjestää äänestys: vaarana olisi, että äänestysprosentti jäisi alhaiseksi ja tuloksen voisi ratkaista kaupunkilaisten pieni vähemmistö.

Tämä argumentti ei kuitenkaan koske sitä, tuleeko riittävän kannatuksen saaneessa aloitteessa esitetty äänestys toimittaa vaan sitä, miten tulkitaan myöhemmin toimitettavan kansanäänestyksen valtuustolle antama neuvo.

Lisäksi on esitetty, että aloitteen kohteena on vaikutuksiltaan niin monisyinen asia, etteivät äänestäjät voi paneutua sen kaikkiin puoliin ja äänestää rationaalisesti.

Tämä argumentti kääntyy kuitenkin radikaalisti vaaleissa käytettävää äänioikeutta vastaan eikä siksi ole helposti demokratiaan sitoutuneille käyttökelpoinen, siitäkään huolimatta, että se kohdistuu demokraattisen vallankäytön, kuten kaiken muunkin vallankäytön, ehkä perimmäiseen ongelmaan: itsemääräämisen vaikeuteen.

10 äänestys

Kaupunginhallituksen ehdotus JAA, vastaehdotus EI

JAA-ehdotus: Kaupunginhallitus

EI-ehdotus: valtuutettu Thomas Wallgrenin vastaehdotus

Jaa-äännet: 53

Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 28

Hilkka Ahde, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 4

Harry Bogomoloff, Elina Kauppila, Tuomas Nevanlinna, Marcus Rantala

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Thomas Wallgrenin vastaehdotusta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttä

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Aloitteen tekijät

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kansanäänestysaloite

Helsingin kaupungille toimitetussa kuntalaisaloitteessa esitetään, että Helsinki-Malmin lentokentän säilyttämisestä ilmailukäytössä järjestetään kunnallinen kansanäänestys. Aloite on luotu Kuntalaisaloite.fi palveluun 7.12.2018 ja julkaistu 10.12.2018. Allekirjoittaneet kuntalaiset esittävät, että Helsinki järjestää viimeistään puolen vuoden kuluessa aloitteen luovuttamishetkestä kansanäänestyksen Malmin lentokenttäalueen käytöstä. Lisäksi esitetään, että kaupunki lykkää kentän toiminnan alasajoon tähtäävien päätösten toimeenpanoa, kunnes mainittu äänestys on järjestetty. Kansanäänestykseen esitetään kysymys:

Tuleeko Helsinki-Malmin kenttä säilyttää ilmailukäytössä?

A) Kyllä

B) Ei

Aloitteessa todetaan, että kentän kohtalosta on kiistelty vuosikymmeniä mutta asiassa ei ole kysytty suoraan kaupunkilaisten mielipidettä. Myöskään esitettyjä vaihtoehtoja ilmailutoiminnan ja asuinrakentamisen yhdistämisestä ei ole otettu huomioon tai selvitetty. Aloitteen mukaan lentokentän kohtalo on erityisen merkittävä kunnallinen asia. Kenttä on elävä, kansainvälisesti tunnettu kulttuuriympäristö, jolla on merkittäviä luontoarvoja. Ilmailullisesti kyse on monipuolisten lentomahdollisuuksien turvaamisesta.

Aloitteeseen liittyy nimilistat, joista osa on kerätty paperille ja osa sähköisesti. Itse aloiteteksti on esityslistan liitteenä ja aloitteeseen liittyvä laaja liitemateriaali on tämän esityksen oheismateriaalina.

Edustuksellinen demokratia ja neuvoa-antavan kansanäänestyksen järjestäminen

Pääasiallisena kuntalaisten vaikuttamiskeinona kunnallisissa asioissa on edustuksellinen demokratia. Ylintä päätösvaltaa kunnassa käyttää

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

valtuusto. Valtuustossa tehtävien päätösten tueksi voidaan järjestää neuvoo-antava kunnallinen kansanäänestys. Neuvoo-antavan kansanäänestyksen kautta valtuusto voi tarvittaessa saada tietoa kuntalaisien kannasta heitä yleisesti koskeviin tärkeisiin valtuuston päätettäväksi tuleviin asioihin. Kansanäänestys täydentää niitä vaikuttamisen mahdollisuuksia, joita kuntalaisilla on kaupunginosayhdistysten, puoluejärjestöjen tai vastaavien tahojen välityksellä taikka kuntalain mukaista aloiteoikeutta käyttäen. Edustuksellista järjestelmää täydentävänä kansanäänestys on vain neuvoo-antava ja lähtökohtaisesti käytettävissä ennakkollisesti ennen kunnan päätöksentekoa.

Malmin lentokenttää koskevista asioista on useita kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen edustuksellisen demokratian toimintaan perustuvia päätöksiä. Neuvoo-antavan kansanäänestyksen toimittaminen jälkikäteen kun asiasta on jo useaan kertaan päätetty valtuustossa sopii huonosti neuvoo-antavan kansanäänestyksen taustalla olevaan lähtökohtaan - pääasiallisena kansalaisten vaikuttamiskeinona kunnallisissa asioissa on edustuksellinen demokratia ja ylintä päätösvaltaa käyttää valtuusto. Neuvoo-antava kunnallinen kansanäänestys on tarkoitettu valtuustossa tehtävien päätösten tueksi ennakkollisesti, ei jälkikäteen.

Helsingin kaupunginvaltuusto on usean valtuustokauden aikana käsitellyt Malmin lentokentän tulevaisuutta useaan kertaan ja päättänyt aina asuinalueen rakentamisesta.

Vuoden 2012 kunnallisvaaleissa valittu kaupunginvaltuusto (2013 toimikautensa aloittanut kaupunginvaltuusto) hyväksyi Helsingin yleiskaavan 26.10.2016 § 272. Yleiskaavan käsittelyn yhteydessä äänestettiin kaavan palauttamisesta valmisteluun Malmin lentokentän osalta, mutta palautusesitys ei saanut riittävää kannatusta vaan hävisi äänin 22–56. Kaupunginvaltuusto päätti 30.3.2016 § 87, että kunnan asukkaana aloite Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä ei anna aihetta enempään toimenpiteisiin ja katsoi siten aloitteen loppuun käsitellyksi. Asiassa suoritettiin useita äänestyksiä muun muassa kunnallisen neuvoo-antavan kansanäänestyksen järjestämisestä. Kansanäänestysehdotus hävisi äänin 23–54.

Vuoden 2017 kuntavaaleissa valittu kaupunginvaltuusto katsoi päätöksessään 28.11.2018 § 394 valtuutettu Sampo Terhon aloitteen kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä loppuun käsitellyksi. Valtuutettu Sampo Terhon esitys asian palauttamisesta valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin kentän säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanoa, kunnes äänestys on järjestetty hävisi äänestyksessä äänin 28–53. Vuonna 2017 valittu valtuusto on myös hyväksynyt

Malmin lentokentän aluetta koskevat Nallenrinteen, Lentoaseman korttelin ja Lentoaseman rakennusten asemakaavat.

Helsingin kaupunginvaltuusto on käsitellyt viime vuosina useita Malmin lentokenttään liittyviä valtuustoaloitteita, mutta ne eivät ole muuttaneet kaupunkistrategista tavoitetta saada alue uuteen käyttöön eli 25 000 uuden asukkaan kaupunkialueeksi.

Nyt esillä olevasta asiasta päättää vuonna 2021 kuntavaaleissa valittu kaupunginvaltuusto. Jo kolmas vaaleilla valittu kunnan ylin toimielin on päättämässä neuvoo-antavan kansanäänestyksen järjestämisestä jälkikäteen kun kentän ottamisesta asumiskäyttöön on lukuisia yhdenmukaisia päätöksiä.

Malmin lentokentän aluetta koskeva kaupunkitasoinen suunnittelu, päätöksenteon valmistelu ja päätöksenteko on ollut johdonmukaista. Päätökset ja niiden valmistelu ovat perustuneet kulloisenkin valtuuston asettamiin strategisiin tavoitteisiin sekä aluetta koskeviin sopimuksiin.

Aloitteen allekirjoittajat ja allekirjoitusten tarkastaminen

Kuntalain 25 §:n mukaan kansanäänestysaloitteen voi tehdä vähintään neljä prosenttia 15 vuotta täyttäneistä kunnan asukkaista. Malmin lentokentän kansanäänestysaloitteessa hyväksyttäviä allekirjoituksia tulee olla vähintään 22 512 kpl, kun perusjoukkona on 15 vuotta täyttäneet helsinkiläiset. Tämä on laskettu aloitteen jättöpäivän 2.8.2021 tilanteen mukaan.

Aloitteen mukana toimitettuja allekirjoituksia on kaikkiaan 26 816, joista sähköisiä on 12 840 ja paperille tehtyjä 13 976. Sähköiset allekirjoitukset on kerätty oikeusministeriön ylläpitämän ja tuottaman kuntalaisaloite.fi -verkkopalvelun kautta. Sähköiset allekirjoitukset on tehty vahvalla tunnistautumisella esimerkiksi pankkitunnusten avulla. Näiden osalta voidaan luottaa siihen, että allekirjoittaneet ovat helsinkiläisiä. Sen sijaan käsin allekirjoitettujen nimien osalta on tehty tarkistuksia, jotta voidaan varmistaa allekirjoittaneiden henkilöllisyys, asuinpaikka ja ikä. Tarkistukset tehtiin kaupunginkanslian strategiaosaston kaupunkitietoyksikössä. Mukaan laskettiin ainoastaan kotipaikakseen Helsingin kirjanneet henkilöt.

Tarkistuksia tehtiin ottamalla otos saaduista allekirjoituksista. Kaikkiaan manuaalisesti tarkistettiin 266 satunnaisesti valittua allekirjoitusta. Tähän lukumäärään päädyttiin siksi, että saatiin täyteen 200 sellaista allekirjoitusta, joissa nimi ja osoite täsmäsivät ja myös ikä riitti hyväksyttävään allekirjoitukseen. Tämän perusteella on mahdollista tehdä arvio koko allekirjoittaneiden joukosta.

Näistä 266:sta 200 oli sellaisia, joissa Helsingin väestörekisterissä oleva nimi ja osoite täsmäsivät allekirjoituksessa olevaan ja ikä oli riittävä. Allekirjoittaneista 45 oli sellaisia, joilla rekisterissä oleva osoite oli eri kuin allekirjoituksessa, mutta uusi osoite Helsingissä. He olivat siis muuttaneet kaupungin sisällä. Yksi allekirjoittanut henkilö oli muuttanut pois Helsingistä. Lisäksi 20 nimeä tai osoitetta oli niin epäselvästi kirjatut, ettei sitä voitu tarkistaa tai osoite puuttui kokonaan. Nämä allekirjoitukset hylättiin. Mukaan otokseen ei tullut yhtään sellaista allekirjoitusta, josta ei olisi löytynyt henkilötietoja.

Otoksen perusteella hyväksytyjä allekirjoituksia oli 245 kpl ja hylättyjä 21 kpl. Hyväksytyjen allekirjoitusten osuus kaikista tarkistetuista allekirjoituksista on 92,1 % ja hylättyjen osuus 7,9 %.

Tämän suuruisella otoksella ja siitä saadun tuloksen perusteella manuaalisen tarkistuksen virhemarginaali on (99 %:n luottamusväliin perustuen) 4,2 %. Tämä tarkoittaa käytännössä, että käsin tarkastettavien allekirjoitusten (yht. 13 976 kpl) joukossa on 99 % todennäköisyydellä 12 579–13 166 hyväksyttävissä olevaa allekirjoitusta. Kun tämä tulos lisätään sähköisten allekirjoitusten lukumäärään (12 840), niin voidaan sanoa, että 99 %:n todennäköisyydellä hyväksyttävien allekirjoitusten määrä asettuu 25 419–26 006 väliin.

Kun vaadittavia allekirjoituksia tulee olla vähintään 22 512, näyttää erittäin todennäköiseltä, että aineisto sisältää hyväksytyin määrän allekirjoituksia.

On toki mahdollista tarkistaa kaikki käsin tehdyt allekirjoitukset, mutta se ei ole tarkoituksenmukaista, koska edellä kuvattu otantaan perustuva arvio antaa riittävän kattavan kuvan tilanteesta ja on samalla kustannustehokas keino. Jos koko aineisto tarkistettaisiin, siihen kuluisi arviolta noin 720 tuntia, mikä tarkoittaa noin 93 työpäivää, eli yhdeltä henkilöltä noin 19 työpäivää. Laskennallinen kustannus tällaiselle työlle olisi noin 14 000–19 000 euroa.

Lisäksi on huomioitava, että tarkistuksissa ei voitu yksityiskohtaisesti perehtyä siihen, onko sama henkilö tehnyt useamman allekirjoituksen. Tähän kiinnitettiin huomiota ja sen perusteella vaikuttaa siltä, että samojen henkilöiden allekirjoituksia ei aineistossa juurikaan ole. Myöskään satunnaisotanta ei tuonut esille yhtään tällaista tapausta. Koska hyväksyttäviä allekirjoituksia on useita tuhansia enemmän kuin mitä minimivaatimus edellyttää, mahdollisten samojen henkilöiden tekemien useiden allekirjoitusten osuudella ei ole vaikutusta tässä kokonaisuudessa.

Aloitteen arvioimiseen käytetyt kaupunkisuunnittelua koskevat perusteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) tulee maankäyttö- ja rakennuslain mukaan ottaa huomioon ja niitä tulee edistää kaavoituksessa. Malmin lentokentän kaavarunko sekä sen mukaiset asemakaavat vastaavat valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017) painottaen erityisesti seuraavia tavoitteita:

- luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle
- luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
- suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä
- merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa
- huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta
- huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta

MAL-sopimus

Lentokentän käytössä on ollut noin 130 hehtaarin alue, minkä lisäksi ilmailutoiminta rajoittaa melu- ja suoja-alueääräysten vuoksi noin 200 hehtaarin kokoisen maa-alueen käyttöä kaupungin keskeisellä rakennetulla alueella. Alueen uutta käyttöä asuntotuotantoon on suunniteltu jo vuoden 1992 yleiskaavasta lähtien. Valtion ja Helsingin seudun kuntien yhteisissä, nk. aiesopimuksissa alueen uusi käyttäminen aluerakentamiseen on ollut kirjattuna vuodesta 2000.

Helsingin seudun ja valtion välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus eli MAL-sopimus solmittiin 2.6.2020 vuosiksi 2020–2031. Sopimuksen lähtökohtana on Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne 2019 -suunnitelma (MAL 2019), joka on valmisteltu yhteistyössä Helsingin seudun kuntien, Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) sekä valtion ympäristö- ja liikennehallinnon toimijoiden kesken. Suunnitelma on hyväksytty vuoden 2019 aikana HSL:n hallituksessa, Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK), KUUMA-johtokunnassa sekä useimmissa seudun kunnissa. Suunnitelma sisältää lakisääteisen Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman.

MAL-suunnitelmassa määritettiin mm. Helsingin seudun asuntotuotannon tavoitetasoksi 16 500 asuntoa vuodessa vuosina 2020–2023. Helsingin osuus tästä on 6 600 asuntoa vuodessa.

Kaupunkistrategia

Malmin lentokentän alueen saaminen uuteen, pääosin asuntorakentamisen ja myös liikunta-, virkistys- ja muiden palvelujen käyttöön 25 000 uudelle asukkaalle on tärkeä kaupunkistrateginen tavoite. Kaupunkistrategian mukaisesti alueiden tasapainoista kehitystä edistetään panostamalla kaupunki uudistusalueisiin, monipuoliseen asuntotuotantoon ja kaupunkiympäristön viihtyisyyteen. Nimetyt kaupunki uudistusalueet ovat Malminkartano-Kannelmäki, Malmi, Mellunkylä ja Vuosaari.

AM-ohjelma

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.11.2020 § 313 uuden asunon ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2020:n (AM-ohjelma). AM-ohjelmassa linjataan, että Helsingissä rakennetaan uudistuotantona ja käyttötarkoituksen muutoksilla vuosittain vähintään 7 000 asuntoa ja vuodesta 2023 alkaen vähintään 8 000 asuntoa. Malmin lentokentän alue on yksi keskeisimmistä aluerakentamisen kohteista. Aluerakentamisprojektien osuus asuntotuotannosta on noin puolet, joten niiden toteutumisen varmistaminen on tärkeää asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä valtion ja Helsingin kaupungin välillä solmittujen sopimusten noudattamiseksi.

Maakuntakaavat

Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavassa lentokenttäalue on merkitty taajama-alueeksi. Vaihemaakuntakaava osoittaa alueelle myös tiivistettävän alueen kehittämisperiaatemerkinnän. Lisäksi alueeseen kohdistuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) ominaisuusmerkintä. Vaihemaakuntakaavalla on myös kumottu lentokenttäalueen ympärille merkinnällä lme-M osoitettu lentomelualue. Vaihemaakuntakaavan suunnittelumääräys edellyttää, että vaihemaakuntakaavan pääkäyttötarkoitus (taajama) sovitetaan yhteen maisema- ja kulttuuriarvojen kanssa ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa vaalitaan alueen ominaispiirteitä. Kaavamääräyksen mukaan valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ominaisuusmerkintä osoittaa arvokkaan kokonaisuuden, mutta ensisijaisen maankäyttömuodon määrittelee pääkäyttötarkoitusta osoittava aluevarausmerkintä.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan toukokuussa 2017. Maakuntahallitus päätti elokuussa 2017, että kaava tulee voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Helsingin hal-

linto-oikeus antoi 20.12.2018 päätöksen maakuntakaavaa koskeviin valituksiin. Hallinto-oikeus hylkäsi kaikki valitukset mukaan lukien Malmin lentokenttää koskevat valitukset. Korkein hallinto-oikeus antoi 15.5.2020 vuosikirjapäätöksensä vaihemaakuntakaavan suhteen. Päätöksen mukaan Helsingin hallinto-oikeuden päätös pidetään voimassa ja kaikki kaavaan liittyneet valitukset hylätään eli kaava sai lainvoiman tällä päätöksellä.

Uusimaa 2050 maakuntakaavassa Malmin lentokentän alue on osoitettu tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi, jolla yhdyskuntarakennetta tulee tehostaa nykyiseen rakenteeseen, erityisesti keskuksiin ja asemanseutuihin tukeutuen ja joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parantaen. Vyöhykettä tulee kehittää tiiviinä ja monipuolisena asumisen, työpaikkojen, palveluiden ja viherrakenteen kokonaisuutena ympäristön erityiset arvot huomioon ottaen. Helsingin seudulla vyöhykettä tulee kehittää rakenteeltaan verkostomaisena joukkoliikennekaupunkina. Lentokentän alue on osoitettu kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi, jolla yksityiskohtaisemmassa alueiden suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on turvattava valtakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot. Alueen suunnittelussa on arvioitava ja sovitettava yhteen maakuntakaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukainen maankäyttö sekä alueen maisema- ja kulttuuriympäristöarvot.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi elokuussa 2020 kaavakokonaisuuden kolmella eri päätöksellä koskien Helsingin seudun, Itä-Uusimaan sekä Länsi-Uusimaan vaihemaakuntakaavoja, jotka yhdessä ohjaavat koko Uudenmaan maakunnan alueen maankäyttöä. Vaihemaakuntakaavat on eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta tarkoitettu korvaamaan Uudellamaalla aikaisemmin voimassa olleet maakuntakaavat. Maakuntahallitus määräsi 7.12.2020 maakuntakaavakokonaisuuden tulevan voimaan valituksista huolimatta. Helsingin hallinto-oikeus määräsi 22.1.2021 kaavakokonaisuuden täytäntöönpanokieltoon. 24.9.2021 hallinto-oikeus totesi, ettei täytäntöönpanokieltoa ollut enää aihetta pitää voimassa siltä osin kuin valitukset oli hylätty.

Yleiskaava

Helsinki kasvaa nopeasti ja Malmin entisen lentokentän alue on yleiskaavan suurin kokonaan uusi asuntorakentamiskohde. Koillisen Helsingin kehityksen kannalta on tärkeää, että Malmi kehittyy ja kasvaa. Seudullisesti Malmi on jäänyt jälkeen muiden aluekeskusten kehityksestä, vaikka juuri Malmilla on mahdollista toteuttaa monipuolista ja kerrostunutta kaupunkia hyvien joukkoliikenneyhteyksien varrella. Malmi on koillisen Helsingin kaupunginosakeskus ja merkittävä solmu-

kohta raideliikenteen verkostokaupungissa. Malmi on Itäkeskukseen vertautuva aluekeskus.

Malmin entisen lentokentän alue on tärkein vielä kokonaan rakentamatta oleva yleiskaavassa rakentamiseen osoitettu alue. Alueen rakentamatta jättämistä ei voida korvata muualle rakentamisella. Korkein hallinto-oikeus kumosi joitakin osia yleiskaavan hyväksymistä koskevasta kaupunginvaltuuston päätöksestä, mikä lisää entisestään Malmin lentokentän alueen merkitystä kaupungin asuntorakentamisessa.

Malmin lentokentän alue suunnitellaan yleiskaavan mukaisesti noin 25 000 asukkaalle ja siellä varaudutaan noin 2000 työpaikkaan. Lentokentän käyttötarkoitusmerkintää ei ole enää alueen yleiskaavassa eikä maakuntakaavassa. Yleiskaavassa lentokentän alueelle on osoitettu rakentamista lähikeskusta C3 -merkinnällä ja asuntovaltainen alue A2 -merkinnällä. Aluetta on tarkoitettu kehittää asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalveluiden sekä lähipalveluiden käyttöön.

Tärkein julkisen liikenteen yhteys tulee olemaan Viikin-Malmin pikaraitiotie (ViiMa), joka kulkee kantakaupungista Viikin kautta entisen lentokentän alueen läpi Malmin keskustaan aina Malmin sairaalan asti. ViiMa -pikaraitiotien yleissuunnittelu on vuoden 2022 talousarvioehdotuksen investointiohjelmassa ajoitettu 2030 -luvun alkuun. Yleiskaavan mukaisesti varaudutaan myös poikittaiseen Raide-Jokeri 2 -yhteyteen sekä pikaraitiotien ulottamiseen Jakomäen kautta Vantaan suuntaan.

Helsingin yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.10.2016 § 272 ja kaava on tullut lainvoimaiseksi 8.11.2018. Korkein hallinto-oikeus (KHO) on kumonnut päätöksellään Helsingin yleiskaavan Malmin lentokenttää koskevat valitukset. Päätöksessään KHO on linjannut, että yleiskaavassa on tulkittu maakuntakaavaa oikein eli alueen käyttötarkoitus on muuttunut liikennealueesta taajamatoimintojen alueeksi, sillä valtio on tehnyt päätöksen lentotoiminnan lakkauttamisesta. Lisäksi KHO on linjannut, että maakuntakaavan kulttuuriympäristön vaalimisesta koskeva ominaisuusmerkintä ei edellytä lentoaseman alueen jättämistä kokonaan rakentamisesta vapaaksi. Alueen keskeisten ja luonteenomaisten kulttuurihistoriallisten piirteiden säilyminen voidaan riittävästi varmistaa yleiskaavan pohjalta laadittavassa jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa.

Malmin lentoaseman kaavarunko

Malmin lentokentän alueelle on laadittu kaavarunko, joka on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 29.11.2016 § 439, joka on asemakaavaa yleispiirteisempi ja yleiskaavaa yksityiskohtaisempi ohjeellinen maankäyttösuunnitelma. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi

11.12.2018 § 648 kaavarungon tarkistuksen, joka koskee alueen eteläosaa, Nallenrinteen ja Lentoasemankortteleiden asemakaava-alueita.

Kaavarungon mukaisesti alueen rakennusoikeustavoite on 1 350 000 kerrosneliometriä (kem²), joista asuntorakentamista 1 100 000 kem² ja toimitilarakentamista 250 000 kem².

Kaavarungon mukaisesti Malmin lentokentän alueelle rakennetaan kaksi suurta koulua. Toista koulua suunnitellaan Lentoasemankortteleiden asemakaava-alueelle Lentoasemanpuiston laidalle. Alueilla varaudutaan tarvittavien päiväkotien rakentamiseen. Tavoitteena on, että alueelle tulee hyvät kaupalliset palvelut. Malmin kehittyvä asemakeskusta puolestaan palvelee kaupallisten ja julkisten palvelujen osalta koko Koillis-Helsinkiä. Malmin keskustan ja lentokenttäalueen vahva rinnakkain tapahtuva kehittyminen takaa yhdessä koko Malmin kannalta hyvän lopputuloksen.

Asemakaavat

Malmin entisen lentokentän alueen asemakaavat laaditaan vaiheittain noudattaen yleiskaavan ja kaavarungon periaatteita. Alueella on kolme yleiskaavan mukaista lainvoimaista asemakaavaa: Malmin lentoaseman rakennukset (asemakaavan muutos nro 12450, lainvoimainen 14.11.2019), Tattarisillan eritasoliittymä (asemakaavan muutos nro 12480, lainvoimainen 8.1.2019) ja Fallkullan tila (asemakaavan muutos nro 12479, lainvoimainen 12.3.2019.)

Malmin lentoaseman rakennukset on suojeltu asemakaavalla. Lentokentän arvokkaat rakennukset tulevat säilymään ja kaavassa rakennukset on osoitettu toimitilakäyttöön. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa monipuolinen käyttö. Asemakaavan mukaisesti rakennuksiin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto-, opetus-, varasto-, ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiloja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja.

Fallkullan tila on asemakaavassa osoitettu puistoksi, lähivirkistysalueeksi ja kulttuurimaiseman kannalta arvokkaaksi viljelyalueeksi. Kaavaratkaisussa varaudutaan Malmin lentokentän alueen rakentamiseen ja uuden rakenteen vaatiman palveluverkon toteuttamiseen sekä alueen nykyisten toimintojen jatkumiseen alueella. Alueelle on suunniteltu nykyisten toimintojen lisäksi uusi koulu ja päiväkotiki sekä nykyisen päiväkodin laajennus, liikuntapuisto ja leikkikenttä. Lisäksi kaava-alueelle on suunniteltu asuinkeuhkasto ja palvelurakennus sekä kaksi pientä huoltorakennusta.

Tattarisillan eritasoliittymän asemakaavan muutos koskee alueita Lahdenväylällä ja Porvoonväylällä Kehä 1:n liittymästä koilliseen sekä

alueita Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueilla. Asemakaava mahdollistaa uuden eritasoliittymän Lahdenväylälle sekä Tattariharjun ja Kivikon teollisuusalueiden välisen kadun rakentamisen. Tattarisillan nimeksi on muutettu Ilmasilta ja Tattarisillantien nimeksi Ilmasillantie. Ilmasillan poikki on suunnitteilla säteittäinen pikaraitiotieyhteys Helsingin keskustasta (Viikin-Malmin pikaraitiotie) ja poikittainen runkolinja Jokeri 2 Vuosaaresta Myyrmäkeen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.3.2021 Nallenrinteen asemakaavamuutoksen § 79 ja Lentoasemankortteleiden asemakaavamuutoksen § 80. Kaavoista on valitettu ja ne ovat hallinto-oikeuden käsittelyssä. Nallenrinteen kaavaratkaisu mahdollistaa asuinalueen rakentamisen lähipalveluineen ja puistoalueineen noin 2 800 asukkaalle entisen lentokenttäalueen eteläosaan Tattariharjuntien varrelle. Lentoasemankortteleiden kaavaratkaisu mahdollistaa uuden asuinalueen rakentamisen lähipalveluineen ja puistoalueineen noin 2200 asukkaalle. Lentoasemankortteleiden alueelle on osoitettu kaavassa myös pelastusasema, koulu ja päiväkotit sekä koko alueen keskeisin viheralue, Lentoasemanpuisto.

Seuraavat asemakaavoitettavat alueet sijoittuvat Viikin-Malmin pikaraitiotien suunnitellun linjauksen varrelle ja kytkevät entisen lentokentän alueen Malmin keskustaan. Alueella on vireillä Pikitehtaankortteleiden ja Sunnuntaikortteleiden asemakaavahankkeet. Malmin entisen lentokentän keskustan käsittävä asemakaavanmuutos, Kiitotienkorttelit, tulee vireille vuoden 2022 alussa.

Vuorovaikutus ja kaupunkilaisten mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluratkaisuihin

Kaavojen ja suunnitelmien valmistelussa on noudatettu maankäyttö- ja rakennuslakia ja -asetusta. Vuorovaikutus on ollut riittävää ja osallisille on tarjottu useita tilaisuuksia ja keinoja osallistua suunnitteluun.

Alueen investointiohjelma ja kaupunkitaloudelliset vaikutukset

Kaupunki on investointiohjelmissaan varautunut Malmin entisen lentokentän alueen rakentamisen käynnistämiseen 2020-luvun alussa. Kaupunginvaltuusto on vuosien 2020 ja 2021 talousarvioiden investointiohjelmissa varannut investointimäärärahaa Malmin lentokentän alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta-aluerakentamista varten. Vuoden 2020 talousarviossa investointimäärärahaa varattiin 125 200 000 euroa ajalle 2020–2029 ja vuoden 2021 talousarviossa 173 800 000 euroa ajalle 2021–2030. Talonrakentamisen investointiohjelmassa on ensimmäisille kaava-alueille varattu investointimäärärahaa yhteensä 64 600 000 euroa vuosille 2022–2031 kahden koulun, kahden päiväkodin ja pelastusaseman rakentamiseen sekä vanhojen lentoasemarakennusten tekniin korjauksiin. Vuoden 2022 talousarvioehdotuksen investointimäärärahoista päätetään kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2021.

Malmin lentokentän rakentamisen kaupunkitaloudelliset vaikutukset ovat erittäin merkittäviä. Kaavarunkoalueen esi-, katu- ja puistorakentamisen sekä palvelurakennusten budjettirahoitteisten investointikustannusten on arvioitu olevan suuruusluokkaa 500 000 000 euroa. Kaupungin aluerakentamisprojektitoiminnasta saaman 40-vuotisen kokemuspohjan perusteella yksi kaupungin budjettivaroilla investoima euro käynnistää 4–8 euron edestä yksityisiä investointeja, riippuen alueiden erilaisista ominaisuuksista, lähtötilanteesta ja tavoitteista. Malmi entisen lentokentän alueen rakentamisessa yksityisten investointien osuus on suuruusluokkaa 3 miljardia euroa, jos oletetaan maltillisesti, että yhdellä kaupungin budjettivaro investoimalla eurolla alueelle saadaan liikkeelle kuuden euron edestä yksityisiä investointeja.

Vaihtoehtoiset suunnitelmat ja korvaavat kentät

Aloitteessa ja julkisuudessa on esitetty vaihtoehtoa, jossa lentotoiminta voisi säilyä uuden kaupunkirakenteen keskellä, kun kiitoteistä säilytettäisiin yksi ja uudet asuinkorttelit sijoittuisivat kentän reunalle. Tätäkin vaihtoehtoa on tutkittu Malmin lentokentän alueen kaavarunkotyön yhteydessä. Toimintojen yhdistäminen on osoittautunut käytännössä mahdottomaksi etupäässä meluhaittojen ja onnettomuusriskien vuoksi. Lentotoiminnan vaatimat turvaetäisyydet ovat huomattavat ja toisaalta maankäyttö- ja rakennuslaki asettaa tiukat normit terveelliselle ja turvaliselle asumisen ympäristölle.

Liikenne- ja viestintäministeriö on myöntänyt avustuksia lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin. Tukea on myönnetty Nummelan, Hyvinkään, Pyhtään ja Lahti-Vesivehmaan lentokenttien investointeihin. Avustuspäätöksillä on huomioitu eduskunnan 4.4.2018 antama lausuma koskien toimenpiteitä Malmin lentokentän korvaavien lentopaikkatoimintojen turvaamiseksi. Useat Malmilla toimineet tahot ovat jo siirtyneet muille kentille.

Malmin lentokenttää koskevia päätöksiä

Helsingin kaupunginhallituksen päätös 10.5.1935 luovuttaa korvauksetta valtion käyttöön noin 55 hehtaaria Tattarisuon viljelyalueesta käytettäväksi ilmaliikenteeseen, ensi sijassa posti- ja siviili-ilmaliikenteeseen, niin pitkäksi aikaa kuin valtio katsoo sen tarpeelliseksi ja sitä käytetään mainittuun tarkoitukseen, ei kuitenkaan pidemmäksi aikaa kuin 99 vuodeksi eli 10.5.2034 saakka. Malmin lentokenttä valmistui toimintakuntoon joulukuussa 1936 ja lentokenttä vihittiin virallisesti käyttöön 15.5.1938.

Helsingin kaupunginhallituksen päätös 17.7.1939 antaa valtiolle käyttöön noin 66,5 hehtaarin alueen. Lentokentän pohjoispuolelta Puistolasta annettiin 0,27 hehtaarin kokoinen alue radiosuuntimen sijoituspaik-

kaksi 15.11.1948 tehdyllä sopimuksella. Lentokentän aluetta laajennettiin vielä 4,4 hehtaaria 19.11.1951 tehdyllä sopimuksella. Viimeisin sopimus on tehty 21.12.1995, jossa sovittiin alueista, joita ilmailulaitos (Finavia Oyj) sai luovuttaa 20 vuodeksi ilman erillistä lupaa kolmannelle ilmailuun liittyvään käyttöön ja alueista, jotka voitiin luovuttaa rakennettaviksi. Kaupungin korvausvelvollisuus ilmailulaitoksen vuokralaisille rakennuksista yms. lakkasi 1.1.2010. Vuoden 1995 sopimuksen yhteydessä tehtiin aluevaihto, jossa lentokentän päärakennuksen ja hangaarin maa-alueet jäivät valtiolle ja kaupunki sai Fallkullan maa-alueita.

Vuonna 1946 Malmi liitettiin Helsinkiin suuressa alueliitoksessa.

Helsingin lentoasema otettiin väliaikaisesti käyttöön Helsingin olympialaisten ajaksi kesällä 1952. Kisojen tilausliikenne ohjattiin vielä keskenräiselle kentälle Aeron (Finnair) toimiessa Malmilta käsin. Uuden lentoaseman avajaisia vietettiin 10.7.1952.

Helsingin kaupunginvaltuuston päätös 21.12.1960 laatia koillisiin kaupunginosiin asemakaava. Malmin lentokentän sisältävä asemakaava vahvistettiin 21.4.1964. Yleiskaava 1960:ssa kenttäalue on varattu lentoliikenteelle. 1960- ja 70-lukujen vaihteessa määriteltiin, että esikaupunkialueista tehokkaimmin rakennettaisiin Malmi ja Itäkeskus. 1970- ja 1980-luvuilla Malmin aluekeskus oli tärkein kohde kaavoituksessa ja rakentamisessa. Lentokenttä jäi syrjään suunnittelun painopistealueita.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 28.2.1985 lisätä kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmaan Malmin lentokenttäalueen yleiskaavoittamisen asunto- ja virkistystarkoituksiin siten, että työ suoritettaisiin vuosien 1986–1987 aikana. Lautakunta hyväksyi 13.1.1986 viraston toimintasuunnitelmaan lentokenttäalueen suunnittelutyön. 1980-luvulla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti kenttäalueen kaavoittamisesta asunto- ja virkistyskäyttöön. Alueelle laadittiin suunnitelmia osayleiskaavan pohjaksi.

Valtioneuvoston periaatepäätös 11.7.1985 pääkaupunkiseudun erityisongelmien toimenpideohjelmaksi. Tähän liittyen selvitettiin Malmin lentokentän tulevaan käyttöä ja käyttösopimusten lyhentämistä.

Kaupunginvaltuuston päätös 9.12.1992 hyväksyä yleiskaava 1992. Kaavassa lentokenttä on osoitettu merkinnällä L(A) liikennealueeksi, joka muutetaan asuntoalueeksi, jos yleiskaavakartalla osoitettu muu toiminta siirtyy alueelta pois.

Valtioneuvoston päätös 11.5.2000 yhteistoiminta-asiakirjasta valtion, pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien välillä, jossa valtio ilmoitti olevansa valmis luopumaan Malmin lentokentän vuoteen 2034 ulottuvasta

maanvuokra-oikeudestaan 1.1.2006 alkaen, mikäli Helsingin kaupunki kaavoittaa vapautuvat alueet pääosin asutokäyttöön ja sovitaan korvauksista sekä Malmin kenttää korvaavista järjestelyistä. Valtio ei luopunut kentän käytöstä sovittuun päivämäärään mennessä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.11.2003 yleiskaava 2002:n, joka tuli osittain voimaan 23.12.2004, 18.11.2005 ja 19.1.2007. Lentokentän alue oli yleiskaavaehdotuksessa merkitty asumiseen, mutta kaavasta tehdyn valituksen johdosta alue poistettiin siitä.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 14.12.2004 hyväksyi Uudenmaan maakuntakaavan, jonka ympäristöministeriö vahvisti 8.11.2006. Kaavassa Malmin lentokentän alue on liikennealuetta, jonka toissijainen käyttötarkoitus on taajamatoimintojen alue.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 20.3.2013 hyväksyi Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, jossa alue on taajamatoimintojen aluetta ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue (RKY 2009). Ympäristöministeriö vahvisti kaavan 30.10.2014 ja se tuli lainvoimaiseksi KHO:n päätöksellä 29.4.2016.

Valtioneuvoston kehyspäätös 26.3.2014, jossa hallitus totesi, että asuntorakentamisen edellytysten parantamiseksi Helsingin seudulla valtio vetäytyy toimintoineen Helsinki-Malmin lentoasemalta siten, että alue on mahdollista ottaa asuin käyttöön viimeistään 2020-luvun alussa.

Valtioneuvoston periaatepäätös 20.11.2014 valtion ja Helsingin seudun kuntien välisestä sopimuksesta suurten liikenteen infrahankkeiden tukemisesta ja asuntotuotannon edistämisestä. Syksyllä 2014 tehdyn sopimuksen mukaan valtio lopettaa lentotoiminnan Malmilla vuoden 2016 lopussa tai viimeistään vuonna 2020. Kaupunginhallitus päätti 6.10.2014 § 1012 hyväksyä ehdotetun valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen sopimuksen.

Kaupunginvaltuuston päätös 26.11.2014 § 365 ostaa Finavia Oyj:n ja Senaatti-kiinteistöjen Malmin lentoasemalla omistamien kiinteistöt ja rakennukset sekä käyttöoikeussopimusten päättäminen.

Kaupunginvaltuuston päätös 30.3.2016 § 87 kunnan asukkaan aloitteesta Malmin lentoaseman säilyttämisestä ilmailukäytössä. Valtuusto päätti, että aloite ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsottiin aloite siten loppuun käsitellyksi. Kunnan asukkaan aloitteen oli allekirjoittanut yli 2 % Helsingissä asuvista täysi-ikäisistä äänioikeutetuista asukkaista. Asian käsittelyn yhteydessä tehtiin ehdotus, että kaupunki järjestää Malmin lentokentän tulevaisuudesta kunnallisen neuvonantavan kansanäänestyksen, jossa äänestäjät saavat valita kentästä

luopumisen ja kentän säilyttämisen välillä. Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt ehdotusta.

Kaupunginvaltuusto päätös 26.10.2016 § 276 hyväksyi Helsingin uusi yleiskaava. Yleiskaavassa lentokentän alue on asuntovaltaista aluetta (A2) ja lähikeskusta (C3). Yleiskaavan tavoitteena on, että alue kytetään pikaraitiotiellä Helsingin ja seudun joukkoliikenteen runkoverkoon. Yleiskaavan käsittelyn yhteydessä äänestettiin kaavan palauttamisesta valmisteluun Malmin lentokentän osalta. Palautusesitys ei saanut riittävää kannatusta ja hävisi äänin 22–56. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valitukset Malmin lentokentän osalta päätöksellään 5.12.2018.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín päätös 28.11.2016 Helsinki-Malmin lentoaseman toiminnan päättymisestä 2016. Finavia lopetti toiminnan Malmin lentokentällä 31.12.2016.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 8.12.2015 § 387 hyväksyi Malmin lentokentän alueen kaavarunko jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.12.2016 § 439 hyväksyi 1.12.2015 päivätyn ja 29.11.2016 muutetun Malmin lentokentän alueen kaavarunko jatkossa laadittavien asemakaavojen, asemakaavamuutosten ja poikkeamispäätösten pohjaksi. Kaavarungon valmistelussa on painotettu valtakunnallisissa alueiden käyttötavoitteissa esitettyjä tavoitteita riittävän tonttitarjonnan, olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntämisen, joukkoliikenteen toimintaedellytysten parantamisen ja valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvojen säilymisnäkökulman kannalta.

Kiinteistölautakunnan päätös 1.12.2016 § 487 vuokrata Malmin lentokenttä ry:lle noin 39,3 ha alue valvomattoman lentopaikan pitämistä varten 1 kk irtisanomisajoin kuitenkin kauintaan 31.12.2019 saakka.

Liikenteen turvallisuusvirasto Trafín päätös 28.11.2016 Helsinki-Malmin lentoaseman toiminnan päättymisestä. Finavia lopetti toiminnan Malmin lentokentällä 31.12.2016.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaavan. Kaavassa Malmin lentokenttäalue on merkitty taajama-alueeksi. Maakuntahallitus päätti 21.8.2017, että kaava tulee voimaan ennen kuin se saa lainvoiman. Kaava on saanut lainvoiman 15.5.2020.

Kaupunginhallituksen päätös 5.2.2018 § 80 antaa lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Malmin lentokentän rakennussuojelulain mukaisesta suojeluesityksestä. Uudenmaan ELY-keskuksen päätös 26.6.2019, jossa todetaan, että Malmin lentoaseman suojelu on mah-

dollista, riittävää ja tarkoituksenmukaista asemakaavoituksen keinoin. YLY-keskus totesi, että Malmin lentoaseman suojelu tullaan ratkaisemaan rakennusperintölain 2.2 §:n mukaisesti asemakaavoituksella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella tavalla.

Eduskunta hylkäsi 4.4.2018 Lex Malmi -kansalaisaloitteen. Kansalaisaloitteessa ehdotettiin lain säätämistä Helsinki-Malmi lentopaikan säilyttämiseksi ilmailukäytössä, oheistoiminnan kehittämiseksi sekä lentopaikan kulttuuriympäristöarvojen säilyttämiseksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 7.11.2018 § 350 hyväksyä Tattariharjun eritasoliittymän asemakaavan ja asemakaavan muutoksen. Kaava on tullut lainvoimaiseksi 8.1.2019.

Kaupunginvaltuuston päätös 28.11.2018 § 394 valtuutettu Sampo Terhon aloitteesta kunnallisen kansanäänestyksen järjestämiseksi Malmin lentokentän säilyttämisestä. Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsittelyksi. Asian käsittelyssä esitettiin asian palauttamista valmisteluun siten, että Helsinki järjestää vuoden 2019 aikana kunnallisen kansanäänestyksen Malmin lentokentän alueen säilyttämisestä ilmailukäytössä sekä lykkää kentän toiminnan alasajoon liittyvien päätösten toimeenpanon, kunnes äänestys on järjestetty. Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 53–28.

Kaupunkiympäristön toimialan tontit -yksikön päällikön viranhaltijapäätös 5.12.2018 § 65 irtisanoa Malmin lentokenttäyhdistys ry:n vuokrasopimus. Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 20.8.2019 § 375 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Helsingin hallinto-oikeus hylkäsi tehdyt valitukset päätöksellään 17.3.2021. Korkein hallinto-oikeus jätti tutkimatta Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemän valituslupahakemuksen päätöksellään 29.9.2021. Hallinto-oikeuden päätös on siten lainvoimainen. Malmin lentokenttäyhdistys ry haastoi kaupungin vastaajaksi käräjäoikeuteen vaatien mm. maanvuokrasopimuksen vuokra-ajan jatkamista. Helsingin käräjäoikeus hylkäsi Malmin lentokenttäyhdistys ry:n vaatimukset tuomiollaan 23.12.2020. Käräjäoikeuden tuomion perusteella alueella suoritettiin häätö ja Malmin lentokenttäyhdistys ry:n hallitsema alue luovutettiin kaupungin vaapaaseen hallintaan. Asia on vireillä hovioikeudessa. Ratkaisu ei ole lainvoimainen.

Kaupunginvaltuuston päätös 16.1.2019 § 11 hyväksyä Malmin lentoaseman rakennusten asemakaavan muutos ja § 12 Fallkullan tilan asemakaavan muutos. Lentoaseman kortteleiden kaava tuli lainvoimaiseksi 14.11.2019 ja Fallkullan tilan kaava 12.3.2019.

Kaupunginvaltuuston päätös 29.11.2019 § 340 varata talousarvion 2020 investointiohjelmassa investointimäärärahoja Malmin lentokentän

alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta-aluerakentamista varten 125 200 000 euroa ajalle 2020–2029.

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit - palvelun yritystonttitiimin päällikön viranhaltijapäätös 31.12.2019 § 140 Malmin entisen lentokentän alueen yksittäisten maanvuokrasopimusten irtisanominen (vuokralaisina AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, yksityishenkilö, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja Painepesupalvelu Oy Finland), Kanair Malmi Oy, Cut Oy ja Suomen Kuumailmapallokerho ry). Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 10.11.2020 § 671 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Osa vuokralaisista valitti hallinto-oikeuteen. Asian käsittely hallinto-oikeudessa on rauennut hallinto-oikeuden 27.9.2021 tekemällä päätöksellä, koska suurin osa valittajista peruutti valituksensa hallinto-oikeuteen osana kärjäoikeudessa vahvistettuja sovintoja. Hallinto-oikeudessa vireillä vielä seuraavien vuokralaisten: Konekorhonen Oy ja Helitech Oy valitukset sekä Malmin lentoaseman ystävät ry:n tekemä valitus.

Kärjäoikeudessa on käsitelty seuraavien edellä mainittujen vuokralaisten sopimusten irtisanomista koskevia asioita: AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, yksityishenkilö, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja painepesupalvelu Oy Finland) ja Kanair Malmi Oy. Kärjäoikeus vahvisti 21.6.2021 ja 19.8.2021 sovintoratkaisut kaupungin ja kaikkien muiden vuokralaisten paitsi Konekorhonen Oy:n ja Helitech Oy:n välille. Tehdyissä sovintosopimuksissa maanvuokrasopimukset on vahvistettu päättyneiksi sopimuksissa sovittuihin päivämääriin ja edellä mainitut vuokralaiset ovat sitoutuneet luopumaan kaikista jatko vaatimuksistaan ja kanneperusteistaan kaupunkia kohtaan. Helitech Oy:n ja Konekorhonen Oy:n osalta Helsingin kärjäoikeus on antanut tuomion 29.9.2021, jonka mukaan maanvuokrasopimukset on vahvistettu päättyneiksi. Helitech Oy ja Konekorhonen Oy ovat tuomion perustelujen mukaan myöntäneet mm. kaupungin vaatimuksen sopimuksen päättämisestä oikeaksi. Helitech Oy:n ja Konekorhonen Oy:n tuomiot ovat lainvoimaiset.

Liikenne- ja viestintäministeriön päätös 16.6.2020 myöntää avustuksia lentoasemien- ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin vuodelle 2020. Yleisilmailulentopaikkoja tuettiin yhteensä 2 miljoonalla eurolla. Tukea myönnettiin Nummelan, Hyvinkään, Pyhtään ja Lahti-Vesivehmaan lentokenttien investointeihin. Päätöksellä huomioitiin eduskunnan 4.4.2018 antama lausuma koskien toimenpiteitä Malmin lentokentän korvaavien lentopaikka-toimintojen turvaamiseksi.

Uudenmaan maakuntavaltuuston päätös 25.8.2020 Uusimaa 2050 kaavakokonaisuudesta, jossa Malmin lentokentän alue on osoitettu ti-

vistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi. Maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Maakuntakaava ei ole vielä lainvoimainen. Alueen maankäyttöä ja tarkempaa suunnittelua ohjaa yleiskaava 2016.

Kaupunginhallituksen päätös 21.9.2020 § 576 hyväksyä Helsingin seudun ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen eli MAL-sopimuksen 2020–2031, jossa määritettiin Helsingin seudun asuntotuotannon tavoitetasoksi 16 500 asuntoa vuodessa vuosina 2020–2023. Helsingin osuus tästä on 6 600 asuntoa vuodessa.

Kaupunginvaltuuston päätös 11.11.2020 § 313 hyväksyä Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelma 2020 (AM-ohjelma): Helsingissä rakennetaan uudistuotantona ja käyttötarkoituksen muutoksilla vuosittain vähintään 7 000 asuntoa ja vuodesta 2023 alkaen vähintään 8 000 asuntoa. Malmin lentokentän alue on yksi keskeisimmistä aluerakentamisenkohteista.

Kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit palvelun tontit -yksikön päällikön viranhaltijapäätös 25.11.2020 § 333 irtisanoa Malmin entisen lentoaseman alueen maanvuokralaisten maanvuokrasopimukset (vuokralaisina RL-Trading Oy, AR-Flight Oy, Heli-tech Oy, HF Helicopters Oy, Suomen Ilmailuliitto ry). Kaupunkiympäristölautakunta hylkäsi päätöksellään 24.8.2021 § 387 viranhaltijapäätöksestä tehdyt oikaisuvaatimukset. Osa vuokralaisista on jo poistunut alueelta.

Kaupunginvaltuuston päätös 9.12.2020 § 352 varata talousarvion 2021 investointiohjelmassa investointimäärärahoja Malmin lentokentän alueen esi-, katu-, puisto- ja liikunta-aluerakentamista varten 173 800 000 euroa ajalle 2021–2030.

Kaupunginhallitus päätti 8.2.2021 § 114 Nallenrinteen kaava-alueen asuintonttien ensimmäisistä tontinvarauksista.

Ympäristöministeriö hylkäsi päätöksellään 10.3.2021 valitukset, jotka on tehty Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä. Malmin lentoaseman ystävät ry:n ja Museoviraston tekemät valitukset koskivat Malmin lentoaseman alueen suojelua. Valitukset hylättiin, koska ministeriö katsoo, ettei ELY-keskuksen päätös ole lainvastainen. Lentoaseman terminaalirakennus ja hangaari on suojeltu asemakaavalla.

Kaupunginvaltuuston päätös 31.3.2021 § 79 hyväksyä Nallenrinteen asemakaavanmuutos.

Kunnallista neuvoo-antavaa kansanäänestystä koskevat säännökset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kunnallisesta neuvoo-antavasta kansanäänestyksestä on säädetty kuntalain (410/2015) 24 ja 25 §:ssä. Valtuusto voi päättää, että kunnalle kuuluvasta asiasta toimitetaan kansanäänestys. Kansanäänestys on neuvoo-antava.

Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia on pyritty lisäämällä sellaisella suoran kansanvallan sovellutuksella, joka on sopusoinnussa edustuksellisen demokratian kanssa. Valtuustossa tehtävien päätösten tueksi voidaan järjestää neuvoo-antava kunnallinen kansanäänestys.

Kuntalain mukaan kunta voi järjestää kansanäänestyksen mistä tahansa kunnalle kuuluvasta asiasta mutta kansanäänestyksen järjestäminen pienestä asiasta ei tule käytännössä kysymykseen. Kuntalaissa korostetaan valtuuston vahvaa asemaa ja kokonaisvastuuta kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta. Valtuusto tekee päätökset kaikissa laissa mainituissa kunnan kannalta tärkeissä asioissa. Helsingissä valtuuston päätösvalta on tarkemmin määrätty hallintosäännön 7 luvussa. Lähtökohtana on, että valtuusto päättää merkittävistä, periaatteellisista ja taloudellisesti laajakantoisista asioista.

Kansanäänestykseen nostettava asia voi lähtökohtaisesti olla valtuuston toimivaltaan kuuluva erityisen merkittävä, erityisen periaatteellinen tai taloudellisesti erityisen laajakantoinen asia.

Kunnallisia kansanäänestyksiä on järjestetty 63, siitä lähtien kuin äänestysmahdollisuus lisättiin lakiin vuonna 1990. Äänestyksistä 58 on koskenut kuntaliitoksia. Kuntaliitosta voidaan pitää malliesimerkkinä asiasta, joka on erittäin merkittävä ja laajakantoinen ja koskettaa kaikkia kuntalaisia. On näin sopiva kunnallisen kansanäänestyksen kohdeksi.

Kunnallinen kansanäänestys on järjestetty kunnissa, joissa on ollut alle 50.000 asukasta (äänioikeutettuja vielä selvästi vähemmän), suurimpana Mikkelin kaupunki vuonna 1998.

Tarkemmat säännökset kansanäänestyksestä ovat laissa menettelystä neuvoo-antavista kunnallisista kansanäänestyksistä (656/1990). Tätä menettelylakia on muutettu ja muutos tulee voimaan 1.3.2022. Muutoksen myötä kansanäänestys voidaan järjestää myös kuntavaalien yhteydessä ja valtuusto voi päättää, että äänestys toimitetaan pelkästään kirjeäänestyksenä.

Tähän mennessä toimitetuissa kunnallisissa kansanäänestyksissä kirjeäänestystä on käyttänyt keskimäärin 80 prosenttia kaikista äänestäneistä.

Kansanäänestyksen järjestäminen on menettelylain voimassa olevien, 1.3.2022 voimaan tulevien säännösten ja Helsingin kaupungin koon vuoksi sängen raskas prosessi. Se vertautuu kuntavaalien järjestämiseen. Vaaleista juuri kuntavaaleissa kunnan oma vastuu järjestelyistä ja päätöksistä on suurin. Yksittäisen kunnan kansanäänestyksessä, jossa valtiollisilta vaaliviranomaisilta ei tule lainkaan apua tai rahoitusta, tämä korostuu entisestään, joten työtä ja kustannuksia tulee todennäköisesti kuntavaaleja enemmän.

Kuntavaalien järjestelyt on käynnistettävä Helsingissä, yli 500 000 äänioikeutetun ja 165 äänestyspaikan vuoksi, noin puoli vuotta ennen vaalipäivää. Kansanäänestyksen järjestäminen ei poikkea tästä. Äänioikeusrekisterin perustaminen, kirjeäänestysasiakirjojen laatiminen, painattaminen ja lähettäminen, äänestyspaikkojen järjestäminen, vaali- ja laskentahenkilöstön rekrytoiminen (n.500-1000 henkilöä) sekä äänestyslautakuntien täyttäminen (n.1000-2000 henkilöä) edellyttää valmisteluja ja valtuuston äänestyspäätös tulisi tehdä noin puoli vuotta ennen äänestyspäivää.

Kunnallisen kansanäänestyksen ennakkoäänestyksen (kirjeäänestys) päättymisajankohdasta johtuen kansanäänestykseen liittyy kunnissa, joissa on paljon äänioikeutettuja, vakava äänenkäytön kirjaamiseen vaikuttava ongelma, joka jättää mahdolliseksi äänenkäytön sekä kirjeäänestyksessä että äänestyspäivän äänestyksessä, mikä puolestaan vaikuttaa äänestyksen tuloksen luotettavuuteen. Huoli tästä on saatettu oikeusministeriön vaaliyksikön tietoon ja 1.3.2022 voimaan tuleva muutos parantaa jonkin verran tilannetta.

Vaalilain 188 §:ssä säädetään vaaleihin liittyvästä kustannusten jaosta. Kansanäänestyksessä kaikki kustannukset suoritetaan kunnan varoista. Kuntavaalien kustannukset Helsingissä ovat karkeasti arvioiden noin 3,5 miljoonaa euroa. Kunnallisen kansanäänestyksen kustannukset voivat olla vielä tätäkin suuremmat, koska kunnan kustannettavaksi tulevat kuntavaalien muiden kulujen lisäksi kuntavaaleissa oikeusministeriön maksamat erinäiset kustannukset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttä

Oheismateriaali

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

- 1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokenttä, liite, sähköinen osallistujaluettelo
- 2 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 1
- 3 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 2
- 4 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 3
- 5 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 4
- 6 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 5
- 7 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 6
- 8 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 7
- 9 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 8
- 10 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 9
- 11 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 10
- 12 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 11
- 13 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 12
- 14 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite äänten keräyspaikat ja yhteenveto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 894

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää, ettei kansanäänestysaloite anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

29.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Malmin lentokentän tulevaisuudesta on äänestetty valtuustossa useissa yhteyksissä. Samoin voidaan katsoa, että kuntalaisilla on ollut useissa kuntavaaleissa mahdollisuus ottaa kantaa asiaan. Edustuksellinen demokratia soveltuu kuitenkin huonosti tällaisen yksittäiskysymyksen ratkaisemiseen jo siitä syystä, että kannat Malmin lentokenttään eivät pääsääntöisesti noudata puoluerajoja. Vaikka kysymys olisi kuntalaiselle ratkaiseva äänestyspäätökseen vaikuttava kriteeri, hänen on suomalaisessa vaalijärjestelmässä mahdotonta varmistaa, ettei hänen äänensä edistä jonkun samalla ehdokaslistalla olevan mutta täysin vastakkaista kantaa edustavan ehdokkaan läpimenoa vaaleissa.

Näistä syistä neuvoo-antava kansanäänestys Malmin lentokentän tulevaisuudesta on perusteltu. Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että edellä olevat perusteet huomioidaan ja kansanäänestys järjestetään.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin palautusehdotus.

22.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

08.12.2021

Asia/14

§ 396

Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia, että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa todetaan, että kehitysohjelmassa on tarkoituksenmukaista selvittää, kannattaisiko kaupungin osallisuus ja neuvonta -yksikköön ja/tai jollekin toimialalle nimetä vastuuvirkamies organisoimaan tällaista poikkihallinnollista yhteistyötä ja kaupungin oman toiminnan ylittävää viiteryhmien välistä yhteydenpitoa. Aloitteessa esitetään myös, että tällaisen uuden kehitystyön pilottihankkeiksi nostettaisiin Asukastalo Ank-

kurin akuutin vuokralaisongelman ratkaisu sekä Pitäjänmäelle ehdotetun uuden asukastalon perustaminen.

Aloitteessa todetaan, että sen tarkoituksena on luoda asukastaloille uusia toimintamalleja, jossa synergian kautta tilankäyttöön saadaan uutta tehokkuutta. Näin jo olemassa olevilla resursseilla saadaan enemmän yhteisiä tiloja ja palveluita asukkaille.

Asukastilat Helsingissä

Helsingissä on pääsääntöisesti asukaskäytössä olevia tiloja noin 50. Lisäksi on joukko muita tiloja, joita asukkaat käyttävät kokoontumiseen, mutta joiden pääsääntöinen tarkoitus ei ole asukastilana toimiminen. Näitä tiloja hyödynnetään erityisesti kaupunginosissa, joissa ei ole omia asukastaloja/-tiloja.

Pääsääntöiset asukastilat voidaan hallintamuodon perusteella jakaa kolmeen luokkaan: kaupungin omistamat ja ylläpitämät asukastalot, taloyhtiöiden yhteisomistamat tai käyttöönsä vuokraamat tilat, sekä yleishyödyllisten toimijoiden omistamat tai käyttöönsä vuokraamat tilat.

Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan.

Kaupungin ylläpitämät tilat

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettömiä tiloja. Kaupungin ylläpitämien asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä (muun muassa kasvomaskien jako asukkaille, digituki ja hävikki-ruoan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vähentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekäästä tekemistä ar-

keen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihteettömiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokratyössä yleishyödyllisille toimijoille esim. kuorotoiminnat, liikuntaryhmät, harrasterkerhot ja vertaistukiryhmät. Myös asukkailla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen, on selvitetty kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin.

Yhteisöjen ylläpitämät tilat

Järjestöjen ylläpitämiä asukastiloja on 23 ja taloyhtiöiden yhteisömistamia tiloja on 17. Lisäksi asukastoiminnassa voidaan hyödyntää kaupungin tiloja kuten kouluja, kirjastoja, kulttuurikeskuksia, nuorisotiloja, leikkipuistoja ja seniorikeskuksia. Yleishyödyllisten toimijoiden omistamat tai vuokraamat tilat ovat pääasiassa kaupunginosatoimintaan keskittyvien tai tilan ympärille perustettujen yhdistysten pyörittämiä. Joukossa on kuitenkin myös osuuskunta ja konserni -mallista toimintaa.

Taloyhtiöiden yhteisömistamat ja ylläpitämät asukastalot ovat usein jo kaavoitusvaiheessa suunniteltuja tiloja, jotka joukko alueen taloyhtiöitä omistaa parkki- tai palveluyhtiön kautta. Kaavoituksen ulkopuolelta tulleet tilat ovat pienemmän joukon taloyhtiöitä hallussa ja yhteisesti perustamia yhtiöiden tyhjiin tiloihin. Talojen käytännön toimintaa pyörittää joko sitä varten perustettu yhdistys, vapaaehtoisista koostuva hallintaryhmä tai isännöintitoimisto.

Hallintamuodosta riippumatta asukastiloja yhdistäviä piirteitä ovat vahva alueellinen ja yhteisöllinen suuntautuminen, maksuttomat ja kaikille avoimet tapahtumat, matalan kynnyksen harrastustoiminta, kokoustilat ja halpojen tilojen tarjoaminen yksityistilaisuuksiin. Kokonaisuudessaan tilojen mahdollistama toiminta on hyvin monipuolista, joskin yksittäisten tilojen välillä on suurta vaihtelua riippuen koosta, varustelutasosta, hallintamallista, koordinoitiresursseista ja tiloja pyörittävän toimijan linjauksista kohderyhmän ja avoimuuden osalta. Vain omistajille toimin-

tansa rajoittaneiden tilojen ohella, alueellisesti suuntautuneiden tilojen kohderyhmänä ovat tyypillisesti kaikki asukkaat ja paikallistoimijat.

Kaupungin yhdeksän asukastalon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilista henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukkaiden ja yhteisöjen toiminnan kannalta ei ole useinkaan merkityksellistä tilasta vastaava taustaorganisaatio vaan tilan saatavuus, soveltuminen monipuoliseen toimintaan ja tilan joustava käyttö ja varaaaminen. Kokemukset Helsingin monimuotoisesta asukastaloverkostosta osoittavat, että hallintomallista riippumatta, voidaan tuottaa laadukasta ja monipuolista, eri väestöryhmien tarpeet huomioon ottavaa toimintaa. Hallintomallista riippumatta helsinkiläiset asukastalot ovat olleet valtaosin kaikille kaupunkilaisille avoimia. Lisäksi helsinkiläisten asukastalojen toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan pääosin yhteistyössä niin kaupungin kuin alueen eri toimijoiden kesken.

Kaupungin tilojen asukaskäyttö

Asukasosallisuus ja avoin kansalaistoiminta ei tarvitse aina pysyviä toimitiloja ja avustusmäärärahaa on usein tarkoituksenmukaista suunnata toimintaan kiinteiden kulujen asemasta. Sekä kaupungin, että yhteisöjen ylläpitämien tilojen yhteiskäytön lisäämisen voidaan arvioida vähentävän kiinteitä tilakuluja ja vapauttavan resursseja asukastoiminnan muihin kuluihin.

Kaupungin tilojen avaaminen ja asukaskäytön mahdollistaminen on ollut osa kaupungin osallisuusmallia ja hallintosääntöön kirjattuja kaupungin osallisuuden osa-alueita. Strategiakauden 2017–2021 arviointi Helsingin kaupungin osallisuustyöstä -raportissa todetaan, että asukkaiden omaehtoisen toiminnan mahdollistamisessa kaupungin tilojen avaaminen asukaskäyttöön on keskeisessä roolissa. Tasavertaisten mahdollisuuksien luomiseksi kaupunki on pyrkinyt varmistamaan, että sen tiloja on helppoa ja turvallista käyttää koulutus-, kansalais- ja kulttuuritoimintaan. Julkisten alueiden ja tyhjien tilojen tilapäistä käyttöä on helpotettu ja kaupunki on pyrkinyt edistämään myös vajaakäytössä olevien muiden kuin kaupungin omistuksessa olevien tilojen käyttöä.

Kaupunginhallitus päätti 20.8.2018 § 505 kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteet, joiden mukaan kaupungin tilojen asukaskäytön pohjana olevat arvot ovat asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus ja yhdenvertaisuus, taloudellisuus, turvallisuus, osallisuus ja osallistumi-

nen sekä yrittäjämyönteisyys. Kaupungin omistamien tilojen asukaskäytön tulee olla edellä mainittujen arvojen mukaista ja tilojen käyttöä edistetään edellä mainittujen arvojen pohjalta ja tilojen tarjoamisessa asukaskäyttöön noudatetaan tasapuolisuutta ja avoimuutta.

Päättyessään kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteista kaupunginhallitus samalla kehotti kaupunkiympäristön toimialaa ottamaan huomioon asukaskäytön mahdollistaminen soveltuvien osin kaikissa uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissa sekä muita toimialoja huolehtimaan hallinnoimiensa asukaskäyttöön soveltuvien tilojen lisäämisestä sähköiseen varaustilaukseen (varaamo.hel.fi).

Periaatteiden pääsääntö on, että tilat ovat varsinaisen käyttöajan ulkopuolella kansalaisyhteiskunnan ja kolmannen sektorin toimijoiden käytettävissä. Tilojen asukaskäytön mahdollistaminen on myös huomioitu kaupungin kiinteistöpoliittisessa ohjelmassa (KH 24.6.2019 § 485). Kaupungin digitalisaatio-ohjelman 2019–2021 yhtenä hankkeena on, että kaupunki uudistaa kaupungin tilojen varaamiseen ja luovuttamiseen liittyvää digitaalista kokonaisuutta. Lisäksi vuonna 2020 käynnistettiin tilavaraukokonaisuuden hallintamallin kehittämistyö, johon sisältyy ehdotuksen tekeminen tilavaraukokonaisuuden johtamisrakenteesta ja omistajuudesta kaupunkiorganisaatiossa. Kaupunkiyhteisen tilavarauksipalvelun kehittämishankkeen tarkoituksena on tehostaa julkisten tilojen käyttöä, parantaa saavutettavuutta sekä alentaa tilojen käyttöön liittyviä kustannuksia yhtenäistämällä kaupungin tilavarauksikäytäntöjä. Kehittämisen päätavoitteena on tehdä varaamisesta helppoa ja mukavaa kaupunkilaisille sekä prosessista sujuvaa kaupungin työntekijöille ja tilan hallinnoijille.

Kaupungin tilojen yhteiskäytön edistäminen on huomioitu myös Helsingin kaupunkistrategiassa 2021–2025. Kaupunkistrategiassa todetaan, että tuetaan vapaata kansalais- ja järjestötoimintaa mahdollistamalla niille maksuttomien tai edullisten tilojen käyttö ympäri kaupunkia. Lisäksi tilojen monipuoliseen, avoimeen ja tehokkaaseen käyttöön viitataan myös lähikirjastojen alueellisen verkon turvaamista sekä liikunta- ja paikkarakentamisen lisäämistä koskevien strategiakirjausten yhteydessä.

Ankkurin ja Pitäjänmäen tilat

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m² tilojen käyttörajoituksista johtuen. Asukastaloyhdistys Ankkuri aloitti toimintansa tiloissa vuonna 1998 ja asukastalotoiminta on jatkunut siitä asti keskeyttämättä pienen

muutoksin tähän päivään asti. Vuonna 2020 aikana talon ylläpito siirtyi kokonaan yhdistykselle, kun nuorisotalotoiminta lakkautettiin tiloissa. Tilan ylläpitokustannukset siirtyivät kokonaisuudessaan yhdistyksen vastattavaksi. Asukastaloyhdistys Ankkurilta saadun tiedon mukaan, kaupunki on vuokrannut tilat yhdistykselle poikkeuksellisen edulliseen neliöhintaan huomioiden tilan nykyinen kunto ja käyttörajoitukset.

Asukastalo Ankkuri on ollut kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustusten piirissä vuodesta 2017. Kaupunginhallitus myönsi (11.1.2021 § 33) Ankkurin toimintaan 60 900 euroa. Päätöksessä huomioitiin kaupungin nuorisotalon muutosta johtunut asukastalon tilakustannusten nousu 20 000 euroa. Samalla kaupunginhallitus päätti, että vuoden 2021 aikana tulee selvittää miten tilan hallinta ja mahdollinen toiminnallinen yhteistyö kaupungin kanssa voidaan järjestää pysyväle pohjalle. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta - yksikön valmisteleva selvitys raportoidaan kaupunginhallitukselle joulukuussa asukasosallisuuden avustuspäätösesityksen 2022 yhteydessä.

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tulevat eri-ikäiset asukkaat viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Asukastaloja ja muita asukaskäytön mahdollistavia tiloja tulee tarkastella ja kehittää yksittäisten tilahankkeiden sijaan isompana kokonaisuutena eri alueiden ja väestöryhmien yhdenvertaisuuden lisäämiseksi. Kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestö-

jen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopivuutta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset. Lisäksi kokonaisuutta tulee tarkastella palveluverkkonäkökulmasta siten, että eri puolilla kaupunkia on tasapuolisen riittävästi tarjolla asukastoimintaan soveltuvia tiloja tilan omistajaorganisaatiosta riippumatta. Ensisijaisesti tulee hyödyntää kaupungin omia tiloja, sillä palvelutilaverkosto on varsin kattava ja tasapuolinen.

Asukastalotoiminnan tuki ja koordinaatio

Kaupunki tukee asukastalotoimintaa tarjoamalla tai vuokraamalla tiloja niitä varten sekä myöntämällä avustuksia tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen. Lisäksi kaupungin stadiluotsit ja yhdyskuntatyöntekijät muun muassa neuvovat sopivien avustuskanavien löytämisessä sekä tukevat tarvittaessa yhteisöjä löytämään alueelta sopivia tyhjiä tiloja sekä kumppaneita toiminnan järjestämiseksi. Yhteisöjen ylläpitämien omien uusien tilojen toiminnan käynnistäminen ja toiminnan operatiivinen järjestäminen perustuvat yhteisöjen ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin työntekijät eivät ota toimijoiden tasapuolisen kohtelun ja toimivaltakysymysten vuoksi tehtävikseen vastuuta yksittäisten asukaslähtöisten tilahankkeiden organisoinnista.

Yhteisöjen ylläpitämien asukastalojen yleinen avustaminen on keskitetty kaupunginhallituksen asukasosallisuuden avustuskokonaisuuteen vuodesta 2017 alkaen. Kaupungin lautakunnat ja toimialat myöntävät edelleen avustuksia asukastaloilla järjestettävään lautakuntien omaan substanssiin liittyvän ja täydentävän toiminnan tukemiseen. Kaupungin avustusvalmistelijat tekevät yhteistyötä.

Asukasosallisuuden avustuksissa on kaksi avustuslajia. Asukasosallisuuden yleisavustus on tarkoitettu muiden kuin kaupungin ylläpitämien asukastilojen ylläpitämiseen ja toiminnan koordinointiin. Avustusta voidaan myöntää muun muassa tilavuokriin, tilan ja alueen asukastoimintaa koordinoivan ja kehittävän henkilöstön palkkaukseen sekä tilojen välttämättömiin irtaimistohankintoihin.

Asukasosallisuuden toiminta-avustus on tarkoitettu asukasosallisuutta parantavien rakenteiden ja menetelmien kehittämiseen. Avustus voi kohdentua muun muassa alueellisten yhteistyö- ja vaikuttamisrakenteiden koordinointiin ja kehittämiseen, yhteisöllisesti ja osallistavien menetelmin tuotetun alueellisen tiedonkulun parantamiseen ja alueellista

osallistumista ja vaikuttamista parantavien menetelmien ja mallien kehittämiseen ja kokeiluun.

Lisäksi tukea voi saada asukasosallisuuden pienavustuksista, joka on tarkoitettu asukasosallisuusavustusten kriteerien mukaisten alkavien tai kertaluonteisten hankkeiden toteuttamiseen, jotka ovat enintään 3000 euroa. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikkö on valmisteluvastuussa kaikissa asukasosallisuuden avustuslajeissa ja ne valmistellaan vuosittain kaupunginhallituksen päätettäväksi. Asukasosallisuuden avustuskriteerit on laadittu yhteistyössä asukastalotoimintaa ylläpitävien yhteisöjen kanssa. Kaupunginkanslian viestintäosaston osallisuus ja neuvonta -yksikön tehtäviin kuuluu myös kaupunkiyhteisen poikkihallinnollisen yhteistyön ja toiminnan edistäminen ja koordinaatio.

Asukasosallisuuden avustuksia myönnetään Helsingin kaupungin strategian mukaiseen ja kaupungin toimintaa täydentävään, yleishyödylliseen, avoimeen ja pääsääntöisesti maksuttomaan, innovatiiviseen ja monipuolisesti eri väestöryhmille suunnattuun toimintaan. Avustettavan toiminnan tavoitteena tulee olla asukkaiden osallistumisen, vaikutusmahdollisuuksien, yhteisöllisyyden, alueen viihtyisyyden ja vetovoiman parantaminen.

Avustusten hakijoina voivat olla rekisteröidyt yhteisöt, kuten asukas- sekä kaupunginosayhdistykset, muut yhdistykset, säätiöt, osuuskunnat, sosiaaliset yritykset, asukastaloja hallinnoivat pysäköintiyhtiöt ja muut yritykset, sikäli kun avustettava toiminta on yleishyödyllistä ja kohdistuu Helsingin kaupungin asukkaisiin. Yritysmuotoisiin hakijoihin sovelletaan kaupungin yleisiä ohjeita. Asukasosallisuuden pienavustuksia voivat hakea myös rekisteröitymättömät toimijat kuten kaupunginosaliikkeet ja erilaiset toimintaryhmät.

Toiminnan tulee edistää yhteistyötä alueen eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on alueellinen tasapaino ja tarveperustainen harkinta. Tukea voidaan priorisoida alueille, joissa toimintaa on ennestään vähemmän tai joiden katsotaan siitä eniten hyötyvän. Hakijalla tulee olla toimintaa varten muitakin resursseja, jotka voivat koostua varainhankinnasta, jäsenmaksuista, tiloista tai niiden edelleen vuokraamisesta saaduista tuloista, vapaaehtoistyöstä sekä muista avustuksista. Hakijalta edellytetään toiminnan tulosten ja hyötyjen näkyväksi tekemistä ja niistä raportointia.

Vuodelle 2021 kaupunginhallitus päätti 14.12.2020 § 867 myöntää asukasosallisuuden avustuksia 1 096 000 euroa. Pääosa avustusrahoista kohdentuu asukastalotoiminnan vuokra- ja palkkakustannuksiin. Avustusrahoista 477 500 euroa kohdentuu asukastilojen

vuokriin ja ylläpitoon. Avustuksilla tuetaan 23 asukastaloa ja -tilaa vuokra- ja ylläpitokustannusten kattamisessa. Palkka-avustuksia esitettiin yhteensä 507 500 euroa, mihin sisältyy sekä asukastalojen työntekijöiden, että asukasosallisuuskoordinaatiota tekevien työntekijöiden palkkakustannukset. Palkka-avustuksella tuetaan 21 työntekijän palkkausta. Päätetyt avustussummat vaihtelevat 8 500 eurosta 125 400 euroon. Toiminta-avustuksiin kohdennettiin 29 500 euroa ja pienavustusten määräraha vuodelle 2021 on 81 500 euroa.

Kaupunginkanslia järjestää vuosittain kaikille avoimen info- ja keskustelutilaisuuden ennen asukasosallisuuden avustushaun avautumista. Asukastaloja ylläpitävät yhteisöt ovat myös verkostoituneet ja Facebook-palvelussa on Asukastilojen ja asukastoiminnan yhteistyöryhmä. Yhteistyöryhmässä on mukana kaupungin asukastalohenkilöstöä, stadiuotseja ja yhdyskuntatyöntekijöitä.

Lopuksi

Nykyinen asukastaloverkosto ei ole alueellisesti kattava ja kaupunkilaisten yhdenvertaisuus ei toteudu tässä kohdin kaikilta osin. Yhteisöt tekevät vuosittain aloitteita uusien talojen perustamiseksi tai uusien tilojen saamiseksi erityisesti niille alueille, joissa toimintaa ei ole ennestään.

Aloitteessa tunnistetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolinen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta.

On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä ja että asukastilaverkostoa tarkastellaan kokonaisuutena. Viitaten saatuihin lausuntoihin on tärkeää, että Helsingissä on tarjolla eri toimijoiden vastuulla olevia matalan kynnyksen asukastiloja ja koontumismahdollisuuksia tasapuolisesti.

Kaupungin ja yhteisöjen tilojen muodostama asukastalokokonaisuus selvitetään samalla kun kaupunki vuonna 2022 uudelleenorganisoi terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintakokonaisuutta osana sosiaali- ja terveyshuollon vuonna 2023 voimaan tulevan uudistuksen valmistelua.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

08.12.2021

Asia/14

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan ja sekä sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnot. Vastaus on näiden lausuntojen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 364

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 815

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 490

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloiteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Niin sanottuja asukastaloja on Helsingissä syntynyt kolmella eri tavalla. Uusien alueiden kaavoituksen yhteydessä on perustettu yhteiskerhotiloja yhdistämällä taloyhtiöiden pieniä kerhotiloja suuremmiksi kokonaisuksiksi. Näiden hallinta tapahtuu taloyhtiöiden omistaman palvelu- tai pysäköintiyhtiön kautta, jolloin alueen taloyhtiöt rahoittavat yhteiskerhotilojen ylläpitoa. Näitä on syntynyt muun muassa Arabianrantaan, Jätkäsaareen, Pikku Huopalahteen, Viikkiin ja Vuosaareen.

Asukkaat ryhtyivät perustamaan 1990-laman yhteydessä ja sen jälkeen tyhjiksi jääneisiin liiketiloihin asukastiloja. Tiloja operoivat järjestöt rahoittivat toimintaansa erilaisten hankkeiden ja kaupungin avustusten kautta. Näiden toimintamallit ja palvelut ovat hyvin vaihtelevia alueiden tarpeista riippuen vaihdellen harrastustiloista, työttömien toimintaan sekä lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Alun perin asukastalolla tarkoitettiin asukkaiden itsensä ylläpitämää asukastilaa. Nimi tuli asu-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

kastaloverkostosta, jolla pyrittiin 1990-luvun puolessa välissä lisäämään eri tiloja hallinnoivien toimijoiden tiedonvaihtoa.

Kaupunki sosiaalivirasto ryhtyi myös perustamaan asukastaloja 2000-luvulla eri puolille Helsinkiin tavoitteena edistää erityisryhmien hyvinvointia. Näitä on tällä hetkellä yhdeksän kappaletta.

Kaupunginkanslia avustaa järjestöjen ylläpitämiä tiloja yleisellä asukasosallisuuden yleis- ja toiminta-avustuksilla yhteensä noin miljoonalla eurolla. Rahaa myönnetään tilojen ylläpitoon ja vuokriin sekä palkkakustannuksiin. Avustettavana on noin 30 asukastilaa.

Myönnettyjä avustuksia vastaan kaupunki pyytää vuosittain selvitykset järjestöiltä avustusrahojen käytöstä. Selvitysten kysymyksiä ja analysointia kehittämällä on mahdollista tunnistaa hyviä, levitettäviä käytäntöjä.

Keskimäärin palkkakustannukset ovat menoista noin 70 %, tilakustannukset 20 % ja muut kustannukset alle 10 %. Yhteiskerhotiloissa tilakustannusten osuus putoaa pois, koska taloyhtiöt rahoittavat tilakustannuksia vastikkeittensa kautta. Joissakin kohteissa palvelut tuotetaan vapaaehtoisvoimin tai työllistetyillä henkilöillä, jolloin avustuksen tarve on vastaavasti pienempi.

Järjestöjen tiloihin liittyvät riskit kasvavat tilojen koon ja kustannusten myötä. Tällöin olisi perusteltua pohtia suosituksia avustettavien asukastilojen enimmäiskoolle ja kustannusrasitteelle. Asukastilojen asiakaskontaktien yksikkökustannukset vaihtelevat suuresti riippuen toiminnan kustannusrakenteesta.

Kaupunki hankkii palvelujen tuottamista varten tiloja kaupungin suoraan omistukseen, osakemuotoisesti tai vuokraamalla. Kaupunki luopuu toimitilastrategiansa mukaisesti niistä rakennuksista ja tiloista, joita se itse tarvitse palvelutoiminnassaan. Tiloista luopuminen on tapahtunut yleensä tarjouskilpailun kautta. Joissakin tapauksissa on käytetty arviokirjaa myytävän kohteen hinnan määrittelyssä, jos kohde on ollut perusteltua myydä siinä toimivalle organisaatiolle.

Parhailleen käynnissä oleva sote-muutoksessa joudutaan tarkastelemaan myös sosiaali- ja terveystoimialan niitä toimintoja, joita sote-muutos ei koske. Näitä toimintoja tarkastellaan erikseen käsitteen ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut” alla. Uusi sote-hallinto käynnistyy 1.1.2023.

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa

Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m².

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamuutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestöjen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopivuutta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset.

Lisäksi on syytä kehittää vuosittaista avustuksen saajien raportointitietojen analysointitapaa, jotta ns. asukastalojen parhaat käytännöt saadaan levitykseen ja käyttöön asukastalotoimintaa kehitettäessä yhdessä kaupungin ja asukkaiden kanssa.

Lautakunta esitti, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esittää, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laa-

jemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Tämä esitys korvaa lausunnossa kappaleen 16.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinemäen vastaehdotuksen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 150

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloiteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua. Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että asukastaloja ja -tiloja on aloitteen mukaisesti tärkeää kehittää kohti monialaista ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuteen kuuluu kuitenkin laaja joukko erilaisia toimijoita. Kuten aloitteessa todetaan, kaupungin ylläpitämien asukastalojen lisäksi on asukastiloja, joiden toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt ja jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukazosallisuuteen tarkoitetuista määrärahoista. Toiminnan lähtökohdat ja resurssit ovat siis eri toimintamuodoissa erilaiset.

Kaupungin ylläpitämän asukastalotoiminnan järjestämistä selvitetään parhaillaan yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken osana sote-uudistuksen valmistelua. Selvityksen tavoitteena on löytää kestävä malli asukastalotoiminnan sekä joidenkin muiden kolmannen sektorin rajapinnoilla olevien toimintojen järjestämiseen sote-uudistuksen jälkeen. Selvitys koskee myös mm. järjestöyhteistyötä sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestöavustuksia. Kaupungin asukastalotoiminnan tuleva kehittäminen on hyvä yhdistää sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyviin uudistuksiin.

Kaupungin avustuksia saavien eli järjestöjen ylläpitämien asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuden kehittäminen ja arvioiminen tulee tehdä yhteistyössä asukastiloja ylläpitävien toimijoiden kanssa, sillä kaupunki ei lähtökohtaisesti voi koordinoida tai ohjata kolmannen sektorin ylläpitämää toimintaa. Kaupungin avustamien asukastilojen kokonaisuuden kehittäminen on hyvä kytkeä kaupungin ylläpitämien asukastalojen kehittämiseen kuitenkin kaupungin ja järjestöjen ylläpitämien tilojen ominaispiirteet huomioiden. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että järjestövetoiset asukastilat syntyvät alueen asukkaiden aloitteesta ja tarpeesta ja niillä tulee olla mahdollisuus järjestää toiminta parhaaksi näkemällään tavalla. Kaupungin alueet ovat erilaisia ja eri alueiden asukkailla on erilaisia tarpeita, mikä tulee ottaa huomioon kehittämisessä. Toiminta on lisäksi pääsääntöisesti vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämien asukastilojen toiminnan keskiössä ovat osallisuus ja vertaistoiminta.

Kuten aloitteessa todetaan, monitahoinen toiminta lisää kansalaisten kohtaamista, hyödyntää tiloja tehokkaasti ja se voi myös vähentää toimijoiden tiloista maksaman vuokran osuutta. Molempien kokonaisuuksien kehittämisessä on myös tärkeää ottaa huomioon kunkin alueen tarpeet ja ominaispiirteet sekä muu palveluverkko.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Shawn Huff: Poistetaan kolmannesta kappaleesta ensimmäisestä lauseesta alku.

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata erillistä kehittämissuunnitelmaa tai selvitystä asukastaloista vaan"

Uusi lause:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua."

muotoillaan kolmannen kappaleen viimeinen lause uudelleen

"Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Shawn Huffin vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Outi Sivonen, projektiasiantuntija, puhelin: 310 36887
outi.sivonen(a)hel.fi
Reetta Sariola, kehittämissuunnitelman päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 169

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen ja 21 muun valtuutetun asukastalojen kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot

ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa on kuvattu kaupungin asukastalojen rinnalla toimivia noin 50:tä asukastilaa ja Herttoniemenrannassa sijaitsevaa tilaa, Asukastalo Ankkuria, sekä Pitäjänmäellä sijaitsevaa mahdollista asukastilaa Kaksoisvahtitupa-rakennusta, pilotteina asukastilojen kehittämiseksi. Kuten aloitteessa todetaan, asukastiloissa toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt, jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuden tarkoitettuista määrärahoista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa tunnistetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolisen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta. On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä. Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa vielä tällä hetkellä kaupunkivetoisista asukastaloista. Muista asukastiloista vastaavat järjestöt ja vapaaehtoiset.

Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Asukastilat Helsingin kaupungissa

Helsingissä on noin 50 järjestövetoista asukastilaa sekä niin sanottua kylmätilaa, joissa toiminta toteutetaan ilman työsuhteessa olevaa koordinoivaa henkilökuntaa. Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu kuntalaisten ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin osuus toiminnan tukemiseen on lähinnä tilojen tarjoaminen ja/tai järjestöavustusten myöntäminen tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen.

Järjestöjen toiminta tiloissa perustuu lähes poikkeuksetta vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoistyö täydentää parhaimmillaan palveluja, joihin kaupungin henkilöstöresurssit eivät riitä. Vapaaehtoistyön koordinoinnin haasteina ovat erilaisten toimijoiden ja erilaisista lähtökohdista toi-

mivien järjestöjen, yhdistysten ja ryhmittymien systemaattinen ja pitkäjänteinen kehittäminen, koska erilaisia järjestötoimijoita on paljon. Lisäksi jatkuva uusien vapaaehtoisten toimijoiden saaminen, vapaaehtoisten motivointi ja toimintaan sitouttaminen tuovat omat haasteensa kehittämiselle ja koordinoinnille.

Sosiaali- ja terveystalokunta toteaa, että aloitteessa ehdotettu kaupunkitasoinen uusi koordinointi ja synergiset toimintamallit asukastilojen tilankäytön tehostamiseksi voisivat edistää asukastilojen käytön jatkuvuutta, laajentaa osallisuusverkostoja ja tuoda mahdollisia uusia toimijoita mukaan aktiiviseen asukastalotoimintaan, esimerkiksi kahvila-toimintaan.

Asukastalot sosiaali- ja terveystoimialalla

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettämiä tiloja yhdessä yhdyskuntatyön ja sosiaali- ja terveystoimialan tilapalvelujen sekä kaupunkiympäristön tilat-yksikön toimesta.

Sosiaali- ja terveystoimialan omissa asukastaloissa on palkattuna yksi vakituinen työntekijä, koordinaattori, ohjaamassa toimintaa ja opastamassa asukastalojen kävijöitä. Pääosin toiminta perustuu tämän lisäksi työllistettyjen, oppisopimuskoulutuksessa olevien sekä vapaaehtoisten työpanokseen vakituisen henkilökunnan ohjaamana (noin 5–12 henkilöä kerrallaan). Koska kussakin talossa on vain yksi vakituinen työntekijä kulloinkin tarjolla olevien työllistettävien määrä vaihdellessa, on talojen toiminta haavoittuvaista. Asukastalot toimivat talopareina niin, että sijaistuksia ja resursseja voidaan jakaa isoilta taloilta pienemmille asukastaloille toiminnan turvaamiseksi aina kun mahdollista. Toimitilakustannukset maksetaan sosiaali- ja terveystoimialan kustannuksista. Yläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan isännöinti.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä (muun muassa kasvomaskien jako kuntalaisille, digituki ja hävikkiruoan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vähentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekäästä tekemistä ar-

keen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihteettömiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokratyössä yleis-työhyödyllisille toimijoille esim. kuorotoiminnat, liikuntaryhmät, harrasterhot ja vertaistukiryhmät. Myös kuntalaisilla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Tavoitteena tulevaisuudessa on lisätä järjestöyhteistyötä, jotta voidaan laajentaa asukastalojen aukioloaikoja sekä vastata nykyistä paremmin alueellisiin tarpeisiin. Alustavasti on jo löytynyt kaksi järjestötoimijaa, jotka voisivat tuottaa kahvilatoimintaa ja avointa olohuonetta lauantaisin. Lisäksi kahdessa asukastalossa tullaan kokeilemaa ilta-aukioloa syksyllä.

Yhdeksän talon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilaisia henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tulevat eri-ikäiset kuntalaiset viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen on käyty alustavia neuvotteluja kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat tottuneet järjestämään samankaltaista osallistavaa ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimiala ei suunnittele uusien alueellisen asukastalojen perus-

tamista sen jälkeen kun Länsi-Helsingin asukastalolle on löytynyt soveltuvat tilat.

Yksi haaste asukastalotyön kehittämisessä sosiaali- ja terveystoimessa on muiden palvelujen lakisääteisyys suhteessa asukastalotoiminnan erilaiseen luonteeseen asukkaita osallistavana. Asukastaloilla on voitu koronatilanteessa toteuttaa haavoittuvien ryhmien palveluja, kuten kasvomaski- ja ruokajakoa, sekä ajanvarauksellista digineuvontaa asioiden hoitamiseen ja digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen.

Aloitteessa ehdotettiin kaupunkitasoista kehittämisohjelmaa, jossa vahvistetaan eri toimijoita asukastiloissa ja asukastaloissa sekä varmistetaan asukastilojen ja -talojen hyvä kattavuus ja saatavuus asukkaille. Sosiaali- ja terveystoimen lautakunta toteaa, että on tärkeä erottaa sosiaali- ja terveystoimen asukastalojen operatiivinen johtaminen esitetystä kaupunkitasoisesta koordinaatiosta. Jos kehittämisohjelman laatimiseen päädyttäisiin, sen koordinoitavastuun pitää kuitenkin olla kaupunkitasoisena - vaikkakin toimialojen yhteiskehittämisenä - jotta sillä saataisiin lisäarvoa erilaisille asukastoiminnoille vahvemman toimintaverkoston avulla kuntalaisten hyödyksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalotoiminnassa vahvistetaan ja mahdollistetaan eri-ikäisen ja -taustaisten kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia sekä maksuttomia osallistumismahdollisuuksia. Toiminta perustuu kumppanuuteen vapaaehtoisten, julkisten, järjestö- ja yksityisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, esimerkkeinä digituki, hävikkiruoka ja korona-aikainen kasvomaskien jako. Asukastalotoiminnalla on työllistävä vaikutus.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Lautakunta toteaa, että kaupunkivetoisten asukastalojen siirtämistä pois sosiaali- ja terveystoimialan alaisuudesta on hyvä selvittää ennen hyvinvointialueiden perustamista. Lautakunta suosittelee, että asukastalojen asemaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä pohtimaan perustetaan työryhmä kaupunginkanslian alaisuuteen. Työryhmässä tulisi olla kaupungin eri hallinnonalojen (erityisesti Sote ja Kuva) sekä järjestöjen ja mahdollisten yksityisten tahojen edustus. Työryhmän tulee luoda keinoja vahvistaa kaupungin

omien ja järjestöjen ylläpitämien asukastalojen välistä koordinaatiota. Lautakunta pitää myös tärkeänä, että hyvinvointialueiden muodostamisen jälkeenkin asukastaloissa toteutetaan monipuolisesti matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystalvueluita, kuten etsivää sosiaalityötä.

Kannattaja: jäsen Minna Lindgren

Vastaehdotus 2:

Jäsen Pentti Arajärvi: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveystalvuelukunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus ja jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus olivat toisilleen vastakkaiset. Niiden osalta äänestettiin ensin siitä, kummasta äänestetään esittelijän ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 4

Samuel Adouchief, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

08.12.2021

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 4, joten siitä äänestettiin seuraavaksi esittelijän ehdotusta vastaan.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

17.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Kati Hynninen, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

§ 397

Valtuutettu Juhani Strandénin aloite liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämisestä opetus- ja vanhustalvaltuissa

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Juhani Strandén ja 14 muuta valtuutettua esittivät aloitteessaan (5.5.2021), että kasvisruoan lisääminen kouluissa ja päiväkodeissa on aiheuttanut lasten ärtymystä ja pahoinvointia. Aloitteessa todetaan myös, että lapset turhautuvat ja ovat nälkäisiä kotiin tullessaan ja että nuorten oppimistulosten kannalta on tärkeää riittävä ja monipuolinen ruokavalio. Aloitteessa todetaan, että B-12 on hermostolle ja aivoille elintärkeä vitamiini, jota saadaan eläinkunnan tuotteista ja että vitamiinin puutos vaivaa etenkin ikääntyneitä ja vegaaneja. Lisäksi aloitteessa todetaan, että ainoastaan 1 % suomalaisista noudattaa vegaanista ruokavaliota. Oppimistulokset ja keskittyminen opetukseen on heikentynyt. Aloitteessa todetaan, että nyt liha- ja kanaruokien määrää on vähennetty liikaa ja että vanhustalvaltuissa palautetta on tullut myös maidon ja maitotuotteiden vähentämisestä. Aloitteessa esitetään, että kaupungin tulee lisätä liharuokien määrää ja laatua varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen oppilaitoksissa ja vanhustenhoitopalveluissa. Lisäksi aloitteessa esitetään, että maitoa tulee olla saatavilla kaikilla aterioilla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteaa lausunnossaan muun muassa, että koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokailun suunnittelua ohjaavat ravitsemussuositukset (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018)). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen varhaiskasvatus- ja kouluruoan suunnitteluun kaikille lapsille ja koululaisille. Tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Kaupunginvaltuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolittamisen aloitetta on ravitsemussuositusten puitteissa viety eteenpäin Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteen nro 95 (Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoille) kautta. Kahden vuoden aikana tehdyt muutokset lihan vähentämiseksi ovat olleet hyvin maltillisia. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on vähennetty tänä aikana vain kaksi kuuden viikon kiertävältä listalta. Toimialalla ei ole havaittu, että erityisesti kasvisruoka aiheuttaisi lasten ja nuorten keskuudessa ärtymystä ja pahoinvointia. Asiakastytyväisyys- ja toiveruokakyselyistä sekä eri kanavien kautta saaduista palautteista esiin nousseet ruokalajitoiveet pyritään huomioimaan ruokalistasuunnittelussa ravitsemussuositusten puitteissa. Keskeisenä tavoitteena on ruoan maittavuus. Tavoitteena on, että yhä useampi oppilas söisi kouluruoan joka päivä.

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa lausunnossaan muun muassa, että ruoka on keskeinen osa ikääntyneiden hoitoa ja että toimiala on sitoutunut noudattamaan kansallisia valtion ravitsemusneuvottelukunnan laatimia ravitsemussuosituksia. Ravitsemussuositusten mukainen sekaruokavalio sisältää runsaasti B12-vitamiinia. Myös sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluissa edistetään Hiilineutraali Helsinki (HNH) 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti ilmastoystävällisten ruokien lisäämistä ruokalistoille (toimenpide 95), yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Toimenpiteen 95 osana työstitään myös lihan ja maidon puolittamistavoitetta siten, että kaupungin palveluiden asiakkaiden ravitsemukselliset tarpeet kohtaavat. Sosiaali- ja terveystoimialan ikääntyneille asiakkaille tarjottava ruoka on monipuolista sekaruokaa, joka turvaa ikääntyneiden hyvän ravitsemuksen, eikä toimiala siten näe tarpeellisenä lisätä nykyisestä maito- ja lihatuotteiden määrää ikääntyneiden ruokailussa.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta toteaa lausunnossaan muun muassa, että palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatus ja koulutus -toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään yhteistyössä huomioiden vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Kaupunginhallitus toteaa, että koulu- ja varhaiskasvatuksen sekä ikääntyneiden ruokailun suunnittelua ja järjestämistä ohjaavat ravitsemusasiantuntijoiden laatimat ravitsemussuositukset. Kaupungin palveluissa tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Kaupunginhallitus toteaa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sosiaali- ja terveystoimialan sekä palvelukeskusliikelaitoksen lausuntojen perusteella, että liharuokien ja maitotuotteiden määrän lisäämiselle opetus- ja vanhustalvaltuuissa ei ole perusteita. Lisäksi kaupunginhallitus toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, sosiaali- ja terveystoimiala sekä palvelukeskusliikelaitos ovat vieneet eteenpäin kaupunginvaltuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolittamisen aloitetta ravitsemussuosituksien puitteissa Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Oheismateriaali

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite
2 Vastaus Atte Harjanteen valtuustoaloitteeseen: HEL 2018-006850_Valtuutettu_Atte_Harjanteen_aloite_liha- ja_maitot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Palvelukeskusliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 365

08.12.2021

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 818

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Juhani Strandénin aloitteen loppuun käsitellyksi.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 10.06.2021 § 18

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvat-
us ja koulutus –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa sit-
ten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelu-
keskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjoomaa kehitetään yhteis-
työssä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelai-

toksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelma

Sosiaali ja terveys -toimialan, kasvatus ja koulutus –toimialan sekä Palvelukeskus Helsingin yhteinen työryhmä, joka suunnittelee HiilineutraaliHelsinki 2035 toimenpideohjelmassa ruokapalveluille vastuutetun toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoilta) toteutumista, työstää lihan ja maidon kulutuksen puolittamista osana tätä laajempaa toimenpideohjelmaa. Kyseinen työryhmä on linjannut seuraavasti:

- kaikki ruokalistoilta tehtävät muutokset tehdään linjassa ravitsemussuositusten kanssa
- lihan puolittaminen koskee ensisijaisesti punaista lihaa ja erityisesti naudanlihaa
- ei tehdä toimenpiteitä ruokajuomana tarjottavan maidon osalta (ravitsemussuositukset)
- kasvijuomien tarjoamista vaihtoehtoisena ruokajuomana edistetään mm. seuraavien toimenpiteiden kautta: Oma stadi -projekti, palvelukuvien päivittäminen
- maitotaloustuotteiden kulutuksen puolittaminen suunnataan ruoanvalmistuksessa käytettävän maitotaloustuotteiden vähentämiseen
- juustoa ei tulla toistaiseksi korvaamaan kasviperäisillä juuston kaltaisilla tuotteilla (ravitsemussuositukset), vaan sen rinnalla on kasviperäisillä levitteillä esim. kikhernetahna

Asukas- ja potilasruokailu

Palvelukeskus Helsinki päätti yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa odottaa vuonna 2020 päivitettyjä ikääntyneiden ruokasuosituksia ennen mahdollisia toimenpiteitä (Vireyttä seniorivuosiin – Ikääntyneiden ruokasuositus, Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2020) . Suositusten ilmestyttyä olemme yhdessä toimialan kanssa linjanneet, että etenemme hyvin pienin askelin, jotta varmistamme asiakasryhmälle edelleen maistuvat ja terveyttä tukevat ateriat. Viimeisimmässä ruokalistojen kehittämistyöryhmässä sovittiin muutamista pienistä muutoksista, kuten yhden naudanlihapohjaisen pääruoan vaihtamisesta sianlihat tai siipikarjapohjaiseen ruokaan, lihan osittaisesta korvaamisesta kasviksilla lihapadassa sekä kinkkuleikkeleiden vaihtamisesta siipikarjapohjaiseen leikkeeseen. Tuttujen ikäväestölle maistuvien kasvisruokien osuutta lisätään hyvin maltillisesti. Juotavien maidon ja maitotaloustuotteiden tarjoaminen on pysynyt ennallaan. Näillä muutoksilla varmistetaan myös riittävä proteiinin määrä ja monipuolisuus aterioilla sekä pyri-

tään ylläpitämään asukkaiden ja potilaiden toimintakykyä ja vireyttä ja estämään puutostilojen syntyä.

Päiväkoti- ja kouluruokailu

Olemme sopineet muutoksista yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on korvattu siipikarjalalla, kalalla ja kasvisvaihtoehdoilla valtuustopäätöksen 25.9.2019 (diarinro HEL 2018-006850) mukaisesti. Osa kasvisruoista sisältää edelleen maitoa ja kananmunaa, ja osa sopii myös vegaaniruokavaliota noudattaville. Kun ruokalistalle lisätään kasvisruokia, pyritään valitsemaan asiakastytyväisyyskyselyjen pohjalta mieluisia kasvisruokia, kuten kasvispyörykät. Noudatamme näille ikäryhmille niille laadittuja ravitsemussuosituksia eli Syödään ja opitaan yhdessä koululaisille (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta varhaiskasvatukseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018). Tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin ruoan maistuvuus, ja että se nautitaan päivittäin. Siksi ruokavaihtoehdot ovat vapaassa otossa, ja vegaaniruokaa on tarjolla niille, jotka ovat ilmoittautuneet. Etenkin yläkoulussa pyritään pitämään ruokailevien osuus yhtä korkeana kuin alakouluissa. Keräämme palautetta, osallistamme lapsia ja nuoria ruokalistan kehittelyyn ja siten listaa kehitetään jatkuvasti makumieltymyksiä ja terveellisiä, kestäviä vaihtoehtoja huomioiden.

Lisäksi Palvelukeskusliikelaitoksella on valmiudet panostaa kouluissa terveellisten ja maistuvien aamu- ja välipalojen tarjontaan, jotta energiataso pysyy korkeana aamusta pitkään koulupäivään tai jopa sen jälkeisiin harrastuksiin.

Juomanesteet

Kaikilla asiakkailla on edelleen vapaasti valittavana maitoa tai piimää ruokajuomaksi kaikilla aterioilla, eikä tähän ole edes suunnitteilla muutoksia. Kasvijuomia lisätään vähitellen vapaasti valittavaksi vaihtoehdoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 398

Valtuutettu Thomas Wallgrenin valtuustoaloite selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön Helsingin oma paikallisraha

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän miten Helsingin kaupunki voi seurata paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistua siihen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

11 äänestys

Valtuutettu Thomas Wallgrenin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 28

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 25

Fatim Diarra, Juha Hakola, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Sanna-Leena Perunka, Mari Rantanen, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soiniivaara, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 31

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Nora Grotenfelt, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Kataariina Miettinen, Björn Månsson, Mia Nygård-Peltola, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Poissa: 1

Harry Harkimo

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Thomas Wallgrenin ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437

titta.reunanen(a)hel.fi

Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697

anni.salla(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että valtuustolle tuodaan selvitys mahdollisuuksista ottaa käyttöön mm sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palveleva Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin. Aloitteessa esitetään, että valmistelun aikana käydään myös julkista vuoropuhelua tutkijoiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa ja huomioidaan kotimaisten ja ulkomaiden kuntien kokemuksia paikallisrahan toteuttamisesta.

Paikallisrahasta yleisesti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Paikallisraha (myös paikallisvaluutta) on päätoimisen valuutan rinnalla käytetty vaihtoehtoinen valuutta, joka on sidoksissa tiettyyn maantieteelliseen alueeseen. Paikallisraha on yksi vaihtoehtoisen valuutan (myös rinnakkaisvaluutta) muodoista. Uusimmissa paikallisrahajärjestelmissä käytetään lohkoketjuteknologiaa. Lohkoketju on hajautettu tili-kirja, joka säilöo varmennetut tiedot tietokoneiden verkkoon niin kutsutuina lohkoina. Yhtenä paikallisrahan muodoista voidaan pitää myös aikapankkeja, joissa valuuttana toimii käytetty aika. Paikallisrahan tavoitteita ovat tasa-arvoisempi ja kestävämpi yhteiskunta. Sillä sanotaan olevan mahdollisuus demokratisoida palveluita ja organisaatioita, tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä, torjua eriarvoisuutta ja syrjäytymistä sekä tuoda esiin ympäristövaikutuksia. Paikallisrahajärjestelmät ovat usein voittoa tavoittelemattomia.

Valtiolla ja viranomaisilla on katsottu olevan merkittävä rooli vaihtoehtoisten valuuttojen synnyssä ja kehittämisessä tarjoamalla esimerkiksi teknistä, taloudellista ja laillista tukea. Viranomaisten osallistuminen paikallisvaluuttaan voi siis vahvistaa sen vaikutusta, mutta luo kuitenkin riskin tulla yhdistetyksi poliittiseen toimintaan, mikä taas saattaa heikentää kiinnostusta sen käyttöön.

Esimerkkejä kotimaisista paikallisrahakokeiluista

Suomessa on ollut paikallisrahakokeiluja, joista tunnetuimmat lienevät Toholammin ja Sysmän paikallisraha. Sysmän paikallisrahakokeilu toteutettiin vuonna 2018 ja sen jatkosta on käyty keskusteluja, mutta toistaiseksi se ei ole edennyt. Sysmän kunnan kokeilussa kehitettiin Suomen ensimmäinen digitaalinen paikallisvaluutta, joka toimi digitaalisten QR-koodien avulla, joita saattoi myös tulostaa paperille. Referenssinä käytettiin Bristolin ja Lewesin paikallisvaluuttoja. Mukana kokeilussa oli noin 30 paikallista yritystä ja ”sysmiä” kiersi noin 200 000 euron arvosta. Enemmistö näistä oli kunnan maksamia avustuksia yhdistyksille ja tieosuuskunnille.

Hankkeen aikana Sysmään syntyi kaksi uutta yritystä, joista molemmat olivat paikallisrahakokeilun johdosta kirjat Sysmään siirtäneitä. Kunnan yhteisöverokertymän sanotaan siirtojen johdosta lisääntyvän 20 000 euroa vuodessa. Hankekauden aikana ei syntynyt uusia työpaikkoja, jotka voitaisiin nähdä paikallisrahan edistämiksi. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön. Paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin. Hankkeen aikana haasteiksi todettiin teknologian vaatimat resurssit, vaikeaksi todettu käyttöjärjestelmä sekä yritysten yksipuolisuus.

Toholammin kunnan paikallisraha perustettiin 2008 eikä se ole enää käytössä. ”Toho” oli setelin tapainen maksusitoumuspaperi, jonka tuottajana ja myyjänä toimi Toholammin kehitys Oy (kunnan omistama elinkeinoelämän kehitysytio). ”Toho” kelpasi maksuvälineenä yrityksissä, jotka olivat mukana toho-järjestelmässä. Tohoja jaettiin myös opiskelustipendeinä ja urheilupalkintoina. Alkuinnostuksen jälkeen tohojen käyttö hiipui.

Esimerkkejä ja kokemuksia kansainvälisistä paikallisrahoista

Maailmanlaajuisesti eri tyyppisiä vaihtoehtoisia valuuttoja löytyy tuhansia. Brixtonissa 2009 perustettu Brixton Pound on sekä setelimuotoinen että elektroninen paikallisvaluutta, josta ollaan kehittämässä lohkoketjupohjaista muotoa. Vaikka valuuttaa vastaanottavia paikallisia yrityksiä on paljon, ne kuitenkin vastaanottavat sitä suhteellisen vähän. Siksi voidaan sanoa, että se ei ole taloudellisesti kovin vaikuttava. Brixton Poundin myötä ei ole myöskään syntynyt uusia yritysten verkostoja tai lyhyempiä tuotantoketjuja, eikä sillä siis ole ollut ekologisia vaikutuksia. Sillä on kuitenkin todettu olevan vahva kulttuurinen vaikutus vahvistaen paikallisidentiteettiä ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Se on myös lisännyt tietoisuutta paikallisista yrityksistä ja niiden hyödyntämisen eduista sekä tutustuttanut käyttäjiä uudenlaiseen tapaan ajatella rahasta.

Myös Bristolin Bristol Poundin saavutukset keskittyvät sen tuomaan paikallisidentiteetin sekä sosiaalisten ja yhteisöllisten suhteiden vahvistumiseen. Se voidaan nähdä myös koulutuksellisenä välineenä. Bristol Poundin käytön on todettu keskittyvän koulutettujen ja hyvin toimeentulevien keskuuteen. Suoria taloudellisia tai ekologisia vaikutuksia ei ole todettu. Bristol Poundista ollaan myös kehittämässä uutta pelkästään digitaalista muotoa.

Tilivaluuttana yritysten välillä toimivan Sveitsin WIR –frangin on todettu tuovat taloudellista vakautta valtiollisen valuutan heilahteluissa ja taantumassa. Kun valtion valuutta oli vähissä, pystyivät asukkaat käyttämään WIR-frangeja. Saksan Baijerissa toimiva Chiemgauer-raha on auttanut paikallisia yrityksiä mm. toipumaan koronapandemian vaikutuksista. Yritykset ovat hyödyntäneet myös Chiemgauerin aurinkopaneelialoitetta, mikä on tuonut positiivisia ympäristövaikutuksia. Onnistuneiksi paikallisrahoiksi on arvioitu myös Massachussetsin Berkshiren BerkShire-valuutta, jolla on yli 400 yrityskäyttäjää, sekä Sardiassa toimivaa Sardexia. Sardex koetaan luotettavana maksuvälineenä, jonka kautta yrittäjä varmasti saa maksun. Se on lisännyt luottamusta yrittäjien välillä ja siten sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Se on myös synnyttänyt uusia verkostoja ja tuonut yrittäjille uusia asiakkaita.

Paikallisraha Helsingissä

Vuonna 2018 Aalto-yliopistossa oli kehitteillä lohkoketjuteknologiaan pohjautuva paikallisrahakokeilu, jonka kehittämistyön alustana toimi osuuskunta Arvotakomo. Kokeiluun haettiin rahoitusta Helsingin kaupungin innovaatorahastosta, mutta sitä ei myönnetty. Päätöksen perusteluna oli, että uuden elinkeinoperustan luominen on hankkeessa epävarmaa, sillä hakija ei ole vielä tarkemmin selvittänyt yritysten kiinnostusta paikallisvaluuttaa kohtaan, eikä paikallisvaluutan kokeilun käytännön kohteita ole kartoitettu. Arvioinnin mukaan hanke oli myös suunniteltu toteutettavan tekninen ratkaisu edellä, ja hankkeen rahoituksesta innovaatorahaston rahoituksen jälkeen ei ollut toistaiseksi tietoa. Tämän jälkeen Arvotakomo on pyrkinyt löytämään kokeilulle paikan sekä on keskusteltu kokeiluun osallistuvien yhteisösäännöistä.

Osuuskunnaksi vuonna 2017 organisoitunut Arvotakomo on voittoa tavoittelematon ja tukee taloudelliseen monimuotoisuuteen ja taloudellisesti kestävään kehitykseen tähtäävää toimintaa. Sen rooli on toimia välittävänä tekijänä eri toimijoiden välillä. Arvotakomon tukemat verkostot perustuvat ihmisten väliseen luottamukseen.

Lisäksi Aalto-yliopistossa tutkitaan valuuttojen simuloimiseksi tarvittavan metodologian ymmärtämistä, opettelua ja kehittämistä. Simulaatioilla voidaan korvata osa sosiaalisten innovaatioiden kokeiluista ja saada niistä mahdollisimman tehokkaita. Simulaatiomallien kehittäminen vie runsaasti aikaa, joten rinnakkaiset empiiriset kokeilut ovat tärkeitä. Sosiaalisissa innovaatioissa pienikin edistys voi tuoda merkittävää hyötyä.

Suomessa on toiminut useita paikallisrahaan verrattavia aikapankkeja. Stadin aikapankki on tällä hetkellä toiminnassa oleva aikapankki, joka perustettiin vuonna 2009 nimellä Kumpulän vaihtopiiri. Ideana on palveluiden ja tavaroiden vaihto yhteisöjen jäsenten välillä. Periaatteena on, että kaikkien aika, työ ja avun tarve ovat yhtä arvokkaita, yksi ”tovi” vastaa yhtä tuntia. Stadin aikapankki toimii kansainvälisesti tunnetun Time Banking -idean mukaisesti ja on osa kansainvälistä Community Exchange System -verkostoa (CES). Verkoston verkkotorilla voi käydä kauppaa Suomessa ja eri maissa olevien aikapankkien kanssa. Stadin aikapankilla on yli 4000 jäsentä ja vaihtotapahtumia on ollut yli 15 000.

Vuonna 2021 Stadin aikapankin torille on jätetty noin 15 ilmoitusta, joissa on sekä palveluita että tavaroita. Stadin aikapankin toimintaa ylläpidetään ja kehitetään muun muassa jäsenmaksuina kerättävinä ”toiveina”. Aikapankki kerää myös niin sanottuja yhteisötoveja, joita käytetään sisäisen kehittämistyön lisäksi mukana olevien yhteisöjen tukemiseen. Yhteistoveilla kannetaan laajempaa yhteisvastuuta, minkä an-

siosta voidaan huolehtia myös niistä ihmisistä, joiden mahdollisuudet avun tarjoamiseen ovat vähäiset. Paljon tukea tarvitsevaa yksittäistä jäsentä voidaan tukea aikapankin yhteisötoiveilla, jos hänen on vaikeaa tarjota apuaan ja kerryttää tovejaan.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-naapuriapuja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pieni- tai muotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönnotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Yleinen kehityskulku käteisen rahan käytön vähenemiseen on ohjannut myös käytössä olevia paikallisrahajärjestelmiä, joista monet ovat kehittäneet uutta digi- ja usein myös lohkoketjupohjaista järjestelmää.

Suomessa paikallisrahakokeilujen taustalla on aikapankkitoimintaa lukuun ottamatta toistaiseksi olleet lähinnä kunnat. Ulkomaisissa toiminnassa olevissa esimerkeissä toimijana on usein kansalaistoimintapohjainen non-profit-organisaatio. Paikallisrahajärjestelmät perustuvat usein paikallisten yritysten muodostamaan verkostoon, jossa paikallisvaluuttaa vastaanotetaan, kun taas aikapankkitoiminta perustuu yksilöiden väliseen vaihdantaan.

Osallisuus ja neuvonta -yksikkö järjesti 11.10.2021 keskustelutilaisuuden, jossa kuultiin Arvotakomon, Stadin aikapankin sekä Helsingin kaupunginosayhdistyksen edustajien kokemuksia ja ajatuksia paikallisrahasta. Tilaisuudessa todettiin, että aihe herättää paljon keskustelua ja että paikallisrahan toteutustapoja on monia. Kokeiluissa tulisi huomioida ainakin toteuttajat ja heidän roolinsa, tavoitteet sekä käytännön toteutuksen mahdollinen teknologia.

Yhteenveto

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täydentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita. Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi

tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Paikallisrahaselvityksen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen kaupunkilaisille.

Paikallisrahan mahdollisia negatiivisia puolia on raha- ja maksujärjestelmän monimutkaistuminen useamman rinnakkaisen järjestelmän johdosta. Paikallisraha voi tuoda myös mahdollisia palvelu- tai muita kuluja. Uusi järjestelmä vaatii myös aina uuden opettelua ja käyttäjien määrä voi jäädä pieneksi, jolloin järjestelmän hyödytkin kutistuvat. Rinnakkaisen rahajärjestelmän kehittäminen voi olla myös kallista. Jotkut virtuaalijärjestelmät voivat olla alttiita heilahteluille. Vaihtoehdot rahat voivat mahdollisesti olla myös helposti väärennettävissä. Uusi vaihtoehtoinen valuutta vaatii lisäksi käyttäjiltä kiinnostusta sen käyttöön, jolloin paikallisvaluutan tulisi vastata asukkaiden tarpeita.

Viitaten annettuihin lausuntoihin sekä kotimaisten ja ulkomaisten esimerkkien kokemuksiin ja havaintoihin voidaan todeta, että lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallisena toimijana, ovat kannatettavia. Helsingin kaupungin koko luo kuitenkin haasteita paikallisvaluutan organisointiin.

Toimivan ja vaikuttavan paikallisrahan perustaminen kuntalähtöisesti vaatisi uusia hallinnollisia resursseja, sekä aiheuttaisi mahdollisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tietojärjestelmien perustamisen ja ylläpitämisen osalta. Kotimaiset ja kansainväliset esimerkit nostavat esiin kysymyksen paikallisrahan perustamisen ja ylläpitämisen vaatimista resursseista suhteessa paikallisrahan myötä koituviin sosiaalisiin ja taloudellisiin hyötyihin yksilö- ja yhteisötasolla.

Tässä vaiheessa ei ole kannatettavaa selvittää paikallisrahan käyttöönottoa Helsingin kaupungin toiminnassa. On kuitenkin tärkeää, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja sosiaali- ja terveystoimialan lausunnot. Vastaus on näiden lausuntojen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697

08.12.2021

Asia/16

anni.salla(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 366

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 854

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

anni.salla(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 157

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Paikallisrahan ajatusta on sovellettu Suomessa pääasiassa kokeilujen puitteissa, ja toiminta on ollut suhteellisen pienimuotoista. Paikallisrahan ajatusta on sovellettu pitkäjänteisimmin viime vuosikymmenen ajan järjestöjen toimesta aikapankkien avulla, jossa ihmiset ovat voineet tarjota naapuriavun kaltaista apua toisilleen samalla keräten niin sanottuja maksuysiköitä eli 'toveja' työstään. Lisäksi Sysmässä on kokeiltu paikallisvaluuttaa kunnassa kirjoilla olevien yritysten tukemiseksi. Sysmän kokeilussa euroja sai vaihtaa "sysmiksi" ja näillä on voinut ostaa kunnassa toimivien yritysten tuotteita ja palveluita. Kansainvälisesti esimerkkejä paikallisvaluuttojen käytöstä on tuhansia viime vuosikymmeniltä.

Vertaisavun tukena Helsingissä on toiminut Stadin aikapankki vuodesta 2009. Stadin aikapankin toiminta perustuu ihmisten yhteisöllisyyteen ja auttamisen iloon. Auttamisen lisäksi toiminta mahdollistaa oman työn korvauksena saatavat "tovit", joilla voi omaa työpanostaan vastavuoroisesti hyödyntää toisten ihmisten pienimuotoisiin työpanoksiin.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-, naapuriapu- ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Sysmän kunta sovelsi paikallisrahaa alueensa yrittäjien ja tuotteiden tukemiseen. Sysmän paikallisrahalla ”sysmällä” sai ostaa paikallisia palveluita ja tuotteita. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön: paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin.

Isossa-Britanniassa on luotu Sysmän kunnan tapaan erilaisia paikallisia rahajärjestelmiä tavoitteenaan tukea paikallisia yrityksiä. Bristol Pound on toiminut vuodesta 2012 Bristolin alueen yrittäjiä tukevana valuuttana, samoin Hullin alueen Hull Coin järjestelmässä asukkaat voivat ansaita alennuksia tai muita etuja alueen yrityksiltä vapaaehtoistyöllä tai muulla alueen ja sen ihmisten hyödyksi tehdyllä työllä. Hull Coin järjestelmä perustuu lohkoketjuteknologiaa ja Bristol Pound on siirtymässä sähköiseen paikallisrahajärjestelmään.

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täydentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita.

Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Helsingin kaupungin koko luo haasteita paikallisvaluutan organisointiin ja tuo esille kysymyksiä tukimekanismin hinnasta suhteessa saataviin hyötyihin.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että muutetaan toinen kappale muotoon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

08.12.2021

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 230

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ja 17 muun valtuutetun Helsingin oman paikallisrahan mahdollisuuksien selvittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön muun muassa sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista, yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palvelevan Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin.

Paikallisrahan avulla voidaan vaihtaa palveluja, raaka-aineita, hyödykkeitä, ammattitaitoa ja tietoa tai sillä voidaan tehdä lahjoituksia tai hyväntekeväisyyttä. Käytettävissä olevan tiedon perusteella paikallisraha-järjestelmiä ei ole otettu käyttöön merkittävässä määrin Suomessa. Lähinnä kokeilut ovat liittyneet pienempien kuntien paikallisen elinkeinotoiminnan edistämisyrittämyksiin. Pääkaupunkiseudulla toimii kansainväliseen paikallisraha- ja aikapankkiverkosto CES:iin kuuluva Stadin aikapankki, jonka toiminnassa käytetään tovi-valuutta.

Lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallisena toimijana, ovat kannatettavia. Paikallisrahan perustaminen vaatisi todennäköisesti uusia hallinnollisia resursseja sekä aiheuttaisi mahdollisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tietojärjestelmien osalta. Järjestelmien luonti ja ylläpito eivät kuitenkaan kuulu sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esitetyn paikallisrahaselvityksen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen kaupunkilaisille, ja ettei mahdollinen nykyisen kaupunkiorganisaation käyttöönotto paikallisraharatkaisu todennäköisesti olisi sellaisenaan käytettävissä tulevan sote-ratkaisun yhteydessä. Sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen paikallisrahaa

koskevan selvityksen laatimiseen ei siten ole nykytilanteessa tarkoituk-
senmukaista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Paikallisrahalla voitaneen edistää ja aktivoida kuntalaisten osallisuutta
ja toimijuutta ja tätä kautta lisätä kuntalaisten hyvinvointia sekä ehkäis-
tä syrjäytymistä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678
jerry.ramstedt(a)hel.fi

Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202
kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

§ 399

Valtuutettu Pentti Arajärven aloite koskien joukkoliikenteen kehittämistä maksuttomaksi

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että yhdessä muiden HSL kuntien kanssa ryhdytään voimakkaasti edistämään yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönottoa. (Daniel Sazonov)

Käsittely

Palautusehdotuksen käsittely

Valtuutettu Pentti Arajärvi ehdotti valtuutettu Ilkka Taipaleen kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Aloitevastaus on sisäisesti ristiriitainen. Kielteistä vastausta perustellaan seikoilla, jotka ovat riippumattomia joukkoliikenteen maksuttomuudesta. Vastauksessa ei ole lainkaan käsitelty maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia kaupunkilaisten henkilökohtaiseen talouteen. Osa perusteluista olettaa henkilöiden ensin hankkiutuvan halvempien liikennepalvelujen piiriin ja sitten lisäävän matkustuskustannuksiaan. Aloite palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

12 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Valtuutettu Pentti Arajärven palautusehdotus

Jaa-äänet: 60

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo

Laaksonen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 17

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mia Haglund, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Tuomas Nevanlinna, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 8

Nita Austero, Elisa Gebhard, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Ville Jalovaara, Sami Muttilainen, Nasima Razmyar

Valtuutettu Muttilainen ilmoitti tarkoituksenaan olleen äänestää EI.

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Selonteko

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kolme toivomuspontta.

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdotti valtuutettu Johanna Nuortevan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta käynnistää muiden HSL- kuntien kanssa neuvottelut siitä että HSL:n rahoituksesta nykyistä suurempi osa (esimerkiksi 60–70%) voitaisi pysyvästi maksaa suorilla kuntaosuuksilla ja vastaavasti pienempi osa lipputuloilla.

Valtuutettu Daniel Sazonov ehdotti valtuutettu Atte Kalevan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, että yhdessä muiden HSL kuntien kanssa ryhdytään voimakkaasti edistämään yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönottoa.

Valtuutettu Pentti Arajärvi ehdotti valtuutettu Elisa Gebhardin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään esityksen valtuusto ehdottaa selvitettäväksi, voisiko HSL koronapandemian väistyttyä toteuttaa maksuttomia kokeilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitystä lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen

Äänestysjärjestys

Toivomusponnista äänestettiin erikseen.

Äänestykset

13 äänestys

Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 41

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Kati Juva, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 11

Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Marko Kettunen, Otto Meri, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen

Tyhjä: 32

Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Ville Jalovaara,

08.12.2021

Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Poissa: 1
Sinikka Vepsä

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Tuomas Rantasen ehdottamaa toivomuspontta.

14 äänestys

Valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Daniel Sazonovin ehdottama toivomusponsi EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 57

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 4

Laura Korpinen, Otto Meri, Sami Mutttilainen, Matias Pajula

Tyhjä: 24

Outi Alanko-Kahiluoto, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Kati Juva, Elina Kauppila, Laura Kolbe, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Nina Katariina Miettinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Sanna Vesikansa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Daniel Sazonovin ehdotaman toivomusponnen.

15 äänestys

Valtuutettu Pentti Arajärven ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Pentti Arajärven ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 27

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinälouma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 24

Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 34

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Shawn Huff, Kati Juva, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Jenni Pajunen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Pentti Arajärven ehdottamaa toivomusponntta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että Helsingin kaupunginhallitus:

- selvittää maksuttomaan joukkoliikenteeseen siirtymisen vaikutukset taloudellisesti, sosiaalisesti ja tulonjaon kannalta,
- selvittää erikseen 65 vuotta täyttäneiden ja alaikäisten maksuttoman joukkoliikenteen merkityksen ja vaikutukset,
- käynnistää muiden HSL-kuntien kanssa tarvittavat selvitykset ja neuvottelut aloitteen toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että tutkimusten mukaan maksuton joukkoliikenne voi alussa tuottaa sellaisia hyötyjä, joilla sitä usein perustellaan. Joukkoliikenteen käyttö lisääntyy, jolloin sen tarjontaa lisätään kysyntää vastaavasti. Joukkoliikenteen kulkumuoto-osuus kasvaa, ja henkilöautomatkat sekä liikenteen päästöt ja energiankulutus vähenevät.

Pidemmillä aikavälillä maksuttoman joukkoliikenteen arvioidaan kuitenkin johtavan yhteyskuntataloudellisesti epäedulliseen kehitykseen, sillä liikkumisen hinnan aleneminen houkuttelee muuttamaan kauemmas palveluista. Yhdyskuntarakenteen hajautumisen arvioidaan lisäävän autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Siirtymä joukkoliikenteen käyttöön tulisi pääsääntöisesti lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka olisivat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan tehokkaimmin parantamalla palvelutasoa. Matkustaja arvioi joukkoliikenteen palvelutasoa ja kilpailukykyä kokonaisuutena, johon vaikuttavat useat eri tekijät, kuten aikataulujen ja reittien sopivuus, matkaketjun sujuvuus, pysäkkien ja terminaalien laatu, matkalippujen hankinnan helppous ja hinnat, matkustajainformaatio kokonaisuudessaan, kaluston siisteys ja kunto, mukavuus ja turvallisuus, liikennehenkilökunnan

toiminta, terminaalit ja vaihtopaikat sekä liityntäpysäköintijärjestelyt. Hinnan merkitys autoilijalle on kulkutavan valinnassa pieni.

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa todetun mukaisesti maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia selvitettiin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) toimesta vuonna 2008. Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvitys on asian liitteenä. Kaupunginhallitus viittaa kaupunkiympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa, että lisäselvitysten tekeminen maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta ei ole tarpeellista.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomana joukkoliikenteen kysynnän kasvu aiheuttaisi arviolta 127 milj. euron lisäkustannuksen, jos palvelutasoa ei heikennettäisi. Tämän johdosta HSL-kuntayhtymän jäsenkuntien tulisi lisätä joukkoliikenteeseen kohdennettua tukea siten, että se kattaa maksuttomuudesta aiheutuvat lipputulomenetykset sekä kasvaneesta kysynnästä aiheutuvan liikenteen lisäyksen kustannukset.

HSL:n lausunnon mukaan maksuttomuus aiheuttaisi alaikäisten osalta n. 20 milj. euron ja 65 vuotta täyttäneiden osalta alustavan arvion mukaan n. 23 milj. euron lipputulomenetyksen vuoden 2021 ennusteesta laskettuna. Yhteensä menetykset olisivat n. 43 milj. euroa. Koronapandemian väistyessä ja lipputulokertymän elpyessä, sekä väestön edelleen ikääntyessä menetykset tulisivat kasvamaan vuosittain. Pandemiaa edeltävään lipputulokertymään suhteutettuna menetykset olisivat n. 71 milj. euroa.

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä.

Aloitteesta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, liikenneliikelaitoksen johtokunnan sekä HSL:n lausunnot. HSL:n lausunto on liitteenä. Aloitevastaus on annettujen lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 369

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277

08.12.2021

saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 851

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotus:
(Lisäys kappaleen 10 jälkeen)

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään uusi kappale ennen kappaletta 12:

"Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä."

Kannattaja: Sari Sarkomaa

Elisa Gebhardin toinen vastaehdotus:

Poistetaan lause: Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Korvataan seuraavalla:

HSL voisi koronapandemian väistyttyä myös toteuttaa maksuttomia ko-keilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitys lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 14 - 1.

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

08.12.2021

Jaa-äännet: 11

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hylkäsi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen äänin 11 – 4.

Kolmen suoritetun äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen ja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 540

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa kunnassa Helsingin seudulla. Nämä 9 kuntaa muodostavat HSL-alueen. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Nykyisin lippuja alennushintaan saavat HSL-alueella vakituisesti asuvat opiskelijat, lapset (7-17 vuotta), 70 vuotta täyttäneet ja Kelan maksama kansaneläkettä, takuueläkettä tai määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat. Lasten ja Kelan tukia saavien alennuksen määrä on 50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta. Opiskelijoiden ja 70 vuotta täyttäneiden alennusprosentti on 45 %. Myös liikuntarajoitteiset saavat tietyin edellytyksin 50 %:n alennuksen. Koska HSL:n joukkoliikenteen kustan-

nuksista noin puolet katetaan kuntien verovaroista, on alennuslippujen hinnassa subventiota yhteensä noin 72,5 % tai 75 %. Maksuttomasti matkustamaan pääsevät alle 7-vuotiaat, alle 7-vuotiasta lasta rattaissa, vaunuissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö, pyörätuolia käyttävät, saattajat, joiden saatettavalla on Oikeus saattajaan -kantakortti ja voimassa oleva lippu tai oikeus matkustaa ilman lippua. Lisäksi enintään 30 hengen oppilasryhmillä on oikeus matkustaa ilman lippua HSL-alueella sijaitsevasta oppilaitoksesta, kun opettajalla on oppilasryhmän kantakortti.

Maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia Helsingissä on viimeksi laajemmin selvitetty vuonna 2008. Tuolloin Helsingin Kaupungin Liikennelaitos teki kaupunginvaltuuston edellyttämän selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvityksen mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäsi vuoden 2008 selvityksessä joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella. Lisäys merkitsi tuolloin noin 150 000 uutta joukkoliikennematkaa arki-vuorokaudessa. Tämä siirtyminen tuli pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka ovat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja. Henkilöautoilu Helsingin alueella väheni noin 9 %, mikä vastaa 9 500 henkilöauton poistumista liikenteestä.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Maksuttomuuden haittana olisi erityisesti lyhyiden muutaman pysäkinvälin mittaisten matkojen merkittävä lisääntyminen, mikä hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Selvityksen laatimisen ajankohtana Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lipputulot olivat noin 112 miljoonaa euroa. Maksuton joukkoliikenne lisäsi mallinnuksessa vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurola pääasiassa menetettyjen lipputulojen ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena. Tarjonnan lisäystarpeen vuoksi liikennöintikustannukset kasvoivat noin 26 %:lla eli 36 miljoonalla eurolla vuodessa.

Joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen on useissa tutkimuksissa todettu yhteiskuntataloudellisesti edulliseksi, mutta maksuton joukkoli-

kenne ei ole tehokkuusoptimi. Yhteiskunnan resurssien käytön pitkän aikavälin tehokkuusoptimi on kansainvälisten tutkimusten mukaan noin 50–60 % lipun hinnan alentamisella nykyisestä hintatasosta. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen, mikä lisää autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Tämän jälkeen mm. yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eivät enää tue kestäviä ja oikeudenmukaisia hinnoittelutavoitteita.

Eräs näkökulma maksuttomuuteen on, että joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta. Maksava asiakas on todennäköisesti motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua. HSL onkin menestynyt kansainvälisissä asiakastyytyväisyyttä mittaavissa vertailuissa.

Aiempiin selvityksiin viitaten kaupunkiympäristölautakunta ei pidä lisäselvitysten tekemistä maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta tarpeellisena. Lippujen hinnoista päättäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Kestävän liikkumisen houkuttelevuuden kannalta on kuitenkin tärkeää huolehtia, että joukkoliikenteen lippujen hinnat eivät merkittävästi nouse, erityisesti koronapandemian jälkeisen joukkoliikenteen elpymisen aikana.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 144

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Pentti Arajärven valtuustoaloitteesta joukkoliikenteen kehittämisestä maksuttomaksi:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla sekä kaupunkipyörä- ja liityntäpysäköintipalveluita Helsingissä. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

Maksuttomasta joukkoliikenteestä päätöksen tekisi Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymä (HSL), joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus käsitellyt alennus- ja vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua mm. kokouksissaan 10.12.2013, 16.6.2015, 30.10.2018, 29.10.2019 ja 27.10.2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

§ 400

Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksen turvallisuuden parantamisesta

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jussi Chydenius ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Töölönkadun ja Eino Leinon kadun risteyksestä tehdään erityisesti lapsille turvallisempi liikennevalo-ohjauksella, hidasteilla, opasteilla tai muilla tehokkailla keinoilla.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota sen varrella sijaitsevan Töölön ala-asteen koulun vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella myös Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentävät kerralla ylitettävää ajoradan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on molemmilla kaduilla 30 km/h.

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen turvallisuusluokituksen (hyvä, tyydyttävä, huono) mukaan turvallisuustasoltaan tyydyttävä. Rakenteellisia hidasteita tai muita onnettomuu-

den todennäköisyyttä pienentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylittävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskoh-teisiin, kun tarkastellaan koko kaupungin suojateiden turvallisuustilan-etta ja niiden toimenpidetarpeita. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleis-suunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella. Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvalli-suutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liiken-teen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjaa-maan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin, mutta katuymäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja merkintöihin.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen. Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan katsonut, että Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen Lapsia-varoitusmerkkien sijainti. Lisäksi lauta-kunta on edellyttänyt, että lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoit-tanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 370

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 853

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 507

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymä on paikallisen kokoojakadun ja tonttikadun tasa-arvoinen T-liittymä. Liikennemäärät ovat Eino Leinon kadun länsihaarella arkisin noin 3500 ajoneuvoa vuorokaudessa ja itähaarella noin 2900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Töölönkatua ylittävää suojatietä risteää vuorokaudessa noin 2000 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Laskennat on tehty vuonna 2016, mutta alueelle ei ole tullut lii-

kennemääriin merkittävästi vaikuttavaa uutta maankäyttöä sen jälkeen. Uusi pysäköintilaitos Töölönkadulla on saattanut lisätä liikennemääriä hieman. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota Töölön ala-asteen vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentää kerralla ylitettävää ajoradan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on molemmilla kaduilla 30 km/h.

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen (hyvä, tyydyttävä, huono) turvallisuusluokituksen mukaan turvallisuustasoltaan tyydyttävä. Nopeusvarmistusta eli rakenteellisia hidasteita tai muita riskejä vähentäviä eli onnettomuuden todennäköisyyttä pienentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylittävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskohteisiin, kun tarkastellaan koko kaupungin suojateiden turvallisuustilannetta ja niiden toimenpidetarpeita. Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleisuunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella. Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvallisuutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liikenteen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjamaan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin, mutta katuympäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja merkintöihin.

Käsittely

28.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Rissanen: Lisäysesitys kohdan (4) jälkeen:

08.12.2021

Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Laura Rissasen vastaehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Rundell, liikenneinsinööri: 310 25597
elina.rundell(a)hel.fi

§ 401

Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite vetyliikenteen edistämisestä Helsingissä

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nuutti Hyttinen ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunki voisi toimia puhtaan liikenteen edelläkävijänä mahdollistamalla polttokennoautojen käytön kaupunkilaisille, yrityksille ja kaupungin omassa käytössä edistämällä vetyinfrastruktuurin kehittymistä kaupungin alueella sekä rakentamalla Helsinkiin kaikille käyttäjille avoimen vedyn tankkausaseman. Kaupunki voisi hankkia polttokennoajoneuvoja testikäyttöön itse ja tehdä yhteistyötä esimerkiksi HSL:n sekä kaukoliikenteen linja-autoliikennöitsijöiden kanssa vetyajoneuvojen käyttöönoton edistämiseksi sellaisiin käyttötarkoituksiin, joihin ladattavat sähköajoneuvot soveltuvat huonosti.

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttokennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla on kuitenkin otettava huomioon, että vety on räjähdysherkkää kaasua ja tiiviissä kaupunkira-

kenteessa on haastavaa huolehtia riittävästä suojaetäisyyksistä vetyjakuasemien sijoittamisessa.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee autonvalmistajien merkittävän panostuksen myötä.

Vetykäyttöisten bussien käyttöönotto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) liikenteessä on haastavaa. Tankkausasemia ei ole ja valmistustavaltaan päästötöntä ns. vihreää vetyä ei ole saatavilla. HSL-liikenteen alueella on kadunvarrella sijaitsevien päätepysäkkien lisäksi maanalaisia terminaaleja esimerkiksi Kampissa ja Matinkylässä. Nykyisilläkään maakaasubusseilla ei saa ajaa näihin maanalaisiin terminaaleihin paloturvallisuuden vuoksi. Kaasubussien määrä HSL-liikenteessä on marginaalinen eikä niiden määrä ole kasvamassa lähitulevaisuudessa, koska paloturvallisuusmääräyksistä johtuvat rajoitukset hankaloittavat liikennöitsijöiden operatiivista toimintaa.

Vedyn käytön tuoma hyöty (toimintasäde ja tankkaustapahtuman nopeus verrattuna akkujen lataamiseen) kaupunkiliikenteeseen ei ole paras mahdollinen. Vedylle ominaisimmat käyttökohteet löytyvät teollisuudesta ja laivaliikenteestä sekä raskaasta liikenteestä siltä osin, kuin sen sähköistäminen on vaikeaa. Kaupunkiliikenteessä sähköistäminen ei ole ongelma, kun sen asettamat vaatimukset otetaan huomioon jo aikataulu- ja linjastosuunnittelussa, infran rakentamisessa sekä liikenteen kilpailuttamisessa. Suunnittelussa voidaan siten huomioida bussien akkujen lataamiseen kuluva aika ja pitemmällä linjalla on mahdollista ladata akkuja ajonaikana päätepysäkillä.

Vetybussin hyötysuhde on vain 34 %, kun hyötysuhde sähköbussilla on 80 %. Polttokennossa vedyn polttaminen sähköksi tuottaa hukkaenergiaa, jota tosin voidaan käyttää bussien lämmittämiseen.

Norjassa tehty kokeilu vetybussien käyttämistä osoitti, että teknisesti vetybussi ei ole vielä saavuttanut riittävästi maturiteettia. Polttoaine-, huolto- ja tankkausinfrastruktuurin aiheuttamat kulut ovat olleet huomattavasti oletettua korkeampia. Lisäksi vetybussin hankintahinta huomattavasti korkeampi kuin sähköbussin.

08.12.2021

HSL seuraa aktiivisesti vedyn käytön mahdollisuuksia tulevaisuudessa, esimerkiksi VTT- ja kalustovalmistajayhteistyön kautta ja on valmis reagoimaan, mikäli vedyn käyttöönoton hidasteena tällä hetkellä olevia asioita, kuten saatavuus jakeluverkon puuttuessa ja kaluston hinta, saadaan vähennettyä kilpailukykyisen liikennöinnin vaatimalle tasolle. HSL on yhdessä VTT:n kanssa selvittämässä erilaisten käyttövoimien soveltuvuutta eri liikennetyypeille. Tässä yhteydessä tarkastellaan myös vedyn käytön mahdollisuuksia osana tulevaisuuden liikennettä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan, rakentamispalveluliikelaitos Staran ja Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 372

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

08.12.2021

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 812

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 422

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti liikenteen päästöjen tulee vähentyä 69 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Liikenteen osalta sähköautojen osuuden kasvun ja raskaan liikenteen ajoneuvoteknologian kehityksen arvioidaan olevan vaikuttavimpia toimenpiteitä.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee lisäksi jatkuvasti, sillä autonvalmistajat panostavat merkittävästi sähköautoihin.

08.12.2021

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttokennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla Helsinki muistuttaa, että vety on räjähdysherkkää kaasua, mistä syystä vetyjakeluaseman sijoittamisessa on otettava huomioon muun muassa riittävät suojaetäisyydet. Raskaan liikenteen vetyjakeluasemat kannattaa sijoittaa logistiikkakeskittymien ja joukkoliikennevarikoiden yhteyteen. Ulkomaisten esimerkkien perusteella näiden yhteyteen on mahdollista toteuttaa jakeluasemia myös henkilöautoille.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 402

Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite kaupunkiviljelyn edistämises- tä

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti valtuutettu Ilkka Taipaleen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta edistää kansalaisjärjestöjen ja yhdistysten kiinnostusta yhteiskäyttöisten maakellareiden rakentamiseksi ja käyttämiseksi Helsingissä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

16 äänestys

Valtuutettu Thomas Wallgrenin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuutettu Thomas Wallgrenin toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 31

Hilka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Nita Austero, Eva Biaudet, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 6

Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Suomalainen

Tyhjä: 47

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry

Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen

Poissa: 1
Tuomas Nevanlinna

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Thomas Wallgrenin ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 25 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki laatii yhteistyössä asiasta kiinnostuneiden järjestöjen ja osuuskuntien kanssa suunnitelman siitä, miten kaikille halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus viljelypalstaan tai viljelylaatikkoon, joka sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa. Lisäksi aloitteentekijät esittävät selvitettäväksi, miten halukkaille kaupunkilaisille voidaan tarjota mahdollisuus säilytystilaan maakellarissa, tai maakellarin olosuhteita vastaavassa tilassa, joka sekin sijaitsee korkeintaan viidentoista minuutin kävelymatkan päässä kotoa.

Kaupunki pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Kaupungilla ei ole kuitenkaan mahdollisuutta tarjota maakellareita yhteiskäyttökellareiksi. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa toimintaa. Yhdistys olisi paras taho vastaamaan tällaisen toiminnan tasapuolisesta ja valvotusta organisoinnista. Myös maakellarit edellyttävät vuosittaista siivousta ja niiden toimivuudesta tulee huolehtia.

Helsingissä on tarjolla viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Kaupungissa on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, jotka ovat käytettävissä nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä.

Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu johtuen viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä". Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

08.12.2021

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyalueeseen soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Lisäksi kerätään tietoja muun muassa kaupunkiviljelyalueiden viljelyaktiivisuuteen, ympäristön siisteyteen, turvallisuuteen, toiminnallisuuteen ja mahdollisten vesipisteiden sijainteihin liittyen. Työn on tarkoitus valmistua keväällä 2022. Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihoidella jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkeiltä. Perunakellareita ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, etteivät rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Oheismateriaali

1 Päivitettävänä oleva Viljellään kaupungissa -opas (2014)

Muutoksenhaku

08.12.2021

Asia/20

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 374

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 810

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 576

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki tarjoaa viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Helsingissä on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, joiden tarkoitus on toimia nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset palstat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä. Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu joutuessaan viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin uudelleen kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Helsingin kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan ”Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä”. Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Kaupunkiviljelyalueista kerätään tietoja muun muassa viljelyaktiivisuudesta, ympäristön siisteydestä, turvallisuudesta, toiminnallisuudesta ja mahdollisista vesipisteiden sijainneista. Työ on valmis keväällä 2022.

Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa

erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkevaltalta. Perunakellareitakin ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, ettei rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Kaupungilla ei ole yhtäkään maakellaria, joka voisi toimia yhteiskäyttökellarina. Toimivan systeemin saavuttamiseksi tässäkin asiassa yhdistys olisi paras tapa vastaamaan tasapuolisesta ja valvotusta toiminnasta. Maakellaritkin täytyy siivota vuosittain ja huolehtia niiden toimivuudesta. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että se pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden kaupungissa halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Nummi, projektipäällikkö: 310 38475

[elina.nummi\(a\)hel.fi](mailto:elina.nummi@hel.fi)

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382

[katriina.arrakoski\(a\)hel.fi](mailto:katriina.arrakoski@hel.fi)

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626

[jussi.luomanen\(a\)hel.fi](mailto:jussi.luomanen@hel.fi)

§ 403

Valtuutettu Amanda Pasasen aloite maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Palautusehdotuksen käsittely

Valtuutettu Jussi Halla-aho ehdotti valtuutettu Pia Pakarisen kannattamana, että asia palautetaan kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Monet välttämättömät tarvikkeet, tuoteryhmät ja palvelut aiheuttavat taloudellisia vaikeuksia kaikkein vähävaraisimmille. Esimerkkeinä voidaan aloitteessa mainittujen tuotteiden ohella mainita hygieniatarvikkeet yleensä, ruoka, vaatteet, lasten harrastukset, tietotekniikka, liikuminen ja lääkkeet. Suomessa on sosiaaliturvajärjestelmä ja siihen liittyvä toimeentulotuki, jonka tarkoitus on auttaa vähävaraisimpia selviytymään välttämättömistä menoistaan.

Ei ole perusteltavissa, että juuri kuukautisvälineet olisivat tuoteryhmä, jota kaupungin on jaettava maksutta. Lisäksi kaupunki, toisin kuin vaikkapa toimeentulotuesta päävastuussa oleva Kela, ei käytännössä pysty valvomaan, että avun piirissä olisivat vain kohderyhmään kuuluvat henkilöt.

Kuten aloitteessakin todetaan, kuukautisvälineiden kustannukset ovat muutamia euroja kuussa. Kustannusta ei voida yksilötasolla pitää niin merkittävänä, että kaupungille ilmaisjakelusta aiheutuva rahallinen ja hallinnollinen kuormitus olisi perusteltavissa.

Asia tulee palauttaa valmisteltavaksi siten, että edellä oleva otetaan huomioon. Kaupungin toimialojen ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin.

17 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan, EI-ehdotus: Esitys palautetaan valmisteltavaksi valtuutettu Jussi Halla-ahon ehdottamin perusteluin.

Jaa-äännet: 50

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 31

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Tyhjä: 3

Sini Korpinen, Laura Rissanen, Nina Suomalainen

Poissa: 1

Marcus Rantala

Kaupunginvaltuusto jatkoi asian käsittelyä.

Eriävä mielipide

Valtuutettu Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen palautusesityksestä ilmenevillä perusteluilla.

Valtuutetut Dani Niskanen, Arja Karhuvaara, Teija Makkonen, Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pirkko Ruohonen-Lerner, Laura Korpinen, Mika Raatikainen, Marko Kettunen, Pia Kopra ja Mari Rantanen jättivät eriävän mielipiteen samoin edellä mainituin perusteluin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Amanda Pasanen ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille ja vähävaraisille.

Kaupunginvaltuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi (2.6.2021 § 170) siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samalla tulee valmistautua rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa vuoden 2022 talousarvion puitteissa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja katsoo, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja sosiaali- ja terveystoimiala voivat käyttösuunnitelmiansa puitteissa yhteistyössä järjestää kokeilun soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun ja osallisuuden malleja.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan ja nuorisoneuvoston lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 376

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

02.06.2021 Palautettiin

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 19.05.2021 § 146

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

05.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 820

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho:

Monet välttämättömät tarvikkeet, tuoteryhmät ja palvelut aiheuttavat taloudellisia vaikeuksia kaikkein vähävaraisimmille. Esimerkkeinä voidaan aloitteessa mainittujen tuotteiden ohella mainita hygienia- ja tarvikkeet yleensä, ruoka, vaatteet, lasten harrastukset, tietotekniikka, liikuminen ja lääkkeet. Suomessa on sosiaaliturvajärjestelmä ja siihen liittyvä toimeentulotuki, jonka tarkoitus on auttaa vähävaraisimpia selviytymään välttämättömistä menoistaan. Ei ole perusteltavissa, että juuri kuukautisvälineet olisivat tuoteryhmä, jota kaupungin on jaettava maksutta. Lisäksi kaupunki, toisin kuin vaikkapa toimeentulotuesta päävastuussa oleva Kela, ei käytännössä pysty valvomaan, että avun piirissä olisivat vain kohderyhmään kuuluvat henkilöt.

Kuten aloitteessakin todetaan, kuukautisvälineiden kustannukset ovat muutamia euroja kuussa. Kustannusta ei voida yksilötasolla pitää niin merkittävänä, että kaupungille ilmaisjakelusta aiheutuva rahallinen ja hallinnollinen kuormitus olisi perusteltavissa.

Asia tulee palauttaa valmisteltavaksi siten, että edellä oleva otetaan huomioon. Kaupungin toimialojen ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jussi Halla-Ahon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva,

Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6

01.11.2021 Pöydälle

26.04.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.04.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Amanda Pasasen ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamista nuorille ja vähävaraisille:

”Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että Helsinki selvittää mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille sekä kaikille itsensä vähävaraisiksi kokeville. Aloitteen mukaan kuukautisiin liittyvään kuukautisköyhyyteen ja taloudelliseen epätasa-arvoon on tärkeää puuttua. Ilmaisia kuukautisvälineitä tulisi olla tarjolla kouluissa ja terveyskeskuksissa.

Kuukautisköyhyydestä puhuttaessa (engl. period poverty) viitataan tilanteeseen, jossa terveystieteiden ja tamponien osto voi lohkaista suuren osan viikon käyttövaroista, varsinkin jos samassa taloudessa asuu useampi nainen.

Valtuustoaloitteeseen liittyvä päätöshistoriaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta totesi aiemmassa lausunnossaan 19.1.2021 § 13, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ei kuulu terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 9.2.2021 § 22 käynnistää toimialallaan rajatun kokeilun maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.6.2021 § 170 palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kartoitetaan maksuttomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samanaikaisesti valmistaudutaan rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisessa perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Terveydenhuoltolaki määrittelee terveydenhuollon perustehtävät

Terveysasemien perustehtävänä on huolehtia kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveystyöstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaiden terveydenhoito, terveysneuvonta, lakisääteisiin ja tarpeellisiin erikoistutkimuksiin ohjaaminen, koulujen terveydellisten olojen valvonta sekä koko kouluyhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa nuorille sekä vähävaraisille ei kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin. Koulujen terveydenhoitajat ovat tarvittaessa käytettävissä asiantuntijoina kasvatus- ja koulutustoimialan organisoimassa rajatussa maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen liittyvässä suunnittelussa.

Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tii-

vistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että nuorten mielipiteitä kuullaan asiassa ja sen toteuttamistavoissa. Kuukautistarvikejakelun kokeilun tuloksia tulee arvioida ennen kuin toimintatapaa laajennetaan kaikkiin kaupungin kouluihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen nuorille sekä vähävaraisille mahdollisesti vähentää niin sanottua kuukautisköyhyyttä. Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia.

Kansallinen päätös eduskunnassa kuukautisvälineiden arvolisäveron alentamisesta parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kuukautisvälineiden hinnan laskiessa naisille ja tytöille kohdistuva kustannusrasite pienentyisi.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Korvataan Terveystoimialan määritlee terveydenhuollon perustehtävät -alaotsikon toiseksi viimeinen kappale seuraavalla: Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Korjataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdis-

tettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia. Kuitenkin kuukautisside- ja tamponipakkauksia saa edullisimmillaan reilusti alle kahden euron hinnalla, mikä normaalisti riittää yhden henkilön kuukauden tarpeisiin. Kuukuppia käyttämällä hinta jää vieläkin pienemmäksi. Kuukautisköyhyysilmiötä ei siten Suomessa tosiasiallisesti ole, kun lisäksi huomioidaan se, että lähtökohtaisesti jokaisen nuoren elämästä vastaa 1-2 aikuista. Lautakunta toteaa, että terveystieteiden ilmaisella jakamisella ei ole perheille relevanttia taloudellista merkitystä, ja niiden jakamiseen ryhtymällä ainoastaan lisättäisiin hallinnon kuluja.

Lisäksi poistetaan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi - alaotsikon toinen kappale kokonaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

08.12.2021

Ei-äänet: 2
Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Laura Korpinen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnosta vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

17.08.2021 Pöydälle

19.01.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 275

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Amanda Pasasen valtuustoaloitteesta maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille:

Kaupunginvaltuusto palautti valmisteluun Amanda Pasasen valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille. Valtuusto edellytti erilaisten jakelumahdollisuuksien kartoittamista sekä valmistautumista rajatun kokeilun käynnistämiseen perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia näille vaihtoehdoille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Aloitteessa ehdotetaan, että maksuttomia kuukautisvälineitä jaettaisiin nuorille ja vähävaraisille. Aloitteen mukaan kuukautisvälineiden tarjoamisessa tulisi huomioida käyttäjien henkilökohtaiset valinnat. Helsingissä oli 13–29 -vuotiaita menstruoivia vuonna 2019 lähes 80 000. Kuukautisvälineiden hinnat vaihtelevat, mutta halvin terveystarvikepakkaus olisi hinnaltaan 1,04 euroa ja tamponipakkaus 1,10 euroa. Kuukuppien hinta-arvio olisi 30 euroa. Kuukautissiteitä tai tamponeja tarvitaan kaksi pakettia kuukaudessa. Kuukupin käyttäjät tarvitsevat kuukupin lisäksi aloitustarvikkeet. Jos oletetaan, että 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä ja 40 prosenttia tamponeja, olisivat kokonaiskustannukset kaikkien 13–29 -vuotiaiden menstruovien osalta 136 900 euroa kuukaudessa. Kuukupin käyttäjien ollessa 20 prosenttia menstruovien osuudesta olisi heidän osaltaan kustannukset 960 000 euroa. Kuukupin, tamponien ja kuukautissiteiden yhteiskustannukset kaikkien menstruovien osalta olisivat 1 642 800 euroa vuodessa. Välinekustannusten lisäksi jakelumuo- to vaikuttaa kokonaiskustannuksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on selvitetty maksuttomien kuukautisvälineiden pilotointia neljän kuukauden ajan neljässä yksikössä, joissa opiskelee yhteensä noin 1600 menstruovaa oppijaa. Kuukautisvälineet tulisivat näille neljälle kuukaudelle maksamaan 21 000 euroa (mikäli 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä, 40 tamponeja ja 20 kuukuppeja). Jakelu voitaisiin toteuttaa joko automaattilla tai henkilöstöresursseilla.

Tällä hetkellä markkinoilta ei löydy automaatteja, jotka mahdollistaisivat käyttäjille räätälöityjen kuukautisvälineiden noudon kuukausittain. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan selvitysten mukaan automaatti on toteutettavissa, mutta sen suunnittelu vaatii yhteiskehittelyä jakeluautomaatteja tarjoavien yritysten kanssa. Vuokrattavia automaatteja ei ole markkinoilla toistaiseksi tähän tarkoitukseen saatavilla. Eräs hoitotarvikkeiden jakeluautomaatteja myyvä yritys arvioi yhden laitteiston hinnaksi 20 000 euroa. Koulun tai oppilaitoksen ostama lokerikko mahdollistaisi 20 oppijan noudon päivää kohden. Tämän lisäksi tuotteiden tilauksesta, automaatin päivittäistäytöstä ja asiakastyöstä vastaisi erikseen palkattava työntekijä. Kuukautisvälineiden jakaminen automaattilla tulisi yrityksen hinta-arvion mukaan olemaan neljän yksikön osalta 80 000 euroa. Kun summaan lisätään työntekijä- ja kuukautisvälinekustannukset, nousevat pilotin kokonaiskustannukset yli 110 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta (19.1.2021 § 13) totesi lausunnossaan, ettei ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen koulu- ja opiskelutervey-

denhuollossa kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Koska välineiden jakaminen ei myöskään kuulu opettajien virka- ja työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin, mikäli kouluilla jaettaisiin kuitisvälineitä, tulee ne jakaa muutoin, kuin opetushenkilöstön toimesta. Tällöin tulisi kuitisvälineiden jakelijaksi palkata työntekijä. Tällöin välineet tilattaisiin suoraan yksikköihin ja jakelija hoitaisi kuitisvälinepakettien räätälöinnin ja jakamisen käyttäjäkohtaisesti. Tässä toteutuksessa haasteena olisi välineiden varastointi ja jakelu sellaisessa paikassa, joka mahdollistaisi oppijalle kuitisvälineiden noutamisen huomiota herättämättä. Maksuttomien kuitisvälineiden pilotissa kuitisvälineiden jakelija palkattaisiin viidelle kuukaudelle, jolloin palkkakustannukset olisivat 25 500 euroa. Projektikoordinaattorin palkka ja kuitisvälineiden hankintakustannukset tulisivat karkeasti arvioituna olemaan yhteensä noin 46 000 euroa.

Parhain tapa jakelun hoitamiseen olisi automaatti, joka olisi kaikkien helsinkiläisten nuorten ja vähävaraisten, ei vain Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppijoiden saavutettavissa. Automaatti tulisi sijoittaa tilaan, josta välineiden saanti hoituisi vaivattomasti, itselleen sopivaan aikaan ja huomiota herättämättä. Tällaisiksi jakelupaikoiksi soveltuisi parhaiten esimerkiksi apteekit ja terveysasemat. Ongelmana on, että tiedossa ei ole automaattien saatavuutta.

Kartoituksessa selvisi jakelun haasteellisuus asian sensitiivisyyden sekä korkeiden resurssien suhteen. Jotta oppijat pääsisivät vaikuttamaan pilotoinnin sisältöön ja toteutukseen, tulisi pilotointi toteuttaa alusta loppuun asti yhteistyössä heidän kanssaan. Keskeistä pilotissa olisi vaikuttavuuden arviointi alku- ja loppukyselyjen avulla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole resursseja pilotoinnin toteuttamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasvon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon.

Käsittely

24.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sini Korpinen: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Kannattaja: Veli-Pekka Dufva

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Korvataan kappale 10 seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Kannattaja: Petra Malin

Sini Korpisen ja Ozan Yanarin vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

08.12.2021

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan
Yanarin vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutus-
lautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kus-
tannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että kou-
lu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi.
Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sotien ja kaskon toimialojen välillä.
Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan
Yanarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

17.08.2021 Pöydälle

09.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

Asia/21

---

heidi.halkilahti(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 404

Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurannasta ja kehittämisestä

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Anna Vuorjoki ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan trans- ja muunsukupuolisten hoitoon pääsyn arviointia, epäkohtien korjaamista ja hoidon kehittämistä.

Kaupunginhallitus katsoo, että sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja sukupuoli-identiteetin korjausprosessin hoitoon pääsyä ja hoitopolku on aiheellista selvittää sosiaali- ja terveystoimialalla. Myös henkilöstön osaamisen kehittämisen tarvetta on syytä arvioida ja järjestää mahdollisesti tarvittavaa lisäkoulutusta.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (Palko) hyväksyi kesäkuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketieteellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalan (HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysforian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklini-

koille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen tai psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden. Sukupuolidysforiaa kokevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoitoon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

HUS Psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä. Sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolun kehittämiseen ja täydentävän koulutuksen kohdentamiseen on valmiuksia.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 377

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 822

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela:

Perusteluiden kuudennen kappaleen loppuun: Sukupuolidysforiaa kokevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoitoon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

08.12.2021

Tyhjä: 1
Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä).

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 174

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ja 18 muun valtuutetun trans- ja muunsukupuolisten hoidon seurantaa ja kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuutta toteuttaa arviointi, miten helsinkiläisten sukupuolidysforiaa kokevien ihmisten hoitoon pääsy toteutuu ja miten Palkon uudet suositukset ovat vaikuttaneet siihen sekä tehdä arvioinnin pohjalta suunnitelma tutkimuksiin ja hoitoon pääsyyn liittyvien epäkohtien korjaamiseksi yhteistyössä HUSin kanssa ja varmistaa, että perusterveydenhuollon henkilöstöllä on riittävä osaaminen sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten kohtaamiseksi sekä hoidon toteuttamiseksi tai hoitoon ohjaamiseksi asianmukaisesti.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (Palko) hyväksyi kesäkuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketieteellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalaan (HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysforian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklinikoille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Sukupuoli-identiteetin variaatio tarkoittaa sukupuoli-identiteetin asettumista mihin tahansa kohtaan mies-nainen dimensiolla tai sen ulkopuo-

lelle, ei ainoastaan jakoa miehiin ja naisiin. Vain osalla sukupuoli-identiteetin variaatioon liittyy merkittävää kärsimystä ja toimintakyvyn heikkenemistä ja vain osa toivoo saavansa lääketieteellistä hoitoa.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen ja psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden.

HUSin keskitetyiltä psykiatrisilta poliklinikoilta saadun selvityksen mukaan sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin hakeutuvien täysi-ikäisten määrä on Suomessa vuosina 2007–2017 20-kertaistunut ja kasvu on edelleen jatkunut jyrkkänä.

HUS psykiatrian sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla lähetemäärä on kaksinkertaistunut vuodesta 2017 ja alkuvuoden 2021 perusteella lisäys vuoteen 2020 verrattuna on 39 %. Tutkimusjaksolle tulevien jonotusaika on kasvanut (alle 3 kuukautta jonottaneita 89 % vuonna 2019, 82 % vuonna 2020 ja 74 % vuonna 2021). Viidessä kuukaudessa poliklinikalle pääsee 99 % lähetetyistä.

HUSin sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla oli vuonna 2019 hoidossa 276 helsinkiläistä potilasta ja vuonna 2020 362 potilasta. Vuonna 2019 toteutui 914 käyntiä ja vuonna 2020 1413 käyntiä. Tänä vuonna 1.1.–24.4.2021 käyntejä oli 590.

HUS psykiatrian näkemyksen mukaan Palkon suositukset eivät heikennä sukupuolidysforiasta kärsivien potilaiden asemaa, vaan tuovat tämän asiakasryhmän näkyväksi terveydenhuollossa, yhdenvertaistavat palveluita ja painottavat riittävän aikaista selvittelyä ja tukea sekä kykyä kohdata sukupuolen moninaisuutta ja tunnistaa potilaista ne, jotka tarvitsevat keskitetyn yksikön palveluita. Suositukset myös varmistavat sukupuolenkorjaushoitojen turvallisuutta ja oikea-aikaisuutta.

HUS psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä, vaan ne selkeyttävät vastuujakoa terveydenhuollon toimijoiden kesken. HUS psykiatria ilmaisee valmiutensa kehittää helsinkiläisten sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolkua ja kohdentaa Helsingin alueellisiin palveluihin täydentävää sukupuolidysforia-koulutusta nykyisen matalan kynnyksen konsultaatiotoiminnan lisäksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala tulee vielä tarkemmin selvittämään kyseisen asiakasryhmän hoitoon pääsyä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Lisäksi henkilöstön osaamisen kehittämisen tarvetta arvioidaan ja mahdollisesti tarvittavaa lisäkoulutusta järjestetään. Helsinki-HUS Psykiatrian työnjakosopimuksen puitteissa sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja sukupuolenkorjausprosessin hoitopolkua on aiheellista vielä tarkentaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu ja oikea-aikainen sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän dysforian hoito voi merkittävästi lievittää kärsimystä ja kohentaa sosiaalista toimintakykyä.”

Käsittely

31.08.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Pyydetään että lausunto palautetaan valmisteluun. Lausunnon kaksi viimeistä kappaletta ennen esittelijän perusteluita tulee kirjoittaa uudestaan. Lausunnon toiseksi viimeisessä kappaleessa tulee ottaa kielteinen kanta aloitteessa tehtyihin ehdotuksiin. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale antaa vääränlaisen lupauksen hoidon kohdistamisen ja oikea-aikaisuuden helppoudesta.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Jäsen Mikko Paunio kannatettua Laura Korpisen palautusehdotusta keskustelu rajattiin palautusehdotukseen ja palautusehdotuksesta äänestettiin (äänestys 1).

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus palautusehdotuksesta äänestämisen jälkeen:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Lausunnon toiseksi viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita korvataan seuraavaksi: Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon väheneviä resursseja ei pidä käyttää aloitteessa vaadittujen selvitysten tekemiseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta luottaa sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnan osaamiseen ja ammattitaitoon ja siihen, että potilaat kohdataan ja hoidetaan ihmisinä ja että tarvitsevat ohjataan hoitoon. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toi-

mijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita poistetaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautusehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian käsittelyn jatkamisen äänin 10 - 2 (poissa 1). Äänestyksen jälkeen lautakunta jatkoi asian käsittelyä.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen 10 - 2 äänin (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 405

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite kätilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamisesta

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, miten sosiaali- ja terveyslautakunta voi käytännössä seurata HUS:n kätilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamiseksi korjaavien toimenpiteiden etenemistä. (Silja Borgarsdóttir Sandelin)

Käsittely

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelin ehdotti valtuutettu Eva Biaudet'n kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta, miten sosiaali- ja terveyslautakunta voi käytännössä seurata HUS:n kätilöiden työympäristön ja työsuhteiden parantamiseksi korjaavien toimenpiteiden etenemistä.

Valtuutettu Sinikka Vepsä ehdotti hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta siihen, että Helsinki HUS:n suurimpana omistajakuntana kiinnittää huomiota siihen, että kuntalaisten käytössä ovat laadukkaat erikoissairaanhoidon palvelut sekä ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö. HUS:n talouteen liittyvässä päätöksenteossa tulee Helsingin ja Helsingin edustajien kiinnittää huomiota henkilöstön työhyvinvointiin sekä nykyistä kilpailukykyisemmän palkkatason luomiselle.

Puheenjohtaja totesi, ettei toivomusponssi liity käsiteltävänä olevaan asiaa eikä toivomusponssia oteta näin ollen käsiteltäväksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

18 äänestys

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin toivomusponssi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 75

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Tyhjä: 8

Pentti Arajärvi, Ville Jalovaara, Marko Kettunen, Laura Korpinen, Otto Meri, Mika Raatikainen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara

Poissa: 2

Jussi Halla-aho, Sanna-Leena Perunka

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin ehdottaman toivomusponssen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

08.12.2021

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelin ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan toimenpiteitä kättilöiden työympäristön parantamiseksi ja työsuhteiden ketjuttamisen lopettamiseksi.

Kättilöt työskentelevät Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) sairaaloissa. HUSin antaman lausunnon mukaan kättilöiden esittämiin huoliin on suhtauduttu erittäin vakavasti ja tilanteen haasteet on tunnistettu. Korjaavina toimenpiteinä on ryhdytty mm. synnytyssalien käyttöasteen tilannekuvan luomiseen, vakanssien lisäämiseen, sisäisen sijaispoolin perustamiseen ja vakituisten vuosilomasijaisten määrän lisäämiseen. Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun. Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa vahvistetaan palvelujen järjestäjäroolia ja kehitetään palvelutuotannon ohjausta. Henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin kiinnitetään jatkossa laaja-alaisesti huomiota.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveystalokunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

08.12.2021

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite
- 2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 379

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 821

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluiden neljännen kappaleen loppuun:

Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun.

08.12.2021

Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.10.2021 § 240

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Silja Sandelin Borgasdottirin ja 15 muun valtuutetun kättilöiden työympäristöä koskevaan aloitteeseen:

”Aloitteessa edellytetään Helsingin kaupungin ja HUSin Helsingin edustajien ryhtyvän toimiin HUSin toimintatapojen ja kättilöiden työympäristön parantamiseksi sekä työsuhteiden vuosikautisten ketjuttamisen lopettamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa esille nostettu kättilöiden työskentely tapahtuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) sairaaloissa ja muun muassa henkilöstön hyvinvointiin liittyvät asiat ovat kättilöiden osalta työnantajan eli HUSin vastuulla.

HUSin aloitteeseen antaman lausunnon mukaan tunnistettujen haasteiden perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

Helsingin kaupunki on kehittämässä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistoimintaa osana tulevaa sote-uudistusta. Järjestäjäroolia tul- laan vahvistamaan ja lisäksi palvelutuotannon ohjausta kehitetään. Palvelutuotannon ohjauksessa kiinnitetään laaja-alaisemmin huomiota muun muassa henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Työympäristöllä ja työskentelyolosuhteilla on merkittävä vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin ja terveyteen. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja.”

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annamari Rinne, työnantajapolitiikan päällikkö, puhelin: 310 24044
annamari.rinne(a)hel.fi

§ 406

Valtuutettu Alviina Alametsän aloite uimarannasta Hanasaaren voimalalta vapautuvaan tilaan

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Johanna Nuorteva ehdotti valtuutettu Nina Katariina Miettisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän Hanasaaren alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä mahdollisuutta toteuttaa alueelle uimapaikka. Selvityksessä tutkitaan tarkoituksenmukaisin paikka sekä se, tulisiko uimapaikka toteuttaa uimarantana, kevyempänä uimalaiturina tai tarvittaessa yksityisen toteuttajan avulla merivesialtaana tai kelluvana uimalana. Kaupunginvaltuusto viittaa uuteen kaupunkistrategiaan, jonka mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin on syytä panostaa kaupunkitilassa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

19 äänestys

Valtuutettu Johanna Nuortevan ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Valtuutettu Johanna Nuortevan toivomusponsi

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 27

Outi Alanko-Kahiluoto, Fatim Diarra, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Shawn Huff, Kati Juva, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Minja Koskela, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Johanna Nuorteva, Sanna-Leena Perunka, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 11

Sirpa Asko-Seljavaara, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Atte Kaleva,

Marko Kettunen, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Mia Nygård-Peltola, Mika Raatikainen, Mari Rantanen

Tyhjä: 47

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Pia Kopra, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Elina Valtonen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Johanna Nuortevan ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää uimarannan tai muun uimapaikan rakentamista Hanasaaren suljettavalta hiilivoimalalta vapautuvaan tilaan.

Hanasaaren voimalalta vapautuvan alueen asemakaavoitus aloitetaan lähiaikoina. Uimapaikan sijoittamista voidaan tutkia asemakaavan laatimisen yhteydessä.

Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uintikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keinotekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti toteutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien että esirakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset tekeillä. Huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaan kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epäpuhtauksia.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että Hanasaaren rakentuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimapaikan perustamista, koska alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Ranta on äkkisyvä ja sen läheisyydessä on veneväyliä ja vilkasta vesiliikennettä.

Uimarannan ylläpitäjällä on useita lakisääteisiä velvollisuuksia. Uusia uimapaikkoja ei voi perustaa ilman selvitystä uimapaikan turvallisuudesta, veden uintikelpoisuudesta, liikenneturvallisuudesta ja hälytysajoneuvojen pääsystä rannan läheisyyteen. Uimapaikan ylläpitäjänä kaupunki vastaa riskien arvioinnista, turvallisuuden toteutumisesta sekä terveyshaittojen ja vaarojen tunnistamisesta. Liikuntapalvelujen arvion mukaan Hanasaaren voimalalta vapautuva alue ei ole riittävän turvallinen avoimelle uimapaikalle.

Avointa uimapaikkaa parempi ratkaisu olisi selkeästi erotettu merivesiallas tai kelluva uimala. Tällaisen perustamista voidaan selvittää asemakaavan laatimisen yhteydessä, jos hankkeelle löytyy yksityinen toteuttaja. Liikuntapalvelujen lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin.

Asiasta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot. Vastaus on lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731

08.12.2021

maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 380

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 819

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 9 jälkeen:

"Kaupunginhallitus viittaa uuteen kaupunkistrategiaan, jonka mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin on syytä panostaa kaupunkitilassa.

Kaupunginhallitus edellyttää, että Hanasaaren alueen asemakaavan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

laatimisen yhteydessä selvitetään, millä tavalla uimapaikka olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa alueelle. Selvityksessä tutkitaan tarkoituksenmukaisin paikka sekä se, tulisiko uimapaikka toteuttaa uimarantana, kevyempänä uimalaiturina tai tarvittaessa yksityisen toteuttajan avulla merivesialtaana tai kelluvana uimalana."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanus, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 5

Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä)

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 549

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Hankennumero 5264_207

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hanasaaren voimalaitokselta aikaistetusti jo vuonna 2023 vapautuvan nykyisen hiilikasan alueen asemakaavoitus on vielä käynnistämättä, mutta se tullaan käynnistämään lähiaikoina. Alueelle on tarkoitus laatia asemakaavaa pääasiassa asuinkäyttöön ja uimarannan sijoittamista alueelle voidaan tutkia asemakaavan laatimisen yhteydessä.

Sompasaarenaltaan puolella hiilien lastauslaiturina nykyisin toimivan Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uintikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keinotekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti toteutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien, että esirakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset tekeillä. Tällä hetkellä tiedetään, että huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaankin kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epäpuhtauksia.

Mikäli uimarantaa ei voida alueelle toteuttaa, jonkinlainen kelluva uimalaratkaisu saattaisi tulla kyseeseen.

Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren rakentuu alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren rakentuu alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen.

05.10.2021 Pöydälle

08.12.2021

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 159

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimarannan ja -paikan perustamista Hanasaaren voimalaitoksen läheisyyteen. Aloitteessa ehdotettu alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Uusien uimapaikkojen perustamisen yhteydessä on keskeistä huomioida turvallisuuskysymykset. Uimarantojen ja -paikkojen kohdalla turvallisuuselementti korostuu Kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), joka määrää palveluntarjoajalle huolellisuusvelvoitteen. Lain mukaan palveluntarjoajan tulee tuntea palveluun liittyvät riskit ja huolehtia siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Samaten lain mukaan uimapaikan turvallisuudesta tulee tehdä selvitys, josta ilmenee muun muassa, kuinka uimapaikka soveltuu sen lähiympäristöön, millaisia vaikutuksia uimapaikalla on liikenteeseen, ja miten hälytysajoneuvon pääsy uimapaikan läheisyyteen on järjestetty.

Uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua riskiarviointiin. Riskien arvioinnissa tunnistetaan, mitä vaaroja toimintaan liittyy, missä tilanteessa vaaroja voi esiintyä ja millaisia tapaturmia tai onnettomuuksia toiminnassa voi tapahtua. Arvioinnin pohjalta suoritetaan toimenpiteitä vaarojen poistamiseksi, riskien pienentämiseksi ja tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi. Kirjallinen riskien arviointi tulee sisällyttää osaksi uimapaikan turvallisuusasiakirjaa.

Aloitteessa mainittu Hanasaaren voimalan ranta on saadun tiedon mukaan äkkisyvä, mikä jo itsessään on riskitekijä turvallisuuden kannalta. Lisähaasteita tuottaa Hanasaaren läheisyydessä olevat veneväylät ja vilkas vesiliikenne. Tällaisten paikkojen läheisyyteen ei liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan tule perustaa avoimia uimapaikkoja tai -rantoja. Ainoa riittävän turvallinen uimapaikka tämän kalta-

seen ympäristöön olisi erillinen ja selkeästi rajattu uimala (ks. liite). Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemystä puoltaa myös opetusministeriön uimapaikkojen rakentamiseen keskittyvä Liikuntapaikkajulkaisu 90.

Helsingissä sijaitsee tällä hetkellä 26 virallista uimarantaa. Suurinta osaa (25 kpl) näistä ylläpitää kaupungin liikuntapalvelukokonaisuus. Yhden rannan ylläpito kuuluu Helsingin seurakuntayhtymälle. Lisäksi liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää viittä (5) muuta uimapaikkaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin. Lisäksi on syytä huomioida, että uusien uimapaikkojen rakentaminen kasvattaa aina perustamiskustannuksien ohella liikuntapalvelukokonaisuuden käyttömenoja. Näin ollen ennen uusien liikunta- tai ulkoiluapaikkojen rakentamispäätösten tekemistä tulisi pohtia liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen korottamista.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Liikuntajohtaja Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi vs. liikuntajohtaja Petteri Huurre.

Vastaehdotus 1:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virke:

Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 2:

Lukas Korpelainen: Korvataan virke "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava." seuraavalla muotoilulla:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 3:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virkkeet:

Mikäli alueelle ei löydy yksityistä toimijaa toteuttamaan merivesiallasta, tarkastellaan alueen rakentamisen yhteydessä muokattavan rantaviivan suunnittelussa mahdollisuutta myös julkiselle uimarannalle, jos vesialueen turvallisuusolosuhteet tässä yhteydessä muuttuvat. Huomioidaan lisäksi Hermanninrannan suunnitellun rakentamisen yhteydessä mahdollisuutta perustaa alueelle julkinen uimaranta.

Kannattaja: Mahad Ahmed

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Joel Harkimo, Teija Makkonen

Ei-äännet: 11

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 11.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 3

Joel Harkimo, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen

08.12.2021

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 10. (3 tyhjää).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Joel Harkimo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 6

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Lukas Korpelainen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hylkäsi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 äänin 7 - 6.

Kolmen suoritettun äänestyksen jälkeen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä Lukas Korpelaisen vastaehdotusten 1 ja 2 mukaisesti muutetun ehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 407

Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamisesta

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Vesa Korkkula ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan ulkokoripallon harrastusmahdollisuuksien parantamista mm. rakentamalla uusi koripallokenttä hyvien kulkuyhteyksien varrelle, luopumalla koripallolle soveltumattomien monitoimikenttien rakentamisesta ja selvittämällä tarvittavia toimenpiteitä koripallon harrastajilta.

Ulkokoripallon harrastusmahdollisuudet paranevat vielä tämän vuoden aikana, kun Vuosaaren liikuntapuistoon valmistuvat uudet koripallokentät. Kentille asennetaan lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite, rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävä valaistus, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi.

Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapoliittisesti kannattava asia. Vuosaassa ja sen lähiseuduilla on tällä hetkellä vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta, muttei yhtään virallista koripallon ulkopelikenttää. Ulkoliikuntapaikkoja sijoittelussa huomioidaan alueellisesti tasainen jakautuminen.

08.12.2021

Uusien koripallokenttien suunnittelussa on varauduttava sekä investointi- että ylläpitokustannuksiin. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000–70 000 euroa ja kentän pinnoite on uusittava säännöllisin väliajoin. Kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ikkivallalle, joten niitä on huollettava säännöllisesti.

Aloitteessa on yleisten toimenpiteiden lisäksi esitetty useita yksittäisiä koripallokenttiä koskevia parannusehdotuksia. Niihin on vastattu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnossa, joka on asian päätöshistoriassa. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 24.11.2021 § 381

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

08.12.2021

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 855

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 136

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa ulkokoripalloilun olosuhteiden parantamista. Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapoliittisesti kannatettava asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan kuuluva liikuntapalvelukokonaisuus on esittänyt vuonna 2020 tarve- ja verkostotarkastelun perusteella kaupunkiympäristön toimialalle (KYMP) uusien koripallokenttien rakentamista Vuosaaren liikuntapuistoon. Koripallon harrastusmahdollisuudet kyseisellä alueella ovat tällä hetkellä heikot, sillä Vuosaarella ja sen lähiseuduilla on vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta, eikä yhtään virallista koripallon ulkopelientä.

Liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan Vuosaaren liikuntapuistoon tulisi rakentaa aikuisten ja lasten koripallokenttä, joille asennettaisiin lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite. Kenttien rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävän valaistuksen asentaminen, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi. Liikuntapalvelukokonaisuuden ja kaupunkiympäristön toimialan määrärahojen supistumisen vuoksi kenttien rakentaminen on viivästynyt siten, että viimei-

sempien suunnitelmien mukaan koripallokenttien tulisi olla valmiita 31.10.2021.

Uusien koripallokenttien rakentamisessa on syytä huomioida niistä syntyvät investointi- ja ylläpitokulut. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000 – 70 000 euroa, minkä lisäksi maanrakennustyöt voivat nostaa lopullisia kustannuksia merkittävästi. Koripallokenttien pinnoite on syytä uusua säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ilkeille (koritelineiden kaataminen ja rikkominen, koripallosukkien hajottaminen). Molemmat edellä mainituista lisäävät kenttien ylläpitokustannuksia merkittävästi.

Ennen uusien ulkokoripallokenttien rakentamispäätösten tekemistä tulisi tarkastella liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen tilannetta ja riittävyyttä suhteessa jo kertyneisiin liikuntapaikkojen korjausvelkaan sekä ylläpitovelvoitteisiin.

Kommentit aloitteessa mainittujen koripallokenttien tilanteeseen:

1

Kaivopuiston koripallokentän ja skeittiparkin pinnoite ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa ja ylläpito kuuluu siten KYMPin järjestettäväksi. Kaupunkiympäristön toimialalta saatujen tietojen mukaan kummankaan kohteen pinnoite ei tällä hetkellä ole KYMPin investointiohjelmassa seuraavalle kolmelle vuodelle.

2

Mustikkamaan koripallokentän osalta liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostunut pinnoitteen korjaustarpeen. Rajallisten investointi- ja ylläpitomäärärahojen sekä liikuntapaikkojen merkittävän korjausvelan takia kentän peruskorjausta ei ole kuitenkaan pystytty mahdollistamaan liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointibudjettiin.

3

Uimastadionin koripallokentän liikuntapalvelukokonaisuus on kunnostanut kesällä 2021.

4

Meilahden koripallokenttä: Meilahden liikuntapuistossa on kaksi täysmittaista ja yksi pienempi koripallokenttä. Kaksi kentistä on vuokrattu YIT Suomi Oy Rakennukselle 31.8.2024 saakka Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) uuden sairaalan rakennustöitä varten. Rakennustöistä ja niin ikään liikuntapuistossa sijaitsevalta pesäpallokentältä kulkeutuu väistämättä likaa koripallokentälle. Liikuntapalvelu-

kokonaisuus on tiedostanut ongelman ja luonut loppukesästä 2021 toimintamallin, jolla koripallokenttä pyritään pitämään mahdollisimman puhtaana pelaamista varten.

5

Käpylän liikuntapuiston koripallokenttä: Käpylän liikuntapuiston jalkapallokenttien huoltamista varten alueelle tuodaan muutaman kerran vuodessa hiekkaa, mikä logistisista syistä kasataan puiston koripallokentälle. Kasat estävät kentän käytön noin viikon verran, muutoin kenttä on lähtökohtaisesti koripalloilijoiden käytössä. Samaisen kentän toisen koripallokorin rengas vaihdettiin alkukesästä 2021, minkä seurauksena yksi koripalloteline oli hetkellisesti poissa käytöstä.

6

Brahenkentän koripallokenttä: liikuntapuiston peruskorjaus alkoi syksyllä 2020 ja urakan kohteena on ennen kaikkea alueen ison kentän sekä sen pinnoitteen uusiminen. Peruskorjauksen jälkeen Brahenkentälle on myös jatkossa tarjolla useita käyttäjäryhmiä, kuten jalkapallo-, jää- ja koripalloilijat sekä amerikkalaisen jalkapallon pelaajat, jotka toisinaan haluaisivat käyttää kenttää samanaikaisesti. Liikuntapalvelukokonaisuus on peruskorjauksen yhteydessä käynnistänyt suunnittelutyön, jonka tavoitteena on määrittää se, mille käyttäjäryhmille Brahenkenttä on tulevaisuudessa pääasiallisesti tarkoitettu. Suunnittelutyö linkittyy oleellisesti Brahenkentän pinnoitteiden valintaan.

7

Oulunkylän koripallokentän korit ovat siirrettäviä, minkä seurauksena korien korkeus saattaa siirtojen jälkeen hieman poiketa oikeasta eli 305 cm korkeudesta. Koripallokenttä ja korit kuitenkin huolletaan säännöllisin väliajoin, jolloin myös mahdolliset korien korkeusvirheet korjataan

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 408

Valtuutettu Hannu Oskalan aloite kulttuurilaitosrahaston perustamisesta Helsingille

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Hannu Oskala ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuutta perustaa kulttuurilaitosrahasto lainojen myöntämiseksi kulttuuritoimijoille, tai vaihtoehtoisesti la-ventaa urheilu- ja ulkoilulaitosrahaston lainanmyöntöperiaatteita kattamaan myös kulttuuritoimijoiden hankkeet.

Aloitteen tavoitteena on pyrkimys parantaa kulttuuritoimijoiden rahoitusasemaa tarjoamalla toimijoille edullista lainaa.

Taustaa

Kaupungilla on kaksi kirjanpidollista rahastoa, joihin on rahastoitu varoja lainojen myöntämiseksi; asuntotuotantorahasto, josta myönnetään lainoja kaupungin omaan ARA-säänneltyyn asuntotuotantoon (Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin Asumisoikeus Oy:n hankkeet), sekä aloitteessa esimerkkinä mainittu urheilu- ja ulkoilulaitosrahasto (Uuv-rahasto), josta myönnetään lainoja nimensä mukaisesti koh-teisiin. Lisäksi kaupunki myöntää antolainoja vuosittain erikseen varatavista talousarviomäärärahoista, esimerkiksi tytäryhteisöillensä.

Uuv-rahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 1.11.1972, 632 §. Rahaston perustamisen taustalla olivat ao. aikakauden hallinnollisen kirjanpidon säännöksistä juontuneet talousarvioprosessin haasteet riittävien määrärahojen varaamiseksi kasvavassa kaupungissa mm. asumalähiöiden uimahallien ja kuntourheilutilojen rakentamiseen.

Perusteena rahaston perustamiselle nähtiin aikanaan urheilu- ja ulkolaitosten lähivuosien rakentamishjelmassa olleet mm. Oulunkylän urheilupuiston tekojääradan ja Myllypuron urheilupuiston rakennustyöt, uimahallien rakentaminen eri kaupunginosiin sekä jäähallin lisärakennuksen rakennustyöt. Rahaston nähtiin antavan kaupungille valmiuksia myös suhdannepoliittiseen säätelyyn; Uuv-rahaston alkupääomaksi siirrettiin vuoden 1969 työllisyysmäärärahoista säästynyt erä. Edellä mainitut rakentuvien kaupunginosien suuret investoinnit toteutettiin kaupunkikonsernin omina hankkeina.

Uuv-rahaston varoja on käytetty kaupunkikonsernin omien hankkeiden lainoittamisen lisäksi yleishyödyllisille yhteisöille myönnettäviin lainoihin. Uuv-rahaston säännöt ja toimintaperiaatteet ovat säilyneet olennaisilta osin muuttumattomina rahaston perustamisesta lähtien.

Enin osa Uuv-rahaston lainapääomista on kohdistunut kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen ja säätiöiden suuriin urheilulaitoshankkeisiin kuten uimahallien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen, viimeisimpänä Olympiastadionin peruskorjaukseen. Kaupunkikonsernin urheilulaitoksille on myönnetty yksittäisiä lainoja myös talousarviovaroista, ja eräissä tapauksissa on käytetty lisäksi kaupungin myöntämiä takauksia.

Konsernin ulkopuolisille tahoille rahastosta myönnetyt lainat ovat olleet pääosin pieniä. Vaikka lainaustoiminta on pitkän historiansa myötä jo vakiintunutta, uusia lainoituskelpoisia hankkeita on kaupungin liikuntapalvelujen ja hakijoiden yhteisen läpikäynnin pohjalta syntynyt vuosittain vain varsin rajallinen määrä. Kuluvana vuonna uusia lainoja ko. kohderyhmälle on myönnetty viisi kappaletta. Lainan myöntämistä edeltää useassa tapauksessa kaupungin tontin vuokraaminen toimijalle. Hakijan talouden kantokyky myös lainanlyhennysten osalta tulee alustavasti arvioitavaksi tällöin jo tässä vaiheessa.

Konsernin ulkopuolisissa hankkeissa on noudatettu periaatetta, jonka mukaisesti kaupungin lainan osuus on ollut enintään 40 % hankkeen kustannuksista, muun rahoituksen koostuessa omasta pääomasta, mahdollisista ulkopuolisista avustuksista sekä rahalaitoslainasta. Kaupungin rahastolainan rooli on muuta rahoitusta täydentävä. Loppuosa (60 %) investoinnin kustannuksista jää hakijan rahoitettavaksi, käytän-

nössä omarahoituksella, mahdollisilla valtion avustuksilla ja rahalaitoslainalla.

Ulkoisissa hankkeissa tyypillisin rahoitettava kohde on ollut urheiluseuran keinonurmihanke, jossa kaupungin lainoittama osuus hankkeen kustannuksista on jäänyt pääsääntöisesti alle 100 000 euron. Lisäksi rahastosta on rahoitettu mm. kevytrakenteisia palloiluhalleja.

Markkinakorkoja seuraavalla Suomen Pankin peruskorkosidonnaisella Uuv-lainalla osarahoitetut konsernin ulkopuoliset hankkeet ovat suurelta osin olleet seuravetoisia. Ao. urheiluseurojen toiminta on vakiintunutta ja rahastosta rahoitettaville investointikohteille on jo valmis käyttäjäkunta. Seurat ovat pääsääntöisesti myös kaupungin toiminta-avustuksen piirissä, mikä parantaa lainojen takaisinmaksuedellytyksiä ja vähentää kaupungin luottoriskiä. Jokaisen hankkeen kohdalla on liikuntapalveluissa kuitenkin aina tapauskohtaisesti arvioitava, että lainaa hakevan tahon talous kestää hankkeesta aiheutuvat lainanhoitokulut, ja että lainan takaisinmaksu on mahdollista esitetyn investoinnin pitoaika huomioiden.

Lainarahoituksen tarkoituksena ei ole ollut lainanhakijoiden tase-aseman parantaminen (varallisuuden siirto toimijoille). Kaupungin osarahoituksella on pyritty edistämään esitettyjen kaupunkilaisia palveluvien investointien toteuttamista (kokonaisrahoituksen järjestymistä), ja käyttäjille näkyvien kustannusten pitämistä kohtuullisena. Uuv-rahaston varoista myönnettävät tällä hetkellä matalakorkoiset peruskorkopohjaiset lainat ovat olleet yksi keino tukea urheiluseuroja ja muita alan toimijoita olosuhdetyössä.

Myös kulttuurin hankkeita on rahoitettu kaupungin lainalla. Kulttuurilaitoksille on yksittäisten investointien kohdalla varattu talousarviossa lainamääräraha tai annettu kaupungin omavelkainen lainatakaus. Lainatakaukset on myönnetty ko. laitosten hallussa olevien rakennusten peruskorjaamiseen. Talousarviolainaa on Uuv-lainaa vastaavin ehdoin viimeksi myönnetty 21.6.2021 Kiinteistö Oy Kaapelitalon Tanssin talo – hankkeen investointeihin.

Lainan myöntämisen edellytykset

Lainoja myönnettäessä tulee huomioitavaksi nykyisin voimassa olevat kuntalain (410/2015) 129 §:n säännökset, joiden mukaan kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Lisäksi kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vakuuksilla. Käytännössä jokaiseen kaupungin ulkopuoliselle yhteisölle myöntämään lainaan tulee saada reaali- ja myöntämisen vakuus ja myös lainanhakijan lainanhoitokyvyn pitää olla todennettavissa.

Rahaston käyttäminen lainojen myöntämiseen ei nykyolosuhteissa ole itseisarvoista; lainoja olisi mahdollista myöntää urheiluseurojen ja muiden toimijoiden hankkeisiin yhtä lailla tähän tarkoitukseen varattavista talousarviomäärärahoista. Keskeistä lainojen myöntämisen kannalta on, että lainanmyöntöedellytykset täyttyvät (hankesuunnitelman sisältö, muu tarvittava rahoitus, lainojen takaisinmaksukyky ja käytettävissä olevat vakuudet).

Luottoriskin rajaamiseksi Uuv-rahastosta rahoitettavissa ulkopuolisissa hankkeissa edellytetään muuta kuin kaupungilta tulevaa rahoitusta aina vähintään 60 % hankkeen kokonaiskustannuksista. Kulttuuritoimijoiden, kuten muidenkin ulkopuolisen toimijoiden, hankkeiden rahoittamisen haasteena on vakuuskysymysten lisäksi usein ollut oman pääoman ja muun rahoituksen riittämättömyys.

Rahaston kirjanpidon osalta tulee noudattaa kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamaa yleisohjetta kunnan ja kuntayhtymän eriytetyn liiketoiminnan kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä. Rahastojen kirjanpito tulee olla eriytetty kaupungin kirjanpidosta ja niistä laaditaan erillinen tilinpäätös. Eriytetyn kirjanpidollisen rahaston perustamista ja ylläpitämistä sellaiseen käyttötarkoitukseen, jossa myönnettävien lainojen määrä jää vähäiseksi, ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tilanteessa, jossa vastaavat lainamäärärahat on teknisesti mahdollista osoittaa myös talousarviomäärärahoista. Sillä, myönnetäänkö laina rahastosta vai vastaavin ehdoin talousarviovaroista, ei hankkeen toteuttamisen kannalta ole hakijalle käytännön merkitystä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 26.10.2021 antaman lausunnon mukaan lautakunta näkee, että liikunnan ja urheilun kentällä saatuja oppeja rahastosta tai maavuokrien subventoinnista kannattaa hyödyntää myös kulttuurin rahoituspohjan uudistamisessa. Vaikka tuki ja lainoitus ovat tälläkin hetkellä mahdollisia, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että selkeiden toimintamallien kuvaaminen kannustaa nykyistä useampia ottamaan yhteyttä kaupunkiin ja rakentamaan Helsingistä kaupunkistrategian mukaisesti monimuotoisempaa kulttuurikaupunkia.

Lautakunta kannattaa sitä, että osana laajempaa rahoitus- ja tukimallien tarkastelua arvioidaan huolellisesti myös mahdollisuudet aloitteessa ehdotettuun kulttuurilaitosrahastoon.

Lopuksi

Kaupunginhallitus kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa selvittämään lisää ehdotettua kulttuurilaitosrahastoa osana laajempaa rahoit-

tus- ja tukimallien tarkastelua. Ensi vaiheessa sitä tulisi käsitellä vuoden 2022 aikana osana kulttuurin ja tapahtumien koronan jälkeistä jälleerakentamisohjelmaa.

Samalla kaupunginhallitus katsoo tärkeäksi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala selvittää lainan myöntöedellytysten täyttävien kulttuuri- ja nuorisotoimijoiden hankkeiden laajuutta ja määriä sekä kehittää asiaan liittyvien muiden toimintamallien kuvaamista yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Sellaisiin kulttuuritoimijoiden hankkeisiin, joissa kaupungin lainanmyöntöedellytykset täyttyvät, ts. lainan myöntäminen ei sisällä merkittävää taloudellista riskiä ja kaupungin edut on mahdollista turvata riittävän kattavilla vakuuksilla, hankkeen lainoittamista varten on mahdollista varata erillinen talousarvion määräraha ja lainan myöntämisessä noudattaa vastaavia periaatteita kuin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta ulkoisille toimijoille myönnettävien lainojen kohdalla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 876

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Hannu Oskalan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.12.2021

22.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen:

Esityksen ”Lopuksi”- kappale muutetaan seuraavanlaiseksi:

”Kaupunginhallitus kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa selvittämään lisää ehdotettua kulttuurilaitosrahastoa osana laajempaa rahoitus- ja tukimallien tarkastelua. Ensi vaiheessa sitä tulisi käsitellä vuoden 2022 aikana osana kulttuurin ja tapahtumien koronan jälkeistä jälleerakentamisohjelmaa.

Samalla kaupunginhallitus katsoo tärkeäksi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala selvittää lainan myöntöedellytysten täyttävien kulttuuri- ja nuorisotoimijoiden hankkeiden laajuutta ja määriä sekä kehittää asiaan liittyvien muiden toimintamallien kuvaamista yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Sellaisiin kulttuuritoimijoiden hankkeisiin, joissa kaupungin lainanmyöntöedellytykset täyttyvät, ts. lainan myöntäminen ei sisällä merkittävää taloudellista riskiä ja kaupungin edut on mahdollista turvata riittävän kattavilla vakuuksilla, hankkeen lainoittamista varten on mahdollista varata erillinen talousarvion määräraha ja lainan myöntämisessä noudattaa vastaavia periaatteita kuin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta ulkoisille toimijoille myönnettävien lainojen kohdalla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.”

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

15.11.2021 Pöydälle

04.10.2021 Palautettiin

27.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 26.10.2021 § 167

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia tukea taide- ja kulttuurikentän rakennus- ja peruskorjaushankkeita nykyistä monipuolisemmin. Lautakunta katsoo, että luomalla kulttuuritoimijoille mahdollisuuksia taseensa vahvistamiseen, voidaan myös edesauttaa taiteen ja kulttuurin vapautta ja toimijoiden nykyistä laajempaa rahoituspohjaa epävarmassa rahoitusympäristössä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa sitä, että osana laajempaa rahoitus- ja tukimallien tarkastelua arvioidaan huolellisesti myös mahdollisuudet aloitteessa ehdotettuun kulttuurilaitosrahastoon kulttuuritoimijoiden rakennus- ja peruskorjaushankkeisiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa, että uudenlaisten rahoitus- ja tukimallien mahdollisuuksia selvitetään vuoden 2022 aikana osana kulttuurin ja tapahtumien koronan jälkeistä jälleenrakentamishjelmaa. Kaupunkistrategiassa koronapalautumisen kokonaisuuden tavoitteeksi asetetaan kulttuuri- ja tapahtuma-alan rakenteiden vahvistaminen, jotta alan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävämmät.

Globaalissa kaupunkikehityksessä taide, kulttuuri ja tapahtumat luovat kehittyville alueille vetovoimaa ja turvallisuutta. Taiteen ja kulttuurin tekijät ovat usein muokkaamassa ja parantamassa alueiden mainetta ja houkuttelevuutta, mutta joutuvat lopulta usein ahtaalle alan käytössä olevien tilojen ja rakennusten väistyessä uudisrakentamisen myötä ja vuokratason noustessa.

Taiteen, kulttuurin ja tapahtumien tekemisen, esittämisen ja kokemisen tilojen saatavuuden parantaminen on kasvavassa ja tiivistyvässä Helsingissä tunnistettu kehityskohteeksi. Kaupunkistrategiassa tavoitteeksi on asetettu tilojen käytön helpottaminen ja säätelyn keventäminen tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan. Helsingin kaupungin omien tilojen tehokasta käyttöä tavoitellaan myös kaupungin timitilastrategialla.

Kulttuurin kentälle on aina kuulunut olennaisesti myös yksityiset ja yleishyödylliset toimijat ja tukijat omine tiloineen. Näiden toimijoiden tarve ja rooli nykyisessä rahoitusympäristössä tulee entisestään voimistumaan. Helsingin kaupungin on tärkeä luoda rahoitusmekanismeja, joilla kaupunki yhdessä muiden toimijoiden kanssa varmistaa, että tai-

teen ja kulttuurin tilatarpeet ovat suhteessa kaupunkilaisten ja alan ammattilaisten tarpeisiin.

Aloitteessa viitataan Helsingin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon, jonka kautta tarjotulla lainarahoituksella kaupunki tukee urheilu- ja liikunta-toimijoiden liikuntapaikkarakentamista. Rahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 1.11.1972, 632 §. Urheilu- ja ulkoilurahastolla on ollut merkittävä rooli kaupunkikonsernin toimijoille, säätiöille, yhteisöille ja yksityisille tahoille urheilun ja liikunnan olosuhteiden uudis- ja perusparannushankkeissa. Rahaston turvin on voitu luoda olosuhteita muun muassa niille liikuntamuodoille ja -lajeille, joiden olosuhteisiin kaupunki ei ole pystynyt investoimaan lainkaan tai vastaamaan nopeasti kasvavaan kysyntään. Rahaston avulla on myös voitu lisätä yhdenvertaisuutta eri alueiden välillä, kun lainaa on myönnetty toimijoille, jotka ovat luoneet saavutettavia olosuhteita eri kaupunginosiin. Tästä hyvänä esimerkkinä on kattava jalkapallon tekonurmiverkosto, joka ei olisi todennäköisesti toteutunut nykyisellä laajuudellaan ilman kaupungin myöntämiä rahastolainoja. Toimijoiden taseaseman parantuminen on myös vahvistanut niiden neuvotteluasemaa vapailla lainamarkkinoilla.

Kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta näkee, että liikunnan ja urheilun kentällä saatuja oppeja rahastosta tai maavuokrien subventoinnista kannattaa hyödyntää myös kulttuurin rahoituspohjan uudistamisessa. Kulttuurin tuotanto- ja rahoitusmallit ovat jatkuvassa muutoksessa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan valmistelussa on tunnistettu useita hankkeita, joiden osalta kaupungin on perusteltua miettiä tapoja tukea ja edistää hankkeita. Vaikka tuki ja lainoitus ovat jo tälläkin hetkellä mahdollisia, kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta katsoo, että selkeiden toimintamallien kuvaaminen kannustaa nykyistä useampia ottamaan yhteyttä kaupunkiin ja rakentamaan Helsingistä kaupunkistrategian mukaisesti monimuotoisempaa kulttuurikaupunkia, koska kulttuuritoimijoiden taholla on myös tunnistettavissa vastaavanlaisia potentiaalisia lainoitettavia toimijoita tai yhteenliittymien hankkeita.

Kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti tässä kokouksessa.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Mari Männistö, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 26157
mari.mannisto(a)hel.fi

§ 409

Valtuutettu Tuomas Rantasen aloite koskien asuntotuotannon järjestämää suunnittelukilpailua ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohteeksi

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Rantanen Tuomas Aloite ATT:n suunnittelukilpailusta koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohdetta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Tuomas Rantanen ja 18 muuta kaupunginvaltuutettua esittävät aloitteessaan, että ATT järjestäisi suunnittelukilpailun ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohteeksi.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin tavoitteena pyrkiä vaikuttamaan ikääntyvien helsinkiläisten arkeen mahdollisimman positiivisella tavalla lisäämällä kanssakäymisiä ja vähentämällä arjen ongelmia. Kaupungin tehtävänä on huolehtia siitä, että ikäihmisten kokemaan yksinäisyyteen ja turvattomuuden tunteeseen pyritään löytämään poikkihallinnollisia ja vaikutukseltaan merkittäviä ratkaisuja.

Kaupunkiympäristön toimialan asuntotuotantopalvelu (asuntotuotanto, ATT) rakennuttaa senioreille suunnattuja kohteita Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle (Heka) ja Helsingin Asumisoikeus Oy:lle (Haso). Nämä hankkeet ovat osa ikääntyvien asukkaiden asumisratkaisuja, jotka tarjoavat monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja itsenäisestä asumisesta

ympäri vuorokautiseen hoiva-asumiseen. Asuntotuotannon rakennuttamat kohteet ovat olleet pääosin tavanomaisia valtion pitkällä korkotukilainalla (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA, pitkä korkotukilaina) rakennettuja kerrostaloja, joissa vanhenevan väestön erityistarpeet on huomioitu. Ikäraja asuntoihin hakeutumiseksi on ollut 55 vuotta. Nämä ARA-rahoitteiset asunnot ovat olleet hyvin kysytyjä. Paljon tukea tarvitseville ikäihmisille on tuleville vuosille suunnitteilla useita seniorikeskuksia ympäri Helsinkiä.

Asuntotuotannon suunnitteluohjeissa seniorikohteet on huomioitu erikseen lisäohjeilla, jotka koskevat muun muassa esteettömyyttä, laitteita ja varusteita sekä turvallisuutta. Näillä ohjeilla ja suunnittelunohjauksella pyritään vastaamaan ikääntyvän väestön asumishaasteisiin ja tukemaan asumista omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Yhteistilat suunnitellaan mahdollistamaan ja lisäämään yhteisöllisyyttä sekä arjen kohtaamisia.

Viimeisin asuntotuotannon rakennuttama seniorikohde valmistui Haagaan tammikuussa 2021, erityisasumisenkohde Heka Haaga, Isonnevanukuja 1. Loppuvuoden 2021 aikana on rakenteille tulossa Malmin alueelle erityisasumisenkohde Heka Malmi, Salavakuja 2. Näiden kohteiden suunnittelussa on pyritty huomiomaan asukkaiden yhteisöllisyys sekä arjen kohtaamiset. Yhteistilojen sijoittelulla, arkireittien suunnittelulla ja pihan toimintojen avulla on pyritty vastaamaan aloitteessa esiin nostettuun huoleen ikäihmisten yksinäisyydestä ja yhteisöllisyydestä, jolla on pyritty luomaan puitteet paremmalle arjelle, yhteisöllisyydelle ja yksinäisyyden vähentämiselle.

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi asuntotuotannolla on suunnitteilla useita muita seniorikohteita Hekan ja Hason hallintaan. Lisäksi asuntotuotannon tulevien vuosien hankelistalla on useita suuria seniorikeskuksia. Nämä kohteet on suunniteltu paljon palveluja tarvitseville ikääntyville, kuten muistisairaille. Vuosaaren seniorikeskuksesta asuntotuotanto järjesti arkkitehtuurikutsukilpailun, jonka ratkaisu julkistettiin lokakuun 2021 alussa (arvostelupöytäkirja 7.10.2021). Tämän kilpailun tarkoituksena oli löytää arkkitehtuuriltaan, kaupunkikvaltaan sekä toiminnaltaan erinomainen ratkaisu Vuosaaren alueelle. Kilpailussa osallistujilla oli mahdollisuus myös kehittää seniorikeskusten tematiikkaa ja toimintoja käyttäjän toimintojen pohjalta. Koskelan seniorikeskukselle taas etsitään toteuttajaa SR-urakalla (suunnittele ja rakenna) loppuvuonna 2021. Vanhoja palvelutaloja peruskorjataan nykyisin ryhmäkotikäyttöön pääosin muistisairaille ikääntyneille, kuten juuri valmistunut erityisasumisenkohde Heka Myllypuro, Myllymatkantie 4.

On tärkeää, että ikäihmisten yksinäisyyteen puututaan ja että tätä tarkoitusta varten kehitetään erilaisia ratkaisuja. Seniorikohteissa voidaan

08.12.2021

tematiikkaa edelleen kehittää yhteisöllisyyden edistämisen ja kanssakäymisen lisäämisen kannalta, huomioiden kuitenkin ikääntyvän väestön yksityisyyden ja rauhan tarve.

Valtuustoaloitteessa pyydetään asuntotuotantoa järjestämään kilpailu ikääntyvien yhteisöllisen asumisen pilottikohteesta. Aloitteessa korostetaan kilpailun mahdollisuutta tarjota rakenteellisia ratkaisuja ikääntyvien laajasti tunnistettuun yksinäisyyden ongelmaan. Lisäksi aloitteessa huomioidaan mahdollisuus luoda tukipalveluille uusia toimintamalleja. Arkkitehtuurikilpailu tarjoaa sinällään hyvän lähtökohdan kehitellä uusia ideoita ikäihmisten asuinrakentamiseen. Usein kilpailuissa saadaan monipuolisia ja mielenkiintoisia ratkaisuja, mutta niiden toteuttaminen kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa voi käytännössä kuitenkin osoittautua hyvin haasteelliseksi. Pitkällä korkotuella rahoitetussa tuotannossa tulee huomioida ARA:n säännöt ja ARA-lainoituksen mahdollisuudet. Seniorikohteissa on paljon pieniä asuntoja, joka jo lähtökohtaisesti nostavat kustannuksia ja vaativat tiukkaa ohjelmointia ja suunnittelun ohjausta.

Suunnittelunohjaus, yhteistyö kaupungin eri palveluiden kesken ja kohteiden suunnittelussa määritellyt tavoitteet ovat hyviä keinoja varmistaa valtuustoaloitteen tavoitteiden saavuttaminen erillisen arkkitehtuurikilpailun sijasta. Vuosaaren seniorikeskuksen kutsukilpailu vastaakin jo osaltaan valtuustoaloitteen tavoitteisiin ja kehittää ikääntyvien helsinkiläisten asumista ja sen tulevaisuuden malleja. Valtuustoaloitteen esittämän mukaisen uuden senioriasumista koskevan arkkitehtuurikilpailun järjestäminen ei tällä hetkellä ole asuntotuotannon suunnitelmissa. Mahdollisuus sellaisen järjestämiseen myöhemmin on toki mahdollista, mikäli todetaan, että nykyisillä hankintamenettelyillä ei saavuteta riittävän monipuolista senioreille kohdennettua kaupungin tuottamaa asuntokantaa.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Vastaus on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Rantanen Tuomas Aloite ATT:n suunnittelukilpailusta koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohtetta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 875

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

15.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 557

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingiläisten yhteisöllisyyden lisääminen on tärkeä asia. Sen avulla voimme vaikuttaa arjen kokemuksiin ja negatiivisten ilmiöiden torjuntaan. Viime aikoina erityisesti ikääntyvien helsinkiläisten yksinäisyys ja turvattomuuden tunne on ollut esillä julkisessa keskustelussa. Kaupungin tehtävänä on huolehtia, että tähän ongelmaan pyritään löytämään poikkihallinnollisia ja vaikutukseltaan merkittäviä ratkaisuja. Tavoitteena on, että pystymme vaikuttamaan helsinkiläisten ikääntyvien arkeen mahdollisimman positiivisella tavalla lisäämällä kanssakäymisiä ja vähentämällä arjen ongelmia.

Asuntotuotanto rakennuttaa senioreille suunnattuja kohteita sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle (Heka) että Helsingin Asumisoikeus Oy:lle (Haso). Nämä hankkeet ovat osa helsinkiläisten ikääntyneiden asukkaiden asumisratkaisuja, tarjoten monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja itsenäisestä asumisesta ympärivuorokautiseen hoiva-asumiseen asti. Asunto-tuotannon rakennuttamat kohteet ovat olleet pääosin tavanomaisia valtion pitkällä korkotukilainalla rakennettuja kerrostaloja, joissa vanhenevan väestön erityistarpeet on huomioitu. Käytetty ikäraja asuntoihin hakeutumiseksi on ollut 55 vuotta ja nämä ARA-rahoitteiset asunnot ovat olleet hyvin kysytyjä. Paljon tukea tarvitseville ikäihmisille rakennetaan tulevana vuosina useita seniorikeskuksia ympäri Helsinkiä.

Asuntotuotannon suunnitteluohjeissa seniorikohteet on huomioitu lisäohjeilla esteettömyydestä, laitteista, varusteista ja turvallisuudesta. Näillä ohjeilla ja suunnittelunohjauksella pyritään vastaamaan ikääntyvän väestön haasteisiin ja tukemaan asumista omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Yhteistilat suunnitellaan mahdollistamaan ja lisäämään yhteisöllisyyttä ja arjen kohtaamisia.

Viimeisin asuntotuotannon rakennuttama seniorikohde valmistui Haagan tammikuussa 2021 (Heka Haaga Isonnevatku 3 ER). Loppuvuoden aikana rakenteille on lähdössä Malmin alueelle Heka Malmi Salavakuja 2 ER. Kohteiden suunnittelussa on pyritty huomiomaan asukkaiden yhteisöllisyys ja arjen kohtaamiset. Yhteistilojen sijoittelulla, arki-reittien suunnittelulla ja pihan toimintojen avulla on pyritty vastaamaan aloitteessa nostettuun huoleen vanhusten yksinäisyydestä ja yhteisöllisyydestä. Näin on luotu puitteet paremmalle arjelle, yhteisöllisyydelle ja yksinäisyyden vähentämiselle.

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi asuntotuotannolla on suunnitteilla useita muita seniori-kohteita Hekan ja Hason hallintaan. Lisäksi asuntotuotannon tulevien vuosien hankelistalla on useita suuria seniorikeskuksia. Nämä kohteet on suunniteltu paljon palveluja tarvitseville ikääntyville, kuten muistisairaille. Vuosaaren seniorikeskuksesta asuntotuotanto järjesti arkkitehtuurikutsukilpailun, jonka ratkaisu julkistetaan lokakuun 2021 alussa. Tämän kilpailun tehtävänä on löytää arkkitehtuuriltaan, kaupunkikuvaltaan sekä toiminnaltaan erinomainen ratkaisu Vuosaaren alueelle. Kilpailussa osallistujilla oli mahdollisuus myös kehittää seniorikeskusten tematiikkaa ja toimintoja käyttäjän toimintojen pohjalta. Koskelan seniorikeskukselle taas etsitään toteuttajaa SR-urakalla loppuvuonna 2021. Vanhoja palvelutaloja peruskorjataan nykyisin ryhmäkotikäyttöön pääosin muistisairaille ikääntyneille, kuten juuri valmistunut Heka Myllypuro Myllymatkantie 4 ER.

On tärkeää, että laajasti tiedostettu vanhusten yksinäisyys saadaan vähenemään ja erilaisia ratkaisuja kehitetään. Asuntotuotanto näkee

08.12.2021

tavoitteen tärkeänä ja tavoiteltavana. Seniorikohteissa voidaan temaattikkaa edelleen kehittää yhteisöllisyyden edistämistä ja kanssakäymisen lisäämisen kannalta, kuitenkin huomioiden ikääntyvän väestön yksityisyyden ja rauhan tarve.

Valtuustoaloitteessa pyydetään asuntotuotantoa järjestämään kilpailu ikääntyvien yhteisöllisen asumisen pilottikohteesta. Aloitteessa korostetaan kilpailun mahdollisuutta tarjota rakenteellisia ratkaisuja ikääntyvien laajasti tunnistettuun yksinäisyyden ongelmaan. Lisäksi aloitteessa huomioidaan mahdollisuus luoda tukipalveluille uusia toimintamalleja. Arkkitehtuurikilpailu tarjoaa sinällään hyvän lähtökohdan kehitellä uusia ideoita vanhusten asuinrakentamiseen. Usein kilpailuissa saadaan monipuolisia ja mielenkiintoisia ratkaisuja, mutta joiden toteuttaminen kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa voi käytännössä kuitenkin osoittautua haasteelliseksi. Pitkällä korkotuella rahoitetussa tuotannossa tulee myös huomioida ARAn säännöt ja lainoituksen mahdollisuudet. Seniorikohteissa on paljon pieniä asuntoja, joka jo lähtökohtaisesti nostaa kustannuksia ja vaatii tiukkaa ohjelmointia ja suunnittelun ohjausta.

Suunnittelunohjaus, yhteistyö kaupungin eri palveluiden kesken ja kohteiden suunnittelussa määritellyt tavoitteet ovat hyviä keinoja varmistamaan valtuustoaloitteen tavoitteiden saavuttamisen erillisen arkkitehtuurikilpailun sijasta. Vuosaaren seniorikeskuksen kutsukilpailu vastaa jo osaltaan valtuustoaloitteen tavoitteisiin ja kehittää ikääntyvien helsinkiläisten asumista ja sen tulevaisuuden malleja. Valtuustoaloitteen esittämän mukaisen uuden senioriasumista koskevan arkkitehtuurikilpailun järjestäminen ei tällä hetkellä ole asuntotuotannon suunnitelmassa. Mahdollisuus sellaisen järjestämiseen myöhemmin on toki mahdollista, mikäli todetaan, että nykyisillä hankintamenettelyillä ei saavuteta riittävän monipuolista senioreille kohdennettua kaupungin tuottamaa asuntokantaa.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Rami Nurminen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 27635
rami.nurminen(a)hel.fi

§ 410

Valtuutettu Atte Harjanteen aloite purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämisestä

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Atte Harjanne ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki edistää purettavien tai muuten tyhjillään olevien tilojen saattamista taide- ja kulttuurikäyttöön Keravalla toteutetun Taitteen kotitalon tapaan.

Tyhjillään olevien tilojen väliaikaista käyttöä on valmisteltu kevästä lähtien kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä. Valmistelua ohjaavat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita tilojen käytön suhteen.

Valmistelutyön tavoitteena on luoda ensi kesään mennessä malli tyhjiä tilojen väliaikaikäytöstä taide- ja kulttuuritoimijoiden työskentelyyn. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on osoitettu projektipäällikkö mallin työstämiseen yhdessä alan toimijoiden kanssa. Kaupunkiympäristön toimiala kartoittaa parhaillaan tyhjillään olevia, vaikeasti vuokrattavia kohteita, jotka voisivat soveltua aloitteen mukaiseen käyttöön. Kartoitus pyritään saamaan valmiiksi tämän vuoden aikana.

Väliaikaisesti tyhjillään olevat tilat voivat parhaimmillaan palvella määraaikaisina taiteellisen työskentelyn, kokemisen ja esittämisen paikkoina. Purettavat tilat puolestaan voivat hyvin konkreettisesti toimia taiteen ja kulttuurin alustana aloitteessa mainitun Taiteen kotitalon tapaan.

Helsingissä on merkittävä määrä tyhjillään olevia tiloja odottaen esimerkiksi kaavamuutosta, purkamista tai uutta sovittua käyttöä. Tilojen oleminen pitkään tyhjillään voi lisätä ilkeävaltaa ja turvattomuuden tunnetta alueella. Näitä vastaan taidekäyttö tuo sosiaalista kontrollia, elävöittää kaupunkiympäristöä ja nostaa alueen kiinnostavuutta.

Kaupunki pitää tiloja tyhjillään niin vähän kuin mahdollista. Mikäli pitkäaikaiseen vuokraukseen ei riitä kysyntää, tiloja tarjotaan myös lyhytaikaiseen käyttöön. Tilapäiseen kulttuurikäyttöön on tälläkin hetkellä vuokrattuna tiloja mm. Lapinlahden sairaalasta ja Vuosaaren lukiosta. Vastaavaa vuokraustoimintaa on tarkoitus jatkaa. Osa tyhjillään olevista rakennuksista on kohteita, joista on tarkoitus luopua.

Silloin kun tilojen tyhjeneminen on suunnitelmallista peruskorjauksen tai purkamisen vuoksi, väliaikaiskäyttöä on helpompi suunnitella. Jos vuokralainen on irtisanoutunut tilojen osoittauduttua käyttökelvottomiksi turvallisuuteen tai terveellisyteen liittyvien ongelmien vuoksi, on lähes mahdotonta laatia suunnitelmaa väliaikaiskäytöstä.

Merkittävä osa tyhjillään olevista tiloista on niin huonossa kunnossa, ettei niitä voida ottaa mihinkään käyttöön ilman jonkinasteisia korjaustoimenpiteitä. Tilojen vuokraaminen siten, että vuokralainen vastaa välttämättömistä korjaustoimista ja ottaa vastuulleen talotekniikan ja turvallisuuden, on onnistunut varsin harvoin. Kohderyhmään kuuluvilla vuokralaisilla ei useinkaan ole taloudellisia edellytyksiä käyttöönoton vaatimien korjausinvestointeihin.

Vaikka asiaan liittyy useita ratkaistavia ongelmia, purkua odottavien tilojen käyttäminen taiteen ja kulttuurin alustoina on tavoitteena kannattava. Asiaa edistetään kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan yhteistyönä.

Vastaus on kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja kaupunkiympäristölautakunnan lausuntojen mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, valtuuston käsiteltäväksi kahdeksan kuukauden kuluessa. Jotta hallintosäännön määräämässä käsittelyajassa pysyttäisiin, kaupunginhallituksen olisi päätettävä asia tässä kokouksessa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

08.12.2021

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 877

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

15.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 02.11.2021 § 588

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat-palvelun ensisijainen tehtävä on huolehtia palveluhallintokuntien tilatarpeista ja kehittää kaupungin palvelutilaverkkoa yhteistyössä palveluhallintokuntien kanssa.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yri- tystilat-yksikön ylläpitovastuulle tulee tyhjiä tiloja ja rakennuksia, kun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

hallintokunnat luopuvat tiloista ja rakennuksista, joita ne eivät tarvitse palvelutuotantonsa tarpeisiin. Myös liikelaitoksilta siirtyy niiden toimintaan tarpeettomia rakennuksia yritystilat-yksikön hallintaan ja ylläpito-vastuulle. Tyhjillään olevia rakennuksia tulee yritystilat-yksikön hallintaan lisäksi kaupungin maanhankinnan yhteydessä ja ulkoisten vuokraisten luopuessa vuokraamistaan kaupungin omistamista tiloista ja rakennuksista.

Tyhjentyneen tilan vuokraaminen uudelleen on normaalia vuokraustoimintaa niiden tilojen osalta, joiden käyttötarkoitusta ei ole tarkoitus muuttaa tai joista ei ole tarkoitus luopua. Tilojen ohjaaminen hyötykäyttöön ja käyttöasteen pitäminen mahdollisimman korkeana on tärkeää. Yritystilat-yksikkö pyrkii toiminnassaan tasapuolisuuteen ja avoimuuteen vuokratessaan tiloja. Maan, kiinteistöjen ja huonetilojen vuokrauksessa kohteiden vuokrat on 1.1.1996 alkaen määritelty käyvän arvon perusteella ja kohteista peritään käypää alentamatonta vuokraa.

Vuokraukset pyritään tekemään kilpailuviraston säännösten mukaisesti markkinalähtöisesti. Vuokrausten yhteydessä annettavien alennusten sijasta toimintojen tukeminen on 1.1.1996 alkaen järjestetty avustusjärjestelmällä, jota hoitaa se hallintokunta, jonka toimialaan tuettava toiminta kuuluu.

Tyhjillään olevat tilat ja rakennukset ovat yleensä kohteita, joista on tarkoitus luopua. Merkittävä osa tyhjillään olevista tiloista on terveellisyden ja turvallisuuden kannalta niin huonossa kunnossa, että niitä ei voida ottaa mihinkään käyttöön ilman jonkin asteisia korjaustoimenpiteitä.

Taiteen alustana toimiva rakennus houkuttaa ja jopa edellyttää yleisöä, mikä tarkoittaa sitä, että tilan tulee olla käyttötarkoitukseltaan kokoon-tumistila. Huonetilaa ei voi vuokrata kokoontumiskäyttöön, mikäli se ei täytä kokoontumistilan vaatimuksia. Muutenkin omistajan vastuulla on tilojen turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyvät lakisääteiset vaatimukset. Kiinteistön omistajalle huonetilojen lyhytaikainen vuokraaminen jonkin tulevan tapahtuman odotusaikana (esim. korjaussuunnitelmien valmistuminen, rakennus- tai purkuluvan odottaminen, urakoitsijan valintapäätöksen odottaminen) on järkevää, mikäli huonetila on turvallinen ja vuokraus ei aiheuta kustannuksia kaupungille. Näin onkin menetelty.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yritystilat-yksikkö pyrkii aktiivisesti minimoimaan tyhjänä olevia huonetiloja ja tarjoaa tiloja myös lyhytaikaiseen käyttöön, mikäli pitkäaikaiseen vuokraukseen ei riitä kysyntää. Tilapäiskäyttöön on tälläkin hetkellä vuokrattuna tiloja kulttuurikäyttöön mm. Lapinlahden sairaalasta sekä

Vuosaaren lukiosta ja vastaavaa vuokraustoimintaa on tarkoitus jatkaa. Vuokrattavissa olevalle tilakannalle on luonteenomaista, että se muuttuu jatkuvasti. Sopimuksia päättyy ja uusia tehdään. Tilan vapauduttua vuokrasopimuksesta harkitaan poikkeuksetta ja tapauskohtaisesti tulevat toimenpiteet: vuokrataanko uudelleen, myydäänkö, peruskorjataanko vai puretaanko. Vuokraukset voivat olla lyhytaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia. Vuokranantajan näkökulmasta tilapäistä vuokrasopimusta ei ole.

Kohdekohtaisen suunnitelman laatiminen on mahdollista niiden kohteiden osalta, joissa tilojen tyhjentäminen on suunnitelmallista. Tällöin tarkoituksena on joko peruskorjata rakennus tai purkaa se. Tyhjänäoloaika pyritään minimoimaan. Tapauksissa, joissa tila tyhjenee vuokralaisen irtisanouduttua tilojen osoitaututtua käyttökelvottomiksi esim. sisäilmaongelmien vuoksi, on lähes mahdotonta laatia suunnitelmaa tilojen väliaikaiskäytöstä. Tilapäiskäytön mahdollisuudet on siis arvioitava tapauskohtaisesti. Tilojen vuokraaminen siten, että vuokralainen vastaa välttämättömistä korjaus- ja muutostöistä sekä ottaa vastuulleen huonetilaan liittyvän talotekniikan ja henkilöturvallisuuden, on onnistunut varsin harvoin. Ongelmalliseksi on osoittautunut epätietoisuus vuokrasuhteen pituudesta ja talotekniikan (LVIS) toimintavarmuus. Esimerkiksi vesikaton, ilmanvaihtokoneen tai lämmönvaihtimen uusiminen ovat niin mittavia investointeja, ettei niihin käytännössä ole kohderyhmään kuuluvilla vuokralaisilla taloudellisia edellytyksiä. Mikäli huonetilan rakennusluvan mukaista käyttötarkoitusta joudutaan muuttamaan, syntyy tilapäisen käytön kynnyskustannukseksi 2000 - 3000 euroa lupakustannukset.

Valtuustoaloitteen esitys suunnitelman laatimiseksi kaupungin omistamien tyhjillään olevien, purkua odottavien tilojen väliaikaiskäytön lisäämiseksi taidekäyttöön on tavoitteena kannatettava.

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat-palvelu on yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa keväästä 2021 lähtien tavoitehakuisesti valmistellut tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaista käyttöä. Työtä ohjaavat ja tukevat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita. Kesään 2022 mennessä tavoitteena on luoda ja pilotoida malli kaupungin tyhjilleen jääneiden tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimen tarpeisiin.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelu on päivittämässä vuoden 2021 aikana väliaikaiskäytön prosessia sekä väliaikaisen ja lyhytaikaisen vuokrauksen ohjeistusta pyrkimyksenään edelleen tehostaa väliaikaista vuokrausta. Yritystilat-yksikkö kartoittaa

08.12.2021

parhaillaan tyhjillään olevia vaikeasti vuokrattavia palvelutilaverkkoon soveltumattomia kohteita, joista ei lyhyellä aikavälillä olla luopumassa ja jotka riskittömästi voisivat soveltua aloitteen mukaiseen väliaikaiskäyttöön ilman subventiota. Kartoitus pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2021 aikana.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lopuksi, että mikäli tyhjillään olevien tilojen väliaikaiskäyttöä halutaan merkittävästi lisätä, tulee varautua riittäviin henkilöstöresursseihin ja investoimaan tilojen käytettävyyteen väliaikaiskäytön mahdollistamiseksi ja että rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yritystilat-yksikkö on nettobudjetoitu yksikkö, joten se ei voi kustannuksellaan subventoida aloitteen mukaista toimintaa. Mikäli taide- ja kulttuuriprojekteja tai siihen liittyvää kansalaistoimintaa halutaan tukea esimerkiksi tilakustannusten osalta, tulee tuki organisoida po. toimialaan kuuluvan hallintokunnan kautta siten, että hallintokunta varautuu budjetissaan maksamaan tilat-palvelulle todellista kustannuserusteista vuokraa.

26.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maarit Kontio, va. yksikön päällikkö, puhelin: 310 21522
maarit.kontio(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 135

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteen esitystä koskien purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämistä Helsingissä.

Aloitteentekijät ovat osuneet ajankohtaiseen ilmiöön, joka liittyy tilojen koko elinkaaren hyödyntämiseen, tilojen kierrätysajatteluun, toimijoiden kiertolaisuuteen sekä urbaanin kaupunkikulttuurin ja katutaiteen kehitykseen.

Väliaikaisesti tyhjillään olevat tilat voivat parhaimmillaan palvella määrällisistä taiteellisen työskentelyn, kokemisen ja esittämisen paikkoina. Purettavat tilat puolestaan voivat hyvin konkreettisesti toimia taiteen ja kulttuurin alustana, eräänlaisena suurtaideteoksena kuten aloittees-

sa mainittu Keravan ”Taiteen kotitalo”. Helsingissäkin on merkittävä määrä tyhjillään olevia tiloja odottaen esim. kaavamuutosta, purkamista tai uutta sovittua käyttöä. Rakennusten omistajan näkökulmasta ja tyhjien, pimeinä olevien tilojen pitäminen pitkään tyhjillään voi lisätä alueella turvattomuuden tunnetta ja ilkeältä ja toisaalta voi olla huolestuttava viestiä myös kaupungin omaisuuden ylläpidosta – näitä vastaan taidekäyttö tuo sosiaalista kontrollia ja positiivista viestiä. Taidekäyttö myös säännöllisesti elävöittää kaupunkiympäristöä ja nostaa alueen kiinnostavuutta. Väliaikaiskäyttöön sisältyy haasteita ja mahdollisuuksia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan (Kuva) kulttuuripalvelukokonaisuus on yhdessä kaupunkiympäristön toimialan (Kymp) rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden kanssa kevästä 2021 lähtien tavoitelluista valmistellut tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaista käyttöä. Aloitteessa kuvattu sopii käsiteltäväksi samassa prosessissa. Työtä ohjaavat ja tukevat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita.

Kesään 2022 mennessä tavoitteena on luoda ja pilotoida malli kaupungin tyhjilleen jääneiden tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimijoiden työskentelytiloina. Prosessissa on jo tunnistettu tilakokonaisuuden vuokraukseen liittyvän operaattorin tarve, joka huolehtii tilojen ohjaamisesta yksittäisille käyttäjille. Osa keskeisistä taide- ja kulttuurialan tilaoperaattoreista osallistui Kymppin ja Kuvan yhteiseen aivoriiheen keuhkuissa 2021 esitellen samalla omia toimintamallejaan. Kuvassa on tavoitteen edistämiseksi osoitettu projektipäällikkö mm. tilojen väliaikaisen käytön projektimallin työstämiseen Kymppin ja alan toimijoiden kanssa yhteistyössä, myös Kymppistä avainhenkilöt on tunnistettu. Työn alla on toimialojen osaamisen ja käytössä olevien keinojen yhdistäminen ja ns. win-win-ratkaisujen löytäminen, joissa toteutuisi suurin mahdollinen hyöty osapuolten käytössä olevat taloudelliset ja toiminnalliset realiteetit huomioiden.

Taustatietoa Purkutaide-kollektiivin toiminnasta

Aktiivinen Purkutaide-kollektiivi taiteilijoinen (vrt. aloitealoite) on vuodesta 2016 lähtien toteuttanut yhdeksän projektia, vuonna 2021 Keravan suositun Taiteen kotitalon lisäksi Hotelli Helkaan tehdyn, ”Purkutaidervaltauksena” mainostetun pandemiaprojektin.

”Toimintamme on saanut alkunsa yksinkertaisesta ajatuksesta: Ympäristö on tyhjillään purkua odottavia tai muuten vajaakäytölle jääneitä tiloja. Taide- ja kulttuuritoimijoilla on tilatarpeita. Yhdistä edelliset.” Pur-

08.12.2021

kutaide-kollektiivin tavoitteena on se, että tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaiskäytöstä syntyisi yleinen käytäntö. <https://www.purkutaide.com>.

Espoon Keraan, kaupunkiradan varrelle, suunnitellaan älykaupunkia kiertotalouden esimerkkialueeksi. Purkuaan odottavassa, jättikokoisessa (noin 100 000 m²) Inex Partnersin entisessä logistiikkakeskuksessa aloitti vuonna 2020 toimijana Kera-kollektiivi SOK:n ja Espoon kaupungin myötävaikutuksella. Tavoitteena on luoda uutta kaupunkikulttuuria ja taidetta yhdessä kaupunkilaisten kanssa elävöittämään Keran aluetta – ennen kuin hallit puretaan uuden asutuksen alta. Taidetta, kaupunkiviljelyä, kirppiksiä ja suunnitteilla musiikkitapahtumia. Halleilla on myös urheilutoimijoita ja pienpanimoita. www.kerakollektiivi.fi

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, projektipäällikkö, Kulttuuripalvelut, puhelin: 310 29874
[paiju.tyrvainen\(a\)hel.fi](mailto:paiju.tyrvainen(a)hel.fi)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 411

Kokouksessa jätetyt aloitteet

Päätös

Talousarvioaloitteet

- valtuutettu Ville Jalovaaran talousarvioaloite Vartioharjun leikki- ja pelipaikasta
- valtuutettu Ville Jalovaaran talousarvioaloite Auringonpilkun koulun ulkoasun kunnostamisesta

Kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Hilikka Ahteen ym. aloite rintasyövän seulonnan jatkamisesta ikävuoteen 74 asti
- valtuutettu Laura Korpisen ym. aloite Malmin lentokentän kiitoradan avaamisesta lentotoiminnalle
- valtuutettu Arja Karhuvaaran ym. aloite fysioiterapeuteista kouluille

Kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Ville Jalovaaran ym. aloite Vuosaaren kartanon urheilupuiston pysäköintialueen yöllisestä rauhoittamisesta
- valtuutettu Hilikka Ahteen ym. aloite kotihoidon lääkärikäyntien maksuttomuudesta

Kaupunginvaltuusto lähetti aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.12.2021

Ärende/1

§ 383

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen samman kallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att följande ersättare har kallats i de ledamöters ställe som anmält förhinder:

- Maaret Castrén, ersättare Sirpa Asko-Seljavaara
- Seija Muurinen, ersättare Laura Rissanen
- Alviina Alametsä, ersättare Sanna Vesikansa
- Maria Ohisalo, ersättare Nina Miettinen
- Emma Kari, ersättare Tuomas Tuomi-Nikunen
- Ozan Yanar, ersättare Johanna Sydänmaa
- Timo Harakka, ersättare Jukka Järvinen
- Erkki Tuomioja, ersättare Thomas Wallgren
- Joel Harkimo, ersättare Oona Hagman
- Mikael Jungner, ersättare Sanna-Leena Perunka
- Petra Malin, ersättare Ajak Majok

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 384

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Anniina Iskanius och Ville Jalovaara valdes till protokolljusterare med ledamöterna Outi Alanko-Kahiluoto och Tuomas Nevanlinna som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Anniina Iskanius och Ville Jalovaara till protokolljusterare med ledamöterna Outi Alanko-Kahiluoto och Tuomas Nevanlinna som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

§ 385

Helsingfors stads budget för år 2022 och ekonomiplan för åren 2022–2024

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Framställning

Stadsfullmäktige godkänner budget för år 2022 och ekonomiplan som anvisning för åren 2022–2024.

Behandling

Ändring av handläggningsordningen och grundförslaget

Stadsfullmäktige ändrade handläggningsordningen som godkändes på sammanträdet 24.11.2021 och beslutade att öppna diskussionen i ärendet på nytt i fråga om de ändringar som nämns nedan. Samtidigt godkände stadsfullmäktige ett förslag som grund för behandlingen, där följande korrigeringar har gjorts:

- Till sidorna 302-303 (bilaga 1) läggs en mätare för social- och hälsovårdstjänsternas bindande mål för att främja helsingforsarnas hälsa och förebygga utslagning, med följande lydelse:

Genomförandet av servicekedjan Barnfamiljer med våld i nära relationer avancerar enligt planerna. Identifieringen av och Interventionerna mot våld mellan barn och unga stärks.

- Till sidorna 304-305 (bilaga 1) läggs en mätare för social- och hälsovårdstjänsternas bindande mål för att främja helsingforsarnas hälsa och förebygga utslagning, med följande lydelse:

Programmet för mentala problem bland barn och ungdomar, som utarbetades tillsammans med fostrans- och utbildningssektorn och HUS ska verkställas, och tillgången till vård och service inom neuropsykiatri förbättras.

Redogörelse

Stadsfullmäktige godkände redogörelsen om ändringarna som gjordes på sammanträdet 24.11.2021 enligt följande. Ett förslag om att återremiss behandlades på det nämnda sammanträdet.

Motförslag

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att stadsfullmäktige beslutar att långsiktigt öka finansieringen för att minska ojämlikheten bland skolor och daghem. För att säkerställa detta ökas finansieringen för den positiva särbehandlingen med 3 miljoner euro om året från och med 2022 för hela ekonomiplaneringsperioden. För det här ändamålet beviljas fostrans- och utbildningssektorn en tilläggsfinansiering på 3 miljoner euro.

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att stadsfullmäktige beslutar att fr.o.m. 1.1.2022 återinföra hemvårdsstödet Helsingforstillägg för familjer där barn i åldern 1-2 år vårdas hemma. För detta ändamål ökas finansieringen för fostrans- och utbildningssektorn med fyra miljoner euro.

Ledamoten Mika Ebeling understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att stadsfullmäktige beslutar att utvidga Helsingforstillägget så att det omfattar även barn i åldern 1-3 år från och med ingången av 2022. Hemvårdsstödet Helsingforstillägg ska betalas 270 euro/mån fr.o.m. 1.1.2022.

För att möjliggöra detta läggs 15,1 miljoner euro till Fostrans- och utbildningssektorns moment 200 Bidrag.

Hemställningsklämmor

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av Terhi Peltokorpi föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten för att öka transparensen i Helsingfors användning av pengar. I utredningen ska man undersöka exempelvis möjligheten för att på stadens webbsidor lägga upp en tjänst i stil med tutkibudjettia.fi där stadsborna lätt kunde få insikter i hur staden använder sina medel. Dessutom utreds möjligheten att erbjuda stadsborna tillfälle att via denna sajt bedöma budgetförslagets ändringar jämfört med tidigare år, i de olika skedena av beredningen.

Ledamoten Mikael Jungner understödd av ledamoten Oona Hagman föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten för att bygga upp en plan för demokratisk delaktighet i Helsing-

fors. Med hjälp av denna förbättras stadsbornas möjlighet att få information och att effektivt delta i beslutsfattandet.

Omröstningsordning

Ledamoten Eva Kärkkäinens första motförslag togs upp till omröstning mot grundförslaget. Ledamoten Eva Kärkkäinens andra motförslag och ledamoten Mika Ebelings motförslag togs upp till omröstning på så sätt att Ebelings och Kärkkäinens motförslag först ställdes mot varandra. Därefter togs det vinnande förslaget upp till omröstning mot grundförslaget.

Hemställningsklämmarna togs separat upp till omröstning.

Omröstningar

Motförslag

1 omröstningen

Stadsstyrelsens förslag JA, motförslag NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Eeva Kärkkäinens första motförslag om finansieringen för att minska ojämlikheten bland skolor och daghem.

Ja-röster: 78

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Jussi Hallaaho, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Van-

08.12.2021

hanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 6

Mika Ebeling, Oona Hagman, Harry Harkimo, Laura Kolbe, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka

Frånvarande: 1

Sami Muttilainen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag.

2 omröstningen

Ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag JA, ledamoten Mika Ebelings motförslag NEJ

JA-förslag: Ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag om att återinföra hemvårdsstödet Helsingforstillägg för familjer där barn i åldern 1-2 år vårdas hemma.

NEJ-förslag: Ledamoten Mika Ebelings motförslag om att utvidga Helsingforstillägget så att det omfattar även barn i åldern 1-3 år.

Ja-röster: 42

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juhana Hakola, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Anniina Iskanus, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Nina Kattariina Miettinen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 11

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Blanka: 31

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Tuomas Nevanlinna,

08.12.2021

Dani Niskanen, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Sanna-Leena Perunka, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Juhana Vartiainen

Frånvarande: 1
Sami Muttilainen

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag i den här omröstningen. Motförslaget togs därefter upp till omröstning mot grundförslaget.

3 omröstningen

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag om att återinföra hemvårdsstödet Helsingforstillägg för familjer där barn i åldern 1-2 år vårdas hemma.

Ja-röster: 68

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 16

Mika Ebeling, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Frånvarande: 1
Sami Muttilainen

08.12.2021

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Eeva Kärkkäinens motförslag.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag med de ändringar som gjordes i början av behandlingen.

Hemställningsklämmor

4 omröstningen

Ledamoten Eeva Kärkkäinens hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten för att öka transparensen i Helsingfors användning av pengar. I utredningen ska man undersöka exempelvis möjligheten för att på stadens webbsidor lägga upp en tjänst i stil med tutkibudjettia.fi där stadsborna lätt kunde få insikter i hur staden använder sina medel. Dessutom utreds möjligheten att erbjuda stadsborna tillfälle att via denna sajt bedöma budgetförslagets ändringar jämfört med tidigare år, i de olika skedena av beredningen.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 26

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Oona Hagman, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sinikka Vepsä

Blanka: 59

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas

Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Eeva Kärkkäinens förslag till hemställningskläm.

5 omröstningen

Ledamoten Mikael Jungners hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ.

Ja-röster: 25

Paavo Arhinmäki, Mika Ebeling, Mia Haglund, Oona Hagman, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Ajak Majok, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Sa'id Ahmed

Nej-röster: 4

Atte Kaleva, Dani Niskanen, Wille Rydman, Juhana Vartiainen

Blanka: 56

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Mikael Jungners förslag till hemställningskläm.

Avvikande meningar

Ledamoten Mari Rantanen anmälde avvikande mening med följande motivering:

Stadens skuld per invånare fördubblas fram till år 2025. Skuldsättningen är på en för hög nivå. Därför bör man dämpa investeringstakten på så sätt att icke-nödvändiga projekt flyttas fram, målsättningarna för bostadsproduktionen sänks samt att man inte inleder byggande eller grundberedning i nya bostadsområden, t.ex. Malms flygfält.

Stadens befolkningsökning grundar sig huvudsakligen på en ökning bland personer med främmande språk som första språk och med lägre inkomster. Helsingfors har blivit mindre lockande och har svårt att hålla kvar i synnerhet arbetande föräldrar, vilket forskningen visar. Intäkterna från kommunalskatten ökar inte i samma takt som befolkningen. De inflyttade behöver och anlitar däremot mycket kommunal service. Denna utveckling inverkar negativt särskilt på tillgängligheten till basservice och dess kvalitet, allt från småbarnsfostran till äldreomsorg.

Budgeten för 2022 är hela 5,7 procent större än budgeten för 2021. I stället för att prioritera sina funktioner och uppgifter ökar Helsingfors utgifterna i ett labilt ekonomiskt läge. Budgetöverskridningen går till och med förbi ansvarsprincipen om utgiftsökning på 2,62 procent för 2022, vilket antecknats i strategin och de övriga partierna kommit överens om. Detta trots att det extra paketet för återhämtning från covid-pandemin på 70 miljoner euro ligger utanför driftsekonomins ansvarsprincip.

Enligt vår åsikt bör Helsingforstillägget återinföras i familjer med barn i ålder 1-3 år. Detta syftar till att underlätta krisen inom småbarnspedagogiken, där stadens enheter lider av personalbrist. Vi föreslår även att fostrans- och utbildningssektorn inte sparar genom att avstå från frukostförsöket eller hemspråksinläringen för främmandespråkstalare.

Vi anser att social- och hälsovårdssektorn särskilt bör se till de mest utsatta stadsborna, och att inga sparåtgärder bör riktas mot äldreomsorgen, anhörigvården och servicen för personer med funktionsnedsättning. Vi föreslår att social- och hälsovårdssektorn avhjälper belastningen i det sociala arbetet bland personer med funktionsnedsättning genom att inrätta tio nya tjänster. I nuläget har dessa socialarbetare 200 klienter per anställd, vilket är helt för mycket med tanke på klientgruppens behov. Vi föreslår även betalningsfrihet för anhörigvårdarnas lagstadgade och behovsprövade lediga dagar. De som vistas illegalt i landet ska erbjudas service på den miniminivå som fastställs i lag och vi återinför anvisningar som motsvarar situationen innan servicen utvidgades.

Räddningsverkets löneprogram ska fortgå så att man når samma lönenivå som hos Mellersta Nylands räddningsverk och därigenom garantera tillgången på brandmän. Vi ser till att akutvårdens servicenivå för-

08.12.2021

bättras. På grund av den förändrade omvärlden ska man göra upp en plan för renovering av skyddsrummen, så att minst 2 st. renoveras årligen.

Även ledamöterna Teija Makkonen, Nuutti Hyttinen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mika Raatikainen, Tom Packalén, Laura Korpinen, Pia Kopra, Jussi Halla-aho anmälde avvikande mening med nämnda motivering.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jani Nevalainen, budgetchef, telefon: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, finansdirektör, telefon: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024, Kvsto 8.12.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin
- 3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Framställningen stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Budgeten för år 2022 och ekonomiplanen för åren 2022–2024 ingår i bilaga 1. Svaren på budgetmotionerna ingår i bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jani Nevalainen, budgetchef, telefon: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, finansdirektör, telefon: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024 Kaupunginhallituksen ehdotus Kaupunginvaltuusto 24.11.2021
- 2 Kaupunginhallituksen vastaukset valtuutettujen tekemiin talousarvioaloitteisiin

3 Kaupungin henkilöstötoimikunnan lausunto

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 354

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Behandling

24.11.2021 Bordlades

Avvikande handläggningsordning

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige följande handläggningsordning:

En diskussion i ärendet förs vid detta sammanträde. Förslag som innebär att behandlingen av ärendet avbryts tas upp vid detta sammanträde.

Då diskussionen har avslutats avbryts behandlingen av ärendet fram till fullmäktiges nästa sammanträde. Behandlingen av ärendet fortsätter då med en redogörelse och med omröstningar om motförslagen, förslagen om att förkasta ärendet och hemställningsklämmarna. Om inga förslag framställs under diskussionen, behandlas ärendet till slut vid detta sammanträde.

Förslag om återremiss

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Teija Makkonen föreslog att förslaget återremitteras för ny beredning på så sätt att följande synpunkter beaktas:

Stadens skuld per invånare fördubblas fram till år 2025. Skuldsättningen är på en för hög nivå. Därför bör man dämpa investeringstakten på så sätt att icke-nödvändiga projekt flyttas fram, målsättningarna för bostadsproduktionen sänks samt att man inte inleder byggande eller grundberedning i nya bostadsområden, t.ex. Malms flygfält. Stadens befolkningsökning grundar sig huvudsakligen på en ökning bland per-

08.12.2021

soner med främmande språk som första språk och med lägre inkomster. Helsingfors har blivit mindre lockande och har svårt att hålla kvar i synnerhet arbetande föräldrar, vilket forskningen visar. Intäkterna från kommunalskatten ökar inte i samma takt som befolkningen. De inflyttade behöver och anlitar däremot mycket kommunal service.

Denna utveckling inverkar negativt särskilt på tillgängligheten till bas-service och dess kvalitet, allt från småbarnsfostran till äldreomsorg.

Budgeten för 2022 är hela 5,7 procent större än budgeten för 2021. I stället för att prioritera sina funktioner och uppgifter ökar Helsingfors utgifterna i ett labilt ekonomiskt läge. Budgetöverskridningen går till och med förbi ansvarsprincipen om utgiftsökning på 2,62 procent för 2022, vilket antecknats i strategin och de övriga partierna kommit överens om. Detta trots att det extra paketet för återhämtning från covid-pandemin på 70 miljoner euro ligger utanför driftsekonominns ansvarsprincip.

Enligt vår åsikt bör Helsingforstillägget återinföras i familjer med barn i ålder 1-3 år. Detta syftar till att underlätta krisen inom småbarnspedagogiken, där stadens enheter lider av personalbrist. Vi föreslår även att fostrans- och utbildningssektorn inte sparar genom att avstå från frukostförsöket eller hemspråksinläringen för främmandespråkstalare.

Vi anser att social- och hälsovårdssektorn särskilt bör se till de mest utsatta stadsborna, och att inga sparåtgärder bör riktas mot äldreomsorgen, anhängvården och servicen för personer med funktionsnedsättning. Vi föreslår att social- och hälsovårdssektorn avhjälper belastningen i det sociala arbetet bland personer med funktionsnedsättning genom att inrätta tio nya tjänster. I nuläget har dessa socialarbetare 200 klienter per anställd, vilket är helt för mycket med tanke på klientgruppens behov. Vi föreslår även betalningsfrihet för anhängvårdarnas lagstadgade och behovsprövade lediga dagar. De som vistas illegalt i landet ska erbjudas service på den miniminivå som fastställs i lag och vi återinför anvisningar som motsvarar situationen innan servicen utvidgades.

Räddningsverkets löneprogram ska fortgå så att man når samma lönenivå som hos Mellersta Nylands räddningsverk och därigenom garantera tillgången på blåljuspersonal. Vi ser till att akutvårdens servicenivå förbättras. På grund av den förändrade omvärlden ska man göra upp en plan för renovering av skyddsrummen, så att minst 2 st. renoveras årligen.

1 Omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

08.12.2021

JA-förslag: Behandlingen fortsätter
NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning med stöd av ledamoten Mari Rantanens motivering.

Ja-röster: 73

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Maaret Castrén, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Timo Harakka, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaaara, Mikael Jungner, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolehmainen, Sini Korpinen, Eeva Kärkkäinen, Noora Laak, Heimo Laaksonen, Anna Lemström, Minna Lindgren, Ajak Majok, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Nej-röster: 10

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Pirkko Ruohonen-Lerner

Frånvarande: 2

Björn Månsson, Ilkka Taipale

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Motförslag

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att stadsfullmäktige beslutar att långsiktigt öka finansieringen för att minska ojämlikheten bland skolor och daghem. För att säkerställa detta ökas finansieringen för den positiva särbehandlingen med 3 miljoner euro om året från och med 2022 för hela ekonomiplaneringsperioden. För det här ändamålet beviljas fostrans- och utbildningssektorn en tilläggsfinansiering på 3 miljoner euro.

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog att stadsfullmäktige beslutar att fr.o.m. 1.1.2022 återinföra hemvårdsstödet Helsingforstillägg för familjer där barn i åldern 1-2 år

08.12.2021

vårdas hemma. För detta ändamål ökas finansieringen för fostrans- och utbildningssektorn med 4 miljoner euro.

Ledamoten Mika Ebeling understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att stadsfullmäktige beslutar att utvidga Helsingforstillägget så att det omfattar även barn i åldern 1-3 år från och med ingången av 2022. Hemvårdsstödet Helsingforstillägg ska betalas 270 euro/mån fr.o.m. 1.1.2022.

För att möjliggöra detta läggs 15,1 miljoner euro till Fostrans- och utbildningssektorns moment 200 Bidrag.

Ledamoten Eeva Kärkkäinen understödd av ledamoten Terhi Peltokorpi föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten att öka transparensen i Helsingfors användning av pengar. I utredningen ska man undersöka exempelvis möjligheten att på stadens webbsidor lägga upp en tjänst i stil med tutki-budjettia.fi där stadsborna lätt kunde få insikter i hur staden använder sina medel. Dessutom utreds möjligheten att erbjuda stadsborna tillfälle att via denna sajt bedöma budgetförslagets ändringar jämfört med tidigare år, i de olika skedena av beredningen.

Ledamoten Mikael Jungner understödd av ledamoten Oona Hagman föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten för att bygga upp en plan för demokratisk delaktighet i Helsingfors. Med hjälp av denna förbättras stadsbornas möjlighet att få information och att effektivt delta i beslutsfattandet.

Ordföranden konstaterade att diskussionen avslutats och att behandlingen av ärendet fortsätter vid nästa sammanträde.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jani Nevalainen, budgetchef, telefon: 310 36277

jani.nevalainen(a)hel.fi

Tuula Saxholm, finansdirektör, telefon: 310 36250

tuula.saxholm(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 841

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarvion vuodeksi 2022 ja taloussuunnitelman ohjeellisena vuosille 2022 - 2024.

Käsittely

15.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Esitys palautetaan valmisteltavaksi siten, että seuraavat näkökohdat huomioidaan:

Kaupungin velkaantuminen asukasta kaksinkertaistuu vuoteen 2025 mennessä. Velkaantuminen on liian korkealla tasolla. Sen vuoksi investointeja tulee hidastaa siten, että ei-välttämättömiä hankkeita siirretään, asuntotuotantotavoitetta lasketaan ja uusien asuinalueiden, kuten esimerkiksi Malmin lentokentän, rakentamista tai esirakentamista ei aloiteta. Kaupungin väestön kasvu perustuu pääosin heikosti toimeentulevien vieraskielisten määrän kasvuun. Helsingin veto- ja pitovoimaa erityisesti työssäkäyvien lapsiperheiden osalta on tutkitusti vähentynyt. Kuntaverotulot eivät kasva samassa suhteessa kuin väestö. Toisaalta tulijat tarvitsevat ja käyttävät runsaasti kaupungin palveluja.

Tämä kehitys vaikuttaa kielteisesti kaupunkilaisten peruspalveluiden saatavuuteen ja laatuun lähtien varhaiskasvatuksesta ja päättyen vanhusten kotihoitoon.

Vuoden 2022 talousarvio on peräti 5,7% korkeampi kuin vuoden 2021 talousarvio. Sen sijaan, että Helsinki priorisoisi toimintojaan ja tehtäviään, lisätään rahaa menoihin epävarmassa talustilanteessa. Talousarvion ylitys rikkoo jopa puolueiden sopiman, strategiaan kirjatun vastuuperiaatetavoitteen 2,62% menokasvusta vuodelle 2022 siitäkin huolimatta, että 70 miljoonan euron ylimääräinen koronatoipumispaketti on käyttötalouden vastuuperiaatteen ulkopuolella.

Perussuomalaisten näkemyksen mukaan Helsinki-lisä tulee palauttaa 1-3-vuotiaiden lasten perheille. Tämä olisi omiaan helpottamaan varhaiskasvatuksen kriisiytyneitä tilannetta, jossa kaupungin yksiköt kärsivät työntekijäpuulasta. Esitämme myös, että kasvatuksen ja kou-

08.12.2021

lutuksen toimiala luopuu säästötoimena aamupalapilotoinnista ja omankielisen opetuksen tarjoamisesta vieraskielisille.

Sosiaali- ja terveystoimialalla katsomme, että heikoimmista kaupunkilaisista tulee pitää erityistä huolta, eikä säästötoimenpiteitä ei tule kohdistaa vanhus- ja vammaispalveluihin ja omaishoitoon. Esitämme, että sote-toimiala korjaa vammaisten sosiaalityön kuormitusta 10 vakanssin lisäyksellä. Vammaispalveluiden sosiaalityöntekijällä on tällä hetkellä 200 asiakasta per työntekijä, joka on aivan liikaa asiakasryhmään liittyviin tarpeisiin nähden. Esitämme myös omaishoitajien lakisääteisten ja harkinnanvaraisten vapaapäivien maksuttomuutta. Laittomasti maassa olevien palvelut palautetaan lain vaatimalle minimitasolle ja palautetaan ohjeistus vastaamaan tilannetta ennen palveluiden laajentamista.

Pelastuslaitoksen palkkaohjelmaa jatketaan, jotta saavutetaan Keskiuudenmaan pelastuslaitoksen palkkataso varmistaaksemme palomiesten saatavuus. Varmistetaan ensihoidon palvelutason parantaminen. Toimintaympäristön muutoksesta johtuen tehdään väestönsuojien korjaussuunnitelma siten että vuodessa korjataan vähintään 2 väestönsuojaa.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen palautusehdotuksestansa ilmevin perustein.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Jani Nevalainen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
jani.nevalainen(a)hel.fi
Tuula Saxholm, rahoitusjohtaja, puhelin: 310 36250
tuula.saxholm(a)hel.fi

Keskushallinto Kaupunginkanslia Kansliapäällikkö 08.11.2021 § 230

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kansliapäällikkö päätti hyväksyä ehdotukset kaupunginkanslian (talousarvioluku 140) ja kaupunginkanslian irtaimen omaisuuden perushankinnan (ta-kohta 8 05 01) vuoden 2022 talousarvioksi ja 2022-2024 taloussuunnitelmaksi liitteen 1 mukaisesti sekä kaupunginkanslian talousarvion perustelutekstin (liite 2).

08.12.2021

Lisäksi kansliapäällikkö päätti hyväksyä talousarvioluku 150 keskitetysti maksettavat menot, kaupunginkanslian käytettäväksi, vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja 2022-2024 taloussuunnitelman (liite 1) sekä talousarvion perustelutekstin (liite 2).

Päätöksen perustelut

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 23.8.2021, § 576, talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laatimisohteet ja niihin sisältyvät kaupunkitasoisen käyttötalouden kokonaisraamin toimintamenoille, investointiraamin talousarviokohdittain sekä alustavan investointiohjelman vuosille 2022–2031.

Lisätiedot

Merja Koski, kehittämisspäällikkö, puhelin: 310 36292
merja.koski(a)hel.fi
Mari Paananen, talousspäällikkö, puhelin: 310 73043
mari.paananen(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 141

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta hyväksyi kaupunginhallitukselle esitettäväksi liikenneliikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioesityksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaesityksen.

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Käsittely

23.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Samuli Voutila: Eriävä mielipide HKL:n talousarvioon vuosille 2022–2024

HKL nostaa uutta lainaa 740,5 milj. euroa vuosina 2022-2024. Nostettava laina on kaupungin ulkopuolista lainaa.

Liikelaitoksen johtokunnan jäsenenä en koe mielekkääksi sitoa nykyistä liikelaitosta näin massiiviseen lainanottoon enkä tulevan yhtiön hallituk-

08.12.2021

sen jäsenten ja muiden vastuuvollisten käsiä taloudellisesti etukäteen. Mielestäni uuden yhtiön vastuuhenkilöiden tulee perustella veronmaksajille yhtiön taloudelliset velvoitteet ja vastuut.

Mitä tulee Metron osalta (joka jää toistaiseksi liikelaitokseen) tulee tehdä erilliset selkeät budjetit ja mahdolliset lainatarpeet. Tämän vuoksi jätän talousarvioon eriävän mielipiteen.

Esittelijän muutos: Esittelijän päätösesityksen toiseksi kappaleeksi lisättiin uusi kappale:

Samalla johtokunta totesi, että talousarvio ja -suunnitelma on tehty liikelaitosmuotoon ja koska kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.9.2021 HKL:n yhtiöittämisestä 1.1.2022 alkaen johtokunta nostaa lausunnossaan esille, että talouden suunnittelussa syksyn 2021 aikana on varmistettava, että talousarvio ja -suunnitelma päivitetään vastaamaan muuttunutta tilannetta perustettavan yhtiön ja jäljelle jäävän liikelaitoksen osalta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 22.09.2021 § 43

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä muutetun esityksen pelastuslaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotukseksi ja 2023-2024 taloussuunnitelmaksi esitettäväksi edelleen kaupunginhallitukselle seuraavasti:

Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion 2022 henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toi-

menpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeeseen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Talousarvion 2022 keskeiset painopisteet

Pelastuslaitoksen vuoden 2022 toiminnan pääpainopisteet ovat seuraavat:

- Pelastustoimen valmiuden ja palvelutason kasvattaminen valvontaviranomaisen velvoitteiden täyttämiseksi
- Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvien digitaalisen turvallisuusviestinnän sisältöjen ja menetelmien kehittäminen
- Kaupunkiyhteisen pelastustoiminnan, väestönsuojelun ja varautumisen yhteistoiminnan ja valmiuden kehittäminen
- Osallistuminen vuoden 2023 alusta lukien voimaan astuvan pelastustoimen uudistuksen valmisteluun (mm. muutokset toiminnan ja talouden ohjauksessa) sekä tietojohdantamisen ja pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden edistäminen

Toiminnan kuvaus

Helsingin kaupungin pelastuslaitos vastaa alueen pelastustoiminnasta, kiireellisestä ensihoitopalvelusta sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyvästä valvonnasta, turvallisuusviestinnästä sekä muusta ohjauksesta ja neuvonnasta. Lisäksi pelastuslaitos vastaa poikkeusolojen valmiussuunnittelusta sekä väestönsuojelun valmiuden kehittämisestä, suunnittelusta ja väestönsuojeluun varautumisen koordinoinnista Helsingissä.

Pelastuslaitos on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittinen turvallisuusorganisaatio, jonka on kyettävä itsenäiseen toimintaan kaikkina vuorokauden aikoina niin normaalioloissa kuin poikkeusoloissakin. Pelastuslaitos turvaa palveluidensa toimintaedellytykset tuottamalla itse tekniset ja hallinnolliset tukipalvelunsa.

Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain

Pelastuslaitoksen käyttömenot kasvavat noin 6,89 miljoonaa euroa (11,3 %). Menolisäyksestä yli miljoona euroa johtuu kirjaustavan muutoksista investointien ja käyttömenojen välillä sekä keskushallinnosta siirtyvistä digitaaliseen perustaan liittyvistä kustannuksista. Kasvusta yli 0,8 miljoonaa euroa johtuu kaupungin vuoden 2021 palkkakehitysohjelman mukaisesta palkkojen kasvusta. Lisäksi henkilöstömenot kasvavat 1,35 miljoonaa palkkaohjelman 2022 johdosta.

Pelastustoimen käyttömenot ovat noin 53,37 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 79,8 % pelastuslaitoksen käyttömenoista. Kasvua edellisvuoteen on noin 12,6 %. Kustannusten kasvua selittävät pelastusyksikön ja kärkiyksikön lisäys palvelutason kehittämiseksi.

Ensihoitopalvelun käyttömenot 14,32 miljoonaa ovat noin 20,2 % pelastuslaitoksen käyttömenoista ja kasvua on noin 6,9 %. Kasvun myötä varaudutaan palvelutason kehittämiseen 12 tunnin ensihoitoyksikön lisäyksellä.

Kaupunkistrategia 2017–2021

Pelastuslaitos on tuottanut laadukkaita palveluita, kasvattanut palveluverkostonsa kattavuutta sekä kehittänyt toimintansa digitaalisuutta. Toiminnallaan pelastuslaitos on tuottanut turvallisuutta sekä omalla vahvalla suoriutumisellaan tukenut Helsingin kehittymistä maailman toimivimmaksi kaupungiksi.

Pelastuslaitos on kehittänyt oman organisaationsa toimintakulttuuria mm. esihenkilötyöhön ja johtamiskulttuuriin panostamalla. Nämä toimenpiteet ovat lisänneet henkilöstön työtyytyväisyyttä, millä puolestaan on välitön yhteys asiakaspalvelukokemuksen onnistumiseen. Vuonna 2021 aloitettu organisaatiouudistus tukee toimintakulttuurin kehittämistä.

Toimiva Helsinki rakentuu tasa-arvolle ja yhdenvertaisuudelle, joita myös pelastuslaitos on omassa toiminnassaan edistänyt. Laitos on osallistanut henkilöstöään aikaisempaa vahvemmin.

Pelastuslaitos on jatkanut palveluidensa kehittämistä. Tavoitteena on kehittää aiempaa vaikuttavampia palveluja ja hyödyntää aiempaa enemmän myös digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämiseksi.

Pelastuslaitos on hoitanut talouttaan vastuullisesti. Laitos pyrkii jatkuvasti löytämään kustannustehokkaampia tapoja toimia.

Toimintaympäristön muutostekijät 2022–2025

Helsingissä nuorten väestöryhmien osuus on suuri, mutta myös ikään-tyvien määrän kasvu on Helsingissä merkittävä kehitystrendi. Ikään-tyvien määrän lisääntyminen vaikuttaa asumisen ja palveluiden tarpeisiin ja se tulee ottaa huomioon paitsi ensihoitopalvelun, myös onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Helsingin väestön kielellinen ja kulttuurinen kirjo kasvaa. Kasvava vieraskielisen väestön määrä vaatii pelastustoimen ja ensihoitopalvelun henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta.

Helsingissä on käynnissä useita mittavia rakennushankkeita, jotka yhdistelevät korkeaa ja laajaa maanalaista rakentamista. Rakentamisessa ja asumisessa yleistyvät myös uudenlaiset teknologiaratkaisut. Nämä korostavat pelastuslaitoksen roolia pelastustoiminnan edellytysten varmistamisessa sekä onnettomuuksien ennalta ehkäisyssä jo rakentamisen suunnitteluvaiheessa.

Helsingissä on alueita, joilla pelastustoiminnan toimintavalmiusajan kansallisiin ohjearvoihin ei päästä. Rakentamisen jatkuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä entisestään toimintavalmiusaikojen parantamiseen kiinnitetään yhä enemmän huomiota.

Vaikka ilmastonmuutos on vuosikymmeniä kestävä prosessi, jota monin eri keinoin pyritään torjumaan, muutoksen vaikutukset ovat jo konkreettisia. Erityisesti sään ääri-ilmiöt ovat lisääntymässä, mikä lisää pelastustoiminnan tehtäviä ja lisää painetta kehittää kaupunkirakennetta ja infrastruktuuria ääri-ilmiöiden vaikutusten ennalta ehkäisemiseksi.

Lainsäädännön muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu muuttuu 1.1.2023. Muutoksen valmistelu vuoden 2022 aikana sitoo merkittävästi pelastuslaitoksen johdon ja asiantuntijoiden resursseja. Uudistukseen liittyvästä lainsäädännöstä aiheutuvat uudet velvoitteet lisäävät pelastuslaitoksen hallinnollisia tehtäviä ja kasvattavat siten asiantuntijoiden rekrytointitarvetta.

Muut muutostekijät 2022

Valvontaviranomaisen mukaan pelastustoiminnan nopean avunsaannin valmius ei ole vaatimusten mukainen. Valmiutta kehitetään 10 vuoden toimintasuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2022 aikana valmistaudutaan käynnistämään Konalan pelastusasema ja Tapanilan kärkiyksikötoiminta viimeistään vuoden lopussa.

Ensihoitopalvelun resursointi on viimeisen kymmenen vuoden aikana jäänyt selvästi jälkeen asiakas- ja tehtävämäärän kehityksestä. Tästä aiheutuvia viiveitä tehtävissä sekä henkilöstön kuormittavuutta alennetaan nostamalla ensihoidon valmiutta vuonna 2022 yhdellä 12 tunnin yksiköllä.

Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät

Hyvinvointialueuudistus keskittää pelastustoimen strategisen ohjauksen valtiolle ja heikentää Helsingin kaupungin mahdollisuuksia ohjata verotuloja ja suunnitella pelastuslaitoksen palveluita paikallisella tasolla kaupungin kannalta tuottavimmalla ja tarkoituksenmukaisimmalla tavalla vuodesta 2023 lähtien.

Palomiesten saatavuus on akuutti haaste koko Suomessa. Suunniteltujen pelastusasemien käynnistämiseen vaadittavat lisäresurssit ja Helsingin pelastuskoulun toiminnan jatkumiseen liittyvät epävarmuustekijät ovat merkittävä uhka pelastustoiminnan palvelutason kehittämiselle aluehallintoviraston edellyttämälle tasolle vuoden 2025 loppuun mennessä. Henkilöstön saatavuus on pystyttävä turvaamaan, jotta pelastuslaitos pystyy varmistamaan kaupunkilaisten turvallisuuden. Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna.

Väestönsuojien jatkuvasti kasvava korjausvelka vaarantaa poikkeusoloihin varautumisen lisäksi väestönsuojien normaaliajan käytön sekä kasvattaa väestönsuojien ylläpito- ja korjauskustannuksia.

Ikääntyneiden määrän ja kotihoidon lisääntyminen lisäävät ensihoidon, ensihoidon avunannon ja ensivastetehtäviä.

Helsingissä on suuria alueellisia ja väestöryhmittäisiä hyvinvointieroja. Syrjäytymisen lisääntyminen ja huono-osaisuuden keskittyminen lisäävät tutkitusti onnettomuusriskejä, mikä huomioidaan pelastustoimen palveluiden suunnittelussa.

Erilaiset teknologiaratkaisut haastavissa kaupunkirakentamisen rakennuskokonaisuuksissa aiheuttavat uudenlaisia riskejä, jotka huomioidaan pelastustoiminnan menetelmissä ja työturvallisuudessa sekä onnettomuuksien ehkäisyssä.

Tuottavuus

Pelastuslaitoksen tuottavuutta kuvaava indeksi muodostuu pelastustoiminnan, onnettomuuksien ehkäisyyn, ja ensihoitopalvelun suoritemääristä ja resurssikulutuksesta, näiden synergiasta, sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavista mittareista. Indeksien osoittajassa on pelastuslaitoksen bruttokäyttömien lisätyt poistoilla. Indeksia oikaistaan asukasluvun ja kustannustason muutoksella. Pelastuslaitoksen tuottavuuden arvioidaan olevan 84,4 vuonna 2022 (2020=100). Tuottavuus heikenee vuoden 2021 ennusteen perusteella arviolta 11,1 pistettä. Noin 2,4 pistettä indeksin laskusta selittyy kirjanpidollisilla muutoksilla sekä vuoden 2021 palkkakehitysohjelmalla, joiden myötä keskushallinnon aikaisemmin maksamia kustannuksia ja lisäpalkkarahoitus on siirretty pelastuslaitoksen momentille. Pääosa muutoksesta johtuu taloudelli-

sista panostuksista sekä pelastustoiminnan että ensihoitopalvelun avunsaantiajan kehittämiseen. Hidastunut asukasluvun kasvu korostaa muutosta, koska palveluverkon lisäykset eivät seuraa lineaarisesti asukasluvun kehitystä.

Yksikkökustannukset

Pelastuslaitoksen yksikkökustannukset lasketaan euroa/asukas. Tunnusluku esitetään erikseen pelastuslaitostasolle, pelastustoimelle ja ensihoitopalvelulle. Näiden lisäksi pelastuslaitos vastaa kunnan muihin toimintaan kuuluvasta väestönsuojien ylläpidosta, mille ei esitetä yksikkökustannusta. Palveluiden yksikkökustannukset kasvavat samoin perustein kuin tuottavuuden kehitys. Muutokset on esitetty liitteessä.

Muut talouden toimintaympäristön muutokset

Aluehallintoviranomainen on asettanut pelastuslaitokselle uhkasakon pelastustoiminnan avunsaantiajan parantamiseksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Tämä edellyttää merkittävää pelastustoiminnan lisähajuttamista ja asemaverkoston kasvattamista. Ensihoitopalvelussa potilaiden tavoittamisviiveet ylittävät palvelutasopäätöksen mukaiset tavoitteajat reilusti ja henkilöstö on ylikuormittunut tiheän tehtävämäärän johdosta. Vuonna 2022 rekrytoidaan merkittävästi lisää henkilöstöä osana vuoteen 2029 ulottuvaa palveluverkon kehittämistä.

Vuoden 2023 voimaan tuleva hyvinvointialueuudistus ja sen valmistelu vuonna 2022 sitovat merkittävästi pelastuslaitoksen asiantuntijaresursseja. Uudistus on uhka pelastuslaitoksen toiminnan rahoituksen riittävyydelle.

Sitovat toiminnan tavoitteet

Pelastustoiminnan toimintavalmius on riittävä ja tarkoituksenmukainen: I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3-vahvuisella yksiköllä on enintään kuusi minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Kiireellinen ensihoito toteutuu tilaajan vaatimusten mukaisesti: Ensihoidon keskimääräinen tavoittamisviive on enintään kahdeksan minuuttia 60 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävissä.

Onnettomuuksia ehkäistään lisäämällä kaupunkilaisten ja Helsingissä toimivien tahojen kykyä estää onnettomuuksia ja rajoittaa niiden vaikutuksia: 11 000 turvallisuuspistettä.

Henkilöstösuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilömäärän arvioidaan kasvavan vuonna 2022 yhteensä 45:llä ja henkilötyövuosien 42:lla. Konalan pelastusasemalle palkataan 17 ja Tapanilan kärkiyksikköön 12 palomiestä, minkä lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn toimintaan lisätään kaksi ja ensihoitopalveluun kuusi henkilötyövuotta. Palomiesten saatavuudessa on ollut haasteita vuonna 2021, mistä syntyneitä henkilöstövajetta paikataan vuonna 2022.

Henkilöstökokemukseen panostetaan toimintakulttuuria kehittämällä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi palomiesten palkkauksen kehittäminen Uudellamaalla kilpailukykyiselle tasolle on tavoitteena Helsingin kaupungin palkkakehitysohjelman mukaisesti vuonna 2022. Pelastuskoulun toiminnan jatkuvuus ja kansallinen pula palomiehistä on uhkaa rajoittaa henkilöstön saatavuutta ja sitä myötä toiminnan kehittämistä. Sisäistä liikkuvuutta edistetään niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Talousarvion vaikutusten arviointi

Kuntalaisvaikutukset

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden ja ensihoidon tavoittamisviiveen parantaminen lyhentävät avunsaantiaikaa, jolloin epätoivotun tapahtuman kuntalais- ja ympäristövaikutukset pystytään minimoimaan.

Onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvän osaamisen kasvattaminen laajalaisesti kaikkien kuntalaisten keskuudessa auttaa osaltaan vähentämään onnettomuuksia.

Jokainen helsinkiläinen sekä kaikki Helsingin alueella liikkuvat ovat pelastuslaitoksen palvelujen piirissä. Pelastustoiminta, onnettomuuksien ehkäisy, varautuminen sekä kiireellinen ensihoito ovat keskeinen osa turvallista Helsinkiä. Onnettomuuksien ehkäisy ja niiden vaikutusten rajoittaminen tuottavat näin merkittäviä hyötyjä kuntalaisille ja laajemmin koko yhteiskunnalle.

Ympäristö

Pelastuslaitos ylläpitää öljyvahinkojen torjuntavalmiutta Helsingin alueella. Öljyntorjuntavalmiuden ylläpidossa tehdään yhteistyötä niin kaupunkikonsernin sisällä kuin muiden viranomaisien ja sidosryhmien kanssa.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on siirtyä enenevässä määrin mahdollisimman vähäpäästöiseen toimintaan ja ajoneuvokalustoon. Siirtymä on tehtävä hallitusti siten, ettei pelastustoiminnan ja ensihoitopalvelun suorituskyky suuronnettomuuksissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

vaarannu. Sammutusaineiden ja alkusammutuskoulutuskalun hankinnoissa kiinnitetään huomiota päästöjen ja ympäristökuorman vähentämiseen.

Käsittely

22.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Antti Hytti: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin.

Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna."

Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Kannattaja: Martina Houtsonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään pelastuslaitoksen talousarvion henkilöstökuluihin 1,35 miljoonaa euroa. Lisäys käytetään perustason ensihoitoa säännöllisesti tekevien palomiesten palkkatason korottamiseen siten, että se vastaa Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen vastaavissa tehtävissä työskentelevien palkkatasoa. Tehdään vastaavat muutokset talousarvion tekstiosan kappaleessa "Keskeiset talousarviovuoden muutokset palvelukokonaisuuksittain ja palveluittain" mainittuihin lukuihin. Lisätään tekstiosan kohtaan "Toimintaympäristön riskit ja epävarmuustekijät", toisen kappaleen loppuksi: "Tästä syystä tarvitaan erityisiä toimenpiteitä varmistamaan, ettei pelastuslaitoksen palkkakehitys jää jälkeen naapurikuntiin verrattuna." Muilta osin vastaehdotus on pohjaesityksen mukainen.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Ville Elomaa, Martina Houtsonen, Antti Hytti, Anna Laine, Alisa

08.12.2021

Leppäkoski, Raine Luomanen, Sanna-Mari Oranen, Sanna-Leena Perunka, Matias Turkkila

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Pelastuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Antti Hytin vastaehdotuksen äänin 9-0.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 470

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi kaupunkiympäristön toimialan talousarvioehdotuksen 2022 sekä taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022-2024.

Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta päätti edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baanaverkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahopainetta ratkottaessa lautakunta katsoi, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lautakunta päätti todeta, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, koskien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoi, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Lautakunta päätti edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma. Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikaisten takia.

Lisäksi lautakunta päätti edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunkiudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahoja korotetaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana olivat talous- ja suunnittelupäällikkö Leena Sutela ja tiimipäällikkö Tuula Pipinen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus 1:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta arvioi, että talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksessa puistojen ja liikuntapaikkojen investointitaso on mitoitettu liian matalaksi. Lautakunta edellyttää, että lopullisessa talousarvioehdotuksessa puistojen, liikuntapaikkojen ja luonnonsuojelualueiden reittien investointeihin tulee varata 20 miljoonaa nyt esitettyä korkeampi investointitaso.

Pyöräliikenteen investointitaso tulisi asettaa 5 miljoonaa euroa nyt esitettyä korkeammalle tasolle kuin se nyt on taloussuunnitelmassa ja ensi vuoden budjetissa, jotta linjatut kantakaupungin tavoiteverkko ja baana-verkko saadaan valmistumaan tavoiteajassa. On erityisen tärkeää että Itäbaanan kokonaisuus saadaan toteutettua riittävän rivakasti.

Investointibudjetissa on paineita erityisesti Hakaniemenrannan esirakentamisen osalta. Tätä määrärahapainetta ratkottaessa lautakunta katsoo, että on suositeltavaa katsoa ajoituksia ja sopeutusta myös yhdessä kaupunginhallituksen kautta päätettävien projektialueiden esirakentamisen määrärahojen kanssa.

Lisäksi lautakunta toteaa, että käyttötalouden määrärahat on esityksessä mitoitettu erittäin niukasti suhteessa asetettuihin tavoitteisiin, ko-

08.12.2021

skien erityisesti uuden AM-ohjelman toteuttamista, investointien suunnittelua ja ylläpidon tehtäviä, samoin kuin ympäristönsuojelun laajoja tehtäviä. Siten lautakunta katsoo, että tätä matalammaksi käyttötalouden menot eivät voi asettua.

Kannattaja: Risto Rautava

Vastaehdotus 2:

Risto Rautava: Lisäys päätösehdotukseen:

Varmistetaan henkilöstöresurssit rakennusvalvonnan osalta niin, ettei rakennushankkeiden toteutuminen hidastu lupien pitkien käsittelyaikojen takia.

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 3:

Mia Haglund: Lautakunta edellyttää, että siltojen korjausvelan taittamiseksi tehdään pitkän aikavälin suunnitelma.

Kannattaja: Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Mia Haglundin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 4:

Sami Kuusela: Lautakunta edellyttää, että toimialan talousarvion valmistelun yhteydessä varmistetaan kaupunki-uudistusalueiden ja Vuosaaren alueen laadukkaat kehittämistoimenpiteet ja ehdotettuja määrärahasoja korotetaan.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Sami Kuuselan vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Mika Raatikainen

Ei-äännet: 12

Tarik Ahsanullah, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Eveliina

Heinäluoma, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Risto Rautava, Laura Rissanen, Saana Rossi, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehtotuksen äänin 1 - 12.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Leena Sutela, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 39841
leena.sutela(a)hel.fi
Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 21.09.2021 § 320

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Esitys

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimishojjeiden mukaisesti.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet.

Lisäksi kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä kolme olevan kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimishojjeet.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdotus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilashuoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjetinneuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nasima Razmyar: Esitysehdotukseen kohdan 3 jälkeen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle esityslistan liitteinä yksi (käyttötalous) ja kaksi (investoinnit) olevan vuoden 2022 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2022-2024 taloussuunnitelmaehdotuksen perusteluineen, jotka on laadittu kaupunginhallituksen 23.8. hyväksymän vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022-2024 laatimishojeden mukaisesti.

Samalla lautakunta edellyttää, että ensi vuoden talousarviossa kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle varataan riittävät resurssit nykyisen palvelutason turvaamiseen ja koronan jälkihoidosta aiheutuvien lisäkustannusten kattamiseen.

Lautakunta toteaa, että em. kaupunginhallituksen hyväksymän talousarvioehdotuksen raamin mukainen liitteenä oleva talousarvioehdo-

tus merkitsisi lakisääteisissä kasvatus- ja koulutuspalveluissa merkittäviä tuottavuustoimenpiteitä ja palvelutason heikentämistä nykyisestä toimialan asiakasmäärän kasvaessa. Koronakriisin jälkihoito tulee lisäksi vaatimaan lisäpanostuksia oppimisvajeen paikkaamiseen ja oppilashuoltoon.

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että vuoden 2022 aikana aloitetaan systemaattiset ja laaja-alaiset toimenpiteet, joilla tehdään Helsingistä nykyistä houkuttelevampi työnantaja päteville opettajille kaikilla koulutusasteilla. Ensimmäiseksi lautakunta kehottaa Helsinkiä puuttumaan varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuusongelmiin. Tätä on syytä edistää jo osana ensi vuoden talousarviota.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa myös lasten välisen segregation vähentämisen, turvallisten ja rauhallisten oppimisympäristöjen ja riittävän henkilöstömäärän tärkeyttä. Lautakunta toivoo, että budjettineuvotteluissa huomioidaan toimialan keskeisiä tavoitteita tukevat talousarvioaloitteet.

Kannattaja: Sini Korpinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Vastaehdotus:

Petra Malin: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Kannattaja: Vesa Korkkula

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan esitysehdotuksesta toinen kappale: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että ehdotuksen tuottavuustoimenpiteisiin sisältyy kaupunginvaltuuston vuoden 2021 talousarviossa linjaamalla tavalla varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentaminen. Ehdotukseen sisältyvät kilpailutettavan palvelutuotannon osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet."

08.12.2021

non osuus kokonaispalveluista ja kilpailutuksen periaatteet." Korvataan kappale seuraavalla: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kannata varhaiskasvatuksen siivous- ja ruokapalvelujen kilpailutuksen laajentamista ja esittää, että kilpailutuksen laajentaminen poistettaisiin vuoden 2022 budjettineuvotteluissa."

Jaa-äännet: 10

Ted Apter, Jussi Chydenius, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Sini Korpinen, Vesa Lahtinen, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Ozan Yanar

Ei-äännet: 3

Pia Kopra, Vesa Korkkula, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hylkäsi äänestyksessä Petra Malinin vastaehdotuksen 10-3.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti asiasta Nasima Razmyarin vastaehdotuksen mukaisesti.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Tarkkala-Hellström, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 86442
anna.tarkkala-hellstrom(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 213

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti hyväksyä liitteen 1 mukaisen ehdotuksen sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi.

Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta totesi samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Talous- ja suunnittelupäällikkö Sampo Pajari ja johtava controller Mikael Karell olivat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Daniel Sazonov: Lisäyksenä päätösehdotukseen:

”Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa samalla, että

A) vuoden 2022 talousarvioesitystä valmisteltaessa ja väestönkasvun mahdollistamaa käyttötalousmenojen kasvua kohdennettaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota ikääntyneen väestön määrän kasvun aiheuttamaan palvelutarpeen kasvuun.

B) erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen sekä suomen- että ruotsinkielisessä puolella.

C) talousarvioesityksessä esitetyn ohella vuoden 2022 talousarviossa tulee varautua aiheutuneen hoito- ja palveluvelan purkuun erillisellä määrärahalla.

D) vuoden 2021 tapaan koronan hoidosta aiheutuvia välittömiä kustannuksia tulee tarkastella erillisinä kuluina, jotka tulee pyrkiä kattamaan täysimääräisesti valtion koronanhoitoon suuntamaista määrärahoista.”

08.12.2021

Kannattaja: jäsen Laura Korpinen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä puheenjohtaja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Lisäyksenä päätösehdotukseen: "Antaessaan ehdotuksensa vuoden 2022 talousarvioksi ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmaksi sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa myös, että kuluja tulee karsia siten, etteivät vieraskielisille annettavat palvelut voi tasoltaan tai laajuudeltaan ylittää muulle väestölle annettavia palveluita, ja laittomasti maassa oleville tarjottavat kulut tulee rajata vain kiireelliseen hoitoon."

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Vastaehdotus 3:

Jäsen Pentti Arajärvi: Talousarvioehdotuksen 9.1 kohdan kolmannen kappaleen loppuun lisätään: "Lasten vanhempien olosuhteet ja niiden muutokset pyritään ottamaan painavasti huomioon lasten aseman ja olosuhteiden arvioinnissa ja tehdään tarvittavat toimet lapsen edun toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii vaikuttamaan myös muiden toimialojen lapsivaikutuksiin yhteistyöllä ja lausuntoja antaessaan."

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muuri-
nen, Touko Niinimäki, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoi-
nen, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

08.12.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti asiasta hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poiketen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 149

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Eesitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että se päättäisi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuoden 2022 talousarvioehdotuksesta ja vuosien 2022–2024 taloussuunnitelmaehdotuksesta liitteiden 1–2 mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vaje.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ainoastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja

nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaika-inen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnon heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta liikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain

Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinvestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, että Töölön kisahallin perusparannus, Suuntimopuiston koulun yhteyteen rakennettava kirjasto ja nuorisotila sekä Rikhardinkadun kirjaston perusparannus pitää toteuttaa nykyisessä talonrakentamisohjelmassa esitettyä aikaisemmin. Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää, kuten se on jo aiemmin esittänyt, että Harjun nuorisotalo pitäisi lisätä talonrakentamisen rakentamisohjelmaan

Lisäksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta merkitsi tiedoksi seuraavat muut liitteet:

- kaupunginhallituksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen raamin sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022–2024 laa-timisohjeet (liite 3)
- rakentamisohjelman, vuokra- ja osakehankintaehdotukset sekä liikuntapaikkarakentamisen ohjelmat vuosille 2022-2031 (liitteet 4–6).

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asian aikana kuultavana oli talous- ja suunnittelupäällikkö Mika Malmberg. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Kappaleen 1 jälkeen:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen valmistelun pohjaksi annettu raami merkitsisi nykyisen palvelutason leikkaamista. Muun muassa henkilökunnan palkankorotukset, valmistuvien uusien tilojen vuokrat ja nykyisten tilojen vuokrankorotukset merkitsevät sitä, että raamissa on 2,5 miljoonan euron vajuus.

Lisäksi liikuntapaikkojen kunnossapitovastuiden siirto kaupunkiympäristön toimialalta kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle edellyttää noin 4 miljoonan euron lisämäärärahaa siirtyvien vastuiden riittäväksi hoitamiseksi, koska siirtyvien liikuntakiinteistöjen kunto on todennetusti heikompi kuin kaupungin kiinteistöissä keskimäärin. Tästä tarpeesta ainoastaan 1,2 miljoonaa euroa on huomioitu raamissa.

Jotta pelkästään nykyinen palvelutaso voidaan säilyttää, pitää toimialan toimintakatetta alentaa eli menoja lisätä yhteensä 5,3 miljoonaa euroa, mukaan lukien tarvittava kunnossapitomääräraha todennetun arvion mukaan.

Tämän lisäksi lautakunta muistuttaa, että lasten ja nuorten määrä Helsingissä on kasvussa, ja pysyvän toiminnan kehittämiseksi ja palveluiden saatavuuden varmistamiseksi toimialan talousarvion lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan ja avustuksiin tarvitaan siten myös tasokorotus.

Koronakriisi on iskenyt erityisesti kulttuuriin, liikuntaan sekä lasten ja nuorten toimintaan. Siksi toimialalle tarvitaan vuotuisten käyttömenojen korotusten lisäksi erillinen koronasta toipumiseen suunnattu merkittävä lisämääräraha, jolla voidaan tukea palautumista koronasta. Määräaika-inen lisämääräraha tulee suunnata lasten ja nuorten hyvinvointierojen kaventamiseen sekä kulttuuri- ja tapahtuma-alan jälleenrakennukseen.

Investointien osalta lautakunta huomauttaa, että erityisesti liikuntapaikkarakentamisen määrärahat ovat suhteessa tarpeeseen olleet liian matalalla tasolla jo vuosia. Tämä johtaa liikuntapaikkojen kunnan heikkenemiseen ja siihen, ettei uusia liikuntapaikkoja voida rakentaa tarpeen mukaisesti.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittääkin pysyvää tasokorotusta li-

08.12.2021

ikuntapaikkarakentamiseen, jolloin talousarvion kohdalle ”Liikuntapaikat ja ulkoilualueet” pitäisi raamissa esitetyn 10 miljoonan euron sijaan suunnata vähintään 14 miljoonaa euroa, tarvittavan tasokorotuksen jatkuessa vuosittain.

Korvataan kappale 4, seuraavalla:
Kruunusillat- ja Hakaniemensilta-hankkeisiin liittyvien alueiden maankäytön edellytysinwestointeihin suunnitellun 6,3 miljoonan euron rahoittamiseen venesatamineen on oltava pääosin erillinen rahoitus, eikä sen tule vähentää liikuntainvestointeihin käytössä olevia määrärahoja.

Kannattaja: Nina Suomalainen

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Kirsti Laine-Hendolin, hallintojohtaja, puhelin: 310 87751
kirsti.laine-hendolin(a)hel.fi
Mika Malmberg, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: +358405823381
mika.malmberg(a)hel.fi
Ari Tirri, talouspäällikkö, puhelin: 310 85510
ari.tirri(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 36

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Johtokunta päätti merkitä tiedoksi ja hyväksyä Helsingin kaupungin Palvelukeskus -liikelaitoksen vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-5 mukaisesti.

Lisäksi johtokunta linjasi liikelaitoksen tavoitteena olevan nollatulokseen pääsemisen toimintaa tehostamalla ja kaupungin tukipalveluja keskittämällä.

09.09.2021 Palautettiin

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

08.12.2021

Lisätiedot

Sirkka Ilmoniemi, kirjanpitoapäällikkö, puhelin: +358 9 310 27805
sirkka.ilmoniemi(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 21.09.2021 § 18

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi vuoden 2022 talousarvioehdotuksen sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2023-2024 liitteiden 1-2 mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 16.09.2021 § 59

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä kaupunginhallitukselle esitettäväksi Staran talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen 2022 – 2024 liitteen mukaisena.

Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi.

Samalla johtokunta päätti tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

16.09.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Päätösehdotukseen lisätään toinen kappale:

"Johtokunta kiinnittää huomiota, että investointitaso tarkastellaan suhteessa talouskehitykseen ja tuottavuusohjelmaan sekä suoritetaulukossa olevat pinta-alat tarkistetaan perustelutekstin mukaiseksi."

08.12.2021

Johtokunta päätti asiasta esittelijän muutetun esityksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Simo Aapro, talouspäällikkö, puhelin: 310 76524
simo.aapro(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 14.09.2021 § 78

HEL 2021-002643 T 02 02 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä liitteen mukaisen tarkastuslautakunnan ja -viraston talousarvioehdotuksen vuodelle 2022 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2022–2024.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

§ 386

Ändring i stadsfullmäktiges sammansättning och val av medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion

HEL 2021-013382 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att Akseli Herlevis förtroendeuppdrag som ersättare i stadsfullmäktige och medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion har upphört på grund av förlust av valbarhet.

Stadsfullmäktige valde Pertti Sivonen till medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion för den återstående mandattiden.

Stadsfullmäktige justerade dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Behandling

Stadsfullmäktige valde enhälligt Pertti Sivonen till ny ledamot i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion på förslag av ledamoten Maarit Vierunen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Selkiaho, förvaltningsplanerare, telefon: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

Bilagor

1 Ilmoitus 24.11.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar att Akseli Herlevis förtroendeuppdrag som ersättare i stadsfullmäktige och medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion har upphört på grund av förlust av valbarhet.

Stadsfullmäktige väljer _____ till medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion för den återstående mandattiden.

Stadsfullmäktige justerar dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 2.8.2021 (§ 243) Akseli Herlevi (Saml.) till medlem i kultur- och fritidsnämndens kultur- och bibliotekssektion. Han har 24.11.2021 meddelat att hans hemkommun ändras.

Enligt 78 § i kommunallagen (410/2015) gäller att om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. Beslutet verkställs omedelbart.

Enligt 17 § i kommunallagen väljs till ersättare för fullmäktigeledamöterna av de första icke invalda kandidaterna från varje valförbund, parti och gemensam lista i kommunalvalet ett lika stort antal som antalet ledamöter, dock minst två. Antalet ersättare förblir således inte fulltaligt.

Enligt 93 § i vallagen (714/1998) ska den kommunala centralvalnämnden på begäran av fullmäktiges ordförande förordna nya ersättare om antalet ersättare blir ofullständigt under tiden för fullmäktiges mandatperiod.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Selkiahö, förvaltningsplanerare, telefon: 310 36067
sanna.selkiahö(a)hel.fi

Bilagor

1 Ilmoitus 24.11.2021

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 890

HEL 2021-013382 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto toteaa Akseli Herlevin luottamustoimien varavaltuutettuna ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaoston jäsenenä päättyneen vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi.

Kaupunginvaltuusto valitsee _____ jäseneksi kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan kulttuuri- ja kirjastojaostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Sanna Selkiaho, hallintosuunnittelija, puhelin: 310 36067
sanna.selkiaho(a)hel.fi

§ 387

Förtroendevaldas och tjänsteinnehavares lagstadgade redogörelser för bindningar

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade de förtroendevaldas och tjänsteinnehavarnas redogörelser för bindningar som avses i 84 § i kommunallagen.

Föredragande

Revisionsnämnden

Upplysningar

Vilma Lamminpää, controller, telefon: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021
- 2 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

En kommunal förtroendevald och tjänsteinnehavare som avses i 84 § 2 mom. i kommunallagen ska lämna en redogörelse för sina bindningar när det gäller uppgifter i ledningen för eller förtroendeuppdrag i företag och andra sammanslutningar som bedriver näringsverksamhet, för betydande förmögenhet och för andra bindningar som kan vara av betydelse vid skötseln av förtroende- och tjänsteuppdrag.

Redogörelserna för bindningar lämnas till revisionsnämnden, som övervakar att skyldigheten iaktas och tillkännager redogörelserna för fullmäktige minst två gånger om året. Den anmälningsskyldige ansvarar själv för att lämna en redogörelse för sina bindningar. Redogörelsen ska lämnas inom två månader från det att personen har blivit vald till sin förtroendepost eller sitt uppdrag. Personen är också skyldig att utan dröjsmål anmäla förändringar i bindningarna och korrigera felaktiga uppgifter.

08.12.2021

Kommunen ska föra ett offentligt register över bindningarna i det allmänna datanätet, om inget annat följer av sekretessbestämmelserna. När ett förtroendeuppdrag eller en uppgift som omfattas av skyldigheten för redogörelse upphör, ska uppgifterna om personen strykas ur registret och datanätet.

De som är skyldiga till redogörelse

Skyldigheten att redogöra för sina bindningar gäller borgmästaren, biträdande borgmästare, alla andra ledamöter och ersättare i stadsstyrelsen, ledamöter och ersättare i stadsstyrelsens sektioner, stadsfullmäktiges ordförande och vice ordförande, ordförande och vice ordförande för nämnder och sektioner samt ledamöter och ersättare i stadsmiljönämnden och dess sektioner.

Enligt Helsingfors stads rättstjänst är följande tjänsteinnehavare skyldiga att lämna en redogörelse för sina bindningar: föredragandena för stadsstyrelsen och dess sektioner och personerna som utses till deras ersättare, personerna som är föredragande i nämnderna och deras sektioner och personerna som utses till deras ersättare. Att vara ersättare för föredragandens ersättare gör inte personen skyldig att lämna en redogörelse för sina bindningar, om personen i fråga i praktiken aldrig är föredragande.

Läget för redogörelser för bindningar vid Helsingfors stad 16.11.2021

Det finns 112 redogörelseskyldiga förtroendevalda. De förtroendevaldas meddelade uppgifter utgör bilaga 1. Det finns 146 redogörelseskyldiga tjänsteinnehavare. Tjänsteinnehavarnas meddelade uppgifter utgör bilaga 2.

Efter att den nya fullmäktigeperioden inletts har alla redogörelseskyldiga förtroendevalda lämnat en ny redogörelse för sina bindningar. Detta gäller även dem som redogjort för sina bindningar under föregående fullmäktigeperiod.

De uppdaterade redogörelserna för bindningar publiceras på stadens internetsida på adressen <https://www.hel.fi/helsinki/fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteke/muutoksenhaku-paatoksiin/sidonnaisuusilmoitukset/>

Föredragande

Revisionsnämnden

Upplysningar

Vilma Lamminpää, controller, telefon: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

Ärende/5

- 1 Luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021
- 2 Viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset 16.11.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Tarkastuslautakunta 16.11.2021 § 97

HEL 2021-011306 T 00 03 02

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti merkitä tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kuntalain 84 §:n tarkoittamat sidonnaisuusilmoitukset.

Lisäksi tarkastuslautakunta päätti saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Vilma Lamminpää, controller, puhelin: +358931036581
vilma.lamminpaa(a)hel.fi

§ 388

Utredning om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2020

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade bilagan till detta ärende med en utredning om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2020.

Behandling

Ledamoten Mari Rantanen understödd av ledamoten Teija Makkonen föreslog följande hemställningskläm:

Vid godkännandet av utredningen om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2020 förutsätter stadsfullmäktige att man reder ut möjligheterna att i den långfristiga uppföljningen av anslagen för positiv särbehandling följa upp anslagets reella resultat med tanke på skolavbrott, avlagda examen på andra stadiet och avlagda högskoleexamen och så att kön och eventuell invandrarbakgrund kan specificeras i uppföljningen.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

6 omröstningen

Ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Mari Rantanens hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 14

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Tom Packalén, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman

Nej-röster: 34

Hilkka Ahde, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä,

Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Suldaan Said Ahmed, Mirita Saxberg, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa

Blanka: 37

Mahad Ahmed, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Mari Rantanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mauno Rönkkö, specialplanerare, telefon: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Bilagor

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsstyrelsen samt de berörda nämnderna och direktionerna gav i maj utlåtanden till revisionsnämnden om uppmaningar och åtgärder som rekommenderas i utvärderingsberättelsen för år 2020. I dessa utlåtanden presenterades vilka åtgärder sektorerna och affärsverken hade för avsikt att vidta med anledning av utvärderingsberättelsen.

08.12.2021

I enlighet med revisionsnämndens förslag beslutade stadsfullmäktige 23.6.2021 anteckna revisionsnämndens utvärderingsberättelse för 2020 och de utlåtanden som stadsstyrelsen och de berörda nämnderna och direktionerna har gett om denna. Samtidigt uppmanades stadsstyrelsen att före utgången av december 2021 förelägga fullmäktige en utredning om vilka åtgärder de personer som ansvarar för verksamheten och de redovisningsskyldiga har vidtagit med anledning av utvärderingsberättelsen.

De åtgärder som sektorerna och affärsverken vidtagit med anledning av rekommendationerna och uppmaningarna i utvärderingsberättelsen anges i den bifogade utredningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Mauno Rönkkö, specialplanerare, telefon: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Bilagor

1 Selvitys vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä

Bilagematerial

1 Arviointikertomus 2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Fostrans- och utbildningssektorn
Social- och hälsovårdssektorn
Stadsmiljösektorn
Kultur- och fritidssektorn
Räddningsverket
Affärsverken
Stadskansliet
Revisionskontoret

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 895

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Påttös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi esityslistan liitteenä olevan selvityksen vuoden 2020 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

22.11.2021 Pöydälle

24.05.2021 Ehdotuksen mukaan

17.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36279
mauno.ronkko(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 23.06.2021 § 210

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade

- 1 anteckna revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2020 och de utlåtanden som stadsstyrelsen och nämnderna och direktionerna i fråga gett om denna
- 2 uppmana stadsstyrelsen att före utgången av december 2021 förelägga fullmäktige en utredning om vilka åtgärder de personer som ansvarar för verksamheten och de redovisningsskyldiga har vidtagit med anledning av utvärderingsberättelsen
- 3 anteckna revisionsberättelsen 2020
- 4 godkänna bokslutet på basis av uppgifterna i revisionsberättelsen
- 5 bevilja de redovisningsskyldiga som handhaft stadens förvaltning och ekonomi ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2020 på basis av det som i revisionsberättelsen anges om bokslutets godtagbarhet.

Behandling

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

08.12.2021

23.06.2021 Enligt förslaget

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige som förfarande att diskussionen om ärendena 3 och 4 på föredragningslistan förs samtidigt. Eventuella förslag beträffande de båda ärendena skulle framställas under diskussionen.

Föredragande

Revisionsnämnden

Upplysningar

Minna Tiili, utvärderingschef, telefon: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, revisionschef, telefon: +358931036580

Tarkastuslautakunta 01.06.2021 § 52

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että tämä päättäisi:

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2020 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot,
- kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2021 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta,
- merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen 2020,
- hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen ja
- myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2020 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

13.04.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

06.04.2021 Ehdotuksen mukaan

12.05.2020 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja

Timo Terävä

Lisätiedot

Minna Tiili, arviointipäällikkö, puhelin: +358931036545
minna.tiili(a)hel.fi

Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580
arto.ahlqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 25.05.2021 § 280

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sitovien toiminnan tavoitteiden arvioinnista (sivut 15–17) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- selkeyttää talousarviossa asiakaspalautteen vastaamisen tavoiteajan mittaria, jotta sen toteutumisen tulkinta on yksiselitteinen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että asiakaspalautteeseen vastaamisen tavoiteajan mittarin ilmaisusta oli talousarviokirjauksessa jäänyt pois ”keskimäärin” –sana. Tavoite vastata palautteeseen keskimäärin viidessä arkipäivässä mukailee koko kaupungin tasolla palautteiden vastaamiselle annettua tavoitetta. Kaupunkiympäristön toimiala vastaanottaa palautejärjestelmän kautta lähetetyistä palautteista noin 60 prosenttia, yli 40 000 kappaletta. Päivittäinen palautemäärä vaihtelee sesonkiluonteisesti noin välillä 100 - 700. Suuren määrän ja vaihteluvälän näkökulmastakin vastaamisajan seuranta keskiarvoisena on mielekästä.

Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishanke (sivut 25–27) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden toteutussuunnitelmat ovat riittävän pitkälle vietyjä ja korkealaatuisia, ja että niistä laaditaan mahdollisimman luotettava kustan-

nusarvio. Lisäksi on varmistettava urakoitsijan sitoutuminen hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että jatkossa pyritään varmistamaan, että kaupunginvaltuuston päätettäväksi tuotavien hankkeiden valmisteluvaiheessa tutkimukset, purut ja mallikorjaukset on toteutettu kohteen ominaispiirteet huomioon ottaen mahdollisimman kattavasti hankkeen kustannusriskien hallitsemiseksi. Kehitetään korjaushankkeiden kustannusriskien hallintaa esimerkiksi suorittamalla toteutusvaiheessa ensin osaurakkana purku-urakka sekä päivittämällä toteutussuunnitelmat purkujen yhteydessä tehtyjen havaintojen ja tutkimustulosten perusteella. Menettely soveltuu hankkeisiin, joissa toteutusaikataulu voi joustaa. Lisäksi kehitetään toteutustapoja esimerkiksi mahdollistamalla päätoteuttajan varhainen osallistaminen, jotta myös päätoteuttajan osaamista voidaan hyödyntää ennen lopullisten suunnitteluratkaisujen päättämistä sekä kehitetään sopimusmalleja urakoitsijan sitouttamiseksi hankkeen kustannustehokkaaseen toteuttamiseen esimerkiksi hyödyntämällä kannustimia ja sanktioita sopivassa suhteessa.

Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen asuinalueiden eriytymisen ehkäisystä (s. 29–32) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- kokeilla merkittävimpiin ARA-vuokrakeskittyymiin kuuluvien yksittäisten talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi ja valtion korkotuen päätyttyä harkita yksittäisten talojen peruskorjaamista omistustaloiksi, jotta asuntojen hallintamuotojakauma vastaisi asumisen ja maankäytön toteutusohjelman tavoitteita kaikilla alueilla.
- hyödyntää raidehankkeiden myötä parantuvaa alueiden saavutettavuutta täydennysrakentamalla ja palveluita kehittämällä
- määritellä selkeät vastuut ja menettelytavat lähijunaliikenteen asemanseutujen ja ostoskeskusten yhteiselle hallinnoinnille varsinkin tilanteissa, joissa eri tahojen omistus hankaloittaa kehittämistä

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että tarkastuslautakunnan huomioihin liittyen on kaupunkiympäristön toimialalla otettu käyttöön lukuisia segregaatien ehkäisemiseen tähtääviä keinoja. Niihin on sitouduttu pitkäkestoisesti.

Kaupunki ehkäisee segregaatia luovuttamalla tontteja AM-ohjelman tavoitteiden mukaisesti ja maapoliittisten toimenpiteiden avulla mm. täydennysrakentamista edistämällä. Täydennysrakentaminen suuntaa heikomman arvostuksen alueille investointeja, millä on todettu Helsingissä olevan alueiden statusta ja arvoa nostavaa vaikutusta.

Ostoskeskusten kehittäminen on keskitetty maaomaisuuden kehittämisen ja tontit -palvelun kiinteistökehitys-tiimille. Tämän myötä on odotettavissa, että ostoskeskusten uudistamiseen saadaan riittävästi asiantuntemusta ja lisää kehittämisresursseja, jotta monimutkaisten hallintasuhteiden lukkiuttamisessa kehittämishankkeissa ostoskeskusten uudistamiseen tähtääviä prosesseja voidaan tukea ja edistää nykyistä tehokkaammin.

ARA-vuokrakeskittymien osalta erityisesti kaupunki uudistuksen keinoin tavoitellaan monipuolisempaa hallintamuotojakautumaa ja omistusasuntojen lisäämistä täydennysrakentamisella. Yleiskaavan toteuttamisohjelmassa on tunnustettu täydennysrakentamisen painopistealueita, joista on päätetty priorisoida Kannelmäki-Malminkartanoa, Malmia ja Mellunkylää. Tulevina vuosina niitä tullaan uudistamaan kokonaisvaltaisesti Myllypuron tapaan.

Mahdollisuus positiiviseen segregatioon eli alueen asukasrakenteen monipuolistamiseen täydennysrakentamisen keinoin alueilla, joilla ARA-vuokra-asuntokantaa ei ole tai on vain vähän, on toimiva ratkaisu. Hyvä esimerkki on Kulosaaren viime vuonna valmistunut Hekan asuntokohde, joka sopii sinne erinomaisesti ja on vasta kaupunginosan toinen kaupungin vuokra-asuntokohde alueella. Asunnonhakijoita oli yli 5 000.

Helsinki ei ole luopunut kohtuuhintaisesta ARA-vuokrakannastaan, vaan päinvastoin kasvattanut kantaa merkittävästi. Jos päädytään kokeilemaan yksittäisten ARA-talojen muuttamista asumisoikeustaloiksi tai peruskorjaamista omistustaloiksi, tämän voisi tehdä ”vaihtokauppana” niin, että vastaavasti osoitettaisiin paikka kaupungin ARA-vuokratalolle sellaiselta alueelta, jolla ARA-kantaa on vähän tai ei ollenkaan. Mikäli sopivia kohteita ilmenee, voidaan keskittymien osalta tehdä kokeilua, mutta yksittäisiä ARA-taloja muutetaan omistusmuodoiltaan harvoin sellaisenaan. Maankäytön kehittäminen tapahtuu yleensä kaavamuutoksen kautta maankäyttöä tehostamalla. Alueelliseen kehittämiseen panostaminen on myös asuntopalveluiden näkökulmasta keskeinen keino vaikuttaa alueelle kohdistuvan ARA-vuokra-asuntojen kysynnän rakenteeseen ja alueelliseen eriytymiseen.

Raidehankkeiden, asemanseutujen täydennysrakentamisen ja palvelujen kehittämisen osalta kaupunki ympäristön toimiala on yhdessä kaupunginkanslian kanssa perustanut 2019 asemanseutujen seurantaryhmän, jonka tarkoituksena on koota pääradan asemien omistusolosuhteet ja vastuut kartalle sekä laatia yhteinen toimenpidesuunnitelma asemien viihtyisyyden parantamiseksi. Täydennysrakentamista edistetään useilla asemanseuduilla suunnitteluperiaatteita laatimalla ja että asemakaavamuutosten kautta. Viimeistään asemakaavoitusvaiheessa

laaditaan tarvittaessa mm. kaupallisia selvityksiä palvelutarjonnan kehittämiseksi; esim. Malmilla on laadittu periaatteita Malmin keskustan kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi, ja Kontulassa on järjestetty ostoskeskuksen alueesta arkkitehtikilpailu.

Nopeampien toimenpiteiden edistämiseksi pääradan asemanseutujen ns. facelift-työssä (Käpylä, Oulunkylä, Pukinmäki, Malmi, Tapanila ja Puistola) yhdessä Väyläviraston kanssa tavoitteina on parantaa asemien yleisilmeen siisteyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuuden tunnetta erilaisin maisemallisilla ja alueen yleisilmettä kohentavilla toimenpiteillä. Pääpaino on pienissä, mutta vaikutuksiltaan merkittävässä parannuksissa, kuten pintaremonteissa (maalaukset, valaistus, pesu, pyörätelineet, kalusteet ja varusteet sekä istutukset). Keskeisenä asiana ovat myös päivittäiseen kunnossapitoon liittyvät asiat, kuten pusikoituneiden ratapenkkojen ja laiturialueiden siistiminen. Asemien nopeita kohentamistoimenpiteitä voisi ajoittua vuosille 2021-2023. Osat nopeista toimenpiteistä (esim. pesu, valaistus, laitureiden siistiminen tai runkolukittavien pyörätelineiden asennus) voidaan tehdä varsin pian. Asemanseutujen kehittäminen ja siihen liittyvät nopeat toimenpiteet vaativat asemanseuduille kohdennettua investointien ja kunnossapidon rahoitusta. Väylä on ilmoittanut, että asemien laajempi peruskorjaaminen olisi tarkoitus toteuttaa arviolta kymmenen vuoden kuluessa.

Lähijunaliikenteen asemanseutujen hallinnoinnin kehittämiseksi on kaupunkiympäristölautakunta esittänyt näkemyksensä (kylk 1.12.2020), että HKL selvittäisi omistajuuden laajentamista myös pääradan varren asemanseuduilla siten, että asema-alueet siirtyisivät HKL:n hallintaan.

Toimenpiteiden vaikuttavuuden saavuttamiseksi on tärkeää, että erityymisen ehkäisyn tarkastelussa tunnistetaan monipuolisesti erilaisia segregaatiokehitykseen liittyviä näkökulmia, jotta niitä voidaan huomioida tiedolla johtamisessa ja strategisessa maankäytön suunnittelussa. Tähän tarpeeseen on parhaillaan kehitteillä arviointityökalu, johon kaupunginhallitus on osoittanut ns. koronasta palautumisen digitalisaatiovaroja.

Osallistuvan budjetoinnin toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen osallistuvan budjetoinnin toteutuminen kaupunkiympäristön toimialalla (s. 63–66) kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- yhteistyössä rajata osallistuvan budjetoinnin tavoitteet ja hankkeet siten, että tavoitteet voidaan saavuttaa hankkeille varatuilla resursseilla.
- kehittää hankkeiden kokonaiskustannusten seurantaa ja varmistaa, että kustannuksista saadaan oikeat tiedot

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on aktiivisesti osallistunut toisen kierroksen yhteissuunnitteluun kaupunginkanslian kanssa. Kaupunkiympäristön toimialalla on merkittävä rooli OmaStadi hankkeiden toteuttajana. Suurin osuus äänestyksessä voittaneista hankkeista tulee kaupunkiympäristön toimialan toteutettavaksi. Kaupunkiympäristön toimiala toteuttaa myös merkittävän osan kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialojen hankkeista. On perusteltua, että kaupunkiympäristön toimialalla olisi jatkossa mahdollisuus aiempaakin vahvemmin esittää muutoksia OmaStadin toimintaympäristöön sekä olla mukana päätöksenteon valmistelussa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalli muodosti ensimmäisellä kierroksella toimialalle uusia käytäntöjä. Kaupunkiympäristön toimiala on sisäisesti kehittänyt toimialan OmaStadi hankkeiden toteutusprosessissa ensimmäisen kierroksen kokemusten pohjalta. Kehittämistyön kautta on tunnistettu haasteita ja toimivia käytänteitä. Kehittämistyössä on muodostettu toimialalle jäsenelty OmaStadi hankkeiden toteutusprosessi, joka huomioi toimialan ydinprosessit ja resurssitarpeet. Lisäksi prosessikehityksessä on tunnistettu kanslian ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyön kehittämiseksi toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta kaupunkiympäristön toimiala ja kanslia sopivat loppukevään ja alkusyksyn 2021 aikana.

Osallisuusrahaston varojen käyttö osallistuvan budjetoinnin aiheuttamien kokonaiskustannuksiin ei ole ollut mahdollista täysin, koska rahaston käyttöä on tulkittu jäykästi. Osallisuusrahaston käytäntöjen tulisi olla nykyistä joustavampia ja huomioida paremmin toimialalle kohdistuvat toimintamallista aiheutuvat kokonaiskustannukset.

Ensimmäisellä kierroksella hankkeiden kustannuksia ei ole voitu siirtää hankkeelta toiselle. Tämä on aiheuttanut toimialalle noin 353 500 euron (5.5.2021) menot. Samaan aikaan osallisuusrahastoon on jäänyt rahaa kaupunkiympäristön toimialan hankkeista noin 871 600 euroa (5.5.2021) käyttämättä. Lisäksi kokonaan loppuun laskutetuista hankkeista on jäänyt käyttämättä noin 52 600 euroa (5.5.2021). Kaupunkiympäristön toimialan hankkeita on jouduttu käsittelemään kahden eri organisaation kesken eri talousjärjestelmissä (Osallisuusrahasto 3600/ Kaupunkiympäristö 2800). Tämä on aiheuttanut haasteita kustannusten

kokonaisuuden seurantaan. Pelkkä osallisuusrahaston seuranta ei anna kokonaiskuvaa hankkeiden lopullisista kustannuksista.

Suunniteltu 10 % kustannuskehikko hankkeille ja mahdollisuus siirtää kustannuksia hankkeelta toiselle olisivat perusteltuja muutoksia todellisten kustannusten seurantaan. Tämä kustannuskehikko ei kuitenkaan toteutuessaan ratkaisisi välttämättä kaikkia kokonaiskustannusten hallinnan haasteita. Ensimmäisen kierroksen budjetin ylittäneistä hankkeista se olisi ratkaissut vain noin kolmasosan. Lisäksi tulee harkita, onko poikkeustapauksissa mahdollista perustellusta syystä ylittää 10 % kustannuskehikko, jos osallisuusrahaston hankkeille budjetoidussa kokonaissummassa on liikkumavaraa.

Osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin sisältyy mm. kustannusvaiheessa tehtävä ehdotusten kustannusten arviointityö. Kaupunkiympäristön toimiala on vastannut ensimmäisellä kierroksella ja käynnissä olevalla kierroksella toimintamalliin kuuluvista kustannusarviointien kustannuksista. Työ on tehty ja tullaan tekemään konsulttitoimeksiantona. Hankkeiden toteutusvaiheessa kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijat laativat omana työnä hankekohtaisia suunnitelmia. Nämä kustannukset eivät tule näkyviksi osallisuusrahaston seurannasta.

Kaupunkiympäristön toimiala on panostanut osallistuvan budjetoinnin toimintamallin yhteiskehittämävaiheeseen. Erityisesti teemalliseen yhteiskehittämiseen kommentoimalla ja jatkokehittämällä ehdotuksia kaupunkilaisten kanssa. Käynnissä olevalla kierroksella toimiala pyrkii saamaan tarkempia ja selkeämpiä ehdotuksia, jotta niille olisi mahdollista laskea tarkemmat toteutusvaiheen kustannukset. Kaupunkiympäristön toimialalle kohdistuvien hankkeiden kustannusarviointi varhaisessa vaiheessa on hyvin haastavaa. Lisäksi tämä edellyttäisi hankekohtaista vuorovaikutusta ehdotusten tehneiden kanssa. Tämä edellyttäisi merkittävästi laajempaa resursointia eikä ole nykypuitteissa mahdollista. Useissa hankkeissa ilmenee toteutusvaiheessa kustannuksiin liittyviä yllätyksiä (esim. maaperään liittyvät asiat). Todelliset hankekohtaiset kustannukset tiedetään vasta, kun hanke on valmis. Tämä voi aiheuttaa jatkossakin tilanteita, joissa arvioitu budjetti osoittautuu riittävämmäksi ja se ylitetään.

Ratkaisuna on osallisuusrahaston joustavampi käyttö. Jatkossa osallisuusrahaston tulisi kattaa kaikki osallistuvan budjetoinnin toimintamalliin kuuluvat kustannukset, jolloin kokonaiskustannusten seuranta osallisuusrahaston kautta olisi mahdollista.

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että kaupunkilaisten saatavilla on oikeat ja ajantasaiset tiedot osallistuvan budjetoinnin hankkeiden etenemisestä

- kehittää osallistuvan budjetoinnin hankkeista viestimistä monikana- vaiseksi ja monikieliseksi. Viestinnässä on paremmin huomioitava ne kaupunkilaiset, jotka eivät seuraa sosiaalista mediaa tai muita digitaalisia kanavia.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialalla vastuutetaan jatkossa OmaStadi-seurantasivujen tilannetietojen päivitykset hankkeiden vastuuhenkilöille. Ennen kuin hankkeen vastuuhenkilö on nimetty, OmaStadi-koordinaattori ylläpitää sivuja. Lisäksi määritetään toimialan yhdenmukainen päivityssykli yhdenmukaistaen se muiden OmaStadi hankkeiden sykliin yhteistyössä kanslian ja muiden toimialojen kanssa. Päivityksen viimeinen ajankohta tulee olla sivulta selkeästi nähtävissä. Koordinaattori hoitaa kaikille oikeudet sivuston päivitykseen sekä ohjeistaa ja auttaa päivityksissä. Myös seurantasivujen alustaa tulee kehittää. Jatkossa seurantasivujen alusta tulisi olla käyttäjäystävällisempi, jotta tiedot ovat helposti ja nopeasti päivitettävissä sivustolle.

Kaupunkiympäristön toimiala näkee, että osallistuvan budjetoinnin käynnissä olevalle toiselle kierrokselle tulee kaupunginkanslian laatia yhdessä toimialojen kanssa viestintäsuunnitelma, joka kattaa koko toisen kierroksen. Viestintäsuunnitelmassa huomioidaan viestinnän monikanavaisuus ja -kielisyys. On tärkeää, että osallistuvasta budjetoinnista viestitään suunnitellusti ja niin, että viestinnästä välittyy näkymä kokonaisuuteen eikä pelkästään yksittäisten toimialojen työhön. Viestinnässä on tärkeää myös tuoda esiin toimialaa koskevat reunaehdot, periaatteet ja toimintatavat, jotka ohjaavat kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijatyötä ja valmistelua. Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee toteutusvastuullaan olevien toisen kierroksen hankkeiden viestinnän siten, että siinä hyödynnetään ensimmäistä kierrosta laajemmin erilaisia viestintäkanavia ja tietoa tarjotaan riittävän usein myös monikielisesti.

Rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen rakentamisen ja rakennusten käytön päästöjen vähentämisestä (s. 73–76) seuraavaa:

kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- varmistaa, että Ilmastovahdin kaikkien Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpiteiden tiedot ovat ajan tasalla.
- esittää aiempaa useammasta Ilmastovahdin toimenpiteestä vaikutusarvio.
- varmistaa, että rakentamisen, esirakentamisen ja materiaalien päästöjen vähentäminen edistyy aikataulussa.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hiilineutraali Helsinki –toimenpideohjelma päivitetään vuoden 2021 aikana. Kun ohjelma päivitetään, toimenpiteiden kuvauksiin tulee mukaan vaikutusarvio. On todennäköistä, että jatkossa toimenpiteitä on nykyistä vähemmän, ja niiden toteutustilanteen ajan tasalla pitäminen on nykyistä helpompaa. Rakentamisen, esirakentamisen, materiaalin ja muiden epäsuorien päästöjen vähentämiselle ei ole vielä muuta sovittua aikataulua kuin Green Deal –sopimuksen mukaisille päästöttömille työmaille. Tällä hetkellä tällaisten päästöjen vähentämismahdollisuuksia selvitetään ja kehitetään sekä Helsingissä että valtakunnallisesti. Helsinki ottaa keinoja käyttöön ripeällä tahdilla. Epäsuoria päästöjä voidaan vähentää mm. kiertotaloutta ja puurakentamista edistämällä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumisesta hankinnoissa (s. 78–81) seuraavaa:

kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimialan tulee:

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen
- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimialan hankintapalvelut on aloittanut toimintansa vuoden 2021 alusta. Hankintapalveluiden toimintamallissa hankinnat on kategorisoitu samankaltaisten hankintojen ryhmiin.

Tällä hetkellä toimialalla on tunnistettu ympäristövaikutuksiltaan merkittävimmät hankinnat. Lisäksi ympäristöasiantuntijoiden kanssa kehitetty vastuullisten hankintojen toimintamalli on otettu osaksi hankintaprosessin eri vaiheita hankintojen suunnittelussa, kilpailutuksessa sekä sopimushallinnassa. Tätä mallia ollaan viemässä jokaiseen hankintakategoriaan ja kun kunkin kategorian vaikuttavimmat vastuullisuuskriteerit on tunnistettu, niiden käyttö jalkautetaan kategoriasuunnitelman mukaisesti. Vastuullisuuden vaikuttavuus mittaroidaan ja sitä seurataan osana tavoitteiden toteutumisen seurantaa.

Vastuullisten hankintojen verkostoyhteistyötä vahvistetaan toimialan ympäristöasiantuntijoiden, kehittämispalveluiden sekä kanslian kesken säännöllisen kehittämis yhteistyön muodossa. Vastuullisuuden kehitystyö on osa jokaista kategoriasuunnitelmaa. Hankintapalvelut tulee tar-

joamaan vastuullisten hankintojen koulutuksia osana isompaa hankintojen koulutuskokonaisuutta. Hankintojen koulutustarjonta valmistuu vuoden 2021 aikana.

Osana jokaisen kategorian kehityssuunnitelmaa tulee olemaan myös toimittajahallinnan kokonaisuus. Suunnitelma tulee sisältämään toimenpiteitä aktiivisen markkinavuoropuhelun lisäämiseksi myös ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimiseksi sekä vastuullisuuden innovaatioiden sisällyttämiseksi hankintoihin. Markkinavuoropuhelua on jo toimialalla käyty muun muassa uusien ja erityisen merkittävien hankkeiden ympäristökriteerien käyttöönoton yhteydessä, mutta säännölliset ja systemaattiset toimittajatapaamiset tulevat ohjaamaan kategorioita vuoden 2022 aikana.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen Merellinen Helsinki (s. 83–87) osalta seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa:

- määritellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuut
- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti
- määritellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin merellisen strategian johtamisvastuuta kehitetään perustamalla merellinen ohjaus- ja kumppaniryhmä. Ryhmän tärkeimpänä tehtävänä on Helsingin merellisen strategian tavoitteiden toteutumisen varmistaminen ja merellisen strategian toimintaohjelman sisältämien hankkeiden toteutumisen seuranta. Ainakin kahteen kokoukseen vuosittain osallistuu myös kumppanuustahot.

Johtamista vahvistavan ohjaus- ja kumppaniryhmän puheenjohtajana toimii elinkeinojohtaja. Kaupunkiympäristön toimialalta ryhmään kuuluu toimialajohtaja. Ryhmän työn koordinoivastuu on kaupunginkanslian elinkeino-osastolla.

Ohjaus- ja kumppaniryhmän tavoitteena on vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Ryhmän tehtäviin kuuluu varmistaa, että Helsingistä muodostuu taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävällä tavalla toimiva, vetovoimainen ja palveluiltaan parempi kaupunki myös merellisten alueiden osalta.

Merellisen strategian toimenpiteitä toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Toimenpiteiden toteutumisen vauhdittamiseksi sekä merellisen vetovoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi olisi välttämätöntä saada talousarvioesitykseen oma kohtansa merellisen strategian toimenpiteille. Tästä hyötyviä toimenpid kokonaisuuksia olisivat esimerkiksi kestävien laituri rakentaminen ja Helsingin itäisen saariston lukuisat tarpeet ja toimenpiteet, jotka mahdollistavat virkistyskäytön lisäämisen ja helpomman pääsyn saariin. Saariston kehittämistä hidastaa myös saariston virkistyskäytön edellyttämän kunnossapidon ja huollon määrärahojen vähyys toimialoilla, sillä osa saarilla tarvittavista töistä tehdään kunnossapidon ja hoidon keinoin. Saarten avaaminen laajemmin virkistyskäyttöön ja kävijämäärän kasvu edellyttävät saarten jätehuollon ja käymäläverkoston kehittämistä toimialojen yhteistyönä.

Sekä merellisen huollon että vesiliikenteen kehittämiseksi on perustettu omat ryhmänsä, joissa on mukana kaupunkiympäristön toimiala, kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, kaupunginkanslian elinkeino-osasto ja merellistä huoltoa toteuttavan kaupungin liikelaitos Stara. Ryhmien päätehtävinä on selkiyttää vuoden 2021 aikana merellisen huollon ja vesiliikenteen kokonaisuuksien päävastuutahot. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhdessä laatima saaristohuollon selvitys toimii pohjana merellisen huollon kehittämässä. Vesiliikenteen kehittäminen toimivammaksi edellyttää jatkossa sen keskittämistä yhdelle toimialalle, mukaan lukien laituri paikkojen vuokrauksen ja laiturien ylläpitovastuun.

Toimitilayhtiöiden omistajaohjaus

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen toimitilayhtiöiden omistajaohjauksen osalta (s. 89–93). seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- edelleen parantaa tiedonkulkua siten, että kaupunkiympäristön toimiala olisi tietoisempi omistajaohjaukseen liittyvistä toimista ja vastaavasti kaupunginkanslialle välittyisivät olennaisimmat tiedot tiloja hallinnoivalta kaupunkiympäristön toimialalta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on syksyllä 2020 tehnyt tiivistä yhteistyötä kaupunginkanslian konserniohjauksen kanssa arvioiden toimitilayhtiöissä olevien tilojen tarvetta kaupungin palveluverkossa sekä tutustuen kanslian laatimiin omistajastrategioihin.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.05.2021 § 212

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon liitteenä 1 olevasta vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy / Positiivisen diskriminaation määrärahan vaikutukset peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee jatkaa positiivisen diskriminaation määrärahojen jakamista myös perusopetusalueille.

PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 suomenkielisessä perusopetuksessa PD-indeksin mukaisesti kouluille, minkä lisäksi PD-rahaa jaettiin jonkin verran viidelle perusopetuksen alueelle. Vuonna 2021 rahaa jaetaan edelleen kouluille sekä seitsemälle alueelle, jotka on muodostettu suurpiireittäin 1.1.2021. Ruotsinkielisen perusopetuksen PD-rahaa jaettiin vuonna 2020 kouluille PD-indeksien mukaisesti ja rahat jaetaan saman periaatteen mukaisesti myös vuonna 2021.

Eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisy/ Mukana-ohjelma ja Me-koulukehittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi peruskouluissa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee osoittaa pysyvä resurssi peruskouluille lasten ja nuorten eriarvoisuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi tehtävään työhön niillä alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän. Resurssi mahdollistaa sen, että kouluissa voidaan jatkaa tai käynnistää Me-koulukehittämisessä ja kouluvalmentajamallissa luotuja hyväksi koettuja toimintamalleja.

Me-koulu -hankkeessa ja kouluvalmentajamallin kehittämisessä on luotu uudenlaisia toimintatapoja, joilla on lisätty oppilaiden hyvinvointia. Me-koulu -hanke loppuu lukuvuoden 2020-21 jälkeen ja kouluvalmentajatoimintaa pyritään jatkamaan hankerahoituksen kautta.

Me-koulu -hankkeen arvioinnin pohjalta on valittu toimintamalleja, joiden levittämistä muiden koulujen käyttöön Me-koulujen rehtorit ja kehittäjät ovat edistäneet kevään 2021 aikana. Monet koulut ovat ottaneet hankkeen aikana kehitettyjä toimintamalleja käyttöön. Osa Me-koulu -hankkeessa kehitetyistä uusista toimintatavoista voidaan toteuttaa il-

man lisärahoitusta. Osa kehitetyistä toimintamalleista on sellaisia, joita on toteutettu kouluvalmentajatoiminnan kautta muissa kouluissa.

Kouluvalmentajatoiminta on rahoitettu kokeilun aikana koulujen määrärahoista, mutta ilman lisärahoitusta tai ulkopuolista rahoitusta kouluvalmentajatoimintaa ei voida pysyvästi järjestää. Osalla kouluista on käytössä PD-rahaa, jota rehtorit voivat kohdentaa mm. kouluvalmentajatoimintaan. Nämä koulut sijaitsevat alueilla, joilla huono-osaisuutta esiintyy keskimääräistä enemmän.

Terveyttä ja hyvinvointia palveluista/ Perusopetuksen yhteisöllinen oppilashuolto

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että oppilaat saavat psykologi- ja kuraattoripalveluja lain mukaisessa määrääjässä.

Vuonna 2014 voimaan tulleen oppilas- ja opiskelijahuoltolain myötä Helsingissä otettiin käyttöön mitoitus yksi psykologi 1000 oppilasta ja yksi kuraattori 800 oppilasta kohden. Toimialalle on lain voimaan tulon jälkeen palkattu lisää psykologeja ja kuraattoreita ja opiskeluhuollon ohjausryhmä seuraa säännöllisesti palveluiden riittävyyttä. Oppilas- ja opiskelijahuollon palveluiden kysyntä on samaan aikaan kasvanut, eikä määrääjoissa ole aina pysytty. Viiveitä on ollut noin viidesosassa tapauksista ja viive on keskimäärin ollut muutama päivä. Toimialalla kehitetään työmuotoja osittain ryhmämuotoiseen suuntaan, ja samalla pyritään karsimaan muita kuin ydintehtäviin kuuluvia työtehtäviä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut kutsuvat huoltajat mukaan koulun yhteisöllisen oppilashuolto-ryhmän kokoukseen vähintään kerran lukukaudessa.

Opiskeluhuollon itsearvioinneissa on havaittu, etteivät koulut aina kutsu huoltajia yhteisöllisen opiskeluhuollon kokouksiin. Asiasta on viestitty kouluille kahteen otteeseen, viimeksi maaliskuussa 2021. Huoltajien mukana olon tärkeyttä pidetään esillä aluepäälliköiden ja rehtorien kuukausitapaamisissa, jonka lisäksi sen toteutumista seurataan.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee varmistaa, että koulut seuraavat säännöllisesti oppilaiden hyvinvointia yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla.

Oppilaiden hyvinvointia on tähän asti seurattu kouluissa joka toinen vuosi tehtävän kouluterveyskyselyn avulla, minkä lisäksi koulut ovat käyttäneet omia suppeampia mittareitaan. Kouluissa otetaan tulevana kahdena lukuvuotena käyttöön koulun hyvinvointiprofiili, jonka avulla saadaan vertailukelpoista hyvinvointitietoa vähintään kerran vuodessa. Hyvinvointiprofiili otetaan lukuvuonna 2021-2022 käyttöön vuosiluokilla

neljä, kuusi ja seitsemän ja lukuvuonna 2022-2023 se on käytössä vuosiluokilla 4-9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perusopetuksen oppilashuollon tulee seurata kuraattori- ja psykologimitoituksen toteutumista dokumentoidusti.

Oppilashuollon palveluverkkoa on vuosittain koottu sen mukaan, että mitoituksessa pysytään, mutta palveluverkon muutoksia ei ole dokumentoitu siten, että tilastoista nähtäisiin suoraan vuosittainen muutos. Tätä tilastoa on koottu keväästä 2021 alkaen.

Osallisuus ja avoimuus/ Nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutuminen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan yhteistyötä nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistämiseksi vahvistetaan siirtymällä toimintolähtöisestä johtamisesta tavoitelähtöiseen johtamiseen. Toimialat määrittävät yhteiset tavoitteet osallisuuden ja vaikuttamisen vahvistamiselle. Tämän lisäksi toimialat määrittelevät yhdessä ns. osallisuuden perustason eli sen, mitä jokaisen nuoren tulisi oppia, kokea ja ymmärtää osallisuudesta, jotta heidän osallisuuden kokemuksensa vahvistuisivat ja usko vaikuttamiseen kasvaisi. Toimintakulttuurin läpinäkyvyyteen panostetaan toimialojen välillä, jotta osallisuustyötä tekevät ammattilaiset työskentelevät tulevaisuudessa saman tavoitteen ja päämäärän eteen. Asettamispäätöksessä konkretisoidaan tavoitteet ja ohjaavat periaatteet eri tasoilla yhdessä opetuksen ja nuorisotyön kentän kanssa.

Toimialojen yhteistyötä tiivistetään myös kehittämällä tiedonkeruuta ja seurantaa osallisuuden kokemuksista. Kouluissa ja oppilaitoksissa ei ole tällä hetkellä käytössä systemaattista osallisuuden kokemuksen mittaamista. Osallisuutta ja nuorten ajatuksia kartoitetaan satunnaisesti, minkä takia tulokset eivät mahdollista toiminnan kehittämistä arjen tasolla. Toimialojen tavoitteena on yhdistää tiedonkeruu ja osallisuuden pulssi, jolloin sekä aluetason tieto että oppijoiden osallisuuden kokemukset vahvistavat yhteistyötä ja auttavat kehittämään toimintaa nuorten osallisuutta vahvistavaksi.

Rakennettu ympäristö ja ekologinen kestävyys/ Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Kaikissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan hankintojen kilpailutuksissa arvioidaan ympäristökriteerien käyttöä ja niitä sovelletaan aina mahdollisuuksien mukaan. Toimiala kuuluu kaupungin hankintojen ympäristöverkostoon ja sen kautta kasvatuksen ja koulutuksen toimiala voi hyödyntää jo sovellettuja ympäristökriteereitä osana kilpailutuksia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana myös päiväkotien Green dealissa, jolla pyritään minimoimaan tarpeettomia kemikaaleja päiväkotiympäristössä hankintojen kautta ja siten vähentämään lasten kokonaiskemikaalialtistumista. Toimiala osallistuu Canemure-hankkeen työskentelyyn, jonka tavoitteena on löytää keinoja hillitä ilmastonmuutosta hankintojen kautta. Hankintojen vähähiilisyys ja kestävyys pyritään saamaan kilpailutuksissa keskeisesti vaikuttaviksi tekijöiksi.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuomas Lamminheimo, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 21272
tuomas.lamminheimo(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.05.2021 § 111

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnan vuoden 2020 arviointikertomukseen:

Arviointikertomuksen kohta: Päihteiden käyttäjien palvelut

Psykiatria- ja päihdepalvelut on parantanut Helsingin kaupungin päihdepalvelujen sekä ulkoisilla verkkosivuilla, että sisäisillä verkkosivuilla olevaa tietoa päihdepalveluista ja niihin hakeutumisesta. Matalan kynnyksen toiminnassa (Sympvikset, Villa Sture) ja nuorisoasemalla on otettu käyttöön sosiaalisen median alustoja viestinnässä. Tätä kautta lisätään ajantasaista tiedotusta, palvelujen näkyvyyttä ja hoidon saatavuutta. Jalkautuvat työntekijät tiedottavat hoitoon hakeutumisesta ja jakavat kirjallisia ohjeita hoitoon hakeutumisesta kaupunkilaisille.

Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja erityisesti nuorten asiakkaiden palvelupolkuja kehitetään monella eri tasolla. Nuorisoaseman ja lastensuojelun työntekijät kokoontuvat säännöllisesti kokouksiin ja asiakastaapaamisiin, joissa sovitaan yhteistyöstä ja työnjaosta. Lastensuojelulta aiemmin edellytetty lähetekäytäntö nuoren ohjaamiseen nuorisoaseman palveluihin on poistettu käytöstä.

Psykiatria- ja päihdepalvelujen työntekijöitä koulutetaan jatkuvasti erilaisiin asiakastyön menetelmiin ja terapiatekniikoihin. Motivoiva haastattelutekniikka on Käypä hoito -suositusten mukainen potilaan ja ammattilaisen väliseen yhteistyöhön perustuva vuorovaikutusmenetelmä, jolla pyritään löytämään ja vahvistamaan potilaan motivaatiota elämäntapamuutokseen. Motivoivaa haastattelutekniikkaa käytetään päihdepalveluissa systemaattisesti. Hyvä hoitosuhde ja psykososiaaliset hoidot ovat päihdeongelmanaisen asiakkaan kokonaisvaltaisen hoidon perusta.

Arviointikertomuksen kohta: Lastensuojelun henkilöstön riittävyys

Lastensuojelun henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden kannalta keskeinen tekijä on henkilöstön työhyvinvointi. Lastensuojelun Kunta 10-tulokset nousivat myönteisesti ja merkittävästi lähes kaikissa mittareissa vuonna 2020.

Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden saatavuuden ja pysyvyyden parantamiseksi on työskennelty systemaattisesti useita vuosia. Kehittämissi-työtä on tehty laaja-alaisesti ja käyttöön on otettu uusia toimintamalleja, muun muassa juniorityöntekijä-malli, mentorointi ja työntekijälähettilästoiminta. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden palkkausta on nostettu osana Helsingin palkkakehitysohjelmaa. Henkilöstövaje onkin vähentynyt vuosina 2018–2021. Sosiaalityöntekijöiden viroista noin 6,7 prosenttia oli tyhjillään helmikuussa 2021. Edeltävinä vuosina vastaavaan aikaan sosiaalityöntekijöiden viroista täyttämättä oli 8,5 prosenttia vuonna 2020 ja 14,93 prosenttia vuonna 2019. Kehittämissi-työtä jatketaan, jotta voidaan edelleen vähentää lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden vaihtuvuutta ja henkilöstövajetta.

Lastensuojelun laitoshoidon suurimmat henkilöstöryhmät ovat ohjaajat (ammattikorkeakoulu, jatkossa amk), sairaanhoitajat (amk) ja ohjaajat (koulutasoiset). Lastensuojelun laitoshoidossa henkilöstövajetta on ollut useamman vuoden ajan Outamon lastenkodissa ja viime vuonna henkilöstövaje on noussut vakavaksi haasteeksi myös Helsingissä sijaitse- vissa laitoksissa. Erityisiä vaikeuksia on rekrytoida ohjaajia (amk) ja vastaavia ohjaajia (amk). Lastensuojelun laitoshoidon henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaaminen onkin lähivuosien keskeisim- piä haasteita.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on valmistelemassa lastensuojelu- lain (417/2007) muutosta, jossa säädettäisiin lastensuojelun asiakasmi- toituksista lain tasolla. Yhdellä lapsen asioista vastaavalla sosiaalityön- tekijällä olisi vastuullaan enintään 35 lasta vuonna 2022. Myöhemmin mitoitus olisi enintään 30 lasta yhtä sosiaalityöntekijää kohden. Myös lastensuojelun laitoshoidon henkilöstömitoituksia esitetään tiukennetta-

vaksi portaittain vuosina 2022–2026. Erityisesti laitoshoidon mahdollisesti tiukentuva henkilöstömitoitus tulee lisäämään henkilöstötarvetta merkittävästi sekä kaupungin omissa lastensuojelulaitoksissa että yksityisillä palveluntuottajilla. On nähtävissä, että ilman lastensuojelulain muutoksiakin laitoshoidon henkilöstön tarve kasvaa, koska sijoitettavat lapset tarvitsevat aiempaa vahvempaa laitoshoidoa. Lainsäädäntöön tulevasta henkilöstömitoitusten tiukennuksista johtuen sekä lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden että laitoshoidon henkilöstön saatavuus tulee vaikeutumaan kansallisella tasolla lähivuosina.

Arviointikertomuksen kohta: Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla

Terveysterveystoimintalain (1326/2010) 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon hoitoon pääsyn aikarajat. Potilaan tulee saada virka-aikana välittömästi yhteys terveyskeskukseen, hoidon tarpeen arvio tulee toteuttaa kolmessa arkipäivässä yhteydenotosta ja tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä kolmessa kuukaudessa. STM:n ohjeen mukaan välittömän yhteydenaannin voi toteuttaa puhelimen kautta takaisinsoitolla, jonka tulee toteutua saman vuorokauden aikana. Lisäksi kussakin toimipisteessä tulee toteuttaa koko sen aukioloajan walk-in-mahdollisuus (STM/424/2011, ohje 378530).

Hoidon tarpeen arviointi tehdään terveysasemilla yleensä välittömästi joko puhelimitse tai paikan päällä saman päivän aikana. Toteutunut hoidon tarpeen arvioinnin odotusaika on Helsingissä alle kolme päivää, mikä täyttää terveydenhuoltolain määrittämän aikarajan. Terveysasemilla on lähtökohtana, että potilaan koko asia ratkaistaan ensimmäisessä yhteydenotossa. Hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioon perustuen 50–55 prosentilla potilaista vastaanottoaika varataan jo samalle päivälle. Näitä akuuttiaikoja (kiireellisiä) ei ole laskettu mukaan T3-mittauksessa. T3-keskiarvojen kehityksellä ei ole yhteyttä terveysasemien lääkäreiden kiirevastaanottoihin.

Kiireettömien ajanvarausaikojen jonoa mitataan terveysasemilla laskeamalla kolmas vapaana oleva lääkärin kiireeton ajanvarausaika kalenteripäivissä. Terveysaseman T3-luku on näiden aikojen keskiluku eli mediaani. Helsingin terveysasemien hoitoonpääsyn odotusaika on mediaanien keskiarvo. T3-mittari kuvaa huonosti terveysaseman toimivuutta. Tämän johdosta terveysasemien hoitotakuuta mitataan jatkossa myös seuraavilla kolmella mittarilla: 1) ensikontaktissa toteutunut hoito 2) kiireellisen hoidon toteutuminen 3) kiireettömän hoidon toteutuminen.

Terveysasemien lääkäreiden kiireettömän hoidon saatavuutta on pyritty lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä sekä lisäämällä palvelusetelitoimintaa. Palveluja tarjotaan enenevässä

määrin terveysasemilta muuten kuin lääkärivastaanottojen muodossa. Terveysasemat ovat lisänneet vuosien aikana sähköisten palvelujen mahdollisuutta kaikissa asiakaskontakteissa: sähköisen yhteydenoton kahdensuuntainen viestintä potilastietojärjestelmässä, chat, chatbot, etälääkäritoiminta sekä Omaolo-palvelun laajentuminen. Edellä mainitut sähköiset palvelut vapauttavat lääkärin aikaa potilastapaamisiin. Monialaiseen työhön panostetaan hyödyntämällä eri ammattiryhmien osaamista toimivalla työnjaolla muun muassa hoitajien reseptinkirjoitusoikeuden laajentamisella ja tukipalveluja tehostamalla esimerkiksi lisäämällä toimistosuhteiden määrää terveysasemilla.

Perusterveydenhuollon haasteena ovat henkilöstöressurssien saatavuus ja hoitoon pääsyn viiveet. Lääkärivajeen vuoksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 1.12.2020 § 234 terveysasemapalvelujen kilpailutuksen periaatteet sekä kahden terveysasemapalvelun hankinnan. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi 27.4.2021 § 89 lääkärin rekrytointipalvelun hankinnan. Hankinnan kohteena on erikoislääkäreiden, lääkärien, lääketieteen opiskelijoiden rekrytointipalvelu. Tavoitteena on hankkia rekrytointikumppani, joka lääkäripalvelujen saatavuuden parantamisen kokonaisuudessa yhtenä tekijänä korjaa lääkärivajetta, lisää lääkärin määrää ja toisaalta kasvattaa erikoislääkärin suhteellista osuutta organisaatiossa. Rekrytointipalvelun piiriin sisältyy terveysasematoiminnasta seitsemän yksikköä. Sosiaali- ja terveyslautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen.

Lääkärirekrytointin tehostamiseksi on hankittu rekrytointiapua ulkoiselta palveluntuottajalta ja käynnistetty henkilöstöressurssipalvelujen kanssa hanke, jossa yhtenäistetään rekrytointiprosessit, monipuolistetaan markkinointia ja lisätään Helsingin houkuttelevuutta työpaikkana. Lääkäreiden rekrytointiin on palkattu oma rekrytointikonsultti, joka työskentelee rekrytoivien ylläkkäreiden tukena. Yhteistyössä kehitetään rekrytointikohtaisesti markkinointisisältöjä lääkkäreiden saatavuuteen.

Helsingin terveysasemilla työskentelevien lääkkäreiden palkkoihin on tehty korotuksia sekä 1.1.2019 jaossa olleesta valtakunnallisen Lääkkärisopimuksen järjestelyerästä että 1.1.2020 alkaen kaupungin palkka-kehityssuunnitelmasta. Terveysasemilla työskenteleville lääkkäreille maksettiin 1.1.–30.6.2020 määräaikaista tehtäväkohtaisen palkan korotusta eli niin sanottua tehtävälisää 1 000 euroa kuukaudessa. Tehtävälisällä pyrittiin sitouttamaan lääkkäreitä haastavassa henkilöstö- vajetilanteessa.

Helsingin terveysasemilla työskenteleville lääkkäreille kohdennetaan myös kaupungin vuoden 2021 palkka-kehitysohjelmasta kertaluontoinen

määräraha, minkä tavoitteena on sitouttaa lääkäreitä Helsingin kaupungille jatkuvasti haastavassa rekrytointitilanteessa.

Helsingin kaupunki on saanut sosiaali- ja terveysministeriöltä valtionavustusta sote-uudistuksen valmisteluun. Sote-uudistuksen tavoitteena on hyvinvointierojen kaventaminen, yhdenvertaiset palvelut, palvelujen hyvä saatavuus, työvoiman saannin turvaaminen ja kustannusten hallinta. Uudistusta valmistellaan sosiaali- ja terveystoimialalla kahdessa hankkeessa; Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeessa ja Rakenneuudistus-hankkeessa.

HUSin ja Helsingin yhteinen integraatiotyöryhmä tiivistää yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Integraatio mahdollistaa osaamisen kehittämisen, nopeamman ja viiveettömämmän palvelun tavanomaisissa perustason erikoissairaanhoidon arviota ja hoitoa vaativissa tilanteissa. Perusterveydenhuollon erikoislääkäreillä, mutta myös muilla erikoisaloilla, on yhteinen intressi HUSin kanssa. Integraatio monipuolistaa yleislääkärin työtä ja lisää houkuttelevuutta heidän työssään.

Arviointikertomuksen kohta: Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Markkinavuoropuhelu ja sidosryhmävuoropuhelu ovat osa hankintaprosessia. Niiden hyödyntämistä sosiaali- ja terveystoimialalla kehitetään edelleen, ja tässä yksi keskeisistä näkökulmista on vastuullisuus. Markkinavuoropuhelua käytetään myös vastuullisuusinformaation keräämiseen. Toiminnan luonteesta johtuen toimialan hankinnoissa, erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluiden hankinnoissa, muutkin näkökulmat kuin ympäristönäkökohdat ovat vastuullisuudessa keskeisiä. Erityisen tärkeitä ovat sosiaaliseen vastuullisuuteen liittyvät näkökohdat. Vastuullisuutta tarkastellaan kokonaisuutena arvioiden taloudellista-, sosiaalista- ja ympäristövastuullisuutta. Ympäristövastuullisuutta ja -kriteerien hyödyntämistä arvioidaan ja niitä pyritään käyttämään niissä hankinnoissa, jotka ovat ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä.

Käsittely

25.05.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Puheenjohtaja Karita Toijonen: Lausuntoehdotuksen kohdan "Arviointikertomuksen kohta: Kiireettömään hoitoon pääsy terveysasemilla" viidennen kappaleen loppuun lisätään: "Lautakunta pyytää kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että palkkaus on Helsingissä seudullisesti kilpailukykyinen."

08.12.2021

Ärende/6

Kannattaja: jäsen Sanna-Mari Oranen

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (puheenjohtaja Karita Toijonen)

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Katju Aro, Cecilia Ehrnrooth, Sami Heistaro, Maritta Hyvärinen, Kati Juva, Touko Niinimäki, Alekski Niskanen, Sanna-Mari Oranen, Reko Ravela, Karita Toijonen, Ulla-Marja Urho

Tyhjä: 1

Leo Bergman

Poissa: 1

Sanna Vesikansa

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Karita Toijosen vastaehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjää 1, poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 25.05.2021 § 70

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi lausunnon seuraavista arviointikertomuksen kohdista:

Sukupuolten tasa-arvon edistäminen kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 50–53 seuraavaa:

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- kehittää kävijätietojen keräämistä liikuntapalveluissa siten, että liikuntavuorojen kävijämääriä voitaisiin seurata sukupuolittain ja tietoa voitaisiin hyödyntää esimerkiksi tasa-arvoisemmassa vuorojen jaossa.
- arvioida ja mahdollisuuksien mukaan toteuttaa Helsingin kaupungin ylläpitämien liikunta- ja ulkoilupaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvat intiimitilat -selvityksen toimenpidesuosituksen.
- edistää turvallisempien tilojen periaatteiden käyttöönottoa liikuntapalveluissa laajemmin kuin vain yhdessä toimipisteessä.

Vuonna 2018 toteutetun selvityksen mukaan liikuntapaikkojen vakiovuorot kohdentuvat absoluuttisesti tarkasteltuna sukupuolittain lähes tasan. Merkittäviä eroja ei ole ikäryhmienkään sisällä vaan junioreissa tytöille ja pojille sekä aikuisissa naisille ja miehille kohdentuu yhtä paljon vuoroja. Koska tyttöjä on seuraharrastajissa vähemmän kuin poikia, harrastajamääriin suhteutettuna tytöille kohdentuu enemmän vuoroja kuin pojille.

Kävijätietojen sukupuolittaista seuranta ja linjauksia on käsitelty liikuntapalvelukokonaisuuden johdossa. Sukupuolitietoja asiakkaista saadaan jatkossa ohjatun liikunnan ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Lisäksi selvitetään, mitä teknisiä keinoja voidaan hyödyntää muissa palveluissa sukupuolitiedon selvittämiseksi. Avustuksia ja liikuntapaikkavuoroja hakevista seuroista tiedetään toiminta-avustusten hakemustietojen avulla se, paljonko avustusta hakeneen seuran toiminnassa on mukana naisia, miehiä, sekä alle 20-vuotiaita tyttöjä ja poikia.

Liikuntapalveluissa on vuosittain yhteensä noin 10 000 000 käyntikertaa. Ulkoliikuntapaikoilla, uimarannoilla ja erilaisilla reiteillä on vaikea seurata käyntikertojen määrää tai kävijöiden sukupuolijakaumaa. Eri palvelujen sukupuolijakaumasta saadaan tietoja erilaisten asiakaskyselyjen, erityisseurantojen ja tutkimusten avulla. Liikuntapalvelukokonaisuuden eri palveluissa toteutetaan asiakaskysely vuoden 2021 lopulla, jossa kysytään mm. vastaajaan sukupuoli.

Liikuntapalvelukokonaisuuden selvitys liikunta- ja ulkoilupaikkojen sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista valmistui vuonna 2020. Selvityksessä oli mukana yhteensä noin 80 liikuntapaikkaa. Selvityksessä esitetyt kehittämistoimenpiteet sukupuolivähemmistöille soveltuvista intiimitiloista sekä kehittämistoimenpiteet turvallisista tiloista toteutetaan sitä mukaan, kun liikuntatiloja peruskorjataan tai rakennetaan uusia liikuntapaikkoja.

Liikuntapalvelukokonaisuudessa on käynnistetty turvallisen tilan toimenpiteiden laatiminen Yrjönkadun toimipisteessä, mutta koronapandemia on hidastanut asian valmistelua. Turvallisen tilan toimenpiteiden laatimista laajennetaan Yrjönkadun pilottikohteen jälkeen myös muihin liikuntapalveluiden toimipisteisiin.

Nuorten vaikutusmahdollisuuksien toteutuminen

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 68–71 seuraavaa:

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- edelleen tiivistää yhteistyötään nuorten vaikuttamismahdollisuuksien tuomisessa konkreettiseksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa ja opetusta.

Kaupunginkanslian tulee yhdessä toimialojen kanssa

- varmistaa, että toimialoilla vastauksia valmistelevat ovat vuorovaihtuksessa aloitteen tekijän kanssa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa

- keventää nuorten aloiteprosessia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- lisätä nuorisovaaleja koskevaa yhteistyötä yksityisten ja valtion koulujen ja oppilaitosten kanssa.

Toimialojen välinen yhteistyö on nuorten vaikuttamisjärjestelmän onnistumisen edellytys ja sen parantamiseen eri tasoilla on syytä panostaa myös jatkossa. Ruudin strategiakauden arviointiprosessissa on tehty tiivistä yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan välillä. Myös uusi asettamispäätös valmistellaan yhdessä. Tärkeä rakenne on Ruudin ohjausryhmä, johon kuuluu molempien toimialojen edustus. Ohjausryhmälle esiteltävät asiat valmistellaan toimialojen asiantuntijoiden yhteistyönä. Jatkossa Ruudin ohjausryhmään pyritään saamaan mukaan myös yksityiskoulujen edustaja.

Aloitteen jättämisen käyttöliittymä uusitaan vuonna 2021 samalla kun nuorille tarkoitetut verkkosivut siirtyvät uudelle alustalle. Nuorisopalvelukokonaisuus on myös aloittanut aloitteiden käsittelyprosessin uudistamisen vuonna 2020 ja työ jatkuu vuonna 2021. Aloiteprosessin

kehittämistyö edellyttää tiivistä yhteistyötä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kaupunginkanslian välillä. Nuorisajaosto on käsitellyt nuorten aloiteoikeuden toteutumista kokouksessaan 18.3.2021. Jatkossa asiaa tullaan käsittelemään nuorisajaostossa vuosittain.

Nuorisopalvelukokonaisuudessa on parhaillaan käynnissä osallisuustoiminnan koordinaattorin rekrytointi. Koordinaattorin tehtävä on uusi ja siihen kuuluu keskeisenä osana nuorisoneuvoston vaalien organisointi. Parempi resursointi mahdollistaa esimerkiksi tiiviimmän yhteistyön yksityisten ja valtion koulujen kanssa.

Koko nuorten vaikuttamisjärjestelmä on arvioitu ulkopuolisen asiantuntijan toimesta keväällä 2021. Arvioinnin perusteella tehdään kehittämisuosituksia nuorten vaikuttamisjärjestelmään nuorisoneuvoston, kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhteistyönä. Tavoitteena on, että arvioinnin perusteella nuorten vaikuttamisjärjestelmästä valmistellaan uusi asettamispäätös kaupunginhallitukselle päätettäväksi syksyn 2021 aikana.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 78–81 seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee

- vahvistaa asiantuntijaresursseja ympäristöystävällisten hankintojen tukemiseen.
- järjestää hankintakoulutusta, jossa perehdytään vastuullisuuskriteerien hyödyntämiseen.

Toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee

- käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Kaupunginkanslian tulee

- edistää sitä, että tytäryhteisöt käynnistävät markkinavuoropuheluja ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Lähtökohtana hankinnan kohteen valmistelussa on aina uuden hankinnan tarpeen selvittäminen. Hankintaprosessissa otetaan aina huomioon ympäristökriteerit hankintojen tarvekartoituksessa, markkinavuoropuhelussa, hankinnan määrittelyssä, kilpailutuksen vähimmäisvaati-

muksissa sekä vertailukriteereissä, myös sopimuksen seurannassa ja hallinnassa voidaan seurata ympäristökriteerien toteutumista.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla aloitetaan edistämään Hiilineutraali Helsinki 2034 -toimenpideohjelman tavoitteita tunnistamalla hankinta-volyymeiltaan ja ilmastovaikuttavuudeltaan merkittävimpiä hankintoja, kehittämällä uusia hankintakriteerejä ja aloittamalla hankintojen vaikuttavuuden arviointia. Toimenpiteitä tehdään yhteistyössä asiantuntijana toimivan kaupungin ympäristöpalvelun kanssa vuoden 2021 aikana. Toimenpiteitä edistetään erityisesti Canemure hankkeessa, jossa tavoitteena on kehittää kaupungin hankintoja vähähiilisemmiksi ja paremmin hiilijalanjäljen huomioiviksi. Yhteistyötä aloitetaan fasilitoimalla vastuullisten hankintojen kehitystyötä, benchmark -tilaisuuksien ja Canemure-case esimerkkien sekä kesän ja syksyn 2021 aikana Vähähiiliset julkiset hankinnat -webinaari sarjan avulla. Suunnitelmissa on myös osallistua työpajoihin ympäristömerkkien käytöstä vuoden 2021 aikana.

Pyrimme hankinnoissa lähtökohtaisesti vähentämään ympäristöön kohdistuvia haitallisia vaikutuksia hankkimalla ympäristöystävällisiä ratkaisuja. Esimerkkinä tästä on Vartiosaaren aurinkosähkölauttaliikenteen hankinta, jossa toimimme suunnannäyttäjänä energiatehokkaiden sekä luonnon monimuotoisuuden säilymistä edistävien uusien ratkaisujen kehittämisessä ja käyttöönotossa. Määrittelemme kuhunkin hankintaan soveltuvat vastuullisuuteen liittyvät kriteerit, hankinnan kohdetta koskevat vaatimukset, tarjoajia koskevat soveltuvuusvaatimukset sekä tarjousten vertailuperusteet ja sopimusehdot.

Helsinki 2035 -toimenpideohjelmaa, uutta hankintastrategiaa vuodelta 2020 ja uutta ympäristöpolitiikkaa ei ole vielä jalkautettu riittävästi toimialalle, vaan toimialakohtaiset toimenpiteet näiden osalta hahmottuvat vasta vuoden 2021 aikana hankintojen ympäristöverkoston sekä toimenpideohjelman toimijoiden ja toimialan välisessä yhteistyössä. Johtopäätöksessä todetaan, että toimenpideohjelman toimijoiden, hankintojen ympäristöverkoston ja Canemure-hankkeen määräaikaisen työntekijän lisäksi kaupunkiympäristön toimialan ympäristöpalveluissa työskentelee vain yksi koko kaupunkia hankintojen ympäristöverkossa palveleva asiantuntija. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on yksi hankinta-asiantuntija, joten resurssit toiminnan kehittämiseen ovat varsin vähäiset.

Merellinen Helsinki

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen sivuilla 83–87 seuraavaa:

Kaupunginkanslian tulee yhdessä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa

08.12.2021

- määritellä Helsingin merellisen kehittämisen johtamisvastuu.
- selvittää, mikä olisi toimiva malli varata merelliselle kehittämiselle määrärahoja kaupunkitasoisesti.
- määritellä vastuutahot vesiliikenteen kehittämiselle ja merellisen huoltoverkoston toteuttamiselle.

Liikuntapalvelukokonaisuus on osallistunut aktiivisesti merellisten asioiden kehittämiseen ja merellisen strategian toimenpanoon. Merellisten asioiden johtamisen haasteet ovat tulleet esiin useissa eri tilanteissa. Merellisten asioiden johtamisvastuuta kehitetään perustamalla kansliavetoinen merellinen ohjaus- ja kumppanuusryhmä. Ryhmän tavoitteena on mm. vahvistaa Helsingin kaupungin sisäistä yhteistyötä ja päätöksentekoa merellisissä asioissa. Toimialan johto tulee osallistumaan työryhmän työskentelyyn.

Merellistä strategiaa toteutetaan toimialojen määrärahojen puitteissa. Liikuntapalvelukokonaisuus vastaa mm. toimialan vastuulla olevista merellisistä virkistysaarista. Merellinen strategia luo painetta lisätä painopistettä merellisten palveluiden kehittämiselle sekä investointien suuntaamiselle merellisiin kohteisiin. Liikuntapalveluiden ylläpitomäärärahojen riittämättömyys sekä tarve suunnata investointimäärärahoja jo olemassa olevan infran ylläpitoon on johtanut siihen, että määrärahojen suuntaaminen merellisten asioiden kehittämiseen ei ole ollut mahdollista. Määrärahojen suuntaaminen johtaisi liikuntapalveluiden muiden palveluiden laadun ja palvelutason heikentämiseen sekä kiinteistöjen korjausvelan kasvuun. Toimiala pitää tärkeänä, että merellisen strategian toimenpiteiden toteuttamiseen varataan riittävät resurssit kaupunkitasoisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuus on teettänyt yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa saaristohuollon selvityksen. Selvitystyön raporttia varten haastateltiin keskeisiä henkilöitä kaupunkiympäristön toimialalta ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta sekä liikelaitos Starasta. Raportissa esiin tulleita kehittämiskohteita käytetään merellisen huollon kehittämistyössä, jota varten on perustettu kaksi eri työryhmää. Liikuntapalvelukokonaisuus on edustettuina molemmissa työryhmissä. Vesiliikenteen osalta tulisi toimialan näkemyksen mukaan tarkastella mallia, jossa vesiliikenteen kehittäminen sijoitetaan yhdelle toimialalle. Keskittämässä tulee huomioida myös vesiliikennelaitureiden ylläpito ja investoinnit.

11.05.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Mervi Smahl-Laurikainen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89016
mervi.smahl-laurikainen(a)hel.fi
Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta 20.05.2021 § 36

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Rakentamispalveluliikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksesta:

Rakentamispalveluliikelaitos Stara noudattaa toiminnassaan Ekokompassi-sertifioitua ympäristökriteeristöä. Stara on keskeinen Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman toimenpiteiden toteuttaja. Stara on osallistunut Helsingin uuden hankintastrategian valmisteluun. Stara huomioi hankinnoissaan hankintastrategiassa edellytetyt vaikuttavuus ja vastuullisuus vaatimukset ja HNH-2035 –ohjelman tavoitteet. Staran ympäristövaikutuksiltaan merkittävät hankinnat on tehty kestävän kehityksen mukaisesti.

Staralle on yhdessä toimialojen ja muiden liikelaitosten kanssa asetettu seuraavat HNH2035 toimenpideohjelman tavoitteet:

1. Kehitetään olemassa olevia ja otetaan käyttöön uusia hankintakriteerejä Helsingin kaupungin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulmat paremmin.
  1. Stara on osallistunut syksyllä 2020 alkaneen Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämisen valmennusohjelma KEINO-akatemiaan. KEINO-akatemia on KEINO-osaamiskeskuksen maksuton kehittämisohjelma kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen strategisesta johtamisesta johdolle sekä hankintoja tekeville. Akatemian tavoitteena on ollut tukea hankinnoilla organisaatioiden innovatiivisuuden ja kestävyuden tavoitteita. Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehitysohjelmaan osallistuneet organisaatiot valjastivat hankinnat palvelemaan strategioitaan. Valmennusohjelmassa opiskeltiin maan parhaiden asiantuntijoiden tukemana, yhdessä muiden samassa tilanteessa olevien julkisten hankintaorganisaatioiden kanssa. KEINO-akatemiasa Staran kehittämis-

tehtävän tavoitteena oli hakea menetelmiä ja näkökulmia hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin suunnitteluun ja käyttöönottoon.

2. Stara kehittää hankintatoimeaan systemaattisesti. Kehittäminen sisältää muun muassa hankintojen kategorisoinnin sekä uudistetun raportoinnin. Kategoriamallin avulla hankintatoimen kokonaisuus on paremmin koordinoitavissa. Jokaiselle hankintakategorialle asetetaan tavoitteet ja mittarit, joissa huomioidaan hankinnan kokonaistaloudellisuuden lisäksi myös hankittavan palvelun, tavaran tai urakan elinkaaren ajan vaikuttavuus ja vastuullisuus. Staran tavoitteena on luoda jokaiselle hankintakategorialle kestävyyskriteerit. Kussakin hankintakategoriassa ja jokaisessa yksittäisessä hankinnassa huomioidaan vähäpäästöisyys-, kiertotalous- ja ilmastonäkökulmat.
2. Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.
  1. Hankintojen kategoriapohjaisen johtamismallin avulla lisätään yritysysteistyötä kussakin Staran hankintakategoriassa. Hankintakategorioissa edistetään kokeilukulttuuria ja toteutetaan esikaupallisia yhteistyöpilotteja. Tarpeen mukaan haetaan rahoitusta joko itse tai osana yhteistyöverkostoa. Innovatiivisten hankintojen eräänä keskeisenä tavoitteena on ilmastopäästöjen vähentäminen.
3. Liikenne: Ympäristökriteerejä käytetään kaupungin oman kaluston ja leasing-kaluston hankinnassa. Staran ja HKL:n kalustossa käytetään vain biopolttoaineita tai uusiutuvaa sähköä 2020 mennessä. HKL:n metro- ja raitiotievaunukalusto käyttää vain uusiutuvaa sähköä.
  1. Stara on aktiivisesti osallistunut HNH-2035 ohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen, Euroopan unionin puhtaiden ajoneuvojen CVD-direktiivin kansalliseen valmistelutyöhön, Green Deal -sopimusten valmisteluun, nollapäästöisten työmaiden sekä rakentamisen kiertotalouden konseptien suunnitteluun sekä EU:n rahoittaman Big Buyers Initiative - raskaiden sähköisten kuorma-autojen ja työkoneiden Euroopan laajuiseen markkinavuoropuheluun. Toi-

- menpiteiden tarkoituksena on kehittää Staran osaamista ja hankinnoissa käytettäviä ympäristökriteerejä.
2. Starassa hankitaan CVD-direktiivin mukaisesti vuodesta 2021 lähtien vain täyssähköisiä henkilöautoja ja vuodesta 2022 lähtien vain täyssähköisiä pakettiautoja. Tavoitteena on muuttaa koko henkilöautokalusto täyssähköiseksi vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteena on myös sähköistää koko pakettiautokalusto vuoteen 2028 mennessä.
  3. Raskaan ajoneuvokaluston hankinnoissa vaaditaan kuorma-autojen täyttävän viimeisimmän EURO-luokituksen ja työkoneiden täyttävän viimeisimmät STAGE-päästöluokitukset. Lisäksi mahdollisuuksien mukaan hankitaan täyssähköisiä ajoneuvoja tai muunnossähköistetään nykyisiä polttomoottoriajoneuvoja. Biopolttoainesten käyttöä seurataan ajoneuvokohtaisesti.
  4. Liikenne: Kaupunki kehittää ja tiukentaa ympäristökriteerejä (sis. vaihtoehtoiset käyttövoimat, päästöluokat) kaikissa kuljetuspalveluiden, raskaiden kuljetuspalveluiden ja työkonepalveluiden kilpailutuksissa sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa. Hankinnan toteuduttua tilaaja seuraa ympäristökriteerien täyttymistä. Selvitetään ympäristöbonusjärjestelmän käyttöönottoa kuljetusten ja työkoneiden sekä näitä sisältävien urakoiden kilpailutuksissa
  5. (vs. HSL Dynasty tietopalvelu PK 21.1.2020 § 3, Energiakokeilut HSL ympäristöbonus, Dynasty tietopalvelu PK 24.11.2020 § 183).
    1. Raskaan ajoneuvokaluston kilpailutuksissa vaaditaan kuljetuspalvelujen palveluntuottajilta viimeisimpien EURO-päästöluokitusten mukaisia kuorma-autoja ja työkonepalveluissa viimeisimpien STAGE-päästöluokitusten mukaisia työkoneita. Tarjottujen ajoneuvojen eivät saa olla kilpailutuksessa määriteltyä käyttöönoton vuosirajaa vanhempia. Vuonna 2020 kilpailutetuissa työkonepalvelujen palvelusopimuksissa oli mahdollisuus saada lisäpisteitä päästöttömästä käyttövoimasta.
    2. Vuonna 2020 aloitettiin selvittämään, kuinka saadaan seurattua ajoneuvokohtaisesti alihankinnan kaluston käyttöä. Samassa yhteydessä selvitetään alihankintapalvelujen toteutuneet käyttövoimaratkaisut ja palveluntarjoajien

käyttämät polttoaineet. Tarkoituksena on jatkossa edellyttää alihankintapalveluntuottajilta uusiutuvan polttoaineen käyttöä. Samalla pohditaan, voidaanko alihankkijoita paljasta ympäristökriteerien alittamisesta jonkinlaisella bonus-sanktio -järjestelmällä (vs. HSL).

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Sami Aherva, yksikönjohtaja, puhelin: 310 78571
sami.aherva(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 18.05.2021 § 26

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Pelastuslautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon:

Sitovien toiminnan tavoitteiden arviointi

Pelastuslaitos huolehtii siitä, että mittareihin ja niiden tavoitearvoihin kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Pelastuslaitoksen merkittäviä hankintoja kasvihuonekaasupäästöjen ja kiertotalouden kannalta ovat ajoneuvohankinnat. Helsingin Pelastuslaitoksella on n. 160 ajoneuvoa. Hankintamäärä vaihtelee vuosittain siten, että määrät ovat 5-20 kpl.

Pelastuslaitos ottaa ympäristönäkökulman huomioon kaikissa hankinnoissa. Pelastuslaitos hankkii hybridi- tai täyssähköajoneuvoja, kun se on mahdollista vaarantamatta operatiivista palveluntuotantoa.

Pelastuslaitoksen ajoneuvoista kaikki luokitellaan erikoisajoneuvoiksi. Ajoneuvot ovat "siviili"-pohjaisia ajoneuvoja, joihin on asennettu päällysrakenteita tai ne on sisustettu palo- ja pelastuskäyttöön. Pelastuslaitoksen toiminta-alueella on hyvin paljon maanalaisia tiloja ja infrastruktuurin huolto-tunneleita. Huoltotunneleihin on sallittu ajaa ainoastaan diesel- tai täyssähköautoilla.

Pelastuslaitoksen tekemät markkinatutkimukset osoittavat, että tämän hetken markkinatilanne diesel- tai täyssähköautomarkkinoilla ei vastaa pelastuslaitoksen kaikkia käyttötarpeita. Raskaiden pelastusajoneuvo-

jen, kuten nostolava- ja sammutusautojen, on varauduttava pitkäkestoiseen tilanteeseen ilman polttoaineen lisäystä. Keskusvaraston seuraava kalustokuorma-auton korvaushankinta on ladattava hybridiajoneuvo. Palotarkastajien käyttöön on vuonna 2020 hankittu kolme sähköautoa.

Ajoneuvojen lisäksi merkittäviä hankintoja ovat esimerkiksi monitori-defibrillaattorit, sammutusasut sekä tietojärjestelmät- ja laitteet. ICT – kaluston osalta noudatetaan kaupungin kierrätysohjeita. Kaikkia koneita, laitteita ja materiaaleja kierrätetään mahdollisuuksien mukaan.

Ruokapalveluissa pelastuslaitoksen palvelutuottaja Compass Group Suomi on sitoutunut vähentämään ruokahävikkiä, käyttämään enemmän vastuullisesti hankittuja tuotteita ja kasvipohjaisia tuotteita sekä vähentämään muovin käyttöä ja päästöjä.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 12.05.2021 § 78

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien ottamisesta huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa:

Liikenneliikelaitos (HKL) toteaa, että se on osana Helsingin kaupunkia sitoutunut noudattamaan Helsingin kaupungin hankintojen vastuullisuuden liittyviä linjauksia, kuten ympäristöpolitiikan ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita. HKL on myös laatinut vuonna 2020 vastuullisuusperiaatteet ja tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit tullaan asettamaan vuoden 2021 aikana laadittavassa ympäristöohjelmassa.

HKL on jo ottanut esimerkillisiä askeleita kohti vastuullisempia hankintoja. Ympäristökriteerien käyttöä on kehitetty aktiivisesti vuosina 2019-2020, jolloin ympäristökriteerit huomioivien hankintojen kappalemääräinen osuus kasvoi 31 prosentista 52 prosenttiin.

HKL on hyödyntänyt ympäristö- ja vastuullisuusmarkkinavuoropuheluja menestyksekkäästi viime vuosien isoimmissa hankkeissaan, esimerk-

kinä Kalasatamasta Pasilaan -hanke, jonka tavoitteissa ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmat ovat alusta asti olleet keskeisiä. Hankkeen kehittäminen mm. ympäristö- ja vastuullisuusasioiden näkökulmasta aloitettiin yhdessä tarjoajien kanssa jo allianssihankintavaiheessa. HKL osallistuu aktiivisesti myös Helsingin kaupungin, seudullisten toimijoiden ja KEINO-osaamiskeskuksen järjestämiin yhteisiin markkinavuoropuheluihin liittyen esimerkiksi ”Päästöttömät työmaat – kestävien hankintojen green deal” -sopimukseen ja puhtaiden ajoneuvojen direktiivin käyttöönottoon. Samoin esimerkiksi HKL:n siivous- ja jätehuoltopestosopimustoimittajien kanssa käydään kuukausittain läpi ympäristöasioita laatukokouksissa.

HKL on osallistunut talven 2020-2021 aikana KEINO-osaamiskeskuksen järjestämään Keino-akatemiaan, jossa on kehitetty kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja. HKL:n uusi hankintastrategia valmistuu vuoden 2021 aikana ja siinä keskeisinä painopisteinä tulee olemaan vastuullisuus ja vaikuttavat hankinnat, hankintataidot sekä osaamisen kehittäminen. HKL:n hiilijalanjälkeä on selvitetty osana hankintastrategian ja Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman laatimista. Tulosten perusteella pystytään kohdentamaan toimenpiteitä ja markkinavuoropuheluita ympäristövaikutuksiltaan merkittävimpiin hankintoihin. Erityisesti Hiilineutraali HKL 2035 -ohjelman myötä vuoden 2021 aikana tullaan määrittelemään konkreettiset ja mitattavat tavoitteet, joilla varmistetaan ympäristö- ja vastuullisuusnäkökulmien huomioiminen hankinnoissa.

HKL tulee kehittämään edelleen ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien huomioimista ja markkinavuoropuhelujen hyödyntämistä hankinnoissa, ja ne tullaan ottamaan yleisemmin käyttöön HKL:n hankinnoissa.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Maija Sarpo, laatu- ja ympäristöpäällikkö, puhelin: 310 34865
maiya.sarpo(a)hel.fi
Miikka Pelkonen, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 27250
miikka.pelkonen(a)hel.fi

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta 11.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Tarkastuslautakunta on pyytänyt taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunnalta lausuntoa vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta:

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78-81).

Tarkastuslautakunta toteaa vuoden 2020 arviointikertomuksessa, että arvioinnin pääkysymyksenä on, noudatetaanko Helsingin kaupungin hankinnoissa kaupunginvaltuuston asettamia ympäristöpoliittisia linjauksia: sisältävätkö kaupungin hankintaprosessit ympäristökriteerejä, onko hankinnoissa alettu edistää Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteita ja tehdäänkö ympäristövaikutuksiltaan merkittäviä hankintoja kestävän kehityksen mukaisesti.

Edelleen tarkastuslautakunta toteaa että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Taloushallintopalveluliikelaitoksen johtokunta toteaa lausuntonaan, että taloushallintopalveluliikelaitos noudattaa hankinnoissaan kaupungin ohjeistusta. Ympäristökriteereiden toteutuminen hankinnoissa varmistetaan käyttämällä kaupungin sopimustoimittajia.

Taloushallintopalveluliikelaitos on pyrkinyt toteuttamaan ympäristökriteereiden toteutumista ja kestävän kehityksen periaatteita palvelujen tuottamisessa ja hankinnoissa seuraavin toimenpitein:

- sähköisiä prosesseja on edistetty digitalisaation ja robotiikan keinoin – paperin manuaalinen käsittely ja arkistointi on pyritty minimoimaan
- tietokoneiden ja -näyttöjen poistaminen toteutetaan kierrättämällä kaupungin ohjeistuksen mukaisesti
- kiinteistöön liittyvät hankinnat, kuten lämmitys ja jätteiden kierrätys, toteutetaan ekologisten periaatteiden mukaisesti vuokranantajan toimesta
- työmatkapyöräilyä on pyritty edistämään
- etätöiden toteutuminen on pyritty kaikkien työntekijöiden osalta mahdollistamaan

Taloushallintopalveluliikelaitos kiinnittää jatkossa huomiota ympäristökriteereiden ja vastuullisuusnäkökohtien toteutumiseen hankintojen toteuttamisessa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ulla Kukkonen

Lisätiedot

Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 07.05.2021 § 9

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitos esitti viitekohdan mukaisesti asiakohdassa mainittuna lausuntonaan seuraavaa:

Arviointikertomuksessa on kiinnitetty huomiota Palvelukeskus Helsingin sitovien toiminnan tavoitteiden kuvaamiseen ja mittaamiseen sekä niiden epäjohdonmukaisuuteen ja tulkinnanvaraisuuteen sekä eroavuksiin talousarviossa ja tilinpäätöksessä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että Palvelukeskusliikelaitoksen tulee selkeyttää sitovien toiminnan tavoitteiden esittämistapaa siten, että se on yhdenmukainen tilinpäätöksessä sekä talousarvion eri kohdissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se tulee jatkossa kiinnittämään huomiota sitovien toiminnan tavoitteiden ja niiden mittaamisen kuvaamiseen ja esittämistapaan niin, että ne ovat mahdollisimman selkeitä sekä yhdenmukaisia sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä. Palvelukeskusliikelaitos on esittänyt sekä talousarviossa että tilinpäätöksessä yhden sitovan toiminnan tavoitteen sekä muita toiminnan tavoitteita.

Palvelukeskusliikelaitos pitää arviointikertomuksessa esitettyjä havain-
toja oikeina ja hyvänä pohjana esittämistavan jatkokehittämisessä.

Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuulisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa, että se toimii hankinnoissaan arviointikertomuksen taulukossa 13 toimialojen ja liikelaitosten Hiilineutraali Helsinki 2035 - toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden ja vastuunjaon mukaisesti ja tulee käymään aktiivista markkinavuoropuhelua ympäristövaikutuksiltaan merkittävässä hankinnoissa.

Palvelukeskusliikelaitos toteaa lisäksi, että se pyrkii kehittämään jatkuvasti toimintaansa talouden, ympäristön ja ihmisten kannalta kestäväällä tavalla, Helsingin kaupungin tavoitteiden, arvojen ja eettisten periaatteiden mukaisesti.

Palvelukeskusliikelaitoksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää toimintansa ympäristöhaittoja mm. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti. Liikelaitos huomioi esimerkiksi raaka-aineiden ympäristövaikutuksia tuote- ja ruokalistasuunnittelussa, kehittää keinoja ruokahävikin vähentämiseksi ja tuottamaan palveluja, jotka vähentävät autoilun tarvetta.

Palvelukeskusliikelaitoksen hankinnoissa pyritään myös huomioimaan vastuullisuuden eri osa-alueet. Liikelaitos sisällyttää hankinnan kohteesta riippuen mahdollisuuksien mukaan muun muassa ympäristövastuuseen, eettiseen tuotantoon sekä työllistävään vaikutukseen liittyviä vastuullisuuskriteerejä osaksi hankintaa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 05.05.2021 § 11

HEL 2020-006250 T 00 03 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti esittää tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2020 arviointikertomuksen kohdasta Ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutuminen hankinnoissa (sivut 78 - 81). Tarkastuslautakunta toteaa, että toimialojen, virastojen ja liikelaitosten tulee käynnistää aktiivinen markkinavuoropuhelu ympäristö- ja vastuullisuusnäkökohtien ottamiseksi huomioon ympäristövaikutuksiltaan merkittävissä hankinnoissa.

Työterveysliikelaitoksen kynnysarvon ylittävät hankinnat ovat olleet terveyspalveluostoja (koronatestit ja röntgenpalvelut), joihin ympäristökriteerejä ei ole ollut tarkoituksenmukaista ja mielekästä soveltaa. Hankinnat toteutetaan yhteistyössä kaupunginkanslian hankinnat ja kilpailuttaminen -yksikön kanssa kaupungin hankintastrategian mukaisesti. Jokaisessa hankinnassa kriteerit harkitaan tapauskohtaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

08.12.2021

Ärende/6

Katariina Niemelä, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

08.12.2021

Ärende/7

§ 389

Ändring av förvaltningsstadgan i fråga om social- och hälsovårdssektorn och stadskansliet

HEL 2021-012716 T 00 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige godkände förvaltningsstadga för Helsingfors stad i enlighet med bilaga 1 så att den träder i kraft 1.1.2022.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Koskinen, stadsombudsman, telefon: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaantulo 1.1.2022
- 2 Hallintosäännön muutostaulukko_sopimusten hallinnan järjestyminen

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Social- och hälsovårdssektorns ändringsförslag som gäller den myndighet som svarar för socialvården och den ledande myndigheten inom socialvården

Motivering till ändringen av förvaltningsstadgan

Social- och hälsovårdsnämnden föreslog stadsstyrelsen 26.10.2021 (§ 251) en ändring av förvaltningsstadgan som gäller den myndighet som svarar för socialvården och den ledande myndigheten inom socialvården.

Genom lagen om ändring av socialvårdslagen (136/2021) fogades nya bestämmelser till socialvårdslagen från och med 1.3.2021. Dessa gäller socialvårdens uppgifter i samband med beredskap för verksamhet under undantagsförhållanden och i störningssituationer under normala förhållanden. I dessa 33 b–33 d § föreskrivs om den myndighet som svarar för socialvården och den ledande myndigheten inom socialvården samt om socialvårdsmyndigheten.

Socialvårdens ansvariga myndighet är enligt regeringens proposition om lagändringen "det organ som svarar för socialvården" (RP 230/2020). Därmed är social- och hälsovårdsnämnden den myndighet som svarar för socialvården som avses i 33 b § och 33 c § i socialvårdslagen, och detta förutsätter ingen separat bestämmelse i förvaltningsstadgan.

Kommunerna inom sjukvårdsdistriktets område utarbetar under ledning av socialvårdsmyndigheten i den kommun där centralsjukhuset finns (socialvårdslagen 33 d § 1 mom.) en gemensam beredskapsplan för socialvården.

I ett sjukvårdsdistrikt som är huvudman för ett universitetssjukhus deltar den ledande myndigheten inom socialvården (socialvårdslagen 33 d § 2 mom.) i den kommun där samkommunen för sjukvårdsdistriktet har sin hemort som sakkunnig inom socialvården i den styrning av beredskapsplaneringen inom social- och hälsovården som avses i 42 a § 1 mom. 1 punkten i hälso- och sjukvårdslagen.

Målet med den ändring av förvaltningsstadgan som nu föreslås är att förtydliga vilken myndighet som har befogenheten att förordna om den ledande myndigheten inom socialvården samt om socialvårdsmyndigheten i social- och hälsovårdssektorn, eftersom det inte i lagen föreskrivs separat om dessa myndigheter, och en bestämmelse därför bör fogas till förvaltningsstadgan. Enligt förslaget förordnar sektorchefen i social- och hälsovårdssektorn om dessa myndigheter.

Förslaget om en ändring av förvaltningsstadgan är även förenligt med bestämmelsen om särskilda befogenheter för sektorchefen i social- och hälsovårdssektorn, enligt vilken sektorchefen i social- och hälsovårdssektorn förordnar en tjänsteinnehavare till den ledande tjänsteinnehavaren inom socialvården på så sätt som avses i barnskyddslagen och socialvårdslagen (18 kap. 3 § 2 mom. punkt 4 i förvaltningsstadgan). Denna bestämmelse hänvisar till 13 § 2 mom. i barnskyddslagen och 48 § 2 mom. i socialvårdslagen.

Stadens stadgearbetsgrupp behandlade ändringen av förvaltningsstadgan 6.9.2021. Samtidigt konstaterade arbetsgruppen att det i samband med beredningen av ändringarna av förvaltningsstadgan som vårdreformen förutsätter är ändamålsenlig att granska omfattningen och konsekvensen i social- och hälsovårdens bestämmelser om befogenheter.

Ändring av förvaltningsstadgan

I 18 kap. 3 § i förvaltningsstadgan ändras 2 mom. så att en ny punkt 8 läggs till, enligt vilken sektorchefen förordnar en tjänsteinnehavare till

den socialvårdsmyndighet som avses i 33 d § 1 mom. och till den ledande myndighet inom socialvården som avses i 33 d § 2 mom.

Efter ändringen har 18 kap. 3 § 2 mom. i förvaltningsstadgan en ny 8 punkt med följande lydelse:

Sektorchefen i social- och hälsovårdssektorn, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, beslutar om eller godkänner grunder för och gränser inom vilka en tjänsteinnehavare beslutar

8 förordna en tjänsteinnehavare till den socialvårdsmyndighet som avses i 33 d § 1 mom. och till den ledande myndighet inom socialvården som avses i 33 d § 2 mom.

Stadskansliets ändringsförslag som gäller ordnandet av avtalshanteringen

Motivering till ändringarna i förvaltningsstadgan

Med anledning av ändringen i kommunallagen föreslås det att flera bestämmelser som gäller ordnandet av hanteringen av avtal läggs till förvaltningsstadgan. Kommunallagens 90 § om minimi innehållet i kommunens förvaltningsstadga ändrades genom lagen 419/2021 som trädde i kraft 26.5.2021. Enligt ändringen ska kommunens förvaltningsstadga innehålla behövliga bestämmelser om hanteringen av avtal. Det är fråga om ett krav på en ny stadgebestämmelse. Kommunens förvaltningsstadga ska göras förenlig med 90 § före utgången av år 2021.

Med hantering av avtal i kommunen avses ledarskapsmetoder, med vilka man ställer upp mål, verkställer styrningen och följer upp helheten för kommunens avtal. Syftet med avtalshanteringen är att övervaka särskilt tjänsteproduktionens ändamålsenlighet, när tjänster produceras med stöd av avtal. Syftet är också att effektivisera ledarskapet, övervakningen och riskhanteringen.

Vid Helsingfors stad har avtalshanteringen utvecklats från och med början av 2000-talet. Ett exempel som kan nämnas är staden införde avtalshanteringssystem Clouadia år 2014. Stadskansliet har år 2021 publicerat en avtalshandbok som stöd för stadens tjänsteinnehavare och anställda som utarbetar, förvaltar och övervakar stadens avtal.

Enligt grunderna för den interna kontrollen och riskhanteringen som stadsfullmäktige godkände år 2019 är avtalshanteringen en av metoderna för att genomföra stadens interna kontroll och riskhantering. Enligt anvisningen om intern kontroll och riskhantering som stadsstyrelsen gav ut år 2020 är det genom hantering och övervakning av avtal, jämte övrig tillsyn, möjligt att främja och säkerställa att basuppgiften utförs framgångsrikt och målsättningarna nås.

Eftersom hanteringen av avtal redan är en del av stadens interna kontroll och riskhantering, är det motiverat att i fortsättningen bestämma om uppgifterna och befogenheterna för hanteringen av avtal i samband med den interna kontrollens och riskhanterings befogenheter och uppgifter. På det här sättet följer de ändringar i förvaltningsstadgan som förutsätts i kommunallagen stadgans nuvarande struktur samt systematiken i kommunallagen.

De föreslagna tilläggen gör det dessutom möjligt med systematisk vidareutveckling av hanteringen av avtal. Tillsvidare har avtalshanteringen utvecklats främst genom projekt.

Enligt de ändringar i förvaltningsstadgan som nu föreslås ordnar stadsstyrelsen i fortsättningen, jämte den interna kontrollen och riskhanteringen, också avtalshanteringen på stadsnivå och övervakar dess verkställighet. Sektornämnderna och direktionerna svarar inom sin sektor för att ordna avtalshanteringen på ett ändamålsenligt sätt samt för övervakningen. De ledande tjänsteinnehavarnas svarar att effektivt verkställa avtalshanteringen inom sitt ansvarsområde.

Sektorn, affärsverket, stadskansliet, revisionskontoret och räddningsverket ska enligt förslaget bereda beskrivningar av avtalshanteringen och föra dem till sektornämnden, affärsverkets direktion, kanslichefen, revisionsnämnden och räddningsnämnden för godkännande. I beskrivningarna av avtalshanteringen definieras avtalsprocessen skeden och aktörernas roller, uppgifter och ansvar i avtalsprocessens alla skeden. Enligt förslaget godkänner stadsstyrelsen stadskoncernens anvisningar för avtalshanteringen. Anvisningarna gäller bland annat innehållet i beskrivningarna av avtalshanteringen och utvecklingen av avtalskompetensen.

Den interna kontrollen säkrar och utvärderar också i fortsättningen hur målen för avtalshanteringen uppnås.

Verksamhetsstadgan ska kompletteras till den del som det i stadgan tillsvidare inte har bestämts om ansvar för avtalshanteringen.

Ändringarna i förvaltningsstadgan har beretts vid stadskansliets rätts-tjänst och ändringarna har behandlats i staden stadgearbetsgrupp 25.10.2021.

Ändringar i förvaltningsstadgan

Ändringarna som gäller ordnandet av avtalshanteringen beskrivs i bilaga 2.

Stadskansliets ändringsförslag om ordnandet av avtalshanteringen

Motivering till ändringarna i förvaltningsstadgan

Ändringen av kommunallagen 21.5.2021 (419/2021) förutsätter att kommunens förvaltningsstadga ska innehålla behövliga bestämmelser om ordnandet av informationshanteringen och dokumentförvaltningen. Enligt kommunallagen från år 2015 (410/2015) förutsatte behövliga bestämmelser om hur dokumentförvaltningen ordnas. Enligt förarbetena till kommunallagen (RP 242/2020 rd) är det nödvändigt att paragrafen inbegriper informationshanteringen, eftersom informationshanteringslagen förutsätter uppdatering av kommunens förvaltningsstadga. Dessutom konstateras det att trots att informationshantering som begrepp också innefattar ordnandet av dokumentförvaltningen är det motiverat att i förvaltningsstadgan använda båda begreppen för att säkerställa entydigheten.

Enligt informationshanteringslagen (lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen, 906/2019, 2 §) avses med informationshantering sådana åtgärder och informationssäkerhetsåtgärder baserade på behov som uppkommer i samband med en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet, i syfte att hantera en myndighets informationsmaterial, informationen i olika behandlingsskeden och informationen i informationsmaterial, oberoende av på vilket sätt informationsmaterialen lagras och behandlas i övrigt. Kommunen är en sådan informationshanteringsenhet som avses i informationshanteringslagen. Enligt informationshanteringslagen ska en informationshanteringsenhet leda och ombesörja att det vid enheten bl.a. har definierats ansvaren för de uppgifter i anslutning till informationshanteringen som föreskrivs i denna och i någon annan lag. Med annan lagstiftning som hänför sig till informationshantering avses bl.a. EU:s allmänna dataskyddsförordning (2016/679), dataskyddslagen (1050/2018), arkivlagen (831/1994), offentlighetslagen (621/1999), förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

Stadsstyrelsen beslutade 24.4.2017 (§ 3) om principerna för dokumentförvaltningen och förordnande av en ledande tjänsteinnehavare. Det är därför konsekvent att stadsstyrelsen även ansvarar för att ordna helheten som omfattas av informationshanteringslagstiftningen på så sätt att ansvaren för de lagstadgade uppgifterna inom informationshantering har definierats på ett övergripande sätt.

Med anledning av detta föreslås samtidigt att man stryker förvaltningsdirektörens befogenheter att ge förhållningsregler om ärendehantering.

Ändringarna har behandlats i stadens stadgearbetsgrupp 25.10.2021.

Ändringar i förvaltningsstadgan

Förvaltningsstadgan ändras på så sätt att ordnandet av informationshanteringen läggs till 24 kap. 5 § och förvaltningsdirektörens befogenheter att ge förhållningsregler om ärendehanteringen stryks från 12 kap. 2 §.

Efter ändringen har 24 kapitlet 5 § i förvaltningsstadgan följande lydelse:

5 § Ordnandet av informationshanteringen och dokumentförvaltningen

Stadsstyrelsen svarar för att anvisningar, praxis, ansvarsfördelningen och övervakningen har fastställts för informationshanteringen och dokumentförvaltningen.

Efter ändringen har 12 kapitlet 2 § i förvaltningsstadgan följande lydelse:

Förvaltningsdirektören, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, ger förhållningsregler om förvaltningen och beslutsberedningen.

Stadskansliets ändringsförslag om forskningstillstånd som riktas till centralförvaltningen och alla sektorer, eller till flera avdelningar vid stadskansliet

Motivering till ändringen av förvaltningsstadgan

Det föreslås att en ny punkt om befogenheterna för strategidirektören läggs till förvaltningsstadgan. Tillägget gäller strategidirektörens befogenheter att besluta om stadens forskningstillstånd när forskningsprojektet samtidigt riktas till centralförvaltningen och alla sektorer, eller då forskningsprojektet omfattar flera avdelningar vid stadskansliet.

Helsingfors stad är ett populärt forskningsobjekt för examensarbeten och akademisk forskning. Staden förutsätter att forskaren ansöker om forskningstillstånd, när undersökningen förutsätter insamling av forskningsmaterial (t.ex. intervjuer eller sampling ur ett register) och om det behövliga materialet inte är öppet tillgängligt. Forskningstillstånd söks hos den sektor till vars arbetsfält forskningsprojektet riktas till.

Stadskansliet och sektorerna har förenhetligt sin praxis för forskningstillstånd och utvecklat tillståndprocessen under de senaste två åren. Ett centralt mål för utvecklingen har varit att göra processen för forskningstillstånd mer kundorienterad och smidig. I den nya verksamhetsmodellen ansöker kunden om forskningstillstånd med en enda blankett oberoende av hur många sektorer forskningsprojektet riktas till (principen om ett serviceställe).

08.12.2021

Beslutet om forskningstillståndet fattas av den parten till vars befogenheter och/eller arbetsfält forskningsprojektet riktar sig till. Om forskningsprojektet gäller flera sektorer bereder varje sektor separata beslut för tillståndet.

I enlighet med ändringen av förvaltningsstadgan fattas beslutet om forskningstillståndet i fortsättningen centraliserat, när forskningen samtidigt riktas till centralförvaltningen och till alla sektorer. Det föreslagna tillägget avlastar beslutsberedningen och förtydligar arbetsfördelningen i handläggningen av ansökningar om forskningstillstånd som gäller hela staden (centralförvaltningen och alla sektorer).

Strategidirektörens arbetsfält omfattar främjande av stadens gemensamma utveckling. Det är därför motiverat att beslutsfattandet om sådana forskningstillstånd som gäller hela staden i fortsättningen hör till strategidirektörens befogenheter.

Ändringen har behandlats i stadens stadgearbetsgrupp 8.11.2021.

Ändring av förvaltningsstadgan

Till 12. kap i förvaltningsstadgan fogas en ny 4a §:

Strategidirektören beslutar, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, om forskningstillstånden när forskningsprojektet samtidigt riktas till centralförvaltningen och alla sektorer, eller då forskningsprojektet gäller flera avdelningar vid stadskansliet.

Stadskansliets ändringsförslag om att flytta säkerhets- och beredskapsenheten vid stadskansliets förvaltningsavdelning till stadsstrategienheten vid strategiavdelningen.

Motivering till ändringarna i förvaltningsstadgan

I förvaltningsstadgan föreslås ändringar om en flyttning av säkerhets- och beredskapsenheten vid stadskansliets förvaltningsavdelning till strategiavdelningen, där den bildar ett team inom stadsstrategienheten.

Säkerhets- och beredskapsenheten vid stadskansliets förvaltningsavdelning flyttas till stadsstrategienheten där den bildar ett eget team från och med 1.1.2022. Säkerheten granskas med tanke på säkerheten i staden och organisationen samt beredskapen. Till alla dessa hör uppgifter, varav en stor del är kopplade till strategiavdelningens uppgifter och ansvar.

Syftet med flytten är att effektivisera resursanvändningen, intensifiera samarbetet bland annat med främjandet av välmående och hälsa, interna kontrollen och riskhanteringen samt att skapa en lägesbild av säkerheten och följa upp säkerhetsfenomen.

Ändringarna har behandlats i stadskansliets personalkommitté 1.11.2021 och i stadens stadgearbetsgrupp 8.11.2021.

Ändringar i förvaltningsstadgan

Förvaltningsstadgan ändras så att ärenden som gäller säkerhets- och beredskap stryks från 4 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten som gäller stadskansliets förvaltningsavdelning, och styrningen av säkerheten och beredskapen på stadsnivå läggs till 4 kap. 2 § 2 mom. 4 punkten som gäller stadskansliets strategiavdelning.

Efter ändringen har 4 kap. 2 § 2 mom. 2 punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

2 Förvaltningsavdelningen, som sköter verksamhetsförutsättningarna för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen och borgmästarkollegiet, styrningen av förvaltningsförfarandet, ledningen av ärendehantering och dokumentförvaltningen, expeditionstjänsterna och den juridiska intressebevakningen och de juridiska experttjänsterna.

Efter ändringen har 4 kap. 2 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningsstadgan följande lydelse:

4 Strategiavdelningen, som sköter stadens strategiska utveckling och samordning av strategiskt viktiga sakhelheter och projekt, styrning av digitaliseringen och informationsförvaltningen, statistik- och forskningsverksamhet, internationella ärenden samt styr säkerheten och beredskapen på stadsnivå.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Koskinen, stadsombudsman, telefon: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Helsingin kaupungin hallintosäätö, voimaantulo 1.1.2022
- 2 Hallintosäännön muutostaulukko_sopimusten hallinnan järjestäminen

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadskansliet
Social- och hälsovårdssektorn

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 870

HEL 2021-012716 T 00 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Helsingin kaupungin hallintosäännön liitteen 1 mukaisesti tulemaan voimaan 1.1.2022.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Anna Koskinen, kaupunginasiainjohtaja, puhelin: 310 36142
anna.koskinen(a)hel.fi

§ 390

Föravtal och byggavtal för en fastighetsaffär (tomterna för flervåningshus (AK) 20062/2, 3 och 4 på Busholmen i Västra hamnen)

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade sälja de tomterna för flervåningshus (AK) 20062/2-4 eller de tomter som bildas av dem, till Rakennusliike Lapti Oy (FO-nummer 0788291-5), till ett av detta bildat/förordnat bolag eller till bolag som bildas senare och i fråga om bestämmandet av köpesumman och tilläggsköpesumman och i övrigt följa villkoren i föravtalet om fastighetsaffären i bilaga 2, stadens sedvanliga villkor för fastighetsaffärer och eventuella tilläggsvillkor bestämda av en behörig tjänsteinnehavare.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Toteutussopimus
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus
- 3 Tarjouspyyntö

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Deltagarna i anbudsförfarandet

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Anbudsförfarande, reserveringsbeslut och tomterna som säljs

Stadsstyrelsen har genom sitt beslut 8.2.2021 (114 §) reserverat tomterna 20062/2, 3 och 4 för tomttävlingar. Samtidigt har stadsstyrelsen uppmanat stadsmiljönämnden att i enlighet med beslutet ordna tävlingarna, besluta om villkoren för dessa samt att på basis av dessa utse vem som ska reservera och bebygga tomterna.

Med stöd av stadsstyrelsens beslut om reservering ordnade tjänsten utveckling av markegendom och tomter vid stadsmiljösektorn under tiden 5.3–18.6.2021 ett öppet anbuds förfarande om tomter för flervåningshus (AK) 20062/2–4 på Uttergatan på Busholmen i Västra hamnen.

Enligt villkoren för anbuds förfarandet ska på AK-tomterna 20062/2 och 4 byggas fritt finansierade oreglerade ägarbostäder utan Hitas-villkor. Vinnaren i anbuds förfarandet förbinder sig dessutom till att bebygga AK-tomten 20062/3 enligt eget val antingen som fritt finansierad produktion av oreglerade ägarbostäder eller alternativt som ett fritt finansierat hyresbostadsprojekt.

De AK-tomter 20062/2–4 som ska säljas är belägna på havsstranden vid Utterkajen, i stadsrummet väster om det kommande centrumkvarteret på Busholmen, där den planerade Karibienplatsen skapar öppenhet och trivsel för invånarna i kvarteret. Avståndet från området till den färdiga Crusellbron är cirka 300 meter och Gräsvikens metrostation ligger ungefär på en kilometers avstånd. Således är det fråga om ett särskilt värdefullt och attraktivt kvarter. Tomterna överläts genom försäljning till verkligt värde på basis av stadsstyrelsens reserveringsbeslut, villkoren för anbuds förfarandet och riktlinjerna för tomtöverlåtelse som stadsstyrelsen fastställde 1.4.2019 (220 §).

Den sammanlagda bostadsbyggrätten på tomter 2-4 i kvarteret 20062 uppgår till 18300 m² vy. Byggrätten för affärs-, restaurangs-, butiks- eller utställningslokaler uppgår till 450 m² vy. Tomternas användningssyfte är tomten för flervåningshus (AK). Tomten 20062/2 har en yta på 1 387 m² och den är belägen vid Uttergatan, tomten 20062/3 har en yta på 1319 m² och är likaså belägen vid Uttergatan. Tomten 20062/4 har en yta på 2 006 m² och den är belägen vid Bahamasgränden.

Anbuds förfarandet genomfördes med en så kallad procentbaserad tomtprissättning. Den slutliga köpesumman för AK-tomterna 20062/2 och 4 bestäms på basis av det totala skuldfria försäljningspriset för de bostadshus och övriga lokaler som byggs på tomterna i fråga och procentandelen i det vinnande köpeanbudet utgående från att köpesumman för tomten beräknas genom att det totala försäljningspriset för de bostadshus och övriga lokaler som byggs på tomten multipliceras med procenttalet i köpeanbudet. Köpesumman bestäms tomtspecifikt, dvs.

08.12.2021

separat för varje tomt genom att tillämpa samma procentandel för alla tomter i samma tävlingshelhet. Hur köpesumman bestäms beskrivs mera i detalj under punkt 4.5 i anbudsinfordran i bilaga 3.

Vinnaren i anbudsförfarandet förband sig dessutom till att bebygga tomten 20062/3 på det sätt som den väljer antingen som fritt finansierad produktion av oreglerade ägarbostäder då köpesumman för den tomten bestäms på basis av procentandel i enlighet med det som beskrivs ovan, eller alternativt som ett fritt finansierad hyresbostadsprojekt då köpesumman för tomten fastställs enligt det fasta priset för bostadsbyggrätt som beskrivs mera i detalj i anbudsinfordran (punkt 4.5.3).

I sitt anbud anmälde anbudsgivaren anbudets procentandel med tre (3) decimalers noggrannhet. Enligt villkoren i anbudsförfarandet ska procentandelen vara den samma för bostadstomterna 20062/2 och 4 samt för bostadstomten 20062/3 om den bebyggs som fritt finansierad bostadsproduktion av oreglerade ägarbostäder. Enligt villkoren i anbudsförfarandet kommer tomterna vidare att i enlighet med anbudsinfordran överlåtas till den anbudsgivare eller grupp av anbudsgivare som anger den högsta procentandelen i sitt anbud.

Den som vinner tävlingen är skyldig att på egen bekostnad i samarbete med staden ordna en inbjuden arkitektutävling om AK-tomten 20062/4 (8 950 m² vy) i enlighet med Finlands Arkitektförbunds tävlingsregler. Förfarandet ordnas för att säkerställa en högklassig stadsbildsmässig profil, den funktionella kvaliteten och energiekonomin i tomtens planeringslösningar.

Anbudsförfarandet var öppet för alla och även grupper fick lämna in anbud. Anbuderna lämnades in med anbudsformuläret som ingick som bilaga till anbudsinfordran. Av anbudsgivaren krävs dessutom tillgång till tillräcklig teknisk kompetens, erfarenhet och ekonomiska förutsättningar och andra byggförutsättningar för att genomföra ett omfattande och byggnadstekniskt krävande bostadsbyggnadsprojekt på ett centralt område som förutsätts i anbudsinfordran (de allmänna behörighetsförutsättningarna). Anbudsgivarens allmänna behörighet fastställs enligt situationen vid tidpunkten då tävlingen upphör.

Staden betalade inga ersättningar för inlämning av anbuderna och godkände inga villkorliga anbud. Närmare bakgrundsuppgifter och villkoren för anbudsförfarandet framgår av anbudsinfordran i bilaga 3.

Inlämnade anbuderna samt avgörande av förfarandet

Sammanlagt 10 anbud för tomterna lämnades in före utgången av anbudsförfarandet 18.6.2021 kl. 12, vilket kan anses som bra och vilket

visar det stora intresset för tävlingen bland annat tack vare tomternas utmärkta och centrala läge.

Rakennusliike Lapti Oy har bjudit den högsta procentandelen för tomterna, 35,352, vilket var grunden för avgörandet av anbudsförfarandet. Staden mottog sammanlagt fyra stycken anbud som överskred trettio procent och variationsintervallet mellan alla anbud var 21,212–35,352. Rakennusliike Lapti Oy:s anbud kan anses vara särskilt gott med beaktande av värderingsutlåtandet för tomternas marknadsvärde som en extern expert hade utarbetat samt jämförbara köpesummor och marknadsförhållanden. Anbudsgivaren uppfyller alla behörighetsvillkor som krävs i anbudsinfordran och även i övrigt motsvarar anbudet anbudsinfordran. Bedömningsutlåtandet finns i bilagematerialet.

Reservering och överlåtelse av tomter genom att sälja

Stadsmiljönämnden har 21.9.2021, 492 § fattat ett beslut om att avgöra anbudsförfarandet och har reserverat tomterna för Rakennusliike Lapti Oy som ska genomföra bebyggandet av tomterna i enlighet med villkoren i anbudsförfarandet.

Man har förhandlat fram ett byggavtal och ett föravtal om fastighetsaffärer med Rakennusliike Lapti Oy som hade lämnat det högsta anbudet. De avtalen omfattar mycket detaljerade villkor bland annat om planering, bebyggande och försäljning av tomterna. Byggandet av kvarteret 20062 ska inledas med tomt 4 senast i augusti 2023, efter det ska byggandet av tomt 3 inledas senast i april 2024 och senast i juni 2024 ska byggandet av tomt 2 inledas.

Försäljning av tomterna

Tomterna 20062/2-4 säljs till Rakennusliike Lapti Oy eller till bolag som grundats/bestämts av bolaget eller för bolag som grundas i enlighet med föravtalet och byggavtalet om fastighetsköp. Den slutliga totala köpesumman för tomter 20062/2–4 preciseras först när bostadsprojektet blir färdiga, p.g.a. det sätt på vilket köpesumman bildas. Tomternas sammanlagda försäljningspris kommer sannolikt att vara över 30 miljoner euro.

Befogenheter och verkställighet av beslutet

I enlighet med 7 kap. 1 § 6 punkten i förvaltningsstadgan ska stadsfullmäktige besluta om överlåtelse av fast egendom i stadens ägo då köpesumman för egendomen överstiger 10 miljoner euro.

Stadsstyrelsen har för avsikt att, om stadsfullmäktige godkänner beslutsförslaget, berättiga:

08.12.2021

- chefen för teamet avtal och verksamhetsstyrning vid markanvändning och stadsstruktur inom stadsmiljösektorn att vid behov göra smärre ändringar i byggavtalet
- chefen för teamet avtal och verksamhetsstyrning inom stadsmiljösektorn eller någon med dennes fullmakt att underteckna byggavtalet
- chefen för teamet avtal och verksamhetsstyrning vid markanvändning och stadsstruktur inom stadsmiljösektorn att underteckna föravtalet för fastighetsköpet och vid behov göra smärre ändringar i föravtalet för fastighetsköpet och de köpebrev som upprättas på basis av det.
- chefen för teamet avtal och verksamhetsstyrning vid markanvändning och stadsstruktur inom stadsmiljösektorn eller någon med dennes fullmakt att underteckna föravtalet för fastighetsköpet och de köpebrev som upprättas på basis av det.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Toteutussopimus
- 2 Kiinteistökaupan esisopimus
- 3 Tarjouspyyntö

Bilagematerial

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

Deltagarna i anbudsförfarandet

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Bilaga 1

Bilaga 2

För kännedom

Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 873

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Päätös

A)

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää myydä tontit (AK) 20062/2–4 tai niistä muodostettavat tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle (Y-tunnus 0788291-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun noudattaen kauppa- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja sekä toimivaltaisen viranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

B)

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösesityksen A) kohdan, liitteenä 1 olevan toteutussopimuksen.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 492

HEL 2021-008196 T 10 01 01 01

Saukonkatu ja Bahamankuja

Päätös

A

Kaupunkiympäristölautakunta päätti Jätkäsaaren Saukonkadun hintakilpailun perusteella valita Helsingin kaupungin 20. kaupunginosan (Länsisatama) asemakaavan muutoksen nro 12643 mukaisten korttelin 20062

- ohjeellisten kaavatonttien (AK) 2 (pinta-ala 1 387 m², os. Saukonkatu), (AK) 3 (pinta-ala 1 319 m², os. Saukonkatu) ja (AK) 4 (pinta-ala

2 006 m², os. Bahamankuja) tai niistä muodostettavien tonttien varauksensaajaksi ja toteuttajaksi korkeimman tarjouksen tehneen Rakennusliike Lapti Oy:n (Y-tunnus 0788291-5) ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy tontteja koskevan liitteenä 1 olevan toteutussopimuksen ja liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ja että Rakennusliike Lapti Oy sitoutuu noudattamaan tonttien varausehtoina po. sopimuksissa sovittuja ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunki myy

- tontit (AK) 20062/2-4 tai niistä muodostettavat tontit Rakennusliike Lapti Oy:lle (Y-tunnus 0788291-5) tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun noudattaen kauppa- ja lisäkauppahinnan määräytymisen ja muilta osin liitteenä 2 olevan kiinteistökaupan esisopimuksen ehtoja, kaupungin käyttämiä kiinteistökaupan tavanomaisia ehtoja ja toimivaltaisen vi-
ranhaltijan mahdollisesti päättämiä lisäehtoja.

C

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus

- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tekemään ehdotuksessa A mainittuun toteutussopimukseen tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitun toteutussopimuksen.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tekemään ehdotuksissa A ja B mainittuun kiinteistökaupan esisopimukseen ja sen perusteella tehtäviin kauppakirjoihin tarvittaessa vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia.
- oikeuttaa kaupunkiympäristön toimialan maankäyttö ja kaupunkirakenteen sopimukset ja toiminnanohjaus tiimin päällikön tai tämän valtuuttaman allekirjoittamaan edellä mainitun esisopimuksen ja sen perusteella tehtävät kauppakirjat.

D

08.12.2021

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että tontit 20062/2-4 esitetään luovutettavaksi Rakennusliike Lapti Oy:lle tai tämän perustamille/määräämille yhtiöille taikka perustettavien yhtiöiden lukuun 18.6.2021 päättyneessä Länsisataman Jätkäsaaren Saukonkadun AK-tonttien 20062/2-4 hintakilpailussa, joten muut hintakilpailussa saadut tarjoukset mainittujen tonttien osalta eivät anna aiheutta toimenpiteisiin.

Lopuksi kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta, että tontteja koskeva toteutussopimus tulee allekirjoittaa samanaikaisesti niitä koskevan kiinteistökaupan esisopimuksen kanssa. Rakennusliike Lapti Oy:n tulee allekirjoittaa mainitut sopimukset viimeistään kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sopimukset.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Kristian Berlin, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 36438
kristian.berlin(a)hel.fi

§ 391

Arrendeprinciper för ett obrutet område (Gloet, Kajsaniemparken)

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde arrendeprinciper för ett obrutet område på cirka 2 242 m² i enlighet med bilaga 1, som ligger i parkområdet 91-2-9903-10 i 2 stadsdelen (Gloet) enligt följande:

- arrendetiden utgår 31.12.2021
- årsarrendet bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnads-kostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 49,27 euro per kvadratmeter våningsyta, vilket i prisnivån för januari 2021 (index 1987) motsvarar 979 euro/m² vy
- i övrigt gäller villkoren i det nuvarande arrendeavtalet i bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Arrendetagaren

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Det gällande arrendeavtalet

Området är utarrenderat till Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy för tiden 1.4.2021–31.3.2051 för café-/restaurangverksamhet genom beslut av

chefen för tomtenheten vid stadsmiljösektorn 11.3.2021 (§ 21). Det obrutna området omfattar cirka 2 242 m² och ligger i Kajsaniemiparken.

Enligt det gällande arrendeavtalet förlängs arrendetiden till slutet av år 2071 om stadsfullmäktige senare fastställer arrendeprinciper för det obrutna området till 31.12.2071. Det behövs en tillräckligt lång arrendetid på grund av renoveringen av den skyddade byggnaden, som medför ansevärliga kostnader.

Detaljplan och byggnaden i området

Arrendeområdet tas i detaljplan nr 11808 upp som parkområde (Vp/s, Kajsaniemiparken) och på tomten har anvisats en byggnadsyta för en restaurangbyggnad (Ka1). På arrendeområdet finns en arkitektoniskt, kulturhistoriskt och stadsbildsmässigt värdefull restaurangbyggnad (Restaurang Kajsaniemi) på cirka 726 m² vy, som enligt planen ska skyddas med beteckningen sr-1. Byggnaden är i dåligt skick och kräver betydande reparationer.

Helsingfors stad har sålt byggnaden till Tee- ja Kahvihuone Helmi Oy genom ett beslut av chefen för tomtenheten 11.3.2021 (§ 22). Köparen renoverar lokalen för café-/restaurangverksamhet.

Arrendeprinciper

Arrendetiden är ca 50 år, så att arrendeavtalet gäller till 31.12.2071.

Årsarrendet bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnads-kostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 49,27 euro per kvadratmeter våningsyta. I prisnivån 1/2021 (index 1987) är priset per kvadratmeter våningsyta på det obrutna området 979 euro.

Årsarrendet för det obrutna området grundar sig på kapitalvärdet (979 euro/m² vy), den nyttjade byggrätten (en restaurangbyggnad, 726 m² vy) och en årsavkastning på fem procent enligt stadsfullmäktiges beslut (1.10.1980, ärende nr 18). Årsarrendet är för tillfället cirka 35 538 euro.

Årsarrendet är marknadsmässigt. Ett värderingsutlåtande om årsarrendet har begärts av en utomstående expert. Utlåtandet ingår i det bifogade materialet.

Befogenheter

I enlighet med 7 kap. 1 § 8 punkten i förvaltningsstadgan fastställer stadsfullmäktige allmänna arrendeprinciper för arrendeavtal på över 30 år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

08.12.2021

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Liite 1 vuokra-aluekartta Kaisaniemi
- 2 Liite 2_26187

Bilagematerial

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Arrendetagaren

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 892

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa liitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosassa (Kluuvi) puistoa-alueella 91-2-9903-10 sijaitsevalle määräalalle vuokrausperiaatteet seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2071 saakka
- määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m²

08.12.2021

- muutoin noudatetaan liitteenä 2 olevan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen ehtoja.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 559

HEL 2021-006386 T 10 01 01 02

Kaisaniemenranta 6

Eesitys

A

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden vahvistamista karttaliitteen 1 mukaiselle, noin 2 242 m²:n suuruiselle määräalalle Helsingin kaupungin 2. kaupunginosan (Kluuvi) puistoalueesta 91-2-9903-10 seuraavin ehdoin:

- Määräalan vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavaa 49,27 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa, joka vastaa tammikuun 2021 indeksiin pisteluvun 1987 mukaista 979 euroa/k-m².
- Vuokra-aika on 31.12.2071 saakka.
- Muutoin noudatetaan voimassa olevan maanvuokrasopimuksen (liite 2) ehtoja.

B

Kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa sopimukset ja toiminnanohjaus tiimipäällikön tai hänen valtuuttamansa henkilön allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta edellä mainitun sopimuksen ja tarvittaessa tekemään siihen vähäisiä korjauksia ja tarkennuksia.

L1102-9

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

08.12.2021

Ärende/9

Elina Kuikanmäki, johtava tonttiasiamies, puhelin: 09 310 34008
elina.kuikanmaki(a)hel.fi

08.12.2021

§ 392

Arrendeprinciper för affärs- och kontorstomter (Bortre Tölö, Mannerheimvägen 46 och 50)

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde arrendeprinciper för hotelltomterna 14468/2 och 14468/3 i Bortre Tölö enligt följande:

- arrendetiden utgår 31.12.2071
- årsarrendet bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnads-kostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 40,94 euro per kvadratmeter våningsyta.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Arrendetagarna

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Gällande arrendeavtal

Tomten 14468/2 är utarrenderad till Kiinteistö Oy Helsinki Mannerheimintie 50 fram till 31.12.2021 för hotellverksamhet. Tomten 14468/3 är utarrenderad till Oy Norgani 8 Ab fram till 31.12.2021 för hotellverksamhet. Staden har för avsikt att utarrendera tomterna på nytt till de nuvarande arrendatorerna, och därför föreslås att arrendeprinciper för hotellverksamhet ska fastställas för tomterna.

Detaljplane- och tomtuppgifter

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

För tomten 14468/2 gäller detaljplaneändring nr 8512 (fastställd 13.1.1983), där tomten upptas som ett kvartersområde för affärsbyggnader (KL), dess yta är 7 000 m² och byggrätten enligt planen uppgår till 22 177 m² vy. I Helsingfors generalplan 2016 är tomten ett område i affärs- och servicecentrum (C1). På tomten finns hotell Crowne Plaza Helsinki som omfattar 22 177 m² vy.

För tomten 14468/3 gäller detaljplaneändring nr 9957 (fastställd 3.9.1993), där tomten är anvisad som ett kvartersområde för affärsbyggnader (KL) där inkvarterings-, mötes- och affärsutrymmen får placeras, den har en yta på 14 506 m² och byggrätten uppgår enligt planen till 28 479 m² vy. I Helsingfors generalplan 2016 är tomten ett område i affärs- och servicecentrum (C1). På tomten finns hotell Scandic Park Helsinki som omfattar 28 479 m² vy.

Arrendeprinciper

Arrendetiden är ungefär 50 år, så att tomterna utarrenderas för hotellverksamhet fram till 31.12.2071.

Årsarrendet för tomten bestäms så att poängtalet 100 för levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 40,94 euro per kvadratmeter våningsyta (nuvärde 825 euro/m² vy).

Det nya årsarrendet för tomterna baserar sig på kapitalvärdet 825 euro/m² vy. Avkastningskravet är 5 % (stadsfullmäktige 1.10.1980, ärende nr 18). Det nya årsarrendet för tomten 14468/2 är med detta à-pris och den bygggrätt som anges i detaljplanen cirka 915 000 euro (22 177 m² vy x 825 euro/m² vy x 5 %). Det nya årsarrendet för tomten 14468/3 är med detta à-pris och den bygggrätt som anges i detaljplanen cirka 1 175 000 euro (28 479 m² vy x 825 euro/m² vy x 5 %).

Årsarrendet är marknadsmässigt. Ett värderingsutlåtande om årsarrendet har begärts av en utomstående expert. Utlåtandet ingår i det bifogade materialet.

Befogenheter

I enlighet med 7 kap. 1 § 8 punkten i förvaltningsstadgan fastställer stadsfullmäktige allmänna arrendeprinciper för arrendeavtal på över 30 år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

08.12.2021

Bilagematerial

1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Arrendetagarna

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 891

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokrauseriaatteen seuraavasti:

- vuokra-aika on 31.12.2021 saakka
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100" vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 554

HEL 2021-010618 T 10 01 01 02

08.12.2021

Mannerheimintie 46 ja 50

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että:

- Taka-Töölössä sijaitsevien hotellitoimintaan varten uudelleenvuokrattavien tonttien 14468/2 ja 14468/3 vuokra-aika on 31.12.2071 saakka,
- vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100 pistelukua 100 vastaavaa 40,94 euron suuruista kerrosneliömetrihintaa ja
- tonttipäällikkö tai tämän valtuuttama oikeutetaan vuokraamaan tontit.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Luoma, kiinteistölakimies, puhelin: 310 36223
elina.k.luoma(a)hel.fi

08.12.2021

§ 393

Arrendeprinciper för vissa tomter (Åggelby och Haga)

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde

- arrendeprinciper för tomterna för flervåningshus (AK) 28141/3, 4, 5, 6 och 7 samt tomten för flervåningshus (AK) 28135/1 i Åggelby, som ingår i detaljplaneändring nr 12445, fram till 31.12.2080 i enlighet med bilaga 1.
- arrendeprinciper för tomterna för flervåningshus (AK) 29081/13, 14 och 15 i Haga, som ingår i detaljplaneändring nr 12501, fram till 31.12.2080 i enlighet med bilaga 2.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljplane- och tomtuppgifter

Åggelby

Detaljplaneändring nr 12445 har utarbetats för området kring Ståthållarvägen i Åggelby (stadsfullmäktige 8.11.2017 (§ 396)). Detaljpla-

neändringen gör det möjligt med kompletteringsbyggande i kvarteret 28141 och på tomten 28135/1. Fem nya flervåningshus kan byggas på AK-tomten 28141/2 som bildades i och med detaljplaneändringen. Ett nytt flervåningshus kan byggas på tomten 28135/1. Tomten 28141/2 har sedermera delats in i tomterna 28141/3–7 genom tomtindelning 13676, som godkänts av stadsmiljösektorn.

Tomten 28141/3 har en yta på cirka 1 603 m² och adressen Ståthållarvägen 44. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 2 100 + 50 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 15.7.2021.

Tomten 28141/4 har en yta på cirka 2 189 m² och adressen Ståthållarvägen 42. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 2 700 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 15.7.2021.

Tomten 28141/5 har en yta på cirka 1 491 m² och adressen Gevaldigergränden 8. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 3 400 + 400 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 15.7.2021.

Tomten 28141/6 har en yta på cirka 1 327 m² och adressen Gevaldigergränden 2. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 1 600 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 15.7.2021.

Tomten 28141/7 har en yta på cirka 945 m² och adressen Gevaldigergränden 6. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 1 600 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 15.7.2021.

Tomten 28135/1 har en yta på cirka 2 186 m² och adressen Gevaldigervägen 26. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 1 700 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 25.2.2021.

Lokaliseringskartan finns som bilaga 3. Detaljplanekarta nr 12445 utgör bilaga 4.

Haga

Detaljplaneändring nr 12501 har utarbetats för Haga (stadsfullmäktige 5.6.2019 (193 §)). Den tillåter byggandet av fyra nya flervåningshus i kvarter 29081. Den planenliga tomten 29081/11 har sedermera delats in i tomterna 29081/13, 14 och 15 genom tomtindelning nr 13656, som godkänts av stadsmiljösektorn.

Tomten 29081/13 har en yta på cirka 4 254 m² och adressen Frangulavägen 16. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 5 200 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 8.9.2021.

Tomten 29081/14 har en yta på cirka 1 587 m² och adressen Frangulavägen 14. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 2 600 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 8.9.2021.

Tomten 29081/15 har en yta på cirka 1 204 m² och adressen Frangulavägen 12. Byggrätten som anges i detaljplanen uppgår till 2 600 m² vy. Tomten fördes in i fastighetsregistret 8.9.2021.

Lokaliseringskartan finns som bilaga 5. Detaljplanekarta nr 12501 utgör bilaga 6.

Beslut om reservering

Äggelby

Stadsstyrelsen har 16.9.2019 (624 §) reserverat tomterna 28141/2 (de nuvarande tomterna 28141/3–7) och 28135/1 för Rakennusliike Reponen Oy, Siklatilat Oy och Jukivest Oy/Avarrus Arkkitehdit Oy för planering av bostadsprojekt och Flervåningshus i utveckling-projekt till 31.12.2021.

Haga

Stadsstyrelsen har 6.3.2017 (237 §) reserverat tomten 29081/11 och delar av de med den föregående detaljplanen enliga gatu- och parkområdena för Pohjola Rakennus Oy för partnerskapsplanläggning och planering av bostadsprojekt till 31.12.2019.

Tomtchefen har 13.12.2019 (95 §) och igen 3.2.2021 (5 §) förlängt reserveringen på samma villkor. Reserveringen gäller fram till 31.12.2021.

Kortvarig utarrendering

Äggelby

Tomten 28141/3 har utarrenderats kortfristigt till Kestävät Kodit Oy till 15.8.2022 genom ett beslut av chefen för teamet bostadstomter 1.9.2021 (130 §).

Tomten 28141/4 har utarrenderats kortfristigt till Asunto Oy Helsingin Oulunkylän Domino till 31.5.2022 genom ett beslut av chefen för teamet bostadstomter 9.6.2021 (93 §).

Tomten 28141/5 har utarrenderats kortfristigt till Asunto Oy Helsingin Onnimanni till 31.5.2022 genom ett beslut av chefen för teamet bostadstomter 9.6.2021 (94 §).

Haga

Tomten 29081/14 har utarrenderats kortfristigt till Asunto Oy Helsingin Erika till 15.6.2022 genom ett beslut av chefen för tomtenheten 23.6.2021 (38 §).

Tomten 29081/13 har utarrenderats med det långfristiga arrendeavtalet nr 17636 för en industritomt, som är giltigt och gäller till 31.12.2021. Detta arrende ska avslutas innan ett nytt arrendeavtal ingås om projektet ansöker om kortfristig utarrendering innan den nuvarande arrendeavtalsperioden går ut.

De övriga tomterna har ännu inte utarrenderats kortfristigt.

Planer

Åggelby

På tomten 28141/3 uppförs fritt finansierade oreglerade ägarbostäder till en sammanlagd bostadsvåningsyta på cirka 2 100 m² vy och en affärslokal på cirka 50 m² vy. På tomten 28141/4 uppförs hyresbostäder med kortfristigt statligt räntestöd, den sammanlagda bostadsvåningsytan är cirka 2 700 m² vy. På tomten 28141/5 uppförs priskontrollerade ägarbostäder till en sammanlagd bostadsvåningsyta på cirka 3 400 m² vy och en affärslokal på cirka 400 m² vy. Dessutom byggs en underjordisk parkeringsanläggning på tomterna 28141/4 och 5. På tomterna 28141/6 och 7 uppförs fritt finansierade oreglerade ägarbostäder, varav båda har en bostadsvåningsyta på cirka 1 600 m² vy. Även på tomten 28135/1 uppförs fritt finansierade oreglerade ägarbostäder till en bostadsvåningsyta på cirka 1 700 m² vy.

Haga

På tomten 29081/13 uppförs fritt finansierade ägarbostäder till en sammanlagd bostadsvåningsyta på cirka 5 200 m² vy. På tomten 29081/14 uppförs fritt finansierade hyresbostäder till en sammanlagd bostadsvåningsyta på cirka 2 600 m² vy. På tomten 29081/15 uppförs fritt finansierade ägarbostäder med Hitas-villkor, sammanlagd bostadsvåningsyta cirka 2 600 m² vy, och en affärslokal på cirka 50 m² vy.

Marken

Enligt de uppgifter som är tillgängliga för staden har det inte tidigare bedrivits verksamhet som orsakar förorening av marken eller grundvattnet på områdena.

Arrendeprinciper

Jämförelseuppgifter Åggelby

Stadsfullmäktige har 25.8.2021 (§ 256) fastställt arrendeprinciper för bostadstomten (A) 28058/20 i 28 stadsdelen (Åggelby) så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras minst av priset 60 euro per kvadratmeter våningsyta i fråga om fritt finansierad och oreglerad bostadsproduktion.

Före detta har arrendeprinciper för Åggelbyområdet senast fastställts i februari 2017. Praxisen för prissättning av bostadstomter har skiftat över från värderingsinstrumentet som bygger på ARA:s tomtprissättning mot en marknadsbaserad prissättning. Dessutom höjs prisnivån avsevärt av Spårjokern, som passerar projekten. Således finns inte helt jämförelsedugliga prisuppgifter att tillgå för området.

Som jämförelseuppgift konstateras att stadsfullmäktige 15.2.2017 (§ 96) har fastställt arrendeprinciper för bostadstomten (A) 28327/1 i Åggelby, enligt vilka årsarrendet bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 33 euro per kvadratmeter bostadsvåningsyta. Affärslokaler eller därmed jämförbara lokaler som eventuellt uppförs på bostadstomten beaktas på samma sätt som bostadstomter då arrendet bestäms.

Jämförelseuppgifter Haga

Arrendeprinciper för Hagaområdet har senast fastställts år 2019. Således finns inte helt jämförelsedugliga prisuppgifter att tillgå heller för detta område.

Stadsfullmäktige har 10.4.2019 (§ 122) fastställt arrendeprinciper för bostadstomten (AK) 29164/4 i 29 stadsdelen (Haga), som ingår i detaljplaneändring nr 12484 och som utarrenderats för hyresbostäder med statligt räntestöd, så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 29 euro per kvadratmeter våningsyta.

Årsarrende Åggelby

Med beaktande av tomternas läge, användningssyfte, ett värderingsutlåtande av en utomstående sakkunnig samt övriga omständigheter bestäms årsarrendet för tomterna för flervåningshus (AK) 28141/3, 4, 5, 6 och 7 och tomten för flervåningshus (AK) 28135/1 så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 45 euro per kvadratmeter bostadsvåningsyta (byggrättens nuvärde 08/2021 index, ca 900 euro/m² vy).

Bostadskomplement som byggs utöver den våningsyta som anges i detaljplanen beaktas inte då arrendet bestäms.

Affärslokaler eller därmed jämförbara lokaler och lokaler för kommunal- teknik som eventuellt uppförs på bostadstomterna beaktas på samma sätt som bostadstomter då arrendet bestäms.

Arrendets effekt på boendekostnaderna är cirka 3,64 euro/m² våningsyta i månaden.

Årsarrende Haga

Med beaktande av tomternas läge, användningssyfte, ett värderingsutlåtande av en utomstående sakkunnig samt övriga omständigheter bestäms årsarrendet för tomterna för flervåningshus (AK) 29081/13, 14 och 15 så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras minst av priset 54 euro per kvadratmeter våningsyta (byggrättens nuvärde 08/2021 index 2020, cirka 1 100 euro/m² vy) i fråga om tomter för oreglerad bostadsproduktion och minst 42 euro per kvadratmeter våningsyta i fråga om tomter för produktion av bostäder med Hitas-villkor, bostäder med statligt räntestöd eller bostadsrättsbostäder.

Affärslokaler eller därmed jämförbara lokaler som eventuellt uppförs på bostadstomten beaktas på samma sätt som bostadstomter då arrendet bestäms.

Bostadskomplement som byggs utöver den våningsyta som anges i detaljplanen beaktas inte då arrendet bestäms.

I fråga om bostadsproduktion med statligt stöd tas 80 % av årsarrendet för bostadstomterna ut under den tid då det statliga bolånet för de bostadshus som byggs på tomten amorteras eller så länge som staten betalar räntegottgörelse (räntestöd, långt räntestöd) på lån som beviljats för bostadsproduktionen.

Arrendets effekt på boendekostnaderna är cirka 4,36 euro/m² våningsyta i månaden.

Bestämmande av arrendeprinciper

Arrendeprinciperna har bestämts med beaktande av prizonskartan, tidigare fastställda arrendeprinciper för samma eller motsvarande område, tomternas läge och användningssyfte samt markvärdets utveckling i området. En enhetlig och konsekvent prissättning har eftersträvat. Tomternas besittnings- och finansieringsform har som vanligt beaktats då arrendeprinciperna bestäms.

Arrendeprincipsprisen är högre än för de tomter som använts som jämförelse eftersom prisnivån stigit och prissättningen förändrats i en mera marknadsdikterad riktning. Dessutom höjs prisnivån avsevärt av Spår-

08.12.2021

jokern, som går genom projektens omedelbara närområde i såväl Åg-
gelby som Haga.

Värderingsutlåtandena av en utomstående sakkunnig om tomternas
marknadsmässiga priser ingår i det bifogade materialet.

Arrendetid

Arrendetiden är ungefär 60 år, så att arrendeavtalen gäller fram till
31.12.2080.

Befogenheter

I enlighet med 7 kap. 1 § 8 punkten i förvaltningsstadgan fastställer
stadsfullmäktige allmänna arrendeprinciper för arrendeavtal på över 30
år.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrausperiaatteet Oulunkylä
- 2 Vuokrausperiaatteet Haaga
- 3 Sijaintikartta Oulunkylä
- 4 Asemakaavakartta nro 12445
- 5 Sijaintikartta Haaga
- 6 Asemakaavakartta nro 12501

Bilagematerial

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 17 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 893

08.12.2021

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto vahvistaa

- Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 sekä asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.
- Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet 31.12.2080 saakka liitteen 2 mukaisesti.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 571

HEL 2021-011565 T 10 01 01 02

Käskynhaltijantie 42-44, Kivalterinkuja 2-8, Kivalterintie 26, Paatsamatie 12-16

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Oulunkylässä sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12445 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 28141/3, 4, 5, 6 ja 7 ja asuinkerrostalotontin (AK) 28135/1 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 1 ilmenevin periaattein.
- että Helsingin Haagassa sijaitsevien asemakaavan muutokseen nro 12501 sisältyvien asuinkerrostalotonttien (AK) 29081/13, 14 ja 15 vuokrausperiaatteet vahvistetaan 31.12.2080 saakka liitteestä nro 2 ilmenevin periaattein.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Anni Hautala, kiinteistölakimies, puhelin: 310 23775
anni.hautala(a)hel.fi

§ 394

Detaljplaneändring för kvarteret Staren i Kampen (nr 12687)

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för tomten 33 i kvarteret 75 i 4 stadsdelen (Kampen) enligt ritning nr 12687, daterad 5.10.2021, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att i samband med kompletteringsbyggandet sätta upp en väggplatta på Starens byggnader, som berättar om dess byggnadshistoria, exempelvis i samarbete med Stadsmuseets experter på byggnads- och stadshistorik. (Laura Kolbe)

Behandling

Behandling av förslag om återremiss

Ledamoten Laura Korpinen understödd av ledamoten Pia Kopra föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att bestämmelsen om att bygga nybyggnaderna med platt tak stryks ur detaljplanebestämmelserna och att antalet våningar i nybyggnaderna övervägs på nytt.

7 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Jag föreslår att ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att bestämmelsen om att bygga nybyggnaderna med platt tak stryks ur detaljplanebestämmelserna och att antalet våningar i nybyggnaderna övervägs på nytt.

Ja-röster: 74

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius,

Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 7

Mika Ebeling, Jussi Halla-aho, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman

Blanka: 4

Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Mika Raatikainen, Mari Rantanen

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Behandling av förslag till hemställningskläm

Ledamoten Laura Kolbe understödd av ledamoten Björn Månsson föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten att i samband med kompletteringsbyggandet sätta upp en väggplatta på Starens byggnader, som berättar om dess byggnadshistoria, exempelvis i samarbete med Stadsmuseets experter på byggnads- och stadshistorik.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

8 omröstningen

Ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 81

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomo-

loff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Tit-ta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhainen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierrunen

Blanka: 4

Atte Harjanne, Sini Korpinen, Laura Rissanen, Daniel Sazonov

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Laura Kolbes förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12687 kartta, päivätty 5.10.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12687 selostus, päivätty 5.10.2021, päivitetty Kylk:n 12.10.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 20.5.2021, täydennetty 5.10. ja 12.10.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Viitesuunnitelma, Albertinkadun Kampus 14.4.2021, JKMM Arkkitehdit Oy
- 6 Rakennushistoriaselvitys

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Utdrag

Helen Ab
Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningens centrala innehåll

Detaljplaneändringen gäller Metropolias tomt som Kojamo Abp köpt av staden. Yrkeshögskolan Metropolias före detta byggnader har ett centralt läge i Kampen. Efter att undervisningsverksamheten flyttat till Metropolias nya campusområde i Kvarnbäcken ändras ändamålet för kvarteret till bostäder, affärslokaler och verksamhetslokaler. Ändamålet för det elektriska laboratoriets byggnad vid Albertsgatan ändras till bostäder. Ändamålet för el- och maskinlaboratoriets byggnader vid Eriks-gatan ändras till affärs- och verksamhetslokaler. Ändamålet för träbyggnaderna och bryggeribyggnaden som ska bevaras ändras till bostäder, affärslokaler och verksamhetslokaler. Planen gör det möjligt att riva den nuvarande bostadsflygeln och billaboratoriet som nu finns på gården och medger att bostadshus byggs till i stället. De övriga byggnaderna skyddas i detaljplanen.

Målet är att skydda de gamla byggnaderna i planen, utveckla centrumets livskraft, erbjuda mångsidiga verksamhetsplatser för företag samt främja livskraften, originaliteten och tryggheten i Kampen.

Den nya bostadsvåningsytan uppgår till 11 340 m² vy och våningsytan för verksamhetslokaler uppgår till 6 225 m² vy. Det genomsnittliga exploateringstalet (e) för tomterna som bildas är 2,2. Antalet invånare ökar med cirka 250.

Detaljplanen bidrar i synnerhet till att byggnadernas kulturhistoriska och arkitektoniska värden och stadsbilden bevaras samt att området får mer service och bostäder.

Beslut som detaljpanelösningen bygger på

Detaljplanen bidrar till att staden kan uppnå sina strategiska mål genom att möjliggöra byggande av nya bostäder med hög standard och att det uppstår ny service i stadens centrum. I Helsingfors generalplan 2016 är området innerstadsområde med beteckningen C2. I Helsingfors underjordiska generalplan 2021 (nr 12704) har en underjordisk trafikförbindelse och en körförbindelse till servicetunneln i centrum använts i kvarteret. Detaljplanen stämmer överens med dessa generalplaner.

Områdets utgångspunkter och nuläge

Området omfattar tomten nummer 33 i kvarteret Staren i stadsdelen Kampen i Helsingfors. På tomten finns sex byggnader: tre låga trähus som byggts som bostäder kring 1840-talet, en före detta bryggeribyggnad i rött tegel från slutet av 1800-talet samt två undervisningsbyggnader i rött tegel planerade av arkitekten Onni Tarjanne, som stod färdiga 1925 och 1933. Undervisningsbyggnaderna var ursprungligen Tekniska högskolans elektriska laboratorium och maskinlaboratorium. Innan fastigheterna såldes till Kojamo Abp verkade yrkeshögskolan Metropolia i byggnaderna. Där undervisades i bl.a. bil- och transportteknik, maskin- och produktionsteknik samt datateknik. Metropolia avstod från byggnaderna i kvarteret Staren i samband med de nya lösningarna för campus i Kvarnbäcken, dit verksamheten koncentrerades.

För området gäller en detaljplan från år 1950. I den gällande detaljplanen har området betecknats som en tomt för allmänna byggnader. Byggnaderna är inte skyddade i detaljplanen.

Byggnaderna och tomten är privatägda. Detaljplanen har utarbetats på ansökan och innehållet i lösningen har förhandlats fram med sökanden.

Detaljpanelösningens kostnader

Det medför inga kostnader för staden att genomföra detaljplanen. Detaljplanen höjer områdets värde. Ett markanvändningsavtal behövs inte eftersom staden och markägaren har kommit överens om att ändamålet ändras i ett ramavtal för fastighetsaffärer och -utveckling. Ramavtalet gäller Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy:s fastigheter som inte längre används i undervisningssyfte. I samband med köpet definierades principerna för hur bolaget betalar staden en tilläggsköpeskilling på basis av de detaljpanelösningar som tomten möjliggör. Den slutliga köpesumman har ännu inte förhandlats fram, det sker när detaljplanen vunnit laga kraft.

Växelverkan under beredningen av detaljplanen

Den bifogade rapporten om växelverkan innehåller sammandrag av de ställningstaganden av myndigheter och åsikter från intressenter som kommit in under beredningen av detaljplanen. Bemötandena till påpekandena i dessa ingår också i rapporten.

Myndighetssamarbete

I samband med beredningen av detaljplanen har man samarbetat med olika parter inom stadsmiljösektorn samt med följande parter:

- Helen Ab
- Helen Elnät Ab
- Vattenförsörjningen vid Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM)
- Fostrans- och utbildningssektorn
- Kultur- och fritidssektorn, stadsmuseet

Myndigheternas ställningstaganden om programmet för deltagande och bedömning samt beredningsmaterialet gällde behovet av att ta fram en brandteknisk plan och utrymningsvägarna som ordnas i enlighet med tomtens brandsäkerhetsförordning. Ställningstagandena gällde också ändringarna i byggnadernas användningssyfte i förhållande till byggnadernas skyddsvärde, skyddet av byggnaderna och mängden kompletteringsbyggande. Synpunkterna i ställningstagandena har beaktats i detaljplanearbetet så att stadsmuseet har deltagit i beredningen av detaljplanen och detaljplanebestämmelser har utarbetats i samarbete med stadsmuseet. De gamla trähusen och bryggeribyggnaden kommer att bevaras på tomten och kompletteringsbyggandets mängd och storlek har styrts med detaljplanebestämmelser. I detaljplaneändringen har skyddsbezeichnungarna för byggnaderna i kvarteret Staren i fråga om el-laboratoriet, maskinlaboratoriet och de gamla trähusen anvisats till skyddsklassen sr-1, i fråga om maskinlaboratoriets kommande bostadsdel till skyddsklassen sr-2 och i fråga om skorstenen och bryggeribyggnaden till skyddsklassen sr-3.

Åsikter

Åsikterna om programmet för deltagande och bedömning samt beredningsmaterialet gällde trähusen som ska skyddas, mängden kompletteringsbyggande, bevarandet av träden på tomten och en blandad och mångsidig verksamhet för byggnadernas ändamål i kvartersområdet. I en åsikt uttrycktes dessutom oro för de kommande arrangemangen under byggtiden. Åsikterna har beaktats i detaljplanearbetet på så sätt att de gamla trähusen och bryggeribyggnaden bevaras på tomten och mängden av och storleken på kompletteringsbyggandet har styrts med detaljplanebestämmelser. Två skriftliga åsikter lämnades in.

Detaljplaneförslaget offentligt framlagt

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 20.5-22.6.2021, vilket kundgjordes i enlighet med markanvändnings- och byggförordningen.

Det gjordes fyra anmärkningar mot detaljplaneförslaget. En fjärde anmärkning och ett bemötande till rapporten om växelverkan har bifogats till handlingarna 6.10.2021. Anmärkningen har kommit in under framläggningstiden men hade inte beaktats på grund av ett registreringsfel.

Påpekandena i anmärkningarna gällde höjden på kompletteringsbyggnaderna på detaljplaneområdet, den partiella rivningen av det nuvarande byggnadsbeståndet, bevarandet av träden och fåglarnas levnadsvillkor. I anmärkningarna förhöll man sig positivt till att byggnadernas användningssyfte utvidgas och att de gamla byggnaderna skyddas. I anmärkningen som bifogades 6.10.2021 föreslogs en allmän förbindelse från Eriksgatan till Kalevagatan.

Följande myndigheter gav utlåtande om förslaget till detaljplan: Helen Elnät Ab, HRM och stadsmuseet. Påpekandena i Helen Elnät Ab:s och HRM:s utlåtanden gällde behovet av transformatorstationer och de befintliga vattenledningarna. Stadsmuseet ansåg i sitt utlåtande att kraven på och bestämmelserna för att skydda byggnaderna är bra, men kritiserade omfattningen av kompletteringsbyggnaderna och konstaterade att byggnaderna inte borde bli högre än takfotshöjden på byggnaderna vid gatan, alltså de före detta läroanstalterna.

Följande parter meddelade att de inte har någonting att yttra: Fostrans- och utbildningssektorn och Helen Ab.

Åtgärder efter att detaljplaneförslaget hållits offentligt framlagt

I rapporten om växelverkan anges anmärkningarna och myndighetsutlåtandena om detaljplaneförslaget i sammandrag och bemötandena till påpekandena i dessa.

Det som framförts i påpekandena har beaktats med hänsyn till detaljplanens mål och i den mån det är ändamålsenligt.

I generalplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga materialet gjordes ändringar efter att generalplanen varit offentligt framlagd. För ändringarna redogörs närmare i generalplanebeskrivningens sista kapitel. De har också samlats i bilagan över ändringar (Tehdyt muutokset).

De ändringar som gjorts efter det offentliga framläggandet har diskuterats med berörda parter. De vars intresse ändringarna gäller har blivit separat hörda per e-post.

08.12.2021

Närmare motivering

Detaljplanens konsekvenser och den närmare motiveringen till denna framgår av den bifogade detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutoksen nro 12687 kartta, päivätty 5.10.2021
- 2 Asemakaavan muutoksen nro 12687 selostus, päivätty 5.10.2021, päivitetty Kylk:n 12.10.2021 päätöksen mukaiseksi
- 3 Vuorovaikutusraportti 20.5.2021, täydennetty 5.10. ja 12.10.2021
- 4 Osa päätöshistoriaa
- 5 Viitesuunnitelma, Albertinkadun Kampus 14.4.2021, JKMM Arkkitehdit Oy
- 6 Rakennushistoriaselvitys

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Muistutukset (12.10.2021)
- 4 Tehdyt muutokset
- 5 Kaavamuutoshakemus, Albertinkatu 40 ym.
- 6 11.5.2016 Puitesopimus liitteineen.sis. allekirjoituksia.Liite
- 7 Metropolia Ammattikorkeakoulu_Oyn_kaytosta_vapautuvien kiinteistöjen kauppa ja kehittäminen Kvsto 11.5.2016

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Helen Ab
Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2

Bilaga 3

För kännedom

Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion
Stadsmuseet
Fostrans- och utbildningssektorn

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 872

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tontin 33 asemakaavan muutoksen 5.10.2021 päivätyn piirustuksen nro 12687 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 547

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Hankennumero 6064_3

Eesitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 5.10.2021 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12687 hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tonttia 33.

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville

- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävillä-oloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Käsittely

12.10.2021 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana olivat arkkitehti Suvi Huttunen ja tiimipäällikkö Hanna Pikkarainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Suvi Huttunen, arkkitehti, puhelin: 310 37335
suvi.huttunen(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi
Mikko Tervola, insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 44131
mikko.tervola(a)hel.fi
Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 18.6.2021

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Kaupunginmuseo on tutustunut Kottaraisen korttelia, 4. kaupunginosan (Kamppi) korttelin 75 tonttia 33 (ent. Metropolian kiinteistö) koskevaan asemakaavaehdotukseen kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Asemakaavan muutosalue käsittää Kampissa Eerikinkadun, Albertinkadun ja Kalevankadun välissä sijaitsevan entisen Metropolian opetus- ja kulttuurikeskuksen kiinteistön, jonka Kojamo Oyj on ostanut Helsingin kaupungilta. Kiinteistöä ollaan muuttamassa toimitila- ja asuinkäyttöön, lisäksi sisäpihalle ehdotetaan lisärakentamista. Asemakaavan tavoitteena on suojella kaavalla vanhat rakennukset, kehittää keskustan elinvoimaisuutta, mahdollistaa monipuolisia sijaintipaikkoja yrityksille sekä elävää, omaleimaista ja turvallista kaupunginosaa.

Voimassa olevassa asemakaavassa (3006) vuodelta 1950 alue on merkitty yleisen rakennuksen tontiksi. Rakennuksia ei ole suojeltu kaavassa. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2016) alue on merkitty kantakaupunkialueeksi C2: keskusta, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi.

Kaavamuutoksessa tontti muutetaan asuin-, liike-, toimisto- ja palvelurakennusten korttelialueeksi (ALP). Kaavassa osoitetaan tontille lisäksi rakennusoikeutta täydennysrakentamiselle. Sähkölaboratorion Albertinkadun suuntaisen rakennuksen käyttötarkoitus muutetaan asuin-, liike-, toimisto- ja palvelutilakäyttöön, sähkö- ja konelaboratorion Eerikinkadun suuntaisten rakennusten käyttötarkoitus muutetaan liike-, toimisto-, työ- ja palvelutilakäyttöön. Säilytettävien puutalojen ja panimorakennuksen käyttötarkoitus mahdollistetaan asuin- liike- ja toimitilakäyttöön. Puurakennuksiin saa myös sijoittaa palvelutiloja. Kaava mahdollistaa pihaa rajaavan nykyisen asuinsiiven, pihalla olevan auto- ja panimorakennuksen päädyssä olevan kylmämittauslaboratorion purkamisen ja sallii niiden tilalle asuinrakennusten lisärakentamisen. Pihalle täydennysrakennettavien kerrostalojen ensimmäiseen kerrokseen tulee osoittaa liike- ja toimitiloja. Muut rakennukset suojellaan asemakaavalla. Vanhojen rakennusten suojelumääräykset laaditaan vastaamaan nykyisiä rakennussuojelun tavoitteita ja samalla huomioidaan myös sisätilojen suojeleminen.

Kottaraisen korttelin rakennushistoriaa

Kottaraisen korttelin asemakaavallinen historia sai alkunsa jo Helsingin pääkaupungiksi tulon jälkeisissä kaavakartoissa. Vuoden 1820 asemakaavakartassa kortteli näkyi puolikkaana, sillä alue sijaitsi varsinaisen kaupunkialueen ulkopuolella ja jäi osin asemakaavoitettavan alueen ulkopuolelle. Tuolloin kaavassa kuitenkin vahvistettiin jo korttelin nimi Staren (suomenkielinen nimi esiintyi 1866). Asemakaavassa vuodelta 1838 koko kortteli on kaavoitettu, numeroitu, nimetty ja jaettu tonteiksi.

Korttelin ensimmäiset rakennukset olivat puutaloja. Näistä kolme taloa on säilynyt Kalevankadun varrella: Kalevankatu 43 (1844), Kalevankatu 41 (n. 1843, laajennus 1886) ja Kalevankatu 39 (n. 1840, nyk. ilme 1883). Alun perin asuinrakennuksiksi valmistuneet talot olivat asuinkäytössä pitkälle 1950-luvulle ja sen jälkeen vaihtelevassa käytössä varastoina ja opetustiloina. Ne korjattiin Helsingin kaupunginmuseon käyttöön 2000 ja koulumuseon toiminta jatkui niissä vuoteen 2010. Tämän jälkeen taloissa on ollut eri käyttäjiä vuokralaisina ja toiminta on ollut pääasiassa toimistokäyttöä.

Kortteliin perustettiin panimo vuonna 1855, joka hankki omistukseensa korttelin tontteja. Laajimmillaan panimotoiminta oli 1880-luvulta lähtien Nya Aktie-Bryggeri – Uusi Osake Panimo -nimisenä jatkuen vuoteen 1910, jolloin toiminta päättyi. Panimokokonaisuudesta on säilynyt vain varaston pääty Kalevankadulla (1884, laajennus 1997), joka on tontilla edelleen.

Teknillisen korkeakoulun päärakennuksen sijoittuminen Hietalahden torin laidalle 1877 ja opetustoiminnan laajentuminen lähiympäristöön toteutui Kottaraisen korttelin osalta 1925 alkaen, kun Albertinkadun suunnitelmien valmistui ensin Sähkölaboratorio arkkitehti Onni Tarjanteen suunnitelmin ja vuonna 1933 Konelaboratorio Eerikinkadulle myös Tarjanteen piirustuksin. Monumentaaliset, punatiilisistä oppilaitosrakennukset ovat arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja niiden merkitys lähiympäristönsään on näkyvä. Kun teknillinen korkeakoulu sijoittui eri vaiheiden jälkeen lopulta Otaniemeen, muutti sinne myös Kottaraisen korttelin opetustoiminta. Oppilaitoksen seuraava käyttäjä oli Helsingin teknillinen oppilaitos. Oppilaitos siirtyi valtion omistuksesta Helsingin kaupungille vuonna 1995. Vuonna 2001 koulu muuttui nimeltään ammattikorkeakoulu Stadiaksi ja vuonna 2008 Metropolia ammattikorkeakouluksi.

Kottaraisen korttelin tontista 33 on tehty suppea rakennushistoriaselvitys vuonna 2015 (arkkitehtuuri- ja muotoilutoimisto talli oy). JKMM arkkitehdit Oy on laatinut kortteliin viitesuunnitelman 2021.

Kaupunginmuseon kanta

Kottaraisen kortteli on rakennuskannaltaan poikkeuksellisen kerroksellinen kantakaupungissa, sillä 1920- ja 1930-luvuilla valmistuneiden koulurakennusten lisäksi tontilla sijaitsevat 1800-luvun alkupuolelta peräisin olevat puutalot ovat erityisen harvinaisia keskustan kivitalojen keskellä, ja ne kertovat ajasta, jolloin Helsinki oli vielä puukaupunki. Yksi korttelin kerrostuma on entinen panimorakennuksen varasto, joka kertoo Kampin teollisuushistoriasta. Oppilaitosrakennukset ovat toimineet yhtäjaksoisesti opetustiloina niiden valmistumisajankohdasta aina vuoteen 2018 saakka. Käyttötarkoituksen jatkuminen olisi ollut kau-

punginmuseon näkemyksen mukaan luontevinta jatkossakin, sillä etenkin muutos asuinnoiksi heikentää rakennusten alkuperäisten ominaispiireiden säilymistä. Puutalojen tuleva käyttötapa jättää mahdollisuuksia asumisesta liike- ja toimitilakäyttöön, joiden vaatimukset talojen korjaustapojen suhteen voivat osoittautua hyvin erilaisiksi. Kaavan mahdollistama rakennusten käyttötarkoitusten joustavuus saattaa aiheuttaa rakennuslupavaiheessa ristiriitoja uusien toimintojen vaatimien muutosten ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttämisen suhteen. Tarkemmin muutoksiin voidaan ottaa kantaa vasta lupavaiheessa.

Kaavaselostuksessa todetaan, että kaupunginmuseo on ollut mukana kaavan valmistelussa ja kaavamääräyksiensä sisältöä on laadittu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Museo on voinut olla mukana kaavan valmistelussa ja sen näkökulmia on kuultu kaavaratkaisussa rakennussuojelun suhteen. Kaavamääräyksissä suojelu on hyvin huomioitu. Tontin rakennuksille on annettu suojelumääräykset seuraavasti: sr-1 (konelaboratorio, sähkölaboratorio, Kalevankatu 39, 41 ja 43), sr-2 (konelaboration länsipääty) ja sr-3 (panimorakennuksen varasto, piippu). Suojelumerkintöjä koskevat suojelumääräykset ovat yksityiskohdalliset ja kohdistuvat sr-1- kohteissa myös rakennusten arvokkaisiin sisätiloihin.

Korttelin säilyvien rakennusten lisäksi kaava mahdollistaa runsaasti uutta rakennusoikeutta uudisrakennuksia varten. Kaavassa on annettu kahden korkean pistetalon rakennusalat korttelin sisälle, joiden kummankin kerroskorkeudeksi muodostuu kahdeksan kerrosta (rakennuksen vesikaton ylin sallittu korkeusasema on +38,5). Uudet asuintalot olisivat kaupunkikuvallisesti erittäin näkyvässä roolissa etenkin Kalevankadulta tarkastellessa, mutta näkyvät ympäristössään laajemmin. Museo suhtautui uudisrakentamiseen varauksella jo kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta antamassaan lausunnossa, ja korostaa edelleen, että vakiintuneen käytännön mukaisesti Helsingin kantakaupungin korttelihierarkiassa kadunvarsirakennukset ovat olleet korkeampia kuin sisäpihoille sijainneet rakennukset. Museo katsoo, että uudisrakennusten räystäskorkeuden ei tule ylittää korttelin kadunvarsirakennusten eli entisten oppilaitosten räystäskorkeutta.

Kaupunginmuseolla ei ole asemakaavaehdotuksesta muuta huomautettavaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukonaisuus Kaupunginmuseo Kulttuuriperintöyksikkö 9.12.2019

Lisätiedot

Johanna Björkman, ts. kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

08.12.2021

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 27.01.2021 § 5

HEL 2018-010010 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12687 pohjakartan kaupunginosassa 4 Kamppi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12687
Kaupunginosa: 4 Kamppi
Kartoituksen työnumero: 34/2020
Pohjakartta valmistunut: 14.10.2020
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

§ 395

Initiativ om folkomröstning om att bevara Malms flygplats för luftfartsändamål

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade att folkomröstningsinitiativet inte föranleder några vidare åtgärder och anser därmed att det är slutbehandlat.

Behandling

Behandling av förslag om återremiss

Ledamoten Jussi Halla-aho understödd av ledamoten Atte Kaleva föreslog att ärendet ska återremitteras till stadsstyrelsen för ny beredning med följande motivering:

Malms flygplats framtid har varit föremål för omröstningar i fullmäktige i flera sammanhang. Likaså kan det anses att kommuninvånarna i flera kommunalval har haft möjlighet att ta ställning till ärendet.

Representativ demokrati lämpar sig dock dåligt för att lösa en sådan här enskild fråga, redan på grund av att inställningarna till Malms flygplats i regel inte följer partigränserna. Även om frågan är ett avgörande kriterium som påverkar röstningsbeslutet, kan den röstberättigade omöjligen säkra att rösten inte samtidigt främjar valet av en person på samma kandidatlista, som är av helt motsatt åsikt.

En rådgivande folkomröstning om Malms flygplats framtid är därför motiverad. Stadsfullmäktige återremitterar ärendet för ny beredning utgående från att den nämnda motiveringen beaktas och en folkomröstning ordnas.

9 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter
NEJ-förslag: Återremiss

Ja-röster: 53

Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula Haatainen, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs,

Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Ajak Majok, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 29

Hilkka Ahde, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Blanka: 3

Elina Kauppila, Tuomas Nevanlinna, Marcus Rantala

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Behandling av motförslag

Ledamoten Thomas Wallgren understödd av ledamoten Atte Kaleva föreslog med följande motivering att fullmäktige beslutar om att ordna den folkomröstning som initiativtagarna önskar:

I. Bör fullmäktige förbinda sig till demokratin?

Folkstyre, dvs. demokrati är likställda medborgares gemensamma självbestämmande.

Demokrati är ingen självklarhet. För att försvara och utveckla den krävs att man alltid på nytt frågar sig, varför vi vill förbinda oss till den och främja den. För demokratin talar i sista hand särskilt två saker:

1. Människornas olikhet. Ingen kan representera mig. (Allmän och lika rösträtt behövs inte i en representativ demokrati, om någon annan vet bättre än jag, hur jag vill använda min röst och därför röstar bättre än jag för mig.)

2. För en öppen historia. Det förblir alltid osäkert vilken som är den bästa lösningen. Självstyre innebär att man ansvarar för beslut som tagits i osäkra förhållanden.

II. Hör initiativrätten och folkomröstningarna ("direkta demokratis instrument") till den finska demokratin?

De två första momenten i grundlagens andra paragraf hör till hörnstenarna i Finlands politiska system. Enligt dem heter det att "Statsmakten i Finland tillkommer folket, som företräds av riksdagen. Till demokratin hör att den enskilde har rätt att ta del i och påverka samhällets och livsmiljöns utveckling."

Grundlagen värderar alltså den representativa demokratin högt. Det här är nödvändigt redan på grund av rent funktionella orsaker. Ett komplicerat modernt samhälle kan inte annars fungera. Samtidigt, då makten trots allt tillkommer folket så är målet att medborgarna kan delta och påverka. Med detta avses inte endast deltagande och påverkande i val.

De olika instrumenten för direkt demokrati har en ganska svag ställning i Finland, men man har önskat ge även dem sin plats. Och under de senaste åren har man önskat öka metoderna för direkt demokrati. Därför har man bland annat i kommunallagen år 2015 fört in nya bestämmelser om kommuninvånarnas initiativrätt. De omfattar bestämmelser om rätten att ta ett initiativ om att en folkomröstning ska ordnas i en fråga [vilken som helst] som hör till kommunen. (Paragraf 24) Initiativ till en folkomröstning kan tas av minst fyra procent av de kommuninvånare som fyllt 15 år. Fullmäktige ska utan dröjsmål avgöra om en folkomröstning enligt initiativet ska ordnas. (Paragraf 25)

Kommunallagen låter alltså fullmäktige avgöra huruvida en sådan folkomröstning som avses i initiativet ska ordnas. Fullmäktige har således alltid rätt att besluta, att en omröstning inte förrättas. Fullmäktige är inte skyldigt att motivera sitt beslut.

Jag anser dock att det hör till den politiska kulturen i det finska, och i större utsträckning, det demokratiska samhället att besluten motiveras. Om vi tänker så, har beslutsfattare som vill vara konsekventa endast en möjlighet; att sträva efter att beakta det bästa argumentet som grund för sitt beslut.

III. Fullmäktiges omdöme

I rent juridisk bemärkelse har fullmäktige en obegränsad rätt att säga nej till folkomröstningen, utan orsak. Ett demokratiskt system måste emellertid vara mer än ett rättesnöre - även legitimt. (Det ska förverkliga lagen på ett sådant sätt som med fog kan anses berättigat). Legitim maktutövning förutsätter att man motiverar. (Jfr punkt II)

08.12.2021

Ett folkomröstningsinitiativ kan föreslå ett beslut som strider mot lagen eller ett sådant beslut som inte hör till kommunens befogenheter. Det kan inte lätt motiveras att ordna en dylik folkomröstning och jag föreslår, åtminstone i princip att fullmäktige använder sitt omdöme väl, om den förkastar sådana här initiativ, om detta föreslås.

Jag känner inte till några andra goda grunder för att inte ordna en folkomröstning som uppfyller kraven enligt kommunallagen.

Det mest allmänna argumentet som hörs sägas emot folkomröstningar är rädslan för fel resultat. Samma argument fungerar även emot en allmän och lika rösträtt. Om vi alltså i ett enskilt fall eller mera allmänt är emot en folkomröstning på grund av rädslan för fel resultat bör vi också börja driva slopandet av rösträtten.

Fullmäktige bör därför, då man begrundar beslutet om att ordna en folkomröstning, fråga sig själv vilken av dessa det anser vara en sämre sak för demokratin:

Det

(i) att man förrättar en folkomröstning, som ger ett beslut, vars konsekvenser är dåliga enligt en majoritet i fullmäktige, kanske på grund av att de är mycket dyra och har märkbart negativa till exempel för bostadspolitiken eller miljön,

Eller det

(ii) att fullmäktige fattar ett beslut, vars konsekvenser är dåliga enligt en majoritet av stadsborna, kanske mycket dyra och med betydande negativa konsekvenser.

IV. Bör man ordna en folkomröstning just på grund av detta "Malm-initiativ"?

Initiativet i fråga uppfyller villkoren i kommunallagen och röstningens objekt är ett ärende som hör till kommunens befogenhet. Att iaktta valresultatet är inte förknippat med något legalitetsproblem.

Påståenden som framförts mot folkomröstningen är att fullmäktige redan flera gånger har beslutat i ärendet, frågan har varit tema i flera debatter innan val, staten har också fattat beslut som stödjer sig på Helsingfors tidigare beslut, vilket försvårar stadens spelrum i fortsättningen och att det är opassande att ordna en folkomröstning när "tåget redan har gått".

Alla de synpunkter som nämnts representerar dock endast olika varianter av rädslan för fel resultat. Alltså att en majoritet av stadsborna skulle bedöma på ett annat sätt än fullmäktige om huruvida det är eller inte

är befogat att fortsätta genomföra fullmäktiges beslut, eller att stoppa dem - när frågan redan framskridit så här pass långt.

Övriga beaktansvärda argument för att godkänna initiativet gäller särskilt konsekvenserna av initiativet i fråga.

Det har påståtts att eftersom folkomröstningen kan ge ett resultat som strider mot fullmäktiges beslut, kan omröstningen försvaga uppskattningen och status av instrumentet referendum i framtiden, och därför vore ett dåligt prejudikat. Det finns två problem med argumentet. Det är en variant av rädslan för fel resultat, eftersom det grundar sig på tanken om att "fel resultat" leder till att de som i representativa organ framöver beslutar om ödet för folkomröstningsinitiativ, i rädslan för fel resultat, förkastar senare initiativ som kanske är "bättre" än detta initiativ. För det andra, det är snarare tvärtom befogat att frukta försämrad status för initiativrätten, om det första initiativet i Helsingfors som uppfyller kraven i kommunallagen avslås.

Det har även ansetts att den fråga som initiativet gäller inte intresserar tillräckligt många för att det skulle vara befogat att ordna omröstningen; risken finns att valdeltagandet blir lågt och att resultatet kan avgöras av en liten minoritet av stadsbor.

Detta argument gäller emellertid inte frågan om man ska ordna den omröstning som föreslås i initiativet som har fått ett tillräckligt understöd, utan det är frågan om hur fullmäktige ska tolka det råd som den senare ordnade röstningen ger.

Det har dessutom föreslagits att initiativet gäller en så pass mångfaceterad fråga att väljarna inte kan sätta sig in i alla dess vinklar och rösta rationellt.

Detta argument vänder sig dock radikalt mot rösträtten som konsumeras i val, och är därför inte enkelt användbar för den som förbinder sig till demokrati, trots att den riktar sig mot pudelns eventuella kärna i demokratisk maktutövning, såsom i all övrig maktutövning – svårigheten att bestämma själv.

10 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Stadsstyrelsen

NEJ-förslag: Ledamoten Thomas Wallgrens motförslag.

Ja-röster: 53

Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Tuula

08.12.2021

Haatainen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Johanna Nuorteva, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Pilvi Torsti, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 28

Hilkka Ahde, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Tom Packalén, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mirita Saxberg, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Blanka: 4

Harry Bogomoloff, Elina Kauppila, Tuomas Nevanlinna, Marcus Rantala

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Thomas Wallgrens motförslag.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttä

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
Initiativtagarna

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Initiativ om folkomröstning

I ett invånarinitiativ till Helsingfors stad föreslås att det ska ordnas en kommunal folkomröstning om att bevara Malms flygplats för luftfartsändamål. Initiativet har skapats i webbtjänsten medborgarinitativ.fi 7.12.2018 och publicerats 10.12.2018. De undertecknade kommuninvånarna föreslår att Helsingfors ordnar en folkomröstning om Malms flygplatsområde senast ett halvt år efter att initiativet överlämnades. Dessutom föreslås det att staden skjuter upp verkställandet av de beslut som syftar till att köra ner verksamheten på fältet, tills denna omröstning har ordnats. I folkomröstningen ställs frågan:

A) Ja

B) Nej

I initiativet konstateras att man har stridit om fältets öde i årtionden, men man har inte direkt frågat om stadsbornas åsikt. Man har inte heller beaktat eller utrett de föreslagna alternativen om att kombinera luftfart och bostäder. Enligt initiativet är flygplatsens öde en särskilt betydande kommunal fråga.

Flygplatsen är en levande internationellt känd kulturmiljö med betydande naturvärden. Med hänsyn till luftfarten handlar det om att trygga mångsidiga flygmöjligheter.

Till initiativet har fogats namnlistor varav en del har samlats in på papper och en del elektroniskt. Initiativets text har bifogats föredragningslistan och initiativets omfattande bilagematerial har bifogats detta förslag.

Representativ demokrati och ordnande av en rådgivande folkomröstning

Den representativa demokratin är det huvudsakliga sättet för invånarna att påverka kommunala ärenden. Fullmäktige utövar den högsta beslutanderätten i en kommun. En rådgivande folkomröstning kan ordnas i syfte att stödja beslut som fattas av fullmäktige. Genom en rådgivande folkomröstning kan fullmäktige vid behov få information om kommuninvånarnas syn på viktiga beslut som allmänt gäller invånarna och som ska beslutas av fullmäktige. Folkomröstningen kompletterar de metoder som invånarna har för att påverka genom stadsdelsföreningar, partiföreningar och andra motsvarande organisationer, eller genom den lagstadgade rätten att ta initiativ. Som en kompletterande metod för det

representativa systemet är folkomröstningen endast rådgivande och ska i princip användas endast proaktivt, före det kommunala beslutsfattandet.

Det finns flera beslut som gäller Malms flygplats och som grundar sig på stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens verksamhet såsom en representativ demokrati. Att förrätta en rådgivande folkomröstning efter att fullmäktige redan flera gånger fattat beslut i ärendet passar dåligt ihop med utgångspunkten för rådgivande folkomröstningar. Den huvudsakliga metoden för medborgarna att påverka i kommunala ärenden är den representativa demokratin och fullmäktige utövar den högsta beslutanderätten. En rådgivande kommunal folkomröstning har närmast som uppgift att stödja fullmäktiges beslut i förväg, inte i efterskott.

Helsingfors stadsfullmäktige har under flera fullmäktigeperioder behandlat Malms flygplats framtid flera gånger och har alltid fattat beslut om att området ska bebyggas.

Stadsfullmäktige som valdes i kommunalvalet 2012 (mandatperioden inleddes 2013) godkände Helsingfors generalplan 26.10.2016 (§ 272). I samband med behandlingen av generalplanen röstade fullmäktige om återremittering av det avsnitt som gäller Malms flygplats. Förslaget om återremittering för ny beredning fick inte tillräckligt med röster, utan förlorade 22–56. Stadsfullmäktige beslutade 30.3.2016 (§ 87) att ett invånarinitiativ om bevarande av Malms flygplats för luftfartsverksamhet inte föranleder vidare åtgärder och att initiativet därmed var slutligt behandlat. Flera omröstningar förrättades i ärendet, bland annat om att ordna en kommunal rådgivande folkomröstning. Folkomröstningen förlorade med rösterna 23–54.

Stadsfullmäktige som valdes i kommunalvalet 2017 ansåg 28.11.2018 att den av ledamoten Sampo Terho väckta motionen om en kommunal folkomröstning om bevarande av Malms flygplats är slutligt behandlad. Ledamoten Sampo Terhos förslag om återremittering av ärendet för ny beredning på så sätt att Helsingfors ordnar en kommunal folkomröstning under 2019, om att bevara Malms för luftfartsändamål, samt skjuter upp verkställandet av besluten som gäller nedkörning av verksamheten på fältet tills omröstningen har ordnats. Fullmäktige som valdes 2017 har även godkänt detaljplanerna för Nallebranten, Flygplatskvarteret och Flygplatsens byggnader, vilka gäller Malms flygfält.

Under de senaste åren har Helsingfors stadsfullmäktige behandlat flera fullmäktigemotioner om Malms flygfält, men de har inte ändrat stadens strategiska målsättning om att använda området på ett nytt sätt, det vill säga som ett stadsområde för 25 000 nya invånare.

Stadsfullmäktige som valdes i kommunalvalet 2021 fattar beslut i det föreliggande ärendet. Kommunens högsta beslutsfattande organ som valts genom val, redan det tredje i ordningen, ska besluta om en rådgivande folkomröstning i efterskott, när det redan finns flera enhetliga beslut om att använda fältet för bostäder.

Planeringen, beslutsfattandet och beredningen på stadsnivå av ärenden som gäller Malms flygfält har varit konsekvent. Besluten och beredningen av dem har grundat sig på de strategiska målsättningarna som respektive fullmäktige ställt upp samt på avtal som gäller området.

Initiativets undertecknare och granskning av signaturer

Enligt 25 § i kommunallagen kan initiativ till en folkomröstning tas av minst fyra procent av de kommuninvånare som fyllt 15 år. Initiativet till folkomröstning om Malms flygfält kräver 22 512 godkända signaturer, då populationen är alla helsingforsare som fyllt femton år. Detta har räknats enligt dagen då initiativet lämnades in, 2.8.2021.

Sammanlagt 26 816 signaturer skickades med initiativet, av vilka 12840 var elektroniska och 13976 hade skrivits på papper. De elektroniska signaturerna har samlats in via webbtjänsten medborgarinitiativ.fi, som underhålls och levereras av justitieministeriet. De elektroniska signaturerna har gjorts med stark identifiering, exempelvis med bankkoder. Man lita på att det är helsingforsare som undertecknat dem. Där emot har man kontrollerat identitet, bostadsort och ålder på en del av dem som skrivit under för hand. Endast de personer räknades som hade angett Helsingfors som hemort.

Granskningarna gjordes av enheten stadsfakta vid stadskansliets strategiavdelning.

Granskningar gjordes med stickprov bland alla signaturer. Sammanlagt 266 slumpmässigt utvalda signaturer granskades manuellt. Detta antal bestämdes för att man fick ihop 200 sådana underskrifter där namnet och adressen stämde överens och åldern räckte till för att underskriften skulle kunna godkännas. På basis av detta är det möjligt att göra en uppskattning av alla signaturer.

Av dessa 266 var 200 sådana där namnet och adressen i Helsingfors befolkningsregister stämde överens med dem som angetts i underskriften och åldern var tillräcklig. 45 av de som undertecknat var sådana där den registrerade adressen inte stämde överens med underteckningen, men adressen var i Helsingfors. De har således flyttat inom staden. En person hade flyttat bort från Helsingfors. Tjugo namn eller adresser var dessutom så otydliga att de inte kunde granskas, eller så saknades adressen. Dessa signaturer förkastades. I samplet ingick inte en enda underskrift vars personuppgifter inte stod att finna.

I samplet ingick 245 godkända och 21 underkända underskrifter. De godkända underskrifternas andel av alla underskrifter som kontrollerades är 92,1 % och de underkändas andel 7,9 %.

Med ett sampel av denna storlek och på basis av dess resultat är felmarginalen för den manuella kontrollen (med ett konfidensintervall på 99 %) 4,2 %. I praktiken betyder detta att det bland de underskrifter som kontrolleras för hand (totalt 13 976 st.) med 99 % sannolikhet finns 12579–13 166 underskrifter som kan godkännas. Då detta resultat läggs till antalet elektroniska signaturer (12 840) kan man säga att antalet underskrifter som kan godkännas med 99 % sannolikhet ligger i intervallet 25 419–26 006.

Eftersom det krävs minst 22 512 signaturer, verkar det ytterst sannolikt att materialet innehåller ett godkänt antal signaturer.

Det är naturligtvis möjligt att kontrollera alla handskrivna signaturer, men det är inte ändamålsenligt eftersom denna stickprovsbaserade uppskattning ger en tillräckligt omfattande situationsbild och är samtidigt en kostnadseffektiv metod. Om en person kontrollerar materialet tar det ungefär 720 timmar, dvs. cirka 93 arbetsdagar, alltså kring 19 arbetsveckor. Den kalkylmässiga kostnaden för ett dylikt arbete är ca 14 000–19 000 euro.

Grunder för stadsplanering som tillämpats vid bedömning av initiativet

Riksomfattande målsättningar för områdesanvändningen

Enligt markanvändnings- och bygglagen ska de riksomfattande målsättningarna för områdesanvändningen iakttas och de ska främjas i planläggningen. Dispositionsplanen för Malms flygfält samt detaljplanerna som följer den stämmer överens med de riksomfattande målsättningarna (Statsrådets beslut 14.12.2017) med särskild tonvikt på följande målsättningar:

- att skapa förutsättningar för utveckling av närings- och företagsverksamhet samt för en tillräcklig och mångsidig bostadsproduktion som befolkningsutvecklingen kräver
- att skapa förutsättningar för den kolsnåla och resurseffektiva samhällsutvecklingen, som främst stödjer sig på den befintliga strukturen
- att förbättra samhällsstrukturens harmoni inom stora stadsområden
- att placera de viktigaste nya områdena för boende, arbetsplatser och servicefunktioner på så sätt att de kan nås enkelt med kollektivtrafik, till fots eller med cykel

- att trygga områden med värdefulla kulturmiljöer och naturarv av riksintresse
- att se till att antalet områden som lämpar sig för rekreationsverksamhet räcka till och att garantera kontinuiteten i nätet av grönområden

MBT-avtalet

Flygfältet har använt ett område på ca 130 hektar. Dessutom begränsar flygverksamheten användningen av ett markområde på ca 200 hektar på ett centralt bebyggt område i staden på grund av buller- och skyddsområdesbestämmelser. Områdets nya användning för bostadsproduktion har planerats redan sedan generalplanen 1992. I de så kallade avsiktsförklaringarna som är gemensamma för staten och kommuner i Helsingforsregionen har områdets nya användning för områdesbyggnad varit antecknat sedan år 2000.

Avtalet om markanvändning, boende och trafik (MBT-avtalet) för 2020–2031 ingicks 2.6.2020 mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen. Utgångspunkten för avtalet är Helsingforsregionens plan för markanvändning, boende och trafik 2019 (MBT 2019) som har beretts i samarbete med kommunerna i Helsingforsregionen, samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) och statliga aktörer inom miljö- och trafikförvaltning. Planen godkändes 2019 av HRT:s styrelse, Helsingforsregionens samarbetsmöte (HSYK), KUUMA-styrgruppen och de flesta kommunerna i regionen. Planen omfattar Helsingforsregionens lagstadgade trafiksystemplan.

I MBT-avtalet fastställdes bland annat att målnivån för bostadsproduktionen i Helsingforsregionen är 16 500 bostäder per år under åren 2020–2023. Helsingfors andel av detta uppgår till 6 600 bostäder per år.

Stadsstrategin

Ett viktigt strategiskt mål för staden är att kunna använda Malms flygfältsområde till nya ändamål, huvudsakligen för bostadsbyggande och även för idrotts- och rekreations tjänster samt övrig service för 25 000 nya invånare. I enlighet med stadsstrategin främjas en balanserad utveckling i områden genom satsningar på stadsförnyelse, en mångsidig bostadsproduktion och en trivsamt stadsmiljö. Områden som har valts för stadsförnyelse är Malmgård-Gamlas, Malm, Mellungsby och Nord-sjö.

BM-programmet

Helsingfors stadsfullmäktige godkände 11.11.2020 (§ 313) det nya genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2020 (BM-programmet). Enligt BM-programmets riktlinjer ska årligen minst 7 000 bostäder byggas genom nyproduktion eller ändrat användningssyfte i Helsingfors och från och med 2023 ska antalet vara minst 8 000 bostäder per år. Malms flygfält är ett av de mest centrala objekten för områdesbyggande. Ungefär hälften av bostadsproduktionen utgör områdesbyggande, varmed det är viktigt att säkerställa att sådana projekt genomförs, i syfte att nå de uppställda målen och för att följa de avtal som har ingåtts mellan staten och Helsingfors stad.

Landskapsplaner

I den fjärde etapplandskapsplanen för Nyland tas flygfältsområdet upp som ett tätortsområde. I etapplandskapsplanen anges flygfältsområdet med en beteckning för utvecklingsprincipen att förtäta området. Dessutom ingår flygfältsområdet i förteckningen över byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY 2009). Med etapplandskapsplanen upphävdes också anteckningen om ett flygbullerområde Ime-M kring flygfältsområdet. Planbestämmelsen för etapplandskapsplanen förutsätter att det huvudsakliga ändamålet (tätort) anpassas till landskaps- och kulturvärden och att områdets särdrag värnas om i den mer detaljerade planläggningen. Enligt planbestämmelsen visar inventeringen över byggda kulturmiljöer av riksintresse att det handlar om en värdefull helhet, men att områdets primära markanvändning bestäms av anteckningen om områdesreservering vilken visar det huvudsakliga ändamålet.

Nylands landskapsfullmäktige godkände etapplandskapsplan 4 för Nyland i maj 2017. Landskapsstyrelsen beslutade i augusti 2017 att planen träder i kraft innan den har vunnit laga kraft. Helsingfors förvaltningsdomstol gav 20.12.2018 ett beslut om besvären med anledning av landskapsplanen. Förvaltningsdomstolen förkastade alla besvär inklusive besvären om Malms flygfält. Den högsta förvaltningsdomstolen gav 15.5.2020 sitt årsboksbeslut om etapplandskapsplanen. Enligt beslutet gäller Helsingfors förvaltningsdomstols beslut och alla besvär över planen förkastas, dvs. etapplandskapsplanen vann laga kraft genom detta beslut.

I landskapsplanen Nylandsplan 2050 har Malms flygfält antecknats som ett område med tätortsfunktioner där samhällsstrukturen ska förtätas, vilket betyder att samhällsstrukturen i området bör effektivteras ytterligare, särskilt genom att stödja sig på centrum och stationsorter

samt genom att förbättra förutsättningarna för kollektivtrafik, fotgängare och cyklister. Zonen bör utvecklas som en tät och mångsidig helhet för boende, arbetsplatser, service och grönstruktur med hänsyn till miljöns särskilda värden. Inom Helsingforsregionen bör området utvecklas som en stad för kollektivtrafik med ett nätverk av spårvägar. Flygfältsområdet har anvisats som ett område som är viktigt med tanke på kulturmiljön och där värdefulla kulturmiljöer och naturarv av riksintresse bör tryggas i den mera detaljerade planläggningen, byggandet och användningen av områdena. När området planläggs bör man värdera och samordna markanvändningen i enlighet med ändamålet i landskapsplanen med områdets värdefulla landskap och kulturmiljö.

Nylands landskapsfullmäktige godkände planehelheten i augusti 2020 med tre separata beslut om Helsingforsregionens, Östra Nylands och Västra Nylands etapplandskapsplaner, som tillsammans styr markanvändningen i hela Nylands landskap. Dessa landskapsplaner är, med några undantag, avsedda att ersätta de tidigare landskapsplanerna som tidigare har gällt i Nyland. Landskapsstyrelsen förordnade 7.12.2020 att landskapsplanen träder i kraft trots besvären. Helsingfors förvaltningsdomstol 22.1.2021 förbjöd landskapsplanens verkställighet. 24.9.2021 konstaterade förvaltningsdomstolen att det inte längre fanns anledning till att verkställighetsförbudet fortsatte att gälla till den del som besvären hade förkastats.

Generalplanen

Helsingfors växer snabbt och i generalplanen är Malms före detta flygfältsområde det största nya området för bostadsbyggande. Med tanke på utvecklingen av nordöstra Helsingfors är det viktigt att Malm utvecklas och växer. Regionalt har Malm blivit efter i utvecklingen jämfört med andra regionala centrumen trots att det just i Malm är möjligt att förverkliga en mångsidig och skiktad stadsdel vid goda kollektivtrafikförbindelser. Malm är Helsingfors nordöstra stadsdelscentrum och en viktig knutpunkt för stadens spårvägsnät. Malm är ett liknande områdescentrum som Östra centrum.

Malms före detta flygplatsområde är det viktigaste obebyggda området som i generalplanen har anvisats som ett byggnadsområde. Byggandet i området kan inte ersättas genom att bygga någon annanstans. Högssta förvaltningsdomstolen upphävde några delar av stadsfullmäktiges beslut som gäller godkännandet av generalplanen, vilket ytterligare ökar betydelsen av Malms flygfält för stadens bostadsbyggande.

I enlighet med generalplanen planeras Malms flygfältsområde för cirka 25 000 invånare och området väntas ha cirka 2 000 arbetstillfällen. An-teckningen om användningsändamålet för flygfält finns inte längre i ge-

neralplanen eller i landskapsplanen. I generalplanen är området avsett för byggande med beteckningen närcentrum C3 och ett bostadsdominerat område A2. Syftet är att utveckla området med tanke på boende, parker, rekreations- och idrottstjänster samt närservice.

Den viktigaste kollektivtrafikförbindelsen kommer att vara snabbspårvägen Vik–Malm (ViiMa) från innerstaden via Vik genom det före detta flygfältsområdet till Malms centrum och ända till Malms sjukhus. Den allmänna planeringen av snabbspårvägen ViiMa har i investeringsprogrammet för budgetförslaget 2022 schemalagts till början av 2030-talet. I enlighet med generalplanen förbereder man sig också på den tvärgående linjen Jokerbanan 2 samt på att sträcka snabbspårvägen via Jakobacka mot Vanda.

Helsingfors generalplan godkändes av stadsfullmäktige 26.10.2016 § 272 och vann laga kraft 8.11.2018. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har genom sitt beslut upphävt besvären som gäller Malms flygfält i Helsingfors generalplan. I sitt beslut fastställer HFD att landskapsplanen har tolkats rätt i generalplanen, det vill säga att områdets användningsändamål har ändrats från ett trafikområde till ett område med tätortsfunktioner eftersom staten har fattat ett beslut om att lägga ned flygverksamheten. Dessutom anser HFD att landskapsplanens beteckning om en kulturmiljö som ska värnas om inte förutsätter att hela flygfältsområdet bör lämnas obebyggt. Bevarandet av områdets centrala och karakteristiska kulturhistoriska särdrag kan i tillräcklig utsträckning säkras i den fortsatta planeringen och den detaljplaneläggning som utarbetas med stöd av generalplanen.

Dispositionsplan för Malms flygfält

En dispositionsplan har utarbetats för Malms flygfältsområde. Dispositionsplanen, som är av en mer allmän karaktär än detaljplanen och mer detaljerad än generalplanen, har godkänts av stadsplaneringsnämnden 29.11.2016 (§ 439). Stadsplaneringsnämnden godkände 11.12.2018 (§ 648) justeringen av dispositionsplanen som gäller områdets södra del, Nallebrantens och Flygplatskvarterens detaljplaneområden.

I enlighet med dispositionsplanen är målet för områdets byggrätt 1 350 000 kvadratmeter våningsyta (m² vy), varav 1 100 000 m² vy har planerats för bostäder och 250 000 m² vy för verksamhetsbyggnader.

Enligt dispositionsplanen byggs två stora skolor på Malms flygfält. Den ena skolan placeras i detaljplaneområdet för Flygplatskvarteren i kanten av Flygplatsparken. I områdena förbereder man sig på att bygga de behövliga daghemmen. Målet är att området har goda kommersiella tjänster. Malms stationscentrum som alltjämt utvecklas betjänar i sin tur hela Nordöstra Helsingfors i fråga om kommersiell och offentlig service.

Malm centrum och flygfältsområdets starka och parallella utveckling garanterar tillsammans ett gott resultat för hela Malm.

Detaljplaner

Detaljplaner för Malms före detta flygplats utarbetas stegvis i enlighet med principerna i generalplanen och dispositionsplanen. För området gäller tre detaljplaner som vunnit laga kraft och som följer generalplanen: Byggnaderna på Malms flygplats (detaljplaneändring nr 12450, vann laga kraft 14.11.2019), Tattarbrons planskilda anslutning (detaljplaneändring nr 12480, vann laga kraft 8.1.2019) och Fallkulla gård (detaljplaneändring nr 12479, vann laga kraft 12.3.2019).

Byggnaderna på Malms flygplats har skyddats i detaljplanen. Flygplatsens värdefulla byggnader ska bevaras och i detaljplanen har de anecknats som verksamhetslokaler. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra mångsidig användning. I byggnaderna får man enligt detaljplanen placera offentliga servicelokaler, affärs-, kontors-, undervisnings-, lager- och utställningslokaler, möteslokaler, kafé- och restauranglokaler samt lokaler som betjänar motions- och fritidsverksamhet.

I detaljplanen tas Fallkulla gård upp som park, rekreationsområde och ett odlingsområde som är värdefullt med tanke på kulturlandskapet. Genom lösningen i detaljplanen förbereder man sig för en utbyggnad av Malms flygfältsområde och för det servicenät som den nya strukturen kräver samt för en fortsättning på de existerande funktionerna. Enligt planerna ska området, utöver de nuvarande funktionerna, få en ny skola och ett nytt daghem, en tillbyggnad till det befintliga daghemmet samt en idrottspark och en lekplats. Dessutom har man planerat in ett flervåningshus och några servicebyggnader på området.

Detaljplaneändringen för Tattarbrons planskilda anslutning gäller områden kring Lahtisleden och Borgåleden nordost om anslutningen till Ring I och områden i industriområdena Tattaråsen och Stensböle. Detaljplanen gör det möjligt att bygga en ny planskild korsning vid Lahtisleden och att anlägga en gata mellan industriområdena Tattaråsen och Stensböle. Tattarbron har döpts om till Luftbron och namnet på Tattarbrovägen ändrats till Luftbrovägen. Längs Luftbron planeras en radiell snabbspårvägsförbindelse från stadscentrum (ViiMa) och en tvärgående stomlinje, Jokern 2, från Nordsjö till Myrbacka.

Stadsfullmäktige godkände 31.3.2021 detaljplaneändring för Nallebranten (§ 79) och för Flygplatskvarteren (§80). Planerna har överklagats och de är anhängiga i förvaltningsdomstolen. Detaljplanen för Nallebranten gör det möjligt att bygga ett bostadsområde med närservice och parkområden för ungefär 2 800 invånare i södra delen av det tidigare flygplatsområdet, längs med Tattaråsvägen. Detaljplanen för

Flygplatskvarteren gör det möjligt att bygga ett nytt bostadsområde med närservice och parkområden för ungefär 2 200 invånare. I planen för Flygplatskvarteren ingår även en räddningsstation, en skola och ett daghem samt hela områdets mest centrala grönområde, Flygplatsparken.

Följande områden som ska planläggas ligger vid den planerade linjen för snabbspårvägen Vik-Malm och kopplar ihop Malms före detta flygplats med innerstaden. Detaljplaneprojekt för områdena Beckfabrikskvarteren och Söndagskvarteren har inlett. Detaljplaneändringen för Startbanekvarteren, som omfattar centret av Malms före detta flygstation, blir aktuell i början av 2022.

Växelverkan och stadsbornas möjlighet att påverka planeringen

I beredningen av planer iaktas markanvändnings- och bygglagen och förordningen. Växelverkan har varit på tillräckligt hög nivå och alla parter har haft flera tillfällen och metoder för att delta i planeringen.

Områdets investeringsprogram och konsekvenser för stadens ekonomi

Staden har i sina investeringsprogram förberett sig för att inleda byggandet på Malms flygfältsområde i början av 2020-talet. Stadsfullmäktige har reserverat investeringsanslag för grundberedning och byggande av gatu-, park- och idrottsområden på Malms flygfältsområde i investeringsprogrammen för budgeten 2020 och 2021. I budgeten för 2020 reserverades investeringsanslag på 125 200 000 euro för 2020–2029 och i budgeten för 2021 reserverades 173 800 000 euro för 2021–2030. Investeringsanslag som reserverades i investeringsprogrammet för husbyggnad till de först planerade områdena uppgick till sammanlagt 64 600 000 euro för 2022–2031, med syfte att bygga två skolor, två daghem och en räddningsstation samt att tekniskt reparera de gamla flygplatsbyggnaderna. Stadsfullmäktige fattar beslutet om investeringsanslagen i budgetförslaget för 2022 i december 2021.

Det har mycket betydande konsekvenser för stadens ekonomi att Malms flygfält bebyggs. De budgetfinansierade investeringskostnaderna för grundberedning, gatu- och parkbyggande samt servicebyggnader i området som dispositionsplanen gäller uppskattas ligga i storleksklassen 500 000 000 miljoner euro. Enligt 40 års erfarenhet från stadens områdesbyggnadsprojekt genererar en euro som staden investerar med budgetmedel cirka 4-8 euro i privata investeringar, beroende på områdets egenskaper, utgångsläge och målsättningar. Vid byggandet av Malms före detta flygfält är de privata investeringars andel i storleksklassen 3 miljoner euro, enligt en moderat uppskattning där en euro som staden investerar med budgetmedel genererar cirka sex euro i privata investeringar.

Alternativa planer och ersättande flygfält

Enligt alternativet, som föreslås i initiativet och i offentligheten kan flygverksamheten bli kvar i mitten av den nya stadsstrukturen om en startbana bevaras och de nya bostadskvarteren placeras i kanten av fältet. Också detta alternativ har utretts vid arbetet med dispositionsplanen för Malms flygfältsområde.

En sammanslagning av verksamheterna har i praktiken visats sig vara omöjlig, först och främst med anledning av bullerolägenheter och olycksrisker. De säkerhetsavstånd som krävs för flygverksamhet är stora och i markanvändnings- och bygglagen ställs höga krav på en hälsosam och säker bostadsmiljö.

Kommunikationsministeriet har 16.6.2020 beviljat understöd för drifts- och investeringsutgifter på flygplatser och flygstationer för 2020. Understöd har beviljats för investeringar i flygplatser i Nummela, Hyvinge, Pyttis och Lahtis-Vesivehmaa. I besluten beaktades riksdagens uttalande 4.4.2018 om åtgärder för att trygga ersättande flygplatsfunktioner för Malms flygplats. Flera aktörer som har varit verksamma i Malm har redan flyttat till de andra fälten och fortsätter sin verksamhet utan problem.

Beslut om Malms flygplats

Helsingfors stadsstyrelse beslutade 10.5.1935 att utan ersättning överlåta ett område på ca 55 hektar från Tattarmossens odlingsområde åt staten för att använda området för flygtrafik, i första hand för postflyg och civil flygtrafik, för en så lång tid som staten anser det vara nödvändigt och så länge som området används för detta ändamål, dock inte längre än 99 år, det vill säga tills 10.5.2034. Malms flygplats stod färdig för verksamhet i december 1936 och officiellt invigdes flygplatsen 15.5.1938.

Helsingfors stadsstyrelse beslutade 17.7.1939 att ge staten ett område på ca 66,5 hektar. Norr om flygfältet i Parkstad överlät staden med ett avtal 15.11.1948 ett område på 0,27 hektar för placering av radiopejlare. Flygplatsområdet utvidgades ytterligare med 4,4 hektar genom ett avtal 19.11.1951. Det senaste avtalet ingicks 21.12.1995 i vilket parterna kom överens om vilka områden Luftfartsverket Finavia Abp utan separat tillstånd fick överlåta för 20 år åt tredje part för flygverksamhet, och vilka områden får överlåtas till byggande. Stadens ersättningsskyldighet till luftfartsverkets hyresgäster för byggnader etc. upphörde 1.1.2010. I samband med avtalet som ingicks 1995 kom staten och staden överens om ett områdesbyte enligt vilket staten får markområden för flygplatsens huvudbyggnad och hangar och staden fick markområden i Fallkulla.

År 1946 anslöts Malm till Helsingfors i den stora kommunsammanslagningen.

Helsingfors flygplats togs tillfälligt i bruk för de olympiska spelen i Helsingfors sommaren 1952. Chartertrafiken till spelen styrdes till den fortfarande halvfärdiga flygplatsen medan Aero (Finnair) verkade från Malm. Invigningen av den nya flygplatsen firades 10 juli 1952.

Helsingfors stadsfullmäktiges beslutade 21.12.1960 att utarbeta en detaljplan för de nordöstra stadsdelarna. Detaljplanen som omfattar Malms flygfält fastställdes 21.4.1964. I generalplanen 1960 är området avsett för flygtrafik. Under 1960-1970-talen bestämdes att Malm och Östra centrum är de förortsområden som ska bebyggas mest effektivt. På 1970- och 1980-talen var Malms områdescentrum det viktigaste objektet för planläggning och byggande. Flygplatsen hamnade i skymundan för planeringens tyngdpunkter.

Stadsplaneringsnämndens beslut 28.2.1985 om att i stadsplaneringskontorets verksamhetsplan tillägga generalplanläggningen av Malms flygfältsområde för bostads- och rekreationssyfte på så sätt att arbetet genomförs under 1986-1987. Nämnden godkände 13.1.1986 planeringen av flygfältsområdet som en del av kontorets verksamhetsplan. På 1980-talet beslutade stadsplaneringsnämnden att flygfältsområdet planläggs för bostads- och rekreativ användning. För området utarbetades en plan som grund för delgeneralplanen.

Statsrådets principbeslut 11.7.1985 om ett verksamhetsprogram för huvudstadsregionens särskilda problem. I samband med detta beslut utreddes den framtida användningen av Malms flygfält samt en förkortning av nyttjanderättsavtalen.

Stadsfullmäktiges beslut 9.12.1992 om att godkänna generalplanen 1992. I planen har flygfältet beteckningen L(A) för trafikområde som ändras till ett bostadsområde, om verksamheten som avses i generalplanen flyttas bort från området.

Staten meddelade i statsrådets beslut 11.5.2000 om samarbetsdokument mellan staten, huvudstadsregionen och kranskommunerna att man är villig att avstå från arrenderätten till Malms flygplats som gäller till år 2034, från och med 1.1.2006, om Helsingfors stad i huvudsak planlägger de områden som blir lediga som bostadsområde och man kommer överens om ersättningar samt funktioner i stället för Malms flygplats. Staten avstod inte från att använda fältet inom utsatt tid.

Stadsfullmäktige godkände 23.11.2003 generalplan 2002 som trädde i kraft slutgiltigt 19.1.2007. Flygfältsområdet var antecknat för bostäder i förslaget till generalplan, men detta avlägsnades p.g.a. besvär.

Nylands landskapsfullmäktiges beslut 14.12.2004 att godkänna Nylands landskapsplan som miljöministeriet fastställde 8.11.2006. I planen är Malms flygfältsområde utmärkt som ett trafikområde vars sekundära användningsändamål är ett område med tätortsfunktioner.

Nylands landskapsfullmäktiges beslut 20.3.2013 att godkänna etapplandskapsplan 2 för Nyland, där området utgör ett område för tätortsfunktioner och ett område som är viktigt med tanke på kulturmiljön (RKY 2009). Miljöministeriet godkände planen 30.10.2014 och den vann laga kraft genom HFD:s beslut 29.4.2016.

Statsrådets rambeslut 26.3.2014, där regeringen konstaterade att staten drar sig ur Helsingfors-Malms flygplats för att förbättra förutsättningarna för byggande av bostäder i Helsingforsregionen, på så sätt att det är möjligt att bo i området senast i början av 2020-talet.

Statsrådets principbeslut 20.11.2014 om ett avtal mellan staten och kommunerna i Helsingforsregionen om stödjande av stora infrastrukturprojekt inom trafiken och främjande av bostadsproduktionen. Enligt ett avtal som ingicks hösten 2014 upphör staten med flygverksamheten i Malm vid utgången av 2016 eller senast 2020. Stadsstyrelsen beslutade 6.10.2014 (§ 1012) godkänna det föreslagna avtalet mellan staten och Helsingforsregionens kommuner.

Stadsfullmäktiges beslut 26.11.2014 (§ 365) om att köpa de fastigheter och byggnader som Finavia Abp och Senatfastigheter äger på Malms flygfält samt uppsägning av nyttjanderättsavtalen.

Stadsfullmäktiges beslut 30.3.2016 (§ 87) om invånarinitiativet om bevarande av Malms flygplats för luftfartsverksamhet. Stadsfullmäktige beslutade att initiativet inte föranleder ytterligare åtgärder och därmed var frågan slutligt behandlad. Invånarinitiativet hade undertecknats av mer än 2 % av de myndiga röstberättigade invånarna i Helsingfors. Under behandlingen av ärendet föreslogs att staden ordnar en kommunal rådgivande folkomröstning om framtiden för Malms flygplats, vid vilken invånarna får välja mellan nedläggning och bevarande av Malms flygplats. Stadsfullmäktige godkände inte förslaget.

Stadsfullmäktiges beslut 26.10.2016 (§ 276) att godkänna Helsingfors nya generalplan. I generalplanen utgör flygfältsområdet bostadsdominerat område (A2) och närcentrum (C3). Generalplanen har som syfte att ansluta området till stamnätet för Helsingfors och regionens kollektivtrafik med en snabbspårväg. Medan generalplanen behandlades röstade man om att återremittera ärendet för ny beredning för Malms flygfälts del. Förslaget om återremiss fick inte tillräckligt med röster och förlorade 22–56. Högsta förvaltningsdomstolen förkastade besvären om Malms flygfält genom sitt beslut 5.12.2018.

Trafiksäkerhetsverkets beslut 28.11.2016 om att avsluta verksamheten på Helsingfors-Malms flygplats 2016. Finavia avslutade verksamheten på Malms flygplats 31.12.2016.

Stadsplaneringsnämndens beslut 8.12.2015 (§ 387) att godkänna principerna för planläggning av Malms flygfältsområde som underlag för de detaljplaner, detaljplaneändringar och beslut om undantag som blir aktuella i fortsättningen. Stadsplaneringsnämndens beslut 3.12.2016 (§ 439) att godkänna principerna för planläggning av Malms flygfältsområde, daterade 1.12.2015 och ändrade 29.11.2016, som underlag för de detaljplaner, detaljplaneändringar och beslut om undantag som blir aktuella i fortsättningen. I beredningen av principerna för planläggning har man betonat de riksomfattande målen för områdesanvändningen med tanke på ett tillräckligt utbud av tomter, att utnyttja befintlig samhällsstruktur, att förbättra kollektivtrafikens verksamhetsförutsättningar och att bevara värdena av kulturmiljö av riksintresse.

Fastighetsnämndens beslut 1.12.2016 (§ 487) om att arrendera ut ett område på cirka 39,3 ha till Malmin lentokenttä ry för driften av en oöverbakad flygplats med en månads uppsägningstid, dock längst till 31.12.2019.

Trafiksäkerhetsverket Trafis beslut 28.11.2016 om att avsluta verksamheten på Helsingfors-Malms flygplats. Finavia avslutade verksamheten på Malms flygplats 31.12.2016.

Nylands landskapsfullmäktige godkände etapplandskapsplan 4 för Nyland. I planen upptas Malms flygfält som ett tätortsområde. Landskapsstyrelsen beslöt 21.8.2017 att planen träder i kraft innan den har vunnit laga kraft. Planen har vunnit laga kraft 15.5.2020.

Stadsstyrelsens beslut 5.2.2018 (§ 80) att ge ett utlåtande till NTM-centralen i Nyland om förslaget att skydda Malms flygplats i enlighet med byggnadsskyddslagen. Beslut av NTM-centralen i Nyland (26.6.2019) där man konstaterar att det är möjligt att skydda Malms flygplats på ett tillräckligt och ändamålsenligt sätt genom planläggningsåtgärder. NTM-centralen konstaterade att skyddet av Malms flygplats kommer att avgöras genom detaljplanering enligt 2.2 § i lagen om skyddande av byggnadsarv på det sätt som avses i markanvändnings- och bygglagen.

Riksdagen förkastade medborgarinitiativet Lex Malm 4.4.2018. I medborgarinitiativet föreslogs att en lag om att bevara Helsingfors-Malms flygplats ska stiftas och att flygplatsens övriga verksamhet ska utvecklas och dess värdefulla kulturmiljö bevaras.

Stadsfullmäktiges beslut 7.11.2018 (§ 350) om att godkänna detaljplan och detaljplaneändring för den planskilda anslutningen i Tattaråsen. Detaljplanen har vunnit laga kraft 8.1.2019.

Stadsfullmäktiges beslut 28.11.2018 (§ 394) om ledamoten Sampo Terhos motion om att ordna en kommunal folkomröstning om att bevara Malms flygplats. Stadsfullmäktige ansåg att motionen var slutligt behandlad. I behandlingen föreslogs att ärendet återremitteras för ny beredning på så sätt att Helsingfors under år 2019 ordnar en kommunal folkomröstning om att bevara Malms flygplats för luftfartsändamål, samt skjuter upp verkställandet av besluten som gäller nedkörning av verksamheten på fältet tills omröstningen har ordnats. Stadsfullmäktige beslöt att fortsätta behandlingen av ärendet med rösterna 53–28.

Tjänsteinnehavarbeslut av chefen för stadsmiljönämndens tomtenhets 5.12.2018 (§ 65) om att säga upp Malmin lentokenttäyhdistys ry:s arrendeavtal. Stadsmiljönämnden avsåg genom sitt beslut 20.8.2019 (§ 375) begäran om omprövning av tjänsteinnehavarbeslutet. Helsingfors förvaltningsdomstol förkastade besvären genom beslut 17.03.2021. Högsta förvaltningsdomstolen avvisade 29.9.2021 föreningen Malmin lentoaseman ystäväts ansökan om besvärstillstånd. Förvaltningsrättens beslut har således vunnit laga kraft. Malmin lentokenttäyhdistys stämde staden i tingsrätten och krävde bland annat att arrendeavtalet ska förlängas. Helsingfors tingsrätt förkastade Malmin lentokenttäyhdistys yrkanden genom sin dom 23.12.2020. Med stöd av tingsrättens dom utfördes en avhysning och det område som Malmin lentokenttäyhdistys disponerade över överfördes till staden. Ärendet är anhängigt i domstol och har således inte vunnit laga kraft.

Stadsfullmäktiges beslut 16.1.2019 (§ 11) om att godkänna detaljplaneändringen för byggnaderna på Malms flygfält och (§ 12) detaljplaneändringen för Fallkulla gård. Detaljplanen för flygplatskvarteren vann laga kraft 14.11.2019 och detaljplanen för Fallkulla gård 12.3.2019.

Stadsfullmäktiges beslut 29.11.2019 § 340 om att reservera investeringsanslag på 125 200 000 euro för 2020-2029 i investeringsprogrammet i budgeten 2020 för grundberedning och byggande av gatu-, park- och idrottsområden på Malms flygfältsområde.

Tjänsteinnehavarbeslut av chefen för företagstomtteamet i stadsmiljösektorns tjänst utveckling av markegendom och tomter 31.12.2019 (§ 140) om att säga upp de enskilda arrendeavtalen på Malms före detta flygplatsområde (AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, privatperson, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja Painepesupalvelu Oy Finland), Kanair Malmi Oy, Cut Oy och Suomen Kuumailmapallokerho ry). Stadsmiljö-

nämnden avslag genom sitt beslut 10.11.2020 (§ 671) en begäran om omprövning av tjänsteinnehavarbeslutet. En del av hyresgästerna överklagade till förvaltningsrätten. Behandlingen av ärendet i förvaltningsdomstolen har förfallit genom beslutet 27.9.2021, eftersom största delen av de klagande återkallade sitt besvär som en del av förlikningen vid tingsrätten. I förvaltningsdomstolen är följande anhängiga: Besvär anförda av Helitech Oy, Konekorhonen Oy och Malmin lentoaseman ystävät ry. I tingsrätten har man behandlat ärenden som gäller hävning av följande hyresgästers avtal: AR-Flight Oy, Helitech Oy, Copterman Oy, yksityishenkilö, Nor-maali Holding Oy, Kevytilmailu-Light Aviation ry, Konekorhonen Oy, Tunair Oy (Avaus- ja painepesupalvelu Oy Finland) och Kanair Malmi Oy. Tingsrätten tillstyrkte uppgörelser i godo mellan staden och alla andra hyresgäster 21.6.2021 och 19.8.2021, utom Helitech Oy och Konekorhonen Oy. I de förlikningsavtal som ingåtts har man bekräftat att arrendeavtalen upphört vid avtalade datum och att de hyresgäster som nämns ovan har åtagit sig att avstå från alla ytterligare krav eller att väcka talan mot staden. Vad gäller Helitech Oy och Konekorhonen Oy har Helsingfors tingsrätt meddelat sin dom 29.9.2021, enligt vilken det bekräftas att arrendeavtalen upphört. Helitech Oy och Konekorhonen Oy har enligt domskälen medgett att stadens krav på att avsluta avtalen är korrekt. Helitech Oy:s och Konekorhonen Oy:s domar har vunnit laga kraft.

Kommunikationsministeriet har 16.6.2020 beviljat understöd för drifts- och investeringsutgifter på flygplatser och flygstationer för 2020. Flygplatser för allmänflyg beviljas totalt 2 miljoner euro. Stöd beviljades för investeringar i flygplatser i Nummela, Hyvinge, Pyttis och Lahtis-Vesivehmaa. I avgörandet beaktades riksdagens uttalande 4.4.2018 om åtgärder för att trygga flygplatsfunktioner som ersätter Malms flygplats.

Nylands landskapsfullmäktiges beslut 25.8.2020 om planhelheten Nyland 2050, där Malms flygplatsområde har antecknats som ett område med tätortsfunktioner där samhällsstrukturen ska förtätas. Landskapsstyrelsen beslutade om ikraftträdande av planerna 7.12.2020. Landskapsplanen har ännu inte vunnit laga kraft. Generalplan 2016 styr markanvändningen och den mer detaljerade planeringen på området

Den 21 september 2020 godkände stadsstyrelsen avtalet mellan Helsingforsregionen och staten om markanvändning, boende och trafik 2020 (MBT-avtalet 2020–2031) i vilket man fastställde målnivån för bostadsproduktionen i Helsingforsregionen till 16 500 bostäder per år under åren 2020-2023. Helsingfors stads andel av dessa uppgår till 6 600 bostäder per år.

Stadsfullmäktige godkände 11.11.2020 (§ 313) det nya genomförande-programmet för boende och härmed sammanhängande markanvändning 2020 (BM-programmet). I Helsingfors byggs det årligen minst 7 000 bostäder genom nyproduktion och ändring av användningssyftet. Från och med år 2023 är antalet minst 8 000 bostäder per år. Malms flygplatsområde är ett av de mest centrala objekten för områdesbyggnad.

Tjänsteinnehavarbeslut av chefen för stadsmiljösektorns tjänst utveckling av markegendom och tomter 25.11.2020 (§ 333) om att säga upp arrendeavtalen på Malms före detta flygplatsområde.

(Hyresgäster RL-Trading Oy, AR-Flight Oy, Helitech Oy, HF Helicopters Oy, Finlands Flygförbund ry). Stadsmiljönämnden avlog genom sitt beslut 24.8.2021 (§ 387) en begäran om omprövning av tjänsteinnehavarbeslutet. En del av hyresgästerna har redan lämnat området.

Stadsfullmäktiges beslut 9.12.2020 (§ 352) om att reservera investeringsanslag på 173 800 000 euro för 2021–2030 i investeringsprogrammet i budgeten för 2021 avsedda för grundberedning och byggande av gatu-, park- och idrottsområden på Malms flygfältsområde.

Stadsstyrelsen beslutade 8.2.2021, § 114 om reservering av de första tomterna på Nallebrantens detaljplaneområde.

Miljöministeriet avlog genom sitt beslut 10.3.2021 de besvär som gjorts med anledning av Nylands NTM-centrals beslut. Malmin lentoaseman ystäväts och Museiverkets besvär gällde skyddet av Malms flygplatsområde. Besvären förkastades eftersom ministeriet ansåg att NTM-centralens beslut inte strider mot lagen. Flygplatsens terminalbyggnad och hangar har skyddats i detaljplanen.

Stadsfullmäktiges beslut 31.03.2021 (§ 79) att godkänna detaljplaneändringen för Nallebranten.

Bestämmelser om rådgivande kommunala folkomröstningar

Bestämmelser om att ordna rådgivande kommunala folkomröstningar ingår i 24 § och 25 § i kommunallagen (410/2015). Fullmäktige kan besluta att en folkomröstning ska ordnas i en fråga som hör till kommunen. Folkomröstningar är rådgivande.

Man har strävat efter att öka medborgarnas möjligheter att påverka genom att tillämpa direkt demokrati på ett sätt som är i harmoni med den representativa demokratin. En rådgivande folkomröstning kan ordnas i syfte att stödja beslut som fattas av fullmäktige.

Enligt kommunallagen kan en kommun ordna folkomröstning i vilken som helst fråga som hör till kommunen, men i praktiken kommer bör man inte ordna folkomröstning i en mindre fråga. I kommunallagen framhävs fullmäktiges starka ställning och dess helhetsansvar för kommunens verksamhet och ekonomi. Fullmäktige ansvarar för det strategiska beslutsfattandet, ställer upp mål för kommunkoncernen och balanserar dess verksamhet och ekonomi. Fullmäktige fattar beslut om alla frågor som är viktiga för kommunen och som avses i lagen. Närmare bestämmelser om fullmäktiges beslutanderätt i Helsingfors finns i 7 kapitel i förvaltningsstadgan. Utgångspunkten är att fullmäktige beslutar om viktiga, principiellt betydande och ekonomiskt vittgående ärenden.

En fråga som tas upp i folkomröstningen kan vara något som hör till fullmäktiges befogenheter och är särskilt viktigt, särskilt principiellt eller ekonomiskt vittgående.

Det har ordnats 63 kommunala folkomröstningar, alltsedan möjligheten att rösta fogades till lagen 1990. 58 av omröstningarna gällde sammanslagningar av kommuner. En kommunsammanslagning kan ses som ett modellexempel på en sådan avgörande fråga som berör alla kommuninvånare och således är lämplig för en kommunal folkomröstning.

Kommunala folkomröstningar har ordnats i kommuner med färre än 50 000 invånare (antalet röstberättigade var betydligt mindre). Den största var S:t Michels stad år 1998.

Närmare bestämmelser om folkomröstning finns i lagen om förfarandet vid rådgivande folkomröstningar i välfärdsområden och kommuner (656/1990). Denna förfarandelag har ändrats och ändringen träder i kraft 1.3.2022. I och med lagändringen kan en folkomröstning ordnas också i samband med kommunalval, och fullmäktige får besluta att omröstningen förrättas endast med brev. Vid de kommunala folkomröstningar som hittills har förrättats har i genomsnitt 80 procent av alla röstberättigade röstat med brev.

Ordnandet av en kommunal folkomröstning är på grund av de gällande bestämmelserna och bestämmelserna som träder i kraft 1.3.2022 i förfarandelagen samt Helsingfors storlek en tämligen tung process. Det är jämförbart med att ordna kommunalval. Särskilt i kommunalval är kommunens eget ansvar för arrangemangen och besluten allra störst. Det här accentueras ytterligare i en enskild kommuns folkomröstning, eftersom kommunen inte får någon hjälp eller finansiering av statliga myndigheter, vilket sannolikt innebär mer arbete och kostnader än i ett kommunalval.

Eftersom Helsingfors har över 500 000 röstberättigade och 165 vallokaler måste förberedelserna inför kommunalval inledas ungefär ett halvår före valdagen. Att ordna en folkomröstning avviker inte från detta. Det krävs förberedelser och ett fullmäktigebeslut ca ett halvt år innan folkomröstningen. För detta ändamål ska man grunda ett register över röstberättigade, utarbeta handlingar för röstningen, trycka och posta dem, bestämma röstningsställen, rekrytera valfunktionärer och rösträkare (ca 500-1 000 personer) samt tillsätta röstnämnder (ca 1 000-2 000 personer).

På grund av den sista dagen för förhandsröstning (brevröstning) i en kommunal folkomröstning förekommer ett allvarligt problem som påverkar registreringen av röster i kommuner med ett stort antal röstberättigade. Det är alltså möjligt att använda sin röst både i brevröstningen och på valdagen vilket i sedan gör valresultatet mindre tillförlitligt. Oron över detta har meddelats enheten för demokrati och val vid justitieministeriet, och den ändring som träder i kraft 1.3.2022 kommer att förbättra läget något.

I 188 § i vallagen föreskrivs om kostnadsfördelningen i samband med val. Vid en kommunal folkomröstning betalar kommunen alla kostnader. Kostnaderna för ett kommunalval i Helsingfors är grovt räknat ca 3,5 miljoner euro. Kostnaderna för en kommunal folkomröstning kan vara ännu högre eftersom kommunen förutom övriga utgifter för kommunalval även måste stå för diverse kostnader som justitieministeriet bekostar i kommunalval.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Linden, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021 Malmin lentokenttä

Bilagematerial

- 1 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokenttä, liite, sähköinen osallistujaluettelo
- 2 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 1
- 3 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 2
- 4 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 3
- 5 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 4

08.12.2021

- 6 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 5
- 7 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 6
- 8 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 7
- 9 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 8
- 10 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 9
- 11 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 10
- 12 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 11
- 13 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite käsin allekirjoitettu 12
- 14 Kunnan asukkaan aloite 2.8.2021, Malmin lentokentän kansanäänestys, liite äänten keräyspaikat ja yhteenveto

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 29.11.2021 § 894

HEL 2021-008722 T 08 00 05

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää, ettei kansanäänestysaloite anna aihetta enempiin toimenpiteisiin ja katsoo siten aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

29.11.2021 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho: Malmin lentokentän tulevaisuudesta on äänestetty valtuustossa useissa yhteyksissä. Samoin voidaan katsoa, että kuntalaisilla on ollut useissa kuntavaaleissa mahdollisuus ottaa kantaa asiaan. Edustuksellinen demokratia soveltuu kuitenkin huonosti tällaisen yksittäiskysymyksen ratkaisemiseen jo siitä syystä, että kannat Malmin lentokenttään eivät pääsääntöisesti noudata puoluerajoja. Vaikka kysymys olisi kuntalaiselle ratkaiseva äänestyspäätökseen vaikuttava kriteeri, hänen on suomalaisessa vaalijärjestelmässä mahdotonta varmistaa, ettei hänen äänensä edistä jonkun samalla ehdokaslistalla ole-

08.12.2021

van mutta täysin vastakkaista kantaa edustavan ehdokkaan läpimenoa vaaleissa.

Näistä syistä neuvoo-antava kansanäänestys Malmin lentokentän tulevaisuudesta on perusteltu. Kaupunginhallitus palauttaa asian valmisteltavaksi siten, että edellä olevat perusteet huomioidaan ja kansanäänestys järjestetään.

Jussi Halla-ahon palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Jussi Halla-aho jätti eriävän mielipiteen, joka oli perusteluiltaan saman sisältöinen kuin palautusehdotus.

22.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Linden, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 396

Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om utvecklande av invånarhus – pilotförsök med Asukastalo Ankkuri och det nya invånarhuset i Sockenbacka

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437

titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, interaktionsplanerare, telefon: 040 5749710

veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuomas Rantanen och 21 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska utarbeta ett utvecklingsprogram för både stadens egna och organisationers invånarhus, där man reder ut hur husens verksamhet kan stärkas genom att kombinera stadens egna verksamhet med verksamhet som organisationerna producerar och till och med tjänster som produceras av privata aktörer. Samtidigt bedöms tillgången till invånarhus i olika stadsdelar och om det här finns luckor som behöver åtgärdas.

I motionen konstateras att det är ändamålsenligt att i utvecklingsprogrammet utreda om man inom stadens enhet för delaktighet och rådgivning och/eller vid någon annan sektor borde utnämna en ansvarig tjänsteman för att organisera ett sådant tväradministrativt samarbete

och de kontakter mellan referensgrupperna som går utöver stadens egen verksamhet. I motionen föreslås också att lösningen på invånarhuset Ankkuris akuta hyresgästproblem och det nya föreslagna invånarhuset i Sockenbacka ska lyftas fram som pilotprojekt för detta nya utvecklingsarbete.

I motionen konstateras att dess syfte är att skapa nya verksamhetsmodeller för invånarhusen, där man genom synergier får en ny effektivitet i användningen av lokaler. På detta sätt kan man med befintliga resurser få fler gemensamma lokaler och tjänster för invånarna.

Invånarlokalerna i Helsingfors

I Helsingfors finns ungefär 50 lokaler som huvudsakligen används som invånarlokalerna. Därtill finns ett antal andra lokaler där invånarna samlas, men vars huvudsakliga syfte inte är att användas som invånarlokalerna. Sådana lokaler används i synnerhet i stadsdelar där det inte finns särskilda invånarhus eller -lokaler.

Invånarlokalerna kan delas in i tre huvudsakliga klasser utifrån deras besittningsformer: invånarhus som ägs och upprätthålls av staden, lokaler som husbolag äger gemensamt eller hyr för eget bruk samt lokaler som allmännyttiga aktörer äger eller hyr för eget bruk.

I invånarlokalerna som drivs av organisationer samlar man ofta in deltagaravgifter och ersättningar för materialkostnader för att finansiera verksamheten. På så kallade kallstationer baserar sig ordnandet av verksamhet på invånarnas egen aktivitet.

Lokaler som staden upprätthåller

Social- och hälsovårdssektorn ansvarar för verksamheten vid nio invånarhus. Invånarhusen finns i södra, norra och östra Helsingfors. Staden letar efter lämpliga, nåbara och tillgängliga lokaler för ett invånarhus i västra Helsingfors. Verksamheten i de invånarhus som upprätthålls av staden fokuserar för stadens och i synnerhet social- och hälsovårdens del på verksamhet som främjar hälsan och välbefinnandet.

Målet med invånarhusens verksamhet är att öka stadsbornas delaktighet och välbefinnande. Till de strategiska målen hör bland annat att nå ut till besökargrupper i olika åldrar och med olika bakgrund, stärka samarbetet mellan den offentliga och tredje sektorn och stödja personer som befinner sig i en sårbar ställning (bland annat utdelning av munskydd till invånare, digitalt stöd och utdelning eller servering av svinmat) samt ge helsingforsarna möjlighet till delaktighet i olika former. Invånarhusen är gemensamma vardagsrum för stadsborna samt platser för evenemang och fritidsaktiviteter. Invånarhusen får besök av

medarbetare och sakkunniga från olika tjänster, såsom samhällsarbetet och vuxensocialarbetet samt församlingarna. Invånarhusverksamheten anses stärka välbefinnandet genom att minska ensamheten, ge rytm och meningsfulla aktiviteter i vardagen samt öppna möjligheter att verka för det egna bostadsområdet och naturen.

De invånarhus som upprätthålls av social- och hälsovårdssektorn verkar enligt principen om låg tröskel och aktiverar invånare i olika bostadsområden att delta i gemensam dag- och utfärdsverksamhet. Verksamheten ordnas i samarbete med invånare, frivilliga och andra aktörer enligt principen om trygga rum. Lokalerna är rök- och drogfria. Verksamheten är politiskt och religiöst obunden samt huvudsakligen avgiftsfri.

Under kvällar och veckoslut hyrs invånarhusens lokaler ut till allmännyttiga aktörer såsom körer, motionsgrupper, hobbyklubbar och kamrattstödgrupper. Även invånarna har möjlighet att hyra invånarhusens lokaler till ett förmånligt pris exempelvis för egna fester.

Nu när lösningen med välfärdsområden är aktuell har man utrett om invånarhusverksamheten som leds av staden ska fortsätta att höra till social- och hälsovårdssektorn som i nuläget eller om den ska inordnas under någon annan sektor inom staden, såsom kultur- och fritidstjänsterna.

Lokaler som upprätthålls av sammanslutningar

Det finns 23 invånarlokaler som drivs av organisationer och 17 lokaler som ägs gemensamt av husbolag. I invånarverksamheten kan man också använda stadens lokaler såsom skolor, bibliotek, kulturcenter, ungdomslokaler, lekparkar och seniorcenter. De lokaler som ägs eller hyrs av allmännyttiga aktörer drivs i huvudsak av föreningar som fokuserar på verksamhet i en viss stadsdel eller som grundats kring lokalen. Det finns dock även verksamhet som drivs som andelslag eller koncerner.

Invånarhus som upprätthålls och ägs gemensamt av husbolag är ofta lokaler som planerats redan i planläggningsskedet, och som en grupp husbolag i området äger via ett parkerings- eller servicebolag. Lokaler utanför planläggningen drivs av mindre grupper av husbolag och har grundats gemensamt i bolagens tomma lokaler. Den praktiska verksamheten i husen drivs av antingen en förening som grundats för ändamålet, en ledningsgrupp bestående av frivilliga eller en disponentbyrå.

Det som invånarlokalerna har gemensamt, oberoende av hur de drivs, är en stark inriktning på området och samhället, avgiftsfria evenemang

som är öppna för alla, hobbyverksamhet med låg tröskel, möteslokaler och tillhandahållande av förmånliga lokaler för privata tillställningar. Som helhet är den verksamhet som lokalerna möjliggör mycket mångsidig, även om det finns stora variationer mellan enskilda lokaler beroende på storlek, utrustningsnivå, förvaltningsmodell, samordningsresurser samt vilka riktlinjer den aktör som driver lokalen har i fråga om målgrupp och öppenhet. Med undantag för de lokaler vars verksamhet är begränsad endast till ägarna har lokaler med fokus på ett område oftast alla invånare och lokala aktörer som sin målgrupp.

Utifrån erfarenheter från stadens nio invånarhus har man noterat att organisationernas möjligheter att förbinda sig till invånarhusens verksamhet varierar i synnerhet beroende på om de har fast anställd yrkespersonal eller endast frivilliga. Med hjälp av organisationsunderstöd kan det vara möjligt att i högre grad främja organisationernas villighet att samarbeta även med invånarhus som drivs av staden.

Med tanke på invånarna och sammanslutningarnas verksamhet har det ofta ingen betydelse vilken bakgrundsorganisation som ansvarar för lokalen, utan det viktiga är lokalens tillgänglighet och lämplighet för mångsidig verksamhet samt att den kan användas och bokas flexibelt. Erfarenheter från Helsingfors mångsidiga nätverk av invånarhus har visat att man oberoende av förvaltningsmodell kan producera högklassig och mångsidig verksamhet som beaktar olika befolkningsgruppers behov. Helsingfors har till största delen varit öppna för alla stadsbor, oberoende av förvaltningsmodell. Verksamheten i Helsingfors invånarhus planeras och genomförs också huvudsakligen i samarbete med olika aktörer i staden och området.

Invånarnas användning av stadens lokaler

Invånarnas delaktighet och öppen medborgarverksamhet förutsätter inte alltid permanenta verksamhetslokaler, och det är ofta ändamålsenligt att rikta understödsanslagen till verksamheten i stället för till fasta kostnader. Ökad gemensam användning av såväl stadens som sammanslutningarnas lokaler kan antas minska de fasta lokalkostnaderna och frigöra resurser till invånarverksamhetens övriga kostnader.

Öppnande av stadens lokaler och möjliggörande av invånarnas användning har varit en del av stadens delaktighetsmodell och ett av delområdena för delaktighet i förvaltningsstadgan. I rapporten om Helsingfors stads delaktighetsarbete under strategiperioden 2017–2021 konstateras att öppnande av stadens lokaler för invånarnas bruk har en central roll i möjliggörandet av invånarnas spontana verksamhet. För att skapa jämlika möjligheter har staden haft för avsikt att säkerställa att dess lokaler är enkla och trygga att använda för utbildnings-, med-

borgar- och kulturverksamhet. Tillfällig användning av offentliga områden och tomma lokaler har underlättats, och staden har strävat efter att främja användningen av även andra underutnyttjade lokaler än de som staden äger.

Stadsstyrelsen beslutade 20.8.2018 (§ 505) om principerna för invånarbruk av stadens lokaler, och enligt dem baserar sig värderingarna för invånarbruket på invånarorientering, ekologi, rättvisa och likabehandling, ekonomi, trygghet, delaktighet och deltagande och företagarevänlighet. När invånare använder lokaler i stadens ägo bör det ske enligt värderingarna ovan, och användningen av lokalerna främjas utifrån dessa värderingar. I erbjudandet av lokaler för invånarnas bruk tillämpas jämlikhet och öppenhet.

När stadsstyrelsen beslutade om dessa principer uppmanade den dessutom stadsmiljösektorn att beakta möjligheterna till invånarbruk i tillämpliga delar i alla nybyggnads- och ombyggnadsprojekt samt andra sektorer att se till att de lokaler som de förvaltar över och som lämpar sig för invånarbruk förs in i det elektroniska reserveringssystemet (varaamo.hel.fi).

Huvudregeln i principerna är att lokalerna står till medborgarsamhällets och den tredje sektorns förfogande utanför de egentliga användningstiderna. Att göra det möjligt för invånarna att använda stadens lokaler har även beaktats i stadens fastighetspolitiska program (SS 24.6.2019 § 485). Ett projekt inom stadens digitaliseringsprogram 2019–2021 är att staden förnyar den digitala helheten för bokning och överlåtelse av stadens lokaler. År 2020 inleddes också utvecklingsarbetet med en modell för hanteringen av lokalbokningshelheten. I arbetet ingår ett förslag om ägarskapet och strukturen för ledningen av lokalbokningshelheten inom stadsorganisationen. Syftet med utvecklingsprojektet för en gemensam lokalbokningshelhet för staden är att effektivisera användningen av offentliga lokaler, förbättra tillgängligheten samt minska kostnaderna för användning av lokalerna genom att förenhetliga stadens lokalbokningspraxis. Det huvudsakliga målet för utvecklingen är att göra det enkelt och trevligt för stadsborna att boka lokaler samt att göra processen smidig för stadens anställda och dem som administrerar lokalerna.

Främjandet av gemensam användning av stadens lokaler har också beaktats i Helsingfors stadsstrategi 2021–2025. Enligt stadsstrategin stöds fri medborgar- och organisationsverksamhet genom att låta dem använda lokaler kostnadsfritt eller förmånligt i hela staden. Mångsidig, öppen och effektiv användning av lokaler nämns också i de punkter i strategin som berör trygghet av nätverket av närbibliotek och byggande av fler motions- och idrottsplatser.

Lokalerna i Ankkuri och Sockenbacka

I motionen lyfter man fram invånarhuset Ankkuri (Paasivaaragatan 6), där lokaler på 485 m² är uthyrda till en förening. Helsingfors stad äger byggnaden. Ungdomsväsendet har tidigare verkat i lokalerna. I nuläget står 385 m² av byggnaden tom på grund av användningsbegränsningar för lokalerna. Invånarhusföreningen Ankkuri inledde sin verksamhet i lokalerna år 1998 och invånarhusverksamheten har sedan dess fortsatt oavbrutet med små förändringar fram till i dag. År 2020 överfördes underhållet av huset helt till föreningen, när ungdomsgårdsverksamheten i lokalerna upphörde. Lokalernas underhållskostnader övergick i sin helhet till föreningens ansvar. Enligt uppgift från invånarhusföreningen Ankkuri har staden hyrt ut lokalerna till föreningen till ett exceptionellt förmånligt kvadratmeterpris med beaktande av lokalernas nuvarande skick och användningsbegränsningar.

Invånarhuset Ankkuri har omfattats av stadsstyrelsens understöd för invånardelaktighet sedan 2017. Stadsstyrelsen beviljade (11.1.2021 § 33) 60 900 euro för Ankkuris verksamhet. I beslutet beaktades att förändringen gällande stadens ungdomsgård lett till att invånarhusets lokalkostnader stigit med 20 000 euro. Samtidigt beslutade stadsstyrelsen att man under 2021 ska utreda hur förvaltningen av lokalen och eventuellt verksamhetssamarbete med staden kan ordnas på permanent basis. Utredningen, som bereds av enheten för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning, rapporteras till stadsstyrelsen i december i samband med förslaget till beslut om understöd för invånardelaktighet 2022.

Det andra objektet som nämns i motionen är dubbelvaktstugan som hör till en skyddad byggnadsgrupp på stationsområdet i Sockenbacka. Markområdet och byggnaderna ägs huvudsakligen av Spoki Oy. Dubbelvaktstugan har en våningsyta på 130 m² och en bostadsyta på 90 m². Huset i trä byggdes i början av 1900-talet och är i behov av en renovering. En detaljplaneändring för området har väckts och i den man har anvisat bostadsyta på totalt ca 23 000 m² vy. I detaljplaneändringen bildas en egen tomt för dubbelvaktstugan. I planen hör den till ett kvartersområde för bostads-, affärs- och kontorsbyggnader (AL/s), som är stadsbildsmässigt, arkitektoniskt, kulturhistoriskt eller parkhistoriskt värdefullt. Kombilokaler och annan verksamhet som stöder skyddsmålen för byggnaderna får placeras på tomten.

Invånarhusverksamheten behöver sunda och fungerande lokaler. Invånare i olika åldrar kommer till invånarhusen för att trivas och tillbringa tid regelbundet varje dag. Verksamheten ställer särskilda krav på lokalerna, bland annat gällande köks- och vardagsrumsverksamhet samt individuell digital handledning. Funktionella pausutrymmen ska anvisas

för personalen. Lokalerna ska vara tillgängliga, lokalt nåbara och tillräckligt stora för olika slags funktionella grupper. Lokalerna ska också ha bra och säkra dataförbindelser.

För att öka jämlikheten mellan olika områden och befolkningsgrupper ska invånarhusen och andra lokaler som används för invånarnas bruk ses och utvecklas som större helheter snarare än enskilda lokalprojekt. När staden deltar i anskaffningen av lokaler för invånarnas och organisationernas bruk bör man utreda alternativa lösningar för att uppfylla behovet och jämföra dessas lämplighet för invånarnas bruk med tanke på tillgängligheten, funktionaliteten och ekonomin. I bedömningen av en lokallösning ska man också utreda riskerna och understödsbehoven hos aktören som driver lokalen, inklusive kostnaderna för löner och lokaler i verksamheten. Helheten ska också betraktas ur servicenätets perspektiv så att det på olika håll i staden finns likvärdig och tillräcklig tillgång till lokaler som lämpar sig för invånarverksamhet, oberoende av vilken organisation som äger lokalen. I första hand ska man använda stadens egna lokaler, eftersom nätverket av servicelokaler är tämligen heltäckande och jämlikt.

Stöd för och samordning av invånarhusverksamheten

Staden stöder invånarhusverksamheten genom att erbjuda eller hyra ut lokaler för dem samt bevilja understöd för lokalkostnader, verksamhet och ordnande av evenemang. Stadens stadslotsar och samhällsarbetare kan också bland annat ge råd om hur man hittar lämpliga understödskanaler samt vid behov stödja sammanslutningar med att hitta lämpliga tomma lokaler i sitt område och samarbetspartner för ordnande av verksamhet. Inledande av ny verksamhet i egna nya lokaler som upprätthålls av sammanslutningar och det operativa ordnandet av verksamheten baserar sig på sammanslutningarnas och invånarnas egen aktivitet. Med tanke på befogenhetsfrågor och det jämlika bemötandet av aktörer kan stadens anställda inte ta sig an uppgiften att ansvara för organiseringen av enskilda invånarorienterade lokalprojekt.

Det allmänna understödet för invånarhus som upprätthålls av sammanslutningar har koncentrerats till stadsstyrelsens understödshelhet för invånardelaktighet sedan 2017. Stadens nämnder och sektorer beviljar fortfarande understöd för verksamhet i invånarhusen som anknyter till och kompletterar nämndernas egen substans. Stadens understödsberedare samarbetar.

Det finns två olika typer av understöd för invånardelaktighet. Det allmänna understödet för invånardelaktighet är avsett för upprätthållande av invånarlokalerna som drivs av andra än staden och för samordning av verksamheten. Understödet kan beviljas bland annat för lokalhyror, av-

löning av personal som samordnar och utvecklar lokalen och invånarverksamheten i området samt anskaffning av nödvändigt lösöre till lokalerna.

Verksamhetsunderstödet för invånardelaktighet är avsett för utveckling av strukturer och metoder som förbättrar invånarnas delaktighet. Understödet kan riktas till exempelvis samordning och utveckling av samarbets- och påverkningsstrukturer i ett område, förbättring av informationsförmedlingen som baserar sig på gemenskap och inkluderande metoder i ett område samt utveckling och testande av metoder och modeller som förbättrar deltagandet och påverkandet.

Stöd kan också fås i form av små understöd för invånardelaktighet, som är avsedda för genomförande av nya projekt eller projekt av engångsnatur som uppfyller kriterierna för understöd för invånardelaktighet. Dessa understöd uppgår till högst 3 000 euro. Enheten för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning har beredningsansvaret för alla typer av understöd för invånardelaktighet, och de bereds årligen för stadsstyrelsens beslut. Understödkriterierna för invånardelaktighet har tagits fram i samarbete med de sammanslutningar som ordnar invånarhusverksamhet. Enhet för delaktighet och rådgivning vid stadskansliets kommunikationsavdelning har också som uppgift att främja och samordna det tväradministrativa samarbetet och verksamheten inom staden.

Understöd för invånardelaktighet beviljas för allmännyttig, öppen och huvudsakligen avgiftsfri verksamhet som är innovativ och riktar sig mångsidigt till olika befolkningsgrupper, överensstämmer med Helsingfors stads strategi och kompletterar stadens verksamhet. Målet med verksamheten som understöds ska vara att förbättra invånarnas delaktighet, påverkningsmöjligheter och gemenskap samt områdets trivsamhet och attraktivitet.

Understöd kan sökas av registrerade sammanslutningar, såsom invånar- och stadsdelsföreningar, andra föreningar, stiftelser, andelslag, sociala företag, parkeringsbolag och andra företag som förvaltar invånarhus, förutsatt att den understödda verksamheten är allmännyttig och riktar sig till Helsingfors invånare. Sökande som är företag omfattas av stadens allmänna anvisningar. Små understöd för invånardelaktighet kan också sökas av oregistrerade aktörer, såsom stadsdelsrörelser och olika verksamhetsgrupper.

Verksamheten ska främja samarbete med olika aktörer i området. Målet är områdesmässig balans och behovsprövning. Det är möjligt att prioritera stöd till områden där det sedan tidigare finns mindre verksamhet eller som anses ha största nytta av det. Den sökande ska

08.12.2021

också ha andra resurser för verksamheten, som kan bestå av insamling av medel, medlemsavgifter, inkomster från lokaler eller andra handsuthyrning av dem, frivilligarbete eller andra understöd. Den sökande förutsätts synliggöra och rapportera om verksamhetens resultat och nytta.

För 2021 beslutade stadsstyrelsen 14.12.2020 (§ 867) att bevilja 1 096 000 euro i understöd för invånarnas delaktighet. Merparten av understödsanslaget riktas till invånarverksamhetens hyres- och lönekostnader. Av understödsanslaget riktas 477 500 euro till invånarlokalernas hyror och underhåll. Genom understöden får 23 invånarhus och -lokaler stöd i att täcka sina hyres- och underhållskostnader. Löneunderstöd på totalt 507 500 euro föreslogs och där ingår lönekostnader för både invånarhusens anställda och anställda som arbetar med samordning av invånardelaktigheten. Genom löneunderstödet stöds lönerna för 21 arbetstagare. Understödsbelopp som beslutet gäller varierar mellan 8 500 och 125 400 euro. Sammanlagt 29 500 euro riktades till verksamhetsunderstöd, och anslaget för små understöd är 81 500 euro för år 2021.

Stadskansliet ordnar årligen ett info- och diskussionstillfälle som är öppet för alla innan understödsansökan för invånardelaktighet öppnas. De sammanslutningar som upprätthåller invånarlokalerna har också bildat nätverk, och på Facebook finns en samarbetsgrupp för invånarlokaler och invånarverksamhet. I samarbetsgruppen ingår personal från stadens invånarhus, stadslotsar och anställda inom samhällsarbetet.

Till slut

Det nuvarande nätverket av invånarhus är inte områdesmässigt heltäckande, och jämlikhet bland stadsborna förverkligas i nuläget inte till alla delar. Sammanslutningar lämnar varje år in motioner om att grunda nya hus eller tillhandahålla nya lokaler i synnerhet i de områden där det inte finns verksamhet sedan tidigare.

I motionen har man väl identifierat de nuvarande invånarlokalernas möjligheter och sårbarheter: riktande av organisationsunderstöd till rätt aktörer och instanser, tryggande av kontinuiteten i verksamheten i invånarlokaler som upprätthålls av olika slags aktörer samt jämlik utveckling av bostadsområdena med tanke på ökandet av kommuninvånarnas delaktighet.

Det är viktigt att invånarhusen och -lokalerna i Helsingfors planeras långsiktigt och att nätverket av invånarlokaler granskas som en helhet. Med hänvisning till de utlåtanden som kommit in är det viktigt att det finns likvärdig tillgång till invånar- och samlingslokaler med låg tröskel som drivs av olika aktörer i Helsingfors.

08.12.2021

Den helhet av invånarhus som stadens och organisationernas lokaler bildar utreds samtidigt som staden år 2022 omorganiserar sin verksamhetshelhet för främjande av hälsa och välbefinnande som en del av beredningen av den social- och hälsovårdsreform som träder i kraft 2023.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljönämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med dessa utlåtanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

Veli-Matti Hurtig, interaktionsplanerare, telefon: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 21.04.2021 Rantanen Tuomas Aloite asukastalojen kehittämiseksi – pilotteina Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäen uusi asukastalo

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 364

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi

08.12.2021

Veli-Matti Hurtig, interaktionsplanerare, telefon: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 815

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Tuomas Rantasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Veli-Matti Hurtig, Vuorovaikutussuunnittelija, puhelin: 040 5749710
veli-matti.hurtig(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.09.2021 § 490

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Niin sanottuja asukastaloja on Helsingissä syntynyt kolmella eri tavalla. Uusien alueiden kaavoituksen yhteydessä on perustettu yhteiskerhotiloja yhdistämällä taloyhtiöiden pieniä kerhotiloja suuremmiksi kokonaisuusiksi. Näiden hallinta tapahtuu taloyhtiöiden omistaman palvelu- tai pysäköintiyhtiön kautta, jolloin alueen taloyhtiöt rahoittavat yhteiskerho-

tilojen ylläpitoa. Näitä on syntynyt muun muassa Arabianrantaan, Jätkäsaareen, Pikku Huopalahteen, Viikkiin ja Vuosaareen.

Asukkaat ryhtyivät perustamaan 1990-laman yhteydessä ja sen jälkeen tyhjiksi jääneisiin liiketiloihin asukastiloja. Tiloja operoivat järjestöt rahoittivat toimintaansa erilaisten hankkeiden ja kaupungin avustusten kautta. Näiden toimintamallit ja palvelut ovat hyvin vaihtelevia alueiden tarpeista riippuen vaihdellen harrastustiloista, työttömien toimintaan sekä lapsille ja nuorille suunnattuun toimintaan. Alun perin asukastalolla tarkoitettiin asukkaiden itsensä ylläpitämää asukastilaa. Nimi tuli asukastaloverkostosta, jolla pyrittiin 1990-luvun puolessa välissä lisäämään eri tiloja hallinnoivien toimijoiden tiedonvaihtoa.

Kaupunki sosiaalivirasto ryhtyi myös perustamaan asukastaloja 2000-luvulla eri puolille Helsinkiin tavoitteena edistää erityisryhmien hyvinvointia. Näitä on tällä hetkellä yhdeksän kappaletta.

Kaupunginkanslia avustaa järjestöjen ylläpitämiä tiloja yleisellä asukasosallisuuden yleis- ja toiminta-avustuksilla yhteensä noin miljoonalla eurolla. Rahaa myönnetään tilojen ylläpitoon ja vuokriin sekä palkkakustannuksiin. Avustettavana on noin 30 asukastilaa.

Myönnettyjä avustuksia vastaan kaupunki pyytää vuosittain selvitykset järjestöiltä avustusrahojen käytöstä. Selvitysten kysymyksiä ja analysointia kehittämällä on mahdollista tunnistaa hyviä, levitettäviä käytäntöjä.

Keskimäärin palkkakustannukset ovat menoista noin 70 %, tilakustannukset 20 % ja muut kustannukset alle 10 %. Yhteiskerhotiloissa tilakustannusten osuus putoaa pois, koska taloyhtiöt rahoittavat tilakustannuksia vastikkeittensa kautta. Joissakin kohteissa palvelut tuotetaan vapaaehtoisvoimin tai työllistetyillä henkilöillä, jolloin avustuksen tarve on vastaavasti pienempi.

Järjestöjen tiloihin liittyvät riskit kasvavat tilojen koon ja kustannusten myötä. Tällöin olisi perusteltua pohtia suosituksia avustettavien asukastilojen enimmäiskoolle ja kustannusrasitteelle. Asukastilojen asiakaskontaktien yksikkökustannukset vaihtelevat suuresti riippuen toiminnan kustannusrakenteesta.

Kaupunki hankkii palvelujen tuottamista varten tiloja kaupungin suoraan omistukseen, osakemuotoisesti tai vuokraamalla. Kaupunki luopuu toimitilastrategiansa mukaisesti niistä rakennuksista ja tiloista, joita se itse tarvitse palvelutoiminnassaan. Tiloista luopuminen on tapahtunut yleensä tarjouskilpailun kautta. Joissakin tapauksissa on käytetty arviokirjaa myytävän kohteen hinnan määrittelyssä, jos kohde on ollut perusteltua myydä siinä toimivalle organisaatiolle.

Parhailaan käynnissä oleva sote-muutoksessa joudutaan tarkastelemaan myös sosiaali- ja terveystoimialan niitä toimintoja, joita sote-muutos ei koske. Näitä toimintoja tarkastellaan erikseen käsitteen ”hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut” alla. Uusi sote-hallinto käynnistyy 1.1.2023.

Aloitteessa on nostettu esille Asukastalo Ankkurin tila (Paasivaarankatu 6), jossa on yhdistykselle vuokrattu tilaa 485 m². Rakennuksen omistaa Helsingin kaupunki. Tiloissa on aiemmin toiminut nuorisotoimi. Tällä hetkellä rakennuksessa on tyhjänä 385 m².

Toisena kohteena on aloitteessa mainittu Kaksoisvahtituvan rakennus, joka kuuluu Pitäjänmäen asemanalueen suojeltuun rakennusryhmään. Maa-alue ja rakennukset ovat pääosin Spoki Oy:n omistuksessa. Kaksoisvahtituvan rakennuksen kerrosala 130 m² ja asuinhuoneistoala 90 m². Puurakenteinen rakennus on valmistunut 1900-luvun alussa ja vaatii kunnostusta. Alueella on vireillä asemakaavan muutosehdotus, jossa on osoitettu asuntokerrosalaa yhteensä noin 23 000 k-m². Kaksoisvahtituvan rakennukselle muodostetaan kaavamuutoksessa oma tontti. Se on merkitty kuulumaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeseen (AL/s), joka on kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti, kulttuurihistoriallisesti tai puistohistoriallisesti arvokas. Tontille saa sijoittaa monitoimikäyttötiloja ym. rakennuksien suojelutavoitteita tukevaa toimintaa.

Kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupungin ollessa mukana hankkimassa tiloja asukkaiden ja järjestöjen käyttöön on syytä tarkastella vaihtoehtoisia ratkaisuja toteuttaa tarve ja vertailla näiden sopivuutta asukaskäyttöön tilojen saavutettavuuden, esteettömyyden, toiminnallisuuden ja taloudellisuuden näkökulmista. Tilaratkaisun arvioinnin yhteydessä on myös selvitettävä tiloja operoivan toimijan riskit ja avustustarve sisältäen toiminnan palkoista ja tiloista aiheutuvat kustannukset.

Lisäksi on syytä kehittää vuosittaista avustuksen saajien raportointitietojen analysointitapaa, jotta ns. asukastalojen parhaat käytännöt saadaan levitykseen ja käyttöön asukastalotoimintaa kehitettäessä yhdessä kaupungin ja asukkaiden kanssa.

Lautakunta esitti, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydes-

sä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esittää, että kaupunginhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistusjaosto teettää laajemman selvityksen ja linjaa asukastilojen tarpeesta ja kattavuudesta, asukkaiden ja kaupungin toimintojen yhteensovittamisesta sekä toiminnan koordinoinnin organisoinnista kaupunkiorganisaatiossa Sote-uudistuksen tullessa voimaan. Selvitys ja linjaukset tehdään hyvissä ajoin samassa yhteydessä, kun muuta Sote-uudistuksen ulkopuolelle jäävää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelujen organisointia ratkaistaan.

Tämä esitys korvaa lausunnossa kappaleen 16.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

14.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 21.09.2021 § 150

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Valtuutettu Tuomas Rantanen ehdottaa valtuustoaloitteessaan, että kaupunki laatii sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämiä asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten asukastalojen toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja sekä yksityisten toimijoiden tuottamia palveluita. Samalla ehdotetaan arvioitavan, miten asukastalot ovat saavu-

tettävissä eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja. Piloteiksi aloitteessa nostetaan Asukastalo Ankkuri ja Pitäjänmäkeen ehdotettu asukastalo.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua. Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että asukastaloja ja -tiloja on aloitteen mukaisesti tärkeää kehittää kohti monialaista ja sektorirajat ylittävää yhteistyötä. Asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuteen kuuluu kuitenkin laaja joukko erilaisia toimijoita. Kuten aloitteessa todetaan, kaupungin ylläpitämien asukastalojen lisäksi on asukastiloja, joiden toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt ja jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitetuista määrärahoista. Toiminnan lähtökohdat ja resurssit ovat siis eri toimintamuodoissa erilaiset.

Kaupungin ylläpitämän asukastalotoiminnan järjestämistä selvitetään parhaillaan yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken osana sote-uudistuksen valmistelua. Selvityksen tavoitteena on löytää kestävä malli asukastalotoiminnan sekä joidenkin muiden kolmannen sektorin rajapinnoilla olevien toimintojen järjestämiseen sote-uudistuksen jälkeen. Selvitys koskee myös mm. järjestöyhteistyötä sekä sosiaali- ja terveystoimialan järjestöavustuksia. Kaupungin asukastalotoiminnan tuleva kehittäminen on hyvä yhdistää sote-uudistuksen toimeenpanoon liittyviin uudistuksiin.

Kaupungin avustuksia saavien eli järjestöjen ylläpitämien asukastalojen ja -tilojen kokonaisuuden kehittäminen ja arvioiminen tulee tehdä yhteistyössä asukastiloja ylläpitävien toimijoiden kanssa, sillä kaupunki ei lähtökohtaisesti voi koordinoita tai ohjata kolmannen sektorin ylläpitämää toimintaa. Kaupungin avustamien asukastilojen kokonaisuuden kehittäminen on hyvä kytkeä kaupungin ylläpitämien asukastalojen kehittämiseen kuitenkin kaupungin ja järjestöjen ylläpitämien tilojen ominaispiirteet huomioiden. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta korostaa, että järjestövetoiset asukastilat syntyvät alueen asukkaiden aloitteesta ja tarpeesta ja niillä tulee olla mahdollisuus järjestää toiminta parhaaksi näkemällään tavalla. Kaupungin alueet ovat erilaisia ja eri alueiden asukkailla on erilaisia tarpeita, mikä tulee ottaa huomioon kehittämässä. Toiminta on lisäksi pääsääntöisesti vapaaehtoistyöhön pohjautuvaa. Sekä kaupungin että järjestöjen ylläpitämien asukastilojen toiminnan keskiössä ovat osallisuus ja vertaistoiminta.

08.12.2021

Kuten aloitteessa todetaan, monitahoinen toiminta lisää kansalaisten kohtaamista, hyödyntää tiloja tehokkaasti ja se voi myös vähentää toimijoiden tiloista maksaman vuokran osuutta. Molempien kokonaisuuksien kehittämisessä on myös tärkeää ottaa huomioon kunkin alueen tarpeet ja ominaispiirteet sekä muu palveluverkko.

Käsittely

21.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Shawn Huff: Poistetaan kolmannesta kappaleesta ensimmäisestä lauseesta alku.

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei kannata erillistä kehittämissohjelmaa tai selvitystä asukastaloista vaan"

Uusi lause:

"Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta näkee, että asukastalokokonaisuutta tulee selvittää ensisijaisesti osana sote-uudistuksen valmistelua."

muotoillaan kolmannen kappaleen viimeinen lause uudelleen

"Lautakunta suosittelee, että asukastalotoimintaa kehitetään toimijakentän kanssa."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Shawn Huffin vastaehdotuksen yksimielisesti.

07.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Outi Sivonen, projektiasiantuntija, puhelin: 310 36887
outi.sivonen(a)hel.fi

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 169

HEL 2021-005020 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Rantasen ja 21 muun valtuutetun asukastalojen kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että kaupunki laatii sekä kaupungin omia että järjestöjen asukastaloja koskevan kehitysohjelman, jossa selvitetään, miten niiden toimintaa voitaisiin vahvistaa yhdistämällä erilaisia kaupungin omia ja järjestöjen tuottamia toimintoja ja jopa yksityisten tahojen tuottamia palveluita. Samalla siinä arvioitaisiin, miten asukastalot ovat saavutettavissa eri kaupunginosissa ja onko tässä korjattavia aukkoja.

Aloitteessa on kuvattu kaupungin asukastalojen rinnalla toimivia noin 50:tä asukastilaa ja Herttoniemenrannassa sijaitsevaa tilaa, Asukastalo Ankkuria, sekä Pitäjänmäellä sijaitsevaa mahdollista asukastilaa Kaksoisvahtitupa-rakennusta, pilotteina asukastilojen kehittämiseksi. Kuten aloitteessa todetaan, asukastiloissa toiminnasta vastaavat pääosin asukasjärjestöt, jotka saavat yleensä toimintaansa tukea asukasosallisuuteen tarkoitetuista määrärahoista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa tunnistetaan hyvin nykyisten asukastilojen mahdollisuudet ja haavoittuvuudet: järjestöavustusten suuntaaminen oikeille toimijoille ja tahoille, erilaisten toimijoiden ylläpitämien asukastilojen toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja tasapuolisen asuinalueiden alueellinen kehittäminen kuntalaisten osallisuuden lisäämisen näkökulmasta. On tärkeää, että asukastalot ja -tilat Helsingissä suunnitellaan pitkällä aikajänteellä. Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa vielä tällä hetkellä kaupunkivetoisista asukastaloista. Muista asukastiloista vastaavat järjestöt ja vapaaehtoiset.

Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Asukastilat Helsingin kaupungissa

Helsingissä on noin 50 järjestövetoista asukastilaa sekä niin sanottua kylmätilaa, joissa toiminta toteutetaan ilman työsuhteessa olevaa koordinoivaa henkilökuntaa. Järjestövetoisissa asukastiloissa kerätään usein osallistumismaksuja ja materiaalikuluja toiminnan kattamiseksi. Niin sanotuilla kylmäasemilla toiminnan järjestäminen perustuu kuntalaisten

ja alueen asukkaiden omaehtoiseen toimintaan. Kaupungin osuus toiminnan tukemiseen on lähinnä tilojen tarjoaminen ja/tai järjestöavustusten myöntäminen tilakustannuksiin, toimintaan ja tapahtumien järjestämiseen.

Järjestöjen toiminta tiloissa perustuu lähes poikkeuksetta vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoistyö täydentää parhaimmillaan palveluja, joihin kaupungin henkilöstöresurssit eivät riitä. Vapaaehtoistyön koordinoimien haasteina ovat erilaisten toimijoiden ja erilaisista lähtökohdista toimivien järjestöjen, yhdistysten ja ryhmittymien systemaattinen ja pitkäjänteinen kehittäminen, koska erilaisia järjestötoimijoita on paljon. Lisäksi jatkuva uusien vapaaehtoisten toimijoiden saaminen, vapaaehtoisten motivointi ja toimintaan sitouttaminen tuovat omat haasteensa kehittämiseksi ja koordinoimiseksi.

Sosiaali- ja terveystalokunta toteaa, että aloitteessa ehdotettu kaupunkitasoinen uusi koordinointi ja synergiset toimintamallit asukastilojen tilankäytön tehostamiseksi voisivat edistää asukastilojen käytön jatkuvuutta, laajentaa osallisuusverkostoja ja tuoda mahdollisia uusia toimijoita mukaan aktiiviseen asukastalotoimintaan, esimerkiksi kahvilatoimintaan.

Asukastalot sosiaali- ja terveystoimialalla

Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa yhdeksän asukastalon toiminnasta. Asukastalot sijaitsevat Etelä-, Pohjois- ja Itä-Helsingissä. Länsi-Helsingin asukastalolle ollaan etsimässä soveltuvia, saavutettavia ja esteettömiä tiloja yhdessä yhdyskuntatyön ja sosiaali- ja terveystoimialan tilapalvelujen sekä kaupunkiympäristön tilat-yksikön toimesta.

Sosiaali- ja terveystoimialan omissa asukastaloissa on palkattuna yksi vakituinen työntekijä, koordinaattori, ohjaamassa toimintaa ja opastamassa asukastalojen kävijöitä. Pääosin toiminta perustuu tämän lisäksi työllistettyjen, oppisopimuskoulutuksessa olevien sekä vapaaehtoisten työpanokseen vakituisten henkilökunnan ohjaamana (noin 5–12 henkilöä kerrallaan). Koska kussakin talossa on vain yksi vakituinen työntekijä kulloinkin tarjolla olevien työllistettävien määrä vaihdellessa, on talojen toiminta haavoittuvaista. Asukastalot toimivat talopareina niin, että sijaistuksia ja resursseja voidaan jakaa isoilta taloilta pienemmille asukastaloille toiminnan turvaamiseksi aina kun mahdollista. Toimitilakustannukset maksetaan sosiaali- ja terveystoimialan kustannuksista. Ylläpidosta vastaa kaupunkiympäristön toimialan isännöinti.

Asukastalojen toiminnan tavoitteena on lisätä kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia. Strategisina tavoitteina on muun muassa tavoittaa eri-ikäisiä ja -taustaisia kävijäryhmiä, vahvistaa julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyötä ja tukea haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä

(muun muassa kasvomaskien jako kuntalaisille, digituki ja hävikkiruoan jakaminen tai hävikkiruokailun järjestäminen) sekä mahdollistaa helsinkiläisten osallistumismahdollisuuksia ja -muotoja. Asukastalot toimivat kaupunkilaisten yhteisinä olohuoneina sekä tapahtuma- ja harrastuspaikkoina. Asukastaloihin jalkautuu työntekijöitä ja asiantuntijoita eri palveluista, kuten yhdyskuntatyöstä ja aikuissosiaalityöstä sekä seurakunnista. Asukastalotoiminnan nähdään vahvistavan hyvinvointia vähentämällä yksinäisyyttä, tuomalla rytmiä ja mielekästä tekemistä arkeen sekä avaamalla mahdollisuuksia toimia oman asuinalueensa ja luonnon hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimialan ylläpitämät asukastalot toimivat matalan kynnyksen periaatteella ja aktivoivat eri asuinalueiden asukkaita osallistumaan yhteiseen päivä- ja retkitoimintaan. Toimintaa toteutetaan yhteistyössä asukkaiden, vapaaehtoisten ja muiden toimijoiden kanssa turvallisen tilan periaatteiden mukaisesti. Tilat ovat päihtettämiä ja savuttomia. Toiminta on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumatonta sekä pääsääntöisesti maksutonta.

Iltaisin ja viikonloppuisin asukastalojen tilat ovat vuokrakäytössä yleishyödyllisille toimijoille esim. kuoro- ja liikuntaryhmät, harrasterkerhot ja vertaistukiryhmät. Myös kuntalaisilla on mahdollisuus vuokrata edulliseen hintaan asukastalojen tiloja esimerkiksi omiin juhliinsa.

Tavoitteena tulevaisuudessa on lisätä järjestöyhteistyötä, jotta voidaan laajentaa asukastalojen aukioloaikoja sekä vastata nykyistä paremmin alueellisiin tarpeisiin. Alustavasti on jo löytynyt kaksi järjestötoimijaa, jotka voisivat tuottaa kahvilatoimintaa ja avointa olohuonetta lauantaisin. Lisäksi kahdessa asukastalossa tullaan kokeilemaa ilta-aukioloa syksyllä.

Yhdeksän talon kokemusten perusteella on havaittu, että järjestöjen mahdollisuus sitoutua asukastalojen toimintaan vaihtelee erityisesti sen perusteella, onko heidän toiminnassaan palkattua vakituista ammattilaisia henkilökuntaa vai ainoastaan vapaaehtoisia. Järjestöavustuksella voitaisiin edistää nykyistä vahvemmin järjestöjen halukkuutta tehdä yhteistyötä myös kaupunkivetoisten asukastalojen kanssa.

Asukastalotoiminnassa tarvitaan terveet ja toimivat tilat. Asukastaloille tullevat eri-ikäiset kuntalaiset viihtymään ja viettämään säännöllisesti aikaa päivittäin. Toiminta asettaa tiloille erityisvaatimuksia esimerkiksi keittiö- ja olohuonetoiminnan sekä yksilöllisen digiohjauksen mahdollistamiseksi. Henkilökunnalle tulee voida osoittaa toimivat taustatilat. Tilojen tulee olla esteettömät, alueellisesti saavutettavat sekä riittävän suuret erilaisten toiminnallisten ryhmien toteuttamiseksi. Lisäksi tiloissa tulee olla hyvät ja varmat tietoliikenneyhteydet.

Hyvinvointialueratkaisun ollessa ajankohtainen on käyty alustavia neuvotteluja kaupunkivetoisen asukastalotoiminnan asemoitumisesta joko edelleen sosiaali- ja terveystoimialalle, kuten nykyisin, tai kaupungin toiselle toimialalle, kuten kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluihin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat tottuneet järjestämään samankaltaista osallistavaa ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveystoimiala ei suunnittele uusien alueellisen asukastalojen perustamista sen jälkeen kun Länsi-Helsingin asukastalolle on löytynyt soveltuvat tilat.

Yksi haaste asukastalotyön kehittämisessä sosiaali- ja terveystoimessa on muiden palvelujen lakisääteisyys suhteessa asukastalotoiminnan erilaiseen luonteeseen asukkaita osallistavana. Asukastaloilla on voitu koronatilanteessa toteuttaa haavoittuvien ryhmien palveluja, kuten kasvomaski- ja ruokajakoa, sekä ajanvarauksellista digineuvontaa asioiden hoitamiseen ja digitaalisten palvelujen hyödyntämiseen.

Aloitteessa ehdotettiin kaupunkitasoista kehittämisohjelmaa, jossa vahvistetaan eri toimijoita asukastiloissa ja asukastaloissa sekä varmistetaan asukastilojen ja -talojen hyvä kattavuus ja saatavuus asukkaille. Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa, että on tärkeä erottaa sosiaali- ja terveystoimen asukastalojen operatiivinen johtaminen esitetystä kaupunkitasoisesta koordinaatiosta. Jos kehittämisohjelman laatimiseen päädyttäisiin, sen koordinoitavuuteen pitää kuitenkin olla kaupunkitasoisena - vaikkakin toimialojen yhteiskehittämisenä - jotta sillä saataisiin lisäarvoa erilaisille asukastoiminnoille vahvemman toimintaverkoston avulla kuntalaisten hyödyksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asukastalotoiminnassa vahvistetaan ja mahdollistetaan eri-ikäisen ja -taustaisten kaupunkilaisten osallisuutta ja hyvinvointia sekä maksuttomia osallistumismahdollisuuksia. Toiminta perustuu kumppanuuteen vapaaehtoisten, julkisten, järjestö- ja yksityisten toimijoiden kanssa. Lisäksi tuetaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä, esimerkkeinä digituki, hävikkiruoka ja korona-aikainen kasvomaskien jako. Asukastalotoiminnalla on työllistävä vaikutus."

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Lautakunta toteaa, että kaupunki-

08.12.2021

vetoisten asukastalojen siirtämistä pois sosiaali- ja terveystoimialan alaisuudesta on hyvä selvittää ennen hyvinvointialueiden perustamista. Lautakunta suosittelee, että asukastalojen asemaa ja eri toimijoiden välistä yhteistyötä pohtimaan perustetaan työryhmä kaupunginkanslian alaisuuteen. Työryhmässä tulisi olla kaupungin eri hallinnonalojen (erityisesti Sote ja Kuva) sekä järjestöjen ja mahdollisten yksityisten tahojen edustus. Työryhmän tulee luoda keinoja vahvistaa kaupungin omien ja järjestöjen ylläpitämien asukastalojen välistä koordinaatiota. Lautakunta pitää myös tärkeänä, että hyvinvointialueiden muodostamisen jälkeenkin asukastaloissa toteutetaan monipuolisesti matalan kynnyksen sosiaali- ja terveystalvueluita, kuten etsivää sosiaalityötä.

Kannattaja: jäsen Minna Lindgren

Vastaehdotus 2:

Jäsen Pentti Arajärvi: Lisätään lausuntoon uusi kappale ennen otsikkoa "Asukastilat Helsingin kaupungissa": Asukastalojen toiminta painottuu kaupungin ja varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta terveyttä ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyttyä tämä toiminta kuuluu julkisen vallan osalta ensisijaisesti kunnille. Helsingissä on luontevaa, että asukastalot kuuluvat kunnan varsinaiseen toimintaan eikä hyvinvointialueita vastaavaan toimintaan. Lautakunta esittää, että asukastalotoiminta selvitetään kokonaisuudessaan tästä lähtökohdasta ottaen huomioon kaupungin toimialojen tehtävät terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä sekä käyttäjien asema ja tarpeet.

Kannattaja: jäsen Sinikka Vepsä

Sosiaali- ja terveystalvuelukunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

Jäsen Kati Juvan vastaehdotus ja jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus olivat toisilleen vastakkaiset. Niiden osalta äänestettiin ensin siitä, kummasta äänestetään esittelijän ehdotusta vastaan.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 4

Samuel Adouchief, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija

08.12.2021

Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Jäsen Pentti Arajärven vastaehdotus voitti jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 4, joten siitä äänestettiin seuraavaksi esittelijän ehdotusta vastaan.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Pentti Arajärvi)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Pentti Arajärven vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

17.08.2021 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
leena.luhtasela(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Kati Hynninen, toimitila-asiantuntija, puhelin: 310 46701
kati.hynninen(a)hel.fi

§ 397

Den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen om ökning av mängden köttätter och mjölkprodukter inom utbildningstjänsterna och äldreomsorgen

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Juhani Strandén väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, risk management expert, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Juhani Strandén och 14 övriga ledamöter föreslår i sin motion (5.5.2021) att ökningen av andelen vegetarisk mat i skolor och daghem har orsakat irritation och missnöje bland barnen. Det konstateras också i motionen att barn blir frustrerade och är hungriga när de kommer hem och att en tillräcklig och mångsidig kost är viktig med tanke på de ungas inlärningsresultat. I motionen konstateras det att vitamin B12 är livsviktig för nervsystemet och hjärnan, att människor får den från animaliska produkter och att framförallt äldre och veganer lider av brist på vitamin B12. Dessutom konstateras det i motionen att endast 1 % av finländarna följer en vegansk diet. Inlärningsresultaten och koncentrationen på undervisningen har försvagats. Enligt motionen har mängden kött- och kycklingätter minskats för mycket, och även äldreomsorgen har fått respons på minskningen av mjölk och mjölkprodukter. I motionen föreslås det att staden ska öka andelen av och kvaliteten på köttätter i småbarnspedagogiken och i grundskolorna samt in-

om äldreomsorgen. Dessutom föreslås det att mjölk ska vara tillgänglig vid alla måltider.

Fostrans- och utbildningssektorn konstaterar i sitt utlåtande bland annat att planeringen av matlistor för skolorna och småbarnspedagogiken styrs av näringsrekommendationer (Mat ger hälsa (Statens näringsdelegation 2014), Vi äter och lär tillsammans - rekommendationer för skolbispisningen (2017) och Mat ger hälsa och glädje - rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken (2018)). De ger riktlinjer för planeringen av en näringsrik och mångsidig kost i daghem och skolor för alla barn och skolelever. Maten som erbjuds ska stämma överens med näringsrekommendationerna. Motionen om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter, som fullmäktige godkände, har inom ramarna för de här näringsrekommendationerna drivits framåt genom en åtgärd (95 Andelen klimatvänlig mat i matlistor höjs) i handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035. De ändringar som har gjorts för att minska andelen kött under två år har varit mycket måttliga. Under den tiden har endast två rätter med rött kött tagits bort från den cirkulerande basmenyn som omfattar sex veckor. Inom sektorn har det inte upptäckts att vegetarisk mat skulle orsaka irritation eller missnöje hos barn såsom det konstateras i motionen. Man strävar efter att önskemål om maträtter som kommer fram i kundundersökningar och enkäter samt via olika kanaler beaktas när menyn planeras, inom ramarna för näringsrekommendationerna. Ett centralt mål är att maten är god. Syftet är att allt fler elever äter skolmat varje dag.

Social- och hälsovårdssektorn konstaterar i sitt utlåtande bland annat att maten är en central del av äldreomsorgen och att sektorn har förbundit sig till att följa de nationella näringsrekommendationerna som utarbetas av statens näringsdelegation. En blandad kost i enlighet med näringsrekommendationerna innehåller rikligt med vitamin B12. Även vid social- och hälsovårdssektorns matservice främjas en ökning av andelen klimatvänliga rätter på menyerna i enlighet med handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 (åtgärd 95) i samarbete med tjänsteproducenterna. Som en del av åtgärden 95 främjas även målet om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter på det sättet att de näringsmässiga behoven hos kunderna vid stadens service möts. Maten som serveras till äldre kunder inom social- och hälsovårdssektorn är mångsidig blandkost, vilken garanterar en god näring för de äldre, och sektorn anser inte att andelen mjölk- och köttprodukter bör ökas i måltidstjänsterna för äldre.

Direktionen för affärsverket Servicecentralen konstaterar i sitt utlåtande bland annat att affärsverket fungerar i samarbete med Helsingfors stads fostrans- och utbildningssektor samt social- och hälsovårdssektor så att sektorn som beställare definierar riktlinjerna enligt vilka Service-

08.12.2021

centralen som producent producerar tjänster. Matutbudet utvecklas i samarbete med beaktande av ansvarighetsperspektiven och måltids- och näringsrekommendationerna som fastställts för olika kundgrupper.

Stadsstyrelsen konstaterar att planeringen och organiseringen av måltider inom skolorna och småbarnspedagogiken samt äldreomsorgen styrs av näringsrekommendationer som utarbetas av näringsexperter. Maten som erbjuds vid stadens tjänster ska följa de här näringsrekommendationerna. Stadsstyrelsen konstaterar att det på basis av fostrans- och utbildningssektorns, social- och hälsovårdssektorns samt affärsverket Servicecentralens utlåtanden inte är motiverat att öka andelen köttretter och mjölkprodukter inom utbildningen eller äldreomsorgen. Dessutom konstaterar stadsstyrelsen att fostrans- och utbildningssektorn, social- och hälsovårdssektorn samt affärsverket Servicecentralen, inom ramarna av näringsrekommendationerna, har drivit framåt motionen om en halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter, som fullmäktige godkände, genom åtgärd (95 Andelen klimatvänlig mat i matlistor höjs) i handlingsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, risk management expert, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Juha Strandén valtuustoaloite

Bilagematerial

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite
2 Vastaus Atte Harjanteen valtuustoaloitteeseen: HEL 2018-006850_Valtuutettu_Atte_Harjanteen_aloite_liha-_ja_maitot

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Stadskansliet
Fostrans- och utbildningssektorn
Social- och hälsovårdssektorn
Affärsverket Servicecentralen

08.12.2021

Ärende/15

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 365

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, risk management expert, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 818

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Juhani Strandénin aloitteen loppuun käsitellyksi.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, riskienhallinnan asiantuntija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 1.7.2021

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Viite: Valtuutettu Juhani Strandén ehdotti aloitteessaan, että kouluissa ja vanhustenpalveluissa tulisi lisätä liharuokien ja maitotaloustuotteiden tarjontaa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa Juhani Strandénin aloitteeseen seuraavan sisältöisen lausunnon:

Koulu- ja varhaiskasvatuksen ruokailun suunnittelua ohjaa ravitsemussuositukset (Terveyttä ruoasta (VRN 2014), Syödään ja opitaan yhdessä – kouluruokailusuositus (VRN 2017)) ja Terveyttä ja iloa ruoasta - varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018). Ne antavat suuntaviivat ravitsevan ja monipuolisen varhaiskasvatuksen- ja kouluruoan suunnitteluun kaikille lapsille ja koululaisille. Tarjottavan ruoan tulee olla ravitsemussuositusten mukaista. Varhaiskasvatuksessa kokopäivähoidossa olevan lapsen aterioiden tulee kattaa 2/3 päivän ravitsemuksesta ja koululaisilla ja opiskelijoilla 1/3 päivän ravitsemuksesta.

Kouluissa on päivittäin tarjolla kaksi vapaasti valittavaa ateriavaihtoehtoa, joista neljäkertaa viikossa toinen sisältää liha-, kala-, tai siipikarjatuotetta ja toinen on kasvisruoka. Kasvisruoka on ollut vaihtoehtona liha-, kala- tai siipikarjaruoan rinnalla syyslukukaudesta 2007 lähtien. Lisäksi vuodesta 2011 alkaen kouluissa on ollut kerran viikossa kasvisruokapäivä, jolloin lounaalla on tarjolla kaksi kasvisruokaa lisäkkeineen. Kasvisruoissa käytetään vaihtelevasti erilaisia proteiinipitoisia kasvisraaka-aineita. Tarjottava kasvisruoka on lakto-ovo-vegetaarinenruoka, joka sisältää kasvipiperäisten raaka-aineiden lisäksi maitotaloustuotteita ja kanamunaa. Täysin vegaaniruoka on saatavilla erikseen pyydettyinä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla emme ole havainneet, että erityisesti kasvisruoka aiheuttaisi lasten ja nuorten keskuudessa ärtymystä ja pahoinvointia kuten aloitteessa todettiin. Viime vuosi on ollut lapsille ja nuorille kaikin osin haasteellinen. Täysin vegaaniruokavaliota käyttävien lapsien ja nuorten ravitsemuksesta on vielä hyvin vähän tutkittua tietoa. Tammikuussa 2021 julkaistussa Helsingin yliopiston lapsille tehdyssä vegaanitutkimuksessa (Miras-hanke) saatiin viitteitä alenevasta A- ja D-vitamiinitasosta. Tutkimukselle on saatu jatkorahoitus ja sen avulla pyritään saamaan lisää tietoa täysin vegaaniruokavaliota noudattavien lasten ravitsemuksesta. Kouluissa ja päiväkodeissa kaikille tarjottava kasvisruoka on lakto-ovo-vegetaarinen, jonka kohdalla näiden vitamiinien saanti on turvattu.

Kaupungin valtuuston hyväksymää liha- ja maitotaloustuotteiden puolittamisen aloitetta olemme ravitsemussuosituksien puitteissa vieneet eteenpäin Hiilineutraali Helsinki 2035 toimenpideohjelman toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoihin) kautta. Kahden vuoden aikana tehdyt muutokset lihan vähentämiseksi ovat olleet hyvin maltillisia. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on vähennetty tänä aikana vain kaksi kuuden viikon kiertävältä listalta. Toinen korvattiin kalaruoalla ja toiseksi muutokseksi valittiin lapsille ja oppilaille mieluisat kasvisruoat; kasvissosekeitto ja puuro. Leikkeleiden ja juustojen rinnal-

le on tuotu vaihtoehdoksi kasvisleivitteitä. Ruokajuomana maitoa on ollut ja on jatkossakin vapaasti saatavilla kaikille kaikilla aterioilla. Kau-
rajuoman tarjoilu on Oma Stadi-hankeen kautta tullut määrä- aikainen
kokeilu ja juomaa on ollut kaikille vapaasti saatavilla.

Asiakastyytyväisyys- ja toiveruokakyselyistä sekä eri kanavien kautta
saaduista palautteista esiin nousseet ruokalajitoiveet pyritään huomio-
imaan ruokalistasuunnittelussa ravitsemussuositusten puitteissa. Nii-
den pohjalta kehitämme ruokalistaa ja reseptejä lapsille ja oppilaille mi-
eleiseen suuntaan ja samalla edistämme kaupungin asettamia tavoittei-
ta toimenpideohjelman toteuttamiseksi. Keskeisenä tavoitteena on ruo-
an maittavuus. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tavoitteena on,
että yhä useampi oppilas söisi kouluruoan joka päivä.

Lausunnon tausta

Kaupunginkanslia on pyytänyt 3.9.2021 mennessä kasvatuksen ja kou-
lutuksen toimialalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Juhani Strandénin
ja 14 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään liharuokien
ja maitotaloustuotteiden määrän lisäämistä. Lausuntoa on pyydetty
myös sosiaali- ja terveystoimialalta sekä Helsingin kaupungin palvelu-
keskus –liikelaitokselta.

Lisätiedot

Kari Salovaara, hankintapäällikkö, puhelin: 310 43033
kari.salovaara(a)hel.fi

Sirpa Jalovaara, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43246
sirpa.jalovaara(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 30.6.2021

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Aloitteessa vaaditaan kaupunkia jatkossa lisäämään maito- ja liharuo-
kien määrää kaupungin vanhus-, varhaiskasvatuksen ja perusopetuk-
sen toiminnassa lasten, nuorten ja vanhusten ravitsemuksellisiin tar-
peisiin vedoten.

Ruoka on keskeinen osa ikääntyneiden hoitoa. Sosiaali- ja terveystoi-
miala on sitoutunut noudattamaan kansallisia valtion ravitsemusneuvot-
telukunnan laatimia ravitsemussuosituksia. Ravitsemussuositusten
mukainen sekaruokavalio sisältää runsaasti B12-vitamiinia, josta ihmi-
nen tarvitsee vain pienen osan. Ikääntyneillä B12-vitamiinin puutos
johtuu yleensä ravinnon heikentyneestä imeytymisestä tai yksipuolises-
ta kasviruokavaliosta.

08.12.2021

Sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluissa edistetään Hiilineutraali Helsinki (HNN) 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti ilmastoystävällisten ruokien lisäämistä ruokalistoilta (toimenpide 95), yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Toimenpiteen 95 osana työstitetään myös lihan ja maidon puolittamistavoitetta niin, että kaupungin palveluiden asiakkaiden ravitsemukselliset tarpeet kohtaavat.

Sosiaali- ja terveystoimiala on edennyt maltillisesti HNN-toimenpiteen edellyttämien ruokalistamuutoksissa. Tärkeintä on turvata ikäihmisten riittävä ja monipuolinen ravinnon saanti sekä huomioida makumieltymykset ja ruokalistan vaihtelevuus. Ensimmäisenä tavoitteena on vähentää punaisen lihan määrää korvaamalla sitä siipikarjan lihalla ja kalalla. Ruokajuomana tarjottavan maidon tai maitotaloustuotteiden tarjoaminen pysyy ennallaan. Muutoksia ruokalistalle on tehty yhteistyössä Palvelukeskus Helsingin kanssa. Vaatimukset on huomioitu myös ruokapalveluja kilpailutettaessa.

Sosiaali- ja terveystoimialan ikääntyneille asiakkaille tarjottava ruoka on monipuolista sekaruokaa, joka turvaa ikääntyneiden hyvän ravitsemuksen. Sosiaali- ja terveystoimiala ei siten näe tarpeellisuutta lisätä nykyisestä maito- ja lihatuotteiden määrään ikääntyneiden ruokailussa.

Lisätiedot

Milla Härkönen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43118
milla.harkonen(a)hel.fi
Erja Turunen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 310 43030
erja.turunen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 10.06.2021 § 18

HEL 2021-005586 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatusta ja koulutusta –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa siten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokatarjontaa kehitetään yhteistyössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Hiilineutraali Helsinki 2035 –toimenpideohjelma

Sosiaali ja terveys -toimialan, kasvatus ja koulutus –toimialan sekä Palvelukeskus Helsingin yhteinen työryhmä, joka suunnittelee HiilineutraaliHelsinki 2035 toimenpideohjelmassa ruokapalveluille vastuutetun toimenpiteen (95 Ilmastoystävällisten ruokien lisääminen ruokalistoille) toteutumista, työstää lihan ja maidon kulutuksen puolittamista osana tätä laajempaa toimenpideohjelmaa. Kyseinen työryhmä on linjannut seuraavasti:

- kaikki ruokalistoilla tehtävät muutokset tehdään linjassa ravitsemussuosituksen kanssa
- lihan puolittaminen koskee ensisijaisesti punaista lihaa ja erityisesti naudanlihaa
- ei tehdä toimenpiteitä ruokajuomana tarjottavan maidon osalta (ravitsemussuositukset)
- kasvijuomien tarjoamista vaihtoehtoisena ruokajuomana edistetään mm. seuraavien toimenpiteiden kautta: Oma stadi -projekti, palvelukuvastan päivittäminen
- maitotaloustuotteiden kulutuksen puolittaminen suunnataan ruoanvalmistuksessa käytettävän maitotaloustuotteiden vähentämiseen
- juustoa ei tulla toistaiseksi korvaamaan kasviperäisillä juuston kaltaisilla tuotteilla (ravitsemussuositukset), vaan sen rinnalla on kasviperäisillä levitteitä esim. kikhernetahna

Asukas- ja potilasruokailu

Palvelukeskus Helsinki päätti yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa odottaa vuonna 2020 päivitettyjä ikääntyneiden ruokasuosituksia ennen mahdollisia toimenpiteitä (Vireyttä seniorivuosiin – Ikääntyneiden ruokasuositus, Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2020) . Suositusten ilmestyttyä olemme yhdessä toimialan kanssa linjanneet, että etenemme hyvin pienin askelin, jotta varmistamme asiakasryhmälle edelleen maistuvat ja terveystä tukevat ateriat. Viimeisimmässä ruokalistojen kehittämistyöryhmässä sovittiin muutamista pienistä muutoksista, kuten yhden naudanlihapohjaisen pääruoan vaihtamisesta sianliha- tai siipikarjapohjaiseen ruokaan, lihan osittaisesta korvaamisesta kasviksilla lihapadassa sekä kinkkuleikkeleen vaihtamisesta siipikarjapohjaiseen leikkeeseen. Tuttujen ikäväestölle maistuvien kasvisruokien osuutta lisätään hyvin maltillisesti. Juotavien maidon ja maitotaloustuotteiden tarjoaminen on pysynyt ennallaan. Näillä muutoksilla varmistetaan myös riittävä proteiinin määrä ja monipuolisuus aterioilla sekä pyritään ylläpitämään asukkaiden ja potilaiden toimintakykyä ja vireyttä ja estämään puutostilojen syntyä.

Päiväkoti- ja kouluruokailu

Olemme sopineet muutoksista yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Punaista lihaa sisältäviä ruokia on korvattu siipikarjalla, kalalla ja kasvisvaihtoehdoilla valtuustopäätöksen 25.9.2019 (diaarinro HEL 2018-006850) mukaisesti. Osa kasvisruoista sisältää edelleen maitoa ja kananmunaa, ja osa sopii myös vegaaniruokavaliota noudattaville. Kun ruokalistalle lisätään kasvisruokia, pyritään valitsemaan asiakastyytyväisyyskyselyjen pohjalta mieluisia kasvisruokia, kuten kasvispyörykät. Noudatamme näille ikäryhmille niille laadittuja ravitsemussuosituksia eli Syödään ja opitaan yhdessä koululaisille (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2017) ja Terveyttä ja iloa ruoasta varhaiskasvatukseen (Valtion ravitsemusneuvottelukunta 2018). Tärkeimpänä tavoitteena on kuitenkin ruoan maistuvuus, ja että se nautitaan päivittäin. Siksi ruokavaihtoehdot ovat vapaassa otossa, ja vegaaniruokaa on tarjolla niille, jotka ovat ilmoittautuneet. Etenkin yläkoulussa pyritään pitämään ruokailevien osuus yhtä korkeana kuin alakouluissa. Keräämme palautetta, osallistamme lapsia ja nuoria ruokalistan kehittelyyn ja siten listaa kehitetään jatkuvasti makumieltymyksiä ja terveellisiä, kestäviä vaihtoehtoja huomioiden.

Lisäksi Palvelukeskusliikelaitoksella on valmiudet panostaa kouluissa terveellisten ja maistuvien aamu- ja välipalojen tarjontaan, jotta energiataso pysyy korkeana aamusta pitkään koulupäivään tai jopa sen jälkeisiin harrastuksiin.

Juomanesteet

Kaikilla asiakkailla on edelleen vapaasti valittavana maitoa tai piimää ruokajuomaksi kaikilla aterioilla, eikä tähän ole edes suunnitteilla muutoksia. Kasvijuomia lisätään vähitellen vapaasti valittavaksi vaihtoehdoksi.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 398

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om utredning av en lokal valuta i Helsingfors

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Thomas Wallgren understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder olika sätt för hur Helsingfors stad kan följa med och delta i diskussionen om lokalvaluta.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

11 omröstningen

Ledamoten Thomas Wallgrens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Thomas Wallgrens hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 28

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Eve-liina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 25

Fatim Diarra, Juha Hakola, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Sanna-Leena Perunka, Mari Rantanen, Laura Rissanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

08.12.2021

Blanka: 31

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Nora Grotenfelt, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Kati Juva, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Otto Meri, Nina Kataariina Miettinen, Björn Månsson, Mia Nygård-Peltola, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 1
Harry Harkimo

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Thomas Wallgrens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, planerare, telefon: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att fullmäktige ska presenteras en utredning om möjligheterna att införa en egen valuta i Helsingfors, som främjar rättvisa, gemenskap, ansvarsfullt företagande och miljöansvar, antingen på stadens eget initiativ eller på annat sätt. I motionen föreslås även att man under beredningen för en offentlig dialog med forskare och medborgarorganisationer samt beaktar erfarenheter med lokala valutor från inhemska och utländska kommuner.

Allmänt om lokala valutor

En lokal valuta (även lokal myntenhet) är ett alternativ parallellt med den huvudsakliga valutan, och som är kopplad till ett visst geografiskt område. En lokala valuta (även parallell valuta) är en form av alternativ valuta. De senaste lokala valutasyttemen använder sig av blockkedjor. Blockkedjan är en spridd kontobok där säkrade data lagras i datorernas nätverk som så kallade block. Tidsbanker kan också betraktas som en form av lokal valuta, där den tid som används utgör valuta. Syftet med lokala valutor är ett mer jämlikt och hållbart samhälle. Det sägs att det erbjuder en möjlighet att demokratisera tjänster och organisationer, att stödja små och medelstora företag, att bekämpa ojämlikhet och utslagning och att ta upp miljökonsekvenserna. Systemen för lokal valuta är oftast ideella.

Staten och myndigheterna har ansetts spela en viktig roll när det gäller att skapa och utveckla alternativa valutor, till exempel genom att tillhandahålla tekniskt, ekonomiskt och lagligt stöd. De offentliga myndigheternas deltagande i den lokala valutan kan därför förstärka dess inverkan, men det finns risk för att de blir integrerade i den politiska verksamheten, vilket emellertid kan försvaga intresset för valutan.

Exempel på inhemska försök med alternativa valutor

Det har funnits inhemska försök med lokal valuta, varav de mest kända torde vara de i Toholampi och Sysmä. Försöket i Sysmä gjordes 2018 och man har diskuterat en fortsättning men tillsvidare har inget skett. I Sysmä kommuns experiment utvecklades Finlands första digitala lokala valuta, som fungerade med digitala QR-koder, som också kunde skrivas ut på papper. Som referens användes lokalvalutorna i Bristol och Lewes. I försöket deltog ca 30 lokala företag och det fanns valuta, "sysmä", till ett värde på ca 200 000 euro. Majoriteten av dessa är bidrag som kommunen betalat till föreningar och väglag.

Under projektet uppstod två nya företag i Sysmä, båda som följd av försöket. Detta sägs ha lett till en årlig ökning på 20 000 euro i kommunens samfundskatteintäkter. Under projektet uppstod inga nya arbetstillfällen som direkt kunde anses ha främjats av den lokala valutan. Enligt rapporten om försöket är det särskilt viktigt att man tar hänsyn till företagens och invånarnas åtagande att använda valutan, då man inför en sådan. För att en lokal valuta ska lyckas krävs engagerade användare och företag. Enligt rapporten om en lokal myntenhet i Sysmä lyckades man inte tillräckligt framgångsrikt att binda användare och företag till den lokala valutan. Under projektet konstaterades det att de resurser som tekniken kräver, det svåra systemet samt företagets ensidiga karaktär var utmanande.

Toholampi kommun grundade en lokal valuta 2008 och den är inte längre gångbar. "Toho" var en betalningsförbindelse på papper likt en sedel, som producerades och såldes av det kommunala bolaget för ekonomisk utveckling, Toholammin kehitys Oy. "Toho" var giltigt betalningsmedel i de företag som var med i systemet. "Toho" delades även ut som stipendier och pris i idrottstävlingar. Men efter den första ivern ebbade intresset för "Toho" ut.

Exempel på och erfarenheter av internationella lokala valutor

Globalt finns det tusentals olika typer av alternativa valutor. Brixton Pound, som grundades i Brixton 2009, är både en lokal valuta i sedelform och en elektronisk valuta som håller på att utvecklas i form av blockkedjor. Även om det finns ett stort antal företag som accepterar valutan, får de ändå relativt lite av den. Därför kan man säga att den inte har någon större ekonomisk påverkan. Brixton Pound har inte heller skapat nya företagsnätverk eller kortare produktionskedjor och har därför inte heller haft några ekologiska effekter. Det har dock konstaterats att valutan har en stark kulturell effekt som förstärker den lokala identiteten och sociala samhörigheten. Den har även ökat kännedomen om lokala företag och vilken nytta de erbjuder samt introducerat användarna till ett nytt sätt att tänka på pengar.

Bristol Pounds bedrift är främst den förstärkta lokala identiteten samt starkare sociala relationer. Det kan även ses som en metod för utbildning. Det har observerats att Bristol Pound främst används av utbildade personer med högre inkomster. Inga direkta ekonomiska eller ekologiska konsekvenser har konstaterats. Man håller också på att utveckla en enbart digital version av Bristol Pound.

Den schweiziska WIR-francen, som fungerar som kontovaluta mellan företag, har visat sig bidra till ekonomisk stabilitet i den statliga valutans fluktuationer och under recession. När den statliga valutan sinar kan invånarna använda WIR-franc. I Bayern i Tyskland finns Chiemgauer-pengar, som har hjälpt lokala företag bl.a. att återhämta sig från covid19-pandemin. Företag har också använt sig av Chiemgauers initiativ för solpaneler vilket har lett till positiva miljöeffekter. Man uppskattar också att Massachusetts BerkShire-valuta, som har över 400 användare, och Sardex, som fungerar på Sardinien, är framgångsrika lokala valutor. Sardex upplevs som ett pålitligt betalningsmedel med vilket företagaren garanterat får betalning. Den har ökat förtroendet mellan företagen och därigenom den sociala sammanhållningen. Det har även gett upphov till nya nätverk och hämtat nya kunder till företagen.

Lokal valuta i Helsingfors 2018

08.12.2021

Vid Aalto-universitetet utvecklades ett försök med lokalvaluta på basis av blockkedjor, som utgick från andelslaget Arvotakomo. Försöket ansökte om bidrag från Helsingfors stads innovationsfond, men det beviljades inte. Beslutet motiverades med att det var osäkert att skapa en ny näringsbas i projektet, eftersom den sökande inte närmare hade utrett företagets intresse för den lokala valutan och de praktiska målen för försöket inte har kartlagts. Enligt utvärderingen hade projektet främst utformats för att genomföra en teknisk lösning, och det finns hittills inga uppgifter om projektets finansiering efter finansieringen från innovationsfonden. Sedan dess har Arvotakomo försökt hitta en plats för försöket och diskuterat gemenskapsreglerna för de som deltar i försöket.

Arvotakomo organiserades som ett andelslag 2017, är icke-vinstdrivande och stödjer verksamhet som syftar till ekonomisk diversitet och ekonomisk hållbar utveckling. Dess roll är att fungera som en mellanhand mellan olika aktörer. Nätverk som Arvotakomo stödjer bygger på förtroende mellan människor.

Vid Aalto-universitetet undersöks dessutom förståelse, inläring och utveckling av den metod som behövs för att simulera valutor. Simuleringar kan ersätta en del av sociala innovationsförsök och göra dem så effektiva som möjligt. Det tar lång tid att utveckla simuleringsmodeller varför parallella empiriska experiment är viktiga. Även det minsta framsteg kan innebära en stor nytta i sociala innovationer.

I Finland har det funnits flera tidsbanker som är jämförbara med lokalvaluta. Stadens tidsbank som grundades 2009 under namnet "Kumpulainen vaihtopiiri" är fungerande i dag. Idén är utbyte av tjänster och varor mellan gemenskapens medlemmar. Principen är att allas tid, arbete och behov av hjälp är lika värdefulla, en timme motsvarar en "stund". Stadens tidsbank fungerar i enlighet med den internationellt kända Time Banking-idén och ingår i det internationella nätverket Community Exchange System (CES). Nätverket har ett webbtorg som handla med tidsbanker i Finland och i olika länder. Stadens tidsbank har över 4 000 medlemmar och har haft över 15 000 bytestransaktioner.

Under 2021 lämnades ca 15 meddelanden på tidsbankens torg, där det finns både varor och tjänster. Stadens tidsbank upprätthålls och utvecklas bland annat med medlemsavgifter som samlas in som "stunder". En tidsbank samlar också in "gemenskapsstunder" som används för att stödja de deltagande organisationerna, utöver det interna utvecklingsarbetet. Det finns en större solidaritet inom ramen för samspelet, vilket också gör det möjligt att ta hand om de människor som har begränsade resurser att erbjuda hjälp. En enskild medlem som behöver mycket stöd kan stödjas av tidsbankens "gemenskapstunder" om

08.12.2021

det är svårt för denne att erbjuda sin hjälp, och därmed samla in stunder.

Det finska skattesystemet är ett problem för tidsbankerna, eftersom allt arbete i princip beskattas. Skatteförvaltningen har 2018 utfärdat anvisningen Beskattning av talko-, grannhjälps- och utbytesarbete (4.7.2018), som behandlar skatteplikt för tidsbanker. Enligt Skatteförvaltningen leder inte småskalig grannhjälp eller volontärarbete till konsekvenser i beskattningen. Enligt inkomstskattelagen är ett utbyte av arbetsprestationer en transaktion som leder till skattepåföljder för båda parterna. Ur beskattningssynvinkel ändras arbetets karaktär vid ersättning för kamratstöd, och innebär också utmaningar för att införa lokalvaluta eftersom man då borde betala skatt på arbetet trots att metoden för utbyte är kamratstöd.

Den allmänna utvecklingen mot en minskad användning av kontanter har även styrt de gängse lokalvalutornas system, där många håller på att utveckla ett nytt digitalt system, vanligen baserat på blockkedjor.

Bakom de finländska experimenten med lokalvaluta ligger vanligen kommuner, bortsett från tidsbanken. Bakom de utländska försöken ligger ofta en medborgarbaserad non-profit-organisation. De lokala penningssystemen bygger vanligen på ett nätverk av lokala företag där den lokala valutan tas emot, medan tidsbankerna bygger på utbyte mellan individer.

Enheten delaktighet och rådgivning ordnade 11 oktober 2021 ett diskussionsmöte där man hörde erfarenheter och tankar kring lokalvaluta av representanter från Arvotakomo, Stadens tidsbank och Helsingfors stadsdelsförening. Vid detta tillfälle kom man fram till att detta är en fråga som väcker stor debatt och att det finns många sätt att genomföra lokalavalutor. Testen bör åtminstone ta hänsyn till aktörerna och deras roll, syften och tekniken för praktiskt genomförande.

Sammanfattning

En lokal valuta kan vara ett medel för kamratstöd som bidrar till gemenskap och ökar användarnas välfärd. Volontärarbetet berikar Helsingfors stads service och uttryckligen aktiviteter på frivillig basis. En lokal valuta passar kanske bättre för den frivilliga verksamheten än för staden. Staden strävar efter att rikta sina tjänster till dem som behöver dem, komplettera dem och producera universella tjänster som är tillgängliga för alla. En lokal valuta kunde vara ett stöd för helsingforsföretagen och den lokala ekonomin. En utredning om lokala pengar kan inte anses ge ett betydande mervärde för att ordna social- och hälsovårdstjänster för stadsborna.

08.12.2021

Potentiella negativa aspekter av den lokala valutan är att penning- och betalningssystemet blir mer komplicerat på grund av flera parallella system. Lokalvalutan kan också medföra eventuella servicekostnader eller andra kostnader. Ett nytt system kräver också alltid inläring, och antalet användare kan bli så litet att man inte får tillräcklig nytta av systemet. Det kan också vara dyrt att utveckla ett parallellt penningssystem. Vissa virtuella system kan vara volatila. Alternativa pengar kan också eventuellt vara lätta att förfälska. Dessutom kräver den nya alternativa valutan att användarna är intresserade av att använda den, vilket innebär att den lokala valutan bör svara på invånarnas behov.

Med hänvisning till utlåtandena samt de inhemska och utländska erfarenheterna och iakttagelserna kan man konstatera att sådana motioner som aktiverar stadens lokala roll i princip är värda att stödjas. Helsingfors stads storlek innebär en utmaning när det gäller att organisera en lokal valuta.

Att starta och upprätthålla en fungerande och effektiv lokal valuta på kommunnivå kräver nya administrativa resurser, och orsakar eventuellt betydande kostnader i startskedet, bl.a. för ett nytt datasystem och underhåll. De inhemska och internationella exemplen väcker frågan om vilka resurser som krävs för att inrätta och upprätthålla en lokal valuta i förhållande till de sociala och ekonomiska fördelarna med den, på individuell nivå och gemenskapsnivå.

I det här skedet är det inte värt att reda ut om man bör införa en lokal valuta i Helsingfors stads verksamhet. Det är dock viktigt att Helsingfors stad följer debatten om lokala valutor och deltar i debatten så långt det är möjligt.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden har gett utlåtande i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med dessa utlåtanden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437
titta.reunanen(a)hel.fi
Anni Salla, planerare, telefon: 310 37697
anni.salla(a)hel.fi

Bilagor

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

1 Valtuustoaloite 05.05.2021 Wallgren Thomas Paikallisrahaselvitys

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 366

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Titta Reunanen, interaktionschef, telefon: 310 23437

titta.reunanen(a)hel.fi

Anni Salla, planerare, telefon: 310 37697

anni.salla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 854

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Påttös

Kaupunginhallitus pätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Titta Reunanen, vuorovaikutuspäällikkö, puhelin: 310 23437

titta.reunanen(a)hel.fi

Anni Salla, suunnittelija, puhelin: 310 37697

anni.salla(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 157

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Paikallisrahan ajatusta on sovellettu Suomessa pääasiassa kokeilujen puitteissa, ja toiminta on ollut suhteellisen pienimuotoista. Paikallisrahan ajatusta on sovellettu pitkäjänteisimmin viime vuosikymmenen ajan järjestöjen toimesta aikapankkien avulla, jossa ihmiset ovat voineet tarjota naapuriavun kaltaista apua toisilleen samalla keräten niin sanottuja maksuyksiköitä eli 'toveja' työstään. Lisäksi Sysmässä on kokeiltu paikallisvaluuttaa kunnassa kirjoilla olevien yritysten tukemiseksi. Sysmän kokeilussa euroja sai vaihtaa "sysmiksi" ja näillä on voinut ostaa kunnassa toimivien yritysten tuotteita ja palveluita. Kansainvälisesti esimerkkejä paikallisvaluuttojen käytöstä on tuhansia viime vuosikymmeniltä.

Vertaisavun tukena Helsingissä on toiminut Stadin aikapankki vuodesta 2009. Stadin aikapankin toiminta perustuu ihmisten yhteisöllisyyteen ja auttamisen iloon. Auttamisen lisäksi toiminta mahdollistaa oman työn korvauksena saatavat "tovit", joilla voi omaa työpanostaan vastavuoroisesti hyödyntää toisten ihmisten pienimuotoisiin työpanoksiin.

Ongelmana aikapankkien virallistamisessa on suomalainen verotusjärjestelmä ja periaate työstä maksettavasta verosta. Vuonna 2018 Verohallinto on linjannut aikapankkien veronalaisuutta Talkoo-, naapuriapu- ja vaihtotyön verotus -ohjeessa (4.7.2018). Verohallinnon mukaan pienimuotoinen naapuriapu tai vapaaehtoistyön kaltainen työ ei aiheuta veroseuraamuksia. Tuloverolain mukaan työsuoritusten vaihtaminen toiseen työsuoritukseen on vastikkeellinen tapahtuma, joka aiheuttaa veroseuraamuksia molemmille osapuolille. Korvauksen muodostaminen vertaisavusta muuttaa työn luonnetta verotuksen näkökulmasta ja asettaa myös paikallisrahan käyttöönotolle haasteita, koska työstä tulisi tällöin maksaa veroa, vaikka vaihdantavälineenä olisi vertaisapu.

Sysmän kunta sovelsi paikallisrahaa alueensa yrittäjien ja tuotteiden tukemiseen. Sysmän paikallisrahalla "sysmällä" sai ostaa paikallisia palveluita ja tuotteita. Kokeilusta tehdyn selvityksen mukaan paikallisvaluutan käyttöönotossa on erityisen tärkeää huomioida yritysten ja

asukkaiden sitouttaminen valuutan käyttöön: paikallisvaluutta tarvitsee sitoutuneet käyttäjät ja yritykset onnistuakseen. Sysmässä paikallisrahasta tehdyn selvityksen mukaan käyttäjien ja yritysten sitouttaminen paikallisvaluuttaan ei onnistunut riittävän hyvin.

Isossa-Britanniassa on luotu Sysmän kunnan tapaan erilaisia paikallisia rahajärjestelmiä tavoitteenaan tukea paikallisia yrityksiä. Bristol Pound on toiminut vuodesta 2012 Bristolin alueen yrittäjiä tukevana valuuttana, samoin Hullin alueen Hull Coin järjestelmässä asukkaat voivat ansaita alennuksia tai muita etuja alueen yrityksiltä vapaaehtoistyöllä tai muulla alueen ja sen ihmisten hyödyksi tehdyllä työllä. Hull Coin järjestelmä perustuu lohkoketjuteknologiaa ja Bristol Pound on siirtymässä sähköiseen paikallisrahajärjestelmään.

Vertaisavun välineenä paikallisraha voi tukea yhteisöllisyyttä ja kaupunkilaisten hyvinvointia käyttäjiensä kesken. Helsingin kaupungille vapaaehtoistyö on palveluita rikastavaa ja nimenomaan vapaaehtoisuuteen perustuvaa tekemistä. Paikallisvaluutan liittäminen vapaaehtoistoimintaan sopii kenties paremmin yhdistyksille kuin kaupungin rooliin. Kaupunki pyrkii kohdentamaan palveluitaan niitä tarvitseville, täydentämään palveluaukkoja sekä tuottamaan universaaleja, kaikille saatavilla olevia palveluita.

Paikallistalouden tukena paikallisvaluutta voisi tukea helsinkiläisiä yrityksiä. Helsingin kaupungin koko luo haasteita paikallisvaluutan organisointiin ja tuo esille kysymyksiä tukimekanismin hinnasta suhteessa saataviin hyötyihin.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että muutetaan toinen kappale muotoon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei ainakaan tässä vaiheessa kannata paikallisrahan käyttöönoton selvittämistä Helsingin kaupungin toiminnassa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää kuitenkin tärkeänä, että Helsingin kaupunki seuraa paikallisrahasta käytävää keskustelua ja osallistuu keskusteluun mahdollisuuksien mukaan.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja

08.12.2021

Tommi Laitio

Lisätiedot

Reetta Sariola, kehittämissyksikön päällikkö, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.09.2021 § 230

HEL 2021-005575 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Thomas Wallgrenin ja 17 muun valtuutetun Helsingin oman paikallisrahan mahdollisuuksien selvittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Valtuustoaloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia ottaa käyttöön muun muassa sosiaalista oikeudenmukaisuutta, yhteisöllisyyttä, vastuullista, yrittäjyyttä ja ympäristövastuuta palvelevan Helsingin oma paikallisraha joko kaupungin toimesta tai muulla tavoin.

Paikallisrahan avulla voidaan vaihtaa palveluja, raaka-aineita, hyödykkeitä, ammattitaitoa ja tietoa tai sillä voidaan tehdä lahjoituksia tai hyväntekeväisyyttä. Käytävissä olevan tiedon perusteella paikallisraha-järjestelmiä ei ole otettu käyttöön merkittävässä määrin Suomessa. Lähinnä kokeilut ovat liittyneet pienempien kuntien paikallisen elinkeinotoiminnan edistämisyrittämyksiin. Pääkaupunkiseudulla toimii kansainväliseen paikallisraha- ja aikapankkiverkosto CES:iin kuuluva Stadin aikapankki, jonka toiminnassa käytetään tovi-valuutta.

Lähtökohtaisesti aloitteet, joilla aktivoidaan kaupungin roolia paikallisena toimijana, ovat kannatettavia. Paikallisrahan perustaminen vaatisi todennäköisesti uusia hallinnollisia resursseja sekä aiheuttaisi mahdollisesti merkittäviäkin aloitusvaiheen kustannuksia muun muassa tietojärjestelmien osalta. Järjestelmien luonti ja ylläpito eivät kuitenkaan kuulu sosiaali- ja terveystoimen tehtäviin.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että esitetyn paikallisrahaselvityksen ei voida katsoa merkittävässä määrin tuovan lisäarvoa sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen kaupunkilaisille, ja ettei mahdollinen nykyisen kaupunkiorganisaation käyttöönotto paikallisraharatkaisu todennäköisesti olisi sellaisenaan käytävissä tulevan sote-ratkaisun yhteydessä. Sosiaali- ja terveystoimialan osallistuminen paikallisrahaa koskevan selvityksen laatimiseen ei siten ole nykytilanteessa tarkoituksenmukaista.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

Paikallisrahalla voitaneen edistää ja aktivoida kuntalaisten osallisuutta ja toimijuutta ja tätä kautta lisätä kuntalaisten hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970

armi.vaden(a)hel.fi

Jerry Ramstedt, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25678

jerry.ramstedt(a)hel.fi

Kaisa-Maria Poikonen, laskenta-asiantuntija, puhelin: 310 35202

kaisa-maria.poikonen(a)hel.fi

§ 399

Den av ledamoten Pentti Arajärvi väckta motionen om utveckling av gratis kollektivtrafik

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att staden i samverkan med de andra HRT-kommunerna kraftigt börjar främja ibruktagandet av en enkelbiljett för en zon.
(Daniel Sazonov)

Behandling

Behandling av förslag om återremiss

Ledamoten Pentti Arajärvi understödd av ledamoten Ilkka Taipale föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning med följande motivering:

Motionssvaret är motstridigt. Det negativa svaret motiveras med faktorer som är oberoende av en avgiftsfri kollektivtrafik. I svaret tar man inte alls upp vilken effekt en avgiftsfri kollektivtrafik har på stadsbornas personliga ekonomi. Motiveringen utgår delvis ifrån att personer först söker sig till billigare trafiktjänster och sedan ökar sina resekostnader. Motionen bör återremitteras för ny beredning.

12 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Pentti Arajärvis förslag om återremiss.

Ja-röster: 60

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Mari Holopainen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Kati Juva, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo

08.12.2021

Laaksonen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Nej-röster: 17

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Mia Haglund, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Petra Malin, Tuomas Nevanlinna, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Blanka: 8

Nita Austero, Elisa Gebhard, Oona Hagman, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Ville Jalovaara, Sami Muttilainen, Nasima Razmyar

Ledamoten Sami Muttilainen meddelade att han hade för avsikt att rösta NEJ.

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Redogörelse

Under diskussionen framställdes tre förslag till hemställningsklämmar.

Ledamoten Tuomas Rantanen understödd av ledamoten Johanna Nuorteva föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att inleda förhandlingar med de övriga HRT-kommunerna om att permanent täcka en större del än för närvarande av HRT:s finansiering (exempelvis 60-70 %) med direkta kommunandelar, och på motsvarande sätt en mindre del med biljettintäkter.

Ledamoten Daniel Sazonov understödd av ledamoten Atte Kaleva föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man utreder möjligheten att staden i samverkan med de andra HRT-kommunerna kraftigt börjar främja ibruktagandet av en enkelbiljett för en zon.

Ledamoten Pentti Arajärvi understödd av ledamoten Elisa Gebhard föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det reds ut om HRT efter att covid-pandemin avtagit kunde pröva på avgiftsfria perioder och med stöd av dessa reda ut vilken betydelse biljettpriset har för folks sätt att färdas.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs separat upp till omröstning.

Omröstningar

13 omröstningen

Ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 41

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Kati Juva, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttillainen, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 11

Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Marko Kettunen, Otto Meri, Matias Pajula, Mika Raatikainen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen

Blanka: 32

Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona

08.12.2021

Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Pia Kopra, Laura Korpinen, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sari Sarkomaa, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Frånvarande: 1
Sinikka Vepsä

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Tuomas Rantanens förslag till hemställningskläm.

14 omröstningen

Ledamoten Daniel Sazonovs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Daniel Sazonovs förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 57

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Sini Korpinen, Minja Koskela, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Pelto-korpi, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Nej-röster: 4

Laura Korpinen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Matias Pajula

Blanka: 24

Outi Alanko-Kahiluoto, Eva Biaudet, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Kati Juva, Elina Kauppila, Laura Kolbe, Pia Kopra, Heimo Laaksonen, Nina Katariina Miettinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wil-

08.12.2021

le Rydman, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula, Sanna Vesikansa

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Daniel Sazonovs förslag till hemställningskläm.

15 omröstningen

Ledamoten Pentti Arajärvis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Pentti Arajärvis förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 27

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Sami Muttilainen, Tuomas Nevanlinna, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä

Nej-röster: 24

Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Tuomas Rantanen, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Blanka: 34

Outi Alanko-Kahiluoto, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Shawn Huff, Kati Juva, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Nina Katariina Miettinen, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Jenni Pajunen, Terhi Peltokorpi, Sanna-Leena Perunka, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Pentti Arajärvis förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

08.12.2021

Upplysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pentti Arajärvi och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stadsstyrelse:

- utreder de ekonomiska och sociala konsekvenserna av en övergång till gratis kollektivtrafik, samt dess konsekvenser med tanke på inkomstfördelningen,
- separat utreder betydelsen och konsekvenserna av gratis kollektivtrafik för minderåriga och personer som fyllt 65 år,
- tillsammans med de andra HRT-kommunerna inleder de utredningar och förhandlingar som behövs för att genomföra motionen.

Stadsstyrelsen konstaterar att enligt undersökningar kan gratis kollektivtrafik i början ha sådan nytta som ofta används som motivering för en övergång till avgiftsfrihet. Användningen av kollektivtrafiken ökar då utbudet ökas för att motsvara efterfrågan. Kollektivtrafikens färdmedelsandel ökar och antalet personbilsresor och trafikens energiförbrukning sjunker samt utsläppen från trafiken minskar.

Ändå beräknas det att gratis kollektivtrafik på lång sikt kommer att leda till en samhällsekonomiskt ofördelaktig utveckling eftersom lägre kollektivtrafikkostnader lockar invånare att flytta längre bort från servicen. En splittring av samhällsstrukturen bedöms öka behovet av att använda och äga en bil. Övergången till användning av kollektivtrafik gäller huvudsakligen korta resor som annars görs till fots eller med cykel, vilka är mer gynnsamma färd sätt med tanke på energiekonomi och hälsoeffekterna.

Enligt undersökningar är det mest effektiva sättet att öka kollektivtrafikens färdmedelsandel att förbättra servicenivån. Passageraren utvär-

08.12.2021

derar kollektivtrafikens servicenivå och konkurrenskraft som helhet, vilken påverkas av flera faktorer såsom lämpliga ruttor och tidtabeller, smidiga resor, kvaliteten på hållplatserna och terminalerna, priset på och tillgängligheten av biljetter, övergripande passagerarinformation, utrustningens renlighet och skick, trafikpersonalens verksamhet, terminaler och bytesplatser samt infartsparkering. Priset har liten betydelse för bilister när de väljer färdstätt.

I enlighet med det som stadsmiljönämnden konstaterar i sitt utlåtande utredde Helsingfors stads trafikaffärsverk (HST) möjligheterna för att ordna gratis kollektivtrafik 2008. Även om markanvändningen och trafiksystemet har ändrats sedan 2008 är utredningens slutsatser fortfarande relevanta. Utredningen finns som bilaga till ärendet. Stadsstyrelsen hänvisar till stadsmiljönämndens utlåtande och konstaterar att det inte är nödvändigt att göra tilläggsutredningar om gratis kollektivtrafik eller utvidgning av rabattgrupper.

Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) svarar för ordnandet av kollektivtrafik i Helsingfors. Med anledning av sitt uppdrag godkänner HRT det tariff- och biljettsystem som ska iakttas i dess verksamhetsområde. Beslut om biljettkategorier och -priser hör till HRT:s befogenheter.

Enligt HRT:s utlåtande beräknas ökningen i efterfrågan på gratis kollektivtrafik orsaka tilläggskostnader på 127 miljoner euro om servicenivån inte försvagas. Därför borde medlemskommuner i samkommunen Helsingforsregionens trafik höja stödet till kollektivtrafiken på så sätt att det täcker förlusten orsakad av gratis kollektivtrafik samt kostnaderna för ökad trafik orsakad av den ökade efterfrågan.

Enligt HRT:s utlåtande orsakar avgiftsfriheten en förlust av biljettintäkter på ca 20 miljoner euro för minderårigas del och enligt en preliminär uppskattning ca 23 miljoner euro för personer som fyllt 65 år, beräknat utifrån prognosen för 2021. Sammanlagt uppgår förlusten till ca 43 miljoner euro. När coronapandemin avklingar och biljettintäkterna återhämtar sig samt när befolkningen ytterligare föräldras ökar förlusterna varje år. I förhållande till biljettintäkterna före coronapandemin uppgår förlusten till ca 71 miljoner euro.

Kommunerna i HRT-området har kommit överens om att kommunandelarna täcker högst 50 % av totalkostnaderna, varvid kollektivtrafikens användare betalar hälften av kostnaderna i form av biljettavgifter. Stadsstyrelsen anser det motiverat att kommunerna täcker en större del av kostnaderna för kollektivtrafiken. I enlighet med stadsstrategin ska kollektivtrafikens biljettpriser hållas på en rimlig nivå. Samtidigt är

08.12.2021

det viktigt att Helsingfors främjar biljettrabatterna för specialgrupper, såsom seniorer och studerande.

Stadsstyrelsen konstaterar att en utveckling mot gratis kollektivtrafik inte är ändamålsenligt på lång sikt med tanke på samhällsekonomin.

Dessutom upprepar stadsstyrelsen sin tidigare åsikt om att HRT alltjämt bör fortsätta med att utveckla biljettprodukterna och förtydliga prissättningen. Målet är att genom utredningar hitta en modell vars kostnadseffekter inte är omfattande och vars inverkan användningen av hållbara färdmedel är positiv över lag. Med dessa yttre ramar bör målet vara att införa en enkelbiljett för en zon i zonerna A, B och C.

Stadsmiljönämnden, direktionen för trafikaffärsverket samt HRT har gett utlåtande om motionen. HRT:s utlåtande finns som bilaga. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 19.05.2021 Arajärvi Pentti Joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi
- 2 HKL_2008_D_1_Maksuttoman_joukkoliikenteen_vaikutuksista_Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 369

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

08.12.2021

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Saara Kanto, projektchef, telefon: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 851

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

15.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotus:
(Lisäys kappaleen 10 jälkeen)

HSL-alueen kunnat ovat sopineet, että kuntaosuuksilla katetaan kokonaiskustannuksista enintään 50 %, jolloin joukkoliikenteen käyttäjät maksavat puolet kustannuksista lippumaksuina. Kaupunginhallitus pitää perusteltuna, että kunnat voisivat kattaa suuremman osan joukkoliikenteen kustannuksista. Kaupunkistrategian mukaisesti joukkoliikenteen lippuhinnat tulee pitää kohtuullisina. Samaan aikaan on tärkeää, että Helsinki edistää erityisryhmien, kuten senioreiden ja opiskelijoiden lippualennuksia.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Vastaehdotus:

Daniel Sazonov: Lisätään uusi kappale ennen kappaletta 12:

"Lisäksi kaupunginhallitus toistaa aiemman kantansa siitä, että HSL:n tulee edelleen jatkaa lipputuotteiden kehittämistä ja hinnoittelun selkeyttämistä. Tavoitteena on selvitysten kautta löytää malli, jonka kustannusvaikutukset eivät ole mittavat ja jonka vaikutus kestävien kulkumuotojen käyttöön on kokonaisuutena positiivinen. Näillä reunaehdoilla tavoitteena tulee olla yhden vyöhykkeen kertalipun käyttöönotto A-, B- ja C-vyöhykkeillä."

Kannattaja: Sari Sarkomaa

08.12.2021

Elisa Gebhardin toinen vastaehdotus:

Poistetaan lause: Kaupunginhallitus toteaa, että joukkoliikenteen kehittäminen maksuttomaksi ei ole pitkällä tähtäimellä yhteiskuntataloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Korvataan seuraavalla:

HSL voisi koronapandemian väistyttyä myös toteuttaa maksuttomia ko-keilujaksoja, joiden avulla voitaisiin selvittää, mikä merkitys lipun hinnalla on ihmisten kulkutapoihin.

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin ensimmäinen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 8 - 7.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Juhana Vartiainen

Ei-äännet: 14

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Minja Koskela, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus hyväksyi tässä äänestyksessä Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 14 - 1.

3 äänestys

08.12.2021

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
Ei-ehdotus: Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 11

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 4

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Nasima Razmyar

Kaupunginhallitus hylkäsi tässä äänestyksessä Elisa Gebhardin toisen vastaehdotuksen äänin 11 – 4.

Kolmen suoritettua äänestyksen jälkeen kaupunginhallitus hyväksyi Elisa Gebhardin ensimmäisen vastaehdotuksen ja Daniel Sazonovin vastaehdotuksen mukaisesti muutettua ehdotuksen.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Saara Kanto, hankepäällikkö, puhelin: 310 20277
saara.kanto(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 05.10.2021 § 540

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä ja kahdeksassa muussa kunnassa Helsingin seudulla. Nämä 9 kuntaa muodostavat HSL-alueen. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista, alennusryhmistä ja lippujen hinnoista kuuluvat HSL:n toimivaltaan.

Nykyisin lippuja alennushintaan saavat HSL-alueella vakituisesti asuvat opiskelijat, lapset (7-17 vuotta), 70 vuotta täyttäneet ja Kelan maksamaa kansaneläkettä, takuueläkettä tai määräaikaista työkyvyttömyyseläkettä saavat. Lasten ja Kelan tukia saavien alennuksen määrä on

50 prosenttia aikuisten lipun hinnasta. Opiskelijoiden ja 70 vuotta täytäneiden alennusprosentti on 45 %. Myös liikuntarajoitteiset saavat tiettyin edellytyksin 50 %:n alennuksen. Koska HSL:n joukkoliikenteen kustannuksista noin puolet katetaan kuntien verovaroista, on alennuslippujen hinnassa subventiota yhteensä noin 72,5 % tai 75 %. Maksuttomasti matkustamaan pääsevät alle 7-vuotiaat, alle 7-vuotiasta lasta rattaissa, vaunuissa tai pyörätuolissa kuljettava henkilö, pyörätuolia käyttävät, saattajat, joiden saatettavalla on Oikeus saattajaan - kantakortti ja voimassa oleva lippu tai oikeus matkustaa ilman lippua. Lisäksi enintään 30 hengen oppilasryhmillä on oikeus matkustaa ilman lippua HSL-alueella sijaitsevasta oppilaitoksesta, kun opettajalla on oppilasryhmän kantakortti.

Maksuttoman joukkoliikenteen mahdollisuuksia Helsingissä on viimeksi laajemmin selvitetty vuonna 2008. Tuolloin Helsingin Kaupungin Liikennelaitos teki kaupunginvaltuuston edellyttämän selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Vaikka maankäyttö ja liikennejärjestelmä ovat muuttuneet vuodesta 2008, selvityksen johtopäätökset ovat edelleen relevantteja. Selvityksen mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäsi vuoden 2008 selvityksessä joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella. Lisäys merkitsi tuolloin noin 150 000 uutta joukkoliikennematkaa arkipuorokaudessa. Tämä siirtymä tuli pääosin lyhyistä jalan tai polkupyörällä kuljetuista matkoista, jotka ovat energiatalouden ja terveysvaikutusten kannalta suotuisia liikkumismuotoja. Henkilöautoilu Helsingin alueella väheni noin 9 %, mikä vastaa 9 500 henkilöauton poistumista liikenteestä.

Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Maksuttomuuden haittana olisi erityisesti lyhyiden muutaman pysäkinvälin mittaisten matkojen merkittävä lisääntyminen, mikä hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Selvityksen laatimisen ajankohtana Helsingin sisäisen joukkoliikenteen lipputulot olivat noin 112 miljoonaa euroa. Maksuton joukkoliikenne lisäsi mallinnuksessa vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurolla pääasiassa menetettyjen lipputulosten ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena. Tarjonnan lisäystarpeen vuoksi liikennöintikustannukset kasvoivat noin 26 %:lla eli 36 miljoonalla eurolla vuodessa.

Joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen on useissa tutkimuksissa todettu yhteiskuntataloudellisesti edulliseksi, mutta maksuton joukkoliikenne ei ole tehokkuusoptimi. Yhteiskunnan resurssien käytön pitkän aikavälin tehokkuusoptimi on kansainvälisten tutkimusten mukaan noin 50–60 % lipun hinnan alentamisella nykyisestä hintatasosta. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen, mikä lisää autonkäyttötarvetta ja auton omistusta. Tämän jälkeen mm. yhdyskuntarakenteelliset vaikutukset eivät enää tue kestäviä ja oikeudenmukaisia hinnoittelutavoitteita.

Eräs näkökulma maksuttomuuteen on, että joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta. Maksava asiakas on todennäköisesti motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua. HSL onkin menestynyt kansainvälisissä asiakastytytyvyyttä mittaavissa vertailuissa.

Aiempiin selvityksiin viitaten kaupunkiympäristölautakunta ei pidä lisäselvitysten tekemistä maksuttomasta joukkoliikenteestä tai alennusryhmien laajentamisesta tarpeellisena. Lippujen hinnoista päättäminen kuuluu HSL:n toimivaltaan. Kestävän liikkumisen houkuttelevuuden kannalta on kuitenkin tärkeää huolehtia, että joukkoliikenteen lippujen hinnat eivät merkittävästi nouse, erityisesti koronapandemian jälkeisen joukkoliikenteen elpymisen aikana.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.09.2021 § 144

HEL 2021-006117 T 00 00 03

Lausunto

Johtokunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Pentti Arajärven valtuustoaloitteesta joukkoliikenteen kehittämisestä maksuttomaksi:

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (HKL) tehtävä on huolehtia metro-, raitio- ja lauttaliikenteen tuottamisesta pääkaupunkiseudulla sekä kaupunkipyörä- ja liityntäpysäköintipalveluita Helsingissä. HKL tuottaa omistajilleen ja tilaajilleen hyötyä kokonaisvaltaisena joukkoliikennepalvelujen tuottajana ja tavoitteena on, että arki HKL:n kanssa on helppoa. HKL:n tavoiteohjelmassa on kirjattu yhdeksi tavoitteeksi

08.12.2021

HKL:n pyrkimys lisätä kestävien liikkumispalveluiden osuutta liikenteestä.

Maksuttomasta joukkoliikenteestä päätöksen tekisi Helsingin seudun liikenne – kuntayhtymä (HSL), joka hyväksyy joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän sekä lippujen hinnat. HSL:n hallitus käsitellyt alennus- ja vapaalippuetuja sekä oikeutta matkustaa ilman lippua mm. kokouksissaan 10.12.2013, 16.6.2015, 30.10.2018, 29.10.2019 ja 27.10.2021.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Karoliina Rajakallio, yksikön johtaja, puhelin: 310 35920
karoliina.rajakallio(a)hel.fi

§ 400

Den av ledamoten Jussi Chydenius väckta motionen om förbättring av säkerheten i korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Jussi Chydenius och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att korsningen av Tölögatan och Eino Leinos gata görs tryggare, särskilt för barn, med trafikljusstyrning, farthinder, skyltar eller andra effektiva åtgärder.

Särskild vikt har fästs vid Tölögatans trygghet eftersom Töölön alasteen koulu ligger vid gatan. Eino Leinos gatas västra gren från korsningen är mer livligt trafikerad än den östra delen, den har försetts med en refug för att göra det lättare för skolelever, som kommer från norr att korsa gatan. För att hela skolresan ska vara trygg har en refug placerats också vid Tölögatans övergångsställe som ligger i den omedelbara närheten av skolan. Refuger dämpar körhastigheten i någon mån och förkortar den delen av körbanan som man ska gå över på en gång, vilket gör övergången lättare för fotgängare. Hastighetsbegränsningarna vid de båda gatorna är 30 km i timmen.

Säkerhetsnivån på det nuvarande övergångsarrangemanget är tillfredsställande enligt stadens säkerhetsklassificering i tre steg (god, till-

08.12.2021

fredsställande, dålig) Staden kan överväga om strukturella farthinder placeras eller andra åtgärder vidtas för att minska sannolikheten för olyckor på övergångsstället som korsar Tölögatan. Situationen är ändå inte kritisk varför detta övergångsställe inte hör till objekten med akut behov för reparation, med tanke på säkerhetssituationen bland hela stadens övergångsställen och behovet för åtgärder. Inga olyckor vid korsningen har kommit till polisens kännedom under de senaste 20 åren.

I utredningsplanen för spårvägarna i västra Helsingfors, som stadsfullmäktige har godkänt, föreslås att staden placerar snedparkering vid Tölögatan för att ersätta parkeringen som avlägsnas från området i samband med trafikregleringen för spårvägen. I den fortsatta planeringen av projektet ska man närmare granska trafik vid Tölögatan och möjligheten att göra övergången tryggare för dem som korsar gatan. I trafikregleringen vid korsningen av Eino Leinos gata och Tölögatan har man observerat mindre brister som kommer att avhjälpas så snart som möjligt. Dessa brister gäller enstaka trafikmärken och beteckningar som ingår i trafikregleringsplanen men saknas i gatumiljön.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet. Stadsmiljönämnden anser i sitt utlåtande att det är ändamålsenligt att vid Eino Leinos gata kontrollera läget på Barn-varningsskyltarna för Tölögatans korsning. Dessutom förutsätter nämnden att staden diskuterar lasttrafikens tidtabeller med försäljaren i området.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jussi Chydeniuksen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 370

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 853

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 28.09.2021 § 507

HEL 2021-005008 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymä on paikallisen kokoojakadun ja tonttikadun tasa-arvoinen T-liittymä. Liikennemäärät ovat Eino Leinon kadun länsihaaralla arkisin noin 3500 ajoneuvoa vuorokaudessa ja itähaaralla noin 2900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Töölönkatua ylittävää suojatietä risteää vuorokaudessa noin 2000 ajoneuvoa arkivuorokau-

dessa. Laskennat on tehty vuonna 2016, mutta alueelle ei ole tullut liikennemääriin merkittävästi vaikuttavaa uutta maankäyttöä sen jälkeen. Uusi pysäköintilaitos Töölönkadulla on saattanut lisätä liikennemääriä hieman. Liittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta viimeisen 20 vuoden aikana.

Töölönkadun turvallisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota Töölön ala-asteen vuoksi. Eino Leinon kadun liittymän itäpuolta vilkkaampi länsihaara on varustettu keskisaarekkeella helpottamaan pohjoisesta tulevien koululaisten kadunylitystä. Turvallisen koulureitin jatkuvuudesta on huolehdittu keskisaarekkeella Töölönkadun ylittävän suojatien kohdalla koulun välittömässä läheisyydessä. Keskisaarekkeet hillitsevät autojen nopeuksia jonkin verran ja lyhentää kerralla ylitettävää ajoradan osaa helpottaen jalankulkijan kadunylitystä. Nopeusrajoitus on molemmilla kaduilla 30 km/h.

Nykyinen kadunylitysjärjestely on kaupungin käyttämän kolmiportaisen (hyvä, tyydyttävä, huono) turvallisuusluokituksen mukaan turvallisuustasoltaan tyydyttävä. Nopeusvarmistusta eli rakenteellisia hidasteita tai muita riskejä vähentäviä eli onnettomuuden todennäköisyyttä pienentäviä toimenpiteitä voidaan harkita liittymässä Töölönkatua ylittävään suojatiehen. Tilanne ei kuitenkaan ole kriittinen, joten suojatie ei kuulu kiireellisesti korjattaviin kadunylityskohteisiin, kun tarkastellaan koko kaupungin suojateiden turvallisuustilannetta ja niiden toimenpiteiden tarpeita. Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiain kanssa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä Länsi-Helsingin raitioteiden yleissuunnitelmassa Töölönkadulle on esitetty vinopysäköintiä korvaamaan raitiotien liikennejärjestelyjen myötä poistuvaa pysäköintiä alueella. Hankkeen jatkosuunnittelutyössä tullaan tarkastelemaan Töölönkadun liikennejärjestelyjä ja mahdollisuuksia parantaa kadunylittäjien turvallisuutta tarkemmin. Eino Leinon kadun ja Töölönkadun liittymän liikenteen ohjauksessa on huomattu vähäisiä puutteita, jotka tullaan korjaamaan pikaisesti. Nämä liittyvät liikenteen ohjaussuunnitelmassa oleviin, mutta katuympäristöstä puuttuviin yksittäisiin liikennemerkkeihin ja merkintöihin.

Käsittely

28.09.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Laura Rissanen: Lisäyksesitys kohdan (4) jälkeen:

08.12.2021

Eino Leinon kadulla on tarkoituksenmukaista tarkastaa Töölönkadun risteyksen lapsia -varoituserkkien sijainti. Lastausliikenteen aikatauluista keskustellaan alueen kauppiaan kanssa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Laura Ris-sasen vastaehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Rundell, liikenneinsinööri: 310 25597
elina.rundell(a)hel.fi

§ 401

Den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen om främjande av vätedriven trafik i Helsingfors

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Nuutti Hyttinen och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors stad fungerar som en föregångare inom ren trafik genom att möjliggöra bränslecellsbilar för stadsborna, företag och i stadens eget bruk genom att främja utvecklingen av väteinfrastrukturen i stadens område samt bygga en allmän tankstation för vätgas i Helsingfors. Staden kan själv införskaffa bränslecellsfordon för testkörning och samarbeta med exempelvis HRT samt fjärrtrafikens busstrafikanter för att främja ibruktageandet av vätefordon för ändamål där laddningsbara elfordon inte är ändamålsenliga.

Helsingfors uppmuntrar aktörer inom industri och kollektivtrafik att testa bränslecellsfordon som en del av sin materiel för att få kännedom om teknologins lämplighet. Samtidigt måste man minnas att väte är en explosiv gas och då tankstationens plats väljs är det utmanande att se till att säkerhetsavstånden är tillräckliga i den täta stadsstrukturen.

08.12.2021

Väte möjliggör en avsevärd minskning av trafikens växthusutsläpp. Globalt är 99 % av väteproduktionen för närvarande fossilbaserad. För att väte ska bli en energikälla med nollutsläpp för trafiken bör man använda elektrolysväte som produceras med förnybar el som energibärande. Elektrolysväte är bäst lämpat för den tunga trafikens bränslecellsfordon. För personbilar är batterier bättre lämpade som kraftkällor än bränsleceller eftersom batteridrivna elbilar har högre verkningsgrad än bränslecellsbilar och infrastrukturen för eldistribution i huvudsak redan finns. Biltillverkarnas avsevärda satsning kommer att förbättra utbudet av batteridrivna elbilar.

Det är en utmaning att ta i bruk vätedrivna bussar i trafiken som ordnas av samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT). Tankstationer finns inte och s.k. grönt väte som producerats utsläppsfritt finns inte tillgängligt. På HRT:s område finns såväl ändhållplatser som ligger vid gator som underjordiska terminaler i till exempel Kampen och Mattby. Av brandsäkerhetsskäl får man inte köra in i dessa underjordiska terminaler ens med de nuvarande naturgasbussarna. Antalet gasbussar i HRT:s trafik är marginellt och kommer inte att öka inom den närmaste framtiden eftersom brandsäkerhetsbestämmelserna förorsakar begränsningar som försvårar trafikanternas operativa verksamhet.

Nyttan med väte (räckvidd och snabbare tankning jämfört med laddning av batterier) i stadstrafiken är inte den bästa möjliga. De lämpligaste användningsobjekten för väte finns inom industrin och båttrafiken samt den tunga trafiken till den del det är svårt att elektrifiera den. I stadstrafiken utgör elektrifieringen inte ett problem då de krav den ställer beaktas redan då tidtabellerna och linjerna planeras, infrastrukturen byggs och trafiken konkurrensutsätts. På så sätt kan den tid som går åt till att ladda bussens batterier beaktas i planeringen. På längre linjer kan batterierna laddas vid ändhållplatsen.

Vätebussens verkningsgrad är endast 34 % medan elbussens verkningsgrad är 80 %. Då väte förbränns till el i förbränningscellen produceras spillenergi, som dock kan användas för att värma upp bussen.

Ett försök med vätebussar i Norge visade att vätebussen ännu inte uppnått tillräcklig teknisk maturitet. Utgifterna för bränsle-, underhålls- och tankningsinfrastruktur var betydligt högre än väntat. Dessutom är anskaffningspriset för en vätebuss betydligt högre än för en elbuss.

HRT kommer aktivt att följa upp möjligheterna att använda väte i framtiden till exempel via samarbete med VTT och materietillverkare och är redo att reagera ifall faktorer som för närvarande hindrar användningen av väte, såsom ett bristfälligt distributionsnät och materielpriset, går att sänka till den nivå som en konkurrenskraftig trafik förutsätter. HRT ut-

08.12.2021

reder olika kraftkällors lämplighet för olika typer av trafik tillsammans med VTT. I detta sammanhang granskas även möjligheter att använda väte som en del av framtidens trafik.

Stadsmiljönämnden, Affärsverket byggtjänsten (Stara) och samkommunen Helsingforsregionens trafik har gett sina utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite
- 2 HSL lausunto valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteesta vetyliikenteen edistämiseksi Helsingissä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 372

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 812

08.12.2021

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 07.09.2021 § 422

HEL 2021-005571 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman mukaisesti liikenteen päästöjen tulee vähentyä 69 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Liikenteen osalta sähköautojen osuuden kasvun ja raskaan liikenteen ajoneuvoteknologian kehityksen arvioidaan olevan vaikuttavimpia toimenpiteitä.

Vety mahdollistaa liikenteen kasvihuonepäästöjen merkittävän vähentämisen. Globaalisti 99 % vedyn tuotannosta on tällä hetkellä fossiilipohjaista. Jotta vety toimisi nollapäästöisenä energianlähteenä liikenteelle, energiankantajana tulisi käyttää elektrolyysivetyä, joka tuotetaan uusiutuvalla sähköllä. Liikenteen osalta elektrolyysivety soveltuu parhaiten raskaan liikenteen polttokennoajoneuvoihin. Henkilöautoihin akkusähkö on polttokennoa parempi käyttövoima, koska akkusähköautojen hyötysuhde on polttokennoautoja parempi ja sähkönjakeluinfrastruktuuri on pääosin jo olemassa. Akkusähkökäyttöisten henkilöautojen tarjonta paranee lisäksi jatkuvasti, sillä autonvalmistajat panostavat merkittävästi sähköautoihin.

Helsinki kannustaa teollisuuden ja joukkoliikenteen toimijoita kokeilemaan polttokennoajoneuvojen käyttöä osana kalustoa, jotta saadaan tietoa teknologian soveltuvuudesta. Samalla Helsinki muistuttaa, että vety on räjähdysriskiä kaasua, mistä syystä vetyjakeluaseman sijoittamisessa on otettava huomioon muun muassa riittävät suojaetäisyydet. Raskaan liikenteen vetyjakeluasemat kannattaa sijoittaa logistiik-

08.12.2021

---

kakeskittymien ja joukkoliikennevarikoiden yhteyteen. Ulkomaisten esimerkkien perusteella näiden yhteyteen on mahdollista toteuttaa jakeluasemia myös henkilöautoille.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Mikko Lehtonen, liikenneinsinööri: 310 37117
mikko.j.lehtonen(a)hel.fi

§ 402

Den av ledamoten Thomas Wallgren väckta motionen om att främja stadsodling

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Thomas Wallgren understödd av ledamoten Ilkka Taipale föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut medborgarorganisationernas och föreningarnas intresse att främja användning och byggande av gemensamma jordkällare i Helsingfors.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

16 Omröstningen

Ledamoten Thomas Wallgrens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Thomas Wallgrens hemställningkläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 31

Hilka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Nita Austero, Eva Biaudet, Elisa Gebhard, Mia Haglund, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Elina Kauppila, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 6

Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Teija Makkonen, Otto Meri, Nina Suomalainen

Blanka: 47

Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry

Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Nora Grotenfelt, Oona Hagman, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Sini Korpinen, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Björn Månsson, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen

Frånvarande: 1
Tuomas Nevanlinna

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Thomas Wallgrens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtutettu Thomas Wallgrenin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Thomas Wallgren och 25 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden i samarbete med intresserade organisationer och andelslag utarbetar en plan om hur alla stadsbor som vill kan erbjudas en odlingslott eller odlingslåda som ligger på högst femton minuters promenadavstånd hemifrån. Dessutom föreslår initiativtagarna att man reder ut hur de stadsbor som vill kan erbjudas förvaringsplats i en jordkällare eller ett utrymme som motsvarar förhållandena i en jordkällare som också ligger på högst femton minuters promenadavstånd hemifrån.

Staden kan erbjuda dem som vill en tillräcklig möjlighet att odla antingen på de befintliga områdena för odlingslotter eller på det sätt som beskrivs i guiden Viljellään kaupungissa (Vi odlar i staden).

Staden har emellertid inte möjlighet att erbjuda jordkällare för gemensamt bruk. Det hör inte till stadens ansvarsområde att kartlägga behovet av gemensamma jordkällare, investera i dem och uppföra dem. En förening vore den bästa aktören att ansvara för att en sådan här verksamhet organiseras jämlikt och övervakat. Även jordkällare måste städas årligen och man måste se till att de är funktionsdugliga.

Helsingfors erbjuder möjligheter att odla i olika delar av staden. I staden finns 10 planlagda koloniträdgårdar och 43 områden för odlingslotter som uttryckligen kan användas för att odla olika slags grödor. Koloniträdgårdsområdena är uthyrda till koloniträdgårdsföreningar som hyr ut de enskilda lotterna till helsingforsare som köpt en stuga. Också stadens områden för odlingslotter har hyrts ut till stadsdelsföreningar eller föreningar för lottodlare, som tar hand om dem. Föreningarna hyr ut enskilda lotter till helsingforsare som är medlemmar och ser i enlighet med hyresavtalet till att odlingsområdet hålls snyggt.

Odlingslotternas areal var ursprungligen en ar, men på de flesta områden har lotternas storlek halverats eftersom antalet odlare har ökat, och för många är en ar för stort att sköta om. Om man vill kan man odla fleråriga nyttoväxter på odlingslotterna. Det är också möjligt att odla hallon och bärbuskar.

Trots att en del områden för odlingslotter är så populära att folk köar för medlemskap finns det även områden dit man inte får tillräckligt med odlare. Inte heller de så kallade potatislotterna har väckt något större intresse. Potatislotterna har grundats på åkermark. Man odlar under en växtperiod åt gången och på hösten vänder man jorden. Staden har en möjlighet att hyra ut landskapsåkrar till föreningar för att användas som potatislotter.

År 2014 utarbetade staden guideboken "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä" i samarbete med Dodo rf. På områden för små odlingslotter odlar enskilda personer enligt definitionen i guiden en lott på några kvadratmeter. Guiden hjälper stadsbor och localsamhällen att grunda nya områden för små odlingslotter och kollektivodlingar, som även kan vara områden för odlingslådor, på mark som staden äger. I en kollektivodling sköter däremot en grupp människor om en större odling. Guiden uppdateras för tillfället för att motsvara stadens nuvarande organisation.

Staden har även inlett arbetet med att granska stadsodlingsområdenas placering, kartlägga eventuella nya områden som lämpar sig för stads-

odling och undersöka möjligheten att inleda odlingsverksamhet. Man samlar även in uppgifter bland annat om hur aktivt det odlas på stadsodlingsområdena, hur snygg, säker och funktionell miljön är och var eventuella vattenposter kunde placeras. Arbetet ska vara färdigt våren 2022. Andra än officiella områden för lotter är i huvudsak tillfälliga odlingsområden, till exempel lediga tomter som väntar på att bebyggas. Småskalig stadsodling är tryggast och enklast på husbolagets tomt. Så gör man redan på många gårdar. Då är det lätt att vattna med husbolagets vattenledning, medan bevattning kräver särskilda anordningar på många platser, och på gårdar är odlingarna bättre skyddade mot eventuell skadegörelse. Många äldre husbolag har fortfarande kvar potatiskällare och kylrum.

I staden lever dessutom en stark råttpopulation som trivs utmärkt på platser där de har tillgång till föda. Råttorna äter sådant som de hittar på odlingarna, allt från frön till grönsaker. Sålunda bör även den allmänna trivseln och hälsofaktorer beaktas i all odling. Varje odlare bär ett stort ansvar för att sköta sina odlingar på tillbörligt sätt. Så säkerställer man också att råttorna inte hittar föda på nya ställen och att populationen inte växer. Föreningarna övervakar odlingen på områden som hyrts ut till dem och ser bland annat till att komposteringen fungerar och området hålls snyggt.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite

Bilagematerial

1 Päivitettävänä oleva Viljellään kaupungissa -opas (2014)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

---

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 374

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 810

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 32174
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 26.10.2021 § 576

HEL 2021-006757 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupunki tarjoaa viljelymahdollisuuksia eri puolilla kaupunkia. Helsingissä on 10 asemakaavan mukaista siirtolapuutarhaa ja 43 viljelypalsta-alueita, joiden tarkoitus on toimia nimenomaan erityyppisten ruokakasvien kasvattamiseen ja viljelyyn. Siirtolapuutarha-alueet on vuokrattu siirtolapuutarhayhdistyksille, jotka vuokraavat yksittäiset pals-

tat mökin ostaneille helsinkiläisille. Myös kaupungin viljelypalsta-alueet on vuokrattu kaupunginosa- tai palstaviljelijäyhdistysten hoitoon. Yhdistykset vuokraavat yksittäisiä palstoja helsinkiläisille yhdistyksiensä jäsenille ja huolehtivat vuokrasopimuksen mukaisesti viljelypalsta-alueen yleisestä siisteydestä. Viljelypalstat ovat alun perin olleet aarin kokoisia, mutta useimmilla viljelypalsta-alueella niiden koko on puolitettu johtuen viljelijöiden määrän kasvusta sekä siitä, että monelle aari on liian suuri ala hoidettavaksi. Viljelypalstoilla voi viljellä niin halutessaan monivuotisia hyötykasveja. Myös vadelmien ja marjapensaiden viljely on mahdollista.

Vaikka osa viljelypalsta-alueista on niin suosittuja, että jäsenyyttä jonotetaan, kaupungissa on myös sellaisia alueita, joihin ei saada tarpeeksi viljelijöitä. Samoin uudelleen kiinnostus niin kutsuttuihin perunapalstoihin ei ole herännyt laajasti. Peltomaalle perustetulla perunapalstalla viljellään kasvukausi kerrallaan ja syksyisin maa käännetään. Kaupungilla on mahdollisuus vuokrata yhdistyksille maisemapeltoja perunapalstakäyttöön.

Helsingin kaupunki laati yhteistyössä Dodo ry:n kanssa vuonna 2014 oppaan "Viljellään kaupungissa – opas yhteisö- ja pienpalstaviljelyn perustamiseen Helsingissä". Oppaan määritelmän mukaan pienpalsta-alueella yksittäiset ihmiset viljelevät muutaman neliön kokoista palstaa. Opas avustaa kaupunkilaisia ja paikallisyhteisöjä uusien pienpalsta-alueiden ja yhteisöviljelmien, jotka voivat olla myös viljelylaatikkoalueita, perustamisessa kaupungin omistamalle maalle. Yhteisöviljelmässä taas joukko ihmisiä hoitaa isompaa viljelmää. Opas on parhaillaan päivitettävänä vastaamaan nykyistä kaupungin organisaatiota.

Kaupunki on käynnistänyt myös työn, jossa tarkastetaan kaupunkiviljelyalueiden sijaintia, kartoitetaan mahdolliset uudet kaupunkiviljelyviljelyyn soveltuvat alueet ja tarkastellaan viljelytoiminnan aloittamismahdollisuuksia. Kaupunkiviljelyalueista kerätään tietoja muun muassa viljelyaktiivisuudesta, ympäristön siisteydestä, turvallisuudesta, toiminnallisuudesta ja mahdollisista vesipisteiden sijainneista. Työ on valmis keväällä 2022.

Muut kuin viralliset palsta-alueet ovat viljelyalueina pääsääntöisesti väliaikaisia alueita, kuten tyhjiä tontteja, jotka odottavat rakentamista. Turvallisinta ja helpointa pienimuotoinen kaupunkiviljely on taloyhtiön tontilla. Näin monilla pihilla jo tehdäänkin. Silloin monessa paikassa erikoisjärjestelyjä vaativan kasteluveden saa helposti taloyhtiön vesiverkosta ja viljelykset ovat paremmassa turvassa mahdolliselta ilkivalalta. Perunakellareitakin ja kylmiöitä on monissa vanhemmissa taloyhtiöissä vielä jäljellä.

Kaupungissa elää myös vahva rottapopulaatio, joka viihtyy erinomaisesti paikoissa, joissa on niille ruokaa. Rotat syövät kasvimaiden antiomia aina siemenistä vihanneksiin. Näin ollen kaikessa viljelyssä tulee huomioida myös yleiseen viihtyisyyteen ja terveyteen vaikuttavat tekijät. Jokaisen viljelijän vastuu omien viljelysten asianmukaisesta hoitamisesta on suuri. Näin huolehditaan myös siitä, ettei rottien ruokailupaikat lisäänty ja niiden populaatio kasva. Yhdistyksille vuokratuilla palsta-alueilla yhdistys valvoo palstoilla viljelyä ja seuraa muun muassa kompostoinnin toimivuutta ja yleistä siisteyttä.

Kaupungilla ei ole yhtäkään maakellaria, joka voisi toimia yhteiskäyttökellarina. Toimivan systeemin saavuttamiseksi tässäkin asiassa yhdistys olisi paras tapa vastaamaan tasapuolisesta ja valvotusta toiminnasta. Maakellaritkin täytyy siivota vuosittain ja huolehtia niiden toimivuudesta. Yhteiskäyttöisten maakellareiden tarpeen kartoittaminen, niihin investoiminen ja niiden rakennuttaminen ei ole kaupungin tehtäväkenttään kuuluvaa.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että se pystyy tarjoamaan viljelymahdollisuuden kaupungissa halukkaille riittävällä tasolla joko olemassa olevilla palstaviljelyalueilla tai Viljellään kaupungissa -oppaassa esitetyllä tavalla.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Elina Nummi, projektipäällikkö: 310 38475

elina.nummi(a)hel.fi

Katriina Arrakoski, yksikön päällikkö, puhelin: 310 64382

katriina.arrakoski(a)hel.fi

Jussi Luomanen, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 38626

jussi.luomanen(a)hel.fi

§ 403

Den av ledamoten Amanda Pasanen väckta motionen om avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Behandling av förslag om återremiss

Ledamoten Jussi Halla-aho understödd av ledamoten Pia Pakarinen föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning med följande motivering:

Många förnödenheter, produktgrupper och tjänster orsakar ekonomiska problem för de allra sämst ställda. Som exempel kan man nämna hygienartiklar i allmänhet, mat, barnens hobbyer, datateknik, mobilitet och mediciner, utöver de produkter som nämns i motionen. I Finland har vi ett socialskyddssystem jämte utkomststöd, vars syfte är att hjälpa de mest utsatta att klara av de nödvändiga utgifterna.

Det kan inte motiveras att just mensskydd är en produktgrupp som staden ska subventionera. Dessutom kan staden inte, i motsats till exempelvis FPA som svarar för utkomststödet, i praktiken övervaka att hjälpen når endast dem som behöver den.

Såsom konstateras även i motionen, är kostnaderna för mensskydd några euro per månad. Denna kostnad kan inte på individnivå anses så betydande att det motiverar de kostnader och den administrativa börda som detta orsakar staden.

Ärendet bör återremitteras för ny beredning på så sätt att man beaktar det som beskrivs ovan. Stadens sektorer bör inte vidta åtgärder med anledning av motionen.

17 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning enligt ledamoten Jussi Halla-ahos motivering.

Ja-röster: 50

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Ville Jalovaara, Kati Juva, Jukka Järvinen, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Minja Koskela, Minna Lindgren, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Johanna Nuorteva, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 31

Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Harry Harkimo, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Marko Kettunen, Pia Kopra, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Otto Meri, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Sanna-Leena Perunka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Risto Rautava, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Elina Valtonen, Maarit Vierunen

Blanka: 3

Sini Korpinen, Laura Rissanen, Nina Suomalainen

Frånvarande: 1

Marcus Rantala

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Avvikande mening

Ledamoten Jussi Halla-aho anmälde avvikande mening med den motivering som framgår av förslaget om återremiss.

Även ledamöterna Dani Niskanen, Arja Karhuvaara, Teija Makkonen, Mika Ebeling, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Pirkko Ruohonen-Lerner, Sini Korpinen, Mika Raatikainen, Marko Kettunen, Pia Kopra, Mari Rantanen anmälde avvikande mening med ovannämnda motivering.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184

08.12.2021

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Amanda Pasanen och 23 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheterna att erbjuda avgiftsfria menstruationsskydd för unga och mindre bemedlade.

Stadsstyrelsen beslutade återremittera förslaget för ny beredning (2.6.2021 § 170), så att de olika möjligheterna att dela ut avgiftsfria menstruationsskydd till unga och mindre bemedlade kartläggs. Samtidigt ska man förbereda sig på att starta ett begränsat försök för att dela ut menstruationsskydd gratis i grundskolor och läroanstalter på andra stadiet inom ramen för budgeten 2022.

Fostrans- och utbildningsnämnden uppmanade (9.2.2021 § 22) fostrans- och utbildningssektorn att inleda ett pilotförsök om att dela ut avgiftsfria menstruationsskydd i grundskolor och läroanstalter på andra stadiet. Inom sektorn har man kartlagt olika metoder och kostnader för att dela ut menstruationsskydd.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och anser att fostrans- och utbildningssektorn samt social- och hälsovårdssektorn kan, inom ramen för deras dispositionsplaner, organisera försöket i samarbete genom att tillämpa olika modeller för kostnadseffektiv utdelning och delaktighet.

Social- och hälsovårdsnämnden, fostrans- och utbildningsnämnden samt ungdomsrådet har gett utlåtanden i ärendet. Stadsstyrelsens svar stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

08.12.2021

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Amanda Pasasen aloite
- 2 Lausunto, Nuorisoneuvosto, 21.12.2020

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 376

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 02.06.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet för ny beredning.

Behandling

02.06.2021 Återremitterades

Ledamoten Amanda Pasanen understödd av ledamoten Sami Muttilainen föreslog att ärendet skulle återremitteras till beredning och beredas på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut mensskydd åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säker-

08.12.2021

ställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd startar i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Ledamoten Nuutti Hyttinen understödd av ledamoten Juhani Strandén föreslog att ärendet skulle återremitteras till beredning och beredas på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut mensskydd och rakdon åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säkerställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd och rakdon startar i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Omröstningsordning

Förslagen om återremiss togs särskilt upp till omröstning.

6 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Återremitteras till beredning och bereds på så sätt att man kartlägger möjligheterna för olika sätt att dela ut mensskydd åt unga och mindre bemedlade. Samtidigt ska man säkerställa att ett begränsat test för utdelning av gratis mensskydd startar i den grundläggande utbildningen och på andra stadiet, inom ramen för budgeten 2022.

Ja-röster: 33

Maija Anttila, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Joel Harkimo, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Seija Muurinen, Dani Niskanen, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Jan Vapaavuori, Juhana Vartiainen

Nej-röster: 50

Alviina Alametsä, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Ville Jalovaara, Kati Juva, Emma Kari, Mikko Kiesiläinen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Anna Laine, Johanna Laisaari, Jape Lovén, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Pauliina Saares, Suldaan Said Ahmed, Satu

08.12.2021

Silvo, Anni Sinnemäki, Sameli Sivonen, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 1
Mauri Venemies

Frånvarande: 1
Arja Karhuvaara

Stadsfullmäktige återremitterade ärendet för ny beredning, varvid ledamoten Nuutti Hyttinens förslag om återremiss förföll.

19.05.2021 Bordlades

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Stadsfullmäktige 05.05.2021 § 121

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande
Stadsstyrelsen

Upplysningar
Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 820

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Jussi Halla-aho:

Monet välttämättömät tarvikkeet, tuoteryhmät ja palvelut aiheuttavat taloudellisia vaikeuksia kaikkein vähävaraisimmille. Esimerkkeinä voidaan aloitteessa mainittujen tuotteiden ohella mainita hygieniatarvikkeet yleensä, ruoka, vaatteet, lasten harrastukset, tietotekniikka, liikkuminen ja lääkkeet. Suomessa on sosiaaliturvajärjestelmä ja siihen liittyvä toimeentulotuki, jonka tarkoitus on auttaa vähävaraisimpia selviytymään välttämättömistä menoistaan. Ei ole perusteltavissa, että juri kuukautisvälineet olisivat tuoteryhmä, jota kaupungin on jaettava maksutta. Lisäksi kaupunki, toisin kuin vaikkapa toimeentulotuesta päävastuussa oleva Kela, ei käytännössä pysty valvomaan, että avun piirissä olisivat vain kohderyhmään kuuluvat henkilöt.

Kuten aloitteessakin todetaan, kuukautisvälineiden kustannukset ovat muutamia euroja kuussa. Kustannusta ei voida yksilötasolla pitää niin merkittävänä, että kaupungille ilmaisjakelusta aiheutuva rahallinen ja hallinnollinen kuormitus olisi perusteltavissa.

Asia tulee palauttaa valmisteltavaksi siten, että edellä oleva otetaan huomioon. Kaupungin toimialojen ei tule ryhtyä aloitteen johdosta toimiin.

Kannattaja: Maarit Vierunen

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Jussi Halla-Ahon palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Ei-äännet: 6

Jussi Halla-aho, Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6

01.11.2021 Pöydälle

08.12.2021

26.04.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

19.04.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 170

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Amanda Pasasen ja 23 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamista nuorille ja vähävaraisille:

”Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että Helsinki selvittää mahdollisuutta tarjota maksuttomia kuukautisvälineitä nuorille sekä kaikille itsensä vähävaraisiksi kokeville. Aloitteen mukaan kuukautisiin liittyvään kuukautisköyhyyteen ja taloudelliseen epätasa-arvoon on tärkeää puuttua. Ilmaisia kuukautisvälineitä tulisi olla tarjolla kouluissa ja terveyskeskuksissa.

Kuukautisköyhyydestä puhuttaessa (engl. period poverty) viitataan tilanteeseen, jossa terveyssiteiden ja tamponien osto voi lohkaista suuren osan viikon käyttövaroista, varsinkin jos samassa taloudessa asuu useampi nainen.

Valtuustoaloitteeseen liittyvä päätöshistoriaa

Sosiaali- ja terveyslautakunta totesi aiemmassa lausunnossaan 19.1.2021 § 13, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ei kuulu terveydenhuoltolain (1326/2010) mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti 9.2.2021 § 22 käynnistää toimialallaan rajatun kokeilun maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Kaupunginvaltuusto päätti 2.6.2021 § 170 palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi siten, että kartoitetaan maksut-

tomien kuukautisvälineiden erilaisia jakelumahdollisuuksia nuorille ja vähävaraisille. Samanaikaisesti valmistaudutaan rajatun kokeilun käynnistämiseen maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisessa perusopetuksessa sekä toisen asteen oppilaitoksissa.

Terveydenhuoltolaki määrittelee terveydenhuollon perustehtävät

Terveysasemien perustehtävänä on huolehtia kiireellisestä ja kiireettömästä avosairaanhoidosta ja siihen liittyvästä terveyden edistämisestä samoin kuin aikuisten terveysneuvonnasta, perusterveydenhuollon mielenterveystyöstä ja opiskelijoiden sairaanhoidosta sekä seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvästä neuvonnasta. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaiden terveydenhoito, terveysneuvonta, lakisääteisiin ja tarpeellisiin erikoistutkimuksiin ohjaaminen, koulujen terveydellisten olojen valvonta sekä koko koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen terveysasemilla ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa nuorille sekä vähävaraisille ei kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin terveysasemien ja koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin. Koulujen terveydenhoitajat ovat tarvittaessa käytettävissä asiantuntijoina kasvatus- ja koulutustoimialan organisoimassa rajatussa maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen liittyvässä suunnittelussa.

Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakelua automaattit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystoimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että nuorten mielipiteitä kuullaan asiassa ja sen toteuttamistavoissa. Kuukautistarvikejakelun kokeilun tuloksia tulee arvioida ennen kuin toimintatapaa laajennetaan kaikkiin kaupungin kouluihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen nuorille sekä vähävaraisille mahdollisesti vähentää niin sanottua kuukautisköyhyyttä. Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä

hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia.

Kansallinen päätös eduskunnassa kuukautisvälineiden arvolisäveron alentamisesta parantaisi sukupuolten välistä tasa-arvoa, kun kuukautisvälineiden hinnan laskiessa naisille ja tytöille kohdistuva kustannusrasite pienentyisi.”

Käsittely

31.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Korvataan Terveystieteiden tutkimuskeskuksen -alaotsikon toiseksi viimeinen kappale seuraavalla: Kuukautisvälineiden tarvikejakelu ei edellytä terveydenhuollon koulutusta. Jakeluautomaatit voivat olla yksi keino toteuttaa tätä jakamista, mutta yksinkertainen laatikkokin voisi toimia. Jakelua voidaan toteuttaa esimerkiksi kouluissa, perhekeskuksissa tai järjestöjen kautta. Lautakunta esittää tältä pohjalta jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Nuoret, kouluterveydenhuolto ja terveystiedon opettajat sekä perhekeskukset ja alan järjestöt otetaan mukaan suunnittelemaan tätä jakelua ja yhteistyössä kartoitetaan parhaita keinoja kuukautisköyhyyden helpottamiseen. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä sosiaali- ja terveystieteiden ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan välillä.

Kannattaja: jäsen Eva Biaudet

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Korjataan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -alaotsikon ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: Kuukautisvälineiden käyttö ja niiden riittävä vaihtaminen puhtaisiin, yhdistettynä hyvään intiimihygieniaan kuukautisten aikana, edistää terveyttä ja vahvistaa sosiaalista sekä psyykkistä hyvinvointia. Kuitenkin kuukautis- ja tamponipakkauksia saa edullisimmillaan reilusti alle kahden euron hinnalla, mikä normaalisti riittää yhden henkilön kuukauden tarpeisiin. Kuukuppia käyttämällä hinta jää vieläkin pienemmäksi. Kuukautisköyhyyksilmiötä ei siten Suomessa tosiasiallisesti ole, kun lisäksi huomioidaan se, että lähtökohtaisesti jokaisen nuoren elämästä vastaa 1-2 aikuista. Lautakunta toteaa, että terveystieteiden ilmaisella jakamisella ei ole perheille relevanttia taloudellista merkitystä, ja niiden jakamiseen ryhtymällä ainoastaan lisättäisiin hallinnon kuluja.

08.12.2021

Lisäksi poistetaan Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi - alaotsikon toinen kappale kokonaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 6

Maaret Castrén, Laura Korpinen, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Mikko Paunio, Daniel Sazonov

Ei-äännet: 7

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Kati Juva, Minna Lindgren, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 11

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Minna Lindgren, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 11 - 2.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Jäsen Laura Korpinen jätti sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunnosta vastaehdotuksensa mukaisen eriävän mielipiteen.

17.08.2021 Pöydälle

19.01.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi

Leena Turpeinen, terveys- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 52481
leena.turpeinen(a)hel.fi

Mervi Korpela, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42683
mervi.korpela(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 24.08.2021 § 275

HEL 2020-010631 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle Amanda Pasasen valtuustoaloitteesta maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille:

Kaupunginvaltuusto palautti valmisteluun Amanda Pasasen valtuustoaloitteen maksuttomien kuukautisvälineiden tarjoamisesta nuorille ja vähävaraisille. Valtuusto edellytti erilaisten jakelumahdollisuuksien kartoittamista sekä valmistautumista rajatun kokeilun käynnistämiseen perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on kartoitettu erilaisia kuukautisvälineiden jakamisen muotoja ja kustannuksia näille vaihtoehdoille.

Aloitteessa ehdotetaan, että maksuttomia kuukautisvälineitä jaettaisiin nuorille ja vähävaraisille. Aloitteen mukaan kuukautisvälineiden tarjoamisessa tulisi huomioida käyttäjien henkilökohtaiset valinnat. Helsingissä oli 13–29 -vuotiaita menstruoivia vuonna 2019 lähes 80 000. Kuukautisvälineiden hinnat vaihtelevat, mutta halvin terveystoimialan pakkaus olisi hinnaltaan 1,04 euroa ja tamponipakkaus 1,10 euroa. Kuukuppien hinta-arvio olisi 30 euroa. Kuukautissiteitä tai tamponeja tarvitaan kaksi pakettia kuukaudessa. Kuukupin käyttäjät tarvitsevat kuukupin lisäksi aloitustarvikkeet. Jos oletetaan, että 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä ja 40 prosenttia tamponeja, olisivat kokonaiskustannukset kaikkien 13–29 -vuotiaiden menstruoivien osalta 136 900 euroa kuukaudessa. Kuukupin käyttäjien ollessa 20 prosenttia menstruoivien osuu-

desta olisi heidän osaltaan kustannukset 960 000 euroa. Kuukupin, tamponien ja kuukautissiteiden yhteiskustannukset kaikkien menstruovien osalta olisivat 1 642 800 euroa vuodessa. Välinekustannusten lisäksi jakelumuoto vaikuttaa kokonaiskustannuksiin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kehotti (9.2.2021 § 22) kasvatuksen ja koulutuksen toimialaa käynnistämään pilotin maksuttomien kuukautisvälineiden jakamisesta perusopetuksessa ja toisen asteen oppilaitoksissa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on selvitetty maksuttomien kuukautisvälineiden pilotointia neljän kuukauden ajan neljässä yksikössä, joissa opiskelee yhteensä noin 1600 menstruovaa oppijaa. Kuukautisvälineet tulisivat näille neljälle kuukaudelle maksamaan 21 000 euroa (mikäli 40 prosenttia käyttäisi kuukautissiteitä, 40 tamponeja ja 20 kuukuppeja). Jakelu voitaisiin toteuttaa joko automaattilla tai henkilöstöresursseilla.

Tällä hetkellä markkinoilta ei löydy automaatteja, jotka mahdollistaisivat käyttäjille räätälöityjen kuukautisvälineiden noudon kuukausittain. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan selvitysten mukaan automaatti on toteutettavissa, mutta sen suunnittelu vaatii yhteiskehittelyä jakeluautomaatteja tarjoavien yritysten kanssa. Vuokrattavia automaatteja ei ole markkinoilla toistaiseksi tähän tarkoitukseen saatavilla. Eräs hoitotarvikkeiden jakeluautomaatteja myyvä yritys arvioi yhden laitteiston hinnaksi 20 000 euroa. Koulun tai oppilaitoksen ostama lokerikko mahdollistaisi 20 oppijan noudon päivää kohden. Tämän lisäksi tuotteiden tilauksesta, automaatin päivittäistäytöstä ja asiakastyöstä vastaisi erikseen palkattava työntekijä. Kuukautisvälineiden jakaminen automaattilla tulisi yrityksen hinta-arvion mukaan olemaan neljän yksikön osalta 80 000 euroa. Kun summaan lisätään työntekijä- ja kuukautisvälinekustannukset, nousevat pilotin kokonaiskustannukset yli 110 000 euroon.

Sosiaali- ja terveyslautakunta (19.1.2021 § 13) totesi lausunnossaan, ettei ilmaisten kuukautisvälineiden jakaminen koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa kuulu terveydenhuoltolain mukaisiin koulu- ja opiskeluterveydenhuollon perustehtäviin.

Koska välineiden jakaminen ei myöskään kuulu opettajien virka- ja työehtosopimuksen mukaisiin työtehtäviin, mikäli kouluilla jaettaisiin kuukautisvälineitä, tulee ne jakaa muutoin, kuin opetushenkilöstön toimesta. Tällöin tulisi kuukautisvälineiden jakelijaksi palkata työntekijä. Tällöin välineet tilattaisiin suoraan yksikköihin ja jakelija hoitaisi kuukautisvälinepakettien räätälöinnin ja jakamisen käyttäjäkohtaisesti. Tässä toteutuksessa haasteena olisi välineiden varastointi ja jakelu sellaisessa paikassa, joka mahdollistaisi oppijalle kuukautisvälineiden noutamisen huomiota herättämättä. Maksuttomien kuukautissuojien pi-

lotissa kuukautisvälineiden jakelija palkattaisiin viidelle kuukaudelle, jolloin palkkakustannukset olisivat 25 500 euroa. Projektkoordinaattorin palkka ja kuukautisvälineiden hankintakustannukset tulisivat karkeasti arvioituna olemaan yhteensä noin 46 000 euroa.

Parhain tapa jakelun hoitamiseen olisi automaatti, joka olisi kaikkien helsinkiläisten nuorten ja vähävaraisten, ei vain Helsingin kaupungin koulujen ja oppilaitosten oppijoiden saavutettavissa. Automaatti tulisi sijoittaa tilaan, josta välineiden saanti hoituisi vaivattomasti, itselleen sopivaan aikaan ja huomiota herättämättä. Tällaisiksi jakelupaikoiksi soveltuisi parhaiten esimerkiksi apteekit ja terveysasemat. Ongelmana on, että tiedossa ei ole automaattien saatavuutta.

Kartoituksessa selvisi jakelun haasteellisuus asian sensitiivisyyden sekä korkeiden resurssien suhteen. Jotta oppijat pääsisivät vaikuttamaan pilotoinnin sisältöön ja toteutukseen, tulisi pilotointi toteuttaa alusta loppuun asti yhteistyössä heidän kanssaan. Keskeistä pilotissa olisi vaikuttavuuden arviointi alku- ja loppukyselyjen avulla. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla ei ole resursseja pilotoinnin toteuttamiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kasikon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon.

Käsittely

24.08.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sini Korpinen: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Kannattaja: Veli-Pekka Dufva

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Korvataan kappale 10 seuraavasti:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Kannattaja: Petra Malin

Sini Korpisen ja Ozan Yanarin vastaehdotuksista äänestettiin vastakkain, jonka jälkeen voittanut ehdotus äänestettiin vastakkain esittelijän ehdotuksen kanssa.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Muutetaan lausunnon kohta 10 kuulumaan seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että maksuttomien kuukautisvälineiden jakaminen ei kuulu kasvatuksen ja koulutuksen toimialan perustehtäviin. Jo nyt kouluterveydenhoitaja voi kuitenkin jakaa kuukautisvälineitä tarvittaessa nuorille. Tätä menettelyä lautakunta pitää hyvänä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta ei kuitenkaan näe asian sensitiivisyyden vuoksi koulujen ja oppilaitosten soveltuvan parhaiten maksuttomien kuukautisvälineiden jakamiseen laajassa mittakaavassa. Vuoden 2022 talousarvioehdotukseen ei ole huomioitu määrärahaa maksuttomien kuukautisvälineiden pilotoinnin toteuttamiseksi."

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpinen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

08.12.2021

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan Yanarin vastaehdotuksen äänin 7 - 6.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Korvataan kappale 10 seuraavasti: "Kasvatus- ja koulutuslautakunta tukee jakelukokeilun järjestämistä soveltaen erilaisia kustannustehokkaan jakelun malleja. Samalla lautakunta toteaa, että koulu- ja opiskeluterveydenhuolto soveltuu parhaiten kokeilun järjestäjäksi. Pilotti edellyttää tiivistä yhteistyötä soten ja kaskon toimialojen välillä. Pilotoinnille tulee osoittaa resurssit seuraavan vuoden talousarvioon."

Jaa-äännet: 6

Ted Apter, Veli-Pekka Dufva, Nora Grotenfelt, Pia Kopra, Sini Korpi-
nen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 7

Jussi Chydenius, Emma Kari, Vesa Korkkula, Petra Malin, Markku
Rantahalvari, Nasima Razmyar, Ozan Yanar

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä Ozan Yanarin vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 7 - 6.

17.08.2021 Pöydälle

09.02.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen vs. toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi

§ 404

Den av ledamoten Anna Vuorjoki väckta motionen om uppföljning och utveckling av vården av transsexuella och icke-binära

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Anna Vuorjoki och 18 övriga ledamöter föreslår i sin motion att de transsexuella och icke-binära personernas tillgång till vård utvärderas, missförhållandena korrigeras och vården utvecklas.

Stadsstyrelsen anser att det är motiverat att inom social- och hälsovårdsbranschen utreda tillgång till könsidentitetsutredning och könskorrigeringsprocess samt vårdkedja. Det är även motiverat att utvärdera behovet för kompetensutveckling hos personalen och vid behov organisera tilläggsutbildning.

I juni 2020 godkände tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården rekommendationer om metoder för behandling av dysfori, det vill säga ångest i samband med variation av könsidentiteten som orsakar sänkt funktionsförmåga, eftersom antalet patienter som får remisser till multiprofessionella polikliniker för könsidentitetsutredningar vid Helsingfors universitetscentralsjukhus (HUCS) och Tammerfors universitetssjukhus (TAYS) har ökat och patienternas vårdönskemål har ändrats.

Enligt tjänsteutbudsrådets rekommendation ska det erbjudas psykosocialt stöd för oklarheter i könsidentitet i enlighet med symptomens allvarlighet och gradering av vårdbehovet inom hemkommunens primärvård eller specialiserade sjukvård. Den eventuella utredningen om behovet för psykiatrisk eller psykosocial vård och vård som anses som behövlig ska organiseras redan innan patienten får remiss till den centraliserade undersökningspolikliniken så att det är möjligt att inleda utredningsperioden. Dessa åtgärder hjälper med att rikta hälsovårdens resurser ändamålsenligt samt säkerställer att utredningsprocessen och den eventuella vårdprocessen sker i rätt tid.

Enligt HNS Psykiatri har tjänsteutbudsrådets rekommendation inte fördröjt tillgången till utredning och vård i rätt tid. Beredskap för att utveckla könsdysforipatienternas vårdkedja och att rikta kompletterande utbildning finns.

Social- och hälsovårdsnämnden samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena. Vårdupplevelser av primärvården och hur tillgången till vård fungerar för personer som upplever könsdysfori utreds och utvärderas i fortsättningen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Anna Vuorjoen aloite
- 2 HUSin lausunto 12.8.2021

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 377

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 822

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela:

Perusteluiden kuudennen kappaleen loppuun: Sukupuolidysforiaa kokevien hoitokokemuksia perusterveydenhuollosta ja kokemuksia hoitoon pääsyn toteutumisesta selvitetään ja arvioidaan jatkossa.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Anniina Iskanius, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Elisa Gebhard, Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

08.12.2021

Tyhjä: 1
Jussi Halla-aho

Kaupunginhallitus hyväksyi Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä).

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 31.08.2021 § 174

HEL 2021-005580 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Anna Vuorjoen ja 18 muun valtuutetun trans- ja muunsukupuolisten hoidon seuranta- ja kehittämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää mahdollisuutta toteuttaa arviointi, miten helsinkiläisten sukupuolidysforiaa kokevien ihmisten hoitoon pääsy toteutuu ja miten Palkon uudet suositukset ovat vaikuttaneet siihen sekä tehdä arvioinnin pohjalta suunnitelma tutkimuksiin ja hoitoon pääsyyn liittyvien epäkohtien korjaamiseksi yhteistyössä HUSin kanssa ja varmistaa, että perusterveydenhuollon henkilöstöllä on riittävä osaaminen sukupuolivähemmistöihin kuuluvien ihmisten kohtaamiseksi sekä hoidon toteuttamiseksi tai hoitoon ohjaamiseksi asianmukaisesti.

Terveystieteiden tutkimuskeskus (Palko) hyväksyi kesäkuussa 2020 suositukset sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän toimintakyvyn alenemaa aiheuttavan dysforian eli ahdistuksen lääketieteellisistä hoidoista, koska Helsingin yliopistollisen keskussairaalaan (HUS) ja Tampereen yliopistollisen sairaalan (TAYS) sukupuolidysforian tutkimukseen ja hoitoon perehtyneille moniammatillisille poliklinikoille lähetettyjen potilaiden määrä oli kasvanut ja heidän hoitotoiveensa olivat muuttuneet.

Sukupuoli-identiteetin variaatio tarkoittaa sukupuoli-identiteetin asettumista mihin tahansa kohtaan mies-nainen dimensiolla tai sen ulkopuo-

lelle, ei ainoastaan jakoa miehiin ja naisiin. Vain osalla sukupuoli-identiteetin variaatioon liittyy merkittävää kärsimystä ja toimintakyvyn heikkenemistä ja vain osa toivoo saavansa lääketieteellistä hoitoa.

Palkon suosituksen mukaan sukupuoli-identiteettiin liittyvään epäselvyyteen tulee tarjota psykososiaalista tukea oireiden vaikeusasteen ja hoidon tarpeen porrastuksen mukaisesti oman kunnan perusterveydenhuollossa tai erikoissairaanhoidossa. Mahdollinen psykiatrisen ja psykososiaalisen hoidon tarpeen arviointi ja tarpeelliseksi todettu hoito tulisi järjestää jo ennen keskitetylle tutkimuspoliklinikalle lähettämistä, jotta tutkimusjakso on mahdollista käynnistää. Nämä toimet parantavat terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista kohdentumista sekä varmistavat tutkimusprosessin ja mahdollisen hoitoprosessin oikea-aikaisuuden.

HUSin keskitetyiltä psykiatrisilta poliklinikoilta saadun selvityksen mukaan sukupuoli-identiteetin tutkimuksiin hakeutuvien täysi-ikäisten määrä on Suomessa vuosina 2007–2017 20-kertaistunut ja kasvu on edelleen jatkunut jyrkkänä.

HUS psykiatrian sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla lähetemäärä on kaksinkertaistunut vuodesta 2017 ja alkuvuoden 2021 perusteella lisäys vuoteen 2020 verrattuna on 39 %. Tutkimusjaksolle tulevien jonotusaika on kasvanut (alle 3 kuukautta jonottaneita 89 % vuonna 2019, 82 % vuonna 2020 ja 74 % vuonna 2021). Viidessä kuukaudessa poliklinikalle pääsee 99 % lähetetyistä.

HUSin sukupuoli-identiteetin tutkimuspoliklinikalla oli vuonna 2019 hoidossa 276 helsinkiläistä potilasta ja vuonna 2020 362 potilasta. Vuonna 2019 toteutui 914 käyntiä ja vuonna 2020 1413 käyntiä. Tänä vuonna 1.1.–24.4.2021 käyntejä oli 590.

HUS psykiatrian näkemyksen mukaan Palkon suositukset eivät heikennä sukupuolidysforiasta kärsivien potilaiden asemaa, vaan tuovat tämän asiakasryhmän näkyväksi terveydenhuollossa, yhdenvertaistavat palveluita ja painottavat riittävän aikaista selvittelyä ja tukea sekä kykyä kohdata sukupuolen moninaisuutta ja tunnistaa potilaista ne, jotka tarvitsevat keskitetyn yksikön palveluita. Suositukset myös varmistavat sukupuolenkorjaushoitojen turvallisuutta ja oikea-aikaisuutta.

HUS psykiatrian mukaan Palkon hoitosuositukset eivät ole hidastaneet oikea-aikaiseen tutkimukseen ja hoitoon pääsyä, vaan ne selkeyttävät vastuujakoa terveydenhuollon toimijoiden kesken. HUS psykiatria ilmaisee valmiutensa kehittää helsinkiläisten sukupuolidysforiapotilaiden hoitopolkua ja kohdentaa Helsingin alueellisiin palveluihin täydentävää sukupuolidysforia-koulutusta nykyisen matalan kynnyksen konsultaatiotoiminnan lisäksi.

Sosiaali- ja terveystoimiala tulee vielä tarkemmin selvittämään kyseisen asiakasryhmän hoitoon pääsyä sekä perusterveydenhuollossa että erikoissairaanhoidossa. Lisäksi henkilöstön osaamisen kehittämisen tarvetta arvioidaan ja mahdollisesti tarvittavaa lisäkoulutusta järjestetään. Helsinki-HUS Psykiatrian työnjakosopimuksen puitteissa sukupuoli-identiteetin tutkimusten ja sukupuolenkorjausprosessin hoitopolkua on aiheellista vielä tarkentaa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu ja oikea-aikainen sukupuoli-identiteetin variaatioihin liittyvän dysforian hoito voi merkittävästi lievittää kärsimystä ja kohentaa sosiaalista toimintakykyä.”

Käsittely

31.08.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Asiassa tehtiin seuraava palautusehdotus:

Palautusehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Pyydetään että lausunto palautetaan valmisteluun. Lausunnon kaksi viimeistä kappaletta ennen esittelijän perusteluita tulee kirjoittaa uudestaan. Lausunnon toiseksi viimeisessä kappaleessa tulee ottaa kielteinen kanta aloitteessa tehtyihin ehdotuksiin. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toimijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale antaa vääränlaisen lupauksen hoidon kohdistamisen ja oikea-aikaisuuden helppoudesta.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Jäsen Mikko Paunio kannatettua Laura Korpisen palautusehdotusta keskustelu rajattiin palautusehdotukseen ja palautusehdotuksesta äänestettiin (äänestys 1).

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus palautusehdotuksesta äänestämisen jälkeen:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Laura Korpinen: Lausunnon toiseksi viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita korvataan seuraavaksi: Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveydenhuollon väheneviä resursseja ei pidä käyttää aloitteessa vaadittujen selvitysten tekemiseen. Sosiaali- ja terveyslautakunta luottaa sosiaali- ja terveystoimialan henkilökunnan osaamiseen ja ammattitaitoon ja siihen, että potilaat kohdataan ja hoidetaan ihmisinä ja että tarvitsevat ohjataan hoitoon. Jos lisäkoulutusta henkilökunnalle katsotaan tarvittavan, se tulee hankkia neutraalilta toi-

08.12.2021

mijalta, kuten esimerkiksi HUSilta. Lausunnon viimeinen kappale ennen esittelijän perusteluita poistetaan.

Kannattaja: jäsen Mikko Paunio

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautusehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi asian käsittelyn jatkamisen äänin 10 - 2 (poissa 1). Äänestyksen jälkeen lautakunta jatkoi asian käsittelyä.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 10

Samuel Adouchief, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Maaret Castrén, Kati Juva, Seija Muurinen, Matti Niiranen, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 2

Laura Korpinen, Mikko Paunio

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Minna Lindgren

08.12.2021

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen 10 - 2 äänin (poissa 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 405

Den av ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin väckta motionen om bättre arbetsmiljö för barnmorskor

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten för social- och hälsovårdsnämnden att i praktiken följa med hur de åtgärder som förbättrar arbetsmiljön och -villkoren för HUS barnmorskor framskrider. (Silja Borgarsdóttir Sandelin)

Behandling

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin understödd av ledamoten Eva Biaudet föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om möjligheten för social- och hälsovårdsnämnden att i praktiken följa med hur de åtgärder som förbättrar arbetsmiljön och -villkoren för HUS barnmorskor framskrider.

Ledamoten Sinikka Vepsä föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter en utredning om det är möjligt att Helsingfors som HUS största ägarkommun fäster vikt vid att kommuninvånarna har tillgång till specialiserad sjukvård av hög standard med professionell personal som mår bra. Helsingfors och Helsingfors representanter bör i HUS ekonomiska beslutsfattande ägna uppmärksamhet åt personalens välmående en lönenivå som är mer konkurrenskraftig än den nuvarande.

Ordföranden konstaterade att hemställningsklämmen inte hänför sig till ärendet som behandlas, och den togs därför inte upp till behandling.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

---

18 omröstningen

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelins förslag till hemställningskläm
JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelins hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 75

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Oona Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Kati Juva, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Pia Kopra, Sini Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Minna Lindgren, Teija Makkonen, Petra Malin, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Elina Valtonen, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Maarit Vierunen

Blanka: 8

Pentti Arajärvi, Ville Jalovaara, Marko Kettunen, Laura Korpinen, Otto Meri, Mika Raatikainen, Daniel Sazonov, Osmo Soininvaara

Frånvarande: 2

Jussi Halla-aho, Sanna-Leena Perunka

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelins förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite

2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Silja Borgarsdóttir Sandelin och 15 övriga ledamöter föreslår i sin motion att åtgärder vidtas för att förbättra barnmorskornas arbetsmiljö och upphöra med kedjor av tidsbundna avtal.

Barnmorskorna arbetar i sjukhusen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS). Enligt HNS utlåtande har barnmorskornas oro tagits på stort allvar och utmaningarna i situationen har identifierats. De korrigerande åtgärder som har företagits är bland annat att skapa en lägesbild av i vilken utsträckning förlossningssalar används, öka antalet arbetstillfällen grunda en intern pool av vikarier och att utöka antalet ordinarie semestervikarier.

I reformen av social- och hälsovården stärks den rollen för den som ordnar servicen och styrning av serviceproduktion utvecklas. Ärenden som berör personalens välfärd kommer i fortsättningen beaktas i stor utsträckning.

Social- och hälsovårdsnämnden samt Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har gett utlåtanden i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena. Förbättrandet av hur de anställda vid Kvinnokliniken mår och trivs i arbetet har en betydelse både för personalen och tjänsternas kvalitet. Helsingfors följer där noggrant hur HUS:s utvecklingsåtgärder avancerar och verkar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Silja Borgarsdóttir Sandelinin aloite

2 HUSin lausunto 9.8.2021_ (1)

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 379

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 821

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Påttös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Marcus Rantala: Perusteluiden neljännen kappaleen loppuun:

Naistenklinikan henkilöstön hyvinvoinnin ja työssä viihtyvyyden parantamisella on merkitystä sekä henkilökunnalle että palveluiden laatuun. Helsinki seuraa siksi tarkasti, miten HUS:in kehittämistoimenpiteet etenevät ja vaikuttavat.

Kannattaja: Reetta Vanhanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Marcus Rantalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 05.10.2021 § 240

HEL 2021-006775 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Silja Sandelin Borgasdottirin ja 15 muun valtuutetun kättilöiden työympäristöä koskevaan aloitteeseen:

”Aloitteessa edellytetään Helsingin kaupungin ja HUSin Helsingin edustajien ryhtyvän toimiin HUSin toimintatapojen ja kättilöiden työympäristön parantamiseksi sekä työsuhteiden vuosikautisten ketjuttamisen lopettamiseksi.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että aloitteessa esille nostettu kättilöiden työskentely tapahtuu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) sairaaloissa ja muun muassa henkilöstön hyvinvointiin liittyvät asiat ovat kättilöiden osalta työnantajan eli HUSin vastuulla.

HUSin aloitteeseen antaman lausunnon mukaan tunnistettujen haasteiden perusteella on ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

Helsingin kaupunki on kehittämässä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämistoimintaa osana tulevaa sote-uudistusta. Järjestäjäroolia tullaan vahvistamaan ja lisäksi palvelutuotannon ohjausta kehitetään. Palvelutuotannon ohjauksessa kiinnitetään laaja-alaisemmin huomiota muun muassa henkilöstön työhyvinvointiin liittyviin asioihin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Työympäristöllä ja työskentelyolosuhteilla on merkittävä vaikutus työntekijöiden työhyvinvointiin ja terveyteen. Hyvinvoiva henkilöstö tuottaa asiakaslähtöisiä ja laadukkaita palveluja.”

21.09.2021 Pöydälle

08.12.2021

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Annamari Rinne, työntantajapolitiikan päällikkö, puhelin: 310 24044
annamari.rinne(a)hel.fi

§ 406

Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om en badstrand till området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Johanna Nuorteva understödd av ledamoten Nina Katariina Miettinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att man reder ut möjligheten för att inrätta en badplats på området, i samband med att detaljplanen för Hanaholmens område utarbetas. I utredningen ska man undersöka den mest ändamålsenliga platsen samt om denna badplats kan vara en badstrand, en lättare bryggkonstruktion eller en havsvattenbassäng eller en flytande bassäng som byggs av privat aktör enligt behov. Stadsfullmäktige hänvisar till den nya stadsstrategin enligt vilken man bör satsa på element i stadsmiljön som uppmuntrar till motion med låg tröskel.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

19 omröstningen

Ledamoten Johanna Nuortevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Johanna Nuortevas hemställningkläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 27

Outi Alanko-Kahiluoto, Fatim Diarra, Mia Haglund, Oona Hagman, Atte Harjanne, Harry Harkimo, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Shawn Huff, Kati Juva, Elina Kauppila, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Minja Koskela, Nina Katariina Miettinen, Sami Muttilainen, Johanna Nuorteva, Sanna-Leena Perunka, Tuomas Rantanen, Pekka Sauri, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Johanna Sydänmaa, Tuomas Tuomi-Nikula, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa

Nej-röster: 11

Sirpa Asko-Seljavaara, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanus, Atte Kaleva, Marko Kettunen, Laura Korpinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Mia Nygård-Peltola, Mika Raatikainen, Mari Rantanen

Blanka: 47

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Nita Austero, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdóttir Sandelin, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jaloaara, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Pia Kopra, Sini Korpinen, Minna Lindgren, Petra Malin, Otto Meri, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Pirkko Ruohonen-Lerner, Wille Rydman, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Nina Suomalainen, Ilkka Taipale, Elina Valtonen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Johanna Nuorteväs förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheten att inrätta en badstrand eller en annan badplats på området som blir ledigt efter att kraftverket stängs.

Detaljplaneläggningen för området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk inleds under den närmaste tiden. I samband med detaljplaneläggningen kan man utreda placeringen av en badplats.

Åtgärderna för att göra vattenområdet bredvid Hanaholmens brygga tryggt för badande är krävande på grund av den stora höjdskillnaden mellan nivån på markytan och havsytan, vattnets djup och det stora vågsvallet. En sanering av området och en konstgjord sänkning är mycket dyra och svåra att genomföra.

Den bästa platsen för en eventuell badstrand är längst inne i Hanaholmens västra vik. Förhållandena för grundläggningsarbete i området är ändå en synnerligen stor utmaning både på grund av mark- och vattenkontamination samt när det gäller grundberedningen. I området pågår för tillfället sedimentundersökningar. Med dagvattnet sprids föroreningar i ökande takt såväl till bassängen som till botten av viken.

Stadsmiljönämnden har konstaterat i sitt utlåtande att det finns ett behov för att reda ut möjligheten till en enkel badplats, såsom exempelvis en badbrygga eller badtrappor, i samband med att Hanaholmen byggs. Kultur- och fritidsnämnden tillstyrker inte inrättandet av en badplats eftersom området är exceptionellt utmanande med tanke på säkerheten. Stranden är bråddjup och i närheten ligger farleder där vattentrafiken är livlig.

Den som upprätthåller en badplats har flera lagstadgade skyldigheter. Nya badplatser kan inte inrättas utan att det utreds om stället är tryggt, om vattnet är tillräckligt rent med tanke på att det ska gå att bada i vattnet, om trafiksäkerheten uppfylls och om stranden är tillgänglig för utryckningsfordon. Staden ansvarar som badstrandens upprätthållare för riskutvärdering, säkerhet samt identifiering av olägenheter och eventuella risker för hälsa. Idrottstjänsterna bedömer att området som blir ledigt efter Hanaholmens kraftverk inte är tillräckligt tryggt för en allmän badplats.

En bättre lösning är i stället en tydligt avgränsad havsvattenbassäng eller en flytande badanläggning. Inrättandet av en sådan kan utredas i samband med detaljplaneläggningen, om en privat entreprenör hittas. I idrottstjänsternas investeringsprogram för de närmaste åren har det inte förberetts grundläggningskostnader för nya badplatser.

Kultur- och fritidsnämnden och stadsmiljönämnden har gett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandena.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Uppllysningar

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

08.12.2021

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 380

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 819

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

08.11.2021 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Reetta Vanhanen: Lisäys kappaleen 9 jälkeen:

"Kaupunginhallitus viittaa uuteen kaupunkistrategiaan, jonka mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin on syytä panostaa kaupunkitilassa.

08.12.2021

Kaupunginhallitus edellyttää, että Hanasaaren alueen asemakaavan laatimisen yhteydessä selvitetään, millä tavalla uimapaikka olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa alueelle. Selvityksessä tutkitaan tarkoituksenmukaisin paikka sekä se, tulisiko uimapaikka toteuttaa uimaran-tana, kevyempänä uimalaiturina tai tarvittaessa yksityisen toteuttajan avulla merivesialtaana tai kelluvana uimalana."

Kannattaja: Tuomas Rantanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Reetta Vanhasen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 9

Paavo Arhinmäki, Jussi Halla-aho, Anniina Iskanus, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 5

Minja Koskela, Johanna Nuorteva, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen

Tyhjä: 1

Elisa Gebhard

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 5 - 9 (1 tyhjä)

01.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 549

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Hankennumero 5264_207

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hanasaaren voimalaitokselta aikaistetusti jo vuonna 2023 vapautuvan nykyisen hiilikasan alueen asemakaavoitus on vielä käynnistämättä, mutta se tullaan käynnistämään lähiaikoina. Alueelle on tarkoitus laatia asemakaavaa pääasiassa asuinkäyttöön ja uimarannan sijoittamista alueelle voidaan tutkia asemakaavan laatimisen yhteydessä.

Sompasaarenaltaan puolella hiilien lastauslaiturina nykyisin toimivan Hanasaarenlaiturin viereisen vesialueen saattaminen turvalliseksi uin-
tikäyttöön on maanpinnan ja merenpinnan suuren korkeuseron, veden syvyyden ja aaltoilun takia vaikeaa. Alueen puhdistaminen sekä keino-
tekoinen madaltaminen tulisivat erittäin kalliiksi ja olisivat vaikeasti toteutettavissa.

Uimaranta saattaisi tulla kyseeseen lähinnä Hanasaaren länsipuoleisen lahden pohjukassa. Alueen pohjarakentamisolosuhteet ovat kuitenkin erityisen haastavat sekä maaperän ja veden epäpuhtauksien, että esirakentamisen osalta. Alueella on parhaillaan sedimenttitutkimukset tekeillä. Tällä hetkellä tiedetään, että huleveden mukana niin altaaseen kuin lahden pohjukkaankin kulkeutuu jatkuvasti jonkin verran lisää epäpuhtauksia.

Mikäli uimarantaa ei voida alueelle toteuttaa, jonkinlainen kelluva uimalaratkaisu saattaisi tulla kyseeseen.

Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liik-
kumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkiti-
lassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren raken-
tuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle
esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Käsittely

12.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Helsingin uuden kaupunkistrategian mukaan matalan kynnyksen liikkumisen elementteihin kuten laitureihin on syytä panostaa kaupunkitilassa. Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Hanasaaren rakentuessa alueelle on tarpeen tutkia sopivaa paikkaa kevyelle uimapaikalle esimerkiksi uimalaiturin tai uimaportaiden muodossa.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehdotuksen.

05.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Pia Kilpinen, arkkitehti, puhelin: 310 37443
pia.kilpinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.10.2021 § 159

HEL 2021-007728 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei puolla uimarannan ja -paikan perustamista Hanasaaren voimalaitoksen läheisyyteen. Aloitteessa ehdotettu alue on turvallisuusnäkökulmasta poikkeuksellisen haastava. Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Uusien uimapaikkojen perustamisen yhteydessä on keskeistä huomioida turvallisuuskysymykset. Uimarantojen ja -paikkojen kohdalla turvallisuuselementti korostuu Kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), joka määrää palveluntarjoajalle huolellisuusvelvoitteen. Lain mukaan palveluntarjoajan tulee tuntea palveluun liittyvät riskit ja huolehtia siitä, ettei palvelusta aiheudu vaaraa kenenkään terveydelle tai omaisuudelle. Samaten lain mukaan uimapaikan turvallisuudesta tulee tehdä selvitys, josta ilmenee muun muassa, kuinka uimapaikka soveltuu sen lähiympäristöön, millaisia vaikutuksia uimapaikalla on liikenteeseen, ja miten hälytysajoneuvon pääsy uimapaikan läheisyyteen on järjestetty.

Uimarantojen ja uimapaikkojen turvallisuusjärjestelyiden tulee perustua riskiarviointiin. Riskien arvioinnissa tunnistetaan, mitä vaaroja toimintaan liittyy, missä tilanteessa vaaroja voi esiintyä ja millaisia tapaturmia tai onnettomuuksia toiminnassa voi tapahtua. Arvioinnin pohjalta suoritetaan toimenpiteitä vaarojen poistamiseksi, riskien pienentämiseksi ja tapaturmien ennaltaehkäisemiseksi. Kirjallinen riskien arviointi tulee sisällyttää osaksi uimapaikan turvallisuusasiakirjaa.

Aloitteessa mainittu Hanasaaren voimalan ranta on saadun tiedon mukaan äkkisyvä, mikä jo itsessään on riskitekijä turvallisuuden kannalta. Lisähaasteita tuottaa Hanasaaren läheisyydessä olevat veneväylät ja vilkas vesiliikenne. Tällaisten paikkojen läheisyyteen ei liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan tule perustaa avoimia uimapaikkoja tai -rantoja. Ainoa riittävän turvallinen uimapaikka tämän kalta-

seen ympäristöön olisi erillinen ja selkeästi rajattu uimala (ks. liite). Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemystä puoltaa myös opetusministeriön uimapaikkojen rakentamiseen keskittyvä Liikuntapaikkajulkaisu 90.

Helsingissä sijaitsee tällä hetkellä 26 virallista uimarantaa. Suurinta osaa (25 kpl) näistä ylläpitää kaupungin liikuntapalvelukokonaisuus. Yhden rannan ylläpito kuuluu Helsingin seurakuntayhtymälle. Lisäksi liikuntapalvelukokonaisuus ylläpitää viittä (5) muuta uimapaikkaa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointiohjelmassa ei ole varauduttu uusien uimapaikkojen perustamiskustannuksiin. Lisäksi on syytä huomioida, että uusien uimapaikkojen rakentaminen kasvattaa aina perustamiskustannuksien ohella liikuntapalvelukokonaisuuden käyttömenoja. Näin ollen ennen uusien liikunta- tai ulkoiluapaikkojen rakentamispäätösten tekemistä tulisi pohtia liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen korottamista.

Käsittely

05.10.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Liikuntajohtaja Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi vs. liikuntajohtaja Petteri Huurre.

Vastaehdotus 1:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virke:

Sen sijaan kulttuuri ja vapaa-aikalautakunta puoltaa merivesialtaan perustamisen selvittämistä, mikäli hankkeelle löytyy yksityinen toimija ja toteuttaja.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 2:

Lukas Korpelainen: Korvataan virke "Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava." seuraavalla muotoilulla:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin uimaranta- ja uimapaikkaverkosto on suhteellisen kattava, mutta sitä on syytä edelleen vahvistaa alueilla, joilla uimapaikkoja ei ole tai niitä on väestömäärään nähden liian rajallisesti.

Kannattaja: Sami Muttilainen

Vastaehdotus 3:

Lukas Korpelainen: Lisätään toisen kappaleen loppuun virkkeet:

Mikäli alueelle ei löydy yksityistä toimijaa toteuttamaan merivesiallasta, tarkastellaan alueen rakentamisen yhteydessä muokattavan rantaviivan suunnittelussa mahdollisuutta myös julkiselle uimarannalle, jos vesialueen turvallisuusolosuhteet tässä yhteydessä muuttuvat. Huomioidaan lisäksi Hermanninrannan suunnitellun rakentamisen yhteydessä mahdollisuutta perustaa alueelle julkinen uimaranta.

Kannattaja: Mahad Ahmed

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Joel Harkimo, Teija Makkonen

Ei-äännet: 11

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 2 - 11.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 10

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Paavo Arhinmäki, Lukas Korpelainen, Eeva Kärkkäinen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 3

Joel Harkimo, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen

08.12.2021

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikautakunta hyväksyi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 0 - 10. (3 tyhjää).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 mukaisesti muutetuna

Jaa-äännet: 7

Paavo Arhinmäki, Joel Harkimo, Eeva Kärkkäinen, Heimo Laaksonen, Teija Makkonen, Dani Niskanen, Nina Suomalainen

Ei-äännet: 6

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Lukas Korpelainen, Nina Miettinen, Sami Muttilainen, Tuomas Tuomi-Nikula

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hylkäsi Lukas Korpelaisen vastaehdotuksen 3 äänin 7 - 6.

Kolmen suoritettun äänestyksen jälkeen kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti hyväksyä Lukas Korpelaisen vastaehdotusten 1 ja 2 mukaisesti muutetun ehdotuksen.

21.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 407

Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om bättre förutsättningar för utomhusbasket

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Vesa Korkkula och 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att förutsättningarna för utomhusbasket ska förbättras bl.a. genom att bygga en ny basketplan på en plats med goda trafikförbindelser, slopa byggandet av allaktivitetsplaner som inte lämpar sig för basket och utreda vilka åtgärder de som spelar basket anser vara nödvändiga.

Förutsättningarna för utomhusbasket kommer att förbättras ännu i år då de nya basketplanerna i Nordsjö idrottspark blir färdiga. Planerna ska beläggas med asfalt som lämpar sig väl för basket. I byggnadsplanerna har man beaktat att belysningen ska vara tillräcklig och inga andra funktioner än basket ska placeras på planerna.

Planerna kan användas fritt, vilket kommer att utöka stadsbornas möjligheter att motionera. Därför är de värda att stöda ur idrottspolitisk synvinkel. I Nordsjö och i trakterna kring Nordsjö finns för ögonblicket bara sex områden som främst kan anses lämpade för basketträning, men inte en enda officiell utomhusbasketplan. Då man beslutar om var

08.12.2021

anläggningar för utomhusidrott ska placeras beaktas en jämn fördelning mellan olika områden.

Då man planerar nya basketplaner måste man förbereda sig för såväl investerings- som underhållskostnader. Byggkostnaderna för en utomhusbasketplan är ungefär 50 000–70 000 euro och planens beläggning måste förnyas regelbundet. Eftersom planerna kan användas fritt är de utsatta för skadegörelse och är därför i behov av regelbundet underhåll.

Förutom allmänna åtgärder har flera enskilda förbättringsförslag för basketplaner framförts i motionen. De har besvarats i kultur- och fritidsnämndens utlåtande, som finns i ärendets beslutshistoria. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 24.11.2021 § 381

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

08.12.2021

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 855

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

08.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 136

HEL 2021-007381 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa ulkokoripalloilun olosuhteiden parantamista. Vapaassa käytössä olevat kentät lisäävät kaupunkilaisten mahdollisuuksia liikunnan harrastamiselle ja ovat siten liikuntapolitiittisesti kannatettava asia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaan kuuluva liikuntapalvelukokonaisuus on esittänyt vuonna 2020 tarve- ja verkostotarkastelun perusteella kaupunkiympäristön toimialalle (KYMP) uusien koripallokenttien rakentamista Vuosaaren liikuntapuistoon. Koripallon harrastusmahdollisuudet kyseisellä alueella ovat tällä hetkellä heikot, sillä Vuosaarella ja sen lähiseuduilla on vain kuusi lähinnä koripallon harjoittelupaikoiksi luonnehdittavaa aluetta, eikä yhtään virallista koripallon ulkopelientä.

Liikuntapalveluiden näkemyksen mukaan Vuosaaren liikuntapuistoon tulisi rakentaa aikuisten ja lasten koripallokenttä, joille asennettaisiin lajin harrastamiseen sopiva asfalttipinnoite. Kenttien rakentamissuunnitelmissa on huomioitu riittävän valaistuksen asentaminen, eikä kentille ole tarkoitus sijoittaa muita toimintoja koripallon lisäksi. Liikuntapalvelu-

kokonaisuuden ja kaupunkiympäristön toimialan määrärahojen supistumisen vuoksi kenttien rakentaminen on viivästynyt siten, että viimeisimpien suunnitelmien mukaan koripallokenttien tulisi olla valmiita 31.10.2021.

Uusien koripallokenttien rakentamisessa on syytä huomioida niistä syntyvät investointi- ja ylläpitokulut. Yhden ulkokoripallokentän rakentamiskustannukset ovat noin 50 000 – 70 000 euroa, minkä lisäksi maanrakennustyöt voivat nostaa lopullisia kustannuksia merkittävästi. Koripallokenttien pinnoite on syytä uusida säännöllisin väliajoin, minkä lisäksi kentät ovat vapaakäyttökohteina alttiita ilkeille (koritelineiden kaataminen ja rikkominen, koripallosukkien hajottaminen). Molemmat edellä mainituista lisäävät kenttien ylläpitokustannuksia merkittävästi.

Ennen uusien ulkokoripallokenttien rakentamispäätösten tekemistä tulisi tarkastella liikuntapalvelukokonaisuuden investointi- ja käyttötalousmäärärahojen tilannetta ja riittävyyttä suhteessa jo kertyneisiin liikuntapaikkojen korjausvelkaan sekä ylläpitovelvoitteisiin.

Kommentit aloitteessa mainittujen koripallokenttien tilanteeseen:

1

Kaivopuiston koripallokentän ja skeittiparkin pinnoite ovat kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa ja ylläpito kuuluu siten KYMPin järjestettäväksi. Kaupunkiympäristön toimialalta saatujen tietojen mukaan kummankaan kohteen pinnoite ei tällä hetkellä ole KYMPin investioitiohjelmassa seuraavalle kolmelle vuodelle.

2

Mustikkamaan koripallokentän osalta liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostunut pinnoitteen korjaustarpeen. Rajallisten investointi- ja ylläpitomäärärahojen sekä liikuntapaikkojen merkittävän korjausvelan takia kentän peruskorjausta ei ole kuitenkaan pystytty mahdollistamaan liikuntapalvelukokonaisuuden lähivuosien investointibudjettiin.

3

Uimastadionin koripallokentän liikuntapalvelukokonaisuus on kunnostanut kesällä 2021.

4

Meilahden koripallokenttä: Meilahden liikuntapuistossa on kaksi täysmittaista ja yksi pienempi koripallokenttä. Kaksi kentistä on vuokrattu YIT Suomi Oy Rakennukselle 31.8.2024 saakka Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriin (HUS) uuden sairaalan rakennustöitä varten.

Rakennustöistä ja niin ikään liikuntapuistossa sijaitsevalta pesäpallokentältä kulkeutuu väistämättä likaa koripallokentälle. Liikuntapalvelukokonaisuus on tiedostanut ongelman ja luonut loppukesästä 2021 toimintamallin, jolla koripallokenttä pyritään pitämään mahdollisimman puhtaana pelaamista varten.

5

Käpylän liikuntapuiston koripallokenttä: Käpylän liikuntapuiston jalkapallokenttien huoltamista varten alueelle tuodaan muutaman kerran vuodessa hiekkaa, mikä logistisista syistä kasataan puiston koripallokentälle. Kasat estävät kentän käytön noin viikon verran, muutoin kenttä on lähtökohtaisesti koripalloilijoiden käytössä. Samaisen kentän toisen koripallokorin rengas vaihdettiin alkukesästä 2021, minkä seurauksena yksi koripalloteline oli hetkellisesti poissa käytöstä.

6

Brahenkentän koripallokenttä: liikuntapuiston peruskorjaus alkoi syysylä 2020 ja urakan kohteena on ennen kaikkea alueen ison kentän sekä sen pinnoitteen uusiminen. Peruskorjauksen jälkeen Brahenkentälle on myös jatkossa tarjolla useita käyttäjäryhmiä, kuten jalkapallo-, jää- ja koripalloilijat sekä amerikkalaisen jalkapallon pelaajat, jotka toisinaan haluaisivat käyttää kenttää samanaikaisesti. Liikuntapalvelukokonaisuus on peruskorjauksen yhteydessä käynnistänyt suunnittelutyön, jonka tavoitteena on määrittää se, mille käyttäjäryhmille Brahenkenttä on tulevaisuudessa pääasiallisesti tarkoitettu. Suunnittelutyö linkittyy oleellisesti Brahenkentän pinnoitteiden valintaan.

7

Oulunkylän koripallokentän korit ovat siirrettäviä, minkä seurauksena korien korkeus saattaa siirtojen jälkeen hieman poiketa oikeasta eli 305 cm korkeudesta. Koripallokenttä ja korit kuitenkin huolletaan säännöllisin väliajoin, jolloin myös mahdolliset korien korkeusvirheet korjataan

Esittelijä

liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Kimmo Isotalo, erityissuunnittelija, puhelin: 310 32342
kimmo.isotalo(a)hel.fi

§ 408

Den av ledamoten Hannu Oskala väckta motionen om inrättandet av en kulturinstitutionsfond till Helsingfors

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Hannu Oskala väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pipsa Kotamäki, finansieringssekreterare, telefon: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, finansieringschef, telefon: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Hannu Oskala och 20 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden undersöker möjligheten att inrätta en kulturinstitutionsfond för att bevilja lån för aktörer inom kulturen eller alternativt utvidgar principer för beviljandet av lån ur fonden för idrotts- och friluftsanläggningar att omfatta även projekt av kulturaktörer.

Motionens syfte är att förbättra kulturaktörernas finansiella ställning genom att erbjuda dem förmånliga lån.

Bakgrund

Staden har två bokföringsmässiga fonder i vilka det har finansierats medlen för beviljandet av lån; bostadsproduktionsfonden varifrån beviljas lån till stadens egen ARA-reglerade bostadsproduktion (projekt av Helsingfors stads bostäder Ab och Helsingin Asumisoikeus Oy) samt fonden för idrotts- och friluftsanläggningar som nämns i motionen varifrån beviljas lån till idrotts- och friluftsanläggningar. Dessutom ger staden årligen lån till sina dottersammanslutningar ur budgetanslag som reserveras separat.

08.12.2021

Fonden för idrotts- och friluftsanläggningar inrättades med stadsfullmäktiges beslut 1.11.1972, 632 §. På bakgrunden till att inrätta fonden låg budgetprocessens svårigheter, som hade sitt ursprung i då gällande bestämmelser om bokföring. De svårigheterna handlade om att reservera tillräckliga anslag bland annat för att bygga simhall och motionslokaler till den växande stadens förorter.

Grunden för att inrätta fonden ansågs då vara bland annat byggnadsarbeten av Konstisbanan i Åggelby idrottspark och Kvarnbäckens idrottspark, byggandet av simhallar i olika stadsdelar samt ishallens tillbyggnad ingick i byggnadsprogrammet för idrotts- och friluftsanläggningar för de närmaste åren. Man ansåg att fonden gav staden beredskap även för konjunkturpolitisk reglering; de oförbrukade sysselsättningsanslagen från 1969 blev startkapitalet för fonden för idrotts- och friluftsanläggningar. De stora investeringarna, som nämns ovan, i stadsdelar som höll på att byggas genomfördes som stadskoncernens egna projekt.

Medlen från fonden för idrotts- och friluftsanläggningar har redan från början använts både för att låna ut till stadskoncernens projekt och för att bevilja lån till allmännyttiga samfund. Fondens regler och tillvägagångssätt har till väsentliga delar bevarats oförändrade sedan fonden bildades.

Största delen av fondens lånekapital har riktats till stora idrottsanläggningsprojekt av stadskoncernens sammanslutningar och stiftelser, såsom byggnad och ombyggnad av simhallar. Det senaste projektet var ombyggnad av Olympiastadion. Till stadskoncernens idrottsanläggningar har det beviljats enstaka lån även ur budgetmedlen, och i somliga fall har det utöver det använts proprieborgen beviljad av staden.

Lån, som har beviljats ur fonden för idrotts- och friluftsanläggningar åt parter utanför koncernen, har huvudsakligen varit små. Även om utlåningsverksamheten som följd av dess långa historia är redan etablerad uppstår endast ett begränsat antal nya projekt årligen på basis av den gemensamma genomgången av stadens idrottstjänster och de ansökanden. Under det innevarande året har fem lån beviljats till mottagargruppen i fråga. Innan staden beviljar parten ett lån, har staden oftast utarrenderat stadens tomt lånets mottagare. Då utvärderas bärkraften av mottagarens finanser preliminärt med tanke på låneamorteringarna redan i detta skede.

Principen för lån beviljad för parter utanför koncernen har varit att andelen av stadens lån kan vara högst 40% av projektets kostnader när övrig finansiering består av eget kapital, eventuella utomstående bidrag samt penninginrättningar. Rollen för stadens lån ur fonden är att kom-

plettera den övriga finansieringen. Ansökanden ska finansiera resten av investeringens kostnader, i praktiken med egen finansiering, eventuella statsunderstöd och penninginrättningar.

Det mest typiska finansierade objektet bland de som kommer utanför koncernen är idrottsföreningens konstgräsplaneprojekt. I sådana projekt har storleken av stadens lån i regel varit mindre än 100 000 euro. Dessutom har fonden finansierat bland annat bollhallar av lätt konstruktion.

Lånen från fonden för idrotts- och friluftsanläggningar är bundna till Finlands Banks grundränta och följer marknadsräntorna. Sådana projekt, som kommer utanför koncernen och har delvis finansierats med lån från fonden, har mestadels drivits av föreningar. Verksamheten av idrottsföreningar i fråga är etablerad och de investeringsobjekt som finansieras ur fonden redan har en färdig användargrupp. Dessa idrottsföreningar får i regel även verksamhetsunderstöd från staden vilket förbättrar förutsättningarna för återbetalning av lån och minskar stadens kreditrisk. Ändå ska idrottstjänsterna alltid utvärdera separat fall för fall om den ansökande partens ekonomi klarar av låneskötselskostnaderna orsakad av projektet och att återbetalningen av lånet är möjligt i beaktande med investeringens användningstid.

Syftet med lånefinansieringen har inte varit att förbättra låneansökandes balansställning (att överföra egendom till aktörer). Med stadens delfinansiering har det strävats efter att främja genomförandet av investeringar (ordnande av totalfinansieringen) som tjänar stadens invånare och att hålla kostnader för användarna på en rimlig nivå. Att bevilja lån som baserar sig på grundräntan och på de för tillfället låga räntorna ur fonden för idrotts- och fritidsanläggningar har varit ett sätt att stödja idrottsföreningar.

Också projekt inom kultursektorn har finansierats med lån från staden. I fråga om kulturanläggningarnas skilda investeringar har anslag från budgeten reserverats som lån eller stadens proprieborgen beviljats. Staden har beviljat proprieborgen för ombyggnad av byggnader som är i besittning av anläggningar i fråga. Senast har budgetlån med samma villkor som lån ur fonden för idrotts- och fritidsanläggningar beviljats 21.6.2021 för investeringar i samband med Fastighets Ab Kabelhusets projekt Dansens hus.

Förutsättningar för att lån beviljas

När lånen beviljas ska staden beakta bestämmelserna i 129 § i den gällande kommunallagen enligt vilka kommunen inte får bevilja lån, borgen eller annan säkerhet om de är förenade med en betydande ekonomisk risk. Kommunens intressen ska tillgodoses med tillräckliga

säkerheter. I praktiken ska staden få en realsäkerhet för varje lån som den beviljar ett samfund utanför stadskoncernen och även den sökandes förmåga att ta hand om lånet ska gå att påvisa.

Det är under rådande omständigheter inte ett egenvärde i sig att använda fonden för att bevilja lån; på samma sätt vore det möjligt att bevilja lån för idrottsföreningarnas projekt från budgetanslag som reserveras för ändamålet. Det centrala med tanke på att bevilja lån är att förutsättningarna uppfylls (projektplanens innehåll, annan finansiering som behövs, förmågan att återbetala lånen och tillgängliga säkerheter).

För att begränsa kreditrisker när projekt utanför stadskoncernen finansieras ur fonden för idrotts- och fritidsanläggningar krävs det att minst 60 % av projektets totalkostnader finansieras av någon annan part än staden. Utöver säkerhetsaspekten är det utmanande att finansiera projekt av kulturaktörer, såsom av övriga aktörer utanför stadskoncernen, eftersom aktörens eget kapital och övrig finansiering oftast inte räcker till.

I fråga om fondens bokföring ska staden följa bokföringsnämndens kommunsektions allmän anvisning om bokföring och bokslut för särredovisade affärsverksamheter i kommuner och samkommuner. Fonder ska åtskiljas i bokföringen från kommunens eller samkommunens bokföring och en separat bokföring ska upprättas. Att grunda och upprätthålla en åtskild bokföringsmässig fond för sådant ändamål där antalet lån som beviljas blir litet kan inte anses vara ändamålsenligt i ett situation där det är tekniskt möjligt att anvisa motsvarande låneanslag även ur budgetanslagen. För den ansökanden spelar det i praktiken ingen roll med tanke på genomförande av projektet om lånet beviljas ur en fond eller enligt motsvarande villkor ur budgetanslagen.

Kultur- och fritidsnämndens utlåtande

Enligt kultur- och fritidsnämndens utlåtande, som gavs 26.10.2021, anser nämnden att det lönar sig att kunskap om fonden eller om subventionerandet av arrenden, som har fåtts på idrotts och sports fält, utnyttjas även i att förnya kulturens finansieringsbas. Även om stöd och lån är även i nu läget möjliga anser kultur- och fritidsnämnden att beskrivning av klara verksamhetsmodeller uppmuntrar allt flera att ta kontakt i staden och göra Helsingfors en mer mångsidig kulturstad i enlighet med stadsstrategin.

Nämnden understöder tanken att staden noggrant utreder möjligheten till en kulturinstitutsfond, som föreslås i motionen, som en del av en mer omfattande översyn av modeller för finansiering och stöd.

Avslutningsvis

Stadsstyrelsen uppmanar kultur- och fritidssektorn att ytterligare utreda den föreslagna kulturinstitutionsfonden som en del av en mera omfattande granskning av finansierings- och stödmodellerna. I första skedet ska den behandlas under år 2022 som en del av kulturens och evenemangens återuppbyggnadsprogram efter coronapandemin.

Samtidigt anser stadsstyrelsen att det är viktigt att kultur- och fritidssektorn utreder omfattningen av och antalet projekt av kulturaktörer som uppfyller förutsättningar för att få lån samt utvecklar i samarbete med stadskansliet beskrivning av verksamhetsmodeller anknutna till ärendet.

Det är också i fortsättningen möjligt att reservera separata budgetanslag och följa motsvarande principer än med lån ur fonden för idrotts- och fritidsanläggningar, för att bevilja lån för sådana kulturprojekt, som uppfyller stadens förutsättningar för långivning, det vill säga att långivningen inte innebär en betydlig ekonomisk risk och att stadens intressen kan tryggas med tillräckliga säkerheter.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Pipsa Kotamäki, finansieringssekreterare, telefon: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi
Tuomo Mäkinen, finansieringschef, telefon: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 876

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Hannu Oskalan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

22.11.2021 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Tuomas Rantanen:

Esityksen "Lopuksi"- kappale muutetaan seuraavanlaiseksi:

"Kaupunginhallitus kehottaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialaa selvittämään lisää ehdotettua kulttuurilaitosrahastoa osana laajempaa rahoitus- ja tukimallien tarkastelua. Ensi vaiheessa sitä tulisi käsitellä vuoden 2022 aikana osana kulttuurin ja tapahtumien koronan jälkeistä jälle rakentamishjelmaa.

Samalla kaupunginhallitus katsoo tärkeäksi, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala selvittää lainan myöntöedellytysten täyttävien kulttuuri- ja nuorisotoimijoiden hankkeiden laajuutta ja määriä sekä kehittää asiaan liittyvien muiden toimintamallien kuvaamista yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Sellaisiin kulttuuritoimijoiden hankkeisiin, joissa kaupungin lainanmyöntöedellytykset täyttyvät, ts. lainan myöntäminen ei sisällä merkittävää taloudellista riskiä ja kaupungin edut on mahdollista turvata riittävän kattavilla vakuuksilla, hankkeen lainoittamista varten on mahdollista varata erillinen talousarvion määräraha ja lainan myöntämisessä noudattaa vastaavia periaatteita kuin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastosta ulkoisille toimijoille myönnettävien lainojen kohdalla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Tuomas Rantasen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

15.11.2021 Pöydälle

04.10.2021 Palautettiin

27.09.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Pipsa Kotamäki, rahoitussihteeri, puhelin: 31036125
pipsa.kotamaki(a)hel.fi

Tuomo Mäkinen, rahoituspäällikkö, puhelin: 31036321
tuomo.makinen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 26.10.2021 § 167

HEL 2021-002234 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää tärkeänä, että kaupunki selvittää mahdollisuuksia tukea taide- ja kulttuurikentän rakennus- ja peruskorjaushankkeita nykyistä monipuolisemmin. Lautakunta katsoo, että luomalla kulttuuritoimijoille mahdollisuuksia taseensa vahvistamiseen, voidaan myös edesauttaa taiteen ja kulttuurin vapautta ja toimijoiden nykyistä laajempaa rahoitus pohjaa epävarmassa rahoitusympäristössä. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa sitä, että osana laajempaa rahoitus- ja tukimallien tarkastelua arvioidaan huolellisesti myös mahdollisuudet aloitteessa ehdotettuun kulttuurilaitosrahastoon kulttuuritoimijoiden rakennus- ja peruskorjaushankkeisiin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa, että uudenlaisten rahoitus- ja tukimallien mahdollisuuksia selvitetään vuoden 2022 aikana osana kulttuurin ja tapahtumien koronan jälkeistä jälleenrakentamishjelmaa. Kaupunkistrategiassa koronapalautumisen kokonaisuuden tavoitteeksi asetetaan kulttuuri- ja tapahtuma-alan rakenteiden vahvistaminen, jotta alan toimintamahdollisuudet ovat aiempaa paremmat ja kestävämmät.

Gloaalissa kaupunkikehityksessä taide, kulttuuri ja tapahtumat luovat kehittyville alueille vetovoimaa ja turvallisuutta. Taiteen ja kulttuurin tekijät ovat usein muokkaamassa ja parantamassa alueiden mainetta ja houkuttelevuutta, mutta joutuvat lopulta usein ahtaalle alan käytössä olevien tilojen ja rakennusten väistyessä uudisrakentamisen myötä ja vuokratason noustessa.

Taiteen, kulttuurin ja tapahtumien tekemisen, esittämisen ja kokemisen tilojen saatavuuden parantaminen on kasvavassa ja tiivistyvässä Helsingissä tunnistettu kehityskohteeksi. Kaupunkistrategiassa tavoitteeksi on asetettu tilojen käytön helpottaminen ja säätelyn keventäminen tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan. Helsingin kaupungin omien tilojen tehokasta käyttöä tavoitellaan myös kaupungin toimitilastrategialla.

Kulttuurin kentälle on aina kuulunut olennaisesti myös yksityiset ja yleishyödylliset toimijat ja tukijat omine tiloineen. Näiden toimijoiden tarve ja rooli nykyisessä rahoitusympäristössä tulee entisestään voimistu-

maan. Helsingin kaupungin on tärkeä luoda rahoitusmekanismeja, joilla kaupunki yhdessä muiden toimijoiden kanssa varmistaa, että taiteen ja kulttuurin tilatarpeet ovat suhteessa kaupunkilaisten ja alan ammattilaisten tarpeisiin.

Aloitteessa viitataan Helsingin urheilu- ja ulkoilulaitosrahastoon, jonka kautta tarjotulla lainarahoituksella kaupunki tukee urheilu- ja liikuntatoimijoiden liikuntapaikkarakentamista. Rahasto on perustettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 1.11.1972, 632 §. Urheilu- ja ulkoilurahastolla on ollut merkittävä rooli kaupunkikonsernin toimijoille, säätiöille, yhteisöille ja yksityisille tahoille urheilun ja liikunnan olosuhteiden uudis- ja perusparannushankkeissa. Rahaston turvin on voitu luoda olosuhteita muun muassa niille liikuntamuodoille ja -lajeille, joiden olosuhteisiin kaupunki ei ole pystynyt investoimaan lainkaan tai vastaamaan nopeasti kasvavaan kysyntään. Rahaston avulla on myös voitu lisätä yhdenvertaisuutta eri alueiden välillä, kun lainaa on myönnetty toimijoille, jotka ovat luoneet saavutettavia olosuhteita eri kaupunginosiin. Tästä hyvänä esimerkkinä on kattava jalkapallon tekonurmiverkosto, joka ei olisi todennäköisesti toteutunut nykyisellä laajuudellaan ilman kaupungin myöntämiä rahastolainoja. Toimijoiden taseaseman parantuminen on myös vahvistanut niiden neuvotteluasemaa vapailla lainamarkkinoilla.

Kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta näkee, että liikunnan ja urheilun kentällä saatuja oppeja rahastosta tai maavuokrien subventoinnista kannattaa hyödyntää myös kulttuurin rahoituspohjan uudistamisessa. Kulttuurin tuotanto- ja rahoitusmallit ovat jatkuvassa muutoksessa. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan valmistelussa on tunnistettu useita hankkeita, joiden osalta kaupungin on perusteltua miettiä tapoja tukea ja edistää hankkeita. Vaikka tuki ja lainoitus ovat jo tälläkin hetkellä mahdollisia, kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta katsoo, että selkeiden toimintamallien kuvaaminen kannustaa nykyistä useampia ottamaan yhteyttä kaupunkiin ja rakentamaan Helsingistä kaupunkistrategian mukaisesti monimuotoisempaa kulttuurikaupunkia, koska kulttuuritoimijoiden taholla on myös tunnistettavissa vastaavanlaisia potentiaalisia lainoitettavia toimijoita tai yhteenliittymien hankkeita.

Kulttuuri- ja vapaa-ajalautakunta tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti tässä kokouksessa.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Mari Männistö, kulttuurijohtaja, puhelin: 310 26157
mari.mannisto(a)hel.fi

§ 409

Den av ledamoten Tuomas Rantanen väckta motionen om en planeringstävling i bostadsproduktionsbyråns regi för ett pilotobjekt med gemenskapsboende för äldre

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Rantanen Tuomas Aloite ATT:n suunnittelu- kilpailusta koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohdetta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Tuomas Rantanen och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att bostadsproduktionsbyrån ordnar en planeringstävling för ett pilotobjekt för gemenskapsboende för äldre.

Stadsstyrelsen konstaterar att staden har som mål att påverka äldre helsingforsares vardag på ett så positivt sätt som möjligt genom att öka antalet människokontakter och minska problemen i vardagen. Stadens uppgift är att se till att man försöker hitta tväradministrativa och effektiva lösningar till den känsla av ensamhet och otrygghet som de äldre upplever.

Stadsmiljösektorns bostadsproduktionsbyrå låter bygga objekt för seniorer åt Helsingfors stads bostäder Ab (Heka) och Helsingin asumisoikeus Oy (Haso). Dessa projekt utgör en del av boendelösningarna för de äldre, som mångsidigt erbjuder olika alternativ från självständigt boende till serviceboende med omsorg dygnet runt. De objekt som bo-

08.12.2021

stadsproduktionsbyrån uppfört har i huvudsak varit vanliga flervåningshus som byggts med långfristigt statligt räntestödslån (Finansierings- och utvecklingscentralen för boende ARA, långfristigt räntestödslån), där den åldrande befolkningens särbehov beaktats. Bostäderna har haft en åldersgräns på 55 år. Efterfrågan på dessa ARA-finansierade bostäder har varit stor. Under de närmaste åren planeras flera seniorcenter på olika håll i Helsingfors för äldre med stort stödbehov.

I bostadsproduktionsbyråns planeringsanvisningar har seniorobjekten beaktats med särskilda tilläggsanvisningar om bland annat tillgänglighet, apparater och utrustning samt säkerhet. Avsikten med dessa anvisningar och styrningen av planeringen är att möta de boendemässiga utmaningar som den åldrande befolkningen möter och stödja de äldre att bo hemma så länge som möjligt. De gemensamma utrymmena planeras så att de möjliggör och ökar gemenskapen och möten i vardagen.

Det senaste av bostadsproduktionsbyråns seniorobjekt färdigställdes i Haga i januari 2021, specialbostadsobjektet Heka Haaga, Stormyrgränden 1. Före slutet av år 2021 ska det specialbostadsobjektet Heka Malmi, Sälgränden 2, börja byggas i Malm. I planeringen av dessa objekt har man strävat efter att beakta invånarnas gemenskap samt möten i vardagen. I besluten om var de gemensamma utrymmena placeras, hur de vardagliga rutterna ska gå och vilka aktiviteter man ska kunna utöva på gården har man försökt besvara den oro för ensamhet och gemenskap bland de äldre som lyfts fram i motionen. På så sätt har man strävat efter att möjliggöra en bättre vardag, gemenskap och minskad ensamhet.

Utöver dessa objekt planerar bostadsproduktionsbyrån ytterligare ett flertal seniorobjekt åt Heka och Haso. Dessutom finns flera stora seniorcenter på bostadsproduktionsbyråns projektlista för de kommande åren. Dessa objekt har planerats för äldre med stort servicebehov, till exempel demenssjuka. Bostadsproduktionsbyrån ordnade en inbjuden arkitektutävling om Nordsjö seniorcenter. Resultatet publicerades i början av oktober 2021 (bedömningsprotokoll 7.10.2021). Syftet med tävlingen var att hitta en lösning som passar utmärkt in i Nordsjö till sin arkitektur, stadsbild och funktion. I tävlingen hade deltagarna också en möjlighet att utveckla seniorcentrens tematik och funktioner på basis av användarfunktionerna. Före slutet av år 2021 vill man hitta en aktör som kan uppföra Forsby seniorcenter på totalentreprenadkontrakt. Gamla servicehus byggs nu för tiden om till gruppboenden i huvudsak för demenssjuka äldre, som det särskilda boendet Heka Myllypuro, Kvarnfärdsvägen 4, som nyligen blivit färdigt.

08.12.2021

Det är viktigt att ensamheten bland de äldre åtgärdas och att olika lösningar för detta ändamål utvecklas. I seniorobjekten kan tematiken vidareutvecklas för att främja gemenskap och öka människokontakterna. Man måste dock beakta den åldrande befolkningens behov av avskildhet och ro.

I fullmäktigemotionen ombeds bostadsproduktionsbyrån ordna en tävling om ett pilotobjekt för gemenskapsboende för äldre. Motionen understryker att tävlingen innebär en möjlighet att erbjuda strukturella lösningar till det vida kända problemet med ensamhet bland de äldre. Dessutom tar motionen i beaktande att det är möjligt att skapa nya verksamhetsmodeller för stödtjänsterna. Arkitekturtävlingen erbjuder i sig en god utgångspunkt för att utveckla nya idéer för byggandet av seniorbostäder. Tävlingar ger ofta upphov till mångsidiga och intressanta lösningar, men att förverkliga dem i en bostadsproduktion med rimliga priser kan i praktiken visa sig vara mycket utmanande. I bostadsproduktion som finansierats med långfristigt räntestöd bör ARA:s regler och möjligheterna till ARA-lån beaktas. Seniorobjekt har många små bostäder, som i sig ökar kostnaderna och förutsätter ett noggrant programarbete och att planeringen styrs noga.

Styrning av planeringen, samarbete mellan stadens olika tjänster och att definiera mål då objekten planeras är bra sätt att säkerställa att fullmäktigemotionens mål uppnås i stället för en separat arkitektävling. Den inbjudna tävlingen om Nordsjö seniorcenter stämmer för sin del överens med fullmäktigemotionens mål och bidrar till utvecklingen av de äldre helsingforsarnas boende och dess framtida modeller. Att ordna en ny arkitekturtävling för seniorboende enligt fullmäktigemotionens förslag ingår inte i bostadsproduktionsbyråns planer för närvarande. Det är naturligtvis möjligt att ordna en sådan senare om det konstateras att de nuvarande upphandlingsförfarandena inte räcker till för att staden ska kunna producera ett tillräckligt mångsidigt bostadsbestånd för seniorer.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuustoaloite 02.06.2021 Rantanen Tuomas Aloite ATT:n suunnittelu-
kilpailusta koskien ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen pilottikohdetta

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 875

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

15.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nelskylä, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.10.2021 § 557

HEL 2021-006776 T 00 00 03

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingkiläisten yhteisöllisyyden lisääminen on tärkeä asia. Sen avulla voimme vaikuttaa arjen kokemuksiin ja negatiivisten ilmiöiden torjuntaan. Viime aikoina erityisesti ikääntyvien helsinkiläisten yksinäisyys ja turvattomuuden tunne on ollut esillä julkisessa keskustelussa. Kaupungin tehtävänä on huolehtia, että tähän ongelmaan pyritään löytämään poikkihallinnollisia ja vaikutukseltaan merkittäviä ratkaisuja. Tavoitteena on, että pystymme vaikuttamaan helsinkiläisten ikääntyvien arkeen mahdollisimman positiivisella tavalla lisäämällä kanssakäymisiä ja vähentämällä arjen ongelmia.

Asuntotuotanto rakennuttaa senioreille suunnattuja kohteita sekä Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle (Heka) että Helsingin Asumisoikeus Oy:lle (Haso). Nämä hankkeet ovat osa helsinkiläisten ikääntyneiden asukkaiden asumisratkaisuja, tarjoten monipuolisesti erilaisia vaihtoehtoja itsenäisestä asumisesta ympärivuorokautiseen hoiva-asumiseen asti. Asunto-tuotannon rakennuttamat kohteet ovat olleet pääosin tavanomaisia valtion pitkällä korkotukilainalla rakennettuja kerrostaloja, joissa vanhenevan väestön erityistarpeet on huomioitu. Käytetty ikäraja asuntoihin hakeutumiseksi on ollut 55 vuotta ja nämä ARA-rahoitteiset asunnot ovat olleet hyvin kysytyjä. Paljon tukea tarvitseville ikäihmisille rakennetaan tulevana vuosina useita seniorikeskuksia ympäri Helsinkiä.

Asuntotuotannon suunnitteluohjeissa seniorikohteet on huomioitu lisäohjeilla esteettömyydestä, laitteista, varusteista ja turvallisuudesta. Näillä ohjeilla ja suunnittelunohjauksella pyritään vastaamaan ikääntyvän väestön haasteisiin ja tukemaan asumista omassa kodissa mahdollisimman pitkään. Yhteistilat suunnitellaan mahdollistamaan ja lisäämään yhteisöllisyyttä ja arjen kohtaamisia.

Viimeisin asuntotuotannon rakennuttama seniorikohde valmistui Haagan tammikuussa 2021 (Heka Haaga Isonnevatku 3 ER). Loppuvuoden aikana rakenteille on lähdyssä Malmin alueelle Heka Malmi Salavakuja 2 ER. Kohteiden suunnittelussa on pyritty huomiomaan asukkaiden yhteisöllisyys ja arjen kohtaamiset. Yhteistilojen sijoittelulla, arki-reittien suunnittelulla ja pihan toimintojen avulla on pyritty vastaamaan aloitteessa nostettuun huoleen vanhusten yksinäisyydestä ja yhteisöllisyydestä. Näin on luotu puitteet paremmalle arjelle, yhteisöllisyydelle ja yksinäisyyden vähentämiselle.

Edellä mainittujen kohteiden lisäksi asuntotuotannolla on suunnitteilla useita muita seniori-kohteita Hekan ja Hason hallintaan. Lisäksi asuntotuotannon tulevien vuosien hankelistalla on useita suuria seniorikeskuksia. Nämä kohteet on suunniteltu paljon palveluja tarvitseville ikääntyville, kuten muistisairaille. Vuosaaren seniorikeskuksesta asuntotuotanto järjesti arkkitehtuurikilpailun, jonka ratkaisu julkistetaan lokakuun 2021 alussa. Tämän kilpailun tehtävänä on löytää arkkitehtuuriltaan, kaupunkikuvaltaan sekä toiminnaltaan erinomainen ratkaisu Vuosaaren alueelle. Kilpailussa osallistujilla oli mahdollisuus myös kehittää seniorikeskusten tematiikkaa ja toimintoja käyttäjän toimintojen pohjalta. Koskelan seniorikeskukselle taas etsitään toteuttajaa SR-urakalla loppuvuonna 2021. Vanhoja palvelutaloja peruskorjataan nykyisin ryhmäkotikäyttöön pääosin muistisairaille ikääntyneille, kuten juuri valmistunut Heka Myllypuro Myllymatkantie 4 ER.

08.12.2021

On tärkeää, että laajasti tiedostettu vanhusten yksinäisyys saadaan vähenemään ja erilaisia ratkaisuja kehitetään. Asuntotuotanto näkee tavoitteen tärkeänä ja tavoiteltavana. Seniorikohteissa voidaan tematiikkaa edelleen kehittää yhteisöllisyyden edistämistä ja kanssakäymisen lisäämisen kannalta, kuitenkin huomioiden ikääntyvän väestön yksityisyyden ja rauhan tarve.

Valtuustoaloitteessa pyydetään asuntotuotantoa järjestämään kilpailu ikääntyvien yhteisöllisen asumisen pilottikohteesta. Aloitteessa korostetaan kilpailun mahdollisuutta tarjota rakenteellisia ratkaisuja ikääntyvien laajasti tunnistettuun yksinäisyyden ongelmaan. Lisäksi aloitteessa huomioidaan mahdollisuus luoda tukipalveluille uusia toimintamalleja. Arkkitehtuurikilpailu tarjoaa sinällään hyvän lähtökohdan kehitellä uusia ideoita vanhusten asuinrakentamiseen. Usein kilpailuissa saadaan monipuolisia ja mielenkiintoisia ratkaisuja, mutta joiden toteuttaminen kohtuuhintaisessa asuntotuotannossa voi käytännössä kuitenkin osoittautua haasteelliseksi. Pitkällä korkotuella rahoitetussa tuotannossa tulee myös huomioida ARAn säännöt ja lainoituksen mahdollisuudet. Seniorikohteissa on paljon pieniä asuntoja, joka jo lähtökohtaisesti nostaa kustannuksia ja vaatii tiukkaa ohjelmointia ja suunnittelun ohjausta.

Suunnittelunohjaus, yhteistyö kaupungin eri palveluiden kesken ja kohteiden suunnittelussa määritellyt tavoitteet ovat hyviä keinoja varmistamaan valtuustoaloitteen tavoitteiden saavuttamisen erillisen arkkitehtuurikilpailun sijasta. Vuosaaren seniorikeskuksen kutsukilpailu vastaakin jo osaltaan valtuustoaloitteen tavoitteisiin ja kehittää ikääntyvien helsinkiläisten asumista ja sen tulevaisuuden malleja. Valtuustoaloitteen esittämän mukaisen uuden senioriasumista koskevan arkkitehtuurikilpailun järjestäminen ei tällä hetkellä ole asuntotuotannon suunnitelmassa. Mahdollisuus sellaisen järjestämiseen myöhemmin on toki mahdollista, mikäli todetaan, että nykyisillä hankintamenettelyillä ei saavuteta riittävän monipuolista senioreille kohdennettua kaupungin tuottamaa asuntokantaa.

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Rami Nurminen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 27635
rami.nurminen(a)hel.fi

§ 410

Den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen om främjande av konstnärlig användning av rivningsfastigheter

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Atte Harjanne och 20 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden främjar konstnärlig och kulturell användning av fastigheter som ska rivas eller i övrigt står tomma på samma sätt som Taiteen kotitalo i Kervo.

Tillfällig användning av tomma lokaler har förberetts sedan våren som ett samarbete mellan stadsmiljösektorn och kultur- och fritidssektorn. Beredningen styrs av stadsstrategin, lokalstrategin samt konst- och kulturvissionen, vilka innehåller enhetliga mål för användning av lokaler.

Syftet med beredningsarbetet är att före nästa sommar skapa en modell för att låta konst- och kulturaktörer tillfälligt arbeta i stadens tomma lokaler. En projektchef inom kultur- och fritidssektorn har utsetts för att utarbeta modellen i samarbete med aktörer inom branschen. Stadsmiljösektorn kartlägger som bäst sådana tomma lokaler som är svåra att hyra ut och som är lämpliga för sådan användning som föreslås i motionen. Målet är att kartläggningen blir klar i år.

De tomma lokalerna kan i bästa fall tjäna som tillfälliga platser för konstnärligt arbete, upplevelser och föreställningar. Rivningsfastigheter däremot kan fungera som en konkret plattform för konst och kultur på samma sätt som Taiteen kotitalo, som nämns i motionen.

I Helsingfors finns ett stort antal tomma lokaler som väntar till exempel på detaljplaneändring, rivning eller avtalad ny användning. Om lokaler länge står tomma ökar vandalismen och känslan av otrygghet i området. Konstnärlig användning av lokaler motverkar båda genom att ge social kontroll, uppliva stadsmiljön och göra området mer attraktivt.

Staden låter lokaler stå tomma så lite som möjligt. Om det inte finns efterfrågan på långvariga hyror erbjuds lokalerna för kortvarig användning. Även i nuläget har lokaler hyrts ut för tillfällig konstnärlig användning bl.a. i Lappvikens sjukhus och Vuosaaren lukio. Staden har för avsikt att fortsätta med motsvarande uthyrningsverksamhet. En del av de tomma byggnaderna är sådana som staden ska avstå från.

Om man systematiskt tömmer lokalerna på grund av ombyggnad eller rivning är tillfällig användning lättare att planera. Om hyrestagaren har sagt upp hyresavtalet efter att lokalerna har visat sig vara oanvändbara på grund av problem med säkerheten eller hälsosamheten, är det nästan omöjligt att utarbeta en plan om tillfällig användning.

En betydande andel av de tomma lokalerna är i så pass dåligt skick att de inte alls kan användas utan att först repareras. Det har ytterst sällan lyckats att hyra ut lokaler på så sätt att hyrestagaren ansvarar för de nödvändiga reparationsarbetena och tar ansvaret för hustekniken och säkerheten. De hyrestagare som hör till målgruppen har oftast inte ekonomiska förutsättningar för att täcka utgifter för renovering av lokalerna så att de kan användas.

Trots att denna fråga är förknippad med flera problem som ska lösas, är målet att använda rivningsfastigheter som plattformar för konst och kultur värt understöd. Ärendet främjas som samarbete mellan stadsmiljösektorn och kultur- och fritidssektorn.

Svaret stämmer överens med kultur- och fritidsnämndens och stadsmiljönämndens utlåtanden.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter inom åtta månader. För att den i förvaltningsstadgan utsatta tiden inte överskrids ska stadsstyrelsen fatta beslutet om ärendet vid det här sammanträdet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

08.12.2021

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 22.11.2021 § 877

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

15.11.2021 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 02.11.2021 § 588

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat-palvelun ensisijainen tehtävä on huolehtia palveluhallintokuntien tilatarpeista ja kehittää kaupungin palvelutilaverkkoa yhteistyössä palveluhallintokuntien kanssa.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yri- tystilat-yksikön ylläpitovastuulle tulee tyhjiä tiloja ja rakennuksia, kun

hallintokunnat luopuvat tiloista ja rakennuksista, joita ne eivät tarvitse palvelutuotantonsa tarpeisiin. Myös liikelaitoksilta siirtyy niiden toimintaan tarpeettomia rakennuksia yritystilat-yksikön hallintaan ja ylläpito-vastuulle. Tyhjillään olevia rakennuksia tulee yritystilat-yksikön hallintaan lisäksi kaupungin maanhankinnan yhteydessä ja ulkoisten vuokraisten luopuessa vuokraamistaan kaupungin omistamista tiloista ja rakennuksista.

Tyhjentyneen tilan vuokraaminen uudelleen on normaalia vuokraustoimintaa niiden tilojen osalta, joiden käyttötarkoitusta ei ole tarkoitus muuttaa tai joista ei ole tarkoitus luopua. Tilojen ohjaaminen hyötykäyttöön ja käyttöasteen pitäminen mahdollisimman korkeana on tärkeää. Yritystilat-yksikkö pyrkii toiminnassaan tasapuolisuuteen ja avoimuuteen vuokratessaan tiloja. Maan, kiinteistöjen ja huonetilojen vuokrauksissa kohteiden vuokrat on 1.1.1996 alkaen määritelty käyvän arvon perusteella ja kohteista peritään käypää alentamatonta vuokraa.

Vuokraukset pyritään tekemään kilpailuviraston säännösten mukaisesti markkinalähtöisesti. Vuokrausten yhteydessä annettavien alennusten sijasta toimintojen tukeminen on 1.1.1996 alkaen järjestetty avustusjärjestelmällä, jota hoitaa se hallintokunta, jonka toimialaan tuettava toiminta kuuluu.

Tyhjillään olevat tilat ja rakennukset ovat yleensä kohteita, joista on tarkoitus luopua. Merkittävä osa tyhjillään olevista tiloista on terveellisyden ja turvallisuuden kannalta niin huonossa kunnossa, että niitä ei voida ottaa mihinkään käyttöön ilman jonkin asteisia korjaustoimenpiteitä.

Taiteen alustana toimiva rakennus houkuttaa ja jopa edellyttää yleisöä, mikä tarkoittaa sitä, että tilan tulee olla käyttötarkoitukseltaan kokoon-tumistila. Huonetilaa ei voi vuokrata kokoontumiskäyttöön, mikäli se ei täytä kokoontumistilan vaatimuksia. Muutenkin omistajan vastuulla on tilojen turvallisuuteen ja terveellisyyteen liittyvät lakisääteiset vaatimukset. Kiinteistön omistajalle huonetilojen lyhytaikainen vuokraaminen jonkin tulevan tapahtuman odotusaikana (esim. korjaussuunnitelmien valmistuminen, rakennus- tai purkuluvan odottaminen, urakoitsijan valintapäätöksen odottaminen) on järkevää, mikäli huonetila on turvallinen ja vuokraus ei aiheuta kustannuksia kaupungille. Näin onkin menetelty.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yritystilat-yksikkö pyrkii aktiivisesti minimoimaan tyhjänä olevia huonetiloja ja tarjoaa tiloja myös lyhytaikaiseen käyttöön, mikäli pitkäaikaiseen vuokraukseen ei riitä kysyntää. Tilapäiskäyttöön on tälläkin hetkellä vuokrattuna tiloja kulttuurikäyttöön mm. Lapinlahden sairaalasta sekä Vuo-

saaren lukiosta ja vastaavaa vuokraustoimintaa on tarkoitus jatkaa. Vuokrattavissa olevalle tilakannalle on luonteenomaista, että se muuttuu jatkuvasti. Sopimuksia päättyy ja uusia tehdään. Tilan vapauduttua vuokrasopimuksesta harkitaan poikkeuksetta ja tapauskohtaisesti tulevat toimenpiteet: vuokrataanko uudelleen, myydäänkö, peruskorjataanko vai puretaan. Vuokraukset voivat olla lyhytaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia. Vuokranantajan näkökulmasta tilapäistä vuokrasopimusta ei ole.

Kohdekohtaisen suunnitelman laatiminen on mahdollista niiden kohteiden osalta, joissa tilojen tyhjentäminen on suunnitelmallista. Tällöin tarkoituksena on joko peruskorjata rakennus tai purkaa se. Tyhjänäoloaika pyritään minimoimaan. Tapauksissa, joissa tila tyhjenee vuokralaisen irtisanouduttua tilojen osoittauduttua käyttökelvottomiksi esim. sisäilmaongelmien vuoksi, on lähes mahdotonta laatia suunnitelmaa tilojen väliaikaiskäytöstä. Tilapäiskäytön mahdollisuudet on siis arvioitava tapauskohtaisesti. Tilojen vuokraaminen siten, että vuokralainen vastaa välttämättömistä korjaus- ja muutostöistä sekä ottaa vastuulleen huonetilaan liittyvän talotekniikan ja henkilöturvallisuuden, on onnistunut varsin harvoin. Ongelmalliseksi on osoittautunut epätietoisuus vuokrasuhteen pituudesta ja talotekniikan (LVIS) toimintavarmuus. Esimerkiksi vesikatkon, ilmanvaihtokoneen tai lämmönvaihtimen uusiminen ovat niin mittavia investointeja, ettei niihin käytännössä ole kohde-ryhmään kuuluvilla vuokralaisilla taloudellisia edellytyksiä. Mikäli huonetilan rakennusluvan mukaista käyttötarkoitusta joudutaan muuttamaan, syntyy tilapäisen käytön kynnyskustannukseksi 2000 - 3000 euroa lupakustannukset.

Valtuustoaloitteen esitys suunnitelman laatimiseksi kaupungin omistamien tyhjiillään olevien, purkua odottavien tilojen väliaikaiskäytön lisäämiseksi taidekäyttöön on tavoitteena kannatettava.

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet - palvelukokonaisuuden tilat-palvelu on yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan kanssa keväästä 2021 lähtien tavoitehakuaisesti valmistellut tyhjiilleen jäävien tilojen väliaikaista käyttöä. Työtä ohjaavat ja tukevat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita. Kesään 2022 mennessä tavoitteena on luoda ja pilotoida malli kaupungin tyhjiilleen jääneiden tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimen tarpeisiin.

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelu on päivittämässä vuoden 2021 aikana väliaikaiskäytön prosessia sekä väliaikaisen ja lyhytaikaisen vuokrauksen ohjeistusta pyrkimyksenään edelleen tehostaa väliaikaista vuokrausta. Yritystilat-yksikkö kartoittaa

08.12.2021

parhaillaan tyhjillään olevia vaikeasti vuokrattavia palvelutilaverkkoon soveltumattomia kohteita, joista ei lyhyellä aikavälillä olla luopumassa ja jotka riskittömästi voisivat soveltua aloitteen mukaiseen väliaika-iskäyttöön ilman subventiota. Kartoitus pyritään saamaan valmiiksi vuoden 2021 aikana.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa lopuksi, että mikäli tyhjillään olevien tilojen väliaikaiskäyttöä halutaan merkittävästi lisätä, tulee varautua riittäviin henkilöstöresursseihin ja investoimaan tilojen käytettävyyteen väliaikaiskäytön mahdollistamiseksi ja että rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden tilat-palvelun yritystilat-yksikkö on nettobudjetoitu yksikkö, joten se ei voi kustannuksellaan subventoida aloitteen mukaista toimintaa. Mikäli taide- ja kulttuuriprojekteja tai siihen liittyvää kansalaistoimintaa halutaan tukea esimerkiksi tilakustannusten osalta, tulee tuki organisoida po. toimialaan kuuluvan hallintokunnan kautta siten, että hallintokunta varautuu budjetissaan maksamaan tilat-palvelulle todellista kustannusperusteista vuokraa.

26.10.2021 Pöydälle

Esittelijä

va. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Maarit Kontio, va. yksikön päällikkö, puhelin: 310 21522
maarit.kontio(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 07.09.2021 § 135

HEL 2021-006759 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa aloitteen esitystä koskien purettavien kiinteistöjen taidekäytön edistämistä Helsingissä.

Aloitteentekijät ovat osuneet ajankohtaiseen ilmiöön, joka liittyy tilojen koko elinkaaren hyödyntämiseen, tilojen kierrätysajatteluun, toimijoiden kiertolaisuuteen sekä urbaanin kaupunkikulttuurin ja katutaiteen kehitykseen.

Väliaikaisesti tyhjillään olevat tilat voivat parhaimmillaan palvella määräaikaisten taiteellisen työskentelyn, kokemuksen ja esittämisen paikkoina. Purettavat tilat puolestaan voivat hyvin konkreettisesti toimia taiteen ja kulttuurin alustana, eräänlaisena suurtaideteoksena kuten

aloitteessa mainittu Keravan ”Taiteen kotitalo”. Helsingissäkin on merkittävä määrä tyhjillään olevia tiloja odottaen esim. kaavamutosta, purkamista tai uutta sovittua käyttöä. Rakennusten omistajan näkökulmasta ja tyhjien, pimeinä olevien tilojen pitäminen pitkään tyhjillään voi lisätä alueella turvattomuuden tunnetta ja ilkeältä ja toisaalta voi olla huolestuttava viestiä myös kaupungin omaisuuden ylläpidosta – näitä vastaan taidekäyttö tuo sosiaalista kontrollia ja positiivista viestiä. Taidekäyttö myös säännöllisesti elävöittää kaupunkiympäristöä ja nostaa alueen kiinnostavuutta. Väliaikaiskäyttöön sisältyy haasteita ja mahdollisuuksia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan (Kuva) kulttuuripalvelukokonaisuus on yhdessä kaupunkiympäristön toimialan (Kymp) rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden kanssa kevästä 2021 lähtien tavoitelluista tavoitteista valmistellut tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaista käyttöä. Aloitteessa kuvattu sopii käsiteltäväksi samassa prosessissa. Työtä ohjaavat ja tukevat kaupunkistrategia, toimitilastrategia sekä taide- ja kulttuurivisio Taide ja kulttuuri Helsingissä 2030, jotka sisältävät yhdenmukaisia tavoitteita.

Kesään 2022 mennessä tavoitteena on luoda ja pilotoida malli kaupungin tyhjilleen jääneiden tilojen väliaikaiskäytöstä taide- ja kulttuuritoimijoiden työskentelytiloina. Prosessissa on jo tunnistettu tilakokonaisuuden vuokraukseen liittyvän operaattorin tarve, joka huolehtii tilojen ohjaamisesta yksittäisille käyttäjille. Osa keskeisistä taide- ja kulttuurialan tilaoperaattoreista osallistui Kymppin ja Kuvan yhteiseen aivoriiheen kesäkuussa 2021 esitellen samalla omia toimintamallejaan. Kuvassa on tavoitteen edistämiseksi osoitettu projektipäällikkö mm. tilojen väliaikaisen käytön projektimallin työstämiseen Kymppin ja alan toimijoiden kanssa yhteistyössä, myös Kymppistä avainhenkilöt on tunnistettu. Työn alla on toimialojen osaamisen ja käytössä olevien keinojen yhdistäminen ja ns. win-win-ratkaisujen löytäminen, joissa toteutuisi suurin mahdollinen hyöty osapuolten käytössä olevat taloudelliset ja toiminnalliset realiteetit huomioiden.

Taustatietoa Purkutaide-kollektiivin toiminnasta

Aktiivinen Purkutaide-kollektiivi taiteilijoinen (vrt. aloitealoite) on vuodesta 2016 lähtien toteuttanut yhdeksän projektia, vuonna 2021 Keravan suositun Taiteen kotitalon lisäksi Hotelli Helkaan tehdyn, ’Purkutaidervaltauksena’ mainostetun pandemiaprojektin.

”Toimintamme on saanut alkunsa yksinkertaisesta ajatuksesta: Ympäri maata on tyhjillään purkua odottavia tai muuten vajaakäytölle jääneitä tiloja. Taide- ja kulttuuritoimijoilla on tilatarpeita. Yhdistä edelliset.” Pur-

08.12.2021

kutaide-kollektiivin tavoitteena on se, että tyhjilleen jäävien tilojen väliaikaiskäytöstä syntyisi yleinen käytäntö. <https://www.purkutaide.com>.

Espoon Keraan, kaupunkiradan varrelle, suunnitellaan älykaupunkia kiertotalouden esimerkkialueeksi. Purkuaan odottavassa, jättikokoisessa (noin 100 000 m²) Inex Partnersin entisessä logistiikkakeskuksessa aloitti vuonna 2020 toimijana Kera-kollektiivi SOK:n ja Espoon kaupungin myötävaikutuksella. Tavoitteena on luoda uutta kaupunkikulttuuria ja taidetta yhdessä kaupunkilaisten kanssa elävöittämään Keran aluetta – ennen kuin hallit puretaan uuden asutuksen alta. Taidetta, kaupunkiviljelyä, kirppiksiä ja suunnitteilla musiikkitapahtumia. Halleilla on myös urheilutoimijoita ja pienpanimoita. www.kerakollektiivi.fi

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Paiju Tyrväinen, projektipäällikkö, Kulttuuripalvelut, puhelin: 310 29874
[paiju.tyrvainen\(a\)hel.fi](mailto:paiju.tyrvainen(a)hel.fi)

08.12.2021

Asia/29

§ 411

Motioner inlämnade vid sammanträdet

Beslut

Budgetmotioner

- Motion av ledamoten Ville Jalovaara m.fl. om en lek- och spelplats till Botbyåsen
- Motion av ledamoten Ville Jalovaara m.fl. om renovering av fasaden på Auringonpilkun koulu

Motioner som hör till stadsfullmäktiges befogenheter

- Motion av ledamoten Hilikka Ahde m.fl. om screening för bröstcancer fram till 74 års ålder
- Motion av ledamoten Laura Korpinen m.fl. om öppnande av en startbana på Malms flygplats för luftfartsverksamhet
- Motion av ledamoten Arja Karhuvaara m.fl. om fysioterapeuter till skolor

Motioner som hör till stadsstyrelsens befogenheter

- Motion av ledamoten Ville Jalovaara m.fl. om lugnande av parkeringsområdet vid Nordsjö gårds idrottspark
- Motion av ledamoten Hilikka Ahde m.fl. om avgiftsfria läkarbesök inom hemvården

Stadsfullmäktige remitterade motionerna till stadsstyrelsen för beredning.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

08.12.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 383, 384, 387, 388, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410 ja 411 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 385, 386, 389, 390, 391, 392, 393 ja 395 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

08.12.2021

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 24.12.2021 saakka seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 27.12.2021 alkaen seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

08.12.2021

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinnmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhajan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

08.12.2021

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 394 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- viranomainen toimialaansa kuuluvissa asioissa
- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvissa asioissa toimialueellaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu-

08.12.2021

saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 24.12.2021 saakka seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on 27.12.2021 alkaen seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Sörnäistenkatu 1
00580 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Sörnäistenkatu 1
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta

08.12.2021

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

08.12.2021

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1 FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

383, 384, 387, 388, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410 och 411 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2 BESVÄRSANVISNING

385, 386, 389, 390, 391, 392, 393 och 395 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller

08.12.2021

midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens besöksadress fram till 24.12.2021 är den följande

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Förvaltningsdomstolens besöksadress från och med 27.12.2021 är den följande

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Sörnäsgatan 1
00580 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

08.12.2021

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden i fråga får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

Hos den som har inlett ett ärende som gäller sökande av ändring tas det ut en rättegångsavgift i enlighet med lagen om domstolsavgifter

08.12.2021

(1455/2015).

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

3

BESVÄRSANVISNING

394 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem
- av en myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde
- av förbund på landskapsnivå och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast den sista dagen av besvärstiden under besvärsmyndighetens öppettid.

08.12.2021

En kommunmedlem, en part eller en annan aktör som har besvärsmätt anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Besvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anføres hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens besöksadress fram till 24.12.2021 är den följande

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Förvaltningsdomstolens besöksadress från och med 27.12.2021 är den följande

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Sörnäsgatan 1
00580 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

08.12.2021

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- på vilka punkter ändring söks och vilka ändringar som yrkas
- på vilka grunder ändring söks.

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 260 euro för behandling av ett ärende som gäller ändringssökande. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut. Avgifter tas inte ut i vissa ärendegrupper eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter. Den som inlett ärendet är betalningsskyldig och avgiften gäller per besvärsskrift.

Protokoll

08.12.2021

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

08.12.2021

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Fatim Diarra
puheenjohtaja
ordförande

Wille Rydman
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Anniina Iskanius

Ville Jalovaara

Tuomas Nevanlinna

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

08.12.2021

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 17.12.2021.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 17.12.2021.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566